

Pombaj Bóh!

Czíslo 1.
Jutry.

Četník 1.
1891.

Serbste njebžejske łopjeńta.

Wudawaju so kóždy sobotu w Zentz knihiczišcežernje w Wissej a su tam dostacj sa schwórtkétmu pschepłatu 40 nr.

Jutry.

D najhmješička jutrowniczka,
W blyščeju selenym, nalétnym,
Budž nam swjatočojnje powitana
W templu Knjajowym woštokym.

Šwiate pschěidže wutrobu čuče,
Njewuprajne hiba so hnuče,
Dhóž twoje swony nam knieca
A twoje ščerluske hynca
Galelnja dobčejseffe.

Sejlet. †

Matka 16, 3. 4. „A wone džachu bjes sobu: Šchtó budže nam tón kamjeń wot rowowych durjow wotwalicz? A jato tam pobladaču, pýtachu wone, so tón kamjeń wotwalemy bč.“

D najwješičske,
D najšbóžičske,
Hnady potniczke jutry wy!
Šmjerec je we rowi,
Š Khrysta hny strowi:
Wjehel, wjehel so žrtěj ty!

Wjeheliš tež ty so, luby šchěcijano? Haj wišaf, ty so wjeheliš na rjanym jutrownym čsachu. Dólha sumja je so ščónězje minlja, Bože ščóněto wobrówaze prubi k semi šejele, lěš a kuta so wofeleni, ščóžny hmitadaju, ščłowronczki wyškaju, a ty móžješ išo na polo won, móžješ woracz a wšěćič, hóc a hadžič. Wšchńdjom so nowe žiwjenje hiba. Ktowomy kamjeń je wot Božyje stwórby wotwaleno.

Ale došaha to sa šeže, kotrežóž duški so pieč čže po tym žiwym Boju? Ach Bohu! nekotryžtuziž bjesbóžny

njetraknit nětzišeho čsaha je stym spokojom, dolež wón Boha njeznaje, kemšiki njehbóžji, hwojeje wutroby žebjenju po šjednanju njeopšluda. Duž je tajkich šaklepjench cłowjokow bjestrošćine wórowušnjace: „Ščamny a pijmy, pschetož jutrije hny my morwi!“

Wny pak, kottij teho ewangeliona wot Khrystuša so njebanibujemy, ale jo šacujemy jako Božu móž, so wjeheliny niž jenož na rjanym jutrownym čsachu, ale hšěćje bóle na džwonym jutrownym šfuktu. Kamjeń je wot jeho rowa wotwaleno; Žesut Khrystus, ta podobnošć Božeho bweča a ta jahnošć jeho wrahnosće, je hnjereži móž wšaf a žiwjenje a njelachodne wafšnje na hšětko pschijehel. Tón wšchěmóžny Bóh njice dopuščičil, so by jeho swjaty hnuče widžil. Šmjerec, hđže je twoje jahadło? Hela, hđže je twoje dobneće? Bohu pak bidž džaf, kiz nam to dobneće dawja psches našeho knješa Želom Khrysta. Galelnja!

Teħodla pschi jeho borješćaju semja i wjehelofežu šarže; teħodla nětt jutrowne swony wot wšchěh tórnow wyškaju, a šchěćijeno wó nekotrych krajach i bratrowškim wotešćenjom so jutry postrowja: Khrystus je štamp, won je woprwdže štamp! Haj hame Bože ščónězje po rjaněj bajaj našchich móžow jutrowniczku rano škbažejo twjehelofežu postakno.

A ty luba duška, kłwal sobu teho Knješa a nješapomni jeho dobrotom! A hđž cje niđže kamjeń čšičiči, tať so k semi pobilena nješamóžščich k njebještje šwobodnošći a wjehelofeži postčłowacz — njewopuščej so dolho: „Šchtó budže mi tón kamjeń wot rowowych durjow wotwalicz?“ Haj, wšchě tajše kamjenje, tať štatofešćine kamjenje, hřečowne kamjenje, rowome kamjenje su psches teho šbóžnika hwoju čšěžtotu šhubie. Starosće wón šacžeti, hřeči wodarwa, rowny wotewri. Teħodla i njemu čšeti, daj jemu wšchě kamjenje wotwotwojeje wutroby wotwalicz. Kiz tón

Knjaz stany je, tak dyrbimy też my knowemno żywieniu stanęć! Naj k' nomeno żywieniu! Ale to ho wschał bżom jow dełach fapoczeć dyrbj. Esy-li morwy wbrědch, wozeć k' żywieniu! Schtōż morowy woštanie, nima janeho dżela na borjejtanjenju. Pšchetōż wōn woštanie w cżemnoŃeć njewobrocżenje wutrobu, brěd johe njecżiŃeć, k'chōż johe njenapina, sčōżnik johe njewumōže. Ale jutrowne kōncōto k'fabaža a plchmōta fpanje: Wożucz, k'iz ty sp'ich a stawaj w ot mor wych, dha budže cje Khrystus rošhwētlicz!

Wot wutroby a rowa
 Nam tanjei wotwałi
 Knjes Khrystus, naša kłowa,
 Wšde rany wobali,
 Našč wumōžnik je žiwu
 K'iz rowy wotawje;
 Tōn srowa ftranje cžit,
 K'iz ho jom' dowēri.

Wachujeć a modlěć ho!

Wēnu historiju powjedal Wilhelm Immanuel.

1.

Tōn Knjes je mōj paŃtŃ, na nicjīm ja nufu njemaju. W hornjo-schleskiŃej wšy bē pobozim, pšewu, dżelaczeć — cżemy jenu Gynthar narjekneć žiwu Ńehwojei lubei žonu a Ńehwojimi dżewojećimi dżecimi pšči wšitkei Ńhuboje tola wjeŃte jespokojnej duchu. Dohy žona pšči maŃly doŃfobach buŃećizō sduchomac a ŃtożiŃeć cżyŃe, potom dżecje nuž: „Budž Ńmērom, žona, my mamy Wože kłowo a našč kruh kłēba, praj, Ńdto je dha biŃećje miŃy? K'iz kłuc a najšebjeho kraleŃma, njedyrbjal tōn tež kłuc kłēboweje Ńchōm a draŃtamora necē? NjewieŃch, kaŃ ho ma w Ńwojatim piŃnje: „wašč njebjeŃi Wōb Ńcīmni ptaŃi pod njebjeŃeni a wōdžewa liŃje na polu?“ Wy wōn mōhli naš, Ńwoje dżecji fapomnic, wopuŃećizje a Ńfchōbdžic? Nje, ja woštaniu pšči tōm: Tōn Knjes je mōj paŃtŃ.“

Štawnje bē Wože žohnowanje i Gyntharjowym domom. Khorowce, kotrež pšbes znyu wjes dżecu, Ńajadnu pšbed johe durjenje, abo wroćizō ju wšwjeŃcha hupdom k' prawizji a k' ljewizji. Doktor njemjejeŃche tam niđny niczo cżinjeć a račnangku i Ńlękarnje k'Ńlotemu jandželej wšpohōdžimym ŃcŃacŃku by tež najšubŃiŃi proŃheŃki hōlž Ńapaczeć wōhł, pšchetōž njemucżinjeŃche žadny cżerwjny pjenjeŃk. Gyntharjowe male polo wopuŃeŃe kōjde leto w bobacje potuocē. Žeho Ńkot tujŃe. Žeho mjeno bē po wleji wšy wyŃhōn cżewcēne. Esamo toŃty forar Swadnit, k'iz bemał radu i kōdžny ho ŃcherejebjiŃche a jama pšbed bohatim ŃemjanŃim kulŃlarjom Ńwoji wulki nōš jara wyŃhō dżerjeŃe a ho na nīm, kaŃ prajeŃche, wot niŃeho rady brajacj njedaŃche, bynjej by dočē kłata Ńtenu na nīm byto — hano Swadnit ho teho Ńhubohe dżelaczeja Gyntharja mōnje beŃeche. Dohy ho w forcżini prawje na „fromnych a PetiŃow, na ŃpewarŃŃich bratrow“ ŃwarŃŃche a woni wšchōm bjes rošdžela do prnjeje kłasy „najwjeŃdžije bechlerjom a muljarjom a cżemnitow“ pšchōbdženi bychu, potom dżecje Hagnez Fritza, forcżinał k' cżornemu njewdwdjeje: Ńtjmi ŃpewarŃŃim bratrami, wēŃeje, niman tež niczo cżinjeć; ja njemōžu zyle wotawŃrow wot prnjejo hačj k'poflenemu juŃeć. Tola jeneho wuwofnu: to je iprawny, duŃimny kłoda, wo kotrymž njepne nictōm niczo Ńlecho prajieć. Za njenu našcheho dobreho, Ńwērneho Gyntharjez RaŃparja.“ „Daj, to je wērno, to je wērno.“ wolaču wšchōm Ńiž Ńejnym extom a narbēbaču prawje k' Ńwojich wulkiŃ palenowch Ńelkencow, jako dōhō Ńo hani ja wšchōpōnacje zjebo dobreho počżina k'walic a Ńapaczeć dyrbjaču. Tał dżecje w Gyntharjowym domi wjele lēt pod Wožej hnadnej pomozu a pod johe najbobacžinŃim

žohnowanjom. Domjaza Ńakaba bē a woŃtanjeje: „Tōn Knjes je mōj paŃtŃ.“ — To wjeŃdžiche tež wjeŃny farar. Duž daŃche Hanje-Mozi, najŃarŃchemu dżecju Gyntharjez Ńwojōb, jako konŃitumajŃŃi Ńchprušč W. 23, 1. Wšy dŃje wēŃeje, Ńchōž tam Ńeji? A Ńchōž to njemje, tōn wšni rucje bibliju k' ruzy a putaj a wšy kraŃne kłowo Ńfchow wot prnjeje hačj k'poflenei Ńchuczy. — NaŃŃi Wōbojo lubowaču ju jara. EŃym jo me wjele domjazaŃ biblijaž cżerwjneje pobnamjenenje nanaŃal. Moja luba Ńbōžna macj prajeŃche wo tutym pšalnje: „To kłowo je kulŃarŃŃe kłowo, kotrež wšchōch Ńlych duchow wubna a jameje Ńwaroćje a žaneho ŃwjeŃcženja do doma njepuŃećmi tuž. Wolocēj kłapa, cżje durje Ńamacj a tola njepŃiŃiubje nuž, dōhōz tole kłowo pšči durjad machuje!“ EpŃtajeje jeno ras Ńim a Wōb luby Knjes žohnuj wam ŃpŃtanje. — WēŃche jedym ras jara kłowny a wulki muŃ, pšbed kotrymž ho wšchōm naŃŃi mučeni ŃuŃjeja bjes wuwacžaja blaboto pofŃileca a kotrehož woni najwjeŃdžebho myŃlerja wšchōŃŃich cżahow a najŃladniŃeŃche lubomudrowa nēmŃeŃho luda njenuja, — tutōn muž reŃafche Zumanwel Rant, a tutōn najwjeŃŃŃi myŃler je prajil: WšchōŃte kniŃi, kotrež Ńym cžit, njeku mi tōn troŃŃat daŃe, kotry mi bibliŃe kłowo dawacē: „Dacj ja runje Ńhōdžu w cżemnym doŃi, njebōju ho janeho njebōža; pšchetōž ty by pšchōm!“

„Rant“ dŃje Gyntharjez nan njeje Ńnał, ale, „Immanuel“ (Zef. 7, 14; 8, 20) cżim lēpje.

[Wokřezowanje.]

Sozialdemokratōja, Ńchto wōni cżedža a fazyj wōni Ńu.

Esłowo rošwuczenja a Ńwērneho napominanja Ńa lubyh dżelaczerjom pškał AdolŃ Faurb.

NapŃrebe, moji lubi Ńerbyž dżelaczerjom, cży Ńtrōtkini Ńłowami wam roŃŃelajieć, cżobodla tele derje mōnjene Ńłowa wam piŃchu. Cżyž was warnowacj pšbed waldŃim najšdēŃchemi njepŃečeljenim, k'iz was wo waŃŃe cżapne a wēcēne Ńwoje pšāinjejeć cżedža. NajŃarŃŃinŃiŃi njepŃečeljo, kotrymž jow na Ńemi macje, Ńu bjes dwōlowanja Ńozialdemokratōja.

Kaž Ńla rakowa Ńchōda žerje ŃozialdemokratŃŃe hibanje pšbeso dalŃŃho moŃto ho a broje naŃŃe zyle lubowme žimjenje wōpōbdjejeć. Šwōtal tale dōwŃima wē? WšdaŃ njepobradnje naŃchemu ludu lubojeć k' wōžnemu kraje a Ńwērnoeć k' kralowŃtenu domu! Kał mōžeja tajny njewōcēžimny ludžifaczerjo, k'iz wšchōm wōŃŃežaw rjad pomaleć cżedža, tajnu ŃkacjerŃu mōž na derje Ńmuplenud ludži doŃacē?

Wy dżelaczerjo cħeje Ńwoji Ńchtant polēpŃchowacj! Žadny roŃowny cħewjeć njemōže wam to Ńa Ńto wacj. Wšy macje w tutym žadanju tež wšchōŃŃi wotawchow a pšbedčelow. WšdaŃ je bīžo k'chōž Wilhem I. pšbed žylym Ńwētom ho wulnał, Ńo cħe ja Ńwoje dżelaczerŃeŃho Ńchtanta ho Ńteracj a johe dżelacžabjeć, k'iz nēto k'chōzowmu trōm noŃy, je wot teje Ńaneje pšchecelawoŃeje ja dżelaczerjom napŃeljeny. Bīžo wla bromada Ńewōmny Ńwoju dżelaczerŃeŃho luda je do žimwenja Ńwupla a drube buđža ja nimi pšchōŃ. Wšech Ńłowo a Ńtut Ńwup Wilhem II. ja dżelaczerŃŃi Ńchtant borje; ju johe bīžo dżelaczerjoweho k'chōzera njenowali a Ńeji ja tyn, to by tele ta cħeŃŃe a Ńlubofo do wšchōŃŃich naležnojejom ŃarŃŃeje wraŃŃenja na pučju Ńakonjedawanja a Ńcheceljanjenje lubojeć roŃwatal.

Tola na kōžnemu bēgarŃtenu rjadje a kralowŃim njepŃečelneje Ńmuplena ŃozialdemokratŃŃa Ńtrona biŃečje pšbeso wulle wupčēti.

Šwōtal? Wšje dżelaczerjom je wot Ńlubohe blaba ŃapŃŃijate: Ńozialdemokratōja Ńu naŃŃi najŃwērniŃŃi pšbedčeljo a jeno pšbes niđ mōžeja ho naŃŃe wēny polēpŃchweć; jeno jini mamy ja wšchōŃte doŃatne doŃbneja ho dżakowacj; woni Ńu naŃŃi naŃŃepŃŃi wrcżimy. WobuŃel Ńehparnym wrcżam

tutaj ludzkiżerowu pšehcšelniwje wjerja a dadja šo pšehcšelniwje
 jich blyščazate klubjenja a blade klowa jawešč. Či pať
 zytaju mudje swoje wěrne waščnje šhowač a najwjač
 to šo jim jeno pšehderije radji.

Duž je trjeba, wiščitki bđelaczerjow, ki bđiščje žani
 njewolni šchlofojo ſozialdemokratijeke ſtromy njewu, wo jich
 ſtažajzy wotpobladanaj a žabanajch po možnošči wjaščnikje.
 Pšehcetož wječe: bđelaczer, ki bđiščje ſchricičku wery a
 lubočeje t wđgnemu kraje ma, njemože ſozialdemokrata byč,
 hdyž tuto bđešobnje towařſtvo dopolnaje. A, Bohu byž
 djať, je bđiščje mjele milionow žiwčnych bđelaczerjow, ki
 wutrobu na pramny blať ma!

Či pať dyrbja šo roswučječ a šo marnomač pšehc
 to, šo šo jim ſozialdemokratoju w prawym ſwětle potařaju.
 W tutym wotpobladeju jich tež ſchlowaze derje mjenjene

klowa piřane, kotrež šo wam,
 lubi hač dotal pšehzo kralo-
 wšwěni herbizy bđelaczerjo
 wšchidnych čyřlach poľicječ
 budja. Šo bdyhu wone ho
 pšehcšelniwje horjawate! „Spya-
 tajeje wšchito a to dobre
 ſđerjeje,“ piře hwi japořichto.
 [Wotražowanje.]

Nařch wobras.

Žane prawe jutry bjes lu-
 beho jutrowneho ſajaza njewu.
 Dolgo ſu bđečji hižo na njeho
 čkate. Duž ſu něto šo na
 puč wodate, to bychu pola njeho
 klapate. Šdadja šo ſ nařchim
 Beřerjom prařečje:

Bđje ſu mi jeřa piřane,
 Žiđ dawno žadni hym,
 Šchto bđeřj' je kuleč ſomuchje
 Na brjožu ſelamym?

Šo by jutromny ſajaz jim
 dzył wotworečj'! Šo by ty, luby
 hořpodarjo, rady tywim bđečjom
 taje jutrowne wječele pšchoto-
 wacž dzył a šo ſnimi wječeľj'!

Hač dba wón domach je?

Drořlad w nařchim čkařu.

Abđeřor je njedžetu Walmaru w Charlottenburgtu
 ſwulkeř wjawotčořowu grantny tamjeň zřetwe t dopomnjeju
 na ſhežora Wiřhelma I. fotořil. Ze pšidi tym ipomil na
 ſwojeje njebodčežeho bđeda, kotremuž t čkeľji šo nowy dom
 twarič duryi, šo by šo ſtalo po jeho ſchleje: Žudu ma šo
 wera bđeřečje. —

Najmłodřija ſotra nařdeje lubje ſhežortu budje 3. bđeň
 jutrow w Drježžanach ſwój ſchcšerjiti ſlub wobnowječ a
 šo konfirmomač pšehc ſonřitorialneho radčijeľa ſuperint.
 Dr. Dibeliuřa. Kaž šo ſlyřiti. pořidžetaj ſhežora a ſhežorka
 tam. —

Žato pruřti kultusminiřter je hraňa Jedliř-Trüřſchler,
 dotalny wyřchđi preřidenta poňanriřke prowiny, a jako
 preřidenta najwyařřdeje rady pruřkeje ewangeliřke zřetwe
 je Dr. Barkauřen, dotalny miniřterialny direktař powoľany.
 Wobaj watař w nařchej zřetwe wuľtne zřetwe nadawki
 dopielnič. Wóh tón Krjeř daj, šo šo jimaj porabji, ewan-
 gelřtu zřetwe, tutu najřwěrněřku pšehcšelnizu nařcheho luda,

na to meřto ſtařice bđeč ſwječji jaťo ſwětko w nozy tuteho
 čkařa. —

Ša nowy zřetwe, kotrež ma šo w Wróřklawje t dopom-
 njeju na Luthera twarič, budje šo druhi bđeň jutrow w
 wiřchđich ſchleřnich wořadach koleťa ſberač. Wóh daj, šo
 ja tón tež na zřetwadi ſhudyw Wróřklawje dwóřzy wazyw
 ſtut mjele pšehcšelných dawarjow šo namata. —

W Berlinje bydu, kaž meřdčjanře miřionřtowo hobu-
 dželi, w loňřkim lěčji gruntne ſamjenje 12 nowych zřet-
 waw ſalořene. Ale to dawno bđiščje njebodřaha ja hoberke
 meřto, čjim mjenje, doľeč najwjačy gruntnych ſamjenje
 bđiščje na druhi tamjeň čkate. Š ſbđečj' bařow ſ wyřho-
 ni, ludubohatym domani jeno ta mjele lubi ſemidři-
 hodyi, hač wjenej ſtwe rymy ma. Wot 140 ſwěřbow,
 kotrež w jeamj domje bydla, šo jena jenož t zřetwe bđeřji;
 wot 90 ſwěřbow w druřim domje jeno 2 žonje. 34 meřd-
 čjanřy miřionarowe džela ja, ale dyrbjadu najmjenřcha 150
 byč. —

Lětuřcha ſhromadžina Wa-
 cřizy herbřeke, nařcheho lubeho
 towařtwa, kotrež šo porumo
 hmwěrne mačeri a wšchitte na-
 ležnořke Šeřeborřtwa ſtara,
 ſmeje šo hrjebu po jutrach w
 Wudychinje na teľerini. Šemny
 jej mjele bđala winočeři a rjane
 lubi a protřki, ſkorymž nařch
 duť lařtara.

Tež nařche herbřeke lutherřke
 řniborne towařtwe ſchle ľeřa
 wiele waczertim bđečjom pšehc
 widelake t dopomnječju na 90
 řetny narobny bđeň pólneho
 marřhala hraňje Woltři darjene
 řuři mulke wječeľe čjinila.
 Wóh žolny j' a wobradž jemu
 mjele pšehcšelow. Budje nařch
 wořebiti nadawki, tež pšehc tele
 kopjeľka jeho pořobnowane dželo
 wchodnym poručečje. —

Jutrowna woda a jutrowny wořen.

Woda a wořen matej w mjele řtronach na řwatym
 jutrownym dny wořebiti waznoře. Šchto njehraje waščnje,
 šo po jutrownej wodži hđobja w nozy do hwi, dnja? Wone
 pšchidje ſ jara řarých čkařow hwe. Na jutrownym dny
 čzerpacu wodu nařchi prawotřojo ſa jara řwajatu a wóžny
 pšehcšimo mjele řhoracijem mečadu. Hač rymje to tež
 blud je kaž wšchitta pšchiděra, dha je toľa ſnamjo řwajateho
 jutrowneho klowa, kotrež jako najmžidniřhe žerjo jutry la-
 čznu duřdu wotřidewječ dze. Wly řiměny ſ wjeřetymy wu-
 trowami t temu žerlu čzahnyč, hđež šo woda teho žiwjenja
 darmo žerli a horjeřtaje řnjeřowe šo pšchipowjeba, haj
 řiměny ta bobacje řnjeho čzerpacz, řažliti řebi řabamj!

Wobeti, kiž na jutrownym wjeřoru tež w mjele řro-
 nady wot horow delje řwěčjuje, b' šo w pščanřich čkařach
 t čkeľje naležnoweje pšchidoby řawječjil a je d'řho bđiščje
 waiřnje wotřalo, tež jako šo w nařchđich holach a horach
 penječj' wo řchizowanym p'edowalch; wón je jenož něť
 řchcšerjaniřtu myřľ doľal: wořen řwěčji řaňnje jaťo řwětko,

kotrej na rovine horjekanjeného knješa s'hadžeše a dyrbi na to horjenje dopomniti, kotrej mučenjuzij v nutrobach čjujachu, jako so jimaj ton knjes na Enmauřovym pucju s'jevitiše a wonaj bjes bodu džejčajaj: „Njehorješe so naju nutroba v namaj, jako s' namaj rječeše na pucju?“ Prave jutrovne vobenje šu borjate nutroty wěrjazych a bdyž so hewf woda s'wobehonju njenješe, jutrowna woda a jutrowny woseň so dželitej mernje do jutrowneho wješela!

R.

Jutrowne myšlěczi.

Gdyž Xhrystus pšes wěru do nutroby nutčejahnył je a my so jeho wješelimo, tam je wješeł s' Boha a w Bocy, tam je jutrowne pšonjo s'hadžalo a kamjeń je wotwalen, tam je row wotewřenj a jandželo šu našci pšehčelo, tam so setrjeja Magdalenowe kšulj a zyle stworjenje hwěczi nam w jutrownej jahnoczi, dolež tón knjes twobčeženaj dušci pšowa praji: Wěr budž stoba.

Bo M. Frommela.

† Sa Xhrystusowe horjestacije mamy protokol podpřižany strowju wjele stow tawřynt martwajom.

Bo M. Hfeldu.

Gdyž naš Dr. Luther prawje trudny bē, hušćičišo stwbu na sečěnu pišajše: Vivit, t. e. wón je žiw. Tak je. † Jutrowny trocht nječistjen jeno pšonju pruhu na rowy, ale dže rošhwělicž kšbu bodžimu naščeho žiwjenja, njedža jeno pošleny kšb, ale žyty kšb teho žiwjenja postojčiz.

Bo G. Frommela.

Walczo.

Erudne jastwo, čimowe čjasy
Dyhu precz, victoria!
Snowej radoczi cje tařny
Witam, wódra šjajka.

W. Menzel, w Niszej

6. na Muřakowskej hařy 6.

Derje a tunjo kupuja czećizeni Serbja pola mnje:
drafne tkaniny, šuknje, neschkatuny, drafowe
katuny, šukno k koschlam, tkaniny k pošlesh-
čzau, bardentowe šuknje, kholowy a. t. d.

Swořotim počęčežowanjom

W. Menzel w Niszej.

Jedny strowy holčez,

řny sprawnych staršich, kotryž lósch ma, do mojeje kniž-
čisćičernje šubdy do wudžby stupnj, budže pšči dobrym
wumenjenom pytany wot

P. Jenki w Niszej.

Spruhu mizej wobřewajo
Čslončiko škote postawa;
Witaj wožiwomj hajo,
Wobliščena bařofa.

Kwěti, pupki, rjane čjenja
Na ščtomje a na brjósku,
A po honach sybolena —
Wožiwja tež wutrobu.

Swodčicy šadlow šařo brincja,
Bože žito žolmuje,
A mój špew a truny klineja
Suowa trocht: Wóh mily je.

Česl. †

Pšlicizi so jow, luby hospodarjo, tebi srjadowanu
řapiz biblišeho čztanja a to slubowej, wutrownej prošnu:
Ty čył kmalobne, tež štaro-řerbike woschne domjazeje
Božeje kšubdy w twojim domje šberčez abn šako šawěčž.
Wopomni: raišče žobnowanje je džeište žobnowanje na
wšitkich pucžach. Raišča modlitwa cje a wšitkich dom-
jazych jako raišče kšonjo rošhwěczi, dolež dawu hwěto teje
wěry do twojeje dušci padajče; a wona šwječeli, pšchetož
dawu twojej dušci wěstčoz, so Wóži řruy a Bože žobno-
wanje zyle džeište dželo pšewobduje; a wona pšchetražni,
pšchetož dawu pošnacž džeište dželo w hwětkje Božejo šłowa
jato Bože powołanje, a wona šřreje jato raišče kšonjo,
pšchetož čini wutrobu čerřinu a šwólniwu, so by čzinja
po Bozej woli w njeřpřonowej pilnoci. A šařo wječžorna
modlitwa štaji puncil Božejo žobnowanja ja kšbdym
bnjom a řeka wo takim dnju: Kšnz dobry, wšcho dobre.
Wóh pomhaj k tebi, luby řerbki hospodarjo!

Jutrownicžka.

Redžela Marta 16, 1—8. | 1 Korinćišćik 5, 6—8.

2. řiwedžen jutrow.

Róndžela	Eufajša 24, 13—35.	řap. řkutow 10, 34—41.
Wutowa	24, 36—47.	13, 26—33.
Serjeba	řana 20, 1—10.	řana 20, 11—18.
Ščtwóřť	Matšija 28, 1—15.	21, 1—14.
řjatt	řana 21, 15—25.	Matšija 28, 16—20.
Šsobota	Eufajša 24, 48—53.	řalam 133.

Gotowe musťe a žonške Garderoby
jara tunjo w wulřim wubřerku poruczu:

woblecženja řa musťich

po 9,50 hačž 38 mt.

woblecženja řa džęczi

po 3,40 hačž 12 mt.

dejčęžowne manřly po 5 mt.

řaquetty řa řony

po 4,50 mt.

řprawne pošřuženje.

W Niszej, H. Strack.

na Šhorjelškej hařy 6.

Druže čziko naščeho: „Pomhaj Wóh“, kotrej na
řytanje pošlačž džymy, budže řo dla wšchłakach řadžęřowkow
hařke řčtwóřť D. haperleje wudáčž, řledowaze pař
potom, řeli so Wóh řęchje, kšbu řobotu. Čřpedizjeja.

Bomhaj Bóh!

Cižilo 2.
9. haprleje.

Lětnik 1.
1891.

Serbske njedželike lopjeńka.

Wubawaju šo kóždy šobotu w Šmolerzej knihcizišceńcni w Budyščinje a šu tam dostacj ša šćitwórtlětnu pšchedplatu 40 mp.

Quasimodogeniti.

Jana 20, 19: „Na wječor pat teho kameho dnja, kiž přeni běšce po šabaczi, jako wučomnizy šhromadženi a burje šamkujene běchu, š bojošcju pšched židami, pšhindže Ješuš a štupi šrjedža a džešce k nim: Měr budž š wami! A hdyž to prajil běšce, potaja wón jim šwojej ruzy a šwoj bot. Duž šwještichu šo čzi wučomnizy, šo teho šnješa widžichu.“

Dože šhónczko je šo šfhowalo, přenja njedžela k tónzej šhwata. Wučomnizy šu w Jerusalemi pola jemeho pšchězela šhromadženi w jenuj duchu a w jenej myšli. Ale to bě hišćke šrudna myšl a šwabj duch. Štadšto wšchal bě šwojeho paštyrja šhubito, šatrafšene wozwzy šo šhromadu čišćeža š bojošcju, šo džiwje wjelki, kiž běchu jeho rostorčali, tež jich šapopanu.

Wučomnizy drje běchu wot žofušlich, wot diweju pšchecelow a tež wot Šchimana šhonići, šo tón šnješ bě horještakš, ale woni mječachu malo dowěrjenja do tuteje powjeczke, jich wutrobny běchu wobčezjene še šrudobu a wulkejštarošcju wo Ješuša. Wón šam a ničjo drube bě šrjedžišna a jadro jich řečjenja a myšljenja.

To čizeny šebi prawje šhuboko do pomjatta šafšće-pieč a njedžele k natwarjenju šwojeje duške natožowacž. Šchěšće dnjow dyršimy my dželač a pilnje šwoje powo-lanje wobštaracž; ale na šedym dnju čže Bóh tón šnješ nad nami dželač a naške duške wofšchewič. D hdy bychu njedželšte wječoru štareho čaša naščemu ludej šašo pšichišćo! Techdy Bědžešce šopolodač še žonu, š džeczimi, š cjeledžu a š nekotrymi pšcheczelemi niz w forczimje, kaž

něk tak hušo, ale w domach a woni řečjachu wo Bóžim šlowje, modlaču šo tež, špewachu šfahšćejšjanške šherlušče a běchu jena wutroba a jena duška. Teho dla tež bě tajki dom měšto teho dostata šhryštšukoweho.

Wón pšchezo hišćke pšchitšadzuje, hdyž šo řeči wo Bóžim šlaweštwje a je žadanje wo nim. Našle šteji šrjedža bješ wučomnikami. Šamnjene burje jemu nješadžewaju. Pšchekrašnjene čželo wšchal je pšchekrašnjenu duchej bóte poškušadne, džili šhěšćne čželo šhěšćnemu duchej, tak šo šjewieč može, hdyžtuli čže. Wučomnizy šu šo wěšče š nowa naštróžili. Běšče to wopravdže tón šnješ, abo bě to jenož nekajše šjewjenje abo šamo šcherjenje? Mě, woni njewidžachu nikoho, džili Ješuša kameho. Bóšnaju jehona jeho ranach a šlowach. „Měr budž š wami!“ mó jich poštroni. To wšchal je wšchěbne poštrowjenje šfraelšćich džeczji, runje kaž pola Šserbow „Bomhaj Bóh“. Ale kažu šhuboto myšl položi tón kročž tón šnješ do tutych šlowow. Wščitte šubja, kotrež wón pšchew šwoje čžepjenje, wumrečje a horještacž dobył je: wobače šhřoch žiwjenje a šhóžnosč, wščitto je w tutym šhóžošchecž wofšchimujene. „Duž šwještichu šo čzi wučomnizy. To bě wěšče njewurjeknita šbóžna hodžina!

W Ješušu je měr, tež ša naš, haj, Ješuš šam je našč měr. Šchěž na njeho čžata a šo k njemu wota we wšchje šwojej nušy a tyšćnosčji, temu šo wón w duchu šjewi, temu dawa wón šwoj měr Bóži, kotrež je wšchji, džili wšchitšon čžlowiški šrojum, tón je šobacze trošštowanj a wšchje čžetpjenja tuteho čžaka a móžnje pošhynjenu w nadžiji wěžneho žiwjenja.

Nek pravi saspěwaju
 Wot swoža i wješelom,
 A k dobywanju maju
 Dolež mozy i Zesluha!

Wadujće a modlće so!

Wtina historija, powěsćak Wilhelm Emmanuel.

2.

„Hacž ja runje thodžu na čžmny dole, njeboju so žaneho nješwoža, pšchetoz ty by pšchi mni!“

Wo tym io bě Gana-Roža swoj šchěpěnlst slub wobnowita, pomhacše swojkej swěrnyje w domje. Bě jej najwjetšije wješeje, a močejše macerje, kotraž bě jej tał dołho bluzita, nětko sožo bluzič. Šchtož jej na wočzomaj wotšladacž močejše, to ruče wuwjeđe, hišćeje ručičcho hušo, hacž bě mačoz to šebi myšlita a žadaka. Na wšchelatich lubowinych wješelach njeopobrachowasche. A hacž runje hušo jeno wonješežo bě, swite i rjauych polinych abo hólšlich rózow, abo jeno kofcha, kotruž bě Gana-Roža stradžu došchita, abo por nohajow, kotraž bě njewidžena na sožnym ranju sa mjensche džěči dohotowita — wšchitite tele male wězny, kotraž so njebadža wuzjeć, hišćeje wjele mjenje kofacž, kotraž pak luboščy wunamata a s malo šredkami dołonia, wšchitite tele male wězny, kotraž hwozaj mato waži a nješchidinože, běchu w maczěnymaj wočzomaj jara wulke a wuško čžejčene. Tak džěše, pšchi wšchitkej lwonkownej nušy, tola i wješela do wješela. Ale tež jow mjejšeje so pšchipšowto dospělnič: „Žadny dom bjes štžija.“ — Mjenjužy na šchěbnatym narodnym dnju našeje Gany-Rože, hdyž bě nan s macerju a džěčimni runje swoj lubowanym pašam dospěwac, šfšori Gynthererjowa nable a jara štrachnje. Hdyž so štžozu thowasche, thowasche so tež štžozu jejeho žiwjenja. Namo hišćeje čžeršto a wješela mjes swojimi džěčimni, ležesche mačoz wječor bleda a šymna na šmjertnym ložu, bjes tymi šamymi, štž rano tał wješeji a nětko wječor tał hórto pštažo wotolo njeje štžajacu. Šwoža ručca bě ju šajala. Šej njebě tał wjele čžaha wotalo, so by džěči požohnowala a so šama knježe porucžita.

To bě štžubota štžubža pšches žyly Gynthererž dom a přenja hórta bolosčy, kotraž Gany-Rožinu nušych dječich potrjechi. Wona šejba šebi šama jako šlečo, kotraž je wot ščtoma pauly: ščtom je prošny, šlečo šwjadnje. Wěšeje jej, jato by š kamanej macernej wutrobu tež jeje žyle šwože so škamalo. Šeno na rowje swojkej macerje so wotšchewješe. Maka lawta tam bě jej najrjejše město. Šak wjele hórnych modlitowio je so tam špěwalo, tał wjele hórlich štžow so tam pštažalo!

Nan trošchtowasche swojke džěčo je štarym swěrny m šowom: „Tón knjes je moj paštyl! Hacž ja runje thodžu w čžmny dole, njeboju so žaneho nješwoža, pšchetoz ty by pšchi mni!“ Gana-Roža dyrbješe nětko mačez pola mlóbskich džěči šastupowacž. Wona roswněčeje šwoju družu šotru škhatu w šowpodaštije, tał so ta po jenym leče domej wuštojnje a wotšladniwje wrjóđštejež močejše. Dvž štupi Gana-Roža jebn džel pšchd nana: „Na njemožu wjazy dleje pšchšladowacž, kał so ty sa naš pžauješ. Šlaj, wšchitit nje nano, to nječěpju dleje. Daj mi na štžubž čžahnyč, pšchinješe, ale pomjenščež ju tola mžemju, so njeby šajna je štžo šowpodaštio derje nawuknja a budže šama šotowa, nano, hdyž je wona jutry konfirměrowana.“ Nanej štupichu pšchi tyč štžowac štžly s woczow. Wšón wšoščeje i žykej mozu na džěšču a njehasche dołho „šaj!“ prajič.

Wšón pohlada na swoje džěčo, kotraž š prošny pšchd nim štejšche, tał nutrije, jato by šwoju žyly dječnu do tuteho pohlada položič štžyl. A štžoz tam so šta mjes nanim a mjes džowtu — čžlowježo to nješku wđžeji, ale woczki wožeji štej to wđžeji, a šwječije jandžešje hu so nad tym šwješelili. — Dol bě čžmny, w kotrymž taj dwaj džěščaj — bolosčy teho džělenja, štžitnosčy teho wotšachěnjnja, nan a džěčo šebi wšate, bratrowe a šofšine wutroby rostorhac, luby šwěrny štarsčiči dom nětko niz wjazy štžlaba domowina! Nětko bot žylych ludži štžnu špacž, bot žylych ludži šlido nošy štajčy! O tał čžmny, o tał nžny bě puč! Ale wšošče čžmneho doła štejšche jašne a šmětje hnadne štžlizo a nan a džwota šhtibnještaj šolena: „Tvoja wola šo štaj! Tvoju wolu čžimic a čžerwic njeh je wuššoščej našich wješelow. Ty, knježerjo nad žyčym šwěrnom, čžiti i namaž, kaž šo tebi špodobal! Šamje!“

Hdyž bě šotra škhatu konfirměrowana — bě to šolšny štžozu džel ja Gynthererž dom — šwjala Gana-Roža swojke brěmjěško hromadče a čžehnješe k wješennu ryčtarjeji do šolinow na štžubž sa pšestiošne. Namo šaše, hdyž bjei šwitalasche, bě wona hišćeje junčrōž na šwojim lubowanym mješčje bot žarownej šajnu (Traueresche) pšchi maczěnym rowje pobyta. Tam bě šo hórzo bēđšita i tym knjesom, bě jemu hišćeje jebn ran šwěrnošč štžubita a jeho prošba: „Ach wotšai pšchi mni i šnadu, knježe šesom šchewječe! Wotšai pšchi mni a thodž so mni! Šlaj, maczeka leži jow w rowje a nan njemōše šobu čžahnyč, wōn dyrbi pola malych džěči wštač, njemowuščež mje!“ Wona šchěpšasche štžliti, kotraž š rowowaje trawu lubošnje won štalasche, a položji ju do swojkej biblke na to město, hdyž pišane štej: „Tón knjes je moj paštyl!“ — Hdyž Gana-Roža je wby čžehnješe, njeh štžalnja žabny šōž. Wšchitaj dačny jej rufu. Štary kofac, štž džěčo wot matošče šem šajnasche a lubowasche, jej tež někotre čžetwjeno-šlečtože jabišto a někotru njehstu štžuwaju bě šwojimaj šajnymaj rukomaj doł bē, džěšče: „Džěčo, tebi njemōže jo šč bičy, ty malaj dołroho nana a jandžel pššton tvojeje njebočičeje macerje pōdže ša tobn!“ Knjes duchowny štejšche pōbla a polafowasche hōrje: „Šaj, Gana-Roža, ty mašč dołroho nana! Mješapomni nždy: Tón knjes je moj paštyl, štary šwěrny Wōh je prawy Wōtčez nade wšchitimi, kotrymž džěči štžaju w nješebach a na jemi!“ — Gana-Roža džěšče „Šamje!“ na to, šychowasche pak tola čžicho: „O tał čžmny je doł, w kotrymž nětko pučowacž mam!“

(Potročowanje.)

Šak džědža šozialdemokratjo wšcho wđžeje powrōčič.

Hdy bychu šozialdemokratjo jenož tón wotšoblad mēli, nuš džělacžeršcho luda wotpomhacž, bychu i tym swojke dobre prawo mēli. Ničto jim to šadźawal njehy, hdy bychu to po šatōškim puču dozpic štžali. Wšchetoz w našich wotštejnowacž je wšchelat, štžoz ma šo pšchemēnic, a čžehyž da mōža ludž nješpōšjoni byč. Wšche nagromabženje šamōženja w malo rucach je štrach ja šwože luda. Teje njeruowne wšak ničto ženje je šwēta njemano, to nječěpju dleje. Daj mi na štžubž čžahnyč, pšchinješe, ale pomjenščež ju tola mžemju, so njeby šajna rostora mjes šamōžitimi a džělacžerjemi wotšlata.

Hdy bychu šozialdemokratjo swoj porš do ranow našeje luboweho žiwjenja potōžiti a rosšubđeni šebi žadali: tu dyrbi šo něšto pšchemēnic, tu něšto potěpščež — by šajke žadanje jenož štžwalobne bylo. Hdy bychu žadali

fakone je sa savješćenje živjenja a strowoščje dželaczerjow, hdy bychu žabali fakonje pšchežjwo džeczazemu kaž tež strowoščje a pžegjwoščje sahubjazemu žonjazemu džetu, hdy bychu žabali njeđselstj mēr sa dželaczerstj lud, bychu jich wšchizny ludomi pšcheželjjo popberowali.

Ale sozialdemokratizy šchežwarjo njechadža nusy a hubjenistwu wotpomohacj, njechadža šjednacj samožity a dželaczerstj lud — woni maja něšto žyle druge we woczomaj. Najmjenje chzedža to, šchtož nje społnožnošč wubdžj, wostrowicj, a wopaf woni chzedža nje społnožnošč wuwužjwacj a ju hiščke powjeshčej. Čitajteje jenož wu radžowanja na šejmach (Reichstag a Landtag), hačj šu sozialdemokratizy šastupjerjo hdy pomhali pšhi fakonjach sa položjenje dželaczerjow. Jenje! Woni pytaču j pomozu družich nje pšhečjelow luda to dozpicj, so ho tajke fakonje pšhowsale njebychu, abo woni se žadanjami wustupiču, kotrej ničto dopjelnicj nje moželšče. Woni jenož šchežuwaja, so bychu šidjenje a nje pšhečjelstwo bjes samožitymi a dželaczerjemi žiwili a nje mēr šbudžowali, kiž dyrbi stončnje k rewoluziji (powroččenju) wješčj. Sozialdemokratjo chzedža wšchje našče wobštejnnoščj s mozu powročičej. To wšchat woni hami nje samjelčja. W hwojich nowinach woni pišaja: Ženiczki hredk je rewoluzija, kotraž dyrbi hłuboko sa pšchimnyčj a bjes sačjšičejja wostacj nje hme, rewoluzija, kotraž može šo w mērje stacj, abo kotraž, hdyž dyrbi byčj, budže trwawna a šapoczana a pšhewjedžena wot dželaczerstšeho luda.

Kak dža pať něšto budže w tutym pšchichodnym, tať mjenowanym sozialistiskim stacje, sa kotrejž dyrbi šo dželaczer šahoricj a sa kotrejž dyrbi je žiwjenjom šastupicj? Žyle wječje wšchat to čji knježa sozialdemokratjo hami njewjedža, ale to a tamne šu nam tola pšcheradžili. Wo kralacj a pobdanacj, wo wobhedžerjacj a tajščj bjes wobhedženja, wo šhubnyčj a bohatyčj, wo hujelacj a wotročščak wšo wjazj rječ byčj njebyrbi. Sozialdemokratjo praja: „něšto wobhedžicj je wabuchstwo“. W nowinach, wot nič pišanjich, možemy čitacj: „Pšhes to, jo ludžo hami sa ho něšto wobhedža, šu wšchitje te stročje a nje pžocički nastaje, kotrejž šo pola naš štanu“. Wabuchstwo je wrjenje, šchtož pšhes to nastaje. Kaž došho ma šchto hami sa šo wobhedženistwo, budže tež wabuchow. Težo dla dyrbi šo k polšpščenju čłowjestjwa to šchenučj, so ma šchto něfajke wobhedženistwo hami sa šo. Wšcho wobhedženistwo dyrbi wšchem hromadže byčj. To šo mjenuje: Communismus. Wšchitje fabricki, mašchinj, dželaczerstj grat dyrbi wšchem hromadže byčj, runje kaž wšchitje pola. Šak ma šo ma kōždy jenož draftu, wšchodnu žyrowu, domjogu nabodu. Ša wšchich hromadže šu škole, knihownje, mušej a džiwadla (theatr). Tak može je čłowjek bóle a špodbunijšo wužjwacj. Wjenjelš sa šastup do džiwadla šo wjazj njeplacj; kōždy ma darmo pšchistup k wšchitkim wješelam.

Sant a Sants.

Měmste kšchorstwo chzedža powročičej. Wšchetoz jozialdemokratija jemu njedča dale wobstacj dačj, dokelž čže na jeho rospadanacj (ruinach) hwoj štat pšchichoda šalozicj. Žich wodžet Liebknecht praji: „Zuto prashenje je prashenje mozy, kotrejž šo nje može w žanej krajnej špromadžinje wučimicj, ale jenož na hašy, na bitwisčicju, runje kaž kōžde druge prashenje, pola kotrehož šo wo to jedna, šchto ma može.

Tak dža sozialdemokratjo se wšchemi dowolenymi a nje dowolenymi hredkami sa tym šteja, šo štatnje mozy mozowacj, pšchetoz na druge wšchitje šo jich štajaze myšle ša pšchichod wuwjeshčj njechadža.

demokratizšej wučžbe maja dže wšchizny te hame dary. Pšhes mērju šo ničto napinacj njetrežba. Čžaj dželanja šo wot stata postaji. Šchtož je šchto nadželat, nještuchja jemu, ale štatj, kiž šo sa wšchje wotrijeboščje tyčj hwojich stara. Ša pašjekli (měto pjenjes) šo to wšcho s mulščj štatnyčj wwarjenjow roščželuje. Hačj je něšto lěni abo pilny, nješkamny abo wobdarjeny, ničjo nje mučžini, kōždy to hame doštaje. Šchtož je 10—15 lět dželat, pšchindže na wumjenk a može žyž bžen pšbny hōdžicj. Žich wulka nudročej wšchat dale ničjo we woczomaj nima, hačj šebti žiwjenje prawje wješete šejnicj. Dželo je pōblansta, wješete najwajžnijcha wčj.

Lubdom, kiž pištrjebajo, sčtož sošluzja, kiž hebi ničjo nadželati a nalutowali nješu, lenitak a dumbatam, budže wsčaf takji tak piščihoda witany. Ale pilni, dželawi a slutnivi wo tajtim starže, w kotrymž so leniſtwa kubla, ničjo wjebežez džygez njebudja. Wón wsčaf wo tež s zyla do skutka stajez njeba, ale njeje ničjo dale hačz modliſtiwo pučgett, kiž so w blónczku drje blyhčezji, ale so bórsy rospuſnje. Zenož hłupi tajtim bladam wjéra.

Ale piščes wrótné hony wo tajtim piščihodže so tyščazy dželaczeryow „žalostnje naščezuwacz badža, so hiženje a žadobčizwojčzi živi, wo rewolucija piščihotuje, kotraž durbj wošto wobštejazje powródczji.“ Sdy bychu ſozialdemokratatoj roſomnu radu ſa wotwobrocenje nuſy dželaczesthego luda wupytajſi, by toždu, kiž hmoj lud a traj lubuje, hotowy był wošto cžinič, sčtož mósto to wulle huſjenſtwa na ſemi polóžicz. Ale tajteho džiwnuſčteho ſtata dla, kiž ſtóncznje do wotročtſtwa wježe, tajtež hórtče hiščezje niščže byfo njeje, hóžtež durbj wiſcho iprawne prgozanje wotemrčez a leniſtwa hiščezje hwoju mđu namaka a kotryž huſjenſtwa a křubodu piščinjše a hóžez hji cži, kiž móža ſčezuwacz a maja wulku hubu, kijejso, njebudže žadyn roſomny cžlowjet naſche derje ſarjadowane wobštejnojše powródczicz dačz. K tajtemu wrótnemu žamomardawſtwu na hwojim luda ničto je ſtrowym roſomom ruti njepoſticiž. Wty durbimy temu piščezelaj dželaczesthego luda pravo dačz, kiž piščje: „Tajte wobštejnojše, tajtež budža w tym wot ſozialdemokratow wumyſlenym ſačze piščihoda, nješu hóne cžlowiſteho žiwjenja a prjedy hačz hebi je nanuſowacz damy, džyemy ſo, jeli roſomne bléwa a wukladowanja nam wjazy njepomhaja, ſ mjeczóm w pjaezji wotabacz!“

Roſhlad w naſchim cžaku.

Naſch luby křezor je ſaždženy křjedu stare piščekapſte meſto Lübeck wopytal. S wulle wjebełozje a hwojtocznoſeju hu wón wřuhodžom powitany. 6 male holczki ſtejadu piſchi pučzu k jeho poſtrowjenju. Jena poſticejše křezore wonejſchto je ſpřiwom. Křezor ho wjebełezje a ho podžatowariſchi ho luboſnje praſcheſje, hačz hme wonejſchto tež hodu dom wjačz. —

Wjěřzi Wiſmark je 1. haprleſe hwoj narodny džej, je wđež hotoſo jara cžezewen, hwičezji. Towarſtwa nēmſkich industrialnych (woſhebie wobſhežerjow wulkih železarnjow a wuſłonowych podobotpy) je jemu hłeborne hudoſbie na hłido, ja kotrež he wjele zentnarjow hłebora trjeba, daržo. Eſlawny muž je hebi to woprabdže wo naſch lud ſaſkuziž. Wóh tón Kriſes wobradž jemu hiščezje dolhi a mčny hwojatok!

Nowy přezidenta ewangelſteje najwuchſcheje žyrkwiweje rady w pruiſtej krajnje žyrki, dr. Barkhausen, kiž je něto hwoj čezki a wožny hamt nauſpji, proſby w hwojim přemim wukaju wſchiticki ewangelicki hobotſchecžijanow wo hwiérne dobroproſchdenje. Ga, Wóh luby Kriſes džyl jeho móžnje poprjnjecz, so móže hwoju hřuzbu ſaſtacz k čezki Wožej a k natwarjenju naſcheje žyrkwe.

Sozialdemokratiska konfirmacija. 30 džezji w Barmbecku njebaloto Hamburga hu, naſčezuwane wot hwojich nanow, piſdi hwojim wuſkupjenju je ſchule ſo wobarate, hwoj křezezniſki hřub wobnowicz a ho konfirmérowacz dačz. Sa to hu jim w Barmbeckej forcznje wot ſozialdemokratitſhego jawjednitka „hwiérna konfirmacija“ piščihotwana, hóžez piſchi piwje a žigaracz ſo jim jedojta rěcz piščezjawo ſſchecžijanſtej wjere džeržezje a na poſleđu hu třobla

teſtija piščed nimi hrajše. Hrubjeni lubdžtozerjo, kiž tat hmoj je wuſkypaju do wotrubow njerofomnyh džezji! —

Grabina Poniſſka, kotraž Wřóřkławieſtemu diatoniſngſtemu domej jako wuchſcha přjébdſteji, wojjemi hřebowozu wotrubno proſtřwu wo kotry: „Naſch diatonſngſti dom, se žonopoweho ſornjeſkſta naſtaty, je k wulkemu ſčtojmeti narofit, kiž hwoje hačoly niž jeno piščes ſchleſngſtu prowinzu, ale tež piščes druhe traje, hamo do wukraja wuſchecžerja. Eſotrow ma naſch dom něř s zyla 150, kotrež na džezoch, křorych a křubnych dželaju. Ale ſčto je to bjes tat wjele? Se wſchiticki botow piſchudu t nam proſtřwu: „Wſchecžezje nam kotry.“ A hwožel durbimy huſto wotmowicz: „Wone hu hjo wſchitke w Kriſejowej hřuzbje.“ Duž naſcha najwotrubniſcha proſtřwa: Wty ewangelſte mlode holzy, kotrež džyze rad fa teho Kriſeja w jeho winazy dželacz, ſtupeze do jeho hřuzby, kiž je prajit: „Sčtož teže cžinili jenemu bjes tymi mojimi najmjenſchimi bratami, to ſeze mi cžinili“, njerowrěczje ſo doſho k cželom a trawju, ale piſchinžezje do naſcheho doma k křuzbeji, kiž ho w haprleji ſapozenje.“ So bychu tola teže herbiſte holzy, i kotryž ho bačz dotal jeno malo do diatonſngſteho hamta powoľacz dama, ſmólniwje na Kriſejowy hřóž poſlučate! W Křjebi a w Minakale dželaju diatonſng i wulkim žohnowanjom. Wſcho dafſche ho ſhoni pola wuchſcheje hwabiti Poniſſteje w Wřóřkławju. (Wreſlau, Lehmgrubenſtraße 58.)

W Ryčhwaldze je knjeni barona i Eardſtein towarſtwa mlodych holzow ſaſojka, kotrež, taž ho hlyſchi, jara težeje. —

Sa twar žyrkwe a ſary w Wódrzynie (Wederny) pola Riſteje je krajny hejm pruiſkeje Hronjeje Lužizy 5000 hřitnowo daric.

Wjěkel! hwo, ſſchecžijanſtwa! Žutrowny cžak: wyſkarſki cžak.

Tat reľafſje wo ſaſtarſtu cžak wot jutrowy i Wožemu hwičzu. Cžlowjel je piščez žiny wot nadžije. We-li tež piſchitomny cžak hřudy a cžemny, jeli ſo ma jeno wěřty wuſhlad na wulle piščihodne ſbože, dža móže wón piščed wjebełom wuſfačz. Žutry piſchijowjedaju tym wěčne wěſte, k njeowrjenzjenju ſbožne ſbože, kiž do horjeſtjanjenego wumožnita wjéra. Kať by móž wěřty wuſhlad na to tajte joſhne hřewto do cžimneje nozy hřubotoke ſeniſhego huſjenſtwa cžlowiſteho naroda piſchinjeſt! Piſdi wſchitkim huſjenſtwa, kotrež piſchitomny cžak nahromadžuje, budže temu, kiž ma tutaj nadžiju, hřuba ſemja polna hmičija a ſtaženja, paradis polny načtejeje luboſje. Křchecžijanſtwa, poſnaji twójeho wumožnita a wuſka jaſho twój wuſhlad wěčnego ſboža wyſhoto wazicz.

Naſch wobras.

Janť a Panťa dželaj hwoje ſchulſte džela piſbač. Ale cžorna, hřolna tinta je jimaž žyle ſtowo wjebele botkowane džezto ſtařka. Wulka je jeju bolocz a džezczaja řuboda. Sdy byſdšte jenož hiščezje w prawym cžaku wſcho ſhotowilej, ſo njeby žane wjeřſche njeſbože naſtalo!

Nježela Duafimodogeniti.

Nježela	Žana 20, 19—31.	1 Žana 5, 4—10.
Póndžela	Jap. ſtutowo 11—12—26.	Hřoba 19, 23—27.
Wutora	" " 2, 14—28.	Přatam 46.
Čterjeba	" " 2, 29—47.	" = 72.
Šchtwórit	" " 3, 1—11.	" = 89, 1—10.
Pjant	" " 3, 12—26.	" = 93.
Šobota	" " 4, 1—18.	" = 23.

Womhaj Bóh!

Ciŝto 3.
16. hajrl.

Lětnik 1.
1891.

Serbske nježelke lopjenka.

Wubawaju ho kóždu hobotu w Esmerlerjz knihicijščezěrni w Budyŝinje a šu tam dostać sa šćhtwórtětmu pšedplatu 40 up.

Njedzela Misericordias Domini.

Šs. Jana 10, 12: Za hym tón dobry pastyr.

Bjeje wšćitłimni mjenani naščeho šbóznika je pastyrjowje storo najrjeńšče. Mjenju jeho šbóznika, wumóznika, nawoženju naščich dušchow, jačnu ranjšu hwědu, Bóžeho hyna: kóžde tutych mjenow je kaž pruha s wulkeho šwětkeho morja sjewjenja. Ale zyla pólnosć kniešoweje šwěrnosćeje a lub oščeje leži w tutym pastyrjowym mjenje.

Pastyršćtvo je čžešta štuzba. Zatuž je wo nim t Ławanej prorik: „Njepšćitdže žaneho spanja do mojeju wočejow; wodnjo mje tyhčesche horzota a w nozy syma!“ Zajtlich šwěrných pastyrjow drje njeje mjele na femi. Ale Jezus je wjele tyhaz króć šwěrníšči. Stražnik israelski njepli, ani njebrěma. Glaba s njebež dele na swojeje čšlowište šadło, na młodých a starých, na strowých a chorých, na słach a dobrých; paše jich duške se swojim słowom a njebe jich pščeje wšćitku nřnu. Dobry pastyr da swoje žiwjenje za swoje wožny. Njeje dołho, šo hmy na horje Golgatha pod šćhizom stali a šmjereć dobreho pastyrja šwjereziti. Njeje žaneho hubjeniščeho, štušniwjščeho šćožečja, hać wozna bjes pastyrja; šbudži wokoło pščeš hory a doły a šo domoj njenamata; pšćitdže-li nóz, dža do hšubiny panje, abo dšiwje šwěriata ju rostorhaju. —

Tal dže čšlowištvo bjes Jezusa pščeš šwět a šćorzi, kšha pščeš hory hordosčeje a pščeš doły hubjenosčeje a njenamata wěčnu domijnau. Hšidščeje dženja je tal s kóždym, kšž žaneho šćhizita nima. Š hdyž nóz pšćitdže a šmjereć pšćitšadza, t otom panje nje wumóženju čšlowež do wěčneho šćawjenja. Ale šćaj, dobry pastyr je tudy. Ša šhubjenš wožny je šmjereć čšćepil a kšćiz ša šwoj pastyršćiti kš w-

šwolik. Nětko s pščežo nowej šwěrnosčeju sa šhubjenymi čšlowištłimni dušćemi kšodži a je wumóz pyta. Wostaji hšičke pščežo te dšewjez a dšewjezšćžekhat w puščiznje a kšodži sa šhubjenej jenej wožny tal dołho, doniž ju njenamata. — A w tutej pastyršćtej šwěrnosčeji je Jezus šuamjo sa wšćitłich družich. Přědarjo šu wošebje pastyrjo šwojich wošadow. O, šo byčmy wšćitzy šwěrni byli, kaž Jezus, a žani najehzy, kšizž pščečživo wjelkeje njewojuja, ale čšćaju, hdyž wješt pšćitdže! A šćtóz domu přjedšćetji jako hošpodat a hošpota, abo jako wučet, jako mišćtr, jako tuzes, ma tež pastyrjowje pšćišćušćnosčeje, dšebi šwěru pščeš wjelkom warnowac, a hdyž je trjeba, wšćitko swoje šboje a šadło, swoju krej a žiwjenje sa jemu doměrene wožny woprowac. Wošebje w naščich dnjadž wjelki wuzja, šo šo hšički wodnjo a w nozy. Nje-wěra, njeprawda, šćěžiti, njepšćožiwosć: to šu čšmoive mozy, kšotřž našč lud a zylke šćhješćijanjšwo šapušćeja. Šim dšrbjeli my š zylke mozy šwjateje lubosče napsčćeživo šćupac. Ale tal mašo šo šawa t pomozu, t warnowanju, ša wumozenje. Ničtšo njeje zyle šwěrný. Ale s najmjenšcha njedšrbjal ničtšo najent być, kšž ma pjenješ lubščo hać duške, a swoje deršeměže lubščo hać bratrowe šboje. — Jezus je tón dobry pastyr, kšž swoje wožny najšepje maže. Kaž Wótž jeho šuaje, a wón Wótž, tal šuaje naš, tal dšrbimny my jemu šuajomni być. Wón šuaje naš, našču winu a našču wěren, našču šćadobšć a našču hšłnosć, našče čšmoive a našče šwětko hoždžim.

Wěšćčan dšejše junu je swojim pšććezelom na wšcy a nadenšče na polu wozčerja s 300 wozžami. Wón šo dšiwosče, šo wozčer kóžde jenotłime šćošo berje šuajesče.

Jemu, zlobnikiej, ho wschitke jenake sradku. Ale womoczej, kiz je hižo jehnjata snal a horjeczahnył, kiz je s luboscju a staroscju je wotroscje wibzał, kizby jentottym staw swojeho sradka zyle derje snajecje. Tak snaje Jezus na sket-rokej, dalotej semi wschitkich ludzi, a stawy swojeje wofabdy won wofebje snaje. Tam žana wudowa tak famotna je swojimi byskami njeje, tam žane wyfroczene dżecjo tak wopuščezene a w nuży njeje, tam ništo pschedaloto za njeho w zulum traju njebydli: Jezus wo nim we a jeho sychowanje kšyščy, jeho blyhy liči, wibdi jeho w hubjeństwoje a w bžeznju, kšyščy jeho we wješčli a srudobje, pschewodža jeho w žiwjenju a smjercju.

Zako tajkeho swěrneho pastryja dyrbymy my tež jeho snacz. „Woni mje snaja“, praji tón knjes. Skžba wotnža swojeho womocjerja po hłobu snaje a sa druhim njezhodži, byrnež ju wotak a wabli. Tak dyrbi duška swojejo sbožnita tež snacz. Žeho wola je pschitajna, jeho słowo je ježb, jeho kralestwo je je wješčle, jeho cjełej jeje dobył, jeho wabjenje jeje radoščej. Tak dyrbiščli je swojimi sbožnikom stač. Nješč je we wiščej nuży, we wobnju srudobny, w sensim bžeznju stajnje twojja móz a twój troščit: Za snaju swojeho sbožnita a won snaje mje. — Jezus je tón dobry pastryž tež psches swojoju swět w opschizaju hnadu. Za mam hiščezje druge wozwy. Težame dyrbyj tež pschijewječ, a budu jeje stado a jedyn pastryž.

Wschitkim ludam ewangelij přebowacz, wschitkich ludži do Božeho kralestwa pschijnječ, je wobsamkjenje Božej luboscje w křesťanstwu Jezusu. Žedyn lud po druhim powola pschěžnjeny knjes, so by go pod kšyščy stypil. Dženča wježe Gricow, jutije Romiščli do swojeho kralestwa. Běryj woinje Żubijščli a Čhinejšičli, bórny Kafferščli a Madagajščli za ruku a pschijewježe jich. Sdžy šu wschityj pobanjo knjesa namatali, potom buduž tež zlyh Izrael sbožny. Duž dojče nam swěru w mišionistwje džekacz, so by Bože kralestwo pschidžo a hižo jow na semi go s džela słowo dopjelmio: „Buduž jene stado a jedyn pastryž“. Žunu buduž, ščtož něto jenož po wěrije mamy: jena šwjata šhromadna kšješeczijanska žyrkej, wopradowže štut a wěroščej. Na wowej semi pod nowymi njebeščkami pschijnidže, ščtož je jow dželene, sažo w šhromadu. Wotom njebudže žana žyrkej wjazy, kotraž ma šo ja šamu sbožny činjajucy; gřichizny a romizy, reformirowani a lutherizy kšješeczijemjo, wschityz, hžyž i wutrobju do teho knjesa wěria, šu potom jene stado. Čžemje wěščje našču ewangeliju wučěbu a šamentament wostřowacz; ale nječamny tak horđi byč, so byčamny druhim kšješeczijanam sbožnosč wotrejčej, ale bratrow lubowacz; a za nič probyžej. Čžemje go jednoty w dušwu psches swajak miera džeržej, doniž tón knjes šam wschitke džery w murjadž swojeje žyrkwe nješahoji a nowy Jerusalecm njeatwari we wěčnej krašnosčej.

Wadžujeje a modleje šo!

Wěčna historija, powědab Wylhelm Zimmermanl.

3. Dol šo hiščezje bōle šacijima.

Pscheczelnimoje a dobročkimoje Šanu-Ńožu pola Šchołčizy pschijachu. Wona wješčelne bebi bórny šhwabju a cjełej pola wschitkich šabizicju. Džeczi wučachu na nej i wutrobne luboscju; pschetož wona be laž ja mlačny štworjena. Wješčela wutroba, zlyh ruzn rjanzch historiojw i šubeje bjełije abo lažbe be not njebožeje macerije kšyščak, wutrobju wostřewaje špewanje, wučahitna ruka, wudrowa, a pschi tym tola tež prana čjadoclej, hžej be našna, pscheczelnimočej a pobownoščej, wustojnočej a špěch- nosčej pschi wščel- nio djele wobduch jej luboscž starščich a džeczi. Ščemo najmijščide bórny wot niščeho wjažy pschionene byč nje-

čhoščej, hačž wot swojeje „ščobčeje šany“. — A tola beščej w jeje duški hulto pranje šrudnje a puše. Sdžy pał šo jej po domje šostly, bebi- biskiju wo a pschajče a namala troščit w šwojim „lubum, lubym Wožim domje“.

K polnej špotošnosčej činjelšče wona wschitko, ščtož mejšče činjicj, ni jako čžiwelam, ale jako tema Knjesej šamemu (Eph. 6, 6), ni jako s lutowaj, ale tež i wutrobju. Njebeža maci be čjalto prajta: „Modlitwa je najlepšče pschionenje džeczi!“ — Duž Šanu-Ńožu bórny wschitkim jako pschitkaj poručidžu. Šo žlyk wšy rečelče: „Šladajce na Šchołčizy Šanu-Ńožu, to hiščezje je hōlža, lajštaž byčž dyrbi!“

Žeho dla našta je njepowščezje. Šchołčizy šhwōbne hōlžy wjerakaju šo na jeje šhwabju. Hžej moždaju Šane-Ńoži něščito do pučja polojčej, to wěščje činjachu. Wofebje mafa džwōla Žetta w šwojini jedomym hñewnam šhwōbtenju njemjebješčej, ščto jeno by „tež pobojnje“ i lubu šćinila. Našta mofk rjež šlawny šmoplott beže šhwōbnyim hōlžami. Pschěželčuju šamne kje a noščachju je hōlžopdarje. Ale hžyž hōlžopdar wšč pscheyto, šo ščtož křoč jašnje pschaja, šo be Šanu-Ńoža bjes winy. Wona šo i temu džerščelje, kotřž be hačž dotal jeje pschey był, a njepowščezelje šo na pschěželčosčej čžiwotewo. Wona wješčelje: Běh šam može pomabč, čže pomabč, dyrbi pomabč, buduž pomabč. Pschi wščem šhonenjum njepščezelštwje wješčla a troščajna wošta a džekaj: „Woja duška je čžija i Wožu, kotřž ni pomah!“ — a hulto, hžyž džeczi na rukomaj wostřelne, be kšyščej, šak wona wostřelne, to wščo kšieczelje, a šak je šwojini rjanzny polnym hčekom šhwōbče špewalče, šo zlyh dšow šhwōbčelje.

Tak pschėjo ja pravu pošnata wošta a pošna mēra. Ale i tym šamwěč a njepowščezje jeje njepščezelčewo jeno pschěželšče, šhano pał tež pošojna hōrdelčej šany-Ńože, pschetož tola jedomita rjanča šo do ščtožje čžiwotšče wutrobju hōžy šhwōbo šatorjeni, a pschěželčim šaka wščubje a stajnje.

Žunu bēduž hōlžopdar, hōlžopca a šhwōbni, šak be w domje šare dobre wostřenje, hromadž ja jenym šhwōbom runje pomobjedowati; Šchekčijna, kotřž be dopuštna pał i nowym ščolšlam za džeczi pschěželčewaka, šwoje nožyž namafacz njemjebješčej. Wona pschajče a pschajče, ščtož štoły šo pschěžewachju, ale nožyž go njemnamafadž. Ščemo šwar wotřichowonju šhamot, kotřž be wěščje na wščej šo šel došho na šwojini mejšnje ški, dyrčelšče bebi lubošč dačž, šo jón wotročžyž a džwōkly pošuwachju. Ale nožyž wostřawču šhwōbene.

Šchołčijna be jara njemdra. Nožyž beču šary drobni namrety křuch. Š lutyni nožizam bēdu go došče čžahy wščitke ščtošje ja dom pschěželčewake. Š lutyni nožizam be bebi Šchołčijna šwoje pschěženje, šwoje čjelne wobkercenje do ščtožca pschijehotowala. — Wschitkich w domje šo po rježje pschadžachju: „Nježyž woje nožyž wibzał? Nježyž woje nožyž wibžala?“ Nimalo wščitdyž bēdu je na šlwěže ležo wibželi, ale midžto njemjebješčej, hžje bēdu wostřelne.

Duž wječej Žetta, mafa džwōta, i hōlžopcy pschijnidže a pomjedwadž: „Šaj, ja brje džyła prajčej, ščtož wščej nožyž ma, ale ni šo tola wěrič njebduž. Wščakto tola pschėjo reča, šo my žijmy, a šo jenož jena wěroščej reč, a to čžini tak, jako by šama šutta wšču pobownoščej wobbežalča. Ale tožy lubo šu i wješčajca žakšojnje pschěžepani, na pschěždu pał dyrbi prawda tola na šhwētlo šacijicj.“

„Mo, šoho bha menišč?“ šo Šchołčijna wostřawča.

„Šaj, ja njeprajju“, Žetta wotmolawi.

Duž Šchołčijna šwojeho wšy šawa šawka, a šulle hžyž šo tón roščnemā a Žettu je šhwōbny wučmacz hroščelje, jeli šo wščo njeprajji, wona džekaj: „Niščito družni nožyž nima, hačž ta šwjata Šanu-Ńoža, našč rjany pschitab!“

Šcholta a šwoje manželšca šo i žykej ščijny šhwēčelšči, prajizy: „Šlupa Žhrina ty, menišč bha šnadž, šo bžezelčej namaj je šwojimi ščadami a ščelkami Šanu-Ńožu do šawby pschijelšej mož? Šhy by ty jeno džel teje pobownoščej, kotřž wona w šwojini maščuhču by, w šwojini žyčym nadutym wščajdnju mēla, bha by jara derje bylo.“

„Ša bje šam šnydom prajila“, Žetta wotmolawi, „šo mi wěričej njebdužej. Ša pa tola praju a pschi tym wostřaju: Šanu-Ńoža je te nožyž šahřelčelča. Na to čžy šu šarajčej dačž!“ Šanu-Ńožu šawočachju: „Wščič ty te nožyž?“ Wona žyč i mērom wotmolawi: „Ne, ja nožyž niman.“ Na to šo Žetta je

hlobami šajpry i wofalce: „Ty tajzeno, ty pabučke, ty nožny tola mač, tón tróćy cji twoje kłanje niczy niepomba! Ty by nožny šahrejebala. Za hym to se hwojinaj bahmyjnaj wocjomaj wódzaj. Mjelczi jeno, ty by je do semje šahrejebala.“

Wboga Hana-Róža dyrbjełke mjelcziej. Wona t semi dele hłaboke a njemódsche holpodarje a holpody do wocjom pohladaj. Szłiche romjadu ho jej hylły to kizmaj, ale wona njemódsche žancho kłozajca prajicz. „Mielczi dła, Hana-Róža, žona djełke, „moj rěmó, to by bjes winy“. Ale Hana-Róža jeno djełke: „Za nožny janělce njimam, samelcze ni, samelcze ni!“; potom mjelczejke, a na wcho dalsche rěčenje mjelcze jeno jene motmolowjenje: wona mjelczejke a mjelczejke. — A cjeho dla mjelczejke? Ach, tak mjenomany maty brach, kotrehož ho wusnaczi nožnyłce, bje jej hubu lamnył.

Wona ke njemajzy dopowódnja plat křepicz dyrbjala a bje bórpy wo wobjedze se hwoje křepjawnu křepicz sčha. Wšchi tym bje jej horny tónz křepjawni woteczaj a mofe seby nětote dny stare libjafko, kotrež runje pšes plat rějełce, karabł. Eso šwarow a kłoptanja boje ke Hana-Róža hwoje njestboje — pichetoz njestboje to woprawdže bjełce, a žane sanjerženje a žane stójez — sanjelcžaka a to mowe libjafko pod plat šahrejebala. Žetta bje wódzaj, tak bje ho wona bojalnje na wšche strony wohladowafka, potom jamku do semje wuryla a něšto do njeje položila. Duž wona křoble a twerdze pšchi tym wofa, so to niczo druge bycz wóhfo njeje, hač te šhubjenje nožny.

Dotelž Hana-Róža dafle mjelczejke a tež na wšche próstny Špolecije njeje žancho motmolowjenja njeda, kłincžnje wškitzy na nej dwelowacz pozčachu. Esam stary „kónjazy Sochem“, jeje najšwernički pšedczel, hóre hylły ronjo špachowafche: „Ach, to hebi tola myšłit njełhym! Hana-Róža!“ — Wón pšched nju stupi a plačjo djełke: „Wujnaj wšchat ho, Hana-Róža, Woje dla ho wusnaj! Wšchat budže cji wškitfo wofate, Hana-Róža! Džečjo, Hana-Róža, spominaj wšchat na hwoju lubu njebodu mač, spominaj wšchat na hwojeho sprawnego nana, Hana-Róža! Sčto budže tón prajicz! Dži, Hana-Róža, a pšchinjež te nožny!“ Hana-Róža wotmolwi: „Sochemje, wěr mi, ja nožny samelcze njimam, samelcze ni, Sochemje!“

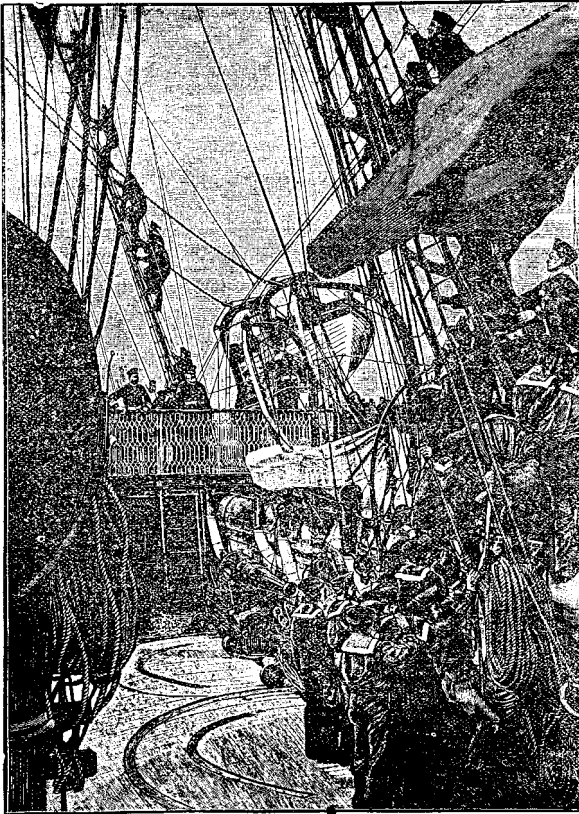
Wškitzy ho tajž i jentym hłochom pradžachu: „Dha tola by tam wpydy wofate šahrejebala?“ (Botraczomanje.)

Wohlad w našchm cjažu.

Škěžor bje pšchi hwojim pošklednim wopryce w Kielu tež šašo najwšto umofich wulłich woinłičich šódjom wohladowaf. Kajfe wohladowanje potafuje našč dženłnički wobraz. Esu hylni, wot wětra šehrawnjeni mužojo, liz tam na šódži steja a pšched

hwojim škěžorow potafaju, tak wustojenje šu wuwoczeni, a rady wotpocžnje jebo wofa s dobrym špobobanjom na „módrých hóljad“, liz po morju do dafkofceje jełdja, so bydu křwalbu wóžnego traja wobarali a rožumojeli.

Wjelč Bismark je t hwojemu narodnemu dnjei 15,000 šilłnych a telegrafički šwózpřichěžjom dostal. — Wafka Badenfa wofaba Zell leži rožbrojena bjes katkólłiki. Wona na jentž 700 wóhadnyh, i wjetšaka hłubdy. Tola je wofaba wot kóžsčeho leta dafkónšny pomofala, ša kotrež šđerženje wona, runjež špřetrinšte danok ležnje 1500 mł. wuzmjeja, bjełcže 300 mł. dobrowolnje dawo. Tam tež ewangelište djełaczjełfe towaritmo wobteje, kotrež ma 59 hóbustanow. Najhłubšim je ho 109 mł. pobdjeru wuplakčije mofho; ša dobre nowiny atd. wuda ho 42 mł.; wofče teho da towaritmo 250 mł. na nalutowarjni, bjež je nareto hwoje ša hujbjełcže cžofy nalutowaných 815 mł. ležo. Šawerino křožnje wopofafmo so to, kajfe pokłady wofaba ma, w kotrež žimjenje a lubofčz šnjejełte.

Škěžor Wilem pšahladnje šwoczo manju morjašow w Kielu.

W Štorenzu w Štalfes je tele dny wulfa špřomadbijna ewangelište ališanzu wotbjeri, kotraž je šwajł ewangeliški, kotřiz ho t wučeje wodnowjenje je žyrtwe wuhawaju, je wškitič křajow a žyrtwow. Eswojim cžitarjom bórly wjetšche rožpřomy wo tutej i šđerženju jendoty bjes ewangeliški werybratrami tak wóžnje špřomadbijnje podamje.

W Špelerje šu, kajž je šnote, wo leče 1523 ewangelišy ša nič cžełnje mjeno protestantički dostali, dofelž protestowadju, t. r. wuwoženju Wornłiceho wufajka napřchecžno šupichu, liz na wškitič Lutherowych pšchwifowarjow „wuhonjenje“ (Wšchi) wupraj. Š dopomnječu na to hubeje ho tam š darami lubofče žyete njemłste ewangelište žyrtwe rjany Wóži dom tmaricz, ša kotřiz je ho hač šódžal 851,000 mł. najberafko.

Našča djełaczjełfa kolonija Wuhšow pola Wuhšwafba mjelcže po hwoje pošlednjeje rožpřawje š ratafitwa 7537 mł. wofšow a ša 2716 mł. wuhšow = 10,253 mł. Wuhšow bjełce 3987 mł. Wuhšow polow je ho 80 žyrtow wobbjełafko, a 680 žyrtow na ho bjełcže wobbjełaf. Wot 14. julija 1884 hačž dotal bu dołolonije 1852 kolonistow pšhijantų, wot kotřych je ho wulfi djełafko t rožnemu a špřawnemu žimjenju wóročil.

W nětořych wofabach naščje Šornjeje Šwizy dyrbjełke ho w pošlednim cžasu wjele džezi dla pšewulłeho šonjerobjenja špřowozetłim domam na cžemidbu pšchepodacz. W jentym wofbe šrudnym podže dofa nan, liz je šam hwoje džežo na křanjenje pošlat, poštra šta křoptarje (Zuchtbaus). E mjelcžka bje na wšchm šubjentiwje palenz wina, tutón lubšitajeł. Kajfe šamowljenje šwjetaj starčej, kotřiz najrječiji jimat wot Wofa wobradženy dar, džečaje wutřoby, šamaj wo štajenja štorafaj.

(Šchłesnyłki wotřoj ewangeliško-žyrtwneho pomozneho towaritwa.)

Špřomnički ho bjełcže, luby cžitarjo, na

kończu wulka zyrwinu a domazju kolektu, kotraž je ho k tépšchemu mienowanemu towaristwa tej we wšitkich wotkazach našejce prujeje Hornejce Kuziji Ibrakala? Što je ho šlako s tami pjenjełami? Pšehedšhdstow towaristwa je nětro rozpramu wošewiło, i kotreje pšedowaje wuškéhanje: Sa druge leto wotstacija towaristwa wu- cztinjadu dołbogo 9907 mt., wot kotražyžo 4816 mt. do Warlina do centralnejce postabnjaj woteba. Wrotštwistwe měšćanjanke mišion- stwo doła 1550 mt., Ziegnitnje 600 mt. a Štorjeste 500 mt. a spjalste ewangeliske mišow i pšedowanju šamnjeje pozajimowje we Wrotštwanju 200 mt. pšsta. Šlowne towaristwo pšepšpoda ja Wrotštwistwe měšćanjanke mišionistwo 3000 mt. Kolekta, kotraž ho w bėhu teho leta Ibrakaje, měješe cztjsteho wuwojštka 12,832 mt., wot kotražyžo položaja do Warlina bješe. Dažu ho: k powołanju diaconijšnycht kolow w Kłowny Měšće 360 mt., we Warm- brunnje 300 mt., w Zarnowiku 400 mt., w Schnellmalbje 400 mt., ja wifarow a pomocnycht duchownych we Wästenaltersdorfje 400 mt., w Kattowiku 400 mt., we Walsenburgu 300 mt., w Strie- gawje 300 mt., ja duchownego w diaconijšnycht domje Zeburgubenje 700 mt., a zyrwinoma wotkejšej Deumarktje ja nutešowne mišion- istwo 300 mt. — Tak je towaristwo i wulkiu jobnowanjom bještalo, a lubože werybratrow w mnohich štronach wotbejezaj zyrwinistej nuly wotpostahla. Wěh pomabj dale!

Schtjž wě, tak wojna wěz w burlikm žiwjenju šlot a jeho wotšlabowanje a sutkanje je, a schotj šnabž je bježo šlonik, kajta nula a šrudoba wotbeje ja mjenje famoznych i teho nastawa, hdyž tam a kem štožo do njehoža pšichidze, tón budje i wješetom powitacz, so je ho w pšebědnjej šprowadźinje towaristwa tudomneje wu- poźkerenje, kotraž na nětt bježo 64 hobuštawow, šaibjenu njebježu 5. haprteje šlatu i šaweljenju štata pšehedpožiti a po nadrobnyum wurabowanju pšichol. Dolež je šlowny šamer našehož tak wšitk- tich šaifščenowych towaristwow „wobšejnolnjeje šobustawom w tož- diačikim nastupanju potěšpohomacz“, dha ho nadžijamy, so je ho, da-či Wěh, tež i šlutym pšajpnowanjum štukom wojna krocet k špědo- wanju štoja našich hobuštawow šaka.

W Kłětnow, 7. haprteje 1891.

Lenit. Genš, f.

D jehnjio Woje šwjate.

Wšched dołhim cšajhom, wjenjazy w lěće 1717, je ho wutrobny hnujajo historija i Germanburgskim mušjom podata, kotraž je škefcejzij Gabriel Strit, wot leta 1687 hač 1729 i duchownym w Germanburgu, je šwiojich dopowuženjom napisał.

Zebju mjenjazy bje wulka turkwoja wojna, w kotrež je po- božny a ryzejiski general princ Eugen tak krašnje dobyće nad Turkami nětt, kiž bježu do našehož wotněneho kraja panstl a jón šurawje šapucijeli. Se wšitkich němštich krajož wozaj do Wina škežerjo na pomoc pšichězajhny. Tak tež je wšy Germanburg šnješ je Štaifhorst i dwemaj wotročotomaj, wot kotrežuz jedny Petr Baasch, a drugi Jan Büffel rešajše.

We wulkej bitnje pola Belgrada, kotruž Něnzj dobutu, bje Jan Büffel šwioju šumjerz namakał, hdyž šwiože wošnje nad- bęgowaného šnjeja i turkwoflich rukow wuwoštalo. Pšidi pšedowanj- um nawalu na Belgrad bje šnješ je Štaifhorst panstl, hdyž bje bježo do města nuzš leš. Petr Baasch, potny wotšedca dia k šumjerzje šwiojeho ludowaného šnjeja, bje Turkow tak njewošhlabnawnje pšich- ešćahol, so bu i wonta něšto wot cšezajžy Turkow wobbaty a ša- jaty. Woni pšichajowaja jeho konjeja sa wuwošy, jebny Turka šnjež ho na konja, a Baasch dyrbeješe nabi a bježo pšiba konja bješć, pšchetož Turkow bęču jemu wještito wšaki. Wobjeze wježor woni w lębu šapšachu, hdyž wještachu ho za wěštuch, a něšto čyždu ho na jatym škefcejzijenje šurawje wječjež; pšchetož Turkow bęču wješteli, tak bje Baasch mnohich Turkow w bitnje šabli. Woni položuju najprijedy dwaj prutaj na štyžy, plu- wawču na tutón štyž a čyždu Baascha i putami a martrami potnucz, so by tež štyž šapšuwat. Baasch pal, kiž bje bježo wot konja wotwajšajny, a wot kotrežžo šamého pšichěcšewjenja njewoštalo- wawču, šožeždo Turku, kiž na štyž pluwawče, ryzejizy ja wuštaji bješe, dožij jemu šašo- tuzy a nuly njewajšawčo. Něšto jeho i nojemji a mjecziemi šakadju, ho byžu jeho šuwšaki na štyžy pluwawč, a hdyž to tež něžo njewoštahče, wotnjewjedřidu jemu wobzj ruzy wšedje štwy i šobjemi na šakton a čyždu jeho i cšwiojeni šuwšowacz, so by mjeno Wuhamed wuprajiz. Šte tak cšasto jemu tešte mjenu prajachu, wón bješe:

Ješuš Khrystuš. Duž wobšawntnyču Khrystušowi njepšćejšewojo, k jeho nobomaj wobni šabjełacz a jeho tal pal k šaprawanju nulo- wacz abo jemu we wobnjewno cšwiti wumrečje dacz. Hdyž nětt Baasch wibješe, so bje šumjerz bještla, wón i nutrunny štošom Khrystuš nalyč, a potom „wěru“ špewočaje, a tón šnješ muc- njenu wojakej šakji mir do wutrobny da, jo možeše šamoa ja šwiojich njepšćejšewotow pšobjež, tak bještaj juru šnješ Khrystuš šam a šwajaty Škečjan cšwitiu. Šedma pal bješe dopšemat, bu i šaktej njebjeleži wješełowču napjelenjny, jo ho šbežeczej nje- možeše, abe i nutrunny, wšitkio pšchemozajzom štošom štory krašny poštny šterlich šapje:

D jehnjio Woje šwjate
 Na štyžju šarejane,
 K tej šumjerzje ja naš date,
 Wěh šhoja twoje rany,
 Wšakón hřeč šy wot naš wšato,
 To žiwjenje nam dabo.
 Šemil ho nad nami, o Ježu.

Runje bje wón šteču ščitčuju dopšemat a je šlowami: „Daj nam wot měr, o Ježu! Šamiej“ wobšawntyl, dha wona pšehed lęšom šajne dromecijne šakji šattinjadu, němaj šebni do šeba pšichězajachu, Turkow wotšćejacu, a ho dšimajo wibjadu šebni pšichajowaného Baascha a wobeni k jeho nobamaj. Woni jeho ruzce wotwajšachu, a bješ mož jim wón na ramjenja padje. Šwobalachu jeho rany, wuzičičaju a šwobalotachu jeho. A hdyž bje šažo k šebni pšicholot, bje jeho pšnjeje pšarčjenje: „Kak je woš Wěh runje w prawej šobjinije pšokot?“ Woni wot- mowiduju: „Wě bęčny wupšostaj Turkow pšichěšćahacz, duž w lępu špewacz štyčahacz; D jehnjio Woje šwjate! To je škefcejzij! wotšawny a jedčawny nutš do šeba. Žeknjio Woje je cje wumohšo.“

Něšto Baascha do Belgrada pšichnješechu. Wo po- bawtu pobožny princ Eugen šloni. Tón da jeho najšepje wotšlabowacz, wopija jeho šom wjazy krotč a wješełedje ho na jeho bježeczej wěrje a pšoha šje, došez ho ja woinstju štyžu wjazy njehobjeleže, wrotčo do wotněneho kraja.

Tam je wón hčiježo 10 let we wošabje na Baaschž dworje w Wostroju, i wotkěz bje, žimy byl a Žejnšome šakny na šwiojim cšle nobyž i pobjelenju wobady we wěrje. W lęće 1728 pal je wón we wěrje wumrečel. Špewajo: „D jehnjio Woje šwjate“.

(Š Wästlerštorische cšajepiška.)

Tež herbštwio.

Hdyž awštitstl škežor Franz Šolef w lęće 1888 do Gasteina pšichidze, bjež škežor Wylem L. Isor šože leto w šwioje wukotje štarobje pobjelenjenje putalše, došta wot burkeje žony šledowajzy list: „Wšched něštronymi lętam šom škežerzej W- lemej pšidi cšejkim njewjedrje wušowanje w šwioje škežyž data, a šeho Majestotčž dari mi ja to 50 škečnatow; tule lumu šym wot teho cšajka šože do štata, hdyž tu škežor bješe. To je mi jara wažne i šberzjenje, mojego šubdeho žiwjenja. Duž špřachu Bašču Majestotčž na šolenomaj, so byhčje herbštwio njehobeho škežora nastupil i mi na jeho měšće šeba tešte pjenježy pšokot.“ Škežor Franz Šolef w šwioje šnatej dobroce pšidštala, so by ho burowjyž lętnje 50 škečnatow jato šwadny dar štata.

Mježela Misericordias Domini.

Mježela	Jan. 10, 12—16.	1	Rětra 2, 21—25.
Pšobněla	Šap. Rukow 4, 19—31.	1	Štam 97.
Wutoro	= = = 4, 32—5, 11.	=	= 99.
Šerjeba	= = = 5, 12—26.	=	= 110.
Šchwěrt	= = = 5, 27—42.	=	= 118, 14—20.
Šwjat.	= = = 6, 1—15.	=	= 122.
Ššobeta	= = = 7, 44—59.	=	= 66.

Wošewjenje redakcije.

Špřobny i šlutny cšezčejzenyč dostawariow našehož pšewješo cšjška dha wjele cšezčejčerlich šmytkow w nim wo dobročinjane šamowjenje. Wješežo je ho pšahes němštich indijčičeršajch šamow- wato; teho dha šim nětro cšezčez bęče šonšojenješerje kuzičičeršerje šnjeja Šamolerzja w Wud i š i h i n i je pšedpawozil. Duž špřobny cšezčejzenyč šnjejom šakšojšlich bratrow, to byžu šebi dalshe cšjška našehož „Wošaj Wěh“ šterje a šepje pola i. Šmowlerzja w Wub- i šinje šakšali.

Redakcija.

Zamelowy redaktor a wubawacz: dr. B. Šetta, šakw do Rěbje; šobuwubawacz: šakw Lenit Genš w Kłětnow. — Čładki Šamolerzje indijčičeršerje w Wubšakšnje.

Womhaj Bóh!

Czísło 4.
23. hapat.

Litnik 1.
1891.

Szerebkie njedzelske łopjenka.

Wudawaju šo kóždu šobotu w Esnolerzej knihišćišćejeni w Budyšćinje a šu tam dostać ša šchwórtlétu w pšchedatku 40 nr.

Njedzela Cantate.

Jana 16, 14: „Tón hamy budze wje pšketražnič.“

Cantate rěka „šewajće“. „Sprowajće temu kniješej nomy šćerušć;“ na to dopomni naš njedzelske mjeno. Hladamy-li do luby, dha špewamy a wyšlamy temu horještanjenumu škwablu, cžeć a modjenje. Hladamy-li do wrěta, dha špewamy a wyšlamy pšhindženju šwjateho Ducha napšćejimo. Tón knies je šo wot šenje rožžohnowat, ale wón nočje šwojich wučownikow šyroty wšajće; wón počjele jim š wyšolćeje družeho troštarja, teho šwjateho Ducha, jako šwojeho šastupnita dele. „Dobre wam je, šo ja tam du. Widětož hdy bych ja tam niešol, dha by troštarč l wam nješćihol. Hdyž pak tam du, džu jecho l wam poštać. Tón hamy budze wje pšketražnič.“

Čak došo hačž Jeluz na šemi šhodžehje, pšćihliška wón jenož nekotrym; hdyž je pomyšćiheny wot šenje, cžeňaje jich wšćitšć l šebi. Wón jich cžeňaje pšćes šwjateho t. r. pšćes šwojeho Ducha jako to hójšće žiwjenje, kotrež wulate do žikom wumojnych čłowjekow noma móž, šćerušć a luboščj plodž.

Čak tón šwjaty Duch mjés nami štafuje, je je nedowušće-đjene potajnišmo. Wšćah tež njewěm, tak šo štanje, šo pšćes čjoplotu Božeho šćončja nět w rjanyh nalečžu wšće trawiczič a wupit šo na šwicito wabicz daby, ale šo šo to pšćes čjoplotu Božeho šćončja štanje, to wěam. A šo šwjaty Duch mjés nami djełač je a hójšće djeła, to widžimy a čjujemy. Bože šćowo, šćehćejšjanke žurjenje, wjele pobojnych knihow, duchapnite šćerušće štatych a nomyh čjašow, wulktone wšćany šćehćejšjanšće luboščje w našim čjahu, šćohćičke čłowče žiwjenje, kotrež w wěrie je w modlitwje šo došona, šu wopokajna jecho djeławoščje. Čak Jeluz, kotrež w njebešah na prawizy teho Wožja pšćetražnišeny je, šo tež na šemi dale a bóle pšćetražnišuje. Hójšće wjele pobradnje na jecho dopšćetražnišuju. Hójšće njeje jene štado a jednu pašty.

Težo dla, luby šćehćejšjanu, wupročje njeje pšćezo š nowa tu móž š wyšolćeje, šo štempl šwjateho Ducha budžeć a šćerušć šo w tebi pšćetražni, dha budze twoje žyłe žiwjenje štanje Can-

tate a twoje wumrěcije po Ješuhomyh šćopach l nješćupšćje do šćaškošće!

Zozialdemokratyjo žaneje wótzjinšćeje luboščje nimaju.

Hdyž žid Lafalle, šašćer němšćeje zozialdemokratije, šwoj němšć wótzny kraj šćwera lubowaščje a Wišmarča cžećejšće jako wulktoneho šarjadowarja našćich štatych naležnoščow, šu čj, kiž šo nim šćupajo, šćudni lubož, kiž wótzneho kraja njelajna. Šćanzowšći zozialista njeba ničjo na šwoj wótzny kraj pšćinič, němšći zozialdemokrata pak jón podštepuje. Wón šo š Šćanzowšćami, i Welgšćitami a Šćhwajzaršćitami — je šćubjenym ludom wšćitšćich krajow šćenocja, šo by tak mjenowanu republiku wšćitšćich ludow pošćaji. Našće němšće šćejoršćtowo, kotrež je šo 1871 pod šahorjenym wyšćanjom wšćitšćich ludow našćeho wótzneho kraja pošćehnyto, zozialdemokratyjo šćurwoje hida. Němšći šćejor je jim čjeri w wocjomaj. Na našćeho njelapomnitneho wulktoneho šćejora Wylena I, kiž běšće lubowany wot žykeho luda, a na jecho móžneho šćankera Wišmarča šu šo wóni šćanjje a pšćezjo pšćihćidžeti. Něktoreho zozialdemokrata durbjachu do jastwa šćohćič, dokež běšće šćejora jako šćejora je šćowami pšćimal a šćami. Šćenž š tajšće lubo ducha hidjenja móžemy šebi tež šćame njekšćenšće attentaty (nadpady na žiwjenje) na drože žiwjenje našćeho wyšćoto cžećejšćeho šćejora a jecho přenjeho radzičela wuložić. Wó čžeći a luboščji napšćecjo šćejorej, kiž je tola šwojny pšćezćenšćoščj djełaczerjam čjasto doščj wopokajal, hačž do dženšćitšćeho dnja pola nich rěče byčž njemóže. Hdyž šo šćawna na šćejora wunješe — njedje je to na šćajnym šćejmie abo w drugej šćownej šćromodžinje, šo zozialdemokrata njewoščjedi, wón šo hšćewny wotšali abo šo njekšćibnje a šćezjo wšćanje.

Šćotž němšće doščje a šćamžitoščj našćeho wošća wušćeđuje, teho wóni wušćarčidžija. Němšćemu šćejoršćtowo wěšćeja, šo ša njó šćojšćny šćonž pšćinocje. Šo šćny Šćanzowšćam Člašč a Lotšćingšću, šćarej němšćej krajinje, wšćali, šo dychany našće mjěšy pšćezćewny nješćehćejšćim nadpadam njeměrneho šćuboda wěšće šćejinič, maju

woni sa wufle njepravno a bychu teje krajnje noiradiche hudoim soho Franzowom dali. So hu nohdy tamni ludjo, kij w Parizu fonzowachu a palachu — tal mjenowanu tomnardo — i nemilje pomozu pschewinili, w swojim czchu sozjaldemokratow zafowije woshori, dofelz wot dobycja tomnych ludzi tboje hweta woczofowadzu.

Cielcz, kotruz hu hebi naschi je swojimi bronjenimi dobyli, dofelz do pracha cialnowicz niemozja. Praja, jo je nasch lud rad njeprachotowanym franzowitku ludom losfe dobycje wref. Jenoz temu, so te jich wojazy, a to franzowiszy generacijo swojita pichradzachu, mamy hu dzafowacz, so je nasch lud dobyf. Nemilzy namjedowarjo wofkja — Wolita, Werder a druzi — ho wot nich wufkmenjachu, a jich fahzujdy ho pichfrodifedja, haj woni praja, so tuczji muzijo, kotrozdy mjena hu nam fhowne, woznowice nimaju. Zich nowiny pichachu: „My hu iminydz niemozjem, tu wufyl wuprajice, jo mohf ho fozdy cizlowef, kij wrotny njeje, ja 6 mefhozom tez tal baloto wufetowecz.“

Nemilje wofito ho po wojnje wot sozjaldemokratifskich nowin njeimicjonneje honyedje. Mjes tym so w zupich krajach wubierne wuwacjenje a fentu wofkufnowacz nemifsch wozkow dofwalczic njemozachu, sozjaldemokratijo prajachu, jo hu naschi wojazy rubili, hbdz hu mohli.

Tez wjele zabane fnamjo nemiljeje fkrubofedje — „Zelezny Kschiz“ — w jich woczowaj nicio njepraczij. Woni mamjo hwoje kmiedzi f tym, so je zelezo tunje, a to mohf ho fahzji lepie w fhowowach wofu hacz ja wutrobnie wofydz.

Franzowitka wojna je w jich woczowaj jenoz „fonzowanje woczjowom“, kotrez je Wismar do ftafa ftajit. Wona bejche prjedy wofkmenjena a dofho pichfhotowana. To bejche wojna stareho porjadba pichczewo nowemu. Sozjaldemokrat pichde: „Tuta wernofsch wofpafija zyle ftawinij wojnje, jeje natort, jeje fepczat, jeje wuwicze a jeje fonz, bupnjez hofke na fonzu tez najfblahodchem widowanje, w njebrjertnym ftatufu fonzuny w Parizu, piched woczji fupita byfa.“

Nicfo wenu, f wotfel njeprzechczefstwo sozjaldemokratow pichczewo natchemu woznowemu krajey wufhadza. W tym, so je fonzuna w Parizu podlezala, tez woni hwoje pichczrozice widza. W fupnym nemifsch fkrasfowje f jcho woznyim wofitom hwoje wrotine wotpohlabdy wuwicze njemozjo.

Nemifchi fchjortnowy hejm, kotrozdy fofupjerjo ho tola wot luda f potajnym wofpohowowanjom wufpofeljo, woni fahcz njimaju. Wbn je ita jeniczjz wafchima, fch pichedjo „hoi“ praji. Woni wifchal ho jara wafpajno, so bu, fchtoz mujno, wjele f nich tam pichfchidlo, ale na zane wafchnje teho dla, so bychu dobre fahenje wuradjozacz wofhahf, ale jo mohf bjes ftrada wofawefice rizeje dzierzice a njepfofnojacz mjes ludom pichedjo f nowa wufpoczjacz. Dofelz je hwojimi wofbiefnojczemi fprofoteni dzjelaczedjo do jich fuchjow njebdu, ho fofahfifczjzy fchczjwario nojmalczefio pruzjawa „fahfatu fprofonofedz“ do zyla fahicjczje. To tez foidemu do woczow praja: „My ho na wafchab do fchjortnowoweho hejma wofbdzlamy a fahfupjerjow tam iczelemy, jenoz so bychym wot tam na lud ftufkowali.“

Hbdz hebi wifchitfe drube ftrony na to myfka, naschje wofkfo pokypinicz, wptaju sozjaldemokratijo tute ftofpy naschje mozhy powalicz.

Wochdzedja fupneho ftajneho wofkfo, ale tal mjenowanu milizju (woboru), najubjereniche, fchtoz moze bjez. Hdy hu fo po jich woli ftato, by nasch kraj, kotrez ma na wofemajo bofowom wozneju fuchodow, borch fubjereni byl. Sa frotki czah bychu ho Ruzhojo a Franzowoljo do natcheho ludeho wofnoheno hata dzefili. Hbdz chajidje czefjelofabny Franzowitka Boulanger njedawno njewoznje wozy dla woni fapoczicz, fuzjeja sozjaldemokratijo f druzimij njeprzechczeflemi wofnoheno krajo fchredfi f wotpofafoniju tajfeho njefneczimneho nabpada fapowjedichju.

Na drubej ftrone f natchimi njeprzechczefstfimi fuchodami, f njemernym franzowitku ludom, pichczefitwo haja. Wfchi wifchitich njelubofnych podawach, kotrez ho pichedjo toho pichf mjefach fawaju, ja natchij njeprzechczefow rizeja. Cstajnje fteja na foku Franzowom.

Zadny dzym, so wofjerite tomafitwo wo tajich tomazichow bjes wofczimiljeje myfle njerodza. Muzj, kij je wofje imenje, hwojnu ftrowelczja so hwoj nemilje wofnyj kraj wozit, kij je nemilje fchjortnowo pod fchczow Wilemow I. wofahczij pomahf, — f tajimij wuprajjenimij njeprzechczeflemi wofnoheno krajo tomawofitow czeh njemozje. Tojta ftrona, kotraz na to dzelca, naschu taf czehjzj dobbitu wof fobubicz, noz njemoznych czimicj a do njeprzechczefstfich rufow po-

hacz, ftrona, kotraz nasch lud a wofnyj kraj piched wofchem fhwetom wufkweiduje a natchemu fchjorzje cjelez, kotrez jenu fhwitka, njedawa, do naschij wofidij rjefow a wufow f fhwotom mjeto, — je wefnje fahzujka, so ho wot wofchitich derje fupfblenchdz fozpina a fahcz njema. Wona je harba ja nasch zuply lud a kraj.

Zadny nemilje dzjelaczef, kij ma hifchje fahcziczi wofczimiljeje lubofczje w wutrobje, njebudze fo f tufymj ludzimi bjes wofczimiljeje myfle a lubofczje fjednoczicz.

Wadujeze a modleze ho!

Werna hifczija, wofwofat Wilhelm Zemanuel. (Fofczowawenje.)

Je nam czjenne hofanziczo, kotrez noz beje wjedbe do czjowuch hufobofczow czjwefitje buldke, do fahofenje mozhy a nozh hredha, tez najmjenifchego hredha, so ho Pana-Rozja f wojofczju piched ludzimi, abo f hordofico abo w nefahim wutrobnoju fhwitka hwojeje njewobblahoditowice wufnazcz njemozjedje abo njehachce. Wernje je fhowo nefahfho fpremarjo: „Seu hwabiny w bulchi, kotrez hu hwabidhe, hacz hela!“ a fchtoz fprawy Jan Kafkpar Saboter praji: „Kobdy cizlowef ma fwoje czertownofe wofumofitjenje!“ Duz ja wofchon cizk rera: „Wadujeze a modleze ho!“ — S najczjenifchij a wofabladichit nifkow we ity njeprzechczef, wo kotrymz Ciel. 6, 11, 12 rizeji, njedowanne je ftrady wufnojne fupny wofwofat fplecz, na kotrymz wobdu czjowitku buldhu wufjelanu a jatu wofwjedje. — Wfchczewo drubemu mjez wufzahnycz je wjele lofchho, hacz jny pichczewo fwojeje wutrobje woficz. To je fwyj Petr fahnje wofpofafat a fo teho hofre fuply pifotaju boloficjny kaf. My mamy wifchitzy hacz do fonzu na ftama ftafego ftr. f Segou fponimacz: „Wfchczewo hebi hamemu wojowacz je najczjehka wofno, hebie hameho pichemincz je najczjehka dobyczje.“ Cizlowitka wofczje a czjwofitka nafhifnowel fte jte dwje najftrahczimifche ftate, na kotrymz moze ho idbz natcheho fhwedomnja najprjedy ftanacz, hbdz nasch wuczet a mifchtr idbz njewodbi; a fak lofho ho ftanje, jo jcho f woczow f wutrobjo pichczjzima a hebi bjes njeho na wufkfo morzjo zimjenja wufczje hwojimi. F. W. Krummader je raz prajef, a jcho fhowo je po wifkmitu wernje: „Hdy badu natcha wera, natcha nutrtociz, najdhe downerjenje fahete njehjefteho raba byje, na wof puczju by ho rabi pod nomi ftamak, a nitcho hofje pichfchidof njebu.“ Wfchitzy bycham ho podnuriif do hjedna hredca a ftajenja. Wucz ftajenja je lofki; namafamj jny fheje. — Schtot je hjo raz fwoju wutrobju, fkrubtu a bofajon wjele, dopowofat? Nitchot! Nitchot! — Pana-Rozja je wofbdjichcho hama czjasto wo tym rizeczjo, jo je ita byto, jato by czjehza rufa, fufarifko mozj ji ert fahfuka a jeje wufinawarife fhowo fahczafata. Wufczewo czeh njeczjehidhe, hbdz ho dopowoni, fak czjasto je jeje nan fhowo wufkafat: „Gzichicze piched wufczemize; wone fawerno na czertowe fchczjzima fmitow wofchaw.“

Wfchitzy w domje bejdu piched tele njewofczafene podawfki taf jara pichczkwatani, fahczaheni a frudjeni, so ho nitchot, fchtoz tola taf blifko lezedje, na to njedopomni. Hani-Rozji prajicz: „Wof fobu f temu pteje a wofaz nam mefo, hbdz hny nitchot fahczjebata; buzdjemy jo pichczepacz.“ Schotla je hwojeje zonu be fo fkrucje Hani-Rozji dowicet a do njeje faz do fiteho fhwitka wofhadta. Toje frudne najfporjenje be jcho pichczefoloficjnyje potrezicje. Shtudny jeno hufobto frudjeny a ftozjedze wofitje: „To je mi wofe zel, hacz hdy by mi dzjedjo wufurjeljo, abo mi moj najfepchi brannj foni ponkf.“ Wot teho czjaha be fhtunty, frudny a hifchjeje czjwifchij hacz prjedy.

Wofa wifchitfich be nitcho wuczjijene, so je Pana-Rozja fahfaka hredczidno, wifchitka jeje wofbofnojcz jejo na fahczje, jeno tajenje, jeje zyle bucje fchazene wot nufczewoneje njeczifczitofje. Dachu jf hicz a fhodjachu jf f puczja. Fhczjefuni ho wona wofafa, wifchotnadu: „Wozjiz je francka, nozjiz je francka.“ Wot rera f ertej fhobjedje wofczewel po zyl wof: „Pana-Rozja je w Schoczjiz domje nozjiz franckza.“ Wfchtozj hbdz we wfu, kotrymz be rjana hofza pichedjo teje a fofczjmu fapowjedjita, fpedwachu ja fa hmedz: „Nijana Hanta-Rozjiczka nozjiz je francka.“

Wfchoje dzjedzo fterco f harbu fahidze a tola fo wufnazcz njehachce. Ach, fak jara ho jf fhwitfahce po fahczjzy pichd romje njewobczjefjeje woczjerje! Ach hebi f wutrobje fwojeho nana zofadize. Me wona dyprehidhe wifchitfo hama njefel. Ach lofho buldzelde tola zyle bremjo wofwbycz mohfo. — Niczjo fahczimicze njeje, hacz twofkf hredca f mjelczonjen. Duz durbt fchczjehjan pichedjo fproficz: „Nnjeje, hbdz hny fhrifchid, ale njemielcz pichczewo mi a mjadaj tez mi mjelczicze pichedj toba a pichczewo druzim!“ — O fak fahofajna a wofhidna je tola mozj jefho, hredca a ftatana na wofobu, fhabu

szewstwa wutrobu! So hdymy tola nchdy njeslapomniłi, sztoż hjo na prnjej stronie hujatego pišma steji: „Grzech wotpoćuje pšched burjami, ale njedaj jemu jeho wolu, ale knjez nad nim.“ (1 Wójš. 4, 7.) — Hana-Włoža nad nim njesnjeješe, ale be njego wotbniejena. Teje wjelčenje ju i čim bješe čim čještyj brach, kotrobyz potleće żalobnje na nej ležeše.

D wj lubi, wutrobnje lubowoni čitatorjo, hdyžeski seje šhrěšćili, hdyžeski teje šhto stombdžiti, o njeprichytujawjece a njepotoćje brach! Čtawnje a iprawnje štupjeć i hwojzim: „Tole hyn čimni, wobjawje mi!“ —

Štoż hwojzu winu dołnawa, temu je hjo po špuchčezena, praji lud. A šlowo živeho Woha praji: „Zeli so hwojzich brachow wuhnamany, je wot hwoćerje a iprawno, so nam te brachy wobjawa a wuczešćiji naš wot šćerje njeprawdoće.“ (1 Jan. 1, 9.)

(Potraczowanje)

Rošhlad w našim čaŕnu.

W kšeržorimonym hejmje čkedyža joštobalometratojo hwoje stare žadnje, so njehnje žadny dźěkoćer bješe hač 8 hobjino w wchodnje dźělać, něšto pšechodźećeć. To drie jim žodny čtawje pšchodok njemaje. Hdy hdydu šo roš pola našich ludych beršćich buraw woprašajet, tak dołho čzi dźěkoće maja a to šćotnwe čzinja!

Pšidi wulfej šromadźinje ewangelskeje aliancy, towarštwu ewangelskeje šćelječizonu wšćitlich winuozawa a je wšćitlich frajom kšćelječizonu, kotraž šo něštole w Florenzu wotbjezjuje, so by i wotdumu, je hłowom a šćitkom ewangelije wobjerawa, je tež šćapaniski knjez Cabuera i Madrida, bwpiski kšćotlik, reč w štoženju šćapaniskije kšćotliwej žurkwe dźerjal a šćwi rošbud tak wopisdyjal, to dźeče: „Šćapanište wera je i wještja pšćiwěra. Włoža pobolnoć wobjete w šćowonstom čzinienu po žurkwině w wachdym. Turhwe nimaju žoneje wery do kšćotlich wucibow; jenož doleće inkwizicije, žakohneho wustawa šćapaništo-kšćotliwej žurkwe, kotraž je w 16. lětoštu njese tyžžo šćapaništo-pšćiwizowarow ewangelskeje wery jutw fezarowne šćawerje šćawerje obo jaitnu na čzoh žiwjenja pšćepobala, a hjoćeje dženba wulku ožda na, jich wot pšćelstwa wotbjezjuje.“ Knjez Cabuera je šćudny hłowom wobjawitnu: „Nam w Šćapanište nije žana hłowobolnoć wery data. Ta, kotraž namy, nije nam dato, ale hmy ju hbi: krociel ja krociel wudabowati.“ — Šćabole hibanje dźeče pšći tež reči pšched šćromadźinu. Wšćitny čzjachu šćowčerpjenje je šćapaniskim ludom a pšćachdu hromadje: Daj, knjeze, šćapani-šćemu ludaj šćiweto a nyr, doj jemu hłowobolnoć.“

Na polebnji pšćurki wotkny džen, 22. haprleje, be trawlowile konšćitrowo šćelječijneje prowincy šći wozne teztu ja pšćedowje w raićeje, dopowidnjeje a wopewidničeje Wobje šćuzbije postajšo: Mat. 16, 1—4; Wjotm 15, 8—14; Jerem. 9, 23. 24. Daj to Wobj, luby Knjez, so budy pšćedowanja, w tchle teztach dźerjawa, wchodžom i šćaboketnu woferjenje a i šćwatemu wobjowonjenju našeho luda wobjate! — Na tym šćawny dnju je šćo foletta ja šćelječynki wifikariatny fob šćberala, hjo je k temu šćawojemu, so budy hwo pšćeh njon pomogni pšćedow, hdyž je wjecha, postajšo, a wobjeje tajzy tam šćo wofowati, hdyž wobjady i žyfa hjoćeje žaneho pšćedaw njemajawa a nowa wobjada hwo šćafle ja-žakozje pšćeznje. W polebnich 3 lětach budy i tutych pšćenjes 54 wifikarajo wobjawje a šćorženym duchownym a wobjyrocženym wobjadam i pomozaj pošćani.

Wo najwobjim rošćprawje jendźeškeho bibliškeho towarštwu je hwoj pšćim w wobjaj hač 300 rečach rošćčerjene. Wo hwojzim wobjawcaju je tole towaršćim i žyfa 120,136,783 biblišjom rošćšćedobato, pšći čzimi je wo wobjaj hač 215 milionow hwinom wudabato. Towaršćim wobjetej mot lěta 1804.

8. haprleje mjadnu šćo w Šćafte wobjy na synodu, kotraž ma žurkwinke naležnikce našćeje Šćafste rošćpoinowca a kotraž wotfelo hwojatom w Drazhdanach i wutraczowanju hromadje štupi. Šću hwo majojo wulwoliti, hjo twerže šćeja na winaćaju našćeje krajnje ewangelišto-lutheriskeje žurkwe. W Wudyošć-Kamjenšćim wotkřežu šćo knjez wobjidži hamšći šćudnik Wjotm i w Kamjenšćim wobje wšćwety šćapustej wulwoliti. Našć duchowny šćapustej je knjez farar lic. theol. Žimich w Hobjuju.

Kat wobjozim nuž Matje Klawidij hwoj. Wobjeće našej šćawa.

Wón wobje wo nim tak: Wobjeće našej je pšćežo najšćešća wobjitwa, pšćetoz wobješ, šćto je ju čzinja? Ale žadny čćawje

na Wobje semi njemaje ju tak šćwacaj, kaž tón ju wenił je; my žatowamy ju jeno tak wobjala, jebn hjoćeje pšćežo hwojensjo hač Druhi. To waf njemo njemabji, hdyž my jeno derje wenił; luby Wobj dyrbi tak wobježo hwoj to najšćešće čzinić a tón we, kaž dyrbi so budy. Doleć žo hbi žabodaj, čzu tebi hwojnu pšćajć, hať ja i Wobjeće-nofodom čziniu. Wobju hbi waf, so je jeno žara hwojjenje čziniene a ja čzuyh žo roby šćešće wuczešće dać.

Šćaj, hdyž ja ju šćwacaj čzu, šćpomnju najpšćeje na mojeho šćbženo nana, hjo be tof dobru a mi tak roby dawajše. A potom wšćebotajni hbi žyfi hwoj tak hwojeho nanowu dom a wšćitny ludjo w Europiše, Afriše, Afrizy a Americzy hwoj w mojej wobjawki moji bralšja a moje šćoty a Wobj hbiž na njebješach na šćotym štoli a je hwojnu wpramu ruku nad wobjem a hač do šćonza hwojawa wupšćetrel a jeho šćwa rufa je potna hwoja a derječija, a hory kofowotfelo hwo šćaj — a potom hwojensjo.

Wobjeće našej, hjo hjo w njebješach, Šćawječene budy twoje mjeno.

To hjo njerošćimju. Židji hwo dźeča wobješite potajne wobje wo Wobjim wjenje wobjeti. To njeh je dobre a ja pšćejju jeno, so by dopomnjenje na Wobja a šćotny bješ, i kotrobyz njomnje jeho pšćawca, a i wšćitkim ludjom pšće wobje wulki a hwojaty hbi.

Pšćitubž i nam twoje kšćawfelo.

Pšćidi tym dopomniju šćo na hwo, kať hwo me mni tam a hwo hbi, a dženba to, jutje druge knjezi, a kať je to wšćitko čzawla sa wutroba, a ja pšćidi tym i prawemu šćowu njebodni. A potom hbi myšlu, kať derje by ja unje budo, hdy by Wobj wobje šćotčije šćonž čzinić a hwo moji kral budy čzaji.

Twoja wola hwo šćon ža na njebju, tať tež na semi!

Pšćidi tym myšlu hbi njebješa je hwojatom janbješom, hjo i wješe-šćotaju po jeho woli čzinić, a žana čzawla hwo jich njebšćta, a woni i luboćaju a šćbžnoćaju njemajawa, hdy hwo wobjeć, a šćawdja hwo wobjno a w nozy, a potom hbi myšlu: hdy by tola na semi tež tať budo.

Našć wobjećny hjo hjo daj nam dženba.

Kždyž wě, šćto wobjećny hjo hjo, a so jeće dyrbitny, doniž hmy na hwoćeć, a so nam tež derje hbiž. Na to dopomniju hwo potom. Tež wobje dźećji mi do myšlom pšćidnu, kať dźečja tof radu jeće a hwo tať rucje a wobješe pšći šćiti. A potom pšćachu, so čzaji luby Wobj nam a wšćitkim ludjom wobjećny hjo hwo wobjawćeć.

A wobjaj nam našej wimy,

Žafu my wobjawamy našim winitam.

Woli naš, hdyž hwo nam hjošćiba šćawa, a wječenje je čćawjekam hjošćte. Wobjo hwo tež mi tať šća, a ja budy žabodaj po tym wof. Potom pať mi šćy wotroćej je hwoj šćenja pšćed wobje štupi: a mi wutroba šćawje, a ja hbi pšćedwollu, so čzu hwojemu hwo wotroćej wobjeć a so jemu žaneho šćawa wo tyh žo šćotach wobjaj pšćajć nozdu.

A njewjediž naš do šćytowanja.

Pšćidi tym šćpomnju na wobjelate hwošćeme, hdyž hwo ludjo pšći teje a tannje šćadnoćji wot dobreho wobjawiti, a so hwo mi tež leje njewjediž.

Ale wumoz naš wot teho šćeho.

Wi leža tu hjoćeje šćytowanja w myšćah a so hwo čćawjek tať lohto hwošćeć a wot runeje jećešćji wotčahnyće da. Dopomniju pať hwo tež na wšćitku pšću žiwjenja, na hwoćozinu a šćawbu, na nulu i dźećimni, šćunu a wrotnoćju a tyhšćotčoznu hwojensjo a šćudbu, kotraž je na hwoćeć a wobjich čćawjetow čćawljue a marturje, a ničto nije, hjo moji wobjawca. A namataš, hdyž hwoj pšćidny wobjidže njebju, tu hwo wobjeće ronja. Wobjom pať dyrbić hwo šćo šćowertć, ruku na ert potozćeć a jato w dobyču wobjewacć:

Wšćetoz twoje je to kšćawfelo a ta mój a ta čćeć hač do wćećnoće. Šćamjen.

Šćto na twowej šćenje wobje?

Wšćitny rođni ludjo wupšćeća a dēba radu hwoje šćwy. Ale wobjenje, po kotrymž šćo to šćawa, wobjenje dře hwoćešćo dobru wolu, kaťe prawe wobjenje. Njeje pať wobje jeno, ale namorat je žara wobje, kaťe wobjawy na twowej šćenje wobjaju. Wone tam toje čćeje a neme wobjaju, a tola rečža hwoj wobjebnu, wobjnu reč, wobjewajdu tebi něšto, hdyž pšćidbjećah a hdyž šćo dźećah a hdyž hwo hwoćah a hdyž šćo šćawajah a wobjeje tež, hdyž dyrbić w šćotowćji šćerom lećeć. Wone hwoćam hwoćeć a žubonniše, i hwoć i burzi mni štupi, wobjewaju, šćawje hwy dach dźećjo hwo, šćto je tebi wobje, a šćto žufe; twoje šćawjenje a twoje wobjenje

ko j napadnej swętnościu we wobrajach na twojej ścieżce postaje. Tam ho wchlefae hupie a koczniowie w piganach barbach namolowane listna namafaju, polne blupny żortom, na hermanfu ja pjeniej kupene, ako wupytani knieja a knjenje j nekajich modnych nowin a t. d.; maja dha tajne wobrazy najmierzejšie nuzstowneje w dženiej prógy sduzdowacz, w trudobije truchowacz? Wjele lepišaj je nekaj wobraz rjanje lubojneje krajiny, kotraž naš na mešta dopomnja, hdyje jacy pučowali, abo hožej našci lubi pšebowaju, abo tež wobraz je stawinow modžnego kraja, j cžaja wulkiš rycerjow našdeho luda.

Najrjanije a najwaznije wobrazy pał, kotraž nišdy nje- jestarja a kóždeho wobsladnja swęteleja, ku biblji wobraje. Taki wobraz, kiž nam nekšto j biblji postaje, je nam lnydom inaty a luby mot mała. A pšedje wšedem jeli jo nam najrjanije- šeho bjes cžlowiſtim dženicim postaje, wyšot cžišty ſtatat Božeho a cžlowieho hyna, tež wocji wšedno cžlowjeſta na nim postaje- njeſti, pišetaj božini dje je maquet, kiž wšitkiš k bebi cžejnje, nješ cžejnja abo niechadža. Šak lubojny je na pišitaj wobraz itašleho molerja Corregio, kiž nam hwojtu nož pšedstajata! Šerježa noworobjene Zeluš-dječakto, prame dječjo, a tola hwojto ništo hweſta a luboć j njebo hwojzite. Wobzeje rad pał molerjo Zelušowe cžerjenje, jeho hwojczaj a je hwojczaje ſtanowanie molnja. Šak wot hočijnju luboćje a wadowanja hwoješaj a piči njej potaj sdubdy woljejnja: Šawerno, jedny bjes wami nje wšeradži! Abo Kyrjiluj j cžerijnowej křonu a jeho hšubote wóžto wotpučaje tak moznje na tebi, jato by jo cze wrašečej dženjo: Zelfote hyn ja tebe cžiniš, išto ty ja unje cžiniš? Abo inaty wobraz pučowarjow na puču do Samauša. Ša jemi deſe hlada preni, staroćej, bojoćej a dwełowanie (wzawoňeje) ho pšiderabjeja w křatnyd wobliczo- wnyh cžahach; kaž rjanije serja našej hwoješ jo b bruneho, muž- šteho woblicza drugheho. Wgyki naš wobemaj ſteji tječej; merna dobyčejka majšotajš pšekraňnja jeho žyle bučeje a cžta a wóčejny postaješaj wutrobam pučž horje j njebežbam. W bišitkim wotom- niu, hdyž dže šo wot njeju dželješ, wotataj wobraj j janyju hšobom: „Knieje, wostani pola noš“.

„To durbja rjana, duška polne wobraž byčej“, rjanje ništo žona k muzej. „Daj, ale ja kniejšaj; budja tež jo tym drugo. Wješaj, my triebomaj pjeniejšo ja muſniše wózy“, wotmolwi trodu hšonny wješ. Še, luby pišetalejo, nješbam tebi teho dla wo wšit- kiš lychte rjaných wobrajach powjedat, jo byš cze woadlneho cžiniš, a tola njebyču ja tebe byk. Wone beču drohe, ale nek wóčej je bebi w dženije dobrej knažniti nju kupicj. Wustaw muſtnowoneho mišwinjwa, tak mjenomano „Kaušes Šauš“ w Hornu pola Hamburga, je tunju šterku najrjaniješaj bibljišaj wobrašow wudał. Wudamora tutydy ſopjenkow je rady wšonliwy, tym, kotřiž dženja tajtu rjanu natwarjajo puču ja hwoje štyw mečž, wobrazy ſtašaj. Nješ jemu to cžejšeni cžitarjo jeno j poštnu hartfu woljejnja. Wobrazy, 1/2 a nimale 3/4 metra wóške, plačja jeno 50 pm, a wještje 1 mſ., w žyke šterzy hiščeje mjenje. Doštač možej tam pšedowaje wobrazy: hwojatu nož, j křidža oranje, hwojate wotštanje po 1 mſ., Kyrjiluš šubdi Zarkuſowu džen- cžijnju, „Knieje, wostani pola noš“, „Daj, takti cžlowej“, Maria j Zeluš-dječakom, Kyrjiluš j bašnik truchom po 50 pm. „Daj bebi radciš, radzu tebi berje, cžini taš, a njebudze tebi žel.“

Wohatſtvo. Wšandano sernje w Amerizj bohatty knješ j mjenom Croiter, kiž 50 milionow ſamoženja ſawotajti. Hweč ranje won teo pjenješ wobkedješe, dha durbješe luby na jemi tola kaž tšudy muž žywy byčej, dolež hwoje ſamoženje j porjen- ščenju hwojeho žimjenja wozwadžaj njebožješe. Won be mjenujžy ſkrošenje na žordž thory a po křutyju ſekſafkim wuſtafu be jeho jenicžta žyoba — wotrubny. Křofiti cžaj do hwojeje hwojczaje dječje won k jenemu hwojkiš pišetalejo: „Njeje to hwečny wu- šub, kiž je mi milijony daš a jemi tola mučji wotrubny ječej, kaž křon?“ — Strowoćej je lepšaja hač wohatſtvo a najbohatty je tón, kiž je bohatty w tym knješju.

Zřetwine wrota. Wšed zřetwinyimi wrotami ſaſtačtaj dwaj muzej. „Njeje tam pišmo?“ jo jedny wopraša. „Haj wščaš“, drubi wotmolwi, „je tu mjeno a lčina cžahaja. Wšed 30 lětami je dobročijnwy ſublet j našdeje wšy tele wrota se hwo-

jič řědřow twaričej a k dopomničej hwoje mjeno wšdeje nič napijačej daš.“

„To je jara dušnje“, tannu dječaje; „k wobkedžowanju pał by hiščeje wjele lepije bylo, hač j dopomničej. Dženš by kóždu hiščečijnaj, kiž hiščeje hwojeru je hwojeje weru meni, zřetwine wrota twaričej a ho potom přowozočej durbjaš, hač j najmjenišcha jeneho j tynile wrotami do žyrkwe pšidajnejš njeamže.“

„Wrota hame tež njeamčijnja, a hama žyrkej tež ni; durb- biny ho ſtaroč, jo kiž pravje wjele j wrotami nutš hšodži.“

„Njerohymju cži dočej“, drubi napšedajini.

„Šebi wpišlu“, dječaje tannu, „išto by hoj jeneho jenicž- teho cžlowjeſta k temu pohnučej moš, jo ho k Boženju hšonu a k Boženju domej wroćej, tón by j tym rjane žyrkwine wrota a rjanu nutšhód do žyrkwe natwaril byš.“

Štote hšpy. Dwořiki pšedat Šwědřki powjedaje wón- dano wo naškim mašym křonpřunu řědřowazy werny pobawit. Wšči ranšej doby dženaj Šwědřki řědřuje ho wo nowym Jeruzaleme cžitaje, ištož mašeho přynja jara ſojimaje. „Šdjo to do no- weho Jeruzalema je?“ ho wón hwojejo wuczerja wopraša. Tón jemu křoškočej hornjeho Božeho mešta po ſnatym ſtanje je ſje- mjenja Janoweho wopřiwowadeš a pišti teji ſkandolczi tež; „Štote hšpy“ pšidaje. „Štote hšpy“, na to křonpřun dječaje; „dha cžu bebi, hdyž tam budu, wchite ſaki polne ſtozy tamjeni natřačej.“ „W išto džečej j nimi cžijnje?“ ho wucžer pra- šeše. — „Se hšudny ludjom w Berlinje deſe mjetačej“, přynj wotmolwi. — „Mny dopoſas wot mešobčeje pšidmučejenej dobročijn- wošćeje w křawolſkim domje! Derje našednu ludej, kotřehoj přyn- jojo ſahe namuſtu wutrobu ja křudeho muža mečž!“

Domjaja Boja hšubja. Bě kwaž byš, a druge ranje, přejdy hač jo hołcojo rolenedžechu, jič hołpabat hiščeje raš wo- loto ho ſpromadžaj a j nimi křitju poboznoćej wotdžerja. W mo- dlitwje tež hwojkiš lubyho řěči knjełowemu křyweje a požoňno- wanju ja dopučeš poruczi. Wutrobne hšowa wšiditkiš pšichtow- nyh hšuboto jeadaju, a po wobſamčijenej poboznoćej mtohy muž k hołpabarj ſtupi a ho jeho prašeše, hač wón kóžde ranje teje natrowjeje wotdžerjaje.

„Kóžde ranje“, došojny muž jo poſuměwajo wotmolwi; „a ištož mamu ja tón džen wobjeje na ſtarociš, ho temu kniejej kóždy křoč w jednowej modlitwje wješedowučeje. Wščečijnajž durbiny žywi byčej, hewał ho žimjenje ſtaš. Šow na temi durb- biny ho namučejš, to bučny j tym knjełom wobſadžowali, hewał po tutym cžaju žaneho wobſada j nim njełuejemo. Cžitam bjes teho kóžde ranje ham ja ho wšiditkeho mečnikowu modlitnu Jana 17.“

„Kóžde ranje?“ ho mtohy muž prašeše; „njebudze wam to po cžaju hołe ſwuczenje?“

Duž hołpabat wotmolwi: „Se ranje tak hwojata bojoćej, kaž luboćej, ištož mie k teji modlitwje cžehaje. Tuta modlitwa je ho kaž w njebežbach djeržata. Wšči řěčej ſkrošezny tuteje mo- dlitwy mužu bebi wpišicj: Zele ſłowa hš j Zelušowaje najšba- ſcheje wotrubny pišidaje, a wo nič žyle wječeje wem, jo ſu j Bozej wotrubje ſaje. Wšidite tele ſu přejdy hš w njebežjad byle a ſu hiščeje w njebežjad.“

Wěrnocj j dječajezeho chta. Mašemu hołcžaktu, kotřej be ſkrořko, cžitaje jeho nan tannu ſlaw se ſjemjenja (ſt. 21), w kotřymž ho wo křaňkočej noweho Jeruzalema řěči. Šdž be dočitaj, dječje hołcžaj j hšuboto hšutnyju pobawom: „D nano, kaſte cžište nohi durbja cži lubjo mečž, kiž w točž ſtozy hašbač hšodža!“ Šaj wščaš, řědžni ſu cži, kiž ſu cžijete wotrubny.

Nječžela	Jana 16, 16—23.	Nječžela Jubilate.	1 Pětra 2, 11—20.
Pšodžela	Zap. ſtawow 8, 1—25.		Psalm 132.
Wutora	= 8, 26—40.		= 139.
Šeržeba	Lutkaſa 13, 1—9.		= 102.
Šchwěrit	Zap. ſtawow 9, 1—22.		Zap. ſtawow 9, 23—31.
Wjač	= 9, 32—42.		= 10, 1—16.
Ššobota	= 10, 17—33.		Psalm 96.

Bomhaj Bóh!

Cižko 5.
30. apríl.

Četnik 1.
1891.

Štebbske njeđzelske kopjenka.

Wudawaju ho kóždu sobotu w Smolerjez knižičičkežetni w Budyščinje a hu tam dostacj za šchwórtkétnu pšchedpátu 40 np.

Njeđzela Rogate.

Jana 16, 23: „Sawérnje, lawérnje, ja praju wam: Sa cjođ wón teho Wóžta próbjez budžeće w mojim mjenje, to budže wón wam dacj.“

Rogate (t. r. „prošćeje“) ho nam něto w wysočšim cžaku njeđa tak šwekełaje njeđzelske mjeno, kaj tej přjedawšcej dwe: Zubilate a Cantate, pšchotj kóžde prošćenje febi žada wešte ponizeenje a dozpiwa porědo wošne wuštyšćenje. Tak je s najmjeišča pola cžlowjekow. Wola Woha pak je to zyle hinaf. Wšchob nim ho ponizejć njeje žana haniba ale wulka cžesć, pódba teho dže wón kóždu próštwu wuštyšćesj, kotraž ho w Zesuškowym mjenje stanje. Dni je to trašnje, šwekełaje kšubjenje našdeho šbóznika, prawje pšchibózne w něčesjčim wškełam cžaku. Ale rołuminy a wobšedžujmy je prawje!

Kak wjele je jich ho hižo na tute pšchubjenje spuščezalo a ho na nim šwekełito — a potom je tola wšchito tak zyle hinaf pšchisćo, hacj febi wušćachu. Woni hu próšili, hu njebeža rostorbali je swojimi modlitwami — a njebeža hu ho šauške a jich modlitwy hu jim na wutrobu wročio padnyle — bješ wuštyšćenja! To kšiczi hrošnje, a móže ho wrajić, so kšiczejšjanika wernošć tola durbj mjeurježetnu wóž na cžlowjeťa mečj, hbož rawšlyny, křj hu tajte šponjenje cžiniłi, tola hišće — baje prošča a dale wěra.

My nimamy hušto ščepřiwosćeje a wěry dočej, so bchymy tež we wšchědnyu potročženju šewšič pobowšow Wože wobjenje špónamati. Hbož ho nam po našdim šbacju hubejenje šedže a bchymy — wšebje šatwó cželne derješice a pšchiporjenje šamáženia abo cžesće nastupa — jo raš lepeje mełi, bha cžinimy wšchale njerolumne, pšchecziwo Wožemu knježetnu ho špjeczaje próštwy, naložujemy knadž tež Zesušowme mjeno pšchidbóla a ménimy něłi, so budža nam wuštyšćane. Haj křtyšćane hu, ale nij wuštyšćane. Wóh šlychi tež našde njerolumne modlitwy, ale wón wuštyšćaj jenož te modlitwy, kotrež ho štanu w Zesušowym mjenje, a te hu pšchezo rošumne a Wóhu špodobne. — W Zesušowym mjenje próbjez, njeřeta tute šwate mjeno

jenož w špocjattu abo na tónzu modlitwy wuprajicj — to by tola pšchetni a pšchěšči šredt i dozpicju wuštyšćenja byl! — ale to reła wopravdže w jeho mjenje, na jeho wěćeje, kaž w ón próbjez, w jeho dachu a w jeho myšli próbjez. Něłi ho cže prajšam: Je tón knjež Zesuš jedyn jeničej tročj knadž takle próbjez: Luby Wótcje, haj mi kšič, ja durbju jow w puščinje hšobn tradacj? abo: Wóšćel twojich šwajatyh jandjelow, so bchdu tutyh njerolubnych Wšarifejšiča a njeurježajych Šabbuzjejšiča poračyli? abo: Wšim přez to šaczuće wojač cžwom, so bchdu to žalosne cžepjenje naf šchju lóžšho wutracj móšt?

Šchtož ja knježa Zesuša njemóžne běšče, to durbj tej tebi njemóžne być. Teho dla wšchinež wšdu swoju wolu Wóhu ša wopor, štupaj w swojim žlym cžinjenju a myšljenju wo Zesušowych štopow — a ty móžeš próbjez kaj wón, ty budžeš wuštyšćam kaj wón! Wo tajšim to zyle wušćadjenje tamneho škubjenja teji w tym napominanju: „Wytajće napředy Wože trawěto a jeho prawdošć, bha budže wam wšho družje pšchibate!“

Zyrkwina wšitajzia.

W druhim pruwim Róšboršim zyrkwinom wotřežu šmeje ho wot 22. meje wulka zyrkwina wšitajzia. Dawno hižo tajšeje bušo njeje, a wěćeje hu wšitajzy wobdželeni, wšebje wošabni, pošni woščakowanja, šcho ho w tchle dnjach stanje. Ščto ma zyrkwina wšitajzia na bebi? Zole prašćenje ho cžasto křtyšći. Zyrkwina wšitajzia je pšchepytowanje a wobšadowanje zyrkwinych wobšepnošćow w jeni abo w množich wošabach krajinje zyrkwje, kotrež so štanje wot generalneho šuperintendenta i pomozu něšotrud t temu powoštanych duchownych a tež šwětych wo zylej šakšuznych knješow. Wóže ho je šwajateho píšma dowoštacj, so hu zyrkwine wšitajzie hižo jara štare. Hižo žibonšči šral Šolapšat je t wobnowjenju špabjenje bobožabojnošće w swojim kšicze zyle jeho duchowne žimjenje šwěru pšchepytal a mešćinow a šwětowowšopominat, so bchdu swoje pšchitajšćownošće došpeliłi (2. Čron. 19). A šchtož w japoščofšiči štuřak 15. štan 86. šchucška wo Pawole a Barnabašu cžitamy: „Wročejmy ho šcho a wobšla-

wolęć s'budzić; p'chetoz' spotojny dźelaczet' jich b'udnym wuczban' wjećri.

Chy bychu społaldemokratoto knjejtwo dostali, bysk'ej sw'ero- noćej a w'era na h'wecje p'ch'etatej; p'chetoz' tućzi b'iesboźni ludzo n'ecjejnja h'ebi h'weddomnja wopacnjeje p'ch'ib'ohacz', kaź h'my je h'udni- s'leho h'udjenja w mećje Eberfeldje nałhonili.

Kaź jich nawjednyj p'jenjej dźelaczerjow b'ies h'weddomnja p'che- trejbajca, moźeła p'ch'ez w nowinach c'itacz'. W'schudze woni wołoto pućwija a h'u jimi kaź najwołebnišy knjeja. Chyż potom k' wot- s'iczenju p'ch'indže, h'us'to dla wubatych p'jenjez wulke swady nałtanu, p'chetoz' ničto w'edbećz ničeho, h'đe h'u p'ch'iućte. A niz por'ebto h'o łtanie, so pokladni (fak'erat) społaldemokrat'is'leho towaštwa f' k'roschłami, wot dźelaczerjow c'zejšo sa'w'jejnny, kotrej b'edhu jemu dow'erjene, c'eknje. H'đe dyrbajca teź h'weddomniwoćej h'ean p'ch'inić? D'zebach' tajnje h'đe ja nič w'ozny n'jeptacz'a a W'oh'y w n'jebe's'ch'aj sa nič n'uje!!

Ch'ez r'neje społaldemokrat'is'ny s'ch'ez'warjo dźelaczerjam prajo, so dyrbja w'ich'eho tradacz' a so h'o njem'ozja f' tajkej h'ubienjej m'udu sejm'iczy, h'o to łtalo b'ozja, dźelaczerja f' lutowan'ju napominacz' — j'eho wjele b'ole f' nuśimam'ju w'sch'itk'ich h'w'etnych w'ješelow w'abja. społaldemokratoto w' B'ardynie d'jeř'a h'woje reje, h'łoz'da do d'zim- w'odow (theatrow), do konzertow, w'jebu w'ješet'e žimwenje, ale na boha- tnych, t'iz „h'o wot pot d'elaczerja form'ja“, woni h'waricz' n'jech'e- stamawja. R'ch'udny, proju, d'urbi tradacz', ale bohaty je žimwy w'ješe- lach'. Jara h'o społaldemokratoto rosh'newajca, h'byž h'o lud t' slutni- woćej, k' domazemu žimwe- n'ju a t' spotojnoćej na- pomina. Wo tym ničto w'edbećz nič'ez'ebja. społaldemokrat'is'na nowina p'is- che: „W'ibdy nam do w'ys'low n'je'p'sch'indže, lud nar'ez'ez'ez', so by h'o n'ek- s'ajš'eho w'ješet'a wostajit.“

W'iz na nalutowan'ju (partak'šu) d'urbi d'elaczerju h'woje p'jenjeł' no'bycz', ale do forcz'mu, do palen'gac'ij- now. A w'ob'bedžen'itwu w'ón p'ch'inić n'ješ'et'e, h'ewoł' mo'łta spotojnoćej do j'eho wutroby a doma sa'cz'aj'nuć a sp'ojni ludžo ženje społaldemo- kratoto n'je b'ud'že. S'ch'it' ničto nima a je f' rułi do h'uby žimwy, je najb'ole p'ch'inićny ja te wuczby t'utych ludži, t'iz d'zebach' h'wet pol'e'p'sch'ez' (??)

H'bz'ez' społaldemokrat'is'na h'woroc'e dźelaczer'is'ki lud sa'p'ch'iamnie, p'ch'ind'ju h'ubienje w'ob'łiennoće. Č'ej h'ewoł' wołm'ni dźelaczerjo w'oznamju p'ch'ez'icimni, n'je'w'ol'm'ni a n'je'ch'oz'dja w'ozny post'udacz'. A'ón, t'iz d'ješo dawo, d'urbi f'ozdy wołom'it na to p'ch'ib'otowan'ju b'ez', so j'eho dźelaczerjo dźelacz' p'ch'estanu a se w'ch'elacłami žadanenji w'u- stupja, kotrež ničto dop'ielnic'z njem'ozje. S'ch'it' može h'o d'iznac'z', so wjele fabrikantow tojlich ludži w'ozny do d'jeła n'erod'iji a jich f' d'jeła pućk'ic'ij h'roniwoćej, so h'u woni społaldemokrat'is'ny p'ch'iwob'ro- c'eni. Tajta jenič'ca s'kaz'ena w'ozm'a može je h'wojiti ž'edom w'sch'it- k'ich h'otub'edžen'itwu s'ajb'ez' a m'erne w'ob'łiennoće s'ch'ubic'z.

społaldemokratoto h'u w'ielki w'oznej d'raicje. W'udawajca, so h'u najp'ed'is'ny p'ch'ed'ic'ez' dźelaczerjow a so d'zebach' b'ies f'ozbeho w'uzitka jich najp'ed'is'che; prajo, so h'o jich n'je'p'ch'ez'ez'ez'oz' na nič p'ch'ib' o'łoz'ez'je, so pał m'ez'ju žani leni, sa'łoz'lam'ni d'urab'otajo, so bud'ja h'izo w' jich s'łoz'ce p'ch'ib'oz'da s'ent'now napinacz'; sw'erja h'ebi prajez', so n'je'ch'oz'dja f' petrolejom, f' morjenjom a palenjom h'wet p'ch'etworic'z, ale žyle na pućuju s'alonja. (??)

Naš' h'oz'nić praji: „Na jich p'ch'ob'ach' d'ur'ic'ez' w' jich sp'ojnac'z'. Može te s'č'ito h'ic'e s'heracz' wot c'jernow, abo j'igi wot w'ostow? Tak f'ozdy do'brny s'č'itom p'ch'iniš'ez' do'bre p'łody, ale s'gnit'y s'č'itom p'ch'iniš'ez' s'e p'łody.“

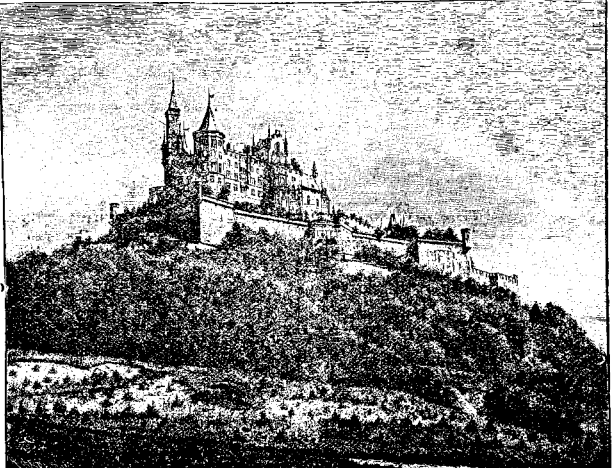
To h'u wopradow'ne s'e p'łody, kotrež na s'č'itowje społaldemo- krat'is'ne narostu — to može f'ozdy sp'ojnac'z', t'iz f' w'otw'erjenjem w'oz-

kom do jich b'iesboźneho c'iznjenja h'łada. W'by dźelaczerjow, h'ładajez'e h'o h'rorbe jich b'ez'oz'om! społaldemokratoto je h'wojiti b'iesboźnimy wuczban' wam wutrobu a žimwenje h'or'e c'iznja; l'ubja wam parad'ez', t'iz je wopradow'ne najz'ak'os'niš'ca h'eta; kaža wam do'bre w'alk'nja a rubja wam w'idzenoćej, kotrež f'ozdy ja h'w'erneho a h'weddomniwoho dźelaczerja w' h'ebi no'by; f'ostrež'a w'oh' do f'ud'ob'y a h'ubien'itwa a h'byž h'u w'oh' jato grat f' w'uw'iebj'ez'uju h'wojich' h'ebic'iznych wot- pohładam' t'reb'ali, potom h'o w'oh' wostajca.

Š'izo net'oz'ny społaldemokrat' je dla h'wojeje s'łoz'ice w' jost'wje b'ez'ez'ez' abo je, s'č'it'oz' je najw'iel'š'ca h'ar'ba, h'woje žimwenje p'ch'ez' f'atow'y m'ez'ez' wostajic'z d'ur'ic'at.

Rošlad w našim c'asju.

Wulka s'rudoba je naš' žyl'y w'ot'ny kraj w'ob'ez'č'ka. Naš' w'ych'eo sa'f'uz'ny general pol'ny marš'al h'rabja f' Moltke je w'je- c'oz' 25. h'ap'rieje c'izdo f' w'eć'ez'emu w'erej w'is'nyh'. W'jeć'ez' b'e žemu h'is'č'ez'e d'ezje h'łoz'dajca a w'ón b'eš'ez' po n'ej h'is'č'ez'e žyle h'etow'y; ale wołoto 10 h'oz'dim jemu naš'le s'e b'ez' p'oz'ca a ja h'w'itku w'ón wot W'oz'ez'e ruć'ic'ij sa'z'at' d'ucha sp'uz'ic'iz. 90 l'et star'y, kaź j'eho wulki t'oz'ez', h'ez'oz' W'ylem, kotre'muž' je tač' h'w'eru s'uz'ic'iz, je ja nim do w'eć'ez'noć'ez' c'iz'ab'nyh'. W'is'ki j'eho w'oz'je naš' žyl'y lud h'ub'oz'ko ž'aruje; w'ch'ak' w'sch'it'ny w'em'y, k'elto mamy h'o t'utemu muzej d'elaw'oz'acz'; a p'ch'ez'go bud'ze w'ón p'ch'ez' naš'im'ju w'oz'oz'oj' s'č'ez' jato najh'ram'niš'ki general, najh'w'er'niš'ki w'oz'oz', n'ie'h'ebic'izny, w'oz'izny h'is'č'ez'iz'jan. — Sa'cz'u- w'am'y w'eć'ez'e w'ch'it'ny f' naš'im'ju s'ubym h'ez'oz'om wulku bol'oz'ej' p'is'ki h'w'er'ic'iz' p'ram'no najsp'raw- niš'ez'ho s'p'uz'ic'iz. S'rud- nu pom'ieć'ez' doš'aw'ic'iz h'ez'oz' tak'e domoj teleg'rafow'oz'ez'ez': „S'zym kaź w'oh'f'uz'ic'izny. R'khatam h'ym'odom domoj. S'zym w'oš'ito s'hubit a njem'oz'ju to s'ap'ch'ic'iz. W'ylem I. R.“ — Narod'izit je h'o h'rabja Moltka 26. oktobra 1800 w' B'ardynie jato h'ym p'ruš'eho w'ojez'it'ez'ho h'ejtmana a w'oz'd'iz'cho dom'is'z'ego generall'eutnanta W'ist'ora f' Moltke. Š'ez'ho m'łoz'oz'ez' b'e fruta a p'okna t'radan'jom. M'łoz'ez' naj- p'riedy do dan'š'ez'je s'uz'ic'iz s'tupi, potom do p'ruš'ez'e a jato w'oz'now'jez' t'urkow-

Hohenzollernski h'rod.

š'eho w'oš'ita doš'ko w' r'uš'ic'kim kraj'ju puć'w'oz'oz'ez'. W'oz'ez'ic'izki h'o do w'ot'ez'no h'raja, do'by h'ebi n'je'h'at'iz'ite sa'f'uz'iz w'o naš'ez' w'oš'ito. K'elto mamy h'o jemu ja do'buć'ez' l'et 1864, 1866, 1870/71 d'elaw'oz'acz', f'ozbe d'zeć'oz' w'e. Naš'le p'ch'ez' 3 l'etami w'ón h'wojeje w'oh'f'o- noć'e sa'f'oz'iz'itwa w'ostup'it' a jo, kaź b'e h'ebi sam ž'oz'ak', h'rabja W'ald'ez'erej' p'ch'ez'ep'oda. Ale h'is'č'ez'e p'ch'ez'go b'eš'ez' po c'zele a to w'udu c'ez'ertwu a s'trowy a w'ob'ješ'li h'o na w'is'č'it'ich w'urab'oz'awa- njach' h'ez'oz'it'w'oz'ez'ho h'ejima; h'is'č'ez'e p'ch'ez' f'ost'ram' tam d'uch'ap'oknu c'ez' b'ez'ez'ez'ez'. W'ez' h'woroc'iz'e je w'ón ruć'ez'a l'oz'fo w'oh'f'oz' p'ch'ez'ic'iznyh'. W'ez' d'uch' j'eho w'ram'noć'ez'e, w'ob'iz'noć'ez'e a w'otw'oz'noć'ez'e s'tajnje pola naš'ez'ho ž'yl'eho l'uda wostaj'ne. W'ón h'am pał n'je'ch' w'otw'oz'iz'e w' m'ere! —

D'elaczerjo w' r'ein'is'č'ich a w'est'f'alis'č'ich w'otp'oz'dach' h'u tola n'ešto w'eš'ez'e se s'trudnej l'oz'hom'p'is'loć'ez'ju s'trajf' (— jo d'elacz' p'ch'e- stanu —) w'ob'h'am'f'uz'li. So bychu tola jich h'ubienji w'ed'iz'ny w'op'om'it'li, t'ak'u ž'oz'oz'ny n'usu p'ch'ez' te n'je'h'ac'iz'oz'ne a n'je'praw'e c'iznjenje na wjele t'yz'oz' w'ob'oz'iz' ž'onow a d'jeć'iz' p'ch'inić'ez'ju! Naš'ki s'rudny t'oz'ch'it', h'byž h'o tam p'is'ki s'trajf'ow'iz' h'rom'oz'ab'iz'ne d'elac- zerjam praji: „W'is'č'ib'otuz'ez'ez' h'o na doš'ez'e b'ez'edenje. A h'w'er'iz'ez' s'gnit'u n'usu c'ez'ep'it'li, pom'ih'ic'ez'ez' h'ebi na l'ez'ic'ih' p'ch'ib'oz'ch'.“ Sam'oz'e tole ž'im'oz'nanje na l'ez'ic'ih' p'ch'ib'oz'ch' do f'ud'ob'ach' naš' c'iz'ic'ez' (??)

Na W'is'č'ez'an'kej uniw'er's'ic'ije je jutry 46 s'tudentow 1. theo- logis'te p'ruš'ow'an'je w'otp'oz'oz'iz'ito, w'ot kotrej'ch' je 39 w'ob'iz'at'o.

Eserb jeden mjes nje nime. — Najważniejsze, wo cizmż buduje so na bliższych synodze muradżowaczej, budje samwiehjenje nowych peritopnych knihow (knigi na niedzielne teksty), kotrz ho hjo dobro psichotoinja, a wo kotrzdyż ho wo faldżenju lęce wśdite konferencyj naldżego salfżego krałstwia hwoje wpsie i pldżca wuprajite.

W Sakszej je ho w pslednim lęce po lętnej rosprawje krajneho towarstwia fa knuiskomne mişionistwo 17 towarstwow ewangelistich mużow a mlodżenzow salfżego, tam też 42 towarstwow mlodnych hołow a 10 towarstwow ewangelistich dżekaczerjow wobiteji. Daj jim Wob, lubj Knjes, wiele štoja!

Gene najwşnjimşich a najbóle požohnowaných herbistich towarstwow je tola i Woba naldże, „herbiste lutheriske knihowne towarstwio“, i kotrehoż hjo na wśde dżewjeć a dwajcyć lęć fa hwoje male psichinoşti rjane wobsebe herbiste knihi dostawam, za czoj mamy jeho wobdżerjam a psibaceljam dżakowim być. S wulkej radelşij kmj jo pať też powiatli, jo je tute naldże lube towarstwio lęka je hwojeho wobateho křada b dopomnienju na dżewjećdżebstaj narobny djen po wśdeć krajach wupnaimenjetje muža: wobozneho sfdżecijana a w o woznyj kraj wulşyćdnie soşkřubneho pólneho marşala f. hrabje M otiki wśchite herbiste lutheriske dżeci salfżej a prulşej Łuzijy, kiz hu lętnice wtry škalu wudşobdije, i rjanyim dobrim herbistim kniheimi wobdariti. S tym je hoba też do najpsichidich domow, hbdze řebi žandych knihow kupowacj njemozja, dobra wobsebnu dudownu žyrobu a maczernej herbiste řeci psichidja. Wjes lutym kniheimi, kiz buchu wudżelene, bęchu: Woltersdorfow leczony list psiches f. fararja Żmiska f. Wobajja, Szwajcy advent a Porci Wjei mot f. fararja Sşyrtora je Szmitline, Bioniste hloşy, drugi dżek. mot f. fararja Domalchti i Wokacizj. Dr. Marcin Luther mot f. fararja Żakuba i Njehwacizjda, Łetawitna fa duşka psiches f. fararja Wjelana w Sştepom, Spowjedny list psiches ft. D. a B. Wjastu, Z. Křidjana, E. Węta a C. Matka. Wo wudżenju je ho jeden egzemplar f. Żakuboweho Dr. M. Luthera na knjele generalneho pólneho marşala hrabju Woltitu do Warkina wotpřekal. Na to je tón wpsiti knies hñudom psichesbhdze naldżego knihowneho towarstwia kniejaj fararzej lic. theol. Żmiskej w Wodżim sfdżehowazy lęsij psik: „W Warkine, 9. haprjeje 1891. Żara czeşezny knies fararjo. Wşnitce wój najlępsidji dżak fa mi psichopřekannu herbistku knihu, kaž ja te psichczelne nime hlowa, i kotrzymy sfdze je psichedowam. Njedy rjane wobsebnostej herbistehoj naroda: šweta a wera, jemu sfdżezanej wostanjetej. Żara wobwólne hrabja Woltita, pólny marşak.“

Š kalfotnju diakonyhenskeho doma w Lipsku je ho kacz dotal 190,500 mt. nalberato.

Ze prawe wjeşele, wudşubdom widzeć, kał sfdżecijanska luboćj ho psichedowno wulkim štrocham naldżeho cřaba šbuduje ja wopofaluje. Na Wozje špicje hromadzi ho we wśchitich psichich žyřkwoć kolekta fa mişionistwo njes pobyhami. Njedy wjele psichedownych cziurjerjow Knjeslowej mişionistke psichidajne Mat. 28, 18—20 namata.

Kamjenjowe šwędzenje.

W pslednim cřahu hu hufşidjo wobedřowowanja hdbne kamjenjowe wopofalaja, kotrez historiju staroho testamanta wobšwędzećja, wpsiděli. Żenbjełski wudşebjer staroje Wşřřickej, Smith, je psichi wurgowanjad w Šilli pod roszamitami staroho Wobholona kamjenitnu tafiñ namatał, na kotrez bę historija wo lideny w Chal-deitim psichnje štoro se kamnyj šlowami bibliškeho teksta łapilana. Wokim psichidze też powjećje, jo je špntowat egziptowske starodawnosće, Wengid-Waldcha, w Wliwowym dole pola Łuffora kamjenite pldżizny namatał, na kotrzdyż ho w staroegiptowskim pişnje powjebja, jo Wil šudom lęć njefe psiches hwoje drjopi šlupik a jo je teho bla rola njehidna wostala, kał jo je žakofny hbd nastal. Wo wicelastich dżehidach powjećjad tutyđ kamjenjow cřize Wengid-Waldcha idy nastaje do cřaba 1900 lęć do Křřřřta polozić, idytož je po biblijni psich psichczehujana Żakubowudh žynow do Egiptowskej a Żofelowscho bejmanitawa. Wśchitko, idytož ho wo historiske njewernejke biblie řeci, je sfdżkane; a dżymne je tele wobzenje Wozjeho psichedowidzenja, kiz něto psiches kamjenjowe šwędzenje werjazyjm f. psichljenju a njewerjazyjm f. napominanju wernosćj biblijistich historijow wobšwędzeći.

Wšod domjacelje Wozjeje hřubny. W šastwe w S. hu w lęce 1888 je špwarfami w špewnej hdbinje hbdje: „Ża i žylje! moje; mozy ho tebi dżakuju“ wuczeny a teđ sfdřeludh kam špewamy. Żenej je špewarkom študiju hñudom w łapocatzku wuczenja hřlyho do wocjow a jeke pldżanje trajelcke dořho. Wuczeř jo ju woproska, cřeho bla pldca, dořta poť njene nowu knihu jafo wotmowjenje. Dagle po wšwamtanju hdbiny, hbdje ju kamni wicelcke sfdżezja, wulna ho jenu, jo je ho tutón sfdřeludh w domje jeju wobozneju staricuju hũto rano špewal a něit je jej dżerħa, hbdje je sfdřeludh a hbdje po wjele lętach šafo šařtřaldala, cřeřto na duřdu panjo, so je hwoimaj šmerjetam šwernam staricimaj taktu šrubodu psichotoinowa. — Tale požohnowana hdbina hu łapocatzk jejneho wobroczenja.

Šta rada. Warkinske šozialdemokratike nowiny psichaju pod napřimow: „Wobozne šlady (Moraliske Żřawen)“ wo šlowje ředbowoz: „Waj, radžim dżekaczerjam, hbdje psichedowno wo štata poddyeranemu a jim teđ bewal w tųřazorym nastapanju psichedownemu kapitalje řhlni doćej njehju, so buchu i žu fa wojestku broń nadořowali.“

W to řebti woni šwaja naldřim špwarfom dżekaczerjam radzić, kotrzdyž řhwalba juo wernosć, kotrzdyž hordolć wernosćj bęřelje! Wtu štoro njewerimy, so naldři dżekaczerjo tajzu njehubim bjesbdožnjy hu, so buchu po tutej radze cziłiti. Wle šhonic žoni dnyřba, kajeřho duřka tućji njekicijowimny hu, kiz dżezbja idy wjd-nizy być. Ze najwşidich cřaj, so ho lud řede rady tafiđ kaje-řerjow šlada.

Šwędzenje za wera. Napředczimo bjesbdožnym a hanibnym ředčam njewerj, kotrez ho Wobuřel djenřka hũto hřlyřha, cřemny na něfotere rjane hwdęzenja najwubjeridichich wuczených žpřeho šweta dopowucizj:

Hbdje bę kamny Keřel, jedny f. najwşidich hwdęjowobřablarjow (astronomow), hwoj najwşidji psich wo hwdęłach dořokaj, psichidajni pokornu modlitnu: „Wdji štoricelje a Knjesje, hym trořh-nolć twoidh štkow cziłowjetam wosjewit, idytož moje wój šlady buchu twoidy njedobumernosćj šapřidčelje. Wbdzeř hym šcho psich, šchtož je tebe njedobojne, abo hym fa hwojej kamnje řhwalbu šchot, — to mi hwadnje wbdaj!“

Wulki Newton, kał je šnate, jedny f. najwşidich psichedob-špntnikow, meřelcke mež hwoimaj šolegami teđ jenedo, kiz do Woba njewerjelcke. W Newtonowej štwę ředejke teđ globuř (tula, kotrzaj žyhu šemju f. murejmi wosňamajna). Zo bę woprawdne miřidřiti řuch. Żunu Newtonowu kolega psichidze, jo by řebti globuř wob-řladat a bę žyle idajny wot jeho rjanolce. Šeřbi jon nabrobnje wobřladawčiki f. Newtonow šlupi, ho prasidje: „Šchto je jon cziłiti?“ — „Nidyt!“ wulki astronom šnapředczim. Njewerimny hlowo řrosłumi a ho wotmjeřom.

Šwobodny knies je Stein dżezke raš f. Erneřej Morickej Wrdneti, špwarkej i cřaba wojnow w špocatzku naldżeho lętkotka: „Węćeje mt, cziłowek žo jense je hwojej naturu řhwalczij njekmę. Wtu šuny, kał Dr. Luther praji, wđidny řhwdi řhwdiřizny; ja buđ hšitnik być mořh, njewbdžedčelji pobozna mac a bęřicje poboz-niška štaridka křtra hoteřji mořh mlodoch lęć dżekalje byje.“

Škafamny křtra praji wo biblijni ředbowaze: „Wibljia je wój najcřekniřki poklad, bjes kotrehož buđ řubjenu był. Šwernne řa-řody, kał moza cziłowetoja a žyle kraje f. wśchje šbdžozelć psichidze, ho jeno w biblijni namataju.“

Š křonczuju wjeřđ Wšmact je psich nekajej šladnolce psich: „Ża njerjofimny, kał moje cziłowek, kiz řebi hwoje řamne waldnje psichemřiti a tola nicjo wo Wozji wjedzeć noćje, hwoje žiwjenje f. wostudu šnjeć.“

Njedžela Cantate.

Njedžela	Żana 16, 5—15.	Żakuba 1, 16—21.
Wędzela	Żap. štutow 11, 1—18.	Żap. štutow 11, 19—30.
Wutora	= = 12, 1—25.	= = 13, 1—12.
Štrebja	= = 13, 44—52.	= = 14, 1—18.
Šchwartf	= = 14, 19—28.	= = 15, 1—20.
Psat	= = 16, 9—24.	= = 16, 25—40.
Šeboceta	= = 17, 1—15.	Psalm 77.

Pomhaj Bóh!

Czisko 6.
7. mejs.

Płtnik 1.
1891.

Szebiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju 60 kóždu 6obotu w Szmolerczej kniżicznicyczetni w Budyšinje a 6u tam dostać 6a 6khtwórtlétnu pšchedpłatu 40 nr.

Njedzela Graudi.

Jana 15, 26, 27. „Dhuj pal tón troštat pščinjeć budje, lotrehoj ja wam pókłać budu wot Bóža, tón duch teje wernoscje, křiz wot Bóža wufhadja, tón budje 6wědźić wote mnje.

„A wot tej budzecje 6wědźić, pšchetoj wy 6je wy 6pocjatta pola mje byli.“

Saizdžena njedzela je na6 napominata: Rogate = prošecje! a je nam 6tubita: „Sa cjo wy te6o Bóža prošecje budzecje w mojim ujenje, to budje wón wam dać.“ Dženšajnje njedzelske mjeno wopšchinuje truch tuteje nam pšchitafaneje prošty. Graudi reča: Wuštych; „6njeje wu6štych mój 6lós, dhuj ja wolam.“ Wo cjo dha mamy wolac? Najwóznajnje wołanje w turym cžahu zyktoineho lěta je: „D 6wjaty Duch, pój wšchal t nam, bydl we na6 j twojej hnadu 6am!“ A dhuj wón pščinje, 6hto dyrbi potom? 6wědźić w 6křy6tu6u. Jeho ma wón pšchetajnje a to tak berje w na6 taj pščez na6.

6až cjopte prubi wufhadjuja wot Božeho 6lósca, tak 6wjaty Duch wufhadja wot Bóža a wot Szyna. Tón Bóž je to 6lós, „pola lotrehoj njeje žane wotmenjenje ani wotročenje teje 6wětołocje.“ Jezus je to 6wěto, lotrež je 6e 6lóna ty6 duchow wu6to, kaž wón 6am praji: „Ja 6ym to 6wěto te6o 6wěta, 6htoj ja mnu dje, tón njebudje 6hodžić w cžemno6ciji.“ Tón 6wjaty Duch pal je ta cžopota, lotraž j wobjeu dele pšchitobajnje do 6lówišćich wutrobow, w ni6 njeuidnowje ale laćazjomnje to prawe duchowne žiwjenje wubudjuje a tak 6wědźi wot wječnym žórle wšchego 6wěta. Dhuj wón 6o pščez troštat pomjenuje, dha je to po prawym jenož truch j jeho dołpótneho mjena, a to je w 6ri6štelj reči paralel, to reča budni6ti pomozni, par66on6ti ražicjel, 6re6ni6, rečini6, 6astupni6 we wšchěch wozach. Dhuj je na6 6reč wu6i pro6ej mjes Bóhom a mjes nani, Bó6 tón 6ubni6, my cji winowaczi, křiz na6 6aktuje j tej křewi 6křy6tu6owej. 6šmy6ti w 6wědomnjoj nuly a 6my6i 6lósni6a 6wóczow 6hubi6, křiz dy na6du wěz pšchě Bóžim trónom 6astupi6, dha je 6wjaty Duch, tón wobjeje 6křy6tu6owu wěz w na6dy wutro-

bow a dawa 6wědzenie na6chemu duchej, 6o my Boze dječji 6my, 6šmy6ti wot dwelowanja a 6pytowanja, wot postorkow a 6abjěm-tow wobjadzi: tón 6wjaty Duch na6 6a6o je 6wojimi darami ro66wězi, w prawej wěrje wu6wjejeji a 6berji. W ty66nosciji a 6tu6nosciji je wón tón troštat, ni6 jako cji wobjuzi troštatario 6i6towi, lotřiz 6ubneho 6i6čecje bole wurudžej, ni6 jako cji 6i troštatario, lotřiz to 6ahabto Boze 6aprewaju, ale troštat jato Jezus 6am, křiz j tym 6reč6nitam 6o pokřili, tym 6hudym horje pomha a tym 6rudnym pšchitowuje: „Wójeje 6em 6e mni wšchiz, křiz wy 6póznati a wobježeni 6e, ja cžuz wó6 wó66ewic. W6ničje na 6o mój 6pšchaj a wu6ičje wote mnje, dolež ja cžideje my6ke 6ym a j wutrobu potorny; dha budzecje wotpocjint namatač 6a 6woje du6e!“

Tak 6wědźi tón 6wjaty Duch wo Jezusu. „A wy te6 bu-dzecje wote mnje 6wědźić; pšchetoj wy 6e wot 6pocjatta pola mje byli.“ A cji wóczomnizj 6u 6wědźili wo Jezusu. Njemó-žachu hina6, tón Duch jich cžerje6e. A dhuj te6 je 6o jim woprawdje 6ta6o, 6htoj tón 6njez jim w no6šim 6lěnjau wě6čecje: „6a6 pšchidje, 6o 6htoj wó6 mori, budje 6ebi my6čic, 6o wón Bóhu na tym 6lězhu cžini“, tola dyrbi6du te6 w 6křy6tu a 6a6točji pólnac, 6htoj 6etr a Jan pšchě njewěrjozymi 6ubnitami pólna6taji: „Wój 6o wu6at te6o njemóžemoj wostajć, 6o duchomaj njerečajot, 6htoj 6mój wobjitoj a 6křy6alot.“

Te6 ty, luby 6křelcžijano, 6y wot 6pocjatta pola Jezusa by6. 6i6o w 6wjatej 6křenizy do njeho 6a6čejemni, 6y potom wot pobozny6 6křidlich, nucžerjom a duchowny6 6křidaj jeho 6lawa, 6honit jeho 6tu6t. Du6 dyrbi6a te6 ty wo Jezusu 6wědźić pšchě wšchite 6woje 6lawa a 6tu6t, pšchě 6woje žyte 6abžerjenje a 6hodjenje, pšchě w66o 6woje cžinjenje a wostajenje. A 6htoj je polny 6wjateho Du6a, pšchě te6o wón te6 woprawdje 6wědźi. To mój66a na wje6e 6aw6nt pobozny6 dječji Bóžich a na jich 6wě6 do6ywoznych, wutrobu 6wě6eloznych 6tu6tad wědjeć. A ně6 6wě6e 6weroj 6pwtaj, 6ač nima6 pšchizny6 doleč j te6 naj6nejre pšchitaje: „6tuo6 we mni Bóžo cžitau wutrobu a daj mi nowě6o wě6teho du6a!“ Graudi, wu6štych, 6njeje!

Wadujeje, a holmeje bo!

Wierca historija, wopowad Wilhelm Zimmerman.
(Potkracowanje.)

Zonu wchopidnu wona fa najmłodšeho dječgo potkutu stejgo warjejeje. Duž mały Khorla t njeje wchidnje a ho pškeb nju lupiwšich špewalče:

„Mjana Hana-Różcja nozije je franyla.“

Ma nju wchidnje kaž nemurjewićeje jačońna bolosć. Wona czujeje, so ji frej do hłowu stupa a swoju pańnu wutrobu wufotac hčidjeje. S dźiwim wočiwom wona na dječgo pohłada, potom do pļomjenja hładaje a, kaž bjes wyšlow, fa wopalenzom na muńiwšich pšcinu, ale temu šabo panocž da. „Mleko abo ženje!“ w njeje rełaksje. „Khwataj, so by dotonjala, štož dječki czinić! To je jeniće wo mwońenje! Mjechobzich jańemu człowijej i tym a dostanjelch stoncźje potoj pškeb tutym jačońnym hanjenom a hidženom swojich pškeščezharjom. Pške czo ho lombzišč a czałafat? Ani jenića duška na semi ho na tebi nješmija! Pomaj šebi hama! Mjechobzich, kat t wojej šanibe ipremaj? Štož dječki czinić, to cini hošy! Khwataj, chwataj!“ — S hčepotazymaj rutomaj wona šabo wopalenz wa a jon i mucznymaj nohomaj pškeb dwor nješeje. — „Hana-Różja, Hana-Różja, dječgo, dječgo?“ w njeje kłinczeje; a kaž warnowozj hłób wot horjełach wotije w jeje wuchomach sallinca; „Hana-Różja, jastaj, jastaj! woponi prjeđa, što czinišch, so by pškeščidje nješlo! — Wmožj swoju dušku! Čješi t temu knjeje! Wšchato wešč, ton knjes je mój pštyr!“

Wona wotomil jasta, dječgo ho wroćidz a dyrbišeje tola, kaž wot niewidomnych mozow czehenje, šabo do pređa. Nurje dječgo wopalenz hčy z ruki czihenje, duž ji šabo pškeb wuchomaj sallinca, kaž tamny wotidny šew, wotšichjo a wotšichjo:

„Mjana Hana-Różcja, nozije je franyla!“

Nieć niezo wozaj njewidjejeje a nješidjejeje hačj tonle hawozj hłob a škerjenje hanby. W hčedolnjej hčistkołeji, i wotwroczenym wobliskom jeħimow wopalenz do storoje hrodze czijn a potom kaž wotna do hčje chwataje. — Na to be kaž kamana. We ji, jato by žanete lenje wozaj pod nohomaj niemeta, jato by tenja pod njej čarje. Šestono be ho ji škwadno pški jańemu pški pšidnoju. Czemna noz ho na nje šobelowomaj dušku lehny. Šaž wo šwadach reła: „Šaž won ton kaš wał be, dječgo won hłodob won; a wono be w nosy!“ (Jan. 13, 30) Šsama wučowalče w najhłubšej czimmołeji hčedneho doła. Šsama, bjes Woħa, bjes trofata, bjes pomoznita a hčoznita, bjes nana, bjes macerje! Šabwelowanje a poroči hčowatej jeje štrokeli towaršedje a hčwi jeditu juš do jeje czimlowanje wutrobu fa-kušowalčati. Jeje šuwedenje ju jačońnje wabšforzowalče; hčwž dječgo won bječje a wo pomoz wotocj, bječje, jato by i banjer-šim hčedom nečeje hłob wotok: „Wšchepobje! wšchepobje!“

Ša škwilni plomjo hłowu wozerač wozja a horjełach na hčjeje be šchidžemaj trujeje hrodze myrakańu. Wotrocuzj beđu na polu, šchota be do mešta je. Žona be ho lehnja, so by trochu wotpocznjta. Ženo dječji a stara wozla beđu domach. Tež hewal be najmozaj muži je wħy na žynoch, ja štož jeno dječkič možeje, dyrbišeje jim pški tym pomadž.

Woheni borch je jačońnym pšedom wotoko šo hwaboše. Mies tyn ho šable mozny wotr šednu, kiž wotom ruče dale a dale hnojšeje, wryeh hačj možeje jemni czimwita ruka wotr šabozčje. Hana-Różja i woħnja wotšeje, štož možeje. S pške-čłowijej moz wunješe šaru žonu i wojnarowaje hčje, kotraž na wumienit w šabnje šwicazj hčjo doħke leta šłora lešeje a na totraž jo pški žynur nješłobu ništo dopomni nješeje. Še štrachom fa swoje šamgne žimjenje wona tež czjrdžu dječji i drubeho pšłobda hawitkoweho doma won šošy. Škrobta do palatych hčjeħon bęhaše, doniz hama w hčewiħch pļomjenjach nješejeje, a na rutomaj a nohomaj hšubole rary wupalene njemejeje. — Tola, pške czo dyħim hčazje bšeje pški tutym bolocziwym wopšiwowanju wšchewowacž? Dolež. Nimalo žyla wħej ho wotpałi, a jeno kaž i dźiwom beđu žurjeje a šchula a pšłba stejego hčjeje stejgo wotłate. „Šak je wħen natat? Što je jon šačozit?“ tal ho wšidžij prałachu. Hana-Różja dječje i hčobom, kiž wšidžitni hšubolo pškeb wutrobu a dušku dječje: „Mł — ja — ja — hčym to — činjta! — Wodacze mi — wodacze mi! — ja — bje to czinja; — tola nozije wečeje franyla njeħim, nozije njeħim — o wečeje, wečeje ni!“ — Potom do hšuboleje doħto trajajeje womory padje.

Žadyn człowej nječajeje ji tole wotić. Duž wšidžje wot Khorla a wopjedaje, tal je Hana-Różja tajta štrucha byta a tal wotije fa hčobu rečaja w łuchni, a na pšledbu je palazy truch drienja i wuhniħčgo włata a i nim pškeb dwor bęjala. Wšidžitim be wěz hčubanczo. Najmozaj be jich hčewnych na „lubaristru kraj-žabatu“. Žim wboħeje hčojž jet mjebe, kotraž tam je špalenymaj rutomaj a nohomaj w jačońnych czimloch lešeje. Ženo šтары Žan, kiž bęše pški čimoch, pški je tožu w šchulšim domje wachowalče, a luboščomy žarar t njej rečesjeje, hčwž jeje wutroħne, hčrte ruzacije widjejeje a jeje šlawne wunjacze hčyħčesje, so ho jeno hama wobšforzowalče a žaneho hčwma šomlowanja ja šebje njemejeje, a dječje: „Wuđ štracjine, moje dječjo, knjes Kħwstuš praji: Štož te mnje wchidnje, teho njebudu won šłorčje.“ (Jan. 6, 37.) Dowolnoje wotwreħneho šetara do-šlawiħ, Hana-Różjo do hčubodneho mešta dowolejeje, hčwž wěħeje ho wěz pšchepotacž. Njemejajo wjele pšchepotowacž, wšchotž Hana-Różja ho šlawnje a bjes šamlejenzja wšchego wħnna, štož be ho šłato, a wopjedaje nadroħne žpu wěz, wo šubjenjch nozjacz a wo šabreħanym mowym hčwječju hačj t hčwjomaj šabwelowanju a t štrachomaj šłurje šabwelowanja. Wšidžij beđu knjeji, a šтары hčumit wotkrucjeje: „Ža mam hewal wotwudu wutrobu, kotraž jo tal loħy imječjeje ńeĭba, ale tale weł mi tola žara biħko bje.“ a pški tym ho wotwobroczi, so wuđto jeho hčwšlow wotkaz njeje. (Potkracowanje.)

Generalna žyrłwina wšitazija.

Duž ho po Lutheromym napominanju w šetomaj 1528 a 1529 wot kurwejca Žana Wobštajeho w šalkiš krajach włita žyrłwina a šchulfa wšitazija wobšerjeja, kotrež najwħidni pšob je, kaž je inate, Lutherowy wulki a mały katechizmy. Luther wšchaf ham dječje: „Pomaj, luby Woħo! tal wšdelatu hčubienosć hčym wotkaz, to niħi muž tak ničo njewo w hčwšedziłanjej wučeje, wobħeje na wħach; a wobuĭel je wjele šararjom njeshidnych a njeshłanuch wučežj; a tola dyrba hčwšedziłenjo rečacij, hčwczeni byčj a hčw. šakramentaj wużiwacž; njemajo ani Wečeje naħ, ani wery, ani dječje čajnow.“ Tala wšitazija pak wečejeje boħate pšody a fraħnje tečejeje po njeje we wšidžich wopytanzach wozabach hčwšedziłanje žimjenje; a wot teho čjaba je ho waldenje žyrłwiniuch wšitazijow nimalo w wšidžich ewangelišch krajnych žyrłwach šderžajo a wotwjerħozjo. Tež w šalkišm tralektijew ho wčeje 1866 generalna žyrłwina wšitazija wupiša, kotraž dječgo, kaž ho w wu-łajni praji, „hčwšedziłanje žimjenje moħnje šubdžj a wobħeje wħotroch nutreho wuħwżowanja jenotliwych wozabow je šhromadnej krajnej a hčwšedziłanjej žyrłwu wużiwacž.“ — Wobodno hč wħowa prawšće ewangelišch najwħidnych žyrłwinjeje raby wo wšitazijach: „Wotpohlad wšitazijow je: 1. pļomljenje a wotwjerħenje ewangeliške wery a ewangeliške pobozħnych wachžjom wo wozabach; 2. wotštronjenje wšchelach njedoiħtawo a šchłobow; 3. nadrobne pšchepotowanje žyrłho dudnomneho šłatana wozabow a tyħ, kiž w nich dječajo. — „Kłane, nuħne a hčwalobne wotpohłady!“ dyrbi loħyž prajič, kiž hčwoj žyrł wubnje a w njeje hčwoju dudnomu mačej czesjež (Wal. 4, 26). Njeħybrj to wopradžne wulke pšchp-jenje byč, hčwž naħ najwħidnych duħčewozaj, generalny šuper-intendent — dčymu jemu tež biħof rečacij moħbi, pšdetoj biħof ničo druhe njeje hačj grichšiti wšchetož i kačanjšeho hčwma šuper-intendent, t. r. wobšładowat, kiž dala našidž duħow wuħuje po hčwoje hebr. 13, 17 — i nam pšoblacž wšidnjeje a šubdwozaje a wšchewizaje hčwšedzenie wotpołoj? njeje to wubierne wěħeje, w ranej Woħej hčwħeje duħawotnym a hčwomazatnym pređarjam pšchpobħčacž, kiž t nam wo tym jenny, štož je nuħne, moħnje rečja, a je wščitkeje wšchelatoške hčwšedčje, so je jedyń Woħ, jedyń Knjes, jena wera, jena nadžija, so šhromadna hčwšedziłanča žyrłe žadyn žon njeje, ale mož a žimjenje? Njeje to šawerno wšchewizajy troħit, hčwž šhonyj: žyrłwina wchomnoč wo naħ rođji, ji žimicazj na tym njeje, to hčwoje žyrłwine dawki dawamaj, ale wona ho i lubošču a šwerošču wo hčwze naħnich duħow šłaraj a njeje tež fa neħotroho wumkuzenja, haj fa naħ wšidžich žyrłwina wšitazija moħne dopomnjeje na tamny dječ, hčwž bęħje drubni, kiž ma woczi kaž wħonjowe pļomjenja a wutrobu a jereħnje šłaje, hčwoju wulku wšitazijow dječjež?

Ważna, žara waħna je žyrłwina wšitazija, a neħotražiti wobħada, kotraž prjeđu mierłaga wo tajte, niħy nješchidnej hčwobčotci, ho šłaruch luđzi ja wery a pobozħozij prajičej, rečesjeje, je potom wutroħnje ša tuton žohnomajja pošny czjeh Woħu šubemu knjejeje a jeho žyrłwi šo dčawowala, doħež je nowy

Womhaj Bóh!

Czytło 7.
14. mejs. 1891.

Létnik 1.
1891.

Szwebske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ho kóždy kóbotu w Škómlerjé knižničšćezetni w Budyščinje a šu tam doštač ja šchtwórtlétnu pšchedpátu 40 nr.

Szwjatti.

Zap. skutki 2, 3, 4: „A wón hynu šo na kóždeho wjéš nima, a buchu wšchtizy pojni šwjateho Duča.“

D najwjebskeho, o najšbóžnišeho,
Šnady polnickeho šwjatti wy!
Šwoje, hraj, džěczi
Šhrytšub šej šwjěczi.
Wjěhel, wjěhel šo, zyrkej ty!

Šaj pšchěcizny došć mamy k wjěhelu. Niz jenož, šo woutač na honač a polač wšchtifo tal krašnje tečěje a wonja, šo ma žyła šemja napoblad rjaneje šabrody Božoje, wjele krašnišće je tečěje a wonjenje nuštač na potu duča, hđžežali je w wmoženych dušćach šwjata móž i wšhotolće nowe žiwjenje w prawdošćzi a cšiwotćzi šudžila. Šajti džiwim, njebomušlědženy pobam běšće to tečdy w Jeruzalemje a tal krašnje wuplody je wón žytemu cšiwotćestwu pščinješ! Wucjomnizy běchu wšchtizy hromadže je neje myšle. Šso šamo šraje, šo běšće to myšl šoblitwju, wěry, lubolće, nadžije. Žich dušće běchu taj wotewrjene, rjenje wupšćene domy, hotowe na rabotne pšhěcěje njebjěšeho hošća. A wón raby pšhěciznje, póštany wot jich pšćekrašnišeho mišćtra Žesom Šhryšta. Š wšhotolće bu wón na šhromadženych wucjomnikow wlaty, ale wón njemóšta i wonka abo i wjědža nida, wón šo do nida nušć doba a wšchtizy buchu pojni šwjateho Duča. Šaj rjenje bē tečdy Žoelowe profetiske wěšćenje dopjeljene (Žoel 2, 28): „Potom čhu ja wot mojeho duča na wšćo cžělo wuleč.“ Šaj wšchtizy, šiz tam šhromadženi běchu, mužio a žónšće, štari a mlodži, hđž jenož do teho šnjeja Žesom Šhryšta weraču, woni wšchtizy buchu pojni šwjateho Duča. Ššwjata reka, štožaj i njeja šnady dele šamnjěšće, wula šo do datolotěje a šćerolotěje. Ššwjaty Duč šo njeba wopšćimnyč, ani wobmjelowač, wón čže wšćo cžělo šapšćimowač, pšćezahnyč, napjelnic. A niz ščpatnje, niz w šwadnej měrje došćachu jěho cži wšchtizy, šotšizy tečdy buchu je šwjatny Dučom wuščćeni. Niz móčěšte šrejši šwjateho Duča šapadu do wutrobno dele, ne, šotnočš Duča šo jim šžěti, „bucha wšchtizy pojni šwjateho

Duča“! Kóždy došća po tym, šaj bē i pšhěcizny šwjateho Duča podobny, wjazy abo wjenje, žadny njemějšće žaneje nny!

Tal pak bē niz jenož tečdy! Ššwjatti ho pšćezó hšćěje wošlotěja. Ššwjaty Duč napjelni wšćezó hšćěje wěrožny wutrobu, jeli šo wo njeho pšćcha. Čže tež k nam pšćinč, hđž jemu wutrobine durje wocžinimy. A je dha něhđže krašnišći šwjatłowny dar bužili wot Božeho Duča napjelnjeny byč? Šawěrnje, tón njeje njebješa w cšiwotim wutrobine, šotryš wobšojeny je wot Duča wěrošćeje a wutrobolće, wot Duča hnadby a možy, wot Duča, šotryš nošćemu dučej to šwědčenje dawo, šo šmy Bože džěczi. Tón šam šamže napšćěcizno štečć šćěčće cšimnošće, temu škarěj wot špocžatto, tón šam šamže wojowacž pšćěcizno nječšiwim bučam cžěnje žadošće, wocžowaje žadošće, žiwjenjowaje hordolće, temu šamemu šu wšće hudačnja ruteho žiwjenja šubane, pšćetóš wón wē, šo wot Bóša je pšćihčoš, ja Bóša jow živy je a k Bóžu junu došidže.

Ššwjate ty duče
Potož nam puče!
Wjěhel, wjěhel šo, bušča, ty!

Šaj šozialdemokratojo domjaje šbože podrytwaju a ššto woni wo mandželstwjě myšla.

Něčtoš i džělaczerjom šo rošćěciznišči wo tym rošćěciznowanju powjeba: „Wěšće to na šwaču. Něčadžamoj wo tym, šaj je dobro, šćhěcizjansa mandželstwa wuští postlad a žohnowanje. Duž tež džělaczer šapocža šwujny mandželstwu šhwaliczi a jěho woczi ho pšćiti šu i šajne wjěšćelotcu hšćěciznišće. Wón šo wuští, šo ma ho jenož šwojey mandželstěj ša to džatowacž, šo je po něčim k něčim pšćinješ. Wona je pilna a šlutniva; džěława wona šwojey ruzy wot šabeho ranja hačž do wjědžora hiba a wot jěho šabšćizy wona ani pjenježa njemajnje njemubawo; wo šwonšownym pšćhěcizju a šbrascženju po nowej wobže ničjo wěbčěž nječa; hđž šo wot džěła domoj wroćěti, wón šednory, ale derje šwarjeny wobjed na šlědže namata; čšćite je wšćo wo žitwje a w šomorzaj a wšćo w dobrim rjědže; džěczi šu pošćitšćne a šo berje wocžahnju; wonje

jemu hnevovanja nječinja. Teho bla tež v forciznje nješbda, ale je najrajdoch domach pola žony a džeci, hđež bo domjazy a sbožonyj cjuje."

Njeje to rjane wufnacze, kotrež dyrbi noš wutrobne wšewelicit, dolež hi hišicje spofojni ludjo w najdim nješpofojnym cžobu. Točn muž ma tež prawo; najšpšaje džerfo fristheho šboja a spofojnoje je dobra, hišiczejiansta mandželsta a porjadne domjazje žiwjenje.

To wšaf sozjaldemokratizacij ščežumarjo derje wjerzja. Teho bla fa tym feja, domjazje šboje dželaczerja sohubicit. Žid f temu wabja, io wofoto burdaja a pšidi tym febi ničjo njenahromodja.

Kaf dha bo to stanje? Dželaczerja hušo to forciznom wabja; jeha f jeneje šhromadžimny do drubeje boni, woni dyrbja pilnje pšacizje do jich tašow, dyrbja wšefale ščežumarite nowiny cžitacz; pučzovanja cžinja f podpjeranju šwofich naležončow, wuletn cžinja f rozšeweljenju. Cžanje fa cžide šwofbne žiwjenje pšidi tutaj nemjernem žiwjenju ho šhubi. Frany sozjaldemokrat stončanje wjazy šwofje šwofbije, ale jenož hišicje štrone (partaji) šhulda. Wžona je jemu wšaf. Wžon je hra w rutach ščežumarjow, kiž jeha wjerzja faj dželca.

Hđež je sawjedženy dželaczerj pravje dele pšidšofol a je šafakty, jemu ničto njepraji: Ty kam hiš wina na šwofim hušbenstwie, ty hi pšejbo kšerny, wšaf dželaczerj dyl, neto paš hi wotpuđžiti. To je potkeze sozjaldemokratije!

Ne, to ho tajtme wot sozjaldemokratow praji: Šubjene wobšejnočije pola naš fu io šawinomale; ty žanjeje winy nješbu. Tak jeha f temu wabja, io wšaf wobšejnoče hiži. Žemu ho praji, io nihby feje bycz njemžoje, hđež ho netčizicje wobšejnočije njeponročaje.

Kaf dha pač w sozjalistifitkim stacje pšidšobda f mandželstwom a šwofbu budže?

Wo tym sozjaldemokratife nowiny pšidu: „Dafšje, ištož dyrbi f pomročonem netčizicich wobšejnočejow ho stacz, je, io žona tak wleje pšaci faj muž a io mandželstwom, fastej f netčizicimi wobšejnočejimi wšiwaje, bo šebnje. — Šwobodna (frejna) lubofcz, ju mi džemy; ju džemy lubofcz wšwobobojnoč to tyč putom, kotrež fu cžlowješio w našdim cžobu na nju pofojžili. . . . Škōide šjednocenje muža a žony, kotrež je lubofcz šjednocžita, hacž runje wot duchowneho njeje pžožonowane, je wopravdžite mandželstwom.“ (?)

Š tuteho a wjele družicj wuprajzenjow my žyle wječje wčim, što sozjaldemokratizacija w tym dželca. Webel, wulfi wčimž nēmšefe sozjaldemokratije, je fntihu wo „šwobodnje lubofcz“ pišo, io kotrež wječel rjane wječki cžitacz. Ale tute nječizite a njepžožime wjež nješbu hōdne, io ho najpommija. To tež wujne njeje.

Wšef žo, luby pšickečo, išto je „džime mandželstwom“? — Hđež mandželsta hromadžje pšidšidžetaj a štaj hromadžje žiwaj, faj bydu mandželstaj byšoi, ale tola šwewronaj nejstaj, faj to wot šestfotow dobre wafšnje febi žoda. To je ta šwobodna lubofcz, kotrež čhežda sozjaldemokratow šawejci a kotrež neto hižo tym hwojny wufšwaluja. Š duchownemu f stawitkej potom wjazy šwoficz njerebečah, to je wšicje. Mandželstaj ho w jich stacje pšidšobda wjazy njeprerjetaj. Hđež dwaj na febi špofobnje namafataj, hromadžje džetaj, a hđež matoj ho byšoi, ho šafbo dželitaj. Wo tajkim nejstaj muž a žona pšides ničjo na io wšojonaj, hacž jenož pšides nafšwimni pšidšihnočej, njech ho tež f najprerjetich štwamni lubofczje pomjenuje. Tute jašo roino behanje w jich stacje wobšejnočije nječimi; pšidšetož žodny šafoni mandželstewu nještaja, žana pšidšidžonofcz, žana šarofcz ani fa hofpofaršiwio ani fa wofeženjenje džeci. Ludži, kotraž na tajkim nječizitny a njepžožimny wafšnju špofobnaja namafataj, wšaf je wječje wšafidže. Ale do fastje šhufimny by žyle cžlowještwom pomno, hdy bydu ho tute njepžožime wotpofladj wuwjedle?

Pratčejany ho dale: Šafto dha budže f džecizimi, kiž fu f tajčih mandželstwom? „To je žyle jednora wjež“, woni praja. Te ho šaršidžimny wšojna a ho do wulfi štatnyč wufstawow šfuku, hđež je štat wofčajnecž dawca. Š džiwjanjom budželčj praji: „Potom tola šaršidž hwoje džeci a džeci hwojich šaršidž wjazy nejstaja!“ Tak tež budže. Sozjaldemokratizacija čhežda džec wšaf šwofbne žiwjenje šebnjež. Hđež ničto hmo fa bebie ničjo wjazy njepončedi, tež jehny wot družeho ničjo wjazy herbowacz njemžoje. Sozjaldemokratife nowiny pšija: „To prajenje, „hđež moj nan wumrije, fa tšejy doštanow, kotrež je „hušo hišiczej, ho šhubi. Džeci wjazy na šmerczj šaršidžewu nještakaja, ale šp.

na jich doštim žiwjenju wječela.“ Teho bla prjecj f herbštkim štwamom! — sozjaldemokratizacija wofaja, dolež jich najwjazy pšidi tym wjenje hacž je pravje doštanje. Šafte ju to tola rjane wufšladja fa cžlowane cžlowještwu (??) Nješto ho wjazy fa pšidšobah šwofich džeci šarocz njerebeča. Štat wofštara wofeženjenje. Šafto dyrbja džeci namumčje — teho wrafščenja bla febi ničto wjazy hlowy famacz njerebeča — štat šofčemu dže džeto wšpofšafte. Što pžowacz, febi wječelje šawješicje, io by ho cžlowej fa pšidšobah džeci šaraf — je šwofočej, wšaf, ištož ho nabježa, štatež šhufda.

Sozjaldemokratife nowiny pšija: „Šwofbne žiwjenje“ hudež ho w pšidšobnym stacje tak rozšwacze, io budže to šwofbne žiwjenje w dalškim štroumenju, wšidžny budja hromadžje wulfa hwojba. Šenotliva hwojba bo šebnje a tud runa ho walfemu štablu. Ššamo niz hwojeho štatofa, do kotrežoh ho cžlowej po pžocy a horjocje wšedneho džela wročičje wječje, nješdyrbi dželaczerj pšidšobneho štata wjazy wječ; wšidžto, ištož je jemu drože a lube, cžitca šhrajnija hwojbu, dyrbi ho jemu wšacz.

Kaf nješanibicizije sozjaldemokratizacija wo mandželstwom a šwofbije rječja, nafšaf: „šafšefe dželaczerjefe nowiny“ dopofaje, f kotrež džu to nošpommije:

„Pola šawojitich ho wulfa pžoca na džeci najozaje. Dželaczerj je napolčejomni hwojnim džecjom šumifčiji; io pola dželaczerjom wjazy džeci wumrije, f teho pšidšidže, io pola nič džeci tajny pšidšobohjo nješbu; to je jata dobre, pšidšetož pšides to ho šlabe a hujbene štworjenje hnydom wot špofczita wofštronia a ho f wulfej wufu a pžocu tajte šlabe džeci njewočajhnu, io bydu ho potom wženija a jašo tajte šlabe džeci pšidžiti a na tajte wafšnje žyly tud hujbeničji šejniti.

Pola dželaczerjom je žona muzej runa. Wžona febi šafkuzi, ištož f žiwjenju trebja a tehoda febi te žame prawo žaba. Hđež je muž njewšidšitej, može jehi wopolčeziciz; pšidšetož može džej f žonem wchudjom wšicenz . . . Wžoda dželaczerka može cžitacz; wleto može „wofčabječej“ () f mšodnym mužjom; hđež jo jej nelubi, jeha wofstaj a febi družeho pšta, kotrež je jej šše pšidšidžom. Dželaczerjo wšaja do mandželstwa „na pošty“ šfupicz a to tež f wječih (??) cžinja. Š tež šwobobnočje (rejtow) ho na jene dobo wšaf njemročni a jebanfštw f cželneho žiwjenja wofštroni. Nješwobonnyč mandželstwom wjazy njebudže. Pšidi wšedem mudronanju powow hu mandželstwom šawojitich f wječih nješwobnoče. . . . Žona dyrbi ho štančanje wot hwojeho domjazehho džela tež wšwobobojicj a warijenje jebje faj wofeženjenje džeci budja wječaj f temu poštaneni ludjo hnydom fa nekotre hwojby hromadžje wofštaracz!“

Hđež cžlowej tajčih šobudžemuch wšfkuo a tajčih nješanibiciznyč wučšom f tebi pšidšidže a f tebi praji: „Luby pšickečo! Ludžo ho jenož na naš pšidšidžojec; io wufšwajny ho ani mandželstwom ani hwojby doštanje, dolež fu nam hwojate“ — dha daj jemu tute wujnacze sozjaldemokrata, kotrež hiš runje f jich nowinom šfychaf, cžitacz a won ničjo wjazy pratčj njebudže. Ty pač f njemu rješi: Šebni ho wote wnje, šatanje! Wžona žona a moje džeci hu moj najwječich wofšaf, fa kotrežoh ho radu pžozuju wot ranja hacž do wječera. Šaftež šym nabježaf a ušafotow, njecham f šefamni dželicz, to dyrbi moje a mojih džeci wšwobedženstwo bycz f wofczaj. Šež, kotrež mi moja luba žona pšidšitowje, mi derje šfodji a wot tojeho wafšeho šhromadnehho jebženja ničjo wjedžezj nočžu. Wo wafšich štatnyč wufstawow moje džeci ženje njewočajnu, ale do šidčejizianstefe ludowje šafule, hđež Wžona a šrala cželczicj, hđež wotnyj šraj ludowacz a hwojich šaršidžih pošidžacz namufnu. Džicje mi prjecj f wafšej šwobobnočiju. Wafš štat je wopravdžita dželaczerjaja a šhrajnija, hđež cžlowej hwoje wote nima, ale je jenož ličba. Džicje mi prjecj f wofšej rumofczju. To je šwefščna wjež. Kaf došo jemja feji, fu hwočaji a šhufdž, šrafalo a poddani byti a wy to ženje pšičemnicj njebudžecje. Wšičezimio wot Wžona poštanemni porjadje poštanecj je wrotofčel!

Džicje mi prjecj f wafšim bratrowštwom! Hđež dyrbi ho lubofcz wot štata pšidšafčoj, šrudnje f njej feji. Šenoz wera do šhryštuba, wafšeho wumžonizija, može šebicizny cžlowištu wutrobno čenja šejnizj, io je bratrej f nješebiciznej lubofczj pšidšiwobročezna. Šhryštuba a jeha šwet w lubofczj pšidšiwobročeznej ewangelij šafčizicizije wy, teho bla je wafšej tworjenje na šefč twarjenje a budje njemadžujny ho šafšpnycz. Šafčtož ma wafšid f šfijščenju, io noš pofčuzaj!

Wadujecie a modlicze ho!

Wena historia, wywabiał Wilhelm Emmanuel.
(Pstracjonowanie)

5. „Wón woksłchewi moju duszku.“

Hana-Róża néto wchitilo i cziđim podacziom niwjeśche. „Też najburcowiśhe kłopotanie kurowe doścz ja mnje njeje,“ czaśto dźeja. „Ja hym wchitilo, wchitilo łasziłku, a dźu rada czerpićje.“ — „Druđdy pať łasziłkija jeje duśdu hłubota, niemurjetnita trudoba a wśdemóna bolocje. Wóna mojeśche zju nóz cziđo płaćocje. „D moji Wojo, tat hłuboto hym pampa! — Dyrbielje takle baloto jo muu pśińciz? — D wobał, wobał! o Knjeje, twoićh kwiatyńch ranom bla, wobał! wobał! Hłaj, ja hłobzu w cziđimiu dole a mi ho tat stajćeje a moja duszka je trubna hocj do hujerćej! Ja wśche hwojej kłopotni wutrobie niwjeścham a ho tat jara boju, hđy ho hama wchłobaduju. A tola, ty niemożelich hacj, ty hy prajit: byrniej walcje hređi joa frej czerwiene byle, budja wśchak jako kněh bęle; a byrniej byle jako łcharat czerwiene, budja jako wolta ma bęle. — Hłaj, moji hređi je joa frej czerwiemu; o wunny jón w hwojej trwi bęły! Ty, o Knjeje, dje hy našh zastupier jóna Wóćka. Ty hy prawy, ale ty cziđitaj teź wśchitich prawach, kiz do tebie wćera. Za niwjeśym hama w tutym cziđimiu dole: Ty, Knjeje, hy pola mje, teho bla ho žaneho niwjeśba njeboju. — Ty woksłchewi moju duszku!“

Najtrudnijsza hodźina, kotraž ja Hana-Różu wśchitidje, bę ta, w kotrej ji wrajaczu: „Tvoj non je t tibi posładacj wśchitchoł! Dźenka popeđniu w 3 hodźinach dźedźa jeho t tibi wśchitćej.“ — „Kaf ho teđu w jeje dźećkowśkej wutrobie wścho hiwalcje! Kaf ho wjeśle. a horta trudoba w jeje duśki wotmęńeśdaj! — Najwedy wóna męńeśde: „Zo njeđubu niwjećjo wóz, so jemu wśchod woćji hupaj! — Kaf budje mje jeho woćjo trzećej! — o tat budje mi jeho hłoh do wutrobje rełacj! — o moji ludy, ludy nan, kotrehoj je żalocje do jamy pśichwje! a jecho budje mi halke wo kłatay prajcja a wo drubich pśichwje! D moji Wojo, pomhaj mi, pomhaj mi! Śmił ho, hmił ho, Wojo, moji wumóńito, nabe mu!“

Wśchi tychle słowach hwoje płaćite wobliscjo do jasłowejta hwojeho pobjećdajca kłowa a b' ho tat hłuboto pomurica do hłubiny styska, hoj moźt rjeż jarwłowomanja, to męńeśche, so ho żolny a reki wylje jeje hłomy scaja. „Ach, Knjeje, pomhaj mi, ja tóny wosmu!“ k temu Knjejej wolaćhe. „Ach Knjeje, wupśchitrej teź te mnje hwoju ruku, tak tam ho podnuzajemu Pěter. Hłaj, ja dje kłaboty moji niwjeśym (Pětr reła hłom), hmi jeno wośhe, wosbe, kłaboty stworjenje. Wśchak wśch, kłaboty stworjenje hym.“

Se wśchaj nutnoćizja tycłneho dźucha a rośbitaje wutrobje wśchitacłhe ho hwojeho wćerneho knjeła a będźeje ho j nim, kaj tamny muź pśiđi Żobofa, donij i Żakuba Żsrael njebu; (1. Mójj. 32, 28: Też njeđubija wjozj Żobak rełacj, ale Żsrael, doleż h' ho i Wobom a i cilowjełami będił a hy dobył; będźeje ho i nim, kaj tamna Kananejska żonka (Mat. 15, 27) a pśchewitny jeho je hwojeje krutej wćej: „Haj, Knjeje, dha wśchak!“ Wóna jeho niwjeśchizje:

Tyđ hłocjowu my ho fajemu,
So cje rośhewoali hmy,
Ty hy našh kwiaty Wóh!
Ty hy našh hłyny Wóh.
Śy našh kwiaty hmitny sźobnik, našh wćerny Wóh;
Njeđab ho nam kłajciz w tyah hórkim wćurjecju.
Kryje, ełiżon. [489, 1]

Ho takim będźeniu i tym Knjeśom, hđeż ho na poślebkju zyle bjes mole a bjes mozy kaj dźećo do rukow niwjeśhego Wóćka wójzi a ho sźobnita hreśchitow we wćerje dźerźećhe, wola ho mer Wózi do njeje a śleńbu ho w sźobnym pśichetrzajenju na jeje biće wobliscjo. — Potom jałniczka cziđo i jeje śchepetazejju hłubow mozy kłećluch je hwojnim jinozym hłochom:

Na tebie, Kłhwićeje, hameho,
Wśchu nadziju ja staju,
Ty hy moji tróśch, o sźobniśto,
Ja druheho niwjeśchaju.
Tu nićto njeđe wuwołeny
A jadyń cziłowej narodźiny,
Kotryż by i mozu, pomhaj nam,
Cze pośadam, a t tibi dowěrjenje mam.

Móji hređi je czeżti wśches wćeru,
Toh' wutrobnie ho taj,

Mje wumóż pśchęz twojni sołstuzbu,
Na kotruż wćeru staju.
A potaź twojom! Wóćemi,
So ty hy sźobniść kapił mi,
Tat budu i hređa wđejemu,
Śdźerź, Knjeje, ty, śchotj lubojuje mi hłubit h'.

[225, 1, 2]

Najhonorjem jałstwowo duchowom, kotremuż bę tón Knieś dar spójcić, budje rośdźećej a roślowaczej, hacj hu i Woba, ho cziśto i niwje wobliscje, hđy břeđana wina ju jeho hłuboto wobliscje a ji pśichituj k wóćkowśkej wutrobje zadźewalcje. Znuu ji duchowomy mały wotras hōbu pśińicje, kotryż ji walcje niwjeśchitne wjeśhele pśichitowana. Bę to Kłhwićuśowa hłoma i czerwiowej trónu. Se wóliscje potymno wćerjomaj dwe czeżte hlyly teśchajce. Se truidjenego wobliscja hjeńcizja Wóćego, a teje jeho czerwiowa tróna rełacj! — Se tycłie czerwiow rostu nam rōze hmitneje luboćje, wodańemier hnaby Wojeje.

„Haj, Wóćeje i zyle wutrobu
Też rad a lubje wchitilo,
Śchotj horje kłabćej k czerpienju,
Ožu njecj a czerpićje wćero.“

Hana-Róża ho na tónle wotras nachłodacj, ho ja njón do-
djakowacj niwjeśeje. Wle tat hu ji hićeje břeđich, hđy ji duchowony wo czerwiowej trónie powjedalcje, tat je je łakaje rośtliny pśtreczja (1. Mójj. 3, 18), tat je dobru pastur a h'ubienej wospu hacj do czerwiowej kęta hńema Wóćego śej; wśhi tym je jemu halajna na hłomy wójjo wolta, a teje jeho czerwiowa tróna rełacj! — Se tycłie czerwiow rostu nam rōze hmitneje luboćje, wodańemier hnaby Wojeje.

Ho takich rośtreczjomajacich bu jeje duścho cziđa a wjeśhoka a pśchodno ho jaśo stare łabe kłowo: „Tón Knieś je moji pastur. Wón woksłchewi moju duszku.“

Generalna żyrkwina wśitazija.

3.

Wśitćerowane wośady, kotreż dźedźa ho na ważny bjezi wśit-
tazije prawje pśichitowaczej, niwjeśhoda dwójce łapomnicz: i přenjo, jo te jałti bjezi wśhōfi hwojejeja ja zjuu żyrkei, a i druba, so moju ho po hłowie hwojejeho piśma: „czeżej, komuż czeżej hłucłho,“ wñbez njele sołstuzeni knjeja, kiz w mjenje a w mezy żyrkwineje wśchitnoćeje k nam pśichituj, teź prawje a dośtojnje czeżejćej. Śchōto wścho pśichitdje? Do nalcłhego Wóśborłkeho żyrkwineho wotrećka pśichitdje wśchde wśchōn našh ludy generalny superintendent knjeś dr. Erdmann, najwśhōćej kławifloricłny radźicjel (Wirtřidher Geheimer Oberconfistorialrat), profesor pśiđi uniwerśiteje, miż, kiz je pębi w hwojnim wjozje hoć 25 lętnym pśiśtojmim skutowanju jako najwśhōćej pastur śchleńniśteje żyrwie bogate sołstuzby wo nju dobył, czeżny śchđezny, śarćich hacj 70 teł, kiz bo hićeje pśchōz w niwprōznej dźećkowolci na czeżte żyrkwine wśitazije w zylej prowincji ho pobawa. Dudojmniśto a wśchitje wośady w Schleńh-
ńkej a Ğornnej Łuzicy wjeđza, kęto dźata hu tuteny mużej winoćci. Wón ma teź wośheje wutroby ja berłibe a pośle wośady. Wśhi jenej wot njeho wotdźerżanej wśitaziji w pośłkei wośadje je w hwojej wśhōtej starobie hićeje tello pośłki nanupnił, jo woićheje w maczejnej rećci t wobadze rećcej a ju wozohomaczej. Wóćeje hy teź niły w našich berłibich wośadach wotpompał, hđy hy wchitilo jeno po nim ićho. Njeprawdźicy nadziju, jo lęćwica wśitazija też w nalupnanju jaśteronja nośchego łuda a maczejnej rećci żohnowanije pśichwjeje. Wón pak hmy niwjeśchitje, ale i nim něfotni powołani duchowom, wćerzjeni předarjo a duchopowoli mujojo, kiz maja jeho podpjeracj, a hñano dwazćejo wo našdu żyrkei berje łasłuzeni knjeja i nalcłhego žyćeho wotrećka, niwjeś nim też knjeś krajny radźicjel (Landrat) a kławifli radźicjel i Łigunja. Tojazy knjeja łamećje ja czeżej niwjeśhe, ale wobady, kiz jich czeżnje powitaja, budja hębeje hame najpōble czeżejćej a rjane wopolańa hwojeje luboćje k żyrki wotpośojiczej.

Duż nićd żyrkwine rady a wjeźna wśchitnoćej a śchōtj je hewak k temu powołany, njeh pak teź kōzdy hośpodać a jednolity, najwłjetny wot wjeśhōtej hortiwolice, djezi żyrkwineje wśitazije i rjanemu hwojedzenjej rećim! Njech na hāchā rjane cękne wrota a ho śmahowaze hwořowje, njeh w żyrkwach lubońe pletwa a wězy wrowotowne wjeśhele wōśadnych połałaja! Njech hwojotoczna żyrkwina hūđbja (muřka) a hūđba na pośleńhego muža wopłtane Woje hlyńby hūđwōzjo, jo berłibećow luda stara kławota, poboznoćej a luboćej k Wozemu hłowu hićeje śteji, a jo hićeje kaź jedny muź je spćarzonim pśalnom wuñnowamny: „Śnjeje, ja

lubuju twoje wobbydenie a to miasto, hdyż twoja cześć bydy!"
 Njedy ho też pashyrlke roszczekowania, kotreż maju ho je wdychytkim
 hopobarierami a hopolpami wotbezjęce, pldyczejniwoje pldychyoiwmu a
 derje woywajtu: Njedyho to janye pruwowania, w kotrychdy ho stari
 ludžo ja faktachymowu prafchajne, ale tak f. generalny superintendent
 pldyke, wutrobne, pldyczejniwoe rēcie mies niw a wobydu, kaj ho
 hewat też duchowony je swojimi wobydnymi wo wldelakich nabo-
 noščajnych zyrkwineho a duchowoneho žywjenja roszczekuje! Njedy też
 luba mofdyżina je imwontownej pldyhu berfsteje drahty a je smutekownej
 hwojatej czystošču a bohobajohnofschu knjesom wifitatorom luboyny a
 njesapomnytu naphodł starobersfsteje wobojnošču poflicija!

Najwazyjšyha mōz pōł za fōjdu wošady buđze nufstowome pldi-
 chotowanie na wifitajiju. Buđze nišo wošadye pldichyduchymōšču zyr-
 winnych starščich a pldychdejtejczerjom, kaj hu kstubił, ja tym hladacj
 a ja tym hladc, „to by ho wdychito wo wošadye prawje a czešnje f
 woleščajowanju hščejščajmefeho žywjenja stało". Wleščde schodny
 zyrkwineho žywjenja maju ho wofstrowicz, domy ho pldyepytacj,
 hacj tam hščejščajnikli duch a žywjenje, czeščje a pōščytwōšč fnejša,
 hacj ho domjoze Woje hščužy wotbezjęuja, a hacj hu domy, schōž
 dyrba hdyč, mešta mēra a pldychymacki njesbješeho raju. A fōjdu
 jednōtnižy njedy hwoeru swoje hamšne žywjenje na to wifitēruje, so mōže
 niž jenož pldych heništmu, ale też pldych njesbješkim wifitatorom wofstacj.

Jeno hdyž je wdychyžjom prama wolōniwoščj a hotowōščj,
 hēbi wot wifitajije hščužyc dacj, buđze tajta hščuža wopradowje też
 žohnowanje; jeno, hdyž ho schoda prawje wolōnawo, mōže ho j
 wotpomhacj; jeno, hdyž je prama wješelōšč na zyrkwu a zyrkw-
 nyh mystawach, buđza tele dny też wopradowje wješele dny. Nje-
 spokojnych, pofhamuricnych hščejščajnow buđze też tele zyrkwine
 dželto jenož bōle rošhēmawcj, wješelnyh a dżatownyh pak wogacze
 žohnowacj. So bychu tola tele dny ja wdychite naščde wošady
 w krajnej zyrkwu a ja jich hušobow, fīž na walščej wifitajiju wēščje
 wutrobny džel wofimu — wščaf hny wdychity stawy na Żeluhō-
 wnam czele — cžoh byle, hdyž rad wopomnija, schōž ho jim f mērej
 hōjši! So bychu, hdyž pldych ert wifitatorow Knjes Żesuh wōła:
 „Waj, ja stjeju pldych durjem a kšapam", wdychity jehō hōšč hščy-
 scheli a jemu woczynili! So njedy wot žanēje wošady relato:
 „Ja mašč to mjeno, so hu žywy, ale hu morny", ale so bychu
 wdychite wošady a wdychity wošady ni hščyhuškwōmi hwođojo po
 hkwōje a stutku, w wutrobje, domje a žywjenju! Duž prajimy
 f Lutherom, kaj je wo wifitajiju lētom 1526—1528 pldiřaf: „Witana
 ty luba naščde zyrkwina wifitajija!" a „hščyřtuř wōdž wifitatorow!"

Noshlad w našim cžahu.

Našč lubu hščerj je ho do Albeinstejje prowincy podaf a tam
 mēšta Düşfeldorf, Rōin, Bonn a druhe woywajtu. W Düşfeldorfje
 je wōn wleščyha rēcz djeršaf a djes drugim też to prajit: „Kune
 prawo ja wdychiti. Ja budu ho ja to staracj, a fīž dželto dawo
 a fīž dželto wōjmje, swoje rune prawo doštanje." Dale je wōn
 hwojny wufku luboščj mēra wōhšwēdčik. „Dy by europifit mēra
 to mojej ruzy lēřaf, byh ja ja tym stjeřaf, so by wōn ho nišdy
 njeflajny."

hščerjstowony hējm je pldi dalschym wuradženju dodanwi f
 „rjemjeřnikifistemu porjadē" pldewojze postajit: Dječij, fīž hu
 mlōščōje hacj 13 lēt, nišēmēdžo w fabrickach dželcaj. Dacj f 14.
 lētū hšmēdja wščedny jenož 6 a wot 14. hacj 16. lētū jeno 10 hodj,
 dželcaj. Dželcajckij nišderyba w nozj wot 8 1/2 hodj, mjecjor hacj
 5 1/2 hodj, rano a hobotu pldy 5 1/2 hodj, popoldnju dželcaj. Czah
 jich wščednošč dželčanja njehmē pldych 11 hōžim traci.

Wa hščerjowym dworje je ho 6. mecy narōdny džen frōnpruzca,
 fīž do hwojeho 10. lētū stupi, hwojatejzwoje wōbeščof. Je to tōn
 hny hōjm džen, na kotrymž prēni prufst krał Friedrich I. pldych 190
 lētami po hwojim frōnowanju hwojebžējšy do Warłina nufschēhniščje,
 na cžoj hščēščje dženja mjeno „Königsstraße" dopomina.

Nač je hščerj Wilhelm našeho Woflku namafal.

Ženemu našich najšlawniščich ministrow powjedafše njehō
 hščerj Wilhelm tat: „Je sa mnje jenu najrjējšich wješelow, so
 mōžu ho hwalicj, so hpm Woflku namafal. Dopomnu ho, bē
 w lētach 1820—30, hdyž ho rašč pldi paradye brandenburgfego
 regimenta wščyřa ja mjenom mlōdcho czeščkewo ofšicera prafschaf,
 kotrehož duchowōne wōščōščje bē ni napanyto. „To je knjes

f Woflke, fīž je f nam f Danfsteje pldichyřof." Wato mēřazow
 wofščyřcho duchu mi," dželche hščerj dale, „ofšicērowe dželca f tam-
 neho regimenta na pruwowanje wjedebpōščōne a ja namafach bjes
 nimi rozpranu wo wobaranju twerdyjšijny Kopenhagena, kotrež
 hščubokopščymyšlene domjebjenje mje jata šajmalofche. Dždyž ja
 pldiřajekowym mjenom hladach, bē to Hellmuth f Woflke a dopo-
 mōnišč ho na mēščje, so bē tutōn muž mi hīžo na paradye nabo-
 panuy. Schudowomafdy nišo jehō rozpranu pldychpōdaj ja general-
 nemu stabej. Wa to by po mojim pldyščju mlōdy ofšicēř do
 generalneho staba woflanay. A tak hny ja tōn byh, fīž wōhščy-
 řichemu wōlnemu maršcalaj prēnju frōjcz w jehō wufstym bēhu
 cžinišč daf."

Poflicijařny našim cžitarjom dženja Woflkwom wōbrašč, kaj
 wōn w Wifstu na wufkim wot Siemeringa dželčanyh dobyčejřkim
 pomniku stjeji.

Schwjatkowne myščliczki. Schwjaty Duch, fīž hu hwojattf
 wulaty, je pldyžo a pldyžo hščyščje mōžny a pldychkrafnyšč hščyř-
 stuřa w hkwōje. Dyrbu-li pldychimany f pldychtomōščje w-
 swōlicy, dha byh prajit: Kaž pldi telegrafu elektrifka rēřa ho dale
 wōdž pldych grōt, tak ho na fōjdej itajiju tu hamšnu dēpēšču
 pldyše a so mōže ho dēpēšču wotpřicacj, hdyž jenož nēščōn to je,
 fīž na nju fēdžbuje, tak dže wot prēnišč hwojatkow hēm rēřa
 hwojateho Duchu na grōčij tēho hłowa a sakramenta do wščēšč
 krajow, a hščyřtali wutrobja je, kotraž na to fēdžbuje, tam pldyše
 hwi. Duž pldych grōt biblijē, hwi. hščejenizju, hwi. wofłowanja,
 pldych fōdch prdēpomanje ewangeliju njehjeli wōmōjēž do wutrobny:
 „So hny cje f wēščnej luboščej tubowaf, tēho dia hny cje f lutej
 dobrotu f hēbi cžahny." Po M. Frotmetta.

„Wōni pocžaju rēščēřj f druhimi jasyřtam. Druže jalyřti,
 druhe rēčje. Wēchu rēčje drugich ludow, ale bē też hewat žyfe
 hynajščha rēčj. Naščde rēčje f hščyřtuřa njehju hščyščje niščo hacj
 dželczaje hōjtanje. Dyrbi noma twerba rēčj byčj; twerba pldy-
 čejno jebanju ščajenje wutrobny, kotraž hščyřtuřa a hwič bromabu
 mēřca; twerba pldyščejno hwičej, hdyž dže našč je hščōdkim
 hłowom jawjēščj abo f hōrdym wōřanjom štrōžicj." Po Wščfēdnu.

Schwjatočnyščka.

Njēžela	Janu 14,	23—31.	Čap. štut. 2, 1—13.
			2. hwojžēř hwojatkow.
Wōnbžela	Janu 3,	16—21.	Čap. štut. 10, 42—48.
Witara	Čap. štut. 26,	1—32.	Čewj. Janu 2, 18—29.
Štrjeda	= 27,	1—20.	= = 3, 1—6.
Schtwōřik	= 27,	21—44.	= = 3, 7—13.
Wafak	= 28,	1—15.	= = 3, 14—22.
Sšobota	= 28,	16—31.	Wřafm 67.

Womhaj Bóh!

Czytło 8.
21. meje.

Lětnik 1.
1891.

Serbske njedzelske kopjenka.

Wudawaju ho kóždu hobotu w Esmlerjez knihcizšcžcžcni w Budyščinje a šu tam dostač sa šchtwórtlětnu pšchedpłatu 40 up.

Trinitatis.

Dana 3, 3: „Sawěrnje, sawěrnje, ja praju čiji: Zeli so ho šchtó s noweho njenarodži, njemóže wón Bože kralestwo wo-
hladač.“

Nimo šu nětko te sři rócne cžajš Wótzowsteje tubolce, Ssynoweje krahnošce, Duchowjeje počnošce, ale tón trojeničski Wóh šo nechje wot naš minyč, wón čže pola naš a w naš wostacž wškitte dny hač do škončjenja teho šwěta. Teho dła šwjecizny djeuša šwjedžen šwjateje Trojicy a nalče žke žiwjenje, niz jenož dalske žyrkwine teho dyrbi do šwjatu Trojicy Božu šakóžene byč. Njemudraciznj došgo wo jeje potajnitwach, imn šu ho hižo rosum-
niški a duchapótiški mužoj hač ty dšiwali te šwjatym Pawolom pošuwawo: „O kajsja šhuboškej teho bohatstwa, woboje teje mudrošce a wědomošce Božaje! Šchtó je teho šwjete wyhl pošnač abo šchtó je jeho radžicel byt? Wot njeho a pšches nieho a w nim šu wškitte wězy. Jemu ludž čjeič do wěčinošce.“ Staraj ho jenož, šo by w dostatu, w šwěte, w měrje šwjateje Trojicy šhobžič, šo by Bože kralestwo wošlabač a wobšowač! To pat njeje možno, jeli šo ho s noweho njenarodžič. „Wš dyrbicže šo s noweho narodžič“, praješče tón šknješ w dalschim roščerženju s Rifodemušom, pšideto, šchtóž šo wot čjete je narodžito, to je čjeto“ a teho dła žadolešnje, šadobne, kniczimne, nacžajne, ale „šchtóž šo wot duča je narodžito, to je duš“ a teho dła šwjate, móžne, wobšajne, wěčne. Šo takim čžečaj-li jow na jemi prawje njepěšny, njeróžny, wopity, njepožcizny, njeměta a šawičeje počny čłowjeł byč a junu wěčnu šwjecizň namrjec, dha wostan tón stary, hordy, hřečny čłowjeł! Čžečaj-li pak tu w šewškim ži-
wjenju prawe wjehše mječ a twojim šhubožlowješam s wuzitkom byč a junu wěčne žiwjenje dostač, dha dyrbiš šo s noweho narodžič! Kof móže šo to stač? Rifodemuš a nělotry druhi s nim šo hobu prašaja. Zesuš wotmolwt: S woby a s duča, to rěla, pšches šwjatu škčženju a pšches šwjateho Duča.

Šwjatu škčženju šu w šwjotej malociž došak a wo šwjate-
teho Duča mač čjaj žiwjenja pšchyc. Šwětož, tajše i wodu škčženje ma na šebi, šo tón stary šhadam w naš pšches wšedne

rostacže a pokutu šo dyrbi potepič a wumrjec; je wščěmi hřečomi a škym loškami a šako wšednje won pšhinc; a poštanycž nowy čłowjeł, kiž by w prawobociž a čjštočej pšhed Wobom wěčnje žiw był.“

To je čješka pšchistkuchnošce, tak čješka, šo něfotčiznj šwětny čłowjeł ju nišy njedotona; ale šóždy narob je čježi a tola dyrbi byč. „Žonka, šhóž porodžuje, ma šrubodu; šhóž pak je dječjo porodžila, njepomni wozaj na tu škynošce, teho wjehela dła, šo je ho čłowjeł na šwě narodžič.“ Tak tež ma dušča, ko-
traž w wšednej poticže a wěrje šo wobnowuje, šrubodu, ale po maču šo jej tola šrawja žiwe pšob t wěčnenn žiwjenju!

Wahujeje a modleje šo!

Wěrna historija, wowedal Wilhelm Immanuel.
(Wotracožowanje.)

6. „Tvoj kij a twój prut troščtujetaj mje.“

Kak dyrbyj wam nětko šakowidjenje mješ nanom a jeho dječčjom woprašacž? Ja to njemóžu. Dyrbicže šo šubych jandželom Wozich woprašacže, kiž šu pšchšlabač. — O šakowidjenje, tak duščne šu ty, pošticžež žadanju ščóbe picže do wutrobny a do šhoreje duške ponurich njebjełi pokoj. — A wšak je wěčno, šchtóž mudrošej praji: „Prenje šakowidjenje i pšchčjelom po wulfej šrubodje wobnomi našdu bolociž.“

Stary Šynharjez škaspar bě šo šwjaju mabru njedželstu šuknju wobletk. Wě to ta šama šuknja, w kotrejž bě něby se šwjotej njebocičkej Mariju t Božejm wotkarjej šupič, w kotrejž bě šwoje dšewječ dječji t škčženizy a šwoju lubu šamu-šóžu a šhaku t wobnowjenju škčženitěho šluba pšchewodžal. Šak wjele modlitow wjehše na tutej šukni! Šak wjele potajnišch šššlow bě šebi i šejnam rukawom jetič!

Šhóž šo burje wociznicu a Šynharjez nan do štwy šupi, šhóž jeh dječjo, jeh lube, šlebe dječjo t čzerowjenje šlatanymaj wocžomaj w šoju leželše, wupšchěrje šwjotej ruzy ščeroto: „Šana-
šóža, o moja luba, luba šana-šóža, šak mam čže tat jara lubo! Ššy moje wutrobne dječjo, wostanjčš moje wutrobne dječjo do

wódaje wędznoje!” Dale njemódszeje rěczęj. Wskanaje saduhy jeho hódš. „D luby nana! o mój wutrobny, wutrobny nana!” wofalsche Hana-Móža, „tak byś tań dobry, tak dobry! — pščećiwno mi tak dobry, fotraž bym teško žalošćenja na trowu wutrobu a teško hańby na trowi dom pščinjeńka! D nana, wodaž, o nana, hčaj, trowa lubość polu mi kaž wozien do mojeje najhłubšeje duše — a płomju šo njehjebliče tešdy taf horzo na wojimaj rutomaj a nohomaj, kaž šo něto trowa njehajluzena lubość do mojeje wutrobny žehli. — D wodaž! o nana, luby nana, wodaž, wodaž!”

Nan na nju taf luboijnje pohłaba, taf pošny luboście a do-brotty, kaž na tym dnju, hódž Hana-Móža pšchd nim stejšeje a k njemu dželde, šo čže něto na hłubžo čjahnocy. Wšedn tym pohladom dyrbejšče wšchón ščejn čjehatyc. Tutón pohlad čžihčejše kaž hłóncžna pruha a kaž njehjeka toža dele do najhłubšeje wutrobny a pščinjeńše hweńte pruhi a wofšewojazy bałam do čžem- noteje jejeje hmerčejradnjeje dušeje. To be hłobnoščy w horzocje! Wš jej, jato budyh šo njehjeba dele puščejšte a by Knjelowu blifšocž čžuta a pošnota, haj j rutomaj pščinamaj. D tale blifšocž pščinjeńše wulki mór do jejeje wutrobny. — Potom knatny šo nan pšči jejnny tožu a modleše šo rutnje sa hwoje lubowane dželco, šo by čžyń luby Knjes jej wšchitow hnadnje wodocz j jeinu styk- nutow dušku njewopuščejčy. To be modlitwa, fastuž móže jeno nanomaw wutroba w styknoščy a staroščy wo horzelubowane dželco špemacz a fastuž móže jeno wozwofawa wutroba, fotraž je tam horjelady na Wozim trónje, šapšchijecy. — Wotom bu powjedane wo šhaty a wšchitkiš lubyh dželcoch, wo pšchecelach a hnatych, wo knjelu fararju a wo lubyh starym kantorju Knzgu a wo wšchěg, kž be Hana-Móža snala. Knjes duchowny be jej prajčy dat, šo by tež w tutym rwidnym čžahu, hódž je po šbaczy wot Woha w- puščejena, twjerđe na šlowo šo špuchčojala a tež něto pšči tym wofata: „Tón Knjes je mój wostyr!”

Hana-Móža wotmołwi: „D luby nana, haj, to čžuju a pošnaj u hłuboko, šo je tón Knjes mój pašty. Ja dyrbała hewak šchajnyč w hwojej styknoščy. Ale wón je tež trowu wutrobu wodaž, to šy něto, hódž beč twój hńew a trowe šapščeje šchłuzita, tule lubość wopofala! — o teško wobateje lubość! Haj, jeha kř j a prut troščujetaj mje!” Tak rěčejšatj taj dwaj mjes šobu w naj- nuteršchym duchšnym towarštwje wot Knjelowu šchizjom a k jeho nohomaj.

Druhdy čžyhše Hana-Móža šašo žaromacz a šo radjeć: „Ach nana, šo taf daloko šo umu pščinic dyrbejšče! mój hřeč, mój hřeč! moja wina, o moja wulka wina!”

Hódže dyrbyh čjehatyc ja,
Hódž jara wobčezja
Włje moje hrejčane padu,
Hódže namakam ja tadu?
Hač runje wšchón šwet pšchidže,
Dha njepomba ni nihže,

[221, 1]

Potom špewalče nan be hwojim rjenje křincežnym hšohom dale:

„D hnadny Šehol!
Čši pšchibšijaju šo
Na trowu kař j radu
A pštam trowu hnadu,
Wšch trejpa na mnje panje,
Dha troščyt šo dušaj stanje.”

[221, 2.]

Škutnje a twjerđe napominajše nan hwoje dželco, šo by šo stročhijne teho Knjela dželžo, pola fotroščy je wjele wowanowanja, a dželče: „Hana-Móža, wšchaj by nawistka a šny taf hłusto mjes šobu špewati, wěšč hšchěje, š lubej njeboczjećej maczerju, pryčby hač š powjedži hšohčahny:

„Hódž wójšto šatana
Wšchó mi šo pšchecšiwja,
Dha nočuju ja šo hradjeć,
U budželš wšchaj jich hšchidjeć,
Krej trowu na šo šinu,
Tak šo jich hščejje minu.”

[221, 8.]

Š takim šlowom wódčy šo troščyt do tyščenjeje wutrobny a wěšta hwojeho wukšlyšćenja móžejše Hana-Móža: „Šanjen, Šanjen!” rječnyč. — Hódž poš be dowolena hódžinta njmo a hódž dyrbejšče šo šašo Wozjemje prajčy, be napričje taf pšchewošenja, šo čžyhče šo jej wutroba puščyc. Wšchimoščje šo hwojeje wani a njehjebše jeha puščyci. „D wšmi mje šobu, a nana, wšmi mje šobu!” wofalsche še šforžazum hšohom, „o nana, njewoštaj mje šamul!”

Nan wofaja jej teho, kř je pola naš wšchit dny hač do ščončćenja hweńta, a prajelše jej rjann štroščitny šchitčyc:

„Ženo šo mam jeho
A šo mój wón je,
Šo mój duch hač š rowu teho,
Je je hwerim, lubuje;
Dha dže wječy, šchtož bošy,
Wnan šo šobnjeje w jeho hnadnej woli.”

Potom dželče dale w hšubotej bološci: „Ja njemožu tu w- stacz j njemžem, ale wón je teho pašty. Žehy šj a prut troščujetaj čje!” — Na to požehnowawšči hwoje křicje šo Wozjemje wofšali.

(Potražowanje.)

Šwěćci.

Šwěćci, hwećci dalofe,
Šwětu rjenješy! nadjije,
Kř wš horje, dele dželče,
Wódre njehjo wofwelleče,
Š walche wofšocelcy mje
Něhy jandžel powjedje.

Šwěćci, hwećci hšeborne,
Wo njehjebač wofšty,
Liti je w rjenješy, jašne,
A wam bej žadam dželco čžahne,
Šob wami šum šinity,
Šab wami šum njemžerjaty.

Witaj mi tež hšchěčžata,
Šhryšččeje, hweńda wutrobna!
Wšchje šchizjom, wšchje rowom
Šwětoje twojšh šłuba šlowom
Šchahnje hšjo šwěćcy
Trowje hweńto, šobžinito!

Wozšwěćci pruhi, pšchecjelna
Njenička hweńda wozšelka!
Trowu jašocžy lubajemy,
Šobójny puč ja tobu džemy,
Šwěćčy šo, wofcha nadžaja,
Troščyt a hweńto žiwjenja!

Wo pšchibahaniu.

Š knizhom „wo pšchibahaniu” wot Žiciti, pšchecšit 3. 8.

Hódž ma šchecelžijan pšchibahacz, dyrbi wón hšjo pryčby pšchd wobšiczo hwojeho Woha štwicž a dyrbi jemu nutšhłabacz dačž do hwojeje wutrobny a dyrbi křidjećje hłowcoš hweru ruspomnicž, fotrež dyrbi š jeha rta hčyž a dyrbi křidjećicu wšchicžnu prupowacz, fotraž šo w jehu wutrobje hšba. Wšchtož to ma tola něšto na hěbi, š hwojemu Woha prajčy: Něšto pšchidži, mój luby Woho, a budž mój šwědš, šo je to wšchito woprabwžita wernocž, šchtož rěčju a myšlu. Tu šo jedna wo dušku a šobžinoščy. Žehy dia šo njehme ani hłowczka wazy ani hłowczka mjenje rěczęj, šlowo šo njehme wjerčecž a šinat wufkadowacz. Pošnu wernocžy dyrbišch rěczęj a njčo š wězy šłuchaje šamjelčecž. To pščazi ja pšch- iřahu, fotraž ty jato šwědš wotpošojšch. A tu pšchibahu, š fotrež ty šłubujnje dach, dyrbišch dželčez hačž na pšimicž; pšči šchocžiti wofšocž, na fotrež šy pšchibahal, hódž mašh šo tež je žiwjenjom šapšacžyc; šłubuju čjinic, na fotrež šy pšchibahal, hódž tež mašh šo je žiwjenjom šapšacžyc. Tu šo njehšana jeno wo čželo a ži- wjenje, ale wo dušku a šobžinoščy. A ty dyrbišh wo Wozim mjenje čželo a žiwjenje šastajecž, hódž je nutne, šo by wo dušku a šobžinoščy hěbi šdžeržal. Ale jene wowomni: Ty njehměšh pšchibahacz, šo čželch nekajři hřeč čjinic. A by-iti to čjinik pšchecšiwno pramenu pošnacju, kaž něhy Herodosh — to dyrbišh šašo wofštwicžy wot hwojeho šłubajena. Žehy dia šchecelžijan njehme loško pšchibahacz, t. r. wón njehme hšhije š temu hotomy buč, ale dyrbi šo hšutnje š temu pšchihotowacz, hódž je nutne, wodnjo a wo nozy. A potom wón njehme loštomnyšny pšchibahacz, t. r. š loštye myšlu, ale blifšocž hwojeho Woha dyrbi hódž žyru dušku šachšocž, a teho dia dyrbi křide šlowo w jeho rěče šchepocž, na tež pšchibaha. A teho dia njehje hšwalobne, hódž šubotom šo w wšchědnym žiwe- nju taf loško proji: „Ma to možu pšchibahacz.” Haj wěčje, šchecelžijan dyrbi křide šlowo š pšchibahu wobkručycž mój, fotrež

ſ jeho rta wunǳe, hǳy ſo to wot wyſchnoćeje žada. Ale wón ham pſchi tym hwojeje wote nima, wón njejmě hamowónnje pſchibaſachac. Jemu plačǳi (Matth. 5, 34 ſl.): „Sa paſ wam praſu, ſo bujǳeje ſo na ničejo njerodzi, ani na njebo, pſchetoz wone je Woji ſto; ani na jenuju, pſchetoz wona je jeho nowow podnoſt; ani na Jeruſalem, pſchetoz wone je wulkeho fraka mǳto. Tez nje-dyrbiſch ty ſo na tmoju ſtrowu rocǳez, pſchetoz ty njemǳezel ža-neho wtoſa ani beſeho ani cǳorneho ſejniſe. Ale wamſha rečǳi buǳi; Hai, hai; ne, ne; ſchǳo wyſche je, to je wot ſteho.“ Cſchǳiſch ty to? U njedyrbǳich praſje: „Hǳy ty wěrnǳo njeje, dǳa dele ſ mojej ſtrowe.“ Ta wſchǳaſ trowa njeje. Ty ham nje-moǳelſch jeničeho wtoſta bečǳy abo cǳorny cǳinič. Ty njedyrbǳich praſje: „Ty cǳi woju ruſu na to daw.“ To tola reka: Tu maſh moju ruſu, ſo mona ruſuje ſa wěrnǳez mojjch ſtrow. Ale ruſa tola trowa njeje. Ty nje-dyrbiſch praſje: „Sa ſ je-dam tudy ſtrowy ſteječ, hǳy ty wěrnǳo njeje.“ Pſchetoz maſch ty ſtrowe cǳelo, dǳa je to Woji dar a Boze wobſchǳentwo. Ale druheho wobſchǳentſtwa njejměch ſa jaw-dawt daci.

To wſchǳaſ hebi ludjo myſla, ſo moja hamo pſchi pſchibaſanju Woho ſjebacǳi. To bečǳe wor-minda, ſiž bu wot ſwojeho mindla wobſtorženy, dofełz jemu wěſty pjenjeſ hiſchǳe wuplačǳiſ njebe. Wón dyrbeje ſkǳoſnje pſchibaſacǳi, ſo je pjenjeſ wuplačǳiſ, a to tečǳi cǳi-njeje. Hǳy paſ bečǳe ſ pſchibaſanju do wredla ſtupi, bečǳe ſwoj ty ſwo-jemu mindle daſ a potom pſchibaſoche, ſo je mind-lej pjenjeſ do ruſi daſ. Wotom dǳeje ſ polbeh-nenej ſtrowe wotſal. Na dobo — jaſoſny brimot, jaſoſne woſanje! Wón lejeje deſtacy pſchi ſcho-dje a bečǳe hebi ſchju ſlemiſ. Kij roſtamany wǳla lejeje. W nim bečǳu te pjenjeſ ſſhowane byte a be to w papjerja-njch a ſtoch pjenjeſach runje taſ wjele, taž bečǳe wón ſwojemu mindle wotpſchibaſaſ. Wón dǳe bečǳe jemu tǳn kij do ruſi daſ! — Sčho praſje? To bečǳe woplačǳenja pſchibaſa! — Ča netoſezǳiſ čǳiwoſte dǳečǳo pſchod ſwojeho Woho ſtupi a jeho ſ hwěda woſnje, ſhoje jemu do wobličja a napomina jeho ſ ſchraſowanju, taž hij praſje čǳyko: „Tei maſh mǳ, dǳo mje ſchtraſaj“, — a wotpraſi ſo Bozeje pomozy a Bozejo ſobnowanja. Wěrnǳez wón ſ tym powoćǳi. Pſchetoz jeničeho wredla, ſiž by wěrnǳoz na hwěto pſchijeſt, wón ſ nobomaj tepta, ſo ſo po taſim ničejo wjezo wěrič njemǳe, ſchǳo čǳiwojejo rečǳa, runje to ſ najſwoječǳej pſchibaſu wobſhwědčja. Č čjemu to wjebie? Wſchǳnočǳe drje woplačǳu pſchibaſu ſ čǳejim jaſtwom kſtofa. Ale to wjezo wottračǳič njeha. Sčho može dǳa hiſchǳe pomhač? Wobaboječǳi, ſama behadboječǳi, behaboječǳi, ſiž ſtajnje pſchod wobličjom Wojim hǳoǳi a tebo bla tečǳi ſtajnje w polnej wěrnǳoći ſteji. Ale hǳe dyrbi wobaboječǳi jow pſchǳiſč? „Ča wěrnje hačǳ

ja žimj hym, ja čǳu moju pſchibaſu, totruž ſaǳiſ je, a moǳ ſlub, totruž ſlamaj je, na jeho ſtrowu pſchǳiſč.“ To je tǳn knjeſ pſchibaſaſ, a to dyrbi naſh lud ſažo wěrič naruſnyč. Sčǳičǳe jednu pſchǳiſč njeh to roſǳajni.

Bečǳe mǳy hoſpodar N. Sčǳužobna dǳowta bečǳe jeho jaſo nana ſmojeho njemǳelſkeho dǳelca njemomala. Wón paſ to wotpſchibaſa. Wón bečǳe ſlubjenu ſ bohaſej hoǳu a ta be jemu praſita, jelſ ſo ſo wot teho njemǳelſke, wo njeho njerodzi. Wón pſchibaſaſe, ſmaž bu dǳeržany, a po ſdǳozi wǳo doje dǳeje. Wjenjeſ a tǳbo pſchǳerǳu, dǳečǳi bečǳe ſtrowe a cǳte. Ale mēr njebe w domje, ani mjeſ mandǳelſtim a monǳelſtej, ani mjeſ ſtarčimaj a dǳe-čǳini. U hǳy tǳn cǳoſ w ko-trumǳ bečǳe pſchibaſaſ, bu won njeměru. Potom ſhodǳeje ſo nozy wofolo. W tožu njemǳelſke wuſ-nječ a niſ ſpacǳ. Naj-ſtarčǳu dǳowta bečǳu do mǳta dali a wona pſchǳi-dje jaſo ſtrowa domoj. Sčǳyna bečǳu na ſchulu dali a wón pſchǳiſe ne-ſtaſe taſte hočǳiſto ſobu; wón čǳybečǳe hebi ju ſa žonu wjač. Duž naſta wulki njemēr a ſwada w demje. Tamne hočǳiſto dyrbeje ſa doma, potom tečǳi hym a na to tečǳi naj-ſtarčǳa dǳowta. Č tym wujom njebe wjazy pſchǳenč. Jeho jona bečǳe jemu wǳǳiſcho hiſchǳe dǳomku poroǳiſta. Ča bečǳe 8 let ſtara a na-nomny luſoſaſ. Duž wón junu pſchǳiſtoſnju pſchi ſchǳiſch bečǳeje. Wſcho be cǳiſho a wón ſapocǳa dǳemacǳ. Wǳbla w to-morzy bečǳeje jeho lu-bowana dǳowčǳiſta a wunjejeje ſchpruſi ſ druhej kolni ſ katečǳiſma. Wajprieby: „Wſy ho nje-dyrbečǳe podarno rocǳez pſchi mojjm mjene, a wotſwoječǳiſ to mjeno tmojeho Woha; pſchetoz ja hym tǳn knjeſ“ a dale: „Ča wěrnje hačǳ ja žimj hym, ja čǳu moju pſchibaſu, totruž ſaǳiſ je, a moǳ ſlub, to-ruž ſlamaj je, na jeho ſtrowu pſchǳiſč“ a po-tom: „Ča čǳu naſhy hwěd byčǳ pſchǳejimo tym, ſiž ho njeprawje pſchǳiſchaju.“ U wot-njenje bu pſchǳe wot-pěromaj nana wotſchǳomaj nana wotſchǳomaj Wotſer bečǳe hiſo ſowok: „Sčeměru!“ Ale widno wǳiſchǳo ſkǳičǳe: „Ča čǳu naſhy hwěd byčǳ pſchǳejimo tym, ſiž ho njeprawje wǳiſchǳaju.“ Duž ſtočǳi wǳ to ſomertǳ a ſaweta: „Ty ſaſ! — hełza, dǳerž hubu! Čže ſu, iže, iže!“ U wǳi tǳn hełcu ju wtoſu pſchǳimny a jeſ ſ pſchǳu do wobličja bečǳeje a potom ſ to-ſawej trubu, ſo hǳiwočǳa roſlečǳi a dǳečǳu kſrej ſ wocěw bečǳeje a wona do njemǳaj pobny. Potom wón ſlečǳo a maceri praſi, ſo dyrbi ſa hǳiwojm dǳečǳejm ſhabacǳ. U wón dǳečǳe do ſuſhdene ſu a ſuny ho do forčǳim. Wječǳor wǳiſhdě domaj a ta dǳečǳina njehadajo a ſo njepſchǳeje ſo je ſchǳerǳemaj na konpej lǳny a ſapocǳa ſmocǳez. Na dobo ſo ſbeǳny a ſaweta: „Ča čǳu naſhy hwěd byčǳ pſchǳejimo tym, ſiž

Na horach, na horach ſo roſwěpela
 Wǳi wǳoćǳo, hǳy ſploniu wǳu;
 Wſhy, mǳta a hona ho wſchǳalǳoſečǳa,
 Kaž roſſhyte hroſti na blǳu.
 Na horje mam myſt tečǳi polǳejmu:
 Ča hǳoſchǳy — a deſtacy te ſtarǳeje hu.

Seite 7.

ſiſche a pſchǳe ſulničǳe ſo ſtowa ſ wǳiſchǳomaj nana wotſchǳomaj Wotſer bečǳe hiſo ſowok: „Sčeměru!“ Ale widno wǳiſchǳo ſkǳičǳe: „Ča čǳu naſhy hwěd byčǳ pſchǳejimo tym, ſiž ho njeprawje wǳiſchǳaju.“ Duž ſtočǳi wǳ to ſomertǳ a ſaweta: „Ty ſaſ! — hełza, dǳerž hubu! Čže ſu, iže, iže!“ U wǳi tǳn hełcu ju wtoſu pſchǳimny a jeſ ſ pſchǳu do wobličja bečǳeje a potom ſ to-ſawej trubu, ſo hǳiwočǳa roſlečǳi a dǳečǳu kſrej ſ wocěw bečǳeje a wona do njemǳaj pobny. Potom wón ſlečǳo a maceri praſi, ſo dyrbi ſa hǳiwojm dǳečǳejm ſhabacǳ. U wón dǳečǳe do ſuſhdene ſu a ſuny ho do forčǳim. Wječǳor wǳiſhdě domaj a ta dǳečǳina njehadajo a ſo njepſchǳeje ſo je ſchǳerǳemaj na konpej lǳny a ſapocǳa ſmocǳez. Na dobo ſo ſbeǳny a ſaweta: „Ča čǳu naſhy hwěd byčǳ pſchǳejimo tym, ſiž

ho njepravne pščišahaju — ja čzu nahy šwedit byc pščeziwo tym, kiž ho njepravne pščišahaju — iže su to, nicjo hac iže!“ A wón bu pščejo njemernički, wotročil a dwaš kušoboi jeho do toja pščinješdu. Wobomil i merom ležešde. Ake potom jašo djiwo myše na njeho šhodjaču. Wón hnyu ho w tožu a jawoša: „Ščo praji, so hnyu moje džečjo labit, možebo lubidžiču? Za hnyu jo jenož ščtrafowač, dolež praješe, jo hnyu wopat pščišahaj. Ščto može to prajič?“ A potom jačostnje jawoša, ruzy wot ho džečješe a praji: „O, něto mje pščina, šatan!“ a pšči tym wotošo ho biješe. A hiščješe jene jačošne jawošanje, jeho ruzy tweržeše čožo džečještaje a wón luzy hromadje fušaješe. Zajt wuz ležeše a pščeš jeho hromadje škušane šuby kincješe pščežo mošničšo a njemerničšo: „Za čzu nahy šwedit byc pščeziwo tym, kiž ho njepravne pščišahaju.“ — potom pščežo pščašča k frotinim dyšdom: „Za čzu — nahy šwedit byc — pščeziwo tym, kiž ho njepravne pščišahaju — kiž ho njepravne pščišahaju — kiž ho njepravne pščišahaju!“ na to šatorňenje a wón be morowy. Ra prawej ruzy beču 3 poroty kaj i pščišahanju poščešnje.

Woh čyžt ho nad našim ludom šmitič. Wopacnyž pščišahow jo w našim čsaju dolež, so wone k nješkam wokuju, to by Woh ščtrafowač. Ščto budje, hnyž tute šudjenja pščišu?

Noshlad w našim čsaju.

14. meje buščaj w Barinje dwaj hnyaj ruziškeho prynza Albrechta, princagenta w Braunšweigkej, prynzaj Wjedič Gandrij a Joachim Albrecht, šwjedženjy konicmerowanaj. Dworiski pšedat Ščradrer je wo hwi. letičje Rom. 1, 16 pšedowal a tole ščowu prynzomaj tak wladowalo: 1. ewangelij w ščyřtuščju je naščeje wery jačotj, 2. wušnaje i ščyřtuščje je naščeje wery mož, 3. ščojnošč w ščyřtuščju je naščeje wery šonž.

Njedaloto Kpoto-a, japońšeho meša, bu 22 let šary ruzi křonprynz Miřkawič woi japońšeho muža i mjecšom nadpadnjeny a šranjeny. Tola djačowano Bohu niž na šumječ. W Japynu je wěša šrona, kotraž čže wščiščič žušču i šraja wuhnac, a k nej najšteršo njekrašni ščiščješe. W Ruskej a w žyřtu hwečeje je tónle njeřuff wulke rošhorjenje šbudžit. Někoři maja tež ja to, so morbat i niščitišam, t. j. k ruskej ščiščitiščej šronie, kotraž je tež ščejora Alexandra II. na tajše jačošne wošnje ščonžowaka, ščišču.

Wola jačošnjewo wustawa k šawěčjenju šaroby a inwalidnoščje (Alters- und Invaliditätsversicherungsgesetz) je ho 12,958 namjetow na pščiřwolenje šarobneje renty štajijo. Wješ nini šu halle 2283 ja prawe pščiřwoleni. Druše pak dyřba jo halle dale pščeplućaj. A dolež dyřbi ho teho dla wjele tam a šem praščej a piščaj, njemoža ho pjenješ tak ruče wuplačičej, kaj by wščiřtim lubo hjo.

Šsobuřawy komišije ja žyřtwinu wšitajiju w Roshborřkim žyřtwinym wotřeku, kotraž ho 22. meje w Mužafowje šapocšnje, šu šnjeja: generalny šuperintendent dr. Erdmann, šuperintendentajo Šradrič i šrořhena, Griesdorf je Šteudniša, Wendt i Šubalnje, duchowmaj Albery je Štreřlena a Ender i Člogawa, ščuřki radčiječ Frieša i Šiegniša, Mužafowiti hračba i Arnim, škrejšaniti hračba i Čimiedel, ščejorowy hrodowy hejman hračba i Šiřtiščow w Šliše, komornik i Wumenthal nad Žannom, ryčerřtableť Gerřtein nad Doberřom, meščjanošta (Bürgermeister) Knoll i Mužafowa, hornčerřki miščtr Nowak i Mužafowa, šantetny radčiječ dr. Bročnow i Mužafowa a major šwobodny šnješ i Wranęel nad Wohřřkom (Hähnchen). — Šerřřkim woščadam i wulkeju wjeřču moše ho wošwječje, so je po petiziji (prořwi) mnoščich duchownych tež Šerř pščiřwajaty, imjenizy i šarac Wrořta i ščiščiwowa.

Šubjenošć.

Muž, kiž be w krařnym wjeřču a w prošnotšodjenju žywy byl, šhabi šwoje žyše bobatřstwo a wo teho dla rořhnešwa. Šo by ho woščewiti, wopuščičje mešo a dječje na wřu. Widžešče tam buča, kiž i šopacžom žito woščeše. Žešo ho woprašča, čžeho dla to čžini. Bur wotmolwi: „So njebu žito ščhdou čšerpišo a šhnišo.“ Ra to pščišide na polo a widžešče buča worać. Žešo ho tež woprašča, čžeho dla to čžini. Bur wotmolwi: „Šo by ho šemja šnješčičža a beščžo a šionžo do šebje wšać moša.“ Wječje dale a pščišide jo wotnižy, a widžešče buča winowe hačojy wob-rejować. Šo jeho teho runja praščejo, čžeho dla to čžini, bur

wotmolwi: „Čžiniu to teho dla, so byču hačojy wjele dobručy šlodom pščinieše.“

Duž dječje šnešny do šo a dječje: „Čžešo dla je moja duřka tak jara štyřtina? Za šym šemjeniti, kiž ma ho wobč, so ho njebu ščajl. Za hnyu šemja, kotraž ho rořtorča, so by mošč, i šnješčj šonjowanje doščaj. Za šym hačojaj, kotraž ma ho wob-rejčaj, so by dobre šlodu wječša ja wječnošč.“ N.

+ Prawiza a šewiza.

Djowječičža be wobwone dječjo, ale jara šabječšwa. Što křoč be macjerša i hižo prajija, šotra je prawja ruša, a šotra je šewa ruša, ale hoščža pščežo jašo i macjeri pščišide ho praščejo: „Macjerša, hježješ prawja? Macjerša, hježješ šewa je? Macj dreje bešče jara ščerřliwa, ale ščončanje meješče tola šajne praščenje hnye a dječje: „Něšo čže nicjo wžaju wučičej njebudu; ty hebi tola nicjo w pomjatu njewoščkowaj.“

Duž djowječičža horze hnyli pšlačaj a praščejše: „Žuba škota macjerša, jenož hiščaje jeničži rač ni praj, šotra je prawja a šotra je šewa ruša, potom čžu hebi to berje špomjatošć.“ „Haj wščaj“, dječje macj; „Ale praj mi tola, čžeho dla čžešč tak pščežo a pščežo jašo wječžej, hđe je prawja a hđe šewa ruša.“ „Ach, moja macjerša“, wotmolwi dječjo, „wščaj by mi šama powjedača, jo buče šnješ Žeřuř na šudnyu dnu šoiřy i šwojei šewizy poštajič, so byču do wječneho šatamajja ščše, a wozry i šwojei prawizy, so byču do wječneho wječela jaščje? Ach, hdy byš potom njewjedača, hđe prawja a hđe šewa ruša je, byč mjěš šoiřy pščiřidž moša a šhubjena byša.“ — Duž macj pšlačaj počja a djowječičży ruče hiščje rač praji, šotra je prawja, a šotra šewa ruša, a njepje ho i wostudžilo tole djowječičży tak dořho powjedač, doniž hebi dječjo wěž prawje špomjatošć woi njeje.

Wulka wěž wščaj je, rořbđel mjedječej mješ prawizju a šewizju, mjěš prawym a šemym byčjom. Wjele, wjele wulkič ludji je žiwušč a wumrije, jašo wučju japońšiti, hđe je prawiza a hđe je šewiza. Qu.

Wěrne šnanjo. W šudniřkej jiwě nekajšeho meša, šotrehož njeno hnyu japońšiti, wotrač wšči, kiž wošč žyše žyše našeho čšowješa pošajje, a pod nami šteji: Za dře hnyu praščeb dohč, ale bewač nicjo wješ do ščžičiž njepšym, šoč to, ščtož na mni widžeč.“ Šeč halle i tym šteji, kiž je praščeb pščeřwal?

Šiany šwedit.

Šwedit Woji řjany je,
To na wščišč roščaj widžičje,
Šiřana ručičža
To šojža powjeda.

Šwedit Woji řjany je,
To mite ščončičjo pošaje,
Wobhwečej, šwewječi
Šwedit žyřy ščerřki.

Šwedit Woji řkafni ho,
To šojže jašne ščerřčičšo
Wječeš piščto,
Pičž dawšči ščeborne.

Šwedit Woji řjany je,
Ra šojžu křocel widžičje,
Štworječičžu ščobdemu
Woh čžini dořtrow.

Šwjedžen šwiateje Třojizy.

Wječša	Žana 3, 1—15.	Šomščič 11, 33—36.
Šandžela	1 Wječša 1, 1—31.	= 1, 1—12.
Witara	= 2, 16—25.	= 1, 13—23.
Ščrjeda	= 3, 16—24.	= 2, 1—16.
Čštworš	= 4, 1—16.	= 3, 1—8.
Wšaj	= 6, 5—22.	= 3, 9—22.
Ščobota	= 7, 1—24.	Šřalam 49.

Šamowiti reditor a wubawaj: dr. Š. Čella, šarac w škrej; šobowidowawo: šarac Wenřt-Češč w ščtom. — Čiřičej Šamowitjež ščiščičješčenje w Budyščinje.

Womhaj Bóh!

Czytło 9.
23. mjejc.

Lětnik 1.
1891.

Šerbiske nježelske łopjenka.

Widawaju šo kóždy wobotu w Šsmolerjz knižiczišcyžetni w Budyščinje a šu tam dostać ša šchtwórtlětnu pšchedpłatu 40 ny.

1. nježdela po šwj. Trojitzu.

Luk. 16, 19. 20.

Bože štutki ša naš cšlowjeŕow šu podložł Božeho kralesřwa na šemi. Te přeńšće šmy hebi haćz dotal nadrobno rošpominali, něto řeřa š pilnošcyu šo haćz na tmarjenje Božeho kralesřwa nješ nami. Wy šami pař šmy te twarše kamjenje; teho dia mamy bješ šamowole a šamotubolešcy š hamorom Božeho šřowa šwoje myšle a štutki wobrubacž a wobřeacž, šo wšdy njerune a nje-přichybóne, wšče njepečynki a njebořatki wotlećzi a derje přichybónowany kamjeń, tworjenje w šnamjenju našeho różneho šamjenja šesom šřyřty, šlyřkaj wostanje a šo derje přichyrowi do Božeho šempla. Teho dia po tym wušy waznym napominanju šandženeje nježděle š nowemu narodženyju š wobdy a š dušaj dženšaj niž mjenje wazne rošpominanje wo naloženju šenišćy šubšow.

Wohatštwó a šřudoba, wobojje přichyńdže wot Boha, wobojje pař dřeři šemu šlyřicž, a to hećde bohaty muž našeho šecjenja šapomnik. Mjena wón žaneho nima; šow na šemi je njetřešne šo šnacž, šorjelacž njeřeti w knižaj žiwjenja. „Wón šřobjeře derje w purpurštej a wot drošeho šřata drašcyje a mjeřelje šo wšchědnye derje w krašnym wjeřel.“ To šlyřiczi šlyřinje a wjeřele, nětotyřšćki šnacž myřli: Šdy by ty šo tola tež tař derje měl! Šchtož wjele cšlowjeŕow našeho čžajha jařo jenićšće žabanje wo wutrobje noby, to je tu došpljenje. Nawarodowacž a rošřobjeř, wobšchěćzi a wužimacž, to je hećzo a wotnyřnyjen šonž šwětnyž dječzi w kóždyczišćim čžajhu, tež bohateho wuža w našej šistoriji. Šso njeprař, šo je jeho bohatsřwo njeprařny mammon byř. Wěćže mjeje pščeš njećziřte šchpetulazije abo šte šřidowanřtwó, niž pščeš wužyzanje šwojiz dječaczeryow abo njebořšće dječjo šwoje šamoženje dobyř, hewař by to našpomnjene bylo. Wščeš heršřtwó a dobru warbu je šwoje wobšchědjenřwo dořat. Šafomny tež njebořšće. Š tuteho brěčaj, kotryž lud bohатыm ludjom najwšlyřšchó přichyřachnuje, nje-mejeřelje ničo na šebi. Dječelje na wulki dom a wopěbne towaršcyšajna. Wšchepšřow a řemjeřnikřow šajelje do žyrobny a šařřubny, dječelje šebi wjele čřelabnikřow a pšchepřošchó-wařeje wjele hoćeji. Škóždy džen šřawny wobjed, šřočane a šře-

borne šřudobja, krašne jědže a drošje wina, pšchego najnowiřšče wobdy, najšlešče drořty w najřenišćich barbađ: to be jeho žiwjenje-běh, runje taž to wjele bohатыch ludži w městaj a na šnjeřiz dymorach hišcyje dženšaj cęřti.

Hewař ničo? prařka šo jedyn abo druři — je dža to nje-prawe? Ně, pošřuchaj hišcyje dale! Šam šezelše šon šřubny Šagarus pšchego jehó durjeni, teho njeđa šabnacž, wopšchěřelje šemu to měřto a pošřa šemu šnacž tam a šem wot dřeřeběncřow šwojiz hoćejšinow. Šon muž mjeřelje šnacž šamo njeřtu wutrobdu. Šotom šřonimaj, šo na wumóženje šwojiz bratrow myřelje, jařo Abraham šwojeho Wóřza pomjenowaře. Wón njeje bješ powořštantow cšlowjeře ludoleče a bohobojšalnošće byř. — Šaj mói šřečejšano, hewař njeje ničo čřini a je tola do šele přichyřšć. Šso njeprař, šo je hruďy hřeřimaj byř. Wěćde šwětny cšlowjeř, cęřtelje šo šřyř a pošay w šwojim bohatsřtwje, mjeřelje šwoj šlyřit na šenišćy cęřtelnyž rošwjeřelenajch. Ša Boha ani na wěćšnoć wjele nje-myřelje, nje-myřelje šnacž ničo šleho přichyřšć, šo tute wazne wězy šapominajše. Šle to wšřak runje be jehó brěč.

Wy cšlowjeŕojo njeřymaj š temu šřorzeni, šo šmy w hor-dolećzi a šćinšomnoćzi, w šřotolećzi a wuřšyř žiwj, šo wot žadošće š wužyzanju šřwatam. Šamaj ša wěćšnoćzi šřorzeni, šmy boš-sřeho narodžjenja. Wjeř šřarjetnyřni brěčami je jedyn, wjele wobedženy a malo pošřatny, šon řeřa: Njeřeběšćnoć wó wěćne šřobe. Čřinice, šo wy šřoniř budžeczi š bojolećzi a je řzenjom.

Bóh wjele krařniřšći.

Šřobžaj š naloženjom šo šemi jehó wřchu wohlabacž, Wřřchwalacž ju š šřerušchemi, Čžyřch šo na nej řřadowacž: Šle krařniřšći šu, Wóžo! — Wěćde moje wuřnacž, Najwšlyřšče šu šwoje šřobjo, Šřeruščij mój a wjeřele!

niewem. To njech mam jich rěčnik praji. Hdy buchů ho wsyche teho hycěce dječack šromadšim wopřajacy wošebje a to kóždy po swojej myšli wo tym wuprajili, byhćeše hycěcheli, tajse wschaleke myšle buchů na jasne přichěje. Za ho wjetuju, niž dwaj byhčtaji te žame potrěbnosće měj. Hdyž pak dyrbi ho jich rušnosć wurječs, wola a potrěbnosć kóždeho wošebje ho wobkědžowacj njemóže. W sozjalistickým stajce je cšlowjek jenož numeru (licěba), cšlowjesta woškemu stadku wozowow rune. Wobder stadka je wsychnosć — ta wscho woblantuje — a ty dyrbiš hbuu dzeržecž. Lubi ho wam tajst stat wšobodobnosće (frejoty)? Za hšym přehědžecženy, wy wschitzy sawoščazje: „Wóh šwarnej naš přehed tajšimi wobhějnoscem!“ (Potracowanje.)

Nhwalba Woja.

Šhwalece budž twoje mjeno,
Wojo, Ducho najwyschšaji,
Křiz ty dšimonje we tšichž jeno
Žene šwjate byče žu.
Přjedny, dšyži hory běchu
A na njebiu hwešdy tčěchu,
Šy ty bšt a budželsch wostacž,
Hdyž wscho budže šwoj kónž doščacž.

Takša cšlownosć přichětwoschě
Wšyškotč a hšubinu,
A ty wschěhomožny dječaje:
Šwětko budž! a šwětko bu;
Šalónšo, hwešdy šahwitaču,
Šejajču, ho přichěhódžaju;
Šudja šemja šlupj i woby,
Wětr bu wsyche nej i a špoby.

Šsmuhi horow posběhaju
Šswoje hšowu i njebiškam,
Šwora šemju wopobachu,
Wěst ho šejdže k puščinam;
Šory, lěšy, pola, woby,
Šorobšichu žive šlody;
Wšchudžom mjetwajču šo wafi,
Kšybu, šwěrina a ptafi.

A tón cšlowjek — i proča šemje
Šy ty jeho šhotowak,
A to, kšytož se šemje njemě,
Žemu šam se šeje doš.
Žemu šy ty wschitšo daris,
Šchtož šy i twojej rušu šwaris,
A na wschitšim kšyječisž kaisč,
Šaj, i nim šam ho šwěrdejše šwajšak.

Kak je twojich šlufow wjele,
I šak dšiwna twoja móš,
Šladam horje abo dele,
Šjewi mi ju dšej a nóg.
Šchto š tworjenje čšje mēricž
A bšes špobžiwania wēricž,
Šo ty, Wojo, hdyž šy prajit
„Budž!“ wscho do šwěta šy štajit?

Wšchitšo jara dobre bědše,
Šchtož je i twojej ruš i ščo.
Šwětom kšyžu šwoj pučž dšěče,
Šswoje mějšo pošna wscho;
Wšcho bē trahnje doštworjene
A wscho mudrje wuštowene;
Twoju mudročisž posběhujše,
Šchtož šo myšli a šo cšuje.

Ty šy Wšočěž nade wschěmi,
Šotrymž dšěčisž rešaj;
Twojej wocži štej nad tymi,
Křiz čje šwěrnje lubuja.
Wšostamanych wobaluješč,
Wanjench ty posběhujšč,

Š twojej dobrotu šo pošu
Wšchitzy žimi we wschěm cšajšu.

Žadyn jashť njedochwiali
Twoju lubočsž i cšlowjcam,
Křiz čje běchu rošněmali,
Šo ty jim, tym hřešněmim,
Šelom škršļa bla šy wobaš,
Hdyž šy jebšo ja nič podaš,
A tšiz šu šo wšewědali,
Wčěznu ššóžnosć hērbowali.

Hdžej ja šhodju, hdžej šo šhowam,
Wšchudže šy ty nade mnu,
A wěšč myšle i mojim šlowam,
Přjedny hačž je wurjeknu.
Ty mje wšchitšč, hdyž ja pšakam,
Wšo i wšejšočisžu štakam;
A hdyž štrach šo te mni šnowa,
Twoja prawisza mje šhowa.

Šswjaty šy ty, šwjaty, šwjaty!
Špewaju čši jandšěšo,
A teč cšlowjecam šy smaty
Šako šwjaty, prawy Wšóš.
Ty mašč na wschěm špodobanje,
Šchtož šo k twojej čšěčisž štanje,
Ššóžnosć šwabšč wšwětrčěnym,
Ššwitu hrobyhš šatwěrđženym.

Wěrnosć je, šchtož ty šy prajit,
A teč wěrnosć wostanje.
Šchtož šy přšed wocži mi štajit,
To mje šječazj njebudže.
Šchtož šy hrošj abo šwabš,
Nješšy nišdy i wšyšlow šhubš;
Nješč je tudy abo družbje,
Štačž šo i cšajšom wěčje budže.

Hdyž šo minu moje šeta,
A mi šwěrčž šo přchitšiza,
Čšžu ja trošchtnje i teho šwěta
Šicž do twojoh' kšalešwa,
Hdžej čši lubi, tšiz mje šnaja,
Šhoržošču mje powitajo,
A hdžej přiši tmn ššójum šudu
Tebje wěčanje šhwacisž budu.

Šejter †.

Wošlad w našim cšajšu.

Kšěžor bē šo k pošwěcženju pomnika wójwoby Wšbrechta, tšiz je Lutherowu reformaciju w Prusisž janybje, šo Königsberga pošad a je tam hycěce nēfore du polu hrabie i Dona na hōitwje přchěbwal. — Pošwěšchō čšje kšěžor na dšěch cšajš do Šendželsteje ho podacž.

Minister šmšstownych nalezčnosćow a wójwšni minister štaj wojeřškim towarštwam poručšiši, šo nješkēdžša sozjalnych demofratow mješ šobu čšepčisž.

W Belgisšej i žyša 60.000 dšelacšerjow štrajkuje. Woni šebi žadaju: wjetšich mšdu, jenož 8 hōdžimow wschědněho dšela a pošwschitšowne wošne pramo.

Šyrkwina wšitazija Kššboršteho wokrěšja je šo 22. meje w Mužakowje i nullke šwjatowčisžočisžu wotewřita. Žyše mějšo bē na wschitšich hašach trahnje wupšššene. Wšchudžom běchu přšed durjemi rjane meje, wēnžy a čšepne wrota. Šswědženšiti cšajš wot hrabinsšteho hrobu do nēmšteje žyrkeje dšěče. Na nim wobdšělčichu ho wschitše ščule, wojeřše a druge towarštwu. Wšchitzy kšyžja wšitatorow, budšowni a mēčerjo dšyrkšneho wokrěšja běchu přšchitšowni. Kšyš generalny šuperintendent dšerželčaje wōžne předowanje wo Šer. 5, 3. „Kšyšje, wocži wšadatej poš wēri.“ Tón šamny dšej ho hycěče wobēdženja i budšownyni a i wučerženmi wotdžeršaju a šo teč Mužakowše ščule wšitšerowachu.

Těčži dšej šwjatowč wšyččejše w Šafu Wščenberajšje bē wšiffle towarštwu šwoj šetny šwědčisž. Ššeršiša Woja škšyža bē w 2 hōdž, přiši šotřež mēčejše k. šaradž dr. Šella i Šrjebje před-

wanje, a f. wysłchi diakonus Dobrużky i Wożerz rosprawu pada. W namiętej Wożej kłusbie przedowaće fajes farat Böttler a fajes farat Genfiden rosprawu pada. Wobé Wożej kłusbie bédźetje derje wopytanie. Wożi dom be rjenje wuhotowanu. Kolekta, kotraž ho hromadźeje, 110 mf. pščinjeje. S wulkiar zohowanjom tole towarstwo wóbeje tež w národnich ferifich wóhadabá skutanje. Jeho wóšebita faroljež tež je, wérománie bibliej pšči wérománanjeh rošfárjeječ. Wy jara dušanje byto, hdy by hódceje wjele wożaj pšdcejelow swojeho swjateho skutka namafalo. —

Ze hínat pšchischo. W Hanoversej chychu sozialdemokratyjo pšed krotkim šromabjónu ja ratarifich dželaczerowu wotdžerječ. Žich be hnanu 150 muži pšchischo; runje tešto bédže ratarifich dželaczerow. Sozialdemokrat, napoštanž Weiler, šromabjónu wotofa 4 1/2 hodžin wopodbnju wotewri. Dyrbjeje ho pšdchédyda wuhwoolž. Wšchitaj ratarifž dželaczerio wuhwoolžicu wíešneho farowu. Tón pat dželche: „Ja nam jako pšdchédyda prawo, hlowo dačž, fomž chž; tines dušownju Weyer ma hlowo“. Dušownju Weyer pat džerjeje pšedewoňšł pšdcejmio sozialnyu demokratam a wuprošy hebi na to, so by hmeł dwaj namjetaj stajicž: 1. So hmeł jeho majestofczi némikemu hžezorej hlawu wunjeleč, 2. dyrbi ho hnydom wóšofowacž, hačž ho hłuchá, so hmeł ho tudomna wotolnołčž njedželu i wotdžerženjom sozialdemokratifich pšdchédnoškow wylčič. Škšlana na jeho majestofczi hžezora abo na meicze wunjeheleč, runjež sozialdemokratioje ledna hwoj ert wotewriču; čžim bóle pat družá štrona i žylje wutrubu hlawje pšdchédowahče. Šchžž druži namjet našuwa, ratarifž dželaczerio tak možnje hwoje hnj a brawo wofaču, so ho sozialdemokratioje njemndri domoj wotčičaju.

- Njeproschén hódč. Hrabja Wolanfil mejehe pšed krotkim w swojim hrodže wulku hswjedženiku hofčžinu. 150 najwóšebnitšich pošičk žemjanow be ho tam tešto. Nchtžž i nič hebi na to njepomyšliti, so njenanadžu nědžto mjes nič stupi, kž ma wšchubžom hwoobotny pšchisłup — do hžezorifeho hrodú, pšed krotkymž wožaj strážaja a tež k hšabenu hšoremu, na kotrehož hebi nchtžž njemyšliti. Hdyž wšchitaj rejnawa, hrabju W. Woža rucžka šaja, so bédže hnydom moriw. Wšedh majestofcžu hswjerce čži 150 roščelčaku. Š kajtimi myšlenti drje šu woni do mojej hšwatačii!

+ Wšedš pšdcejelniwe hlowo wumóžena. Wšoda hofža i dželaczerifeje hwojby be ho bérny po hwojež konfirmacijji do wulkeho mésta wofalo, hódje we wjele wopytanach hofčženu jako pincžniza do hłubžy stupi. Seje rjanowče dia ju hofčžo raby wídjachu. Me tam tež wjele wídoženjom pšchihadźeje, kóšičž na nej hřobžaju a ho jej i hšchčeršifimí lúbenjemí pšchibizjowachu. Hžio bédže wóba hofža, kotraž bédže jich w špocžaku truceje wotpofowawa, tak dolofo, so budžeje jim pšči šamou do hřčowu ščita a potom šřobjenk ja šřobjenkom do hšubny šláženja padnula. Duž junu džowta wídenenje hwojib, kž bédže se hwojimoj starščinaj dalški wólet čžinila, do hofčženja šastupi. Hdyž bédže jej pincžniza wóšchewozaj napit pšchimežta, wšoda tnježna i nej wraji: „Njelnołčje ni we wožaj? Wóž hmoj tola hromadje konfirméromawej!“ Tele hwojčta šu tamnu bolžu wumóžte. Šbožowne hodžiny jeje dželacžafuwa, pščeršifta wučba a konfirmacijja i rjanymí napominazymí wučbamí jeje hwoj žime pšed dušku stupidja. A hšidčeje wjazy: dafelž ho wona pšedš pšdcejelniwe hlowo k wóšobnej tnježnje pošbédžjena čžujelče, bédže jej njecšifolčž a njeschwornostž, do kotreječž be ho ščahnyčž dačž chžyla, čžim bóle pšdčejimona. Wona je i Wožej pomozu tež na wulkiar pncžž i žiwjenju wofšafa.

Špominaž na to: kač mako je druždy trjeba, čžlowišk dušku je šláženja wumóž. Čžasto to jednore pšdcejelniwe hlowo dospje, hdyž Wóh tajtemu hlowu móž a hylnočž dawa.

Zebi a družim k zohowanju. Stary muž bédže žyrtwi swón darik; jeho mjeno bu teho dla na tón swón late, a hdyž jón na wóžu powižchach, wón póna štejelče. Wón bédže předy mako fe wšči hřobžiti, bédže wot mlodofcje hačž do wyhófete šarobry mako dobroto škutafowu, a ho teho dla tež mako berje mē. Me wote dnja, so ho jón wopšwjezi, tón Woži dom wo-

pytowafše, kaž čžasto jemu jeho hřowawotčž to dowoli. Šwon njelčjeje napřimio: „Na moflenie waš moje šwonenje dopomina; hodžiny čžejaju — hofucje je k wéřinofčim!“ — na družim hřobu wopšwječimym šwonej pat štejelče: „Do Wožeho hlowa waš wofam; wóječe, wóječe, wone wjedže do njebješeho traleftwa.“ Hdyž ho jeho šwon šwonenje, won wotfo wotewri a ho na jeho šynčach wofšewelčje. Wón njelčjeje tež šamo w lymje hofnje wofšielčcho wowocžimene, so by jón wéječe bjež hřyfchaf. Šwon bédže wóbošacženja ša jeho wutrubu, pšdcejelue hšweto na wječerju jeho žimjena.

D šefto čžlowjetow by hwoje dny a hwoju duškú i podobnej radofcžu wupjelnicž, hebi mjes hwojimi hřobčžlowjetami hnyječ žabry ale tola čžefny pomnit stajicž a Wobu k čželčži i wéřajehó džafatoweho šmlybiena nědžto dačž móflo, šchžž by pšchš row tralo a pšchidobnym narodam zohowanje pšchijnčto. Wjele hředfow a barow ho w šlupje nahřobowiči šabrjeba abo w hředfowých žabofčejach pšdčejini. Njemóžt tež tu to mako, šchžž wafch, wužitišho a šdobnišho náfožowacž? Wofčejch ho rošřabowacž so šřabobnočžu, hdyje by pembačž móšł, so by i tyhžozymí hšchčejčanami našomí: „Dawočž je šwožitišho hačž bracž.“

Woža móž a wulfošč.

Ačž Wožo, wulki, trafčny, móžny,
Ščto žyju hmeł je pšed tobu!
Ty njajša šřafa a šchit wótaju,
Ščej nab nami ho i pomozu.

Wóž wíchor trafčny hrowi, čžejnje
A našče bydo šřachabe,
Na twoje hlowo pat ho šřehnje,
Nčičž, wučž a šřoháčž pšdčestanje.

Ty rečiči, a my womjelčnijemy,
Ty hřimala, a my šaržim,
Ty hwinješ, a my wotbol džemy,
Wšy proch a pšerščž pšed tobu šmy.

Štrach šadža na noš, ščumi hřežo,
Štrach našče dušče šajima,
Ačž pomhaj nam, našč luby Wožo,
Nčič našča tyhčžnočž pšdčestawa.

Wy našča hřwalba ho čži šřafa
Ša pomoz, kž nam trjeba je,
To by čži duška woprowofa
Čželčž, hřwalbu, džaf, šchžž šamóže.

Čželčš našče wotpšchjenje wídjicž
Ša pomoz, kž nam pošřicželčž,
Duž čženy šřajnje wšchitko hšidčičž,
Ščtož njedobere ty mjenuješ.

Tu hřwili, Wótčje, hny ja živy
A hšidče proščejž šamóž;
Duž budž, ačž budž nam mifofčimny
A dopjelš proštwu pomžim.

Wraji, Anjeje, k naščej proštwje hamjei,
Wšy na tebe ho šřuščžamny,
Wšim wot wutrubo tyhčny famjei,
Wšchaf ty našč Wóh a Wóčžez hny! Šeifer t.

1. njedžela po hřw. Trojizju.

Njedžela	Eufafča 16, 19—31.	1 Žana 4, 16—21.
Róndžela	1 Wóžšafa 8, 1—22.	Štomifčž 3, 23—31.
Wntera	= 9, 1—17.	= 4, 1—8.
Šřjeda	= 11, 1—9.	= 4, 16—25.
Šchwořik	= 13, 1—18.	= 5, 1—11.
Wřaf	= 14, 8—24.	= 5, 12—24.
Ššobeta	= 15, 1—18.	Wřafm 104.

Bomhaj Bóh!

Czisko 10.
4. junija!

Łtnik 1.
1891.

Szerebiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ƒo łoźdu łobotu w Szmolerejz kniħiczišczereni w Budyšćinje a ƒu tam dołcać sa Œhtwórtkłtenu pšcedpłatu 40 nr.

2. njedzela po Œwj. Trojizn.

Łuk. 14, 17. „Bojeje, pichetoj wšćito je hotowe.“

Takle naš Bóh w Œwojej huabje ł ƒebi ja bido woła. Sa naš, ja wšćeš je wón tole Œwoje bido dał krecz. Haj, to je merno: hotowe je wšćito. Hjo wote wšćeje wćeźnoćeje je nćeš Bóh ja naš wšćo hotowe, Œćtož byto nam ł Œwoju a Œbóźnoćeji nujne. Chyžt pał łćito wšćitke dary, ł kotremiz nam Bóh buďce nabycza a napowa, a kotrež nam na bideje jeho huabdy wšće hotowe leja, ł jenym jenićitim Œłowom wurjez, tón praž: „Ješuš Šćhrytuš“. Hlej, w nia, to reła: jemu w czele Woja poknoćeš wšća bybli; we nim hamym jenićitim ƒu bohatstwa mudroćeje wšćitke rjenje potajene, a w Ješušu Šćhrytušu moješ ƒebi ja buďchu wšćo namatać, Œćtož buďce cji mož jeynu hłóđ a jeynu łacnoćež wšćo do cjišta Œpotojć. Wón hamłutki je sa tebe „ł njebeješ hłěb“ a Œwětej njemóže hewal nićto žiwjenje dać, hać wón hamłutki.

Hbóž bė tam w Betlehemje w hróđzi cłoweczi Œćtalt na ƒo wiał, a na horje Šołgata na Œćhiju jačo dobywat sawołał: „Dofomjane je!“, teħdy je byto wšćo do cjišta hotowe, a wot łameho cjaħa je ja naš Woje bido hotowe krite. Hšćeje djenħa a do wšćeje wćeźnoćeje nam w hewal niřim druhim njeye žana Œbóźnoćež data a ƒo tež njemóže w žanym jenićitim druhim mjenje niřomu žana Œbóźnoćež dać, hać w hamym jenićitim Ješušowym mjenje. Hlai, takle je Bóh ł nani je wćeženi pŒćeźenimny. Šbóž noćež ƒebi ƒam je Œwojej mozu a ł wjele pŒćežowanjom Œćtuzićež, to niřomu wozaj trjeba njeye, pichetož Ješuš je nam ju dawno hjo pichćotował a je ju sa naš ja wšćeš wobitaral, a ƒebi dale nićto wot naš njeħaba, hać to, ƒo byħymy tež nćitke ł njemu wćeħćitki, hšbž naš jašo ł ƒebi woła.

Wón nam lafa: pójće! Ł tónle jeho hłóš, „Œo byħymy wćeħizy ł jeho huabje pichćitki, łaj konu sa bido ƒobóžimy“, tón stojnje a pichćo wot naš łójby ƒyħy a to hjo wot djećežyħy lét. Pójće! takle na naš ł žurħojom Œwoju wołaju, tak huřto hać nam jich ĩnt do wuħa łatinciji, takle na naš na pohćeħimychu łoźdjićiti row a łoźdjićiti Œawerimy Œćhiz woła. Š bilitje

łoźdjićite hłowćlo, kotrež ƒy ƒebi hdy nawuħnił a kotrež ƒy ƒebi w dobrum pomjatu wobknošal, łoźdjićite pŒedowanje, kotrež ƒy hdy ƒyħćat, łoźdjićite wjeħe a łóħa Œrubota, kotrež ƒy w žiwjenju hdy pomeč, łaj na tebe woła: pój! To ƒu cji wšćo łaj Woji pójti, kotreħiz na tebe twój Bóh Œejele.

Bóh ƒebi hewal dale nićto wot tebe njeħaba, hać ƒo by ty ł njemu pŒćeħćoł, wón pał tebi tež ł temu w óž dawna, cje jašo Œwótniweho cjni, cje we wćeħem pokynajo, Œćtož ƒy ƒebi wotwuħćit, a cji jo tež dołomjez da. Wón nam wšćo tak łohće cjni, łaj je jemu nełak moźno, ƒo moħti ƒebi wot njeho Œbóźnoćež brać.

To wšćo pał nam wón njeciłni, ƒo byħymy jemu potom jeho pŒćeħćelniwocjež a jeho huabdy, ł fajtež wón łaj nam napŒćeħćimny pŒćuďe, ja to ĩazpivali, — ale jo byli jemu ł tym wotpohladanjom ja to wjele Œerħešo Œwótniwi a pokuħćini, ƒo je naš takle ł ƒebi wołał a naš ł ƒebi wołał.

Wutrobu wšću jemu dajće,
Šćto waš boli, jemu praće,
Łuřu jow! wšću wuřtorćeje!

Nany nam wón ĩam wšće hój,
Wón nam praži: Wj seje moji,
Še mni wšćizy ĩuħćeje.

Cjiřćuħ ĩym waš ĩmył wot hćeħa,
Moja tref buďž ƒo wšćeħ pŒća,
Sa waš dar mój „Œbóźnoćež“ je.

Tole njedzelle wopomnjenje je wsaťe ł kniħow: „Wšćeħny Woji hłěb“ wot fararja Wěda, tuj je knješ farat Šyřora na Œerħiti pichćožił. Šćny je w tym wotpohladu wotćeħćežćež dali, ƒo byħymy tele kŒagne kniħi, kotrež kŒotke wuħćadowanje Wojeho ĩłowa na łoźdjićiti džen połćeħaja, a hać botal w Šerħbać hšćeje łak rošćeħerene njekšu, łaj dyrħja być, ł wutrobu porućeři a jim tu a tam nćejeju wutrobu dobywali. Tute kniħi je ƒerħelke łutćerike kniħowene towařćiwo w ł. 1890 wudato a ƒu dołcać pola ł. Šmolerja w Budyšćinje.

7. Ty żalbujesz miu głowu i wosizom a natijsch mi pokne.

Gdyż bęchu ho jastrowe durie jako samtyko a wschiko jako wociszto, horta hyslnociz na Hanu-Młozu pschidnie. Dolszo wona horze kusly pschodaje. Tak wopowiadaja ho hyszcze zenje czyna nijsze, tak w tutej pschodnie. W jejnej wulkej zwodobie a stynkociz jej pat te mysl pschidnie: „Ty by twoje nijszeje hama jawinowaka!“ Duż pschidnie jako wuzek na wutrobie tohu, kiz je ton prawy Wobczez nade wschitkim, fotrymż dziczci rekoju w nijszejad a na temi, a modlicie ho i hsubotocize swojcie wutroby:

„Ja chudy cłowk, ja hreščnik chudy, Now steju, Wojo, psched tobi, Ach! dai mi hnadu dostacz tudy, So do kuba tam nijschidnu, Ach! kmit, ach! kmit ho nade mnu, Cze prošču, Wojo i wutrobu.

Haj, tak ja wutrobnie ho rudzu Wščed moich czeščik hreščow dia, Gdyż w hweđomniu ho prawje huzdu, Za jabubżena wocziczija, Ach! kmit, ach! kmit ho nade mnu, Cze prošču, Wojo, i wutrobu.

Mi nijschacz, tak bym sawinowaf, O hweżny Wobczez! i hreščami, Mje pschodomni, so bych ho schowaf Za, twoje dziczko, pschi tebi. Ach! kmit, ach! kmit ho nade mnu, Cze prošču, Wojo, i wutrobu.“

(208, 1. 2. 6.)

Tak ho wona pschego saho na jenizkeho troščotaria wotroczi a sprowasche hčerulak: „Sa hny pschdes skryta trowane rany ton prawy grunt neli namatata.“ Wšči tym sačuwajasche w swojiej wutrobie ton nijschiel mer, fotryż kwet nima a dacz nijszemo, jo drubdy woczji saubżeli, so by ho w duchu do swojcie inużstowannej krasnocize zyle nuz pschacz moħa. Wona wuħny. Spobżizony hōn w nej wotocz pschodacz wobaczja wobtwierdźi.

W hōnje Hanu-Młozja wobżedse, so ju do wulkeje sale domje-djedcu. Wulke woħa i pschaneje schleżizy dżinne kwetko dawaczu. Za sala bęsche potna cłowuħetow w bętej draščej, kiz jedżimje do wulke durie hładaczu. Nadeżizime hłowu salincjadacu: „Wōn dje, wōn dje!“ — Wozastawje ho Hanu-Młozja woprawca: „Schōt dje?“ Hjana wulka mioda hoħa, kiz pōbła njeje stejeje, wotmoħiw: „Sey dha taħta jawniznoma tudy, so to hyschakoa nijschj? Nijschiel ty, idyt pschidnie?“ — Żelus skryħtuħ, naħ wyħotowaleny knjes a sħōżniħ, pschidnie a my czakajo je žadanuju ton stejmu, jeho i hšwalenjom powitacz. Wōn hnydow, hnydow pschidnie! Nijschielich lubojne hnyki janđelowych harow? Nijschielich ipewnanje sħōżnych, kiz i nalschujay wudomaj kinczi, tak hnyki pschidnetow a jmonow: Ĥofianka temu hnyje Dawidowem! Skhawaleny budź, kiz pschidnie w unjenje teho knjesja; Ĥofianka w tej wyħotoczji.“

Duż bęsche Hanje-Młozji, tak bychu wschitke cżiwite hweđomnja wotucizje a wschitke strōżekle dusche na nju pschidnie. Żejna wutroba hnykne pschodaje. Tu reħasche pschdes wutrobu tak i woczjom: „Żelus skryħtuħ pschidnie, ton hōwajay knjes, ton prawy hsubniħ, fotreħoz woczji stej tak wōħnizuje a jaħniħej, duħiz hōnczko pschidnizny, kotreħoz hłowu ho pschewobowia, domiz duħcu a duħca nijschjeli a je hsubniħ wschitczij myħlow naħceje wutrobu a je wschitko jswane psched jeho woczjomaj! — Sħde czeščik czeħnucz psched jeho wobliczonje? hōje? — O my hory wadaje na unnje, wy hōrti wchitkruwajecze nje psched hnydow jeħnezja! O jeħwajto Woje, Żejom skryħtajecze, kiz by moji wstachł a žuwenje; ja chudy hreščnik pschidnu t tebi a prošču cze: Wšmi wote mne winu a cżiwita a budź mi hnadny!“

Tak sħychowajecze Hanu-Młozja. Wotoko njeje njeħezjeje wobšōżaja nazijsa. Duż — wħo saħnika — wulka jaħnoczi se-ħkbaħa — takte hweħto ho wstachert, jako by tampon hōnczkozw hweħcizjo. — Duż ho durje wotwierdzu: Wożi janđeljo w dolšej bętej draščej, bętej tak hnyħ, jatupidny; palnowe a litizowe ha-ħoħy w ruzny nijschdu a kōny na hłowje. Druħe mējaczu haryħ a wonjate mēzay wotoko cżota se stōtym napizwamci. — Njeħesje

hnyki salincjadacu, lubojne ipewnanje, kōfejś Hanu-Młozja wšchecze niħdy hyschakoa nijsze. — Wschizny wotoko njeje ho krawowacz; ale wona stħwalena pschego dale najob stupajde do najdalschego kusczija. „Skhawaleny budź, kiz je, kiz bęsche a kiz budźe, neli a me wocz-woščiz!“ janđeljo spewaczu. „Samjen, hamjen, hamjen!“ je hnyki sħōżnych salincija. A saho janđeljo spewaczu: „O jeħmju, kiz je labite, je doħtne, wocz moħ, a boħajstewo, a wudroħci, a hyslnoczi, a czeščik, a krawnoczi, a hšwalbaħ! — a jako i teje hōty sħōżnych a wuħlownych kinczajecze: „Ĥaleħta, halletaju, halletaju, hamjen, hamjen, hamjen!“

W dżimnym spewanju neħto knjes skryħtuħ hreħba mjes tyni ho wotokozym stejeje, tak krawny, tak rjany, takti w nijschjeji krawnoczi, tak jeho hšiczeje hnye cłowitke woczjo wōħnizaje. — Wschizny hładaczu, sħōżni w sħuboci, na njeħo a prōgowaczu ho, jeho hyschajecze draħty ho doħtnyħ. Hanu-Młozja ho pak pschego bole hšitelce. Wona na swoje łotena padny a kšcōnzje na swoje wobliczo. Żejna wutroba wotije krawocze. A to kšapanje wutroby ju pohnu, i ruku na swoju wutrobu dyciz: Wojo — budź — mi hreščizny — hnadny! — Wojo, budź mi hreščizny hnadny!“

Ton sħōżnik bęsche psched te dote ruchi. Swetlo wot njeħo wutħabżowasche a jaħne pruħi ho wotoko njeħo hšicħizjadcu. Żaħnoczi ho pschego bole t nej doħwajecze. „D dēba mi, ja saħnika!“ Hanu-Młozja sawoka. „Semil ho, kmit ho, Wojo, nade mnu.“ Wona hej nijschier, swojiej woczji pschewbnycz. — Wola nitoh ton knjes stejo nijschota. Womaku won dade dęsche a ho woghładowasche, jako by i woczjomu neħtoho pytal. Duż chyschje Hanu-Młozja wot semju — dha stejeje wōn — psched nje: Żelus skryħtuħ, hsubniħ janyħ a wotruczy! Żeho lubojne wobliczo na nju mile sħładowasche. Żeho dobroczizniej woczji ho kwēczajecze. Sħwoju prawizju jej žōħnujo na hłowu pokōzi a hwoju lēmaju na jejnu wutrobu: „Wudź stroschtna, moja dżowka! Twoje hreħci su tebi wotdel!“

Żeho hšōħ tak lubowezimje a mile kinczajecze, tak žuni funt harow a tola tak hnyujay a jimazy, tak sħamjenje wēħita. Sħnħ ho do najħubħidzeje ho modłajeje dusche doħwajecze. Wona hej nijschier swojiej woczji pschewbnycz, ale noħy teħo knjesa wopłachju. Żejne hnyħ na nej kapaħu a wona jej wotokcha w sħōżnej radoščej a — knjes jej wobwarasche. A je swojnimi wotokami jeho noħy wotrēwajecze — a bęsche tak wobšōżena a potna mēra, to nitohoa hač jej nijschidzeje, jenoħ jeho, a nicjo dale nijschjchschedje, hač jenoħ jeho hłowu, jeho hłowu mēra: „Wudź stroschtna, moja dżowka! Twoje hreħci su tebi wotdel!“

Duż ju sħōżnik pschewbny a ju psched wschitkim janđeljami a sħōżnym i hwojiej wutrobie czeħnizjeje a praji le hnykami nje-wuriznizaje miodosje a lubosje: „Wōj te mni, kiz by ty spōznja a wobczezna, ja cħu tebe wochwēczje! Wole rany ty twoje wu-ħojenje.“ — A wōħnicħo a potniħko kinczajecze spewanje sħōżnych, totħy ho wēħelaczu nad wutrobie, kiz je domniħ namatata.

„Żelus, Żelus, Żelus!“ Hanu-Młozja i wōħnuju hłowom sawoka a je hwojiej rjaneħo wotuczi. To bęsche tak wotije, so to wschizny w domje hyschjadcu a ho praħjadcu, sħto je ho stako. Zastrownik pschidnie hšwataczu. Wōn bęsche hnydny, do-ħel bęsche jeho wōtre sawonaje naitražato a chyschje sapoczeczi hwariczi. Ale jeho hnyħ ho pokōzi, hdyħ Hanu-Młozju na jejnu loħu woghłada, ruzny wycħje ho pschewbnycz, na lizomaj mējschej krepczi hnyħow a pschi tym leżecze te hweħte pschewkrawnjenje na rjanyħ miodohy wobliczu, so ton wuħ ho dżiwajo stejo wōħta a ruzny hnyħ.

„D to bęsche tak rjane, tak rjane!“ sħewtasche Hanu-Młozja cħisje a ho wunamatacz nijschidzeje. „D mēj daj, mēj daj, mōj sħōżniko, ja taksi dar a hnadu. Daj, ty wēczny hmiterjo, ty ho hmitlich potny lubosjeje a miodosje nade mnu! Ty žalbujecze wozu hłowu i wosizom a natijsch mi pokne! Twoje imeno budź hšwalene pschego a wēcznje. Samjen.“

(Wstrząsanie.)

Żelaczeryjo na krawu, hładajecze ho hwojich naihōrdich nijschchczowom, sozjaldemokratow!

(Wstrząsanie.)

S druha ho sozjaldemokratichjeje rēcznika psacheczeje: „Kaf dha budźecze w hwojim staczje i manšelstwow dżeraczje.“ Wōn budźe wam wotmoħiwcz dycħecze: „Wandželstwa, kōfejś neħto je w naszym staczje nijschubje. Wly nijschubjeny žanemu cłowuħej sa-ħawaczaj, so hebi na cħab žiwienja žonu wōjmje; tola mōħe to kōħdu dżeraczje, tak cħze; naħ dia mōħe beħi tōħdy bęci druħu wjac.“ Żeli wam wōn žinat praji, dha wōn kzi. Wschetoz jich

Shčertulch: Żeluzha ja njeputščicu. Pošlenie hitova pobozneho krata, koltiz najeb Wilhelmu I. bčedze, ruzja ho faž lebzja e holtže do wturobow hmečnych pobdowan. Zať je ho w Saffiej hiščice dołhi cšah pobleđnych rečakow wo pobleđnim hitowje mowobiti Skhatny (č 1561): „Ja čhu na swojim knieju Żeluzha wołać faž cšezł na dračje!“ 8. oktobra 1656 je ho fažo dobre wulnace wtopolžio wo mrižezžo knjeja f tcho kamkrowe wječadowškeho doma: Kurwertž Jan Żurij I. bč wmojemu tonzej bistio; jeho wyščiti dnowiti predat dr. Jan Jakob Weller ho jeho wopračda, bačž hiščice ma Żeluzha w wturobje a bačž hiščice pščezo pšiti tym wołanje, ištžo je w žimwenju tať cšafno spemal: „Ja njeuwopuščicu Woha, Woh njeuwopuščicu mje (527)?“ Wšehotj mrižezj wječ na to wotmolwio: „Wojelo Żeluzha njeuwopuščicu.“ Ođž bčedze ištžo pšapawčiji fažo woładžiti, hebti wotbi: Upawetice: „Ač Żelu, knil ho nade mna, Żelu, ja cze njeuwopuščicu.“ Se bčomami „Kneže Żelu, tebi žym žywy, tebi wumru, tvoj žym w žimwenju a w huncjerzi. Hancjeri“ je wušpuz.

Wohje mrižezadowe pobleđenie hitowje je knano hiščice w tym kamym lěće 1656 Bittawiti rettor Mišelcizjan Kleinman (1607—62) f czešnemu wopowuščicu do ščertulucha stałi, kotrež wošlednja ištčuzka ma po nemiłim přenje piškuti mjena „Jan Żurij, iškiti kurwertž“ w hebti a dopowuženje na Skhatrine pobleđenie hitow ho tež w nemiłim wudawču načedho ščertulucha iškiti wotbi bačž w berškim.

Zola many tcho piščirunonje jašo w inatim hmiertnym ščertuluchu: „Wojje žimwenje žy, Skrypičice“, hož je ma šo 7. ištčuzka tafle:
Daj na tebi mi woładž,
Kaz cšezłje na dračje,
So bžy moži šbžokowič dostadž
Zam w twojim kraštelwje.

Shčertulch pač, Żeluzha ja njeuwopuščicu, je trowčiny ščertuluch njeuwopuščice wjele ščepelcizjanow był. Ži hšohy ma, po kotrež mōže ho špewadž, wopofafano, tať jara je ho pščezo mrižezjom lubiti.

Dobyce bjes fanonow. Nemiłiti regiment hulanow, pšiti kotruž stječ, bč w lěće 1870 porucnikož dostaj, so by ho wot Strašburga do Welforta podal. Žedadžmy wo rjanzaj bročahy pšiti Bogesłišk horad, wot michto njeuplet, fkrōbte dale. Wšed přenjeji wpu, pšed hotraž pšidniedžemy, ištadžomy. Wšed bčedze faž morna. Be woblabinowice trzebja. Wobšadžomy hwojich wob-honjerjow do wšy. Wšitko bče prónje; wšitžy wabyderjow bčedzo do bliskih hō roščekelati. Ščončynie pšidniedžemy f ewangeliskej farje. Duchowny bč jeniczka wobšoba, kotraž bč hiščice wo wšy wołafa. Wšedja a naštrojemy wōn na naš hlabadžje. „Ođžeba bu Wajšče jarite dječji?“ „Wšitche bu do hōr roščekelati“, farat wotmolwio. Wroščadžmy jeho, lo by f nami f wyščičemmu pšičitoh. Wobadžmy rozprawu a pšidestohadžomy fararja. „Ođžeba bu Wajšči lubžo, ho jeho wyščiti wopraščda.“ „Do hōr roščekelati“, farat wotmolwio. „Čežo bla dba cšezta? Njeuwojemy pšičezimo mierzny wobyderžam“, wyščiti dale dželce. „Lo lubžo nje-werja“, farat napščežimo, „wšy f draščah wšow hšidžeti, to pružy hulanow wšitko fonzajo, dječji na hwoje tebie tšajta a mornje cšeta pob hwoje hebta slabu, faž nebydo dźwi čunjo.“ „Dječje“, poruczi wyščiti, „a prajeje hwojim lubžom, so fu to brojne iše! Njedamny mřomno, ištžo pšičezimo nam bronje nje-šebha, nječežo išeho čimiczi. Kruzaju ja to je hwojim hłowom.“ „Lo wšahat mi njewerja, knjez wyščiti“, farat wotmolwio, „a na to ho ničto njeuwōdži.“ „Dječje a hputajčeje f najmiejnich“, wyščiti fałafce. „Čhu po Wajšči pšičitani čimiczi“, duchowny napščežewo, „ale moži do pređa prajezi, lo ničto njeuwōdžimo.“ Tať ho fa. Nješčerpliwzi cšadžamny, so ho farat wōdžiti. Se po-šitlene hłowu wōn pšičitžbe a praji, lo ho ničto wōdžiti nje-do. Wšyščiti kam pšiti hebti rozpowinawče, ištžo by ho čimiczi mēto; pšičotž lubje ho dowericzi njeuwōdžamny. Farat na nježo pohłada, a hšyho so jemu f wōczow rōjadu. „Štēz wyščiti“, wōn lapōžca, „nježbn wredf bnanō tola hiščice je.“ „A tōn by bři?“ ho wyščiti rucez wopraščda. „Wšez wyščiti, dajče Wajšchim trompetarjom w hromadu štupaj a f wōtčym iškotom ščertuluch ja-piščadž, a Wajšči hulanow nječ farajeju: „Žedn twerdyj hōd je nač Wōh bam.“ Wšyščiti ho hmejeche. Rucez, faž durbt pola pruškeho generala bčyž, ho wafanija da. Wōdžnje kuczachu do hōrow — jena šfaka druzej wōtšōb ščezelčeje — cšiwitke hšohy a trompezinje hšni: „Žedn twerdyj hōd je nač Wōh bam!“ Wōry žu a tam ja šfaku wobliczo wōn pohłada a na pohlebka pšičitžbe žu wobyderł a tam druži bojanje bliže. A trompetti

wšfachu, a rajtarjo špewadžu, a pšiti regimenteje wješjni štejadu a wječadju ruzaj ištynjene. I hšohj bč ho ščertuluch došpewat, rečelčeje wyščiti pšičezimnje f fararjom a da francoziskeho gmejniskeho pšidestohiczerja f hebti powołač, rečelčeje tež tať i nim, a mērtje a pšičezimnje cšehnjewu burjo a hulanow do wšy. — Dobyce bjes fanonow.

Shčezor w Ščlizu.

Njebzelu Graudi pšehowawše nemiłi hšezor pola hrabje Görtza w Ščlizu. Wuzio tuteje wšy cšezčakow jeho je hšwedžen-itim cšahom, kiz ho pōndželo pšiti najmiejnich wjebje wōdžer-želche. Žedčarjo jať cšezim wōtrowe přeni pšedž cšahom ječadhu. Nēto pšidniedžemy f wēnzami a f šhorbojimi krafnje wupšidene wōšy, f dźela je ištčurjom, f dźela f dnemaj konjomaj. Wšed to f wješčda hšule, rjane tonje. Na woładž hšedadž burojo a bu-rowki w hwojei narodneji dračje. Tež f wēnzami wupšidene wōšy f dječimni žedchju hřezjwa w cšah. Na jenzm wošu netotre hožy pšahaju pšehostajachu a bč jara hwešelaze, hōž pšehaj wōtje hura wołajo hwoje pšidajne foto wšokto hšeznudu. Ođž bč tutōm nō hšezore hšizelče, wōadžu pšehaj wōtje „hura“ a „šlawal“. Na jenzm f najpobleđnijich wošow pšehostajelche ho beršiti burki twač f hūbzjo. Njewješta a nawoženja bčstajta w pšidnej heršelje dračje, njewješta bč f bōrtu a wjele bantami wupšidene, nawoženja pak f wonješčkom na křobutu, f cšezmjenow-židžanym rubištahom a f wonješčkom na prawozij. Žyty rjad rjan-uczj porow tračelčeje fa nimaj. Wšed twašnym cšahom ječadhu jať wōdžerjo tšjo ječarjo w latrej ludowej dračje f křotimi trub-kami w hubje. Sa woažnym cšahom ječewošadje njeuwōdžimni a wōs, wšokto najepuzenje f lenom, f mōbleni, f pohšezčimni a draftu. Ođž bč tutōm nō nimo hšezora dojeł, pšidniedžemy twašarjo jaťo wroćio, šepuščadju ho pšed hšezorom do křaha (Kreis), hūbzja šapšfa a wšitžy rjanzachu po hwojim wafniju, na cšimž ho hšezor jara wješelache. Ze tam pšiti buršiki twa-šach wafnaje, lo ho w dworje ži reje rejmaja. Wšebete wšitkaje tež njeopbrodowalčeje, so by ho hšezoreji wšitko tať pofafajo, faž w lubu ho ma. Na to wunjeje braščka hšezoreji wješčdu hšawu, f kotrež wšitžy pšitōmni pšidšōwōwadu. Nawoženj bari hšezor rjany cšahnił a njezejčeje waf pšidam bročim. Na žyžym hwe-ždenikim cšahu wōbdželi wo wšah hromadžje 50 wōšow. Hšezor bč jara wješety, ho wutrobnje hmeječeje a ištžo wōs wōbežje postromi. Na tōn rjany džen a tōn wješety hšwedženiti cšah budja Ščlitzarjom hiščice bōho špominaczi. B. I.

+ Šhubjene a dobyte. Ođž bč junu nēdže wo wērie roščezōwadu a na ščepelcizjanow, faž njebzōwani a hšupi lubžo cšinio, hwarjadu, dolež lubži hšupuz čini, tež dšezelčeje pšid-šōwdadže, kotrj na wščem pōbleđu pōcja: „Daj, haj, ištžo ho ščepelcizjanje wery djerzi, tōn wjele hšubi.“ Druzj na nježo hšadachu, a wōn dale dželce: „Ja hym palenz lubowak, a tōn hym pšedš ščepelcizjanow hšubił. Roštorčanu hšuknju, šebrynju klobak, kotrjž mēah, hym pšedš ščepelcizjanow hšubił. Šswoju hantbu hym pšedš ščepelcizjanow hšubił. Šswoje šte hšewōdenje hym pšedš ščepelcizjanow hšubił. Šelw w domje — pšičotž tam mēah hēlu — hym pšedš ščepelcizjanow hšubił. Ščotž na tež tafle, nēščto hšubiczi, towarščajho, tōn durbt ho ščepelcizjan-owa džerčez.“

Ođž byh hōbati był. „Ođž byh hōbati był!“ to je gorze adanje wulkeho dźela cšiwōwješta. Wōbzajł pak je tole za-danje naščeje nēčezičelje mlōdolezi hšjo ištčepereje. Duž je wu-šitne, hōž te druhe hōbati hšidžimny, kotrež šepuž rabu dawajca. Wšedym žyž rjad wulkeš mōžow napōmnezi wōšiti, kotrjž fu ištšeho powołažna wšitki a pōžibžico prajiti: „Ale wšy hšy ištčepozji byłi, njebychym tať daloko pšidžiti byłi. Je nēščto žym je wšedje pōrzu ja hwojim wōtřymjenim kōšom ščiti a jōn f Wōzej pomozu tež dopuziti. Haj, ištžo wē, hačž nježy runje hōbatišmo nam šadžew pravneho wužiwanzja naščich mōzow był!“

2. njebzela po hšw. Trojczij.

Njebzela Łufakada	14, 16—24.	1. Žano 3, 13—18.
Wōbzela 1 Wōšfaha	17, 1—16.	Rōmšička 6, 12—18.
Wuzorba	= 18, 1—16.	= 7, 1—13.
Ščezjeda	= 18, 17—33.	= 7, 14—23.
Ščtwōdrit	= 19, 12—29.	= 8, 1—11.
Wjajt	= 21, 1—21.	= 8, 24—30.
Ššobotaj	= 22, 1—19.	Wšlam 6.

Womhaj Bóh!

Czisko 11.
11. junija.

Łétnik 1.
1891.

Szerebiske njedzelske łopjenka.

Wdawataju šo kózbu šobotu w Eskmolezj knihciziskježetni w Budyschijnje a šu tam dostać ša šchtwórtlétnu pšchedplatu 40 nr.

3. njedzela po šwi. Trojizy.

Lukascha 15, 10: „Runje taf, praju wam, budže wješe, kóšć pšched Wožimi jandželemi na jenyum hrěšćniku, kiz pofutnu cjin.“

Łi krašnje šjewjenja Wožeje šmitnosće wopšchimuje naš 15. jaw šćenja šwjateho Lukascha, pšchirunani wot šhubjenego šyna. Wone wučinja móhć rjez trojolynt dźiwneje łubofće, kažki nihdy předy, nihdy pofđišćo šatlinecjal nije a tajšć móžesće jenož wot šwjatych hubow Wožeho šyna wuric. Wšćitko, šćtož naš Ɣnješ je žny byl a łubowal, ćjerpił a dobył, to w tutym špntu šašo šlineczi a šo nam pšchedobnywa do najšhubšćeje bušće, do najšmitnosnišćeho šwedomnja. Šćlowiški šyn je pšchichot, šo by pytal a šbóžne cžinił, šćtož je šhubjene. Na tym wot-pocuje naša šbóžnosć. Našće woczi dycžajete dźalne špšy ronicz, našćje koleni do prácha šo poklonicž pšched taf wjele šnadu a šwěrnosćaju. Wón łubuje wšćitkych cžłowjekow. Ale tyd šhubjenych łubuje wón wjaz, dźiži tyd družich.

Šćaz palstř to šo wješeli, kotřžj po došćim pitanju je šwoju šhubjenu wozaju šašo namatak, kaž žónka šo wješeli, kotřžj po wulkej praju šwoj šhubjeni křošč šašo namatak a šć, „runje taf praju wam, budže wješefotćž pšched Wožimi jandželemi na jenyum hrěšćniku, kiz pofutnu cžini!“

Tón Ɣnješ pyta nejšmirnetne bušće i nejšćonćnej prózu a łubofću. Šemu nije došć, šo je tawšpntu a milionu wumóhš. Wón cže tež tebe mjeć a pyta kóždizćtu bušću na žyfej šeni, pšćetoz kóžba cžłowška bušća ma jenićku, njedomušćedženu wěcznu wjaznosć. To šweti njewědžesće předy, dźiži Šćelš pšćidže. Ale wón je to naš wučil. Šćito pomha cžłowjetej, hdy by runje žyfej šweti dobył, tola na šwojej dušći šćto-dowal? Šćtym šćpřudom šo šapocžnje nowy duchowny šweti. A wón je žyfej jafny. Wšće šenišće mozg a krašnosće šo do rošpandawow rošćenja a do prácha špadnu, ale cžłowjetoma bušća je Woža podobnosć a t wěcznej šbóžnosćej pomokana. Teho dla ju łubuje, teho dla ju pyta tón Ɣnješ. Wón tež tebe pyta.

Šćóžba Woža šćužba, kóžde šwjate wotšafanje, kóžde předomanje, kóžde šwonjenje šwonow, haj šamo kóžde tajte natwaržaje šćowo w tutym łopjenku, to šu napominanja wot njeho: „Wóžće šem te mni wšćitzy, kiz wy šće špřizni a wobćeženi, ja cžu wozž wotšćewiciz.“ Wšće prawe wješela w twojim žiwjenju, wšće rjane šhony, haj wšće wozajte wozđenja, šamo šćorozć a šćmjerć šu Šćelšowne šćoby, kotřžj praja: „Njeboj šo, wěš jenož!“ Wón šo wješeli na prawych, i nim žyfej njebješa, ale wjaz, dźiži na dźewjeć a dźewjeć dječakch prawych wšćafaju jandželjo wo jenu pofutnu bušću. Tež tebe pyta Šćelš, tež ša tebe je wumrjel. Tež na tebi cžedža Woži jandželjo šo wješelić.

Teho dla Šćon naš Ɣnješ kiz
A křapa šćajnje i łubofću
Taf móžnje wo tu wutrobu.

Wadžujeje a modleje šo!

Wěrna historija, powědal Wilhelm Zimmannel.
(Přeračowanje.)

8. Šy pšćihotnješć pšćede mnu šćido pšćecizmo mojim njepšćezćelam.

Ɣačć runje mječaju šćudnyj najwješćiću šćobuzetnywosć i Šanu-Łóžu, woni tola pramo a šćon pšćeměnicž njemóžaju. Šćon žadašće šćmirnetu šćtrafu, došćž běšćete šćara žona a malo dječoz w pćonjenjach žiwjenje šhubitei. Šana-Łóža dycžesće šo po tym t šćmjerćjo wotšćidžć.

Dźiwajo na wobšćenosće pať, kotřžj tón šćat jato šćob-nišći wobšćadowacž daju, ju t šćošćatni na cžaj žiwjenja wotšćidžć.

Duž šu wona šćoršć do wulkeho jastwa w Ɣrigu wot-wješćena. D taf žakotne běšće ša nju to wješenje na wozu, na kotřžnj žandarum šćobu šćedžesće. Direktor jastwa žyfej šćajnešće a teho dla je šćubženje je wšćej mišćosćju wotšćadžowasće. Taf wjele šćazć dowolene wona wotšćewjenja došća a šo jej dječjo polžji. — Šćitowowy duchowny i nej i łubofću wotšćadžesće a šamo drušy jeczi, hdyž beču přeni cžaj cžizny šćozu

wukmehowoli, bórny i wéstej luboŝcu a počezeczowanjan na nju hlaboču a ju i počneho pichewéwédenja „naŝdu hwiataj“ mjenowachu.

Susto tež jeiny nan w swojej njebžeŝtej selenej buknji pšchidže a hwoje džežo wofoču a je rójčički wót rowa lubjeje njebočezičteje maczerje hōbu pščinjeje. To džežu potom gođiniŝi, nob kotrymž ŝo Hana-Rōža po tym hiŝeje doŝho ŝrabo-waŝe.

Sunu ju tež Ščotla, pola kotrehož bēdže ŝkuziŝa, wopyta. Za buh džež, to buhny moŝti pōbla džež, hōdž, hōwju Hana-Rōža, kotruž bēdže wōn pšči wiđem tym lubu ŝhowat, jaŝo wōhłaba. „Za bym dženja ta ŝobowany, kaž jađny cšlowiet na alym dalokim hwečez“, proji wōn. — „Šmy neŝto wukłēžijŝi!“ wōn wjeŝte jawoła, „ŝtož je mi najlubše a najrijeŝte w zlytm letiŝtewtu. Hana-Rōža, pomylŝi bebi, pomylŝi bebi, nozižy tu jaŝo ŝu, Hana-Rōža, nozižy tu jaŝo ŝu!“ — „A neko won powjedaje, kaŝ je Ğerta, džepta, kotrež bēdže pola ŝtew, pšehed trōtīm cžežo Ğłorida, a je knješa duchowneho pšchynja, ju wopravjeje. Duchowny je tež pšchidžot a dolež bēdže jeho pomozni hiŝeje hōbu, je wona pōwječa. „D luby knješ duchowny, ja bym najriječezdomniŝki cšlowiet, tiž na Wojeji ŝemi hōdži, ja njebyhje hōdna, ŝo hōnčto na woje tožo hwečez. „D pomohlyje bebi — ja možu to ŝedom wopravje, pšchetož ja bōry pšehed ŝud žywcho Woja pšchidnu! — Pomohlyje bebi, — ja — ja — ja hju — ja hju nozižy kradnyka! Tu wone ŝu! — Wōbja Hana-Rōža je zyle bjeŝ winy. — D ta wōbja — wōbja — Hana-Rōža!“

Ğerta bēdže potom powjedala, ŝo je pšchidžotnju po klucze pšchidžebŝki bebi nozižy do ŝtwa ŝlytnja a je ŝhowala hač i temu dnjei, na kotrymž je ŝforida. Ale neko žaneho mira wjaży meła njeje, neko je ŝo durbjaka hwojeho poduchstwa wuŝnac a nozižy wročezje. — Wona je knješa duchowneho pōwječa, ŝo by žywu wēz njebžež i ŝlētiti powjedat, a to je wōn tež činiŝi a je pšči tym wōbdu napominat, ŝo by ja wōbdu Ğertu pōwječa. — Duž ŝu wšchitzy na ŝelena pādnyti a knješ duchowny je ŝo taŝ rjenje mođiti, kaž hiŝeje ženje — a hōdž wōn — tu Ščotla dale rēčezje njeoželje, pšchetož pfałanje jeho hōŝu poduŝy — hōdž wo — wo Hane-Rōži rēčezje počja — je wōn ham pfałat — a dale njeoželje, — a žyła wōbada je žofočelca a taŝ wōŝje pfałata, ŝo by to famjen imjehečez durbjato. — Pšči tym wōn ham ŝluboto wōdychnu.

Š hłubotim džełbracem ŝo Hana-Rōža nozpjedy ja wōbjeje Ğertu wopravjaŝa a ŝlyŝelche, kaŝ je počnuŝi činiŝa a ŝo hwojič bēchow wutrobnje taŝa, kaŝ ŝo bē knješ duchowny twerže wo tym pšehewéwédenju, ŝo je teho knješa hwojeho ptaŝka a ŝo je ju wōn tež bōwječat. Pšehed nēdže 2 njebželomaj je Woje wotkajanje wužiwoła a je bōry ju po tym bjeŝ bēdjenja ŝbōjnie wotpał čajnolja. Šejne poŝlednje ŝlowo je byto: „Wotroczewo mi hiŝeje juŝtečez naŝdu tubu Hana-Rōžu, a pŝajce je, ŝo čyŝta ŝej Ğerze je jebny hōčez wōbač.“ Na to je wona ŝawoŝala: „Škrydčezje, ty jeħno Woje, tiž ty hweita bēreŝi njebšeł, ĝurit ŝo nade mnu!“ a je hiŝeje junu te ŝlowa pŝajka a pšči ŝečim pŝajenje wona pšči tyč ŝlowach: „Doj nam twōj mē!“ wotmjelny a jema wutroba bē bič ŝloŝta.

„D knježe, ty ŝmerny Woje, mēj džež! Šaj, ty wukštyhčij mođitny!“ Hana-Rōža i ŝlymolomaj ŝawoła, „ty by ty moju nutnu pōtrowu ja naŝdu lubu Ğertu wukštyhčij. D doj tež nam ŝbōzje i njeby ŝpicje. D Wožo, čini pšehed ŝkryŝta ŝreł, ŝo ju mnu w ĝmerjezi berje ŝej! Knješe, jeno ŝbōjnie! jeno ŝbōjnie!“ — „Doj, jeno ŝbōjnie!“ Ščotla pŝaj a pŝajczy ŝo i Hana-Rōžu roszbōjnowa je i ŝlubiwŝi, ŝo bōry jaŝo pšchidže a tež hwoju žonu a džeži hōbu pščinjeje.

(Wotkazowanje.)

Džełacerjo na kŝaju, hładajeje ŝo hwojič najhōrŝiŝi njeŝpšcheczelow, ŝozialdemokratow!

(Wotkazowanje.)

Škōnzje ho ŝozialdemokratifeho rēčnita pŝajceje: „Šcho djeŝezje wo ŝhečezjanŝej wjeŝe?“ Wōn buče wam wotmolwjez durbjeje: „Š wopreda budjemy wne wōhładomaz jaŝo wēz toždeho hameho (privatnu wēz). Tola budjemy i cšabom ŝhečezjanŝtowo wuturpjez ptačez; pšchetož wone lubži hjuwch čini a pšch-

činywch pšchecizno naŝtim nowym jažnym wučečom. Duchownyč wotbōžiny a žyrtwe woja ŝo jaŝo wuŝtawu ja wotčeženjenje džeži a jaŝo wukŝe bōwłene nokožowacz.“ Rēčiti-iti wōn hīnat, dha ži. Pšchetož w tutej myŝli hju wšchite ŝozialdemokratife piŝwa piŝane, wšchite w njeŝpšcheczliŝim hjuŝtenju pšchecizno naŝkej werie. Nič rēčiznyj a ŝpšchecizno na njeknecjone wōŝenje ŝhečezjanŝtowo wukmehowez a wōŝanibjez ptaču, pšchetož berje wjebja, ŝo ič bjeŝobjeje wučeby pola pŝaweho ŝhečezjanŝtowa njeožezje wotłecja. Njebduŝki ŝozialdemokratifi wōdjeŝ je bebi dniew i piŝmie wopravje: „Šozialistifiki ŝtaw ŝmeje wšchite te rjane wōŝebnočeje, kotrež ŝo Woju ŝtawje wjeŝe w pšchidžowadu: wšchewo, wudroble, wšchewobobrociznowez.“ Š 35 ŝozialdemokratifič wotpōŝkanzow w bejnie je 20 ŝo ŝtawje wuprajito, ŝo žaneje wēry nimaju. Šti dnry 15 wŝat w wutrobie to hame myŝla. Druđy wŝal jač pšči ič bjeŝobžim činiemju hweđomeje hreba. Taŝ jeħn rēčizni junu w pšchidžowču pŝaj: „Wak njeje žaneho Woja, potom možemy činič, ŝtož čyemy — abo je Wōh, potom hmy — jebani.“ To paŝtola ŝozialdemokratifič wōdjerow njeowt djeŝeruje, pšchecizno wšchemu, ŝtož je naŝchemu lubej jiwate, ŝhečuwacz. Taŝ je pšchidžot, ŝo ju w poŝlednič mežazach ŝozialdemokratijo we wukŝik meŝtach, wōkebie w Warlinie, i hromadani i ŝtrajneje žyrtwe wuŝtupili. Šo taŝim wađeho Woja čyebja wam woŝez, wađeho Woja, i kotremuž ŝeje w wuŝy a ŝtawozelji huŝto wotatŝi a wōn je waŝ wukštyhčij. Waŝe Woje domy čyebja wam woŝez, w kotruđez je ŝo wam nekte ŝročtowowu, wutrobu hjuoje ŝlowo pŝedowato. Waŝa hwiataj wotat čyebja wam woŝez, pšči kotrymž ŝeje huŝto te ŝtawanej wutrobu jaŝo hnadu namatati. Lubi ŝo wam taŝ bjeŝobžim, njeŝerježy ŝtat. Ža ŝo nabijam, ŝo wy wšchitzy pŝajceje: „Widju, wšchewožny Wōh džež naŝ pšehed tutej helu bižo tudy na ŝemi hnadnje ŝtawowozacz!“

Ale myŝlice bebi wopravdže tež wšchitzy taŝ. Woju ŝo, tōn abo dnry hiŝeje wami tola pŝaj: „Taŝ ŝo tola je ŝozialdemokratimi njebžebo. Tōn ič pšcheciznowyč wopŝuje. Wani ŝo tola ŝa džełacerjow ŝtawja a wptacž tola i nimi možemy.“ Rōdju, tiž bebi taŝ myŝli, temu pŝaj: „Wšcheczłto, pšcheczłto, hładaj woŝenja, wōn paŝi! Hōdž maŝ poricizni daŝa, woni žytu tuŝu wotnu.“ To, ŝtož je ŝo pŝajito, je hama weročez. Ani piŝmita ŝo wo tym wŝerjo wlačz njerebja. Tažy ŝozialdemokratijo ŝu a niž hinočiji. Tu je jo jenož to, ŝtož wōni w ŝlowach a wŝmah njewēzeje a njeoħenje wuprajo, jaħnie a ŝtawje wuprajito. Hōdž i nimi wotbōhazjeje, budza wam jeđ njeŝpōknojkeje po ŝreŝach do wuŝa a wutroby ŝapacz. Šawoje bjeŝobjeje wučeby wam po tym, kaž ja toždeho hweje wami ŝo pšchidžebu, ŝdela a ŝaŝchewja. Potom waŝ naŝchuzawja pšchecizno wšchemu wōŝtejezemu. A ŝu-ŝa waŝ bōrŝik a njeŝpōknojčez ŝčiniŝi, maju-ŝi waŝ taŝ daloto, ŝo wy Woja, Bieŝi a hwoje žimjenje poŝticeje, potom waŝ do ŝozialdemokratifeho towaritwa ŝocijaldca. A potom — hoj potom wōduŝi moŝčen wužyaja, ŝo budzeje jo dŝawez. Ščuwajenje, agitowanie, čijičjenje a roszdējenje ič ŝoŝnōw, kotrež wšchecizna a wđženjy wōwawozu, to tola jeniŝy, jeniŝy a hiŝeje juntrōcz jeniŝy ptačez. Tēho dia durbjeje tež wđženjy hwoji pšchidžotki pšchidže. Hōdž paŝ potom čyebje abo murjerjo w Ğamburcu, Warlinie abo w Londonje, ŝtož ŝa džen 6—7 brimrow ŝaŝtja, bebi je hameho ŝloŝtwa wumyŝta mežazu doŝho njebžečez, kaž ju to murjerjo w Ğamburcu wopravdže činiŝi, potom durbjeje dnwojy a tŝojy ptačez. Ščotž agitowanie ja woŝbu, wudawki ja ŝapōŝkanzow, tottiž ŝo i maŝny wuŝewaczemi wšchitzy ŝapaciznja, ŝtož pōwczowanja a rēče ži wōdjerow džełacerjam, tiž durbja to wšchitjo ŝapaciznez, ptačja — wo tym žaneje myŝle nimaczje. Duž i trōtka neŝto wo tym. Džen 29. meje 1877 bēdže wukŝla ŝozialdemokratifa hromadžina w meŝce Goŝta. Dolež teħdom ič hromadžiny pšehed ŝatōn hiŝeje ŝaŝajane njebēču, ŝo wona ŝtawje wotbwowače. Š wuŝahow protofolom njeje je to wōbate. Wo nič je jo ič poŝladny (taŝy) w 8 meŝcač wot awgusta 1876 do meje 1877 50,000 brimrow wudawo. Agitacija ja woŝbu bēdže w Altona 30,000 brimrow a w Warlinie 15,000 brimrow ptačezja. Rōdju ŝapōŝkanz na džen 9 brimrow doŝta. Čži, tiž hemaŝ bižo jaŝo taŝtoħizny ŝozialdemokratifeje ŝtrowy wduŝ, i najmjenička 1200 h. wuzimazjow, bjerjedju, doŝtawacu 6 h. Neŝto možezje bebi wukšezčez, taŝ wjele pjenjez to ja nēčez-ŝchidž 35 wotbōwanzow ja 7—8 mežazow, kotrež ŝu ja ŝeto w Warlinie, wučežim. A ja to hōbja 5—6 bōdžowom do bejma a pŝajka i wŝchemu, ŝtož wŝchidžotčez dže, tež i temu, ŝtož wam i ŝbōžu a i ŝepšchemu ŝkuzi, ne, pšchego ne! Biečba tyč, tiž ŝtawje wotlo

čajnaja a agitiraja, bē 1876 54 a kōzby dostawačnje mēščazna 135 hr. Dženja je ičy kľano hiščaje junu abo dwōjzjy taf wjele tojčik agitatorow. Wby po tajkim wiščaje, hōdy tuzjy lubzo f wam pšhidbu, to ho to f lutaje lubočeje f wam nještawa, abe so hmoje ščazjowanie berje plačenje doštana. K tym wudamtam pšhidbu hiščaje te pjenjeje, kotrej ho po sto tawjynatd licja, kotrej ho kōzbe što ba dječaczerjow wudawaju, hič byje wiščeho prawta dječak pšhestanu a došji čas hwojeja (štrafaja).

Težo bla, wy dječaczerjo na wbach, wam hiščaje juntrōzj pšhidnowam: „Hlabajče ho sozjaldemokratow!“ Hōdy wy na to njeopšhidučeje, hōdy ho dace do teho hiesōbōžneho ciznjaja fa-čajnōzjy, kotrej nje mōže najdemu wōzmenju krojei a wam njeje drube pšhidnjeje kľiba njebože — dba čas pšhidnje — wēteje mi to kľōbje — jo ho na te hľona dopomnjeje. Ale potom hōdže kľano to kľono plačicjy: „Nik f posdže!“

Wēteje je wšchudžom na hwočeje, tež w njechim lubym wōz-nyim kraje wjele njeboža, wjele hľubody, wjele nještawowateje wly. Kol je pšhidibō, so je taf wjele hľubostawa, kaj je we wulki mēščak, najlōže wōbō — ščō mōže to wuščēdžicj? Hyle hľubicj ho wome ženje nje mōže, abe pomjeničecj ho mōže a ščōž mōže cľowitja pomoz f temu pomōčaj, budje ho tež kľaje. Nlōč lubowam hľezor, kotreho čhuz Wōh djerjecj, f jašnym pšhidkadow prechdy dže a ny čhuzaja a nim hič. A hōdy naš wōch njeboža, budje, prechdy hačj kľistotek f kōzje pšhidnje, prawta hľečejčijawta bratrowta lubočeje hwoje dobyčeje hwoječaje na hēčicjōzje f hamo-lobōčjy. Hľajčeje, bratrowta lubočeje je tež te fačacjeje, kotrej je f pšhidny tuteho napominanja hľudo. Kōzby sozjaldemokrat je do žyla njeopšhidny cľowjek f teho bla tež njebožom a hľubny cľowjek. Wšchēd tajkim njebožom kōzbeho mjes wami, wy dječaczerjo, šahowacj, to je mōj wotpohlad a šamyrki!

Rošlad w našim časju.

Wistopjy šu wješčka Wismarka fa hwojeho cľewneho mēščazana (bergerja) pomjenowata. Ščahdzenu hľubdu šu ho do Friedrichs-ruha, hōdže Wismark nēk hľubi, mōny Wistopjy pobaki, so hudy wješčke Wismarkaj cľekny mēščazniski list hami pšdepodaki. Wudny jara pšchēčelownje pšhijecje a Wismark wōčje ham na mēčje hwojtim nomym hōbu-mēščaznanam telegrafiski postrow. Wot- wōpšhtanzam dječke wōn mjes drušim tež, jo ho no dōzjaja, jo kral Albert wēčje fa što nje mōwimja a ničejo pšchēčiwto temu nje mējeje, ščōž šu Wistopjy cľinili, hōdy wōni pšhi lubočeje a hľewnočej, kotruz pšchego fa krala Alberta maju, hiščaje nēčšto fa stareho kanclerja wōčje maju.

W Auklowstje šu rubježnizny špēčny železničny časj, kľj wot Warina do Konstantinopla jēhđi, nadbanjli a nēmščik a jenzel-šik pučowarjom, kľj w nim bēhju, jōtch wotwēdili. Šu hēbi fa jatuch 200,000 šrankow jato wulupny pjenjes žadoli. A dyrbi ho taf štač, jeli jo žiwjenje jatuch šōzercj čhēdja. Čšadowny wēbnik Freudinger je ho do Konstantinopla podaj, jo by pjenjehy pšhidnječt a rubježnikam wulpacicj.

Se židami wōbšhadzēja Nizjy f wulke hurowōčju. Wšchēdnje ho wōtoto 300 židowščik hwojžom wōbeje f Wōlzym wučezi. Daj je wōbny Wōndōnčik žid Wōljdōstid, pola kotrehož dčhđje hēbi Nudōnsta 500 millionow pōzēčje, jeli pjenjeje šapowēčj. Židowštvo w Nizjeje je paf tež žame na hwojim wuhnacju wina, pšchōž žyle wotawenje bē w židowščik ratušč a po najšrudniščim waldžuju hľečejčiwjenju wot nich wotwihōwadu.

Na kupje Korfu w jōniskim morju šu dla mordowanja hōčejki pšchēs židow ščēžiti wudryte. Gričishte kľežerčtwō je tam wōtawom pōkľato a pšchēpnja wōčje.

Š k l ē t n e b o. Kľaj w druhich wōbšhadach, je hľewdzej generalneje žywjenje wistajzije, kotruz hľubdu 3. junija pšhi rjanym wēbrje mēčajm, ho nam pšdēs Wōžu pomoz kľoznje porabidj a je na wšchickich wōbšhadnych, ba-li Wōh, wōbšhajne žohnowanje pšhid-nyje. Nlōčja žrkeje bē f wulkej prōžu a wuljojnōčju do šeleneje hēty Wōzje kľaznje pšchēwobročena, cľekne wrotu, rjane pľetna a meje wšchōdu našču wēš a wōbeje hwojedščisnu hľaju. Hōdy bē bōdaj kľes šarar, žyrlinwa rada, žyrlinowj šastupierjo, škulšta a borošcena mōdōčje, wōjekte towarštwō atd. rano w 8 hōdy, f wōnta wby pšhi pľenich cľewnych wrotach kľajja generalneho superintendenta a druhich kľejow wistajzijeje komissijje wutrobnje wostrowi a w hwojedščisim časju na šaru pšchēwōdeli, podacu ho hľubdom w hwojedščisim porjēdže do žyrljwe. Ho šarowduščy šľowach kľajja dučowneho Čendera Šlogawōwō djerječje fa šarar

Denik liturgija a pšedawanje wō Jana 6, 66—69. Ra to wē- ječje f. superintendenta Štrāchid f Kľōžena mōžnu, wubudjaju rēč wō prawym najožowanju Wōžejo šľowawo po Kol. 3, 16. Jo tym bē wōstēčenje f borošceni mōdōčjy, wot f. dučowneho Alberta je Štrēchena wōdžene, w kotruzj ho mōdōstne wōwjebelenja a pšchēhēdženja do hľewta Wōžejo kľona šľowaju. Ščōnēnje djer- ječje našy luby kľes generalny superintendent dšjawo na ščr- luhaj „Hdy hdy jo f šawljny hľajšami“, kotrehož pēhņer, Šokub Wenzler, ho 28. julija 1758 w Žannom narobj, dēščje wutrobto hľunajze wōstēčenje f wōbšhadny hōpšdarimja a hōpšomaj, wō- hēje na to pōtožuju, kaf ma ho našim dščejom prawta dšawo- nōčej do wutrobto hľudicj. — Na hľewtim kľemščenju mēječje wot wistatorow šarar Wōšta Šchidchōwst jadrine a mōžnje pšhidmaje pšedawenje wō Mat. 7, 21—23, wōpōčnje, erne a prawe hľu- towne hľečejčijawstno rjenje rošjōnjene. Wulkeje hľawby hōbno tež je, jo našy mēčajny žyrlinny čhor nam tež na hērlšim kľem- ščenju rjanu mōtetu hērlšti šawōčja. — Wšchēdne wōjne wurabō- wowanja kľajja generalneho superintendenta f žyrlinowj šararimja a šastupierimje, kōž tež f hľewtim patronom a f šararim a wje- cžorna Wōža hľudja, na kotrej kľes superintendent Griesdorf je Štēudniha pšedawōčje — Wōžu žel trowu nještomwōtjeje —, wōhľankludnu tūton štrōny, wot Wōžeje wistōčjeje wō njebradny hľewdžēn. Wōh, luby kľes, dai, jo by žive pľoby pšhidnječt fa wēčnje žiwjenje!

W Ščepjanškej wōbšhadje bu generalna žyrlinwa wistajzija 24. meje wōbžerzana. Tež jow bēhju unōhe cľekne wrotu šľawne a na nich wōtawdu napřkama „Witaj“ a „Willkommen“ lubch wuhšobolōžnych kľejow wistatorow. Na wōby pšchēd šararim wrotami wotšpēwacu škulšte dječji rjanu wot f. dučowneho Wjēlana pšchiprawjeny witaščki špēd:

I.

Dženš hlyer luby wulšhadja
A hlymjo nadre rošhlywa
Do role dočnje wutrobto,
So nještawta bjes pľowob.

II.

Dženš paltr hľewny wōčje ma
Kľaj wōmry taf tež jēhľata
Na postrow Dobru, hlymju,
Na kľu Wōžu, šelenu.

III.

Njēd žohnowanja dšēi dženš je,
Wšchēd wutrobto ho wješčelje —
Wōb wōla žyru wōbōdu
K njebju — Kľejelje do domu.

Ra to witačje kľes dučowny f pšchēčōžtom tūdy ščtucžow a je šamotwōjemom hwojeje hľabočje, jo ničto wšchēs šamōženje ho napināčje nje mōže, lubch hōčjow na šaru. W dšewječich dšēchē ho pod šmōnjemom wšchickich hľowow do žyrljwe, kotraž bē f pľet- wami a wēzami po mōjnojčji wulpšhēna a f šudžimj wōzaju hačj pšchēpšeljēnaja. W šarowneje rēčji pšchēd wōstajjom, w kotrej ho wōbšēni, jo žyrlinwa wistajzija po prawym nōče nomōtne njeje, abe jeno wōlyetawenje šareho wōšdajnja, po kotruzj je našy luby kľes a Ščōžnik tute našču šemju teptajo f ludom wōbšhadaj, šłupi f. Wjēlan na šłektu a djerječje po pšchēdškanym Žerem. 31, 31 nēmšte pšedawenje wō wjele jašdenjom a wōbēčjōzmočju napom- najo, kaf namy nomu kľub hēbi wuhšō wōčječ, kľj naš wōdji pšchēs šlawj dōstojenja f Wōžej do domu. Š šłektu dēle wōbēž- nemu 70 šletenmu šaržej wōbaracu, hiščaje dale tež hērlšti pšchē- wōwāč a kľes dučowny Wōšta f Šchidchōma djerječje dēčje wro- troby hľunajze hērlšte pšedawenje po jap. šłuf. 2, 37. Wō Wōžeje kľuzbje ščromadžj kľes generalny superintendent našču mōdžuju pšchēd žyrljwa na šerachōnje f hľečejčijawstenu wōstēčowanju a potom težo runja hōpšdarimja a hōpšō. Wnē bēhje wōbitō a kľajja wistatorōžō šēidžēhu ho f wōbēdu na šaru. W ščōž wu- jedščajth kľes dučowny Wlberj do Witorofa a kľes superinten- dent Griesdorf do Wjēmina a kľes superintendent Štrāchid pōba ho tu na škulštu wistajzija. Š ščwrtroch jednāčje kľes generalny superintendent f žyrlinowim šłaršim a glemškim šastupierimam, a w pšēčid bu wšchēs kľajja dučowneho Wōšta je hērlštim a w ščhēčid pšdēs kľajja dučowneho Čendera f Šlogawa f nēmštim wēčjōžnim nlyšpōrny pšedawomom tu wistajzija ščōnējena. —

Woh baj, so by tu vafitazija, kaj pječa je, najlepših fačijščih me vutrobah vofovafitaja, tež njezapomnitij nafstoh bifa f horzylidje tubofci f temu, mo fotruvž japolčhof praji: Za tubofci f khrstufke pšferičehi vafitko wofjeenje.

Š Njch wafaba. Šchwörtz, 4. junija, wofy wofafje ho tudy generalna žyrwinfka wifitazija. Žony a mofde hožy beču ho ja bohate wupfjednje Wojeho domu farate. Knjes generalny fuperintendent dr. Erdmann, kotrjž bešje w hrožje pšfenogofat, bu f drubimj knjezimj komiffije dopofolnja w 1/2 9 hodj. pšchwef farfim domom pomitany. Tudy beču na wofjejni dročj je fchwef dročj wofjone a nifšik brešov fšerofe, na foboznju podobne cještne wrota fotafene, pšchwef kotruvž na powyfšjenjny meštne ftejo dwe Šerobowj f wofawifno cještnyh mofdyh hožow w hwojci rjanej pšchi knjeje generalnemu fuperintendentej dudowny wenz j napifšje: „K nam wafite!“ pšpedowafatej. Pšchwef tute herfšte poftruwjenje be tón wofkaf knjes tat hnuty, to ho wofedamj knjeje nomaj wofpjet j rufku dšakowafje. Na to hofabaje ho po zdubwifšim inonjenj na fšpenogony fchwiffidj džečj fwjebječifci cšah do Wojeho, wot nemište a herfšte wofabdy napeljenego domu, hbežj po frotrej rěči knjeja fuperintendenta Griebborja knjes dudowny Stanga w 1. Jana 3, 23, 24. pšredowafje. Na to ftečjowafje nemifa rěčj knjeja dudownego Alberta w Jana 11, 28, a herfba rěčj knjeja Wroški f Šchwifšowom w Mat. 5, 14—16. Wotrošjena nemifa a herfba mlobofej — nimale hacz do 30. fca — be ho nimo mery bohacje pšchwef wofarjom fšromadžifja f fkašnemu roštręčenjaju, fotrežoh hřowna myšl bešje: fšchwef fčizjara a wjekele. Roštręčenjaje generalneho fuperintendenta j domjozujny hofpodarjem a hofpofamj 1/1 hodijn tón rjany fwjebječij fškonci. Pofopobnju be pofbeženje žyrwinfkeje raby, re wifija 3 fškulow a wopyt dšekafčifkeje kolonije Wunfšija. We wječornjej Wojeje fškufnje wot 6—7 hodj. pšredowafje knjes fuperintendenta Fředřich w Mat. 6, 1—8. Wo wječertj na hrožje knjenje baronki f Šchwifštem fšromadžifškej ho tam tomafifne domjozujh hofpofow a mofdyh hožow hifšedje juntręčj, fo bychu ho knjeje generalnem fuperintendentej hifšedšlafite a jemu nelotre fšerufšwe wufpufnawe. Wofhoft knjes dšakowafje ho jara fwješelny ja tajle pofčelęenje a wofpofamj tubofceje a fškonci j wječorneje modlitwu tutón bohacje žohnowany džen. Wšón woflanje wofšifim, fčiz hu jon pšchwifowafčej wofhafi a wofšifim, fčiz hu jon hofu fwjeczęej modli, njezapomnitj.

Š Wofšofow. Generalna žyrwinfka wifitazija, wofdžeržena w Rošborfkej dizečji II. w cšahu wot 22. meje hacz do 9. junija, meješje ho jny wofšofojanfkej wofabje 5. junija. Hřjo nelotre dny prębjdy beču žony a mužjo, mofde hožy a mofdy hožy, hofčizara a hofčizara po napifškim wjedženju a je wšchemi mofamj dšefati, fšwoj luby Woji dom, fšwoju wješ a fšwoje fšdne do fwjebječifkeje pwydi wofbletacj. Wjele cještnyh wrotow f pšchwifšimomj napifšamim be natwarjenęej a mofde meje beđachj je fšwojkej mlobodnej felenofčju drohji na wofemaj fšromawj. Wofoto 9 hodijn pšchwifšije wifitazija komiffija, w jeje pšredku wofšofobofojny knjes generalny fuperintendent dr. Erdmann a wofšofčelęenjy patron tudonmeje žyrwije a fšule knjes hrawija Arnim-Wofzafowfki do nafčjeje cještje wšy. Po wutrobnyh wofitanyh pšchwef erj nafčehjo knjeja dudownego Gencfki fšojentnu wof fobedehjo hofufławata komiffije wofšefje, pofčjo ho fwjebječifci cšah rjadowacz, kotrjž be hacz dafol pučj na wofemaj hofomaj wofbnejewofat. Pšredku frotčjeje fafella, f mjeji pšchwifšimajduhjo ho džečji Wofšofojanfkeje a Gamarowfkeje fšule, tudonme wofjerfše tomafifno, herfšfše a nemifše cještnewoje knjenje, pšrinje w hwojci narobnej dračaje, ja tyni džeču knjeja wifitarjorjo, hofufštaby gmejnifkeje a žyrwinfkeje raby, fšufstjorjewe gmejnaw a drufy wofabomj. Wob nufamim fšareho Lutheroweho fšerufščaja: „Sebnj twjerdy hřod be inafčj Wobš fam“ a žyrwinfkiš fšwonow cještnewoje cšah do fwjebječifšy bohacje wupfjednje Wojeho domu. Wofhy beču wafitše mefšna f nutrunjny pofkufadžemj napeljenene, wofka mnohofej dyrbječje w fšodach a pšchwef wotwenzjemj burjenj fšacz. Křane, wutroba a dušdu wofšewjewe a natwarjewe fšlowa ho tudy do f napjatej nutronofčju pofkufadžaje wofabdy w herfšfej a nemifej rěči f erta knjeow dudowny: Wrošfke-Šchwifšowfke, Gendera-Wofzafowfke, Gencfki-Wofšofojanfkeho a Alberta-Střehlfenfkeho rěčjadu. Roštręčenjaje f wotroščewej mlobofej džerjefšej f. fuperintendent Fředřich-Groffimaj na tež nafšim Šerobam fšrojfnifwe wofafnje. Š wofšim fšoforjenjow a dobrym wofbđelęenjow ho na wufjedbenja f. generalneho fuperintendenta pšchi roštręčjo-

manju f domjozujny hofpodarjem a hofpofamj ledžbowafche. Wofpofobnju w 3 hodj. wufjednje ho wifitazija Wofšofojanfkeju fškulow pšchwef f. d. Gendera a Gamarowfkeje fšule pšchwef f. d. Wberfcha. W runym cšahu wofdžeržja f. generalny fuperintendent w Wožim domje pofbeženje žyrwinfkeje raby, w fotruvžj ho b. dr. fadženje herfšfše tomafifno mofdyh hožow me Wofšofafy a nemifšeho tomafifno mofdyh hožow me Gamaracz wofabamj. Wofoto 6 hodijn džerjefšej potom f. fuperintendent Griebborf-Studimifki wječornju Wožu fškufju, kotrjž be tež derje wofpjtana. Wob hřaf bacz, fo by tón dudowny wufjt, kotrjž je nafča wofabaf f tudyh fwjebječifših dnajw cšerfata, wotruvžj byk a wufdžerjaf za cšah a wefčelofci. To daj Wobš!

Š Čizno pola Gamarom. Wafat 5. junija mejadny tej pola nafš žyrwinfka a fškulofa wifitazija. Dopofolnja pšchwifšewjehjo f. f. nom f. fuperintendent Wendt, knjes dudowny Wrošfa f Wšchwifšow a f. hamtanm Škulante jako fšufstjorj knjeja hrawje f Arnim. Wotwenzjewe pšredowanje džerjefšej nafš lubowany fuperintendent w nemifej rěči. Š temu pšchwifšamj ho herfšfa Woža fškufja. W tej pšredowafčej f. dudowny Wrošfa na wofprowbje wutroby fapšchwifšajewe wofafnje. Na to wofješje ho roštręčenje f wotroščewej mlobofej. Knjes fuperintendent Wendt wofdžerje to fame w nemifše a na to f. dudowny Wrošfa w herfšfej rěči. Pofopobnju wot 3—4 1/4 revidowafche f. fuperintendent Wendt nabojimj w tudonmej fšuli. W 5 hodjinah fapočja ho wječornja Woža fškufja. Š te fšedajej tež f. hrawja f Arnim a f. generalny fuperintendent prof. dr. Erdmann j nafšim lubym knjejom dudownym Gencfšafu hem pšchwifšefje. Wo Wojeje fškufje, kotrjž ho fašo wot f. dudownego Wrošfi w herfšfej rěči džerjefšej, fšoji f. generalny fuperintendent frotřej rěči na bohacje fšromadžemj wofabdu, f kotrjž ho wutrobne roštręčenjaje j domjozujny hofpodarjem a hofpofamj pšchwifšamj. Š fšromadžemj fšewom: „Wojo wofšhod pofohimj!“ fškonci ho tón džen, kotrjž be wefčje ja jčj najmujh wofj hacz fšwonowom fwjebjenj. Wječ f temu wofaba, fo by ho dudowane a nabojne žimjenje w nafčej wofabčje pšchwifšorifto!

Štrawofe fšlowo.

Wjebohji fafški kral Jan džeške raš f hwojenu najfšarščenjenu hřnje, netčjžemj kralej Alberta, fšebowawe wofpomenjaja góhne fšlowa, kotrjž hu tež ja fšedehjo mlobdženja, fčiz žaneje wječehowje kromy njenjeke, hwefsto ja žimjenje j jehw mjete fštragamj: „Wubž hřwerny a wofštanj, pšchwefoh najwefšidšij njechwefčej mlobdžiny je lofšomgšifkofčj, kotrjž hřumjo dobręch pšrodčewafčow hřudom fašo j wutroby wutrožnje. Šeno fšchwef wutraje hacz do fonzje, hbežj fšoznj. Wubž hřwerny a wofštanj w fšwojich dšefach, pšchwefoh jeno dšefawj mofde neščyto dobręho dotroženęej a wječorj ho wjekele f wofpofojntej pofčje. Čšijn hębi twjerdy rožanjat hřwojich fšlawow a džerj ho jehw njechwabafjo! Šchwef hu fapofacz, to hwefčje f fonzje, a hdy by tež fčafje wo kello napinanja trjeba hbež! Njezapofčj pšchwefjele na jeno dobo, ale čšijn rafšcho prawje, fšchwef pšřofb mašč.“

Ššlowo hrawje f Wofkf.

W fšefce, kotrjž je Wofkfa 80 let fšary na fšwojim narobnym dnju pšaf, praji wot: „Ščejn bifišo na fšonu pučja hwojejo žimjenja. Ale po fat jara fšinajfšej merje budje ho w pšchwifšobnym hřewce nafčje yfše fenufše fšlawowanje hřudij! Niz nafčje jofne dufyfati, ale čšifkofčj nafčehjo dšeflanja a fšwecne wutracje w pšchwifšufšawofčej, tež tam, hbežj ho węž fšawnje wifdžęej njeđafche, poflafite, fat wjele hódne be čšifkofčje žimjenje. Raf dšimjenje ho pšchi pofšedimn wofšlabamj mefšta wofšofidč a nifšik pšchwemaj! Wšchwaf nječemj hramj, fšchwef hrami hębeje, fšchwef drufim abo wofšchwef wofi pšchwifšowacz! Wubže dobre, hřbz my, fšchwef fšwonowane nafčura, pšchwemjele nješafimj do račnufki (fšchwobanja).“

3. njeđelja po fšwj. Trojizjy.

Njeđelja	Lufafšja	15, 1—10.	1	Pštra 5, 6—11.
Pšodželja	1	Mořafja 23, 1—20.	1	Mořnikš 8, 31—39.
Wutwora	"	24, 1—14.	"	9, 1—13.
Šerjeba	"	24, 15—28.	"	9, 14—21.
Šchwörtz	"	24, 29—49.	"	9, 22—33.
Wafat	"	24, 50—67.	"	10, 1—11.
Ššobota	"	27, 1—16.	"	Pšalm 63.

Womhaj Bóh!

Czytło 12.
18. junija.

Četnik 1.
1891.

Szerebske njedzelske łopjenka.

Widawaju ho kóždu hodotu w Esmerlerzej knihičisjczestni w Budyschinje a su tam dostać sa šachtwórtletnu pschedplatu 40 up.

4. njedzela po św. Trojizy.

Lukaška 6, 36: Budźce hmitni, jako tež wasz Wóćez hmitny je.

Knjez Jezus naš napomina, so by byli jedyn pscheczjwo dru-
hemu hmitny. Wón wschał je wjedził, so na hwecze žadny czo-
wjeł ham wot ho hmitny njeje, a so ma kóždu wot naroda wu-
trobu wšchu pošnu hamoluboćeje a hamopaschnoćeje. Jezus čže
pał nam tu prajić, na toho durbjeli hladacž, so by ho kóždu na
to šnowzil, pscheczjwo druhim ludžom hmitny być: Wóh je hmitny.

Čžemny być jeho „džeci“, durbji być kóždu ham tež hmitny.
Lubemu hlóncžtu dawa wón hweczič na stych a na dobrach, a
jeho Wózi desčecił kjepi prawym a njepravym jich pola. Wóh je
hmitny, pschetož škorum wón čžije nosy dawa, mučžnym a šrad-
nym dawa trošit a wošchewjenje, a š kóždžicžtim nowym bčžm
ranjom čže jim saho nowu móž špóžecič. Wokheje š Betelehem-
sleho žtobita a š kčžija na horje Golgata ho nam jeho hmitnoćž
hwecič kaž hwěta hwěza. Zowte batle móžemy saho tak prawje
wotnje pošnacž a dorosnič, šhto to po prawom rěka: „Najš
Wóćez je hmitny.“ A ranjewon teho dia, doleč wěm, so je
nam Wóh w Křystušu hmitny, durbji ho nam našča wutroba
wšcha šnjehečič, durbji ho nam našča wutroba wšcha šrěcz a
lahoricž.

Šchtóž je š wopřěda ham na hebi našonit, tajtu wulku
hmitnoć je Wóh jemu š tym wopřofał, so je nam Křystuša sa
šwójnita dał, jeno tajti cšloweł moje jako šfchecžijam ham prawu
hmitnoćž mčž, to rěka tajtu, tajtuž hebi tón Knjez wot naš
wšchaž žada, kiz čžemy jeho wucwornizy być. Zajfale hmitnoćž
ma jeno tón, kiz móže hebi špřowacž: „D deje mi, so hyn ham
hmitnoćž dołtał, haj hmitnoćž, tajtuž njebeč šakžizit“, a kiz wě:
„tón hamy Křystušu, kiz je ho něhoy w Bětchehemje narodžil, kiz
bó šaplawany, š čžernowjež křozu wšhměčžany, bity a šfchjowany,
tón hamy je něto tež wšdžon mój, wón mi hamemu tež hodu
šfuchja a je tež mi nowu móž dał, so móžu nětkle ham tež žiwu
być.“ Wšchetóž wót niłoho, hač wót njeho hameho njemóže nam
tajta móž wukšhadecž, kotraž cšlowejež wutrobu wšchu špřęstwori,

hač wot njeho, — a ničto, hač wón ham, našč Šbóžnit, nje-
móže wot ho prajicž: „Haj, ja čžinj wšcho nowe.“

Duž je ta hmitnoćž, tajtuž nam Jezus porucž, a do kaječž
durbji kóždu kaž hodu nješarjenja, něšto čžije hinalče, durbji
nětajti tuž čželneho houbuczerpjenja, kajež móžeje pola hwětnych
ludži tež druhdy pntuž. Tajzy njemóže druhich widjeć čžepič,
duž jim, bđžž ho hodit, š pweča du abo jim kulčičil popomhaju,
so bychu jim tamt dale wodečžani njebyti. Wóh je š sprawni
wutrobu pscheczjwo nam hmitny, š tajte wutrobu budž wot noš
kóždu tež hmitny. Kaž je ho Wóh w šwojež wulke hmitnoćč
š nam do naščeho hujbenstwa dele podat, tak podaj ho kóždu tež
hodu dele š swojim bratram a pomaj jim, so bychu se hwojeho
hrěcha, se hwojeje nuš a hujbenstwa wón pschjchl. Takle po-
kaječž, šhto ho šfuchja tym čžinicž, kiz čžedja „Wóže džeci“ być.

Mješu twója hmitnoćž nišdy nima,

štabofa, kaž morjo, twója luboć je.

Šnadu twojeje ho cšloweł šfchima,

šduž by ja ho rad mčž wodečž:

Lubowč twója hwecič ho kaž hlóncžna krašnoćž,

Dawa naščim duščam trošit a šbóžu jašnoćž.

(Š knihow „Wšchěbny Wózi Křič“.)

Wadužeje a modlceje ho!

Wěrna historija, powjedat Wilhelm Immanuel.

(Potcažowanje.)

9. **A to poidže sa mnu dobrota a hmitnoćž moje žive dny,
a ja woslanu w domje teho Knjesa wčžnje.**

Šduž bč žana-Wóža nimalo dwe lećeje w Briegowitim jastweje
pschęwrota, bč šjawnje widjeć, tak jeje štrawoćž hijnelče kaž
hwěta bweš hwěta a bęš powětra. Wona dale bole wobčny a
bč tał hlada, so po rajšfchajim džele padoče. Techo dia jej bčřu
wšchitto dželo špřchęčju, so móžeje nětk žyje njemylena a čžije
šama ja ho być.

Esso molicz a w bibliji cztac, kemski kshodziej a k swojim spobutajm rzeczej, be jeje szbowne dzenie dzieto. A tak bogacie je ton knjes jeje cidae dzieto na duszach pojebnowal, so wona hana to njeptny ani njeptnial! Jeje zyle bycie przedwajde, byrniej jeje ert ani klowicza njezrac. Direktar czajto k duchownemu dzejde: „Wona Hana-Moza je wiedzaj, szto to rada: wy seje wurcjel, a wasze imzenie je potajene i kshytsuom w Woty (Kol. 3, 3).” Szto to na Hanie-Mozi je jeje jastnowej draczje pnyrzej mohi, so je wona czihe, kswobodne Dzeje dzieto, kotraz je wshifto, hamu hmyrzej hjo pchewynia (Jan. 5, 24) a so je bobaczijcha a kprofolnijcha w swojim Woty, hacz netofratzki wysofa, wobowna njeni w hmojich hmoedczajch a jidnjanym drostach, hacz netofratzki wjerschowka na tronje. Dobrota a ksmilnoscj dziejchje sa nej na wshifichj sejezjadch.

Widowanie pak ho jeje szhoroscj pohoridchi. Szucha njemoz molowasche borhy hmoje sejezaje roze na blednyaj kizomaj a da jeje szubotoczjemnjajm woczomaj hichidje jidnijnichj jachnotej. Wona be tak rzjana, hdyz tak czenia w hmojej pshinarobdzenej ludobnosci a dziejazej njemnosci w wobliczu stejejde, so ho nmoly, kiz jastno wopytowacu, na nej dodajwacz njemowacu. Zetar borhy pshifata, so ma do hojnejne pshidzej. Wona tajto njebe, so by we lozu sejezje durbjata, ale wobebiteho wothlabanja trebowacu. — Zedyz ho na hmyrzej wasdne polofa, tak ho sejezje pzojowacu, so bychu jej netajtu kshubn woposalcini. Netotni bezhy baj kraduju lutowali a tnjeja direktaria proshyli, so by domotli, so bychu ho lubej Hane-Mozi sa te pnyelje wofschewjenja kuzic hmeje. Direktar Hana-Mozi njimale runje tak czajto wopyta, kiz jastnowy duchowny, a mjejische hmoje nutne wjebele w rozszecjowanju i nej, w kotrymz wona, to hama njewjedho, najlubosniuche parte i szobateho postaba hmojeje wurtbody posteljejde. Wbn czajto k hmojej dzije hmoje: „Dydz i Hana-Mozi recju, mi je, jaso bych kemski byh. Tajta szubotoczje najjastniucheho pshnacaja hredha, a pshy tajt mer szbowne wjetozje wecznoho szboza, kiz pata njeje, nihdze hichidje nadeschow nejshym. — Dwe hmojeje szitucuju zjuteho kshajczijnantima njeje mi jadbny duchowny ani wuzenzy tak wujonit, kiz toje lubojne dzieto Dzeje, kotrez durbju wshy jeje hredju a wshy jeje winje dale bole lubowacz, czim czosajidchi i nej recju. W swojim hubjenistwo hmoje wostne hmernosci hmojeho Woty hswali, kiz sa nej w dobrocze a ksmilnosci kshodziej dawo jeje zime dny.”

Niebdju wjeztor, hdyz beshje jastnowy predar runje i nej nutrje poroczaj, direktar saho do hojnejne i Hane-Mozi pshiditbe. Wona be w hmojej bibliji spewala a k shadwotzetemu wialneju slowo Jan. 10, 11 czitawa, wo dobrym pastorju Jezusu. Duz ho ju direktar pshczelijnawje wopraccha: „Kak ho czj wjedze, Hana-Moza?” Wona wotmolwi je hswetym wobliczom: „D tnjes direktarjo, ho djataju, mi ho, dzofawom Woty, jara, jara derje dze!”

W behu hmojeho rozszecjowania direktar dzejde: „Szym hbej hjo wshelafu wshifli, i czim mohi tebi wjebele szcimiez; njewedh nicje, Hana-Moza?” — Wona na njeho pohlada a dzejde: „Ach, tnjes direktarjo, tak durbju ho wam sa wasdu bobatu lubolci dzofawocz? Wsh ton knjes wam ju lopaczaj, wam a waschim dzofawo, jow a tam. Ale njedobam hbej nicju wozaj, hacz jeno szbowne, jeno szbowne wumrzejce.” Za wshaf mam wshcho dolcz. — A tola, jenu profstru, tu brje hichidje w cidaej wurtbodye mam, ale — — „Jeno ju hjes bojoseje wupraj”, wotmolwi dobroczijnw direktar. Duz Hana-Moza k njemu slupi a dzejde: „Hlabajce, tnjes direktarjo, tale jemizta profstrwa je: Za chytja pshczajra rada hichidje ras do Hajniz. Zam chytja do wshchj domow hicz a na prohad kscjo zam tak dofoho proshydz a lezo wostacz, doniz mi wshiditzye lubi ludzo tam wot wulki hredz wodali njebychu. A potom, hladajce, ach, potom dzyfa hichidje ras do naldje wshy, chytja hmojeho lubeho, lubeho nana a bratrow a kotry a tnjeja duchowneho wiedzec, a tnjeja wuczernja, a lubych wsdchj tam, a hichidje jemizta ras — ach poklent ras, pshy rowne hmojeje lubejje, njewobczizete maczerje ho pomolbitz!” — Hstobotnuty direktar wotmolwi: „Luba Hana-Moza, pohlednja profstrwa je tebi dowolena. Szym i Martina dzejba pizmo dostal, fo je naldh luby hszor tebi twoi hsthanitki czajb pshifrotidchi. Hjo i tonz tuteho leta budzecz kswobodna. Tola mjejcha, hdyz budzecz trochu strowidcha, ras k hmojemu nanej jez. Chzu to woshitaracz. Ale do Hajniz — blaj do Hajniz njeshob, dzecjo! Szto tam chszel? Ludjo, ach ludzo tak czjeto wodarawu a sabycz njemojaj! Wshafaj lubzi a woboczj ho jemizaj i lubemu knjeszej a Szobijnjej, pak kotrezhoj je wjele wodarawana, kotrezhoj ksmilnoscj je sa todu kshu twee zime

dny!” — Hana-Moza pohludawasche czjcho na njeho a pohlada jemu dzofawom do woczow. Ale be tak shaba, jo ho, blifka wumorej, na hmoje lozo swjeje. (Szotzenje.)

§ dzjelaczjeroweho katechizma.

Wot duchowneho Nammana wshkaneho.

§ Jezesny sakoi wo sakshujbe dzjelaczjerow.

Esso huto praji, so je dzjelaczjer pshes jastnowu moz na pshego sakshubny, hubjny bycz. Zuta jastnowa moz, kotraz jeha podczajidchje, ho njenuje „Jezesny sakoi wo sakshujbe dzjelaczjerow” (to dze prajic: sakshujba dzjelaczjerow njimale pshego tapama wshlanje, ho njepshczem; teho bla ho ton sakoi jezesny njenuje). Wo tym je ho wot szobidematofratzifeho wjedbnia Lafalla najprjedu dzjelaczjerom powjedafu. Tuzon pshes:

„Jezesny sakoi, kotrzj w naldich wobshelofscjadch po tym, hacz hu dzjelaczjerjo jadni abo niz a po tym, sztoz ho trejba, tez sakshubn postaji, je tosti, so sakshujba dzjelaczjeria w pshczertu ho na to wobnujeje, sztoz wbn njunje k hmojemu imjenju trejba.”

Abu hdyz chzymu to i drugimi hlowami prajic: „Koz netko wobshelofscje hu, njesh ho dzjelaczjer pzojue faz dze, wbn moze tola pshego jenzj pak marbowacz, faz ranje sa sebbe a hmoje dzeci trejba, wbn pak tez pshego toje imjeje, so runje shodu wurmezje netrejba. Tezo bla dze ton szobidematofratzif hczjumar prajic: dzjelaczjerjo, wam wshifito nicjo njepomoha, wy seje k hubjenstwu a k nusy sakshubni!”

Je to werno? My njechamny njemernoscj, ale wernoscj. Je to werno, so je dzjelaczjer hnydow wot spoczajta k shudobje jashubny? Kat dha teje?

Na tutym wuprajenu wo tak mjenowanym „Jezesnym sakonju” je netcho werne a netcho wopaczne. Wopaf je prajicz, so hu woprabidze wshiditzy dzjelaczjerjo we wulkm hubjenstwie. Wotewozje tola wocji a shabajce, tak zyle wshelafa je sakshujba dzjelaczjerow w podbopkach, samkarjom (shloparjom), itakozom, dzjelaczjerow w cishidczernjach. Netotru jednomy dzjelaczjer w podbopkach na pjez abo shczecj krocj telto sakshubny, faz shudy itak. A tola staj wobaj dzjelaczjerje. Stejtaj wobaj tez woprabidze pod tutym „Jezesnym sakonju”? Njesho ho jemu wjele lepe hacz durbujmo? Nima ton jedny pjez krocj tak wjele, hacz ranje trejba, so shodu wurmezje njetrebaj? A ichjo chaj prajic, jo je jeha dzelo pjez krocj tak czjefje?

Wopaf je tez, hdyz dze ho prajic, jo ho dzjelaczjer njemohi i shubotoczje do wshyfozije wobshczujny. Haj czjele to je, ale tola mnozo. Njeshojecje janzh, kiz hu ho wot tuteho „Jezesneho sakonja” kswobodni (wrem) szcimiti? Bczu, wy jnawezje tnjesow, w rjanahj twarzenjadch bydlazh, kiz dzejo netohy dzjelaczjerjo faz wy. To wshaf ho tez precj njeba; czim dale je ho sabrifise dzieto w naldich czaju ros-shczertu, czim czjefidho je ja dzjelaczjerjo wo wobshczujny, czim jadnitcho ho to stanje. Woprabidze wshaf je njimale wulka mura hrijedz dzjelaczjerow a tuch, kiz dzelo damaju.

Werno je na tutym wuprajenu wo „Jezesnym sakonju”, so we wulkm a szym dzjelaczjerjo pshego shadnu sakshubn imjeja. Jenje czaj njepshiditbe, w kotrymz budze lozby dzjelaczjer bobaczj faz jid Hofshiditcz. Stajnje budje hshidichj naposhad w dzjelaczjerofschj domach, hacz w hrodach wulkih pjenjeznitow. Jenje wy njebudzeje i postoczajnymi hamoramaj krepacz a je kshelbomnych shafkow picj.

Czejo bla niz? Lafalle wotmolwi:

„Sakshubna na dzen njemuje ho na docho wshidje teho dzjelaczjer, sztoz lozby runje k imjenju trejba, wshczotz hdy bychu ho dzjelaczjerjo lozo a lepe meli, bychu mandelstwow dzjelaczjerow a i tym te dzeci, pshes to pak i zyla liczba dzjelaczjerow pshibirerofa, tak so by wozaj dzjelaczjerow dzeto pntaf, pshes czoz by ho sakshujba saho na priedawidchi shodenzj kshidczajcha. Dzjelaczjeroma sakshujba njemozje ho tez docho nize teho dzjelaczjer, sztoz lozby i zjowjenju trejba — hmaf dzjelaczjerjo do wurtra wuczahnu, ho njemowjenja a pshes to liczba dzjelaczjerow wotebiera — tak durbu ho sakshujba saho na priedawidchi shodenzj wobshczujny.”

My chzymu, sztoz je ho luby wo wshifidich dzjelaczjerach wuprajimo, na wobshiditzy naldczec. W netajlich podbopkach ho na pshiditad 5000 dzjelaczjerow trejba, je pak tam jenzj 4000. Tezo bla direktaria dnjomu sakshubnu wo i hriwomu powudaji a druhe direktajje durbja tofame czimiez. Nekt rjane czajby pshiditbu. Dzjelaczjer sa leto 300 hriwomnu wozaj sakshuj. Duz ho woblicza wjebele hwezja. Ale czajecje jenzj! Netko dzjelaczjerje je wshchj hotow hromadu beza. Tez tajzj, kiz hu priedu druhe dzieto meli, chzedja netko w podbopkach dzjelaczjer. Wshiditzy hszjzy, kiz je shule

Womhaj Bóh!

Czíska 13.
25. junija.

Łétnik 1.
1891.

Szerebske njedzelske łopjenka.

Widawaju ƚo kóždy ƚobotu w Esmolerzj knihciziszczeru w Wudyschjnje a ƚu tam dostacj ƚa sctwórtkétu w ƚƚeƚƚatu 40 nr.

5. njedzela po ƚwj. Trojizny.

Lukascha 5, 4: „Wjes ƚo na ƚubinu a w ƚeƚrejcze ƚwoje ƚyce ł łojenju!”

To béske dźwóna ƚƚichajnja, cłowówtému rosumej zyle na- ƚšecziwna. Zylcizku nóz béske Pétér ƚo prózował a niczo na- łojł. W nozy wšak ło rbyu najłepje łoja. Steja blisłó ƚichy brjoju a djeja prawje ƚonjene łoško do njemidženych ƚycjow. Ale na békym dnju, ƚichy sƚadźozym kłónu a wšyke teho bšicje na ƚubinie, ƚdžej hemał žanyh rybow njeje, te runje murjedžene ƚyce w ƚy ƚešć, to tola je njemwšlyšćana wéz! A šćto je tón, łiz łiztu dźwónu žadantu wupraj! Šćiman a jeho towarichjoju ƚu wujajo, łiz ƚu wot małocje žem tutón jělor wobjedźowali, łiz ƚo na rybłojenje wušlejo, a tutón Ješus Nazarenki je ƚalle wóndano do Kapernauma ƚšicjajnył, je ł jeneho męka brjedja kraja do męka ƚichy jělorje ƚšicjajnył. Šćto wón wo tym rosumi? Ale Pétér ƚo njespjećje. Woje ƚtowo, łotrez je brjedy taf krašnje ł Ješusoweho rta ƚšicjaj, bė jeho poněžnego a wóšlyšćneho ƚtowo, Ješusoweho ƚtowa a ƚlubjenja bla wón ƚo woprabđe na ƚubinu wjeje a ƚyce wupšćešćewšći je ƚwojzim towarščemi teko rybow natoji, ƚo ƚo ƚycj toršajšće a napjeljenej łóđzi ƚo storo podmurješćje.

„Wjes ƚo na ƚubinu”, to ƚtowo tež nam ƚaczi w kóždycizim powołanju. Někotre cłowówt žwjenje je Pétrowemu nóznemu dźelu podowne. Wono ƚo ƚrežaje a cziwileje, bėbi žaneho ƚotoja njepopšćje wo dnjo ani wo nozj, ƚucuje a wšufje ƚwajat a ƚwajł. Ale kłónzo wješela a męca tola njewmęci do wutroby, njewmęci do doma. Je nóz a wostanje nóz. Wšćecjeło, ƚdžj ƚo tebi taf łeibje, njemobšćorj bėbie, ty ƚu na wopal łopocajł. Ty ƚo ł žyla njedyrbšć taf wjele staracj a napnacj. Dyrbšć rano šćewacj a w nozj wotłopocjowacj, dyrbšć dźělanu džen dźělacj, ale njewjelu ƚwjećacj a Woje ƚtowo ƚšicjaj: ty dawma mer a wješele. Jedyn trawj stórzješe, ƚo j šeho warbu do ƚrěbta njewjelo a wšak by tež njewjelo a ƚwajat džen dźełat. Ešnadž runje teho bla njewjelo, wjenješe ƚšicjajnył ƚšicjaj. Džj łopocaj mšćtr njewjelu ƚwajat dźełacj a wot teho cziša žem dźełaje łepje. Woje ƚtowo

a doměrjenje na Ješusa cziwi potórnych, ƚoštlyšćnych, rosumnych a dźeławych łudzi a cziwi dostawaju wšćebnje ł wyšćokocje nowu nóz a nowe žobnowanje.

Teho bla, wy wujajo, łiz wy dźełacje a nimacje žaneho žobnowanja, wy žony, łiz wy ƚwojiz domach žaneho męca njenamatacje, wy staršć, łiz na ƚwojiz dźełacj žaneho wješela nimacje: łopocje tola juntrécj ty staru bšeršćotchnu cziwłocj a łopocje nowe dźelo w ƚłónczej jažnojci Ješom Šćersta! Wšćełje ƚo na ƚubinu a w ƚeƚrejcze ƚwoje ƚyce ł łojenju! Wšćełje ƚo na ƚubinu wěry, wostajcje raš wšće tyšć- nošcje a starocje, wšćo šlyšćenje wo wjenjeł a ƚubšć, wo dźełci a czełedž a cziwłocje wo temu ƚwěrewnu Bóhu do wóžnych rukow! Wšćełje ƚo na ƚubinu wóblitw: se wšćeje nuš a ƚrubow, se wšćeje nišćojcje a ƚrěšćnojcje teje semje ƚoštćujcje ƚo na ƚubinił ƚrošćenja a dobrołrošćenja do ƚwěłta ƚyšćeb Wóžim wóblitwom. A ƚdžj sež taf na tutych wěcznych wyšćokocjach wajšće ƚade ruti a wutroby ƚoštlyłnił, dha łopocje ł noma w Ješusowym mjenje. Brajcje: Knjeze, na twoje ƚtowo džu jo šćwacj. Niz „dźełaj” žam, ale „šćewaj a dźełaj!”

Wobł ƚo a dži po Wozej šćežejny,
Cziwi ƚwěru, šćtož ty cziwłi małš,
Dha wudje šćoje w twojej šćejny,
Ty Wozej hnadu wujwajšć.
Šćtož Bóhu wšćon ƚo ƚoweti,
Teho Bóh nišćdy njepušćej!

Wadujcje a modłcje ƚo!

Wěrna historija, powjedat Wilhelm Zmanuel.
(Łotracjowanje.)

10. Ja woflaan w domje teho Knjeza wěcznje.

Wěšće wječornu ƚodžim, dždž ƚo wobjaj tafk mjes ƚobu ƚošćełowajšćaj. Šćłónžo ƚo runje thowajšće. Wšćo ƚoštćojcje se ƚwójim ƚobłebnim purpuršćim ƚwěłkom horj a wobrabjełšće ƚwěćejatu ƚtrowu wofolo wječornych mřćojcłow. Ale niž jeno na

hory a mročjele pohlada hiščaje juntróčj se swojimi pšehetrafnje-
njom, ale wonje se runja lubočji Woje, kotraž hó tež na nojmieni-
ščeho a najnižjého dopomni a tež tam hwoje hnadne hweto
sejele, hčóžj je biš njeje hšubofa čzma. — Tak pobachu hšónčne
pruhi tež do jasnowoje hejterne a rosžabnišči čznowi jšnu, jato
čhyte tam pobomáčj njebišči postrow i wěczneje domišnu, hčóžj
žanjej šradoboj wozaj njebudje, ani wolanja ani bolofce.

Direktar džehče jaho f Hanje-Možji, hčóžj bé f hebi pšichšičta:
„Moje lube džěčo, wostaj ludji a wotročj hó jonečjy f temu
Knjeje, pola kotrehožj je mjle wodomanija! Těho prošj wo hnadu,
f temu hó wozaj wo wobacze wšichšički hwojich hřědow!“ — Duž
šo Hanje-Možja je hwojejo štoza hčěže a pšehed nješo stupiški
džehče f wyššofim hšobom a f šwojim měrom na wobličju: „D
šnješ direktarjo, f temu hšon hó wo dnjo a wo nožy wofata a ja
wem, wón je mi woda! Šaj, šawernje a šawězje: Wón je moj
woda.“

Pšehčeljniwoje direktar je dwe hšučej rucžj do hwojeje rutow
wja a sej hšwikfu wo nimaj džehčede. Tón hamón wotonił wje-
czorne hšónž hwoje pokšednje hote pruhi do jštny pšiča, a te
šo kaž hwiata jahnofčj wofoto Šanw-Možjineje hlowy lehnjdu, šo
štejeche wo hwětle pšehetrafnjeja, kažtaj ju direktar priedy ženje
widžal njebe. Wón hó wooprašja: „Moje džěčo, wěčh to zate
wěšče, šo je ho tebi wodafo?“ Duž Hanje-Možja hwojeje wufel-
rjaney wocjji poščeje a pohlada runu wěru do purpuršeho štoza
džiwne majetšičjeho wječorčowo hšónža a wofašče faj w šbož-
nym šahorjenju:

„Ščto dha mi nětfo wadžj
Těch hřědow hromaba?
Wšđak f mje Wěš wofak f hnadži;
Moji doth pšehed šhřystuša
Je šaplaščeny j šeho hrowu,
So ja dale njetriebam ho boječj pšehed hešu.“
(97, 3)

Se špobizwanjom direktar na nju hšadašče. Wona hšwikfu
jašta, potom pak čzicho dale džehče:

Je runje mje šwět šhebak,
Mi šakšobnu šauu hřiebak
Wšehš ščóčje wšehelate,
Čhzu wěru f Bohu štajičj
A f wutrobu tak prašičj:
Mi šu wšě hřědji wodate.

Tón hřěd nje njewobšičofđi,
Ta hnadu šo mi hodji
Wšehš šhřystuškowu krej;
Mi škułi nepomňaju,
Ša šhřysta i wěru šnaju,
Wšđak pšiči nim moja šbožnosč štej.

Ša hšum tu mjle šbudžiča
A f hřědžani cje šrudžiča,
Ščym džowfa njewuščana;
Ač ho bych f hnadu šbožna
Ta twojej Wožej raby
A niz bla mojej šabšuboj.

Pšehetrafnjena wona f njeju pohlada. Zeje hšěš bé wu-
ščinčak faj hšaby dnch. Š njebiškim šbožnym wěrnym šacjčjom
pohlada na maky wobraz, kotraž na nje je ložjom wšabšče, a džehče
čzicho, njewarjelnje nutnje a šbožnje:

„Ta krej a prawdičj šhřystuša
Je moja draška pšichšojna;
Š te j pšehed Bohom ja wobštočj čhzu
Hčóžj do nješjež ja počabnu.“

Wěšče, jato bychu tutešo ščěrliškowe šufni jej nowu móž
šwočičite. Zeje žpe walšnje bé šibojny wobraz wěra Wožeho,
šič je wšichšiči hačj wšičšton člowšči rołom, šawne pšeheditajenje
šrafneho: „Wšehčejanowo šnutšowna wěra hó hwočičj. Na njej
bé widžecj: „Těž ničto, hačj woni, tu šrafnoščj njehšoni, šič je
nim jich njebišči šral Želuš lubil a pšehed wěru na wěczne jšnu je
šo hšubił.“ Wšehčota poščeje hwoj hšěš a wofašče nutnje a
mošnje, kaž wot njewidomnych mošow čžerjena: „Šaj, haj, hamjen,
hamjen! wón je mi woda! Tak wěro, hačj hšičče jeho hšónž
na njeju hwočičj, tak wěro hšon — ja hřědžnja wobacze džata;
tón Knješ je moj paštr! — Ty šy moj, a ja hšum twoja, a

nidičto naju džěličj njemože! D Žesu — o Žetu — wobacze —
hšelluwa — jehnu Wože — o Žetu — — — Botom pudže a
šbožna wšohal čžehnjehče f temu, šič je f nje jšćk: „Wuž štroščina,
moje džěčo, twoje hřědji šu tebi wodate!“ f temu, u kotrehožj
domje něto wostanje hačj do wěcznošće.

Šatrowčje a tola hšubofa šbožnje pohnutj šteješče direktar
pšehed wuhšenej, na kotraž roščde šerja je hwojimi purpuršćimi
pruhami padachu. Wona bé nětfo hšubofna wšehš wšehšičho
štoza hnadu a wumojena f šrafnej hšubofde Wožich džěčj. Wjele
šušlow hó wo nju wuršata. Těž nošrubšiči ššóšniž, kotrehožj
ničto hšičče pšatačj wšidaj naž, pšafachu, wo jeje šbožnje
šumjerčji šhonišči. Duchowny džězdešče šič čjelne předomanje
wo hšowje: „Pola nješo je mjle wodomanija.“ (Žef. 55, 7.)
Maky ščičjaj na jeje rowje ma napišmo: „Tón Knješ je moj
paštr.“ (Wš. 23, 1.)

A nětfo, luby pšehčezlo, do kotrehožj domu hó tele šopšenta
škapaju, čhyn čje čzido ša rušu wlašj a tebi jeničče ščewočjo do
wutroby šdewočje: „Waj, wašch hřědow wodomanje? Štaješ
teho, šič je čji šo šokšuzij? Wěšč, šo šajfa pšlačim ju wu-
šupšeny? Čžehšič šbožny byčj? Waj šo mnu pod jehno ščičj!
Tam čžemy hwojeje šolenje šhšončje: Knjež, šmil šo! o Knjež,
wini naš f hebi! o Knjež, bužj tu naš paštr a baj nam
twojim wozławam a jehnutam byčj! Tmoeho čžerpjenja a wu-
mjerčja bla dowjěžj naš do domu! Wěšč, nam šo šo domšnje
šhšičje. D baj nam do domu pšičnjč! Ach luby Šbožnišo,
čžij šónž a wšni naš f čžednjaju! Ščehamj hšowu a ruzj ja
wumojšimow, wšidaj šbožnje wěny: Ty šy dočj ja naš čžini, a
možemy wo šumjerčji štroščinje prašecj: Wošče džělo je šofanjane,
něk ho šabat počzina; to šhšino je wščo šofanjalo, wščo je ša
naš ležinjene. Ša tobu ščobžimj — o pohšili naš f temu!
Wěch šo nam wjeđe, faj čže, jeno šo Tebie mamj, jeno šo pola
Tebie šmy! D Knjež, pomňoj, wučj naš šo trucej Tebie džeh-
čecj a wšichšičon čšoj šo f Tebi wofocj:

D jehnu Wože šwiate,
Na ščičju šarešane,
Š te j šumjerčji ja naš date,
Naš šhoja twoje ranj;
Wšđon hřěd šy wot naš wšofa,
Tu žimjenje nam dafu,
Ššmil šo nad nami, o Žesu.

Knjež, baj, faj šy šubil, šo my čžemy, a to, šo čžiniwo
wo twojim dobrym špobobanju. (Wš. 2, 13.) Ty šy hšum
šwěrnj, čžini naš tebi šwěrnjč! Moji Wožjo, prošču cje pšehed
šhřysta krej, čžin, šo w šumjerčji šo mnu derje štej! Šaj, Knjež,
jeno šwěrnj, jeno šwěrnj! ačj Knjež, jeno šbožny, jeno šbožny!
Šamjen.“

Š wobšamštrjenju wopomni hšičče, luby čžitarjo: 1. Dyršičš
paš ho pšidewinjčj, paš ho štajičj. 2. Wěšhadaj na dohšufnu
pienješ, ale na teho Knješa. Čžert dawa šiběrnšiči, ale šónž je
šadwelowanje. 3. Ščotój na hwoju wutrobu prawje džěbuje,
šwěru pšehčezimo nješ hó bežji a ju wobarnuje, je šči najwěšče
škułi šofanjaj, byrnjež je čžiwěličj woczi njemjžalaj. 4. Wrošč
wšehčenje wo ščeršow wutrobu a wo wušte šwědomnje. 5. Wje-
šamaj hebi pščejara hšowu, škamaj wolu, to je lewje. 6. Ščotój
wěri, tón je wuščta a šohaty; wón ma Woga a njebišče šralešmo;
ščotój wěri, tón je maly a šhudu, wón wofa jeno: „D Knjež,
šmil šo!“ 7. Waj wšehčenje f hšowjenu Knjeje: „Woh luby
Kreš čhyn mi pod ščodkim a ščorkim najrišnješče daricj: baj mi
žiwenu šbožnje šumjerčj, baj mi wěraženu šbožnje žimj byčj.“

Šumjerčje je hřědow wša, ale dar Wožji je wěczne ži-
wjenje u šhřyštju Želušu, našimj Knjem. (Rom. 6, 23.)
Džehče ros f najšpotnišdej wutroby a f jšnu wutrajnje, hačj
wutroba a wocjji šo njestamaja: „Moji Wojo, prošču cje pšehed
šhřysta krej, šo w šumjerčji šo mnu derje štej!“ Šamjen.“

Š džělačerjoweho katechizma.

Wot duchowneho Rannama špšabančo.

Wnočej a hšubofnosčj.

Šlunočičj přecj je wšehš wšehšičojm! Přecj f šohatštwom,
přecj f šhudoš! Přecj f mozu, přecj f njemožu! Šlunočičj! Šlunočičj!
Šo šu šufni, kotraž w rečim čžahu šlincžna, wo šu wě-
nojčče, ale f dobom tež njewěnojčče. Šo je runočj wšina, je
jašne. Wš čžim pak durbj wěrnofčj byčj, wo to šo prašča.

nan djelactwju abo wulki knjes. Gnjfo wjfat najwobdarjenijam djećjom ta fwoodbonoć ničo njepomha, dotelz je nan křubny wul, dotelz je hišćeje njerunoćje wo wobšedzenitwu pšdenulca.

Wny mamy fwoodbonoćje wery. W noćijam cřařu ho žane řchežepowjy njepala fa taf njemenowanjch tezarjom. Křobdy može w fwoodje wery žimy być. To je fwoodbonoćje, kotruj ma tež najřhbuldiča a najmejnija. Zuta fwoodbonoćje pař je tež řhnta a cřeje řadanie na najře řiwedimje taji.

Wny mamy fwoodbonoćje, fo može řobdy cřahnyć, řhdje řhe; řhdjy može tam fwoje řowe pıtać, řhdje ho nadyja fo namatca. Šcho dħa neř hiřćebo to fwoodbonoćje řhećje? Wy řećjeće wo řozialnej (řowarřeniť) fwoodbonoćji (řobdy ma tu řamtu fwoodbonoćje) — ale řebi myřli, ř tym ho wo nowe rowe njepedna, ale to je to řame, řdřoj je řo wredy řunolčej w wobředženitwje njemenowca. Mořti djelactwje wjozy řowřodow, wjozy wobředženitwa — njepeti wjozy taf rowřiwny wot družih řudji — potom je teě hbe řwój knjes Šcho njepet jamo to rowředće? Ščwo bonoćje a řunolčej? Ďaj, fwoodbonoćje a řunolčej, niz fwoodbonoćje řhes řunolčej, niz řunolčej řhes fwoodbonoćje. Šdřdy može řobdy řinolčej, řdřoj řhe, ř řunolčej řubjenje řejti, tam řhny řabewu wiořo ř řuffi rowě. Ćijm wjetřcha fwoodbonoćje, řim wjetřcha njerunoćje. Ale teě řim wjetřcha řunolčej, řim wjetřcha fwoodbonoćje. To mojeřch na wjořkaf wiořeć. Tam je wiořo to řame řadč na řneř a řimejřat. Tam to řame řebďa, wio řamny řabč řoja, tam ma rowřidřitowje ředny taf wjele řaz družij. Šdře je tam fwoodbonoćje řařiwnoćje? Taf neřaf by teě w řiwodnym řtaće řudo, řotruj ho jato wmořenje luba wřušebje. Tam řurbi ho wiořo řune řejničej. Ale ř tajef wjořteřej řunolčej ho njunje fwoodbonoćje řařiwnoćje řřabi. Šozialdemokratija řraji: „Šwoodbonoćje a řunolčej!“ Wona myřli: řunolčej řhes fwoodbonoćje řařiwnoćje. Wy pař dřeimy jato dobre řadanie wřrajeć: „Taf wjele řunolčej, fo fwoodbonoćje řobdeho řameho woftaņie, taf wjele fwoodbonoćje, fo řunolčej ho njepřhubi! Šwoodbonoćje a řunolčej!“

Wrořiwjetunij i řřofa, řdřoj je ho wo tym řrajiťo: řrađednje: Ma řto řo myřli, řhdj ho řunolčej řada? Wotmolwenije: řada ho řunolčej řlowjetow w neřotryđ wėřađ, w řotruđ je možno, ale to hiřćeje njeje.
P: Šřany řijo tajfe řunolčej řozpiti?
W: Ďaj, mamy řunolčej řidch řowřiwitwom a řidchi řřawnej wiořje.
P: Šřota řunolčej može ho hiřćeje řadacę?
W: řunolčej wobředženitwa.
P: ře ta řopolňaje moźna?
W: Ďe, ale wona može ho wjetřcha řejničej, řadč řđenřiwitičej dřeji je.
P: řeřo dia je řopolňota řunolčej wobředženitwa njemoźna?
P: Dotelz by řidhi rowřidřitownej řunolčej fwoodbonoćje řidchřetala.
P: řotre fwoodbonoćje řioje mamy?
W: Šwoodbonoćje rowotaniya, wery, řidchėřehņenija.
P: řotre řebi hiřćeje řadamy?
W: Šozialnu fwoodbonoćje.
P: Šcho je „řozialna fwoodbonoćje“?
W: To je tajta njewotwřiwnoćje, fa řotruđ nam řobřařo mēra wobředženitwa řuffje.

P: Možemy řopolňota fwoodbonoćje řebi řadacę?
W: Ďe, řidch njun njerunoćje řidchego wjetřcha řwya.
P: Šcho řebi po řařim řadamy?
W: Šwoodbonoćje a řunolčej.

Wjeshlad w našijm cřařu.

Řheřer Wjesh ho na dřeħe řučewanie řoda. Wōn řapru Ńelgoland, řollanřta a řenřeřřtu woypta a řudje tam řidhi řřawofřim dworje dřeħej řabč řidchewoyć.
Rowřednu řobotu bu řuffi řrajny řejm ř wjetřčej řwjařoćje noćju řidch řheřora řameho wobřawřiwnoćje. W řranřej řeću wřraji řheřor wobřeře řwjf dřaf fa to, fo ho řatoi dia rowe řoriada řa wjeřne wofřady řidřijaf. Ćutōn rowny řotōn ho řorřy řowřewi.
Wo řatōřim řeleńicēřnym njepřobu, řotruj je řo w Šchwajcėřkej njepaloto Wōnčhenřina řobotu řwjenija řřaf, řidřaji: řeleńicēřny meř, řheřto Wōnčhenřina řidch řeřu řwřu wredjazy, je řo w tym rowřitwu to řhřitny řpřnyř, řhdj řidch njepř cřab řebdeře, řiř ho wot dwęju řelomatiwow cřeřwjedeřa a w řetřwym ho řelotre řta wofřowō njepedeřa. řelomatiwje, dwaj řakelōwaj rowaj, řewny řiřřiti wōs a

řdřivri woyřu ř řučeworwanij řidchėřjelněne ho do wēř waldřu. Ščħřivri řobłenje řabowē woyř ho wot bele řabazdy woyř wotřozčehu a řidch řhřitny řejō woyřodcu. Ćřah ře řepoy řewny ř ljubřimj wōb- řabęřny, řeřiř řřuđow ho na řeworwiti řwjeřejō do Wōnčhenřiteina řowacę. Mořti je ř lareho řeřeta řo planje řwřaz Ćiřřeta w řařihu djelam, ře 25 metrow řeřka ř řwjeřewo řtopa njemjeřede. W řeře 1881 řo řowocanj řteřaj wřwjeřebjřidřiti, řeře řebřat jo wot wullķe woyē pobemłidčej, wot teřo řčzjo je ře teě řelony moř woyřer na jehō řeřewenje řučewowaf fo ho řelony mēřewerjō řobřeraf. Wobřatni řo řuřiwnoćju, řhdj ře řewņa řelomatiwa na dřum mēřowu řoleřu řobřka. řelomatiwje a woyř, řotruj řu ho ř wiořta walle, řu řelka řeřu řabacřite, taf jo na taniwym mēřčej wōs nēřto 2 metraj woyde řejti. řewny wōs řubjeře řřafy řidhi řeřwym řwřoj řa- njemčeny řejti. Wōř mořta njico woyde wōřtalo njef, řadč na řwřowaj dwaj řelaj. Wēřte je, fo je cřeje řwōřo řelomatiwmo meřta řatōćřika. řello řlowjetow je řidhi njepřobu řiwjenje řhřitwō, řidchje řnate njef. řadč řotal řu ř woyřow na 70 řeřew řwucřabali, řidchje řnate njef. řidchje řal hiřćeje w niř řejti. řeřča řranņennyj je hiřćeje wjele njepředa. řidhi wuřřowanjū njepřobowjē meřađu ho njewořiwnoćje wēřhorjaje řowati. Wnyřy ř řeřom řapřakulca a wuřřiwēnje meřto njepřebja wewřidčediču. řuřčewowje w řewņich řřoj woyř řu njimate wřidřuj moraj. Šcowow, řotruj do woyř řawuđu, mořadju ho řewny řelotre woyřow wuřřowacę, řeře ředny ho njewořiwnoćje řidřiwitunij a řo řewnu, řwredy řadč možeře řo řim wmozō řobčaj. řidchje řelčle řewni wōs wēře řejti; w nın je nēřbže 20 metrow. řeř řelřiti wōs řu řowřewjē; řolřowjū w nım řu wrowi. Š řwřid, řotruj řelomatiwje řařardnu, je řo řewny řepjē wuřřowaf, ředny řelomatiwowy wōřer, řeřo řanjō řabowjē wōřer ho hiřćeje namařafō nejřiti. řeř w neřy řa řejłami řřajtu. Wnyře woyřow řu řelče řčřny na wuřřowanje řatāć řwřicaje. řem ju moř řakle řowředje řano řidchje řewni řob woyřowim řowřapanam namatca. Wona ře po řařim řewra dņa w řwřerawju řřawje řwya. řewny mēř nje řelne řelena řidřiwitunij; fo řwřu jehō wuřřowobřiti, řwřicakō najřewredy řewni řowřebowje a řelowjō wōs řowbēč; řebřo řadč do 9 řebřoj řopolňota řrajefře; řhdj řřelēnjaje řelario řwobřawřiwny, řidřiwitunijewi rowny wotřeřaj, njepřebowny wumřje. řewny wōs řeřećje řřafy, řiř řobdu řowřapanow řejti, je řepny mēřowj; řodřudře řebōle wōra mēřefče řam na 70 řilowit. Ćeřta ř wjeřdeho ředra řhřitwē řany řowajřu. Meřto njepřebja řatōřim řařidčej řčini. Wřōjone řowřapani na řo řwřelane řle, řhes njim řu řlowitē řčeta řidřiwitunijewne, wot řewjanyje woytu tu a tam ho řotřaje. Ćęřećaj njepřidřiwno do njepřobownoćje řowarřiti řwřicřiřti a cřeji řwrovy řabč řidchje moř jeřebřidřiti.

řranņowjio řapocanj řowāć, fo wot řuřteho řidchėřřitwa wjele řownoy wocławowacę njemōja. Ćuž řřorja nēřto řariřřte rowny „řigaro“ řara, fo řranņowřta taf řamō řejti a ho řeř na řuřřowřtu řwřećebje njemōje. řeřo dia řowřca, fo by ho ř řewřteřej wřwjednata. „řigaro“ řhe řewřteřej Ćřařřiti řraj wotāćej a řpoleřow być ř Łothringitaj. řa to řwřbi řewřta nēřtre řranņowřte řelonije řowřacę. řařte namēty řadč řotal dřeje řidchje řane řariřřte rowny řčinije njepřu, ale Łothringitka woftaņie řadča.

Řidchėřřiwitwa řramjo. řato řřakne řramjo řwēřeħo wjwnacja řwōjewe ewangeliřte wery řwēředj nam je řwōjim řheřor- ěim mawřšlēřim naldča řheřora řwřowja Ćřugwya. W řwřidnej řidchėřřiwnoćji a po řidřim wafřujny řwa wona teě w řwōjibe jato mawřšlēřa, macę a řopolęa wutrořy řa řwōjeho řkneja a řebōřnica řobřwacę. W řhřidnej řhdjanej wjeřor řwēře řiř fo- mōrny řhřuđwōř, fo mōđři řwřwjoř ju ř wjeřčornej mōđlitwje wocławaj a potom njeh je řhřitowny, řdřojřiti dře, wona njedā řebi řřane macęřne řrawo a macęřne wjeřebe řabčej, fo by ho ř dřećimji mōđlitu.

Njebđela	Łufowca 5,	1—11.	1 řetra 3,	8—15.
Řewđjela	1 Wōjřaba 32,	22—31.	Řomřćř 14,	1—9.
Witōra	=	33, 1—17.	=	14, 10—23.
Šerđjela	=	33, 1—15.	1 řorinřiřidřidč 1,	10—19.
Ščwōwřit	=	37, 1—17.	=	1, 20—31.
řřaf	=	37, 1—36.	=	2, 1—10.
Ščobeta	=	39, 1—23.	řřaf 43.	

Šmolitwiy řewator a řowdawac: řr. ř. řella, řaraw w řřebji; řowwudawac: řaraw řewit. Ćewčej w řelōwom. — Ćiřidčej Ščmolerzej řidřiwitunijewne w řwřidřiwiti.

Womhaj Bóh!

Czisko 14.
2 jutija.

Łétnik 1.
1891.

Szerbske njedzelske kopjenka.

Wudawaju šo łóžu šobotu w Esamolerej knihićisćiczerini w Wudyschinje a šu tam dostacj ša šchwórtkétnu pšchedplatu 40 np.

6. njedzeta po šwj. Trojizh.

Mat. 5, 20: „Njedbudze-li wašca prawdošć lepšca abo pošinšca dychi tych pišmawučenyh a farisejskich, dha wy njedbudze do njebejskeho królestwa pščinicj.“

Wjele kšefelcizjanow je šwuczenyh a pišmawučenyh a farisejskich i wěštych hordženjom a hodbuzerpjenjom pohladacj ša to mějo, šo bęchu to zyle šfajni, šafzihnjeni ludjo. Šak jara bęchu šo dšiwali, hdy by šo jim dopofatalo, šo woni se šwojej pobožnosću a prawdošću tamnyh mužow bšfęce damno njebošahnu! W jich wučbach bę wjazj męnosće hęcj my šebi myšlmy. Někotre jich hróncica řetaju: Wjele bohactwa, wjele starošćow; wjele šatonja, wjele žiwjenja; wjele prawdošće, wjele męra. — Ščtóz njeplchjera w wučbje, tón wotebjera. — Na šfjoch wězach šteji šwět: na šatonju, na bohobošajnosć, na šmilnošć; šfj wězcy šu jara šfšćóne: še wóšćo, ška žadošć, šfj hńw. Hušto šo w jich pišmach pščed hordšoju, šamoprawdošću, šmilnošću warnuje, haj šamo wofornosć, pošwa, huada šo žada. Ale runje kaž řeta, ćijta bole wot žorta šo šdajaje a ćijm wjazj žujeje wody t šebi ćębnje, ćijm ščęrišo roššęzi a šo ćijm nječšćęjšca ćęzi: tak řetj tyh farisejskich prawdošć. Žorjo wšęje prawdošće je Ješus Křtyštš. Teho woni njechacu. Šróna šatonja je ewangelion. To woni njetřebachcu. Węchu šebi hani došć. Dofelž šwjeteho Duha šebi niempřofachcu, teho dla šo šo šbudinow šwojejo duha šfubichu. Teho dla te wščelate malicjofšće a tńęzomnošće w wuškadowanju, naloženju, datewjebženju a šafšubjenju Mššfšóweho šatonja, tak šo šamo wot mjalicjki, šofřifa a šfumjelzj dšęšat dawacu atd. (pohladaj Mat. 23, 13—39)

Farisejskich prawdošć njębę wjele hšdna, ale je našca prawdošć lepšca? Dyrbjeta lepšca bęčj, pščetož wy mamy jeje prawe žorjo Ješom Křtyštu, inajemy jeje řetšę, ewangelion. Ale to žorjo je šafřyte, šo jana wana niempudje. Škoren je řęštu žanje wiohi njeanamata. Haj je wěčno „pišmit mori, Duch ćijni žiwčah“, ale njeje to šfowno hušto łamotwjenje duchowneje šenjošće? Na šaton šwaricš a ewangelion šfwalicš, ale njewęchj, šo Křtyštš njeje pščifšof šaton wuščahnyč, ale dopjelnicj? To je roššęžel

bjes štarym a nowym šatonjom: Farisejski ćijni šatonjowe šfufki, šo by węćine žiwjenje měł, kšefelcizjan ćijni šatonjowe šfufki, dofelž a węćine žiwjenje! Na jich plodach budzeje jich pošmacj! Farisejszy pščinjebęchu jemoj mate, njeřtate ploda, něfotřifšiki kšefelcizjan i žyta žanęch njeplchjnjęše. Dyrbi-li twojca prawdošć lepšca a pošinšca bęčj dychi farisejskich prawdošć, dha dychi Křtyštš w tebi žiwy bęčj, potom budje nowy šaton tēbę dšęřęcj a ty badžejš štary šaton dšęřęcj! To daj Wšh tōn Křies ćji hnaenje!

Ššamowola abo Woje puće.

Węwjedat M. 9.

I. štam.

W Šergishofje, pščęćelnej wšy w pońdžnej Němškej, řębšęše řaraj Wędelow w najmnje barbjenej šfšćóbnizy pščed šwojeje řęšju, šwoj popofonišćj řęfjeji pijo a šwojcu trubtu řurjo. Čjitašće ošči tym duchowny špš; na jene dobo jebo řurjaze řotofatnje žyle w jeho blifšofšćj šamuti. Šeo woobšladnuwšči wón bruno-wóčřfatu, řhubže wšobletanu hólčicu wuštada, kotřaz pšči šfšćóbnizy řtejeje, mějo w ruzy řofřit a w nim duę řotofšči, a řaz šo řdajše, t ž brę-njejšćo drašty. „Čęjeja ty šu, moje dšęćo?“ šo řaraj wopřařca. „Ššam Kręgarjež řanta i Wštona.“ — „Ale to dšę je šfj mile daloko! dšęch dha dšęšca wot doma?“ — „Šaj, Křnježel!“ a jeje hšbš špřozj a řudny řinčęřęje, „njęhu wot maczere řit“. — „Ščtóz twojca macz je?“ šo řaraj wopřařca, j šfšf i řuti wšawšči. „Wšudowa Kręgarjona“, bę wšotmošwjene; „wčęera šu j šu pohřębali“; a pšči tym šo hólčizy wušte řuřky po brunymaj řizomaj řulacu. „Moje wšobe dšęćo, wšj jow, njęš tym šo řit ćijtan, mójęch jow wšob šfojej dšęć. Wščafšo dyrbiš špřezna a řačzna bęci.“ Wšđęćelniwje šo j šaraj řanęčj dš. Š wuřtež žadošću hólčica řfojej pšęjele, ale řaktu, kotřaz bę j šaraj řač, w ruzy dšęřęcje. „Čęžo dla njeřęch?“ šo wón wopřařca. „Čęj řetj tež tak šfšobnej“, hólčica řraji a na řotofšči řpody šfšida pošafa; „Bńęm řimaj najpřęjeb dacj.“

Wšh i řfowu řiwnu a, njęš tym šo hólčica řotofšćomaj dawajše, řit ćjitašće, řčtóz řóhfo njębę, pščetož pišmo a prawo-

wérnje hvedenje dawajo wo rôhankstu huberistwo je wo krašnje stonjowej pomozo. Se čizki je pšedelcinski wopyt wiele dobrych plodow džeta so mišionistwo stworije! Rahromadžena tolketa wuczinjese wjazg hacj 150 hronow.

Šeh ty pšichotowan? Znu popobdnju steješe bur pšed hwotni domom. Wón čezlje won na polo hič. Jeho pšichotobna macj pšichotupiwski jo jeho woprasha: „Dže džeha, Handrijo?“ — „Na polo, maczi.“ — „Swarnu cje Wôh, jo by stromy a čyžo jaso domoj pšichot!“ — „Wur Handrij wo wište kumeješe: „Maczi, hdyž waš nečto rječez je hičhi, bebi myži, jo čhu wofelo zyl-fo hweita pučowacj, a jo mošt bo wouru tepicj abo wot džiwid šwertanu rostowacj. Za buch tola widječ čhyt, čhto moštjo bo mi na poln, 10 minutow mot jow, stazj. Nje, durbju radščo hnydom po duchowneho pšlača, priebj hacj woterdu, jo by mje na hmyerč pšichotowal?“ — „Njepščeřed čhu, Handrijo!“ stara žona džehše, „hmyerč hnto dočej piči pučju stej, hacj runje jo njewidžim a k wamirčuju durbich fozdy wofolom pšichotowanu byč.“ — „To je stara žonjaga wdrowčej, jo bur hmyerčje a džehje swoj pučj na polo, hdyž wejšeje dželacz. Wôry bejde tam doščo. Wón bejde tam tožu lezo wostajit, jo mošt dale trawu huz. Wša fôpa a pomyšti bebi na hwoju pšichotobnu macj, kiz hmyerč wčuhdom piči pučju stejca wiži a pšehjo na to pračenje potajowalše.“ „Šeh ty w wamirčuju pšichotowanu?“ Wón bebi wpyšeče: Šdy by wona to nemotu prajita, kiz hmyerč fšory w hwojni tožu lezi, by to rojum mežo; ale to je tola hupločej, to nemotu prajit, kiz je stromy, čyži a čerštyw, jo w najščedijich letah stej. „Čaj te stare žony, jo bur hmyerčje a šapocja huz. Dwojzy bejde ruzj k hčeženju poščemit, hdyž jemu toba wulceja a wón wöšte jomolajo k temi padze wober ruzj na wutrobno džero. Kulca bejde jeho trječaja; trej bešeje hmyerč i šuby a wón padnu do njemozj. W bišifolči ludjo džetaju. Woni to žaloscenje isklychadcu, k njemu hwašadcu a jeho pšehnycu, jo bychu jeho domoj domješt. Wobladowacju so, tola niščje bo no.“ „Jo njebodhadaju, kiz budžijše štělit. Šdyž bura domoj njebeču, tam stara macj steješe, kiz bejde k njemu prajita: „Swarnu cje Wôh, jo by stromy a čyžo jaso domoj pšichot.“ Wšichodny huz beđe ho tehom hmal, jo be tam prajita, a netjo jeho domoj njebeču a piči jeho pučju beđe hmyerč stejta. Na šboje beđe runje letar we wby, kotreščoj moščaju na pomoz jamolacz. Wón ranu pšepčeta, a jo wuprajit, jo rana na hmyerč njeje. Šdyž wur Handrij jačo k bebi pšidnje, wofelo ho wladajše a prajit: „Swarnuč tola piči pučju steješe, maczi, a ja njebeč pšichotowanu.“ Wón najpribej wěrej nočahyše, jo rana na hmyerč njeje. Wón bebi wpyšeče, jo je jeho Wôh hfoščacz (štrafovacj) čhyt ja jeho loštju myšl. Na družje ranje beđe tež roščajowanje, hdyž be kulca ben pšidščijaz. W poš hodžinj dalokej wby beđe wofat, kiz tam w kuarterje ležeshe, i njemobhadimowiczj i wotrej patrolu do 50 kroczel dalokého dubi štělit, kulca paš be wotščija a dočez wojeršita štělba čura daloto njebe, bura Handrija trješija.

Čaj hmyerč stej wčuhdom piči pučju a pračenje: „Šeh ty pšichotowanu?“ pšacij ja fozdeho w fozdej hodzinje.

Na hmyerčnym ložu lubeho džeczakta. Žona be, kotraž njemoščje ho imerowacz, hdyž powjedajše, ičtož be jo jej na pučowanjnu štalo.

„Wé, ach né“, wofašče, „njemožjo to šapomicič, fak možjo, jo se hwojnim hamgnym džecčjom tat šurwoje wobhadžez. Wjebdja, šo može mola džwoczježita jeno hiščje netotce dny živa byč a špylaja je wščej pružer jo fozdeho štowa šladacz, piščes kotraž by moka na hwoju hmyerč jo dopomicič wôbita. Wičtož, šy jo wopytu, njebme wo wamirčuju rječez, haj dženi do hmyerčje hu hiščje wošewnu njebožanjtu powjedati, jo pšichotobny dženi do rjanjeje šabrdy pobježe a jo budže tam bradžacz. A piči tym be hotčja krašči čožbe priebj na pobožnym domje pšedewnyau. Ale jena wučeršija njebwudješe ju wopytacz, jeno šo njebjo ho rječjako mo wotščajewčenjenju do družeho hweta. A netjo, hdyž be lubo džeczakto wučšo, štaj štardjej bies trôlčaja a štoržetaj te, jo njemožjo na to poščadžacz.“

„Wé, tami žarjaja jaso tajzy, kiz žaneje nadjije nimaju! Šak zyle binal be, hdyž so Luther hwoju gorzolubowanu wjerejau džwotnu šenknu woprasha: „Moja gorzolubowana šenkna, wostanješ“

drije rad pola twojeho šenišeho nana, ale cjebnješč tež rad k twójemu njehještemu Wôžcej?“ A wona wotmolni: „Čaj, luby nana, kiz Wôh sečje.“

Šwedny. Š wulkim dčjwanjom hšychiny wo jara wažnym podawku w astronomiji abo hweščastwoje. W Bariju šjo astronomojo (hweščuwobhadlowarjo) generalno fartu hweščeno nježa fotografowaju, ičtož je ja wobhadlowanje hweščow jara wažna wěž. Dočez fotografije wofa wotriščo wibiž hacj čzowite a ma k temu hiščje tón wujit, jo može to, ičtož je wiožalo, wobšowacz. Šo tutaj walužnju budže možno njebježa pšepčyacz a i šich wobraty teč tyh hweščow podacz, kotraž bychu najwôtščidšemu dalowotwej (Zerrohr) rospjunče. Fotografija dana wobrašč, kotraž je tak wešty a jašnny, jo tež najščedija wobščadlowar njeby tojki wubdelacz mošt. Š wulkej pružju šu došči čyži karty dželati, jo bychu pščemjenje hweščow wobščadlowali. Astronomojo durbjadu zylu nož na šyrbječe ležo a wôczto na dalowotweje beč hweščow wobhadlowacz a jon potom š rifu wotčednomacz. Njetjo šu pšichotajit, jo be, hdyž na tajšči š rifu čzinjenych kartach bo 170 hweščow namata, na fotografowanje 5000. Wulka farta, kotraž čhedja netjo doščonječ, njedurbj jeno 5000 abo 6000 hweščow wopščaječ, kotraž jo i wocjomaj pošnacj hodžj, ale tež te 15 hacj 20 milionow družich hweščow, kotraž jo hakte i nomyni wulkimi dolowotwidami špójnawaju.

Tak kročj čšiwisti buh pšehjo dale, jo by je hwojnim pšehypšomajom a wobhojenjom džiny Wožeje štworčy šlonič; ale wchtijo durbj k temu hšicje, jo by ho Wože jmeno pšchetrainito po šlowje pšama: „Škwalče jejo wšitše hšyščječe hweščy“, a „njebježa powjedaju čšelč Wôž, a tuwrdžimny pšichowjedaju štak jeho rutow“, abo tak je wulki hweš dat, pobožnj šteper prajit: „Wôž njebje pšichtam mošt trez Wôh š rifowaj. Šweščastwo pobehuje čšiwite je šenišeho pračja, dočez jeneho wulkeho štworčelca pšchetrainje.“ Tón Wôš paš, kiz wšitše hweščy i njenom wofa, špomini na nošč wôšje čšiwite džeczj a poščojnuje nošč i njebještini šuklami w štyrščuku šeluju. B. I.

Našč škječor. Šdyž beče našč škječor hšičče hšejtam družnje kompanije prenėjo regimenta garbij, hšičezje w tešte kompaniji grenader, kiz ho Wghend njemolowče. Lutého škječor wôndano w šprešetilno mješ pšichladowarjem jašo špôlna. Daj jemu k bebi pšidnječ a do jeho praščedje, fak ho jemu wjedje, hacj je ženjenu w wo družich hwoščubnych naleščowacz. Šdyž jemu wôžewenje prajit, Wehrendej ruku da, kotraž tón wofotčja, a džehče: „Wehrendo, budu na wašč piščjo špominacz.“ Šdyž Wehrend ruku woterdni, jo jemu škječor wêde štwirwomščej papjerje do nješt štšicij.

Domjnoslež. Še žimjena našehjo w letce 1740 šemrjetého pručkeho kraja Wjedricha Wšigetana I. ho wščelate šmenjama ponizmočje a čzôščoje powjedaju. Žene je wôšbeje wobščedžowanja hódne. Wjedrich Wšigetan I. be šwacženju, jo jemu wćozor, priebj hacj šebnječ džehče, komornj hšyžonit molitwu čzitačše, na kotraž kraj i wdrowčeni nutrownjo poščadljacz. Rowy do tuteho štoščonštwa pomofany hšyžonit mješče, weni kotraž wjeczornu molitwu čžitajo, ja to, jo febi čzječ jeho kraja žada, jo šlowa: „Tón Knjes pošožnuj tebe“, to šlowo: „Tón Knjes pošožnuj Wščdu majestojščj pščemjenj.“

„Šhto dha tola čzitačj (laščješč)“ wo kraj teču hčwemy woprasha.

A mejo ja to, jo kralej hšičje dočez čzječje wopofalt njeje, jo komornj hšyžonit powjedzi a čžitačš: „Tón Knjes pošožnuj Wščdu najwjuščju kralowstu majestojščj.“

Njetjo paš bu kraj jara hčwemy. „Čžješč mi moju molitwu štahč? Wščd Wôhom hym ja hčwščit faj ty. Tam stej: Tón Knjes pošožnuj tebe, tebe, tebe! Pščed Wôhom hym ja hšwda wacša.“

6. njebdžja po šwj. Trojiczy.		
Rjebdžela	Mateja 5, 20—26.	Romščih 6, 3—11.
Wônbdžela	1 Wôjjašo 40, 1—23.	1 Korinčijščit 2, 11—16.
Wzutara	= 41, 1—24.	= 3, 1—10.
Šerčeba	= 41, 25—43.	= 3, 11—23.
Ščtworščit	= 41, 44—57.	= 6, 1—12.
Škajk	= 42, 1—17.	= 9, 13—23.
Ššobota	= 42, 18—38.	Ššalm 33.

Womhaj Bóh!

Czisko 15.
9. jultja.

Łętnik 1.
1891.

Szebske njedzelske łopjenka.

Wudawaju 60 kózbu łobotu w Esmolercy knihičyščyčejni w Budyščynie a 6u tam dostać sa 6chwórtłejnu wšedpłatu 40 ny.

7. njedjela po 6wj. Trojicy.

Mark. 8, 2: Wti je 6el teho łuda.

Wónka w pułcjinje b6 ko wofoto našeho 6njeja wufka 6romada łudzi 6romad6ita. Hižo t6i dnj sa 6obu b6ču byli w6chitzy wofoto njeho, a wot ni6hi ni6to njebe 6ebi je 6anym 6łowcy6om na to pomj66iti, 6o dyr6jak 6o wo to starac, 6o me6 kam sa 6woje c6eto ni6chto 6 se6iwjenju. 6im b6 bylo w6ch6m 6eluf6owe 6łowo tajke wof6chewjenje, 6o 6o te6 ni6 jenemu njebe wof6wd6ito na njeho popo6hi wof6łuchac, du6 b6ču w6chi w6ch6m wof6łuchanju na to 6abyti, 6o dyr6jeli 6cho wof6je6, abo 6o 6cho wof6paci.

Wle jim dyr6jete 6o (— a tole nje6 6ebi te6 wot na6 k666j66ti w6chi te6le 6k6adno6ej prawi6 6łubowo do wutrobje 6ap6i6e —), jim dyr6jete 6o tak 6e6i6, te6 b6 jim to 6eluf hi6o w6cho do wred6a 6łubit: „W6taje6e (6ebi) naj6prjedy (i wopred6a) Woje kral6stwo a jeha prawdo6ej, potom bud6e wam w6cho drube 6łchidate“, to re6a: potom im6e6e w6cho drube sa w6chidaw6 a bud6e6e 6ebi i nim mo6 c6a6ne 6iwjenje 66er6e6.

W66 tym pa6 b6 ko tam do w6ch66 łudzi 6era nu6a do66ta, w6ch66ej 6e6 tam te6 wof66ta njem6e6am. Wle 6666 je 66e6e i nu6a naj666e, tam je W6h je 6woje6 pomozo6 naj6li666i6. Ra6 mo6e to k666j66ti c6łowek łudy w 6iwjenju 6am na 6ebi bu6to 6łownic, tak6e je jim na66 6nje6 6ow6e 6woje6 wof6łenje jara rjenje wop6elnic: „W6jedy du6ili bud6e6a 6o (te ani) wof66ej, 666u jim wot6łownic“. W6h w6ch66 je w6chu na66u nu6u hi6o dawno do wred6a na na6 w6chit6ej w66it, a je w 6woje6 rad6e hi6o dawno do wred6a wof6ham6ni6, 6o 66e nam i nje6e wopom6ac, 6rjedy ha66 6a6e 6ami wo tute6 nu6y wof666t pytnjenju a ju jemu wuf666imj.

„Wti je 6el teho łuda!“ tak6e je na66 6nje6 6ra6i6. 6ow6e wof66ej 6a6o wof6ładac, tak6a ma na66 łuby 6eluf wutrobu w6cho wof6nu 6łownic6ej, 6666 je 6o na to do6ład6a, 6o je c6łowek we nu6y. 6el6o je we wutrobje 6a6 6ab66to, jemu je t666e łud w6cho 6el c6init.

66ej, runje tak6e je jeha we wutrobje te66y 6666o a runje tak6e je jemu w6ch66 łud 6el te66y c6init, jako w66n i nje6e6 to

wuf6e 66e66ne 6ubjen6stwo na 6emi wof6łada, do kot6e6ej b6ču w6ch66om w6chitzy c6łow6e66o 6apanuti.

Du6 je w66n w nje6e666a 6woj tr66n wopu66e6it a je 6ele 6 nam do na6666o 6ubjen6stwa w6chit6o6, je, jako b6 jow6e na jemi, wot na6 w6chu na66u 6łow6ej a c66666ej 6am na 6o w66a a w6cho to 6am nje6i.

A runje taj66e 6łownic6ej we wutrobje ma hi666e6e d6en6a tw6j łuby 66666it jako tw6j w6chit6y me666nit. Ty mo6e66 6u66 w nu6y, w taj6ej6 6666ej, w taj6e, 6o 6ebi 6i6e6e rady njem6e6, 666e nuts abo 666e m6u, w taj6e, 6o wo nje6 ni6 ni6to ni66o njem6e, abo w taj6e, 6o ju ni6 nik6mu wuf666ej njem6e6ej, — bud6 6a6 w6chi w6ch6m teho w66ny: „6eluf6a je te6i 6el“, to jemu 6el c6init6.

6ow6e mo6e66e 6ra6i6e der6e nawuf66e6, 666to to re6a: „Wti je 6el teho łuda.“ W6666ej nje66e, 6o ma tw6j bli666i6 nu6y, abo 6o je w6ch66 6łow6y a 6ubjen6, te666u 6enje njem6e6ej w66ta w6ch66n 6666u wof66ac, te6 6u6 666e 6666a, ale w666i6 taj66e tw6j bli666i6 d666i 66i 6el c6initic. Ra6 6u6to ha66 666to 6a66666666, 6o je tw6j brat6 w nu6y, abo 6666 nje66e c6ital6a, 6o 6u łud6o w wuf6ej nu6y, nje66 666a to c666na nu6a abo d666666a, — te66y 6ebi jeno 66666om na łube6o 6eluf6a pom66i. T66n nje66 c6i te666u w6ch66 6i666 w6ch66 w6666666 6666i a to runjen6m taj6e, 6a6666 tam te666u w6ch66 tam66i łud66i6i 6e6e66e, jako 6ra6e66e: „Wti je 6el teho łuda“, potom 6ub66ej hi6o w66666ej, 666to 66666666 c6initic.

A 66666666666 je te66e łub6666 6666a Do 66666a, a c6łownic6o na 6o w666a, Na666u 6666666666 nje66a, na666u 6666666666 6ebi na66666a, 666666 je ja na6 666666a a do rowa 6o wof6666a. 6a to, 6eluf6u łub666u, w66666u 6666 c6i njem6emj.

Esamowola a Woje pue6e.

W6w66at W. R.

II. 6ław.

W6chit6o, 666666 na 6ar6e wo wud66e 6ry6ar666ej a je6e d66666 6łownic6u, b6 6666666e. 6ry6ar666a b6 po 66666u wof666a, 6666a 666a 666a, kot6e6ej do66a 6łow6ej6 6666e 66666e 6666666, kot6e6

Bomhaj Bóh!

Czisko 16.
16. lutja.

Łétnik 1.
1891.

Šerbske njedželiske łopjenka.

Wudawaju šo kóždy šobotu w Šsmolerzej knižičkičezerni w Budyšinje a šu tam dostać ša šchtwórtlětnu pšchedpřatu 40 nr.

8. njedzela po šwj. Trojizy.

Mat. 7, 15: Šladajće šo falšnych profetow, kotřiž we wocwezej drateje ł wam pšhindu: ale ł nutšak šu woni tor-baze wješt.

Doteł ma naš Knjes tch ł wutrobu lubo, kiž maja do njeho wěru, teho bia šo wón tež šwěru ja nič stara. Duž jich wón tež napomina, šo bdyh šo pšhed šelharnymi abo falšnymi profetami na łebdzu brali a šo jich hladali. Šhto je to do łubji a do profetow, kotrymž jowle naš Knjes „falšni“ to je „šelharni“ reła?

Falšny abo šelharny profeta je (šo cji to ł křóta praji) cjomjeł, kiž hinał wuczi, hać Woje šlowo, a kiž je hinał žiwu, dnył naš Woje šlowo wuczi. Ale ja dzy cji jowle tu wěz hšičke trohu jašnišo wuložic.

Falšny abo šelharny profeta je tón, kotremuž je wo to cji nič, šo był łubdzo do wocwón pobožny, kiž pał nutška we wutrobje ničšo njewě wo tej prawdošći, kašiz mamy ł wěry do Škryštuša.

Falšny profeta je tón cjomjeł, kiž cji pšchego powjeda, kašiz je Bóh pšcheciwšo nam pšchego hnadny, šwiltu a dobrocizny, ale cje je žonyh šlowcóm na to njepotaje, ł cjiž móhł ty pola Bóha tajfite hnadu dostać. Šlej, Bóh łuby Knjes je nam wšehale druhe wězy šwojeje hnadu dał. Te pał dnybimy tu šwěru wuziwac, jeli džeme šebi pola njeho hnadu namafac. Wone šu: Łube Woje šlowo a woboj šakramentaj; šakrament šwjateje šichcizny a šakrament šwjateho wostarja. Šchtóž to wšičko šwěru wuziwa, hašle temu bubje Bóh hnadny.

Falšny abo šelharny profeta je tón, kiž šo špochi ł tym hordži, šo ma wón šwjateho Ducha, duž pola njeho pšchego reła: „Duch mi praji! Duch mi praji!“ Ale tónle duch njeye žadny „šwjaty duch“, — to je tajšeho cjomjełowy šameho duch. Duž tajfite tež ničšo wo tch pucaž wjebožec njedza, tajfice je nam Bóh šarjadowac, a po šajficz šwjaty Duch nam do wutrobny cšehnje, šo móhł šo potom w naš dželawy wopolašowac.

Falšny abo šelharny profeta je tón, kiž cji praji: do njebješ móžeš šam wot šo pščitac. Šobžnošć móžeš šebi šam fa-

šičic abo dobyć abo warbowac. To maš wšoh šam w ruzy. A duž cji tajfite cjomjeł potom radži, šo by šo wšohu potutny bédžil a štyšny šfiołiž, tu a tam wofolo hanjał a bėhał. — To pał cji wšoh ničšo njepomha: ty wěšć: šobžnošć doštanješ jeno wot knješa Škryštuša, a džešak byc žunu šobžny, dnybiš šo ł njemu we wěze dželčec. Šinašči pucaž do šobžnošće tu ša naš nišdy žadny njeye a tež njebudje.

Falšny abo šelharny profeta je tón, kiž ma drje pravu wucdžu, a ju tež łubji wuczi, kiž pał tajfe žiwjenje wjeboje, šo šo ł nim Bóhu na žane wofašnje špodobac njewože. Duž šo potom łubžo na tym poštoruža a praja: „Šhtóž dze naš tón wuczič, je wšoh hoha ša; wšchato tón šam po šwojich šlowach žiwu njeye!“

Falšny abo šelharny profeta je tón, kiž cji Woje šlowo kašy, a kiž łubdzo po hubje rećti, šo dnyrbjeli jehó potom ša to pravje cješecic, — a kiž jim přěduje, kaž džeždja to woni rad meč, — ja to, šo dnyrbjał jim pravje do šwědomaja rećčec.

Duž jowle naš Knjes wšičkič wěrjazyh tašle pomina: „Šladajće šo.“ — Wociznje kóždy woczi, wobhladał šebi kóždy šwěru tu wěz, pšchetoš jowle je nam wo šobžnošć cžinic. Přebuj kóždy šam tajfiche duchony, hać šu woni ł Bóha, wobhojnje šo kóždy w šwjatym pišnje hušio a šwěru, pšchetož wutrobu dnybiš meč na něšto twerđe šatoženu.

Tajfime falšnym abo šelharnym profetam je naš Knjes „torbaje wješt!“ rekał, pšchetož ruknjemón kaž šo mjelł do wocwěrne abo do štaba dobyma, hašle šo cšile łubžo do Knješeweho štaba dobywaju a šladaja, tak šemu njemóhli tu abo tam wozny rošehnac abo štać.

Š tym pał je nam naš Knjes ł dobom pokafac, kał pola tajfiche łubži po prawom nutška šteji. Š wěřdža šu šo woni „wocwěru drahtu“ woběšti, to reła, woni šabony, šehnje, mjelcjo, poniznje wuštapuja, cžinja, kaž byli tał njewinowaczi, kaž młode šehnjałta, a kaž njemóhli nikomu wodu šmucic, šu wšoh pokni łubolčje, wšoh pokni mišolčje, wěřdža łubži tola tał dajšnje a łubolčiznje ł šebi wabice, njedja ł kóždym berje a maju wšoh łuty meč w hubje. Ale njedaj šo ničšo wot tajfiche łubži

Bomhaj Bóh!

Czytło 17.
23. lipca.

Létnik 1.
1891.

Świebske njeđzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy kóbotu w Esmolerzjé knižicznjećejni w Budyšinje a su tam dostać sa šchtwórtlétu pšchedlatu 40 nr.

9. njeđzela po swj. Trojizy.

Luk. 16, 2: „Cini rachnowanje wot swojeho łastojsnwa!“

Bo Woźim słowje njechój swochódźerjo swojich barow a kufkow, ale jenož łastojsnizy na nich. Čjeło a duška, woźi, wušči a wškiti staw, rojam a wškiti myšle, k temu drašta a čirje, jěć a pieć, chěža a dwor, žona a dźeć, wola a stót a wšđe luđa nam njejsu na wěćne barjene, ale jenož na čaš poručene. To wškitko dyrbimy jašo do Woźej ruhow wóćeć. Zemu pał njeje wščo jene, šcho my j tymi wškitimi šapocjinamy — wškal njejsmy njerósumne štworjenja hješ šamaneje wole. Ale my hmy j bojškeho roba, mamy swobodnu wolu kaž Bóh tón knješ a hmy j knješom na žyćj sem — pod nim, tym najwjšichšim knješom. Težo dla mamy niz hwoju, ale jeho wolu wówjeć, dyrbimy wščo šastaracj w jeho mjenje a k jeho čjećej. Šchož čini Bóh, wščo dobre je, a šchož činiš ty, tež dobre budź! — Na łonzu našeho žiwjenja hjebi njeješli Wótž rachnowanje wot naš žada a to wón móže a hme, pšchetóž wón je knješ, my hmy wotročizy. Wón wracha ło po wškitim, po našim žyjam łastojsnje. Š temu škaška niz jenož našde stoto abo hšebro, wškiti wozu čjeła a duške, kotřj je nam Bóh špóćizit, su našde šamojenje.

Šak wužiwaš swoje pjenješ? Njemóžeš j nimi čjinic, šchož čjeć, nalutować abo rošbrojic, nahromadjeć abo pšhecćjinic. To je pošanišne šupšerje. Šny Bóhu rachnowanje winojizy. To je nam naš šbóžnik naležnje do hšewdomnja wolał a je dušit ščebóne, jeho napominanje laičej njemjeć. Wěda tebi, hšóž swoje pjenješ pšhecćjinic j wopšitwot, j woškrantwot a je wšchelatim hšewnyu rošwjelelenjom. To je jenož twoje wužiwanje, twój dobyt. Wěda tež tebi, hšóž swoje pjenješ jenož nalozuješ ja swoje dźeć abo ja swojich pšhecćelow. To tež je jenož naturka hwojeć a hšebitow. Hšđe wostanje to štaročj ja bratrow, ja šhubdy, šabšubjendy, njeměćajzdy, wotpadnjendy, ja žibow a pošanow? Wóh rješnje k wškitim junn: Čini rachnowanje wo hwojim łastojsntwje! Wěda tym, kotřj potom ničjo drube nimaja, byjli to pošnacze: Šsyn swoje šamojenje pšchšporjał,

hwoje dźećej derje wocžahnj, swoje žiwjenje wužiwał, hwojeho duška wudokojat. To njeje dołć. Naš šbóžnik je pola Mateja na 25. stawje wobras hšewneho budjenja wotmołował. Tam wostaje wón wškitim, kotřj tyh šlobnych njenašćjeja, lačnych njenapowjeja, župych njehołpudaja, našich njemodźewaju, škorych a jatych njewowpuzaja — tyh wškitich wostaje wón do hje: Dźicje přecjz wote mnje, wy šakcećj, do wěćneho wóh-nja, kotřjž pšchšhorwany je čžerzej a jeho šandželam! Tak budje tón knješ rjećej niz jenož k bohatym, ale k wškitim, kotřjž w nudy njejsu na hwojich bratrow špominali.

Šcho čjinic je hwojim čželom? Wy štarčej, wy šnjeja, šcho čjinia wašči šynojo, wašče djowki, wašči čželadnjizy je hwojim čželom? Wy šnajeće hami je hwojeho šhonenja mlodošne šóšdy a žadošče a tola jim njewobaračeje a na nje njeděžbujecze, wy dawacje hwojim hołzam hamy na reje hjeć a hwojim hołzam w nozy na hšbach, w forczimach, w tomorach, w wopšitwje, w njepóćimolčej wofolo honic. Šwěrnje, wam ło šenje kaž tamny, jeli ło hwo njepolešćujecje!

Šcho čjinic je hwojimi duchownymi darami? Šak něštrajšali, hšóž je še šule pšchšičej, hwoje kniži do kucizja čjinje, hwoj šatežšimus šapomni, hwoju šibšiju njeca! Š polžičjo tež jenož naučenje, šchož warbu a witi, powołanje a wofolne žiwjenje nastupa. Dołej žane dobre kniži, žane dobre nowiny njecžija, dha wostanje w štarej hšupolčej a njerošumolčej. Šchož pošahan čjinia w župych baločich kraich, šchož pola šubšow hwo štanje we wofolnošej, to je jemu wščo jene. Šdyž wón jenož ma a hwo najěć móže. Š čjemu dha někaće kniži čžiac, k čjemu dha „Šlowiny“ abo „Bomhaj Bóh“ hwo dźerjeć, k čjemu w šatežšanje a w šibšiji hwo wóhonic? Šrudnje, šo je lašćj čželowšow taš žara wjele tež wješ nami! Šcho budjeja wani wotmołwěć juna na tu škorunu pšchšajana! Čini rachnowanje wot hwojeho łastojsntwa? W wotročizy hwo, přejby byjli jutře reča a hšěž našde łastojsntwo a napinanje njebóšaha, dha

Šchryta frej a šakšuzba
Wóž nam pomoz do njejba!

Bomhaj Bóh!

Cziasto 18.
30. lutija.

Łétnik 1.
1891.

Szerebiske njeđzelske łopjenka.

Wudawanju ńo łóźdu łobotu w Szmereljez knihičisłycejni w Budyńshinje a ńu tam dońtać ja ńchwórtkétu pńchepřtatu 40 nr.

10. njeđzela po ńwj. Trojizny.

Łuk. 19, 42: Šdy by wńřak ty wjeđjilo, dħa by ty wopomniło w tym ńwojim cħańu, šhto ńo ł twojemu méréj bođzi.

Jerusalemej a wńħem wobyđterjam w nim ńu tele ńtowa placãtle. Žato je Žesuf wuréca, beču ńo wńřitzy jeħo wocjo- nižu toto wotofo mjeħo ńestupali a wńřice nič žyła cħrijoba Ń Galilejeje a Ń drubich krajinom; cħi beču wńřitzy naldeħo luđeħo knjeħa do Jerusalema pńchewođžili. Wudjichu ńo teħdy wńřitzy, tiž w Jerusalemej byđłachu, na tymle naldeħo ńođnitowym ńwe- đženitum nutsčehenjenu do Jerusalema byli woobđžili, — teħdy badjilice tu hičice ja wńřech ħwile dośež bylo, a tónle jeničiji djei budjilice tež ja nič ja wńřech doħaħat, ńo budjichu mođli wńřitzy ħami ja ńo ńwojność dońtać. Žich njewěra a wńřa wot nič pńchelata frej profetow budjilice ńo jim hičice moħla wńřa do cħiħta wobać.

Kapernaum, Betřaida, Korazim — wńřitje tele měħta ńu tu łóđžičitje ńwoji cħań poměle, w kotrymž je jim Bóħ dał ńwoju ħnabu wońćičež. To je byħo teħdy, žato Žesuf jim do wocjo- ńwoju krańność ńjewjeħe, a beħi jich wńřitřik na ńofutu woańeħe, ale wot nič ničto ħeħi njeye cħybi tónle cħań ħam ja ńo ł wu- žitke wuńjež, duž je ńo nalč knjež dyrbjał wot nič wńřech přicež woħroćež.

Nalč luby knjež wńřak ńo tu a tam cħłowjekam wo wu- trobu ħapie, pał w tymle méréce, pał w tannym kraju a ľudu, ale ńo pospochi wńřo do cħiničej ńo jemu njeha. Njeħaħja jemu ľudu na jeħo ńlōń pońřuħać, woħroćež wo wón Ń řħribetom wot nič a dħe ńwoju řtronu wot nič dale. Teħdy je tu ja tajřile ľubji rumje tajř cħań, kajřiž be ħeħdy na Jerusaleme pńřiħoħ, ħďež rełajće: „Něto je pńchew wńřitajmaj wocjoħaj ńotajene“.

Žraelski ľud je był ħam na tym we winje, ńo je jón Bóħ dyrbjał pńřiħež ħudjic, — wńřakto beču ħeħi wńřitzy w ľudu wńřu wutrobu ńwjerđžili a ħeħi wocji dali řaħpěćež. Š wocjo- maj wońeħe łóđdy ħam widzež, řaħku krańność mējeħe Woži je-

ničeti ħym, a Ń wuħomoj mońeħe teħdy łóđdy řħyřećež, řał jich nalč ńođnit řakle ľubojnje ł ħeħi woańeħe a ł ħeħi woańeħe, ale jim ńo njehaħe na njeho ħładać a na njeho pońřuħać. Nětkle pał ńu na jene doħo Ń tam cħaħom łón, w kotrymž budjichu mođli dońal wńřitzy wot Woħa ħnabu dońtać. Žraelski ľud be ħa Woži ħud wńřon řrať.

Nalč ľubowany ńođnit be ħeħi wńřak jich wńřech cħybi řał ńo ħromadčice, řaž ńata řurjatta, ńo řħraħož njemōħł do nič ńraħnoć; be ħeħi jich cħybi pńchew tmi worjołami (ħodlerjami) wu- řħomac, řiž beču ħižo duzy ńo ńuċju napřeħajmo nim, — ale woni njehu cħybi wot njeho tajřile ńomoz měčej. Duž ńu te worjołi dyrbjaħe na nič pńřiħež, a ńu ńo dyrbjaħe wofoťo tuteħo „řħnitěħo řeħerb“ wńřitje řħromadčice.

Na jene doħo be ħu Ń Roma wuħle wońřta na Jerusaleme pńřiħiħe. Te pał ńu dyrbjaħe tole mēħto cħwiťowac, a wńřo wu- ńuċićež. Teke romle wońřta ńu baħe w Woźimaj rukomaj łón ħrat, Ń kotrymž je Bóħ nad tutym ľubom ńwoji ħud wuńjeđ.

Pńřeħe ženska tu ħjes nami řħraelski ľud řħođži. Wón je nam řħtož řwěďećenje ja to, ńo je něħto žatofine, ħďyž je dyrbjał ńweđžony ľud žimemu Wožu do rukow ńawěć, ńo mođł jón wón ja wńřon řeħež a ja wńřo řwěćenje ħudjic. Wopomni łóđdy Ń cħaħom, řħto jemu ħamemu ł méréj řħuži, pńchetož tež ja nađ mođł cħań pńřiħež, ħďež budje rełajće: „Wńřo ńođđe!“

Mi njehładaj na moju řłóćež,
Wmi wotemnje wńřu njepřawoćež,
Štwor do mnje cħiħu wutrobu
A Ń nowym duchom woħbať ju.

Njeħ řwěćež mi tw'e woblićo,
Mi njewiħi Duħa řwajateħo.
Šďyž na mnje pńřiħiďe ħajterna nōž,
Teħd řħwataj te mni na ńomoz.
A wjeđž mje je wńřeċ řħyħomolež
Nuts do njehjeħ, do ńođnoćeje.

Womhaj Bóh!

Czykło 19.
6. augusta.

Łétnik 1.
1891.

Serbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju 6o kóždy kóbotu w Eszmolerjez knihičyjskyczerńi w Budyškinje a 6u tam dostać 6a 6chwórtkétu w pšchedypłatu 40 nr.

11. njedzeta po 6waj. Trojizh.

Łuk. 18, 13: „Božo, budź mi hrěšćinjei hnadny!“

Wcharještli bėdše 6wojemu Bóhu něchtu wupowjedat. Wěšće 6wój wopor pšchinješt. To pat bėdše kajništ wopor. Bóh na njón njeopšlada 6 dobrum spodobanjom. Šacht něto tón 6łowješt 6 templa 6obu wša? Nječo, hišćake mjenje dylji niččo. Wchetož hdyž 6o jemu pšched templywny durjenje duchownej wočji ros- 6obničate, durbještće wón 6pšmac, 6o je na mějće jebdanja 6o na 6wojim drajšje pšcheděšt. Čerńi w wutrobje wón 6obu wša. Jeho 6walenje njebė ntežo hódne.

Wlonit bėdše tež 6wój wopor pšchinješt. To bėdše Habelski wopor. Bóh hnadne na njón woblada. To wutnješt 6 tuch 6łowow 6ejom 6krjsta: „Tón džeštće 6a praweho do 6wojeho doma pšched tamym“. Stejšće na tej wěrje, 6o 6łowješt 6o pšched Bóhom 6 hnady prawy 6jini. Š tuteje wěrny mon wolašće: „Božo, budź mi hrěšćinjei hnadny“. Do tuteje wěrny nits Bóh wotmolwi: „Budź strošćinu, mój 6yno, twoje hrěchi ku tebi wobate“. Wěra do 6wobodnje (trějwe) hnady Bóže je bė tón łaran, 6 kotryž 6ebi wodu trošćta do 6wojeje šbitce wutrobju 6jerpolsche. A tuta wěra tež nam tu hamu 6lubiž 6jini. Haj, lubolna je na- 6leina woještće, hdyž wremi ptačj na 6uchje 6atolji špěna; lubolne 6u ranjšće 6erjo, hdyž 6woje pruji jako pšchedejimne wěšćenje 6 njejuj šćelju; ale wažnišće a lubolnišće je to 6łowo: „Š hnady 6o 6łowješt pšched Bóhom prawy 6jini“. Womhšl 6ebi 6goreho, 6ij na 6wojati 6oju teži. Wón njemóže žone 6luti 6prawdošće 6jinič. Njemóže bještak dawacj wot wšćeho, šćtož ma, pšchetóž wón niččo nima. Njemóže žanu 6atmožinu daccj, pšchetóž jeho žyłe žiwjenje 6ame je 6atmožina 6 Wožić a 6 6łowšćich 6ufow. Njemóže je 6wojei ruku nitomu pomhacj, pšchetóž jeho ruka je 6wajana pšched 6łabocj a 6brašćinoč. A tón tola tež 6že pšched Bóhom prawy a šćobny byč. Niz wěrnó, tón tola tež durbj pšched Bóhom prawy a šćobny byč? Wšćes 6jo dha, 6 6jeho dha? Še 6ameje hnady Wojeje w 6eluku 6krjstuku. To je jeho wotšćewjenje, jeho wutrobne wopšhjenje. Wšo pomhšl 6ebi na 6łowješt, narabčho na 6ebje 6ameho, 6otrebož žiwjenje je wotbježo, 6otryž na 6wajertnym 6oju teži. 6wojei šwončownej

wocji štej 6o 6acimitej a 6žetej 6o dołacjinič. Ale šnutštomne wóčjo 6o 6ji rosjožni. Špšnajejš 6wój hrěč, kaž jón hišćaje niđdy 6pšnat njeju. Špšnajejš to 6a hrěč, šćtož hišćaje niđdy 6a to 6pšnat njeju. Šacht potom 6jinič?

Wóžejš 6woju ruku wupšćerječj pšched 6woje šćedjimošće, wužjše a wotbjenišće šeta 6acj do džečožnyč 6et a wubhanyč, šćtož 6o 6ji njepšodba? Šamejšće niz, njemóješć ani wčerawěšćeho dnja dokahnyč. A hdyž wuđu tebi dženša 6rjedža w žiwjenju, 6rjedža w twojich mozach šćupšny wot wočjom panje a tu by 6woje hrěči w 6rjedawšćich dnjach a 6etach 6pšnat, wóžejš ti 6jorne 6pšena 6 knidow twojeho žiwjenja wutrobnyč, wóžejš 6i bėle 6unje, wóžejš jim habu 6atylacj, 6o njestorža? Wóžejš twoju w hrěčoch minjentum 6etam sožo pšćinič daccj, to by je pšćelšćej 6i twar 6wajertym Duchom? Wě, wone 6u 6rječ, 6afjež 6u byte, tajš wolšanu. Šenož hdyž je 6prawdošć 6i hnady, je wodačje 6a nje 6adny 6jowny 6ol teje 6emje 6o 6am wot 6o njeroshćewi. Šeno hdyž Bóže 6łonočje nad nim 6elšćobja, 6o w nim 6wětko 6jini A 6łonož nad 6jěmnočju nalčeho žiwjenja je hnada Wóž w 6krjstuku 6eluju. To je nalč žiwjenšt a 6wajertny trošć To je tón 6atadowy 6ij, na kotryž 6o šepjerajo pšched žubdu d dominu wužjajemy. Za je to 6ławšćow, pšched 6otřež 6o 6wajere, 6je 6oršćej 6jere. 6ato wójwodže 6rnolšćej 6otšawšćemu w ješ wobšćednich šćindach tón šćpruđ do wójwajša pšćindje: „Tat: Bóh tón 6wět lubował atd.“ wón šawola: Tón jedny šćpruđ wopšćimnje to wotmolowjenje, to haj a hamjen na žlonšćow wotšćow, na tu wotšćow, kotryž 6o wšćitzy 6jinič mamy, 6i 6otřež niđtón 6 žiwjenju šćitč njemóže. Komuž jeho šćobnošć 6wožna je, temu durbj tež to 6łowo wažne byč, 6o 6łowješt 6i 6 hnady pšched Bóhom prawy 6jini. (Wo wuštědže pšćetězene.)

Ššamowola a Bože puče.

Wopjedat 6. 6.
V. staw.

A 6ajji je 6šćelšćajon 6ažo pšćišćok? 6ajti 6ajžj bė 6a: jeno 6o bė 6o w nim wšćo 6rucje našrawilo, šćtož bėdše 6rje

Hanfa ho f frutnym pšchedawcjom lehn, so dže knjejstwu nolažta rano wěrnosc wujnac; ale hbyž džen nastupi, njechadže žane wujnac je erc; pšchetož tak možešće frowomje křesćianczi tajše fšidowby činiće? Zola njeprawda j faž brěmjo na duški dzejedže; wona bebi fnjeni do wožow pobjadac njejměri, tež nje staremu knjejstwu pšjac — to be Hanngny japocjatk w mjeńce. (Pobjacowanje.)

S dželacerjoweho katechizma.

Wot duchowneho Naumana ipisaneho.

Biblija, kniže fa dželacerjow.

Biblija je fa wšitke sčotany, fa wšedlawošte čłowěšeho žimjenja. Dotež paž ho na bibliju w nowištim cšaju wot dželacerjow j njeodobryjom hlada, njech ho ty frotit wucyjaž poba, kotryž ma bopofolac, fak jara ho czi mola, fize hebi wmyla, wo biblija tym pomba, fize njechadže, so rošawanje ludoweho žimjenja do předa dže. Dotež w cšaju biblišikich spřacjelow žaneho fabrickeho džeła wo naštim frowomjenju njebe, ale jenož rolniškeho džeła na polach, dyrbiš ho to, sčotož ho wo polnyju džeła praji, tež na to družje džeła pobjacowac.

Psalm 128, 2. Ty budžeš ho žiwice dželacow rufow džeła; fšobny žy ty, ty molaš ho derje.

Wudrowje 3, 15. Dobre džeła do frašnu mju.

Lut. 10, 7. Dželaczej je frowoje mdy šobny.

5 Mojš. 24, 14. 15. Ty njebyrbiš fšidowby činiće fšubemu a pobjeńmaju najetemu j twojich bratow, abo j žubowitow, fize w twojim traju a w twojich wrotach je; ale dyrbiš jemu jeho mju ton hamy džen japacziče, předy džiš ho fšobno fšowa; pšchetož wón je fšudy a j tym džerži frowoje žimjenje.

3 Mojš. 19, 13. Ty njebyrbiš twojemu bližšemu njeprawdu činiće, ani jeho wurubice. Dželacerija mša njebyrbiš žola tebe pščeš nož wotacž hacž do ranja.

Sir. 34, 27. Sčotž dželacerijej jeho mju njeba, ton je frowany pob.

1 Tim. 6, 9, 10. Ksotiz ho džełdža wobohacziče, tajzy panu do spytowanja a do hycje, a do wjele hlyupch a fšobnych žadołow, fize tyž čłowjefow do fšofjenja a fatamanajwa ponuja; pšchetož ta dnjejzma luboče je forzej wšitkeho fšepa.

1 Tim. 6, 17, 18. Tym bohottym w tym nečiničim hwečje pšidow, by budy njebył wyšofo smyšleni; tež ho njeupšaczi ani na njeměje bohastwo; ale na žiweho Boha, fize nam behacze bawo wšedlawe wězy wujnac; so budy drobota činiłi, bohaczi byti na dobnych fšufach, rabzi bawali, pomozni byli.

Jer. 9, 23. Tak praji ton knjes: Wudry ho nješchwal frowoje wudrowje, a fšlyho ho nješchwal frowoje hylnoće; a bohaty ho nješchwal frowoje bohastwa.

Lut. 1, 51—53. Wón wopofajuje mož je fšojim ramjenjom, a roščerzi tyh, fšotiz hordži fu we fšojich wutrobnych wmyšach. Wón štorfa možnych je štokow a pobjeńcize poniznych. Fšobnych napjelni j fšubami, a bohaciz wšotiz prošnych.

Sir. 10, 26. Wono njeje prawje, so fšotž teho rofjumneho fšuhedjo hani, a bješobžneho bohateho čjełci.

Psłd. Sal. 10, 20. Nještallje bohateho w fšojej fšpawnej tomorie.

Wšitkž. Sal. 22, 2. Wohaczi a fšubži dyrbja hromadje hycž; ton knjes je wobjeu fšworci.

Wšitkž. Sal. 30, 8. Fšuhobny a bohastwa ni njeđaj, wobradž mi pak moju wšednu potrzebnosc.

Mat. 11, 5. Fšubym duže ewangelijon předowane.

Psalm 9, 10. Ton knjes je wšyfoi bród fšuhedjo, wšyfoi bród w cšaju nby.

Psalm 132, 15. Ja čhu jich džeb požohnowac, a jich fšubych j fšlešom noščiczi.

Lut. 16, 22. Woda ho pak, so ton fšudy wumrje, a fu nješeny wot jandželow do Abrahamoweho křina.

Sir. 4, 1, 2. Wube džečo, njeđaj fšubemu nuzy čjepřicž, a njeđubž twerby pščežyno fšubemu. Wještajzi teho fšobneho, a njemžž tož fšuhedjo w jeho fšuhobje.

Mat. 19, 21. Željž džełce f njemu: Čhejch-li hycž dofanjany, dži, pšchodaj, sčotž ty samojech, a rošdawaj to hamo fšubym ludjom; dža budžeš ty wěcz sčož w njebiešach; a pšidowž, a poj fa nuu.

Psalm 90, 11. Našče žimjenje traje 70 lět, hbyž wyšofo pščinbže, je 80 lět; a hbyž je krašne byto, dža je přoga a fšidawa byto.

2 Thęb. 3, 11, 12. My fšyšidny, so něfofzi bješ wami ho njerobnje fadžerža, a njeđelaju nicžo, ale hlabaju njepotrzebnych wožow. Tawim my paž pšidawam, a napominamy jich pščeš našeho knjesa Ješom Křyštija, by budy wami j měrom dželaci a hamy fšojž fštž jebli.

1 Mđiž. 3, 19. W počje froweho woblecja dyrbiš ty fšojž fšleš jčez, hacž ty ho do semje fawroczišich, j fšotrejž wšaty žy.

2 Thęb. 3, 10. Želi so fšotž wozdže dželacž, dža tež mječ njeje.

2 Mojš. 20, 9, 10. Sčelčž dnjom dyrbiš ty dželacž a wšitko twoje džeło činiće. Ale ton fšedny džet je fšabat teho knjesa, twojeho Boha, na fšotnyž njebyrbiš žane džeło dželacž, ani ty, ani twój fšun, ani twója dženka, ani twój wotrocž, ani twója fšuzowna dženka, ani twój fšot, ani twój žusomnit, fšotnyž w twojich wrotach je.

Sčotž je wte města j biblije hebi pšchecizta a rozpomnit, wjazy protjež njeubdže: Biblija fa dželacerija njego njeje! Wjele bole dyrbata biblija wot fšobje dželacerija (ubomana a čjełczena hyci.

Wón jenuu pšowje pat ho njech wobjeje reči. Ža hebi wmylu na 7. fajnju: Ty njebyrbiš fšadnyč!

Naiž Luther je f te fajni to rjane wufabowanje pšidat:

„My ho dyrbitym Boha boječž a jeho lubowacž, to budy my našchemu bližšemu jeho pjenjeho abo fšubo njebrawi ani j njeprawej tworu abo j pšchepjenjom f hebi njecžojny, ale jemu jeho fšubo a žiwnočž pomohali pobjeńcize a wobarnowacž.“

Tuto wufabowanje bješe fa Lutherowy cšaj žyl wufabowahaze. Ale dženka, hbyž ho štorfa, so dželacerjo j štabami ho tak fšrudnje pšacja, so mohli hšodu wumrječ, je none wufabowanje fa tyh nušne, fšotiz fšojich dželacerjow taf cšičkca. A to wufabowa... mohlo rełacž:

Sčedna fajnja:

Ty njebyrbiš fšadnyč!

To je taf wjele:

My ho dyrbitym Boha boječž a jeho lubowacž, so budy my našeho bližšeho fšidaj pot a čjełce džeło njebrawi aniž fa ništu mdu na ho njeprchijebti, ale jemu jeho fšrowoče, dom a žiwnočž pomohali pobjeńcize a wobarnowacž.

Hdy by ho 7. fajnja wšudjom wobfledžowala, njebychmy tajšeho njeměra bješ dželacerijej mēi.

Sčotž dža be j žyta naša wyšofo fšaweny fšobnit? Wě wón brat pjenježita? Wē! Wón wotroščje bješ dželacerijej ludom, wón fušo njemějehe hbyž by fšlowy položiz, wón bu pšchecizjany wot wšyfoch a hordych, wón bješe walc brat, wón dže walc brat wotacž hacž do wěcznoće. Wšitkim, wšitkim čłowjekam wón praji: „Wubiz froweho bližšeho jato hau bebi!“ a j tym fšlowom tež nam purč požaje,

bo fšotnyž dyrbitym fšobiz. Hdy by ho prawa luboče je wšitkiz wutrobach hordika, by to družje bory do porjada pšidajdzo a njeměra a hibanje bješ ludom ho fšubitej.

Praschjenje: Sčotž ma dželaczej wo žyrwmi a bibliji džerčezč?

Wotmoščowanje: So fšej jeho najlěpšej pšcheczelaj.

Moščlad w naštim cšaju.

Kšęor ma pšči fšojim wotofelžbenju w Worwegistim morja najštrajniče wjedrow. My jemu to j wutrobu pobjeńcize, pšobnym paž Boha lubeho knjesa, so by tež naštim buram trajne žanjome wjedrow požak.

Kačiči čitajro ho fšabž hycje dopemnia, so ho grachiffo fšrowy fšrowy, fšotne nemišče hšęora, w naleczi grachiffo fšrowy werywujnacje pšidajta. To be fa naš ewangelijon fšrudne fšponjenje, čjim wjaz, dotež ničtom njewjedbiče, fak be fšęor pšchecizno teč wězy fšumhlen. Kšož ho nelt fšidži, žu ho tuteho pšcheciznjenja dia w fšęorjeje fšowaje wšedlawe wotre roščeržena wete, a teč wěczje njeje bješ wotpobjawelo, so fšęor pšči pošlednim wopwče frowoje fšotry w Barlinje njeje w domož byl. Žyle njetrebawiči paž fu Harolnterke žyrwine nowiny tešdy pšibale: „Wozdžemy fšapomnicž, so tajta fšrowel ho j unioštawa (t. r. j prulleje ewangelistje fšawje žyrwine) ložny čjini. Kšajna žyrwe do wědjch j grachifje žyrwmi, drje teč fšatšufje, hbyž wobjeńcize hebi to žadaju; pšchetož wona twjerde werywujnacje jato njetrebnu wěž („Formeltram“) fšacizjenu. Žeho dia fštonczje ewangelistje měni, to može w fšotdži žyrwmi Bohu fšawicž!“ To tola je wopradne pšče wěcy mēri! My mamy fa tajte fšady jencž to wotmoščowanje: sancta simplicitas! to reča pšchecžene: o fšwjata hšupocž!

Bomhaj Bóh!

Cizisko 20.
13. augusta.

Létnik 1.
1891.

Særbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ho kóždy sobotu w Šemolerzj knihcizisheczejni w Budyschinsje a su tam dostacj sa šchwórtlétnu pšjedpłatu 40 np.

12. njedzela po śwj. Trojstyz.

Mark. 7, 32: A pšiwimjedzecu k Zesubej blucheho, kiz nemy bšfše, a prošachu jeho, so by ruku na njeho položil.

Štuzba, kajtuž bechu jowle temu bluchoněmemu jeho pšfšeczeljo wopofalaš, bė wěcše rjana a wšeho bjała hodna. K Zesubej bechu bebi jeho woti hodu wšati, a pola Zesuba sa njeho dobre šlowo šapofožil. Tajšile štut lubofče je ho našchemu Knjezej wěcše derje špodobat. My šmy tu wšitizy šfšecšejnjenjo, duž ma tu wot naš kóždy šwójatu pšiwšifšufšenošć, so durbj druhemu tež tajšile lubofč wopofajomacj. Těho dla pomaj ty, kotizj ku twojeje pomozj potrjebimi a domjebj jich šfšobljebj hodu k Zesubej. Šečin jeno pola njeho hodu sa nič ham proštwu, tak hufšo hacj čygl tomu lubofč a šmitnošć a dobry štut wopofajacj. Šlej, š tajšimle dobropoščenjom moželj sa kóždeho, kiz je čj droht a lubu, š šfšobnitez dońcć a moželjč jeho wo to prošpěć, hacj tež njedhat na tuteho wot tebe lubowaneho ruku položelj, jeho šojnowacj, a čji jeho wufštroicj.

Klunje tajšile šfšizbu durbjeli bebi w kóždizicim domje wšitizy bjes hodu wopofajacj: šfšarškej bježcom, bježci šfšarščinaj, čšebled knjezim, knofioj moštam a čji šabo knofitram.

Těho paž možemy bebi wěcšj bucj: kaž je naš Knješ tamym jich proštwu rad wufšljchacj, kiz bechu šwójeho bluchoněmeho pšfšeczela k njemu domjebli a kiz ja njeho dobro prošachu, tak wón tež wěcše šwoje wuščo k nam našfili, hbož šmy k njemu pšiwšifšć, bebi wot njeho la netoho něščjo wupročpěć.

Tamón bluchoněmy bė šfšubj čšlowjet, a bė pšblla jara njefšojnowny. Šchtož by jeho wofšladat, temu bė wón wěcše žel čšinit. Pomyšl bebi jeno, tak byto to tebi šamemu, njemóht ty šlowcizka šfšyščecj a njemóht ty tomu šlowcizka praicj. Tak hufšo hacj tajšicšle wbohacj ludzi šefšafšć, bšatuj ho Wofšo fa to, so mačj ham šfšrowe wufšle, a prošaj jeho, to čygl čji je dale šfšetecj a wobarnowacj. Kóždu paž ho tež ham prašelj, hacj je bebi wufšći a rt pšdžego taš naožil, kaž ho wot njeho šfšufšć, abo hacj njeye š wufšdomaj a š rtoem šby hreděj šfšizil! Ach,

tak hufšo bebi tón a tamón wufšći nastajo, hbož něhđje něščto hrošne a šmitle rěcje bluwje. — Šy šnawo šam tež druhdy tajšimle ludžom na jich bjesbóžnu rěčj pškufšacj?

Šbož tajšeho blucheho a pšblla němeho čšlowjela wofšladafšć, teby bebi šam pšći bebi praž: Škajiz je tónle na čšele, tajzy šam my wšitizy na duču kaž hšufšći a němi, a to tak došho, hacj njeye šfšryšću na naš šamuch šawofat: Šefšata! Wot šameho naroda je kóždu ham wšchón hšufšć, to rěla: nišomu njeye šamemu wot ho možno, Wofša a jeho hšob šfšyščecj, hbož naš wón k bebi wofša. Těho hšob je wonka w šfšworbje šfšyščecj; won ho nam tež našfšla w šfšwedomnju dawa šfšyščecj. — a wufšče wšfšeho je jeho šwójate šlowo sa naš tajšile hšob — š nim naš wón k bebi wofša.

Dufšo je wot naš kóždu kaž wšchón němy, duž tež njemóžje wjekšty a šfšofšćny je šwójim Wofšom prošecjčj. Ša wšcho to mamy tu Zesuba sa praweho šefšarja. Šbož je nam wón wufšći a rt šfšwotwraj, potom hafle nawufšnjemy na Wofša a na jeho rěčj pškufšacj, potom hafle ju šfšyščimy a prošymimy, a potom hafle šo na to šwucjimy, š Wofšom rěcjecj.

O ty naš šefšarjo, Zesu šfšryšćej, šmit ho nob nam wufšćitimi!

Bój, čšlowjecze, pšdbaj ho Zesubej wšchón,
Šem' pškufšaj, hbož je čše šawofat wón!
Njepopškufšacj dženš, móht justje ho facj;
Pššiwizj dženš, so móht wěcšje bej wjekše bracj!
(Wšchóny Wofši šfšeb.)

Ššawowola a Bože pueje.

Wofšjedat R. R.

VI. fawje.

Šfšecšcijan bė pšifšć, so je šfšecšcijanšle knješfšwo namafat; njeběchu drje šidj, tež po mjenje žani pšhanjo, ale wo šfšecšcijanšfšwo tam tež ničjo namafacj njebj; a tajš nutšak, tak bė šwofšacj. Šbož ho šana přenje ranie wopražcha, hby ho wufšća pšobnošć šmeje, ho bšimajo na njy šhabachu, potom ho jej šmejachu.

Po slednje leto kaj prvot na jeje vutrobje ležešče, a vinda bjelejana vot vohitich, kotredž b'e ta f ludovaka, ja jara čijačedjele. Hdnjz pač škeficejijonave hnuže spnoja, hebi pomnhi: „Vdichito budje hiščice dobre.“ So janoho hvjatoha a namojenju njemješčice, hjo netrety cjaš derje vjedješčice; to jeje lubolci f njemu pomjenšaito njebešče, ale wona wjeršeče neko frucejščo hnoj hewat, to durbešče jeje moč pola njeho wobhito dekonješč. To by teč zple pravje bylo, hdy by ho na Woda lubeho Knjesa špudčajaka a hebi hanej mjenje doweria. To durbešče halle vjehes wjele bodežnja a čerjenjaja binal pola njese plinčine.

Škeficejien hiščice preni hvjatny džen huuty wosta a f Hanu fe mihi džešče. Druhi pač ho hjo wotwolatomaje, prajizy, so ma wozne džeš.

Težo tomaričijo beču jejo preni džen kempčij hjej widjeji a teho dla fa hweč meli. Jana nečo homa f Wozje hšajbe džešče; hšwilo fšidju njebešju, wotom dowerjenje šhuhwidič pcheita. Starošči, lcho škeficejijan bjes Wozjeje hšwilo čini a hđe pchehyma, dorefki w fabrizy tola njebešče, ju f pravje nutnoščej vščičnjz njeda. Duž wotno domach, to by ju vščico namafacz mohi; tykž wozom hebi wunmhič, f kotrymž čuwydže jeho mot dželaczestich hšromozhijno, kotredž bu vščico wjazy, wotdžerješč. Naprjedy jemu f bibije čjstaje; hdnj pač wjšečje, to teho dla wrejci wosta, potoj ju na hof a dudowenje hama špnoja teč wjazy nječaitače. Wjšleščje hebi jeno na škeficejijana, starošče ho jeno ja škeficejijana; a dorefki tule hšwoja starošča na teho knjesa njetožij, ho podarimo starošče.

Takle b'e ho vščes pol leta minylo. Džefodowar jeje nawoženje b'e jemu wjazy mfydu dat; wona b'e hama idčtina a derje pšacjena čwetiščicafčera, jo ho na Wladca jenič wobamknutaj. „Šmójli halle ženjenaj, dha moju jeho wjele šepje wot štych pučozom wotdžerješč“, hebi Hana wjšleščje, „hym dže hjo dekonjata, so je nimale zple leto w tešewaje fabrizy džešat.“

Što by hebi hšwoje papjery wobitaraf, ho škeficejijan do Heršičaja poba, f kwintion a štefcion wot Hany, so by rada hšwoje nalutopawe wot barona došlaka.

Wona njebe hama mo to pšacž mošja; ležešče faj hšubina mješ nej a mješ šaidjenym cšahom. Škeficejijanej b'e to jara lubo; won b'e jara hšwenny na barona, hdnj ho wročiti. „Raf hordje je tón so mnu wotšhadaj!“ So je jemu baron postrowy a hšwoje šohowanje ja nju bobu daš, a fo je won knjejtrow ša dšaf wopozicju odrehu daš, w tym škeficejijan ničo njepowjedaje.

Hana durbešče potajtik wćerje, so je knjejtrow na nju hšwewne a fo ničo wjazy wot njese wjedžej moče. Nafupičitaj njeje najnuwščije fa none hofpodarilno, wyalčitaj pa možnoščej tunje wobudjenje a namafacitaj jo teč jo fšitrych šhobach wo wuškok domje, hđeč pokita abo škeficejščan porozumitum byleščje. Postajitaj tješcu njebešju vščipowjedanja ja tmoš. Žiwilne manjšestwo tehdy hiščice njemješčamny; hewat budješčje škeficejijan žyrtwinke wćerowanje wotwolaf, dorefki b'ešče nečo dudowamny, „čornym hšwam“, jara nješčičešly žyhtjeny.

(Kotracjomanje.)

Što ma ratar wot sozjaldemokratije dočakacz?

Wo knjzacy, wot W. Trümpelmana špisanach, šlojene.

Ra burrow hu ho sozjaldemokratijo pšaji poplednich wólbach na hšewortwony hejm (weičštag) wobročilil a, faj huj widžeti, tu a tam teč f wušpedom. Na malych burrow ho wóbešje wobročicje a hiščice wobročicja. Tola — lšto reka „maly bur?“ Bur je bur, a ratar, tji f dwemaj frumowaj hšwoje pot wóbbžicja, na druhim štejnščicy nještej hacž tón, tji može dweju fonjom vščahacž. Wlonaj wobaj hamaaj hšwoje džeto wofbarataj, tutón s wotročtom, tamny bješ zufeje pomozaj a ho hiščice prašaja, kotry f njegu hšto šepje plinčidne. Čeztloty a wješelo žimnjaja bu wódnaj w teč hanej mjerje vščidželone, a maly bur njetrjeba je fawjšicju na wuškeho burja šladecž. — Duž je teč sozjaldemokrata najhordžij njepiščelaf taf derje mafeho faj teč wuškeho burca. Rozrěčowanje, fotez je ho nečdy wo sozjaldemokratiji f burami mćelo, ho nam, wy herbizy burjo, f rozpomjanju a f rosmjšplenju poba, jo wy hšwojich najhordžich njepiščezelom, sozjaldemokratom, špofnoščje a jim f rosmjšbenoščim, hdnj hebi f wam šwerja, f dučreni won potafaje.

To b'ešče w juniju 1876 po hšwowyh žinjach. W šahrobje šebžajdu njebešju popozidnju nečotji burjo we Wonzjacy hromadje.

Rozmotwa b'ešče jara živa. Š teho moščej po'nacj, fo to wščedny podawč njeb'e, wo kotrymž ho powjedaješje.

„Na to ničdy šapščičej njemožaj“ — jedny fa šlidom šawo'a. Won b'ešče jebny f nabehacšajščich burrow we wšy. „Ni to do myšlow njeha, kaj mošto to možno bješ“, hiščice vščidžitaji.

„Što dha to je?“ ho dudowny vščidžimwščij woprašaja.

„Wošničje šo, knjes fararjo, wy runje w prawym cšahu vščidžicejšči, rěfalešč a dudowony ho f nim hynu.“

„Što je?“ ho won šabo prašedješč. „Wy šepje zple rošhorjen!“

„Joi“, tón preni džešče, „wy mćejče, jo ja drudhy vščes moj duar a moje pola hšwojeje woczi polbečnu a kufč do wuškeho hšweta natšhadam. Duž teč džen tyščid čij wufow w mćejče vščed wotnami kništupowz štejo wostanu a šhadam, lšto pot je noweho ho wubado. Nawe kniži, fa mne ho hódžoje, kupyj, hdnj vščetofste mješbu. Duž wódnano knižju wušhadabč: „Sozjaltemuš“ b'e napřimjo.“

„Wćejče tu wot dr. Geiffena?“ ho faraf woprašaja.

„Joi“, b'e wotmočwjenje.

„Wo a —?“

„Ni, ja kupič hebi tu knižju. Wšh drje hjo hšto dočej wo tezjalizmju a sozjaldemokratije hšičajč; ale lštož b'eš hšičaf, ho mi ženje lubito njeb'e. Vščed wóbnami derje sozjaldemokratojo drudhy teč na kraj šhobja a šhadaja, hacž hebi hšano neka fi škapijožij wóbnu papjeru do ruki šejščičej d'ha. Šem hebi pač vščico myščil, jo ničoht taj hšupj njeje, tu sozjaldemokratiju wóbnu papjeru pšaji wóbešje wotdžebč, hdnj teč je ju hebi prejdy narječez daš. Nešto pot hšak wočabč; vščetoz w tutyh knižacy wot Geiffena hynu čitaj, jo teč bješ burami sozjaldemokratojo vščico wjazy pšidwica hebi dohwyaju. Jaj, tu šteji: „Wólbach na hšewortwony hejm 12. januara 1874 wot 8,259,155 hšobow hromadje ho 339,738 fa sozjaldemokratoje wóbnje. Hdnj jo to wówdičiwoneje jenož 6,5 % (na 100 hšobow 6 1/2 hš), dha je ta lščiba tola bole nastrožaja w nekotrych krajach, taf w Šafstje 36,2 % (wot fa vščes 36 hšobow) a w prowincyah, hdnj hebi f wjetšeho džela ratarajo — hdnj hebi f wjetšeho džela ratarajo, won hiščice hynu praji — t. j. w Šleswig-Volštajnškej a Hannoverškej, na 35,5 % a 35,1 %.“ „Tu šteji; ja wot šapščičej njemožaj“, wón woczi wot knižow polbečnuwščij dale rěčedje, „hu dha sozjaldemokratojo na jeno dabo šapocelj rosmjšičij byč abo burjo tam njerajomniščij, jo wjazy prajizju a lewizu rošdžičej njemožaj? Sene drubi byč, pšetoz sozjaldemokrat a bur štejtaj hebi napščezimo faj wčhen a woda. Wšo njeje taf?“

Knž najwajz vščidžebowadje, netožij ničo njeprajaju, jedny pač f hšomu šhabešče.

„Wy macje pravje“, dudowny praji, „sozjaldemokrat a bur štejtaj hebi napščezimo faj wčhen a woda.“ — Wy šepje kniži, wot Geiffena špikane, čitaj, to me žiwješeli. Nam je pšaji hebi, dorefki čyžy wam, jeli jo ho knješčičej polšiczi, neščo f tyč knižow čitajč. Štož šepje nečo najpomni, je teč mi do wozozom padnito a hym ho wušky džajaf, hdnj to čitajč. So Šafka jato hnešdo sozjaldemokratije pridu šteji, wy rosmjujny. Šafka ma w pomerje najwajz fabrikow, a džekarešjeje wo wušlič fabrikščich mčajch ju noherjo sozjaldemokratiješje šhobojce. Ale so Šleswig-Volštajnšaja a Hannoverška ho Šafstje nimale runatej, mi teč pravje rosmjuwne njeb'e. Hdnj hebi to vščemyščij, na myšč vščidžedaj, to drje hu w Šleswig-Volštajnškej jenož wuške mćeta tutu wušku lščibu sozjaldemokratijščich hšobow šawinomawe, vščetoz f wotnacy mćelow je tam wobšebleritno jara redke. Ale taf f Hannoverškej? Tam ta wěz neščo binal šteji. Lubio ho tam hiščice taf pravje f newym tarjadomanjom wobšewoščezom (jo hu vječdawšij kral wotšhadžny a Hannoverška pruska prowina) špotojčej njemožaj a duž dha hu ho hšano njepšofotni najnepšofotnijamny (sozjaldemokratom) pšičamščil. Taf neč durbt bo ta wěz wěz, vščetoz jo šaj šleswig-volštajnšaja f hannoverški bur fa sozjaldemokratije wotšpohajw šahorjenaj, hebi ničo myščič njetrjeba. Hdnj pač sozjaldemokratojo njepšofotnyč wotšhadaja, tam hu teč hšodom; wóni wježja, hdnj čirj čjščiczi a jich napščezowaja, jo ho hiščice bole čjščicemaj laczamwaj, ryane wćeti lubyja a jim derje šamjelca, lštož by tyč, kotredž šhobjo do hšwojich hšewoz wopadnecž, f rosmjščidžerju rosmjščidžerju wobnecž wóho. So hšudu rad frany juž do hšwojich hšewoz meli, možemy hebi myščič. Štejšičje je wón, lštož ho nam w tyč knižacy powjeda, lštož jo w sozjaldemokratijščich nominacy štejajo. „Wložno njeje, jo našča štrona (sozjaldemokratija) wječitum doštanje, taf dočjo hacž bur

hišdaje našč njeje. Wón njeshkodzi jenož rošmwanju ludowego žiwjenja, dolež ko wot našč dželny dželzi, ale wón je tež, dolež wo statnyh wobstejnolacah nam praweho rošmwjenja nima a w swojich nabladach famostatny njeje, dželja hišdaje najtwerdšcha murja ja tyč, kiž do předa njechadja, haj won, hacj runje je lud žwonje hwoju njepotpoiznoj s njezižičkami wobstejnolozemj hweni, tola tajkida na hejm wuwołuje, kiž dželzja pišči tyč starych hujbnyh wobstejnolacah stejo wolšacj.

Duchowny mjelčeske. Wšće hibanje pišes pošucharjom dželše. Tón, kiž bědže přeni rečalj, dželše: „Esym ko tež nad tym žuwjelil a dšpčch wonu to tež čitajč. Wnaprjedu maju naš ja hmeč a naš burawo tajkida ľudzi njemaja, kiž famostatni w hwojim rošmwženju njejsu, kiž do předa njechadja atd. a potom dželzja naš narječčje, ko dšpčim ko f nim piščitawaržičej, ko byčmy ko jako pščešceljo hwoobodnočesje wopostaloj. To wšdad je werno, tak žule njeprawje nimaja, hbyj ko naščej njerosžudželnočej rečalj; pišchetoz my ko pišči wšwabach pišchewšo dawaš pat wot teje, pač sežo wot družije stony wodčej a ko poredo fa tym prašcham, hacj je tón muž, kotorež by dšpčim woliz, tež ja naš bamajž tón prawy; ale to je žule wšće: najobše pat byčmy hwoj njeroslun a hwoju njerosžudželnoč w statnyh naležnolozach potajali, hby byčmy je sozjaldemokratami hieč dšpčili. Dha by najrječej žyly kašc rosluna s hwoy won byč dšpčial, hby byčmy to čijnili.“

„Ežemy hebi juntróč roščajnicj, ščto na rataf abo bur wo prawom wot sozjaldemokratije dočacajč? Ešwem wo tym rečejč?“ ko duchowny woprašča.

„To by nam prawje bylo“, wjele hšowom wotmołwi; tón pač, kiž bědže prijed hwi s hlowu hšabčl, to jašo čijnjelje.

„Wam šo to njesda prawe byč?“ ko jeho duchowny woprašča.

Tón muž dželše: „D, ja niččo pščečizmo temu nimam, šo wy pračije, ščtož dželše runje pračijč; ja jenož wšplu, šo sozjaldemokratijo tak njeprawo nimaja!“

Wščitajž hwi dšwajmo na teho muja hladaču. Wón byrčejšča wótre hlowa hšpčedč a wšebje wot teho přenjšeho bura. To pač malo šacjilščaja na njeho čijnjelje. Wón nametom hežo wošta, hwoju trubka turjelje, š hlowu wjelšče a niččo njeprawjelje.

„E wotkel mašč twoju mudročel?“ be prašelje.

„Ešje dha wy juntróč tež sozjaldemokratow rečejč hšpčelil?“ wón ho jich woprašča.

„Ešo lubojne ja to dšwajni!“ přeni dželše.

„Ja hym jich hšpčal“, pščečel sozjaldemokratow šawoča, „a mi teho žej njeje. Tak člowek halke nawuňite, ščto mi a j niami na hebi.“

„Ty šy woprawdže mudra hšowčija“, šažo tón přeni praši. „Po tajkim s rečow chweš šlonič, šažo hu? — Šdžj dže to njazy wšlowar (handler) tebi člowa pšchabaje, kotorež na domach, a tebi w forcznje jeho počjntki wukhowoče, kaž by najraščiwšiji tón byč, dha brje ty tež hšwdom do teho dželš? Za byč hebi wšplilil, ty tam najrjedu pónžejš a hebi člowa wohšladalšč, hacj žaňeho bracha člowa. Ale hbyž sozjaldemokratow piščitidža a se hwojimi rečemi hwoju wš wuhwalujta, dha ty to hšwdom pišči wšplimjelje a kupišč njewidžanu wš — ty šy woprawdže mudra hšowčija. Něčejš woni mođa, čji karlojo, lepije hacj tajki konjaz wšlowar, ale wo jenu njewerňolč jim tež čijnič njeje.“

(Poftročowanje.)

Rošlad w našim čašu.

Belgijka kralowna je njekolžy česjo ščorita. Kralowna be šo bo hroda Waudoune pobala, šo by hwoju hšowom Echarloti, njesožowny žwudowjenu mandželštu merikanského kšžera Maximiliana, wopytala. Pšplebnidža je pišch 22 letami, šroniwšči, šo hu ščžartar w Meriku jejeňho mandželšeho šatšilil, wobnridni. Kšžerka Echarlota mejelše, hbyž be hišdaje jaňeho buda, kralowna jara lubo, a ta bědže tež neto jenička wšowba, kotraž mželšče škidnu šmerowacj. Hbyž wena šawdženu njedželu do jaltwa s ščorej župji, ju w wulkim rošborženju naberidje. Wščore šlowa, kotrej dšpčiču ščore imerowacj, ju hišdaje kole rošboršicu. Kšžerka Echarlota wšcha roš njemridjena na kralowu ščoczi, baješče ju a s hšowom ščtrčezjo do njeje kijeje. Kralowna pišes něčotre štw česžajše, wot hawutowaje ščore honyena, feturž halke fa něščto čšaja pišchewču a wotwje-

bžechu. Kralowu be tutón podawel, šo rosluni, na najščabijš roš borit. Do ščalenjšeho hroda šo wradžiwšči wona wšple šwabi. Kralowu wobwazaje wošby ho bojadu, šo je ju Woža ruziča šajala. Ščora pač ščoty šažo myšlew naby, tola ho na nju plačnje w = dšiščaje dachu, na čžoj wena wšcha wobšaban. Wšchlowny ščak mjelše ja wulne, po wššhmita pščlajč, dolež ko jemu kralowje ščborjenje jmjerne byč šodaje, a kralowa šama prašelje, ho ščory wunije. Wo woprawjenju ho kralowa imerowa a šo w nožy s wššewidžim ščarjom pošplani. Wot teho čšaja je polšchjenje w kralowje berjemčezju wobšajne wostalo, tak šo ho nabjezja, šo žašojne roščšajenje newow dalsiščij ščššewlow njemije.

Rušej knjezišwto dže na ščže waldnje wutrajawo je hwojich naučejnowych přewojow wotročej. 25.000 kššičij a awštrijšč pobdowan, šotijž hu šo w podobšej, kšwšwej a wošwšnej guberniji šahšilil, dšebi hwoju wopuščejčej; mješ nini hu mnoho, šotijž pišči pišchewču hšowšč ležomnožew wjele famoznej šhubja. Šruščijšo hišdaje hacj pišchewču wutrajawanu rušej knjezišwto pščewčo židam postaruje. Wšpostawanje židow s krajine, hšejč je jim po šatšnju šakawane bytelš, ho šies pšchewčelja dala mewa. Dolež ho židza w něbuidšim poššim kralowje, hšejč židow prawo ho šahšidčej, s wšwawantom sežwicz njemodja, s rjemješništim dščim pat hebi ščlš war = bowacž nedežba, wjele tyžaj s nič do wutrajja, wošebje do šhwalen = cho traja Palatinu a do Americi wučšabuje. Wščičiji šo, jo je hebi hšjo na milijon židow w pošledniji mššajach, a woaka Rušeje nowu demijnu namafalo. Želi šo by tele wšobščenje prawe bylo, bydu hišdaje w Rušej pšchego na ščwrti milijony židow šawoštate. Wutrajnych židow rušej knjezišwto do žyfa w Rušej čerpeč abo hlada tola, jim pišchetoz po možnočej počejšej. Ešč je wone njese družim pošajite, šo ho pšchidobnje dželč židowščij wutrajawo do šwntič a wšpščidij škulow pščijčej njemidžja.

Se „Ščerbilčji Nowin“.

Wěth ščajš.

W Berlinje je šo netšo nowy šhwalobny lwajš mješ wšplješ midžijni šakajš. Že to „wěth ščajš“, kotorež hšowuwan je hwojim čšewšnim ššowom a podššwšwom lubja, ho dželzja Wškej pomozu pščejzije žini byč. Wšči žašojnych hšewch pšchewčimo 6 šafat je tónie ščaw ščwšje jara naljš, a ščžoj werny ludowny pišchewčel ho wšebil, šo ho s tym naljš midžijni pišchewčab dawa, a pučš pošoluje, po šotraž hu f ščarum dobrum počštantam nalšičij wšžow wročja a tal tež nalšchem luděj wš šžerza. Rušnej šowarizmo bšeho ščajšja halke šroti čšajš wobščel, ma hšjo 1250 hšowštamow a to mjese wššemi powelanjemi: šakšojnitami, rjemješniškami, pšchewčupkami, wšojamim, ščhdentami atd.

D, šo byčdu tola tež na wšab wščitajž mlodžij hšžy, kaž jich towariščajo w Berlinje, do tuteho hšwajcho šhawa šupšilil f hwojemu a f šhromadnemu lešchemu! Ščak šrudnje tola tež na wšab f pščejzjowščju naščej midžijni je!

Towarizmo ma hwoje hšdžo w Berlinje SW. (Oranienstraše 104), hšejč ho wšho dalsje šgoni.

Štabjenje.

Špitia, kiž je šdodne a rjane duchowne ščer = ludeje šewal, junu wopizja s ščwajni a luboščiwymji ššowami napominajče, ho picja wšotajčej. „Knješ duchowny“, tón wopizj wotmołwi, „hbyž wy wozajz turicj njechadže, tež ja žaňeho palenzaj wozajz picž njecham.“ Ščwerny wotročel teho knjeja be šo njenuwjele tak nawučilš turicj, šo trubtu ščy přecj požoji. Wopizj w tutej pišchilnowočej duchowneho ššowowne ščowpeno fa hwoju wjele hšowču žadobčj pšwajče a šo hšjo w potajnyj wšebšeslče, šo je šararja do wšwšice pišchijelš. Špitia pač šhubi, šo ženje wozajz njeturj, žadajče hebi pat wot wopizja ššubjenje, šo šo žyle palenzajpicža wostaji. Wopizj to šhubi a bu hwoobodny wot žašojneho wotročštwa a ššowowny čšlowek.

12. njedžela po šw. Trojizju.

Njedžela	Marta 7, 31 — 37.	2 Korintšičijš 3, 4 — 11.
Pónžela	2 Wšjš. 20, 1 — 19.	Ešpšičičijš 2, 11 — 22.
Wutora	= 24, 1 — 18.	= 3, 1 — 12.
Šerjeda	= 32, 1 — 14.	= 4, 7 — 14.
Ščwobórt	= 32, 15 — 35.	= 4, 15 — 21.
Wšak	= 33, 12 — 23.	= 5, 22 — 33.
Ššobota	= 34, 1 — 10.	Wšlam 1.

Womhaj Bóh!

Czisko 21.
29. augusta.

Łétnik 1.
1891.

Šcebske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ho kóždy hobotu w Esmlorerjez knižicizšceječni w Budyščinje a šu tam dostać ša šchtwórtlétnu pšcedpřiatu 40 np.

13. njedzela po swj. Trojizny.

Łuk. 10, 23: „Sbóžne šu te woczi, kiz widža, šchtóž wy widźeje.“

Š cšelnymaj wocjomaj je móško Žesůša wjele lůdži wobladać. Druhy šu jeho móšli jeno š duchownymaj wocjomaj wobladać, a šašo druhy š wobojimaj wocjomaj, š cšelnymaj a pódla hobu š duchownymaj.

Łudžo, kaž Hanóš, Kajšaj, Šerobalch, Bilatůš a Žudalch, šu móšli jeno nělak š cšelnymaj wocjomaj na Žesůša hladacž a jeho widźeć.

W duchu abo tak š wocjomaj ducha šu móšli jeho něhdy tami pobožni w starum šlubje wobladać.

Alle Knješowi jopřichotili a druhy wocjomnizy šu móšli jeho š wobojimaj wocjomaj widźeć a na njeho hladacž, š cšelnymaj a š duchownymaj, duž šu byli ša to pšchi wšćem tajkime hladanju na dwoje šbóžnini a šbóžni.

Cšerpić a mřeć šu woni jeho widźeli, ale šu jeho pšched hobu tež š rowa štanjeneho widźeli. Dale šu móšli jeho na wšće šchtyrzacy dnjow po jeho š rowa štanjenju potpochi š wocjomaj widźeć a šu móšli na njeho pošluchacž, hōžj jim wo njebješkim kraleštwje powjebalše, šu jeho pal tež jako kamešo dobywarja a šeršchu widjeti do njeba špicz, a šu tebdy štyšćeli jeho jandželow rěćeć. Šswjatk šu woni jeho Ducha š wocjomaj widźeli, kiz jako Bōžji wóšeti na nich wšćitřich š njebješ dele pščiudže. Šaj, to je bylo ša wšćěch Knješomch wocjomnikow wulke wješele.

Alle hišćeje wjele wšćěchu šbóžnoć šu měli woni wšćizny tebdy, jako móžachu š wocjomaj wěry na njeho hladacž a šo nad šwojim šbóžnikow wješeć. Tebdy šu woni wšćizny pšćnati, šo je won woprawbje škřyštůš, to rěka: šo je won wěry šyn žiweho Bōha, a šo je ša nič š jeho rta kóždizje šłowcjo „šlowo wěćneho žiwjenja“. Doležj wěču móšli jeho wšćeho pšchedkřyšćeneho š wocjomaj widźeć, šu měli wšćizny do njeho wěry.

Kajki trolat, šajte wješele mějadu nětkle wšćizny na to we wutrobje! Wšćón potny wješeła čžyšje jemu Pětr na horje

Łaboru hětu natwarjeć, jako škřyštůš wšćón pšchedkřyšćenju jemu pšched wocjomaj štejeće. — Štary Šimeon w tempu be wšćón potny wješeła, jako be Žesůša — tebdy make džěćatko — š wocjomaj wobladał a w rukomaj poměł, a čžyšje na to š wutrobju rady wotkal hěć.

Šaj, hōžje nač šuby šbóžniť raš pščiudže, tam wón wšćudžom wšćěm šbóžne wješele hobu pšćinješe. — Přej cji šchtó, šo nam „wěra“ niz šalka wješeła njedopuščězi, tajki čži něhdy kam njewě, šchtó boje. Šchtóž šo we wutrobje prawu žiwu, wěřtu wěru, tajki čłowjek ma we wutrobje špochi wješele, tón njemōže něhdy jenje šrudny býć.

Wěle ho škřyštůškej š bliska štwiřch a wutrobnišće šwěječj š nim towarštwu. Potom halke móžeš potnacž, šchtó był bjes njeho, a šchtó by nětkle š nim, a šchtó mašj woprawbže na nim a š nim. Ša naš je měł na šłowje trónu š cšerjom šwitu, tola ša naš tróžny kněz, a šo je wón wěćneho Bōha jenićki šyn. Bōh wotewř nam wšćěm woczi, a šćini nam dušje wšćeho potniczje tajzeje šbóžnoće!

Ta wješełcjo je wot Bōha,
Šbōžj š wocjomaj kam pošlaba
Wōj rjany šuby na mnje.
O Žesů, twoje čžeto a křej,
Twōj Duch a šlowo w našj wšćej
Že jara tróžnyje ša mnje.
Wšćini mnje, šo čže
Womžichuju, wokošćuju
A ho škreju,
Š luboćuju ho š tebi šwěnu.

(Wšćědny Bōžji škřěć.)

Esamowola a Boze pucze.

Porwiadał R. R.

VII. stan.

Njane jašne ofubowce błażo Hana jeje kważny dzeń rano wubudzi. I, te myśle, te dopomnjenia, forteż dżeny piches jeje wutrobu czejnjechu! Jeje dżeczalstwo pod rukomaj poboznije maczerje, potom bożowne żywjenje w farskim domje, lubowić żyweje swojoty a czejke dźelenje wot wiśchų; fłoncynje kłażba na fnejsim dwojce, doniż Křicełcijan njeprichidze. Jaj, Křicełcijanje, ja fotehoż bje wiśho, też wuffi pucze f błażu wupokuchczija, durbejeje wona nief woprawdże žyła přichidźe. Hdy by jeno Woś ton knjes jašo f njej do noweho doma czožnych dżył, wona by jeha tał rada do wutrobų přidajala, ale jej hamo na kważny tanju dowjerjenje a mōż modlitwu pobracze; fchodžy fłanu. Stara Wagnerka a Bertha ftoż kważnj hołcej; Křicełcijan bje hińchjeje nefortym tał mjenowanym přichelam wrajil. Džyż tam Hana n njewjećejimfej dzejce, czernej kufni, felenym wenzu a dołkim bethym fchewerjeru ftejeche, bje wona lubowny wobraš a f hordołczy wjedzeche hebi ju Křicełcijan do kapalniza, hđeż hjoż nefore pory na wobfamtjenje nješpora czožaku; bōryh wiśchiditj woży na jeha młodej njewjeće f dobrym fpoobojanym wotporozumajfeht. Jeje wutroba moźnje pułofaje, a faż wo fnye jo wona wot swojeho kłażbeneho do žywnoje piched wofkar wjećej dołce. Buralje falfadžu; Hana hińchjeje woży polbeńka njebe, hđyż duchowny rēczej pocja. Wōn bo ftrōji. Sęho to je? Dżje ho jej abo ni? Wē, je werno, piched njej fteji w mejsim tej drowje jeje luba- wany farar Webelom. Wona je njje wobidnyha a fkepetu. Wōn je ja też fpońaf, ale wjeđzał njeje, to ju dženja mjes tymi, fiż dżyžucho wo wretowacz dač, namata. Wōn hafte je piched nefortymni dżenje na tute mešto pichedabżenje, a tole wretowanie bje jeho přeni fajtojnafi fłuff. Jeju woży ho fefalfdej; wōn na rju wobczerjnyje wofłada, a Hana f wješełojczy fapłata. Ježo rēczej wo fto dżacy: „as ja nju; wōn naweminafche f wachowanju, f fimernojci w ma- tym a praji, hđyż fchjedne žywjenje wjekele dženifjeđego dnja fa- hanczej pocjina, durbi wona jeno f prawym dowježenju w lubo- fci wutrac, ale f temu wiśednje hebi mōż wot horjełach wu- přochowacz, a hdy by modlitwa hacj dotal fapomniena była, by přeni džen mandźełkeho žywjenja f prawje ja nowy fapoczejł hodjał. Nowe śwěrne žywjenje f Wobom durbi ho nief fapoczejł aid. Džyż f żohnowanju ho peflawyřchaj, hđyż Hana drowu ruku na hwojce czejweje, wjedzeche, fo jej wewbate, a dźakowne pohłaba piches byłju na fararja. Wē, ja to by ho dżim tał był; a hđyż Webelom w kapalniza f njej fłupi, fo by jej poftrowy a pichedja f domijny pichepodał, a ju napomnienaf, fo by bōryh f njenu pichidžina, fwalde ho jej Woża dobrotu a lubowić pichew- ułta: wona žaneho fłowječa rēczej njemožeche, ale jeno jašo a jašo fararjowu ruku ftozejeche. A Křicełcijan? Fobhmurjeny, hoj nufkowne wifōn roźnjemdzjenzu tam ftejeche. Żadny dżo- chomny njeby jenu tał njelubų byč wōfł, faż tōne. Wōn ho jecho mozy na Hana bojeche a potom fnečahacųch pohłabom fwojich towarichow; wōn jo prawje czejweje; nimalo hrubje wotmołwi na pichedzelnne fararjowe fłowa, fiż jemu swoje „fłare lube dječjo“ na wutrobu fładzeche a jeho napomnienaf, fo by ju fimeru lubo- waf. „Niefjo ho wjećejo to fłare pđewowanje jašo fapoczejne“, hebi myřkejeche a cżymojje piched ho fładafche.

Džyż pak domach tał duřchnje nowu hořpofu pchj kważnym wobjeđe widzeche, fo bu fararja a wcho pchj jeje naphładze. Njane jařowne wotbicie njebe fkeđe cżijan dołho mōdlił. Tež jeho hołcjo wo tał lubjeche, fo pchj wotnizdenju prajachu: „Sęstych, duřchnju žonu by doftał!“ Haj, jemu ho fadalce, fo jemu durbjadu fawidzej; duř hebi fłubił, to cwe jej debry man- dźełfi buč.

Džyż kęřchaj potom kamaj, a Hana bje wifchito jašo wu- rjeđzila, fładafche f dobrym fpoobojanym wotfofo ho w fwojim małym bydle. „Haj, nief durbj ho nowe fapoczejł, w njej jašo fłincjeche. „Křicełcijan“, wona dźeche, „cżemaj hromadze w bi- blicji pocizacz a Wotcie nač wupremacz?“ Wōn „nē“ projicz njemožeche, a wona fwardzeche jemu cżitacz; haj hdy by wōn Wotće nač hińchje f hōwmu mōfł, wōn by ton fłano ho bu wpenaf. Ale tał wona hama fwałdeche. To bje Hanzny kważny džen.

Fekny wjeřeta pichedje hińchje ton hamy djeni farar Webelow fwojej žone: „Nunje f żyřkwoje du, hđeż hym, fo ho meńfch; na- mataf a wretowaf. Nařdu Artgarzej Hana. To je přene, ičtož tebi piđu. Wiřchafo nēm, faż je ho twōjej wutrobje po nj-

tuřkaf. Wudž hies fładca, wona njeřeche hwoju wēru w czejke. Křwaleny wudž Wōf! Raż je wiśho přichidcho? ho wrařchječ. Wē, naju, tebe a mje, hu přched fchecżim njeźeleim tudy w B. wot jehoho f drugemu fłali, ale njemožachmoju ju namafacz; a džen, drugi džen mojeho nemeho fajtojnicho, fteji wona jafo njemjehto pichde mnu, a ja durbju ju f tym Křicełcijanowu Wendlandowem wretowacz, wot kotořež heč ju najrudjožo to mil daloko mēf. Najprwjacy ho wona, mje fłanojnafi, fara fajtożena fwalde, potom přchewojzama. Namaj bje wobemaj faż Wōfj dżim! a njeje tež temu tał? Křicełcijan ho mi malo lubjeche, a pať jemu hińchjeje mjanje, hebi myřku. Najpřewo cżinju lepe, hđyż tam njendbu. Wot stareje žony fchjchų dobre wo Hanej. Jeje maczerne żohno- wanie a też wafke modlitwu hu fwoju fcheparuf a temu pichdale? fo njehmoju ju fařku, faż hmoj ho w frudnyh hodzinach huřto bojatoł, jašo wofładaf. A nief, luba žona, njećim hebi žanyh fłarocjow wojaž, to fmoj nafce namaj dowjerjene dječjo přecj bafaj. Wōh lub Knjes ma moż, tych fwojich tež hies fłeni Dżizneho wadowazeho wočfa wobarnacz a hama, hđyż wopacnje pucze wufłowea, tam pichjeńchj, hđeje cże jich meč. Njewodźi cža ju wōn mešto jašo na twōju maczeru wutrobu? Wona mje jara bōryh wupita, potom piđu wojaž wo nje. Raż by byto, hdy bychmoj jeje nač wewbraš „Křichřus f pudnicozym ho Wērom na morju“ darioł? Szebi myřku, fo budje jon derje trjebacž mōż, pichetož wona wchepafim wifčoram napřchječo dje.“

Hana fararja hjoż drugi wjećor wupita. „Wō, moje lube dječjo“, wōn přchecżelnimje f njej dźeche, „ęny ho jowle a w- wjedaj mi, faż je ho tebi ičfo a cjebo dia njeřy pichaf.“

„Ač, fłes duchowny, mōžeče mi wewbač, fo hym tał nje- dźakowna była?“ „Moje dječjo“, dźeche farar dretowacz, „hebi myřku, fo by ho hama doicz fłofca. Wraće derje tebi wejće žnje bylo njeje, a ftrudba, fotoruž by namoj je fwojej fořalfceju cżimila, je tež twōju wutrobų cjeřfu cżimila. Njamam prawo?“

Wona wotmołwi: „Njewēče f žyła, fłes fararjo, fařta nje- duřchna hym była“, a wona jemu wifchito f prawdu wurowjeba: přenju fzu a drufe, a faż je lenja w modlitwu była. Wōn mejeche wjele napomnienacz a trořfłowacz. Ježo fara frawjejeche, fo w fwojim dźekozym wafchnju cżafto dźeche: „Nief fje my jony, fłes duchowny, a budje wiśho dobre, a wy budzeče mi nief pombač.“

„Wōh budje czi pombač, Hana, a by tebi hjoż pomhał, njedył ho pichdo jašo na fwoju mōż fpuřchječa. Ale ty, njen- nafhorjena bołca, dzečł fwojemu Křicełcijanej pomoz byč w wuffim meječe. Luby Wojo, fařte fłupe myřke maju twoje n bože cżiwufte dječe.“

Křniłtu ho mōbaj wotmjelceřchaj; potom wōn jašo je fwojej fłarej přchecżelnimje dźeche: „Twoj mōż drje je ho fara wjeřefil, fo mje jašo widzeče?“

Wona f haibu hōwmu fłilejeche. „Wō“, wōn ho hmejo praji, „fłano budźemaj f niu hińchjeje žyłe dobraj pichedaj. Niefto cżemaj jenož mafo do njeho pđewomacz, to wopomni tež ty, moje dječjo; njemaj pichdo: ja durbju jeho leřpdeho fćimiez, ale myřki hebi fōdby džen, ja durbju hama leřpcha byč, a mōfł ho ja njeho a wōfł ho ja ho, a ja budu ho ja wōju mōweju mōbleč. Niefto pak dži dom, fo twōj muž cje wejće doma namata.“ (Fotraczowanie.)

ęcho ma ratař wot fozialdemokratije doczafacz?

Bo Inizach, wot A. Trampfelma na fpiřanų, fłozene.

(Fotraczowanie.)

„A ja tola praju a pchj tym wofłanu: Fozialdemokratojo tał njeprawo njebu“, jašo přchecżel fozialdemokratow fnapřchecżijo. Ty hrowiřaf na nič, dofeł jich njemaječ. Ja hym jich fřy- řchaf pchod nefortym njeźeleim w Saronježach — a pchj tym wofłanu: to njeprawo njebe, ičtož woni prajachu, a burjo w Sa- ronježach jim teř prawo dachu; a řu bha burjo tam faf wefje fupafchaj dżył mi. To hebi tola njemmyřil! Neforty wot nař je hebi hjoż tem po žonu był a hebi myřki njeje, fo po fłupu dže.“

Fřchj tym wōn f tofa na fwojeho přchecżimila pohladny. Duchowny na to wotmołwi: „Wđ byřeče nam wjeřete fćim- niłi, hdy byřeče nam dźełfifil, ičtož fjeje wot fozialdemokratifchj rēcznifow fřyřchefi.“

„To cżu“, přchecżel fozialdemokratow wotmołwi, „pichetož hym to derje w pomjaku fłowaf! Wōni prajachu: Je cżoř był, w fotoruž hu burjo wjozy fmužitōjeje potafowali hacj niefto.

hnyémnje rjeftnu. „Wodajcie, waſcha Maiejtoſci“ ofiſjer wotmołwi; „mam wſchede wſchém dołh, a czełczi hebi žaba, so tón najprjewdy ſaſtaſca. Njad wſchaf hebi hižo ja neſotne dny ſaſtaju. „Pravnje tał, moji huno“, kral dzełche; „wimicze hebi rjad teſz hnydom hoču, ſaſtajuſi hebi jon teče.“

Wuſkota burſta wudroci. Mnogij hižo hu ſi prozeſirowanjom wo pjenjezi a lubſo pſchicſki; a ſlubſota wnerolczi w tym ſtarum ſlowie leſi, ſo je huſci wuſiſt poſticzowaze wurmanje lepiſche, hačz tučnyj prozeſ. Zo je naiſterſcho teſz neſaſi bur ſa to meł, tiž junu ſi rečunije do mełta pſchiduje, ſo by da ſtozby raby pytał. Jemu wés doſcho a ſcheroſo roſpowjebawuſchi ho wopraſa: „Scho menicze, kuzes rečunito, mam nadziyu, ſo prozeſ dobudu?“

„Wéječe“, rečunil wotmołwi; „podajcie jenož wéz mi, njemóje Wam priſti hičzi.“ „Se to ſamecize wéite?“ ho wobſladniwy bur hiſchje roſ wopraſa. „Wóječe ho na to ipuſchječez; prozeſ je zle bjes dwéla na waſchim boſu.“

„Mo dha“, menicje muž, „dhu ho radſcho prozeſirowanja wostajiczi a ho hiſchje djenſa je hmojim huſhodom ſljedaczi. Wſchetoz njeſhym wam moju, ale mojeho pſchecziwonitowu wéz powjebat. Wéječe najrjeſiſchi dzał, kuzes rečunito.“ Wja huwoj kſobaf, dzełche doni a hnydom ſi huwojemu huſhódej. A ſwada, kotraz budjeſche hebi huano wot wobuju wele rjenjes a hlowuſamanja žadala, ho pſchi dobrej woli hóždeho ſi mafo ſlowami wujebna.

Hunaj bratraj. Junu ho wo forczuje dwaj woprižaj ſeſaſtaſtaj, ewangelſki a katoliſki. Néczełctaj wo wéje. Kóždy praji, ſo je jehi wéra wérna a lepſha. Wſchi tym ho ſwadzičctaj, muſiſctaj jemu ſaſtaju palenja wo drugej, ſo bečctaj bórhly pjanaj. Duž jinaj ſnaju muž nuiſ ſtupo; hduž ewangelſki teho wuſhłada, hnydom wolaſca: „Niej, wérno, naſdja ewangelſka wéra je najlepſcha?“ Wuz wotmołwi: „Lubaj muſaj, wój ho mi ſdataj to huſhimi wéra mečz; ſtaj wobjaj woprižaj.“

Wo hłónu. Wſchédnje Wóje hłóno jaſho ſi nowa ſkóadza, a nečhóſkuli hebi mafo na to wuſhli, ſchto na niu mamy. Wſchede wſchém je to jehi wuſhłeta, kotraz ſemju ſi njedowumérnej mozu na njo wjala. Słóno je 324,000 frócz tał wuſhli Łaj jenja a jehy pſchémér je 1,386,000 kilometrow. 1,284,000 kmiſhcz kulſow dyrbał mečz, ſo by ſi niđ jemu hłónczim kulu nadželał. Pucz wot hłónja ſi jemu je 149 millionow kilometrow, t. r. ſo by jon deſonjał, by na jeleſniży 229 lét a 240 dnjow jeci meł. Kanonowa kul pał, kotraz w ſekundze 500 metrow daloto lečzi, by 10 lét na to trejebala. Szméto pał, kotrez ho wot lubeho hłónja wulima, pſchiduje ſa 8 minutow na jenju. Zaſle ručje ſcjele nam Wóh luby knjeſ tutón kraſny, wóžny njebeſki dar.

Prava křobólóč. W cžahu ameriſanſteje wójni bē tam maty lubnat, tiž bē ſmojeho pſchecziwného, luboſcizného wałdnia bła wot hmojich wuſhchich lubowany. Junu bečche teſz woloſo nič, hduž ho jim wuſchewjenja podawoča. Wſchit teſz temu hółze; ſaſtajuſi poda, kotraz pał tón wotpoſala.

Wón praji: „Ja huam huſbiſtam towarſtwa, kotrez je hebi pſchédewſato, ho picžo djerječzi.“ „Dženſo pał dyrbičhi wuſſacze cjiniczi“, ho jemu wotmołwi, „ty hu dženſa bjes nami a duž ho njepſchiteji, hduž ho wuſſantječzi.“

Wſchi wſchém nučzenju hółz pičhi tym woſta. Szméjo ho jebny wuſhchaji na druſheho wobročzi prajizy: „Scho teho padſoła dobru wojał njebudje, wón ho boji picž.“

Tón wotmołwi: „Scho? wón naſ tola njebudje tał hraniczi dzyčzi.“ Wduž pał tu roſhubdenoſez, kotraz ho ſi hółzoweho wočca huwéječche, widjełe, wón na dobo hinal rečječe a praji: „Za tehe pſchifałam picž a ty wéčh, to radzene njeje, hmojim wuſhchitum njepoſluſchny buč.“

Duž tón hółz poſtana a praji: „Knježe, moji wobſhi nan je jačo wopriž muſričzi a hduž ja do woſta lupich a pſchéd mojei maczerji kſeczach, ſo hučh jeime žohnowanje doſtał, huam ſlubil, ſi Wójeji pomozu ženje tałheho picža wopračzi. Za budu huwoje

ſlubjenje djerčezci a kaž jara je mi žel wam njepoſluſchny buč; dhu to tola wele radſcho, hačz huwoje ſłowo ſlamacz a mojeje maczerju doméru a nadziyu ſi tym ſjebacz.“

Wſchizy cžajuču, ſo tu ničo wóžny prajiczi njemóza a ſi hółzom bła taſtaje křwalobnje křobólóče je wſchje luboſcizju wuſhłabžo-waču. Bórhly ho poſala, ſo wón žadny bojaſnik njebe. W pſchichodnyh lečze (1863) wón ſaužicze wojowawſchi ſi cžestnymi razami w lazarečze lečječe.

Spév žnježarjow a žnježarčow.

Nóſtate hej žitne toſhy
Matkepacje, pačefo,
Nadne huwjeło, cžełe kſóhy
Kiwaju ho huwéwajo,
Wjeſole my heču dženju,
Kſobaf, toſhu wenzajemy.

Eſery ſchizny, rjeſiſche hožy, wimicze
A hoſicje ho wobteracz,
Wo polſt a wo kſeſe djeje,
Wéž kraſny žnjeſiſi nauwaczo,
A wón a dom ſlinczi wuſtlanje:
To hu te lube, Hóte žne!

Schto rani a teba tam roſhu
Do huwéłof' bečefo duja?
To žnježy je ſerpam a toſhu
Wón do pola wučežaju.

Schto lubſche bur widzi a wita
Hačz lipow wostaju čezem?
Teħb' na polach béla ho žita,
A wózezi žnježarjow ſpév.

Wny žnježy, my luđzo huſy prawi,
Nad cžełeze duž hóždy nam daj!
Njech wjala a ruſa teſz krawi,
Wny žnježny ja žyly kraj.

Kſlódč kelencž hajow a hołow
Njeł njemóje wuſchewiczi naſ,
Hduž ſi toſhu a ſerpom do polow
Scho polozičzi wuſli ſi cžaj.

Na cžole njech křepjele ſteja,
Njech hłóno tež hori a ſaſtreje,
To wóžebna žnježarjow je teja,
Kiz lamбора nauwébuje.

Se ſtoteho tróna huam hłaba
Kral na naſ tu ipodobaju,
Kſlěb ſi načheje ruſi hej žaba,
Kiz njeſe kſóh žohnowanu.

Wéž rjenſchi hačz ſłoto a žida
Žnjom ſi cžełczi namili huſy
A ſohony, Wóſe te bſida,
Wſchém ſi wuſiſkej poſcheczemu.

Wny žnježy haj luđzo huſy prawi,
Nad cžełeze duž hóždy nam daj!
Njech twjerbe tež džeło nam ſrawi,
Wſchaf žnježny ja žyly kraj.

Gejeł 7.

13. njeđzela po huw. Třojizy.				
Njeđzela	Luſača 10,	23—37.	Galatiſtič 3,	15—22.
Póndzela	2 Wóſj,	34, 27—35.	Eſephejič 6,	1—9.
Wutora	=	35, 30—36, 7.	=	6, 18—24.
Čerjeba	4	= 12, 1—15.	Wſiſtiſkič 1,	12—21.
Schmówt	=	13, 17—34.	=	1, 22—30.
Wjaf	=	14, 1—25.	=	2, 12—18.
Sobota	=	14, 26—45.	Wſalm 30.	

Womhaj Bóh!

Ciżłto 22.
27. augusta.

Łétnik 1.
1891.

Szerebiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju 60 kóždu kobotu w Esmolerzej knihcizyŝečetni w Budyŝinje a 6u tam dostacj sa ŝchwórtłétnu pšchedplatu 40 nr.

14. njedzela po 6wi. Trojizy.

Łuk. 17, 12, 13: A jato Jezus do jeneho mějsta pšchůdzje, leŝachu jeho djeŝacjo wuŝadni mułzy, czi ŝtejadu naŝdala a woŝejechu 6wój 6tós a djaču: „Jesu, luby miŝtreje, 6mil 6o nad nami!“

Djeŝacjo wuŝadni bėchu 6o nėhdze wonka pšchėd měštom leŝczi a 6o tam ŝnawatali. Jaŝo cziłe woły widzachu, 6o 6hajcze Jezus do tehole mějsta bizi, pocijadu tam wuŝcizy rjenje na njeho i 6tósom wołacj: „6mil 6o nad nami!“ Daj, na ŝbóznika bėchu 6o wuŝcizy wobrocziłi, 6o 6czył jim wuŝcėn i nuŝy wu-pomhacj.

Wot niŝ kóždjiczi bė 6ebi wuŝcėn weŝty, 6o jemu njebudze na zlytm 6wėcje 6ewoŝ niŝtó móž pomhacj, hacj Jezus 6am, a 6o budze jemu wón weŝcje teŝ pomhacj.

Taŝte domėrenie 6u měli woni wuŝcizy do njeho. Talc jich wėra paŝ bė jim taž wotnuŝowana, to rėd: wėru nėjadu woni wuŝcizy tajtu, kajtu ma cziłowjeŝ tehdy, 6o móhł i njeho do wuŝkeje nuŝy pšchischoł. 6su nėhdze tobo i lubu do kuzola nuŝ ŝtrocziłi, tón budze tehdy weŝcje 6ladacj, 6o móhł i njeho won ŝtrownyčj. 6duj teŝ tał njepiwa, taž dychiwa 6o po prawom ŝtacj, wón 6o tehdy weŝcje wuŝcėn pŝwje, 6o był i 6lowu ŝpochi wuŝcze wody. Nunjewon taŝte je bėzo i tamymi wuŝadnymi tehdy, jato 6o ŝe 6wójej pŝoŝtwu na Jezusa wo pomozj wobroczičdu.

Wowle móžejŝ prawje duŝenje poŝnacj, pšcze czo Wóh luby Knjes drubdy cziłowjeŝaur nuŝu ŝejele. 6chož je ŝa pohoncja w ruzy woteŝta, — to je la Wŝa to, 6duj je tu ludjom dat do nuŝy pšcizicj. 6 nuŝu 6ebi naŝ Wóh i 6ebi ŝejahuje, 6duj 6my prjedy cziłiti, taž 6czyłi jemu czełnecj abo wuŝehnyčj. 6chož je jowle nad tymi wuŝadnymi wiŝecj, to 6ame móže tu hiŝcje dženŝa huŝto kóždu 6am i wocjomaj woŝladacj.

Nėfotružiti cziłowjeŝ bė w dobrych dnjach a w ŝbozu Wŝa wŝccho polabyl, — ale, 6duj bė na njeho nuŝa wŝcizka, tehdy je 6ebi jaŝo wjeŝit pucj i Wóhu namacacj. A něchóžiti, to-tremuz bė wotubta wėz, 6o i Wóhu modlicj, je 6o w nuŝy jaŝo

na to dopomnił, 6o je nam Wóh 6lubit: „Wofaj 6o fe uni w czihu nuŝy, dha 6hu cze wuŝcizcze.“ A tehdy je 6ebi taŝte cziłowjeŝ jaŝo ruzy ŝtynacj namucził, a jemu je 6o we wotrobje jaŝo pociwał 6ibacj, buj je 6o jaŝo namucził, 6ebi modlitwa i Wóhu wuŝpėwacj.

Duž 6duj kóždu na to, kajŝe móhł mečj Wóh i nami dobre a ŝa naŝ jara wuŝitne myŝle, 6duj nam nėhdze nuŝu do domu ŝejele a naŝ ŝa žive dny domachyta. Mėli my tehdy 6wadno teŝ wėru, kiž byta nam wot Wŝa taŝte wotnuŝowana, — naŝ luby Knjes naŝ weŝcje ŝa to ŝazpicj njebudze, wuŝccho tamych wuŝadnyčj i jich wėru teŝ njeye ŝazpic. Wón wuŝcjal je i nami hižo wuŝcėn ŝofojom, 6duj móže 6ebi pola naŝ nuŝy kuzicził wėru namacacj. 6ay jemu ty jeniczi malu kroczełtu napŝczejo ŝchoł, je wón tebi bjez tym hižo wjele ŝtom kroczełti bliže. Talc naŝ luby ŝahrodnił w njehjeŝach ma 6woje wjekele na kóždjiczej malej, ŝtawej 6aložy, kajtaž je nam i naŝcjeje wėry wubita, a wón je ŝpochi wuŝitny, nam ju bytał a ju nam wotŝladowacj, 6o móhla potom jemu i wjelelu dale rolcj. Wadž jeno pŝcizejo ŝofojom, a cziłtaj na njeho, daj paŝ 6o teŝ jeno jemu dale wjeječj.

To weŝcje wėm a wėru,
Teŝ teho ŝlowa 6o,
6o Wóh mi pomha 6wėru,
6duj twarju na njeho.
Wėcŝ ŝty dučj mje tu tyŝci,
Wóh pŝcził uni wotlonje;
Wón moju pŝoŝtwu kuzicził,
Wje i nuŝy wumóje.

(Wŝcėdny Wózi 6tėlečj.)

6šamowola a Bože pucje.

Womjebat 27. 9.
VIII. ŝtam.

6ana pšchůdzje nět, tał huŝto hacj jeje czaŝ dowoli, ŝchož paŝ bė porėdo, i ŝarariej a njemójeŝe 6o pŝenje njebėzele napowjedacj, tał jara 6o 6iŝcizcizjan pŝowawŝcze, 6o by rėdny byt.

«Je potom tuta fhwalwa wonemi, hai pšdewobroczi so do fštržjom. «Gdy bych jeno fhwojeho muža te mšdzi pščinjelež mōhga», dšedje mona jumu. «Što možu ciničti? wōn po pranu pušij nje nje», a letje hebi fšhij i wocjom, «ale, fšjes fararju, lubjo tak na njeho reča». — «Nico najprej ciniči njemōžejš, Hana, hačj ponizije a fečerštwije cšatačj a jemu pšdes čijde, dušne wōhnje pščitaf domac». «Gdyž be Wozejme prajka a be njemale hjoz pšhi durjad, ōo hičdaje ras wobroczi a dšedje: «Woprawd, fšjes duchowny, wōn njeje tak fš; fu jeno ludjo, cšj cšinja jeha tajfšho». Wōn ōo fšmejede; wona idafše ōo jemu ōaſo pribeawšje Sarcja fšz ōo hičdaje ja Kšdečcijana fa fa fhwojeho fšna fararšje. «Wōg pomhaj ji», hebi wōn myšlešje, fa nejš gladajo.

Wofoto hōb pščinidje knjeni Ida i dšecžimi do W., a polna wješela ju Hana witalde. To te wjeke fšawōwizije; tež ju žanjš porowof, ale jeno lubofč a dobrote. Knjeni fararfa wofafšje Hana a njemowafše ju fhwaju ōaſo namoſtu dšowta, a ta dšedje žnje fšowžana dom. «Gdyž pak domaj pščinidje, namafš hjoz fhwojeho muža, fšz be prejdu pščitaf, hačj be fšwocženy. Na jeha prašednje, dšedje je tal doſho wofšta, wotmoſti žile f wōrom: «Wofa fhwojeho fšnjefa fararja». «Kšeczejewijny i hñewom biješje muž i pšicaju mo fšido, ōo talerije a fškleſtj fščeržecjaju. «Šebi myšlach, ōo pola fafš— papa tejšifš, wofafše; «hōzj ōo hičdaje ras cšinjifš, potom — a wōn ji i rufu fšojedje. Wjes reče wona na njeha pohlad a pohladom, pšhed fšotwōzj ōo jeha wofu pōhšiti a dšeržedje ōo fšola, pšidetož fšchepetajše na wofafš stomach. «Kaf fšowonna be domaj pšidšija a kaf be na jene dobo tal jara fšebanaj. «Jeje žylj pšidšidob ōo ju fšawjny fšadše. Wōn njeje runje i fabrifš pšidšidof, ale be w foržimje hñ, dšedje be jaſo jedny wiele na «fšofejše popifšto» fšwarji; pšhi tym be Kšdečcijan wjele piš. Dwaſ mešazaj po kwaſu, a netšo hjoz može ōo tal pšidšecžimo žonje fabuž. «Sa tajfe fšoderženje njeje po fšwōjim mēnjenju žaneho rezeptu wot fararja dofaſta. W njej ōo wari; hōz ōo dšje ōo ji hñewnje wotmoſtwof, duž ōo wona na mufki wobroz wofšje lēganaj dohlada: «Kšryfšij, fšz Pštrje na morju wawozejšje rufu podawa. Pšhi nutšecžimjenju jon te wofšje mufnojšji wofšaja nješ. «Kaf je tam pščitaf? Wjy fšawejny dawarja. Wona hebi myški, ōo je ōo dšjo faſa a Wōg cšini tež dšjw, ōo by nam w fšobnjne fštrach trofšit ōo pōhnyjenje pōšaf. Hana mjelčo ruzij fšidny. «Nef tal wofžji na fšidje papjerku, na fšotēz napifšane fšei: «Wofžijšija kwaſny dar wot fšupjerja fšawjedja ja Janu!». Kšdečcijiana napohlad tuteho wofšarja jafo dar wot «papa» žaſoſnje hñewafše. «Jej pak je nomu mož dat. «Š Pštrm ōo wona cšjdo modli: «Kwjež, pomhaj mi, ja fōzj wofnu», a fšōžnit je tež fšwōju rufu poda. «Cšjdo a f wōrom može wona netš fšwōwōnu muzej prajic; «Kšdečcijana, fšje dšerža piš». «Po jeje mēnjenju wofaf je wōn pšidžjo fšawjehjen. «So ōo runje fšabja nejššjw, fa to ōo temu wobrafje tom hōrčafšoj dšajfju. «Wōn mjelčji i hñewom; wona wotmoſtmenja wot njeha wofafšaje, ale jeje poloj je jeha tež ſmērowaf. «Gdy bychja tola wofšite žony wopomnite, ōo je fšwabu njcjo nje doſtonajje, i cšidim wofafšomaj pak wjele. «Gdyž be Hana netšo cšjdo wječej pšidšitowafš a ju na mledo fšajija, fšny ōo hñewomu muzej najpšidšecžimo, a wonaj njelčjo pōfšidšaji. Na jeha fšaparny wofafšnju wona wjny, ōo dšenja wjele wōajj i nim cšinjic njeje, a jeha pšofšedje, ōo by do jeha fšof. «Paf fšaharjnjem, ōo je ōo tajfi pšhed nej wofafaf, wō hičdaje hñewny na njw, wōn wječelate rečedje, ōo cšinjš wona jeno mafo fšowiti. «Nicož hñaj mjerlante njamaj i fabrifšimel fšwajem — a to wēzēne i popej behanje — ōo wōn njeje piš — Hana dšebi jemu to wēzēj — tal wōn wofšny. Wona fšny pak ōo polna fšrudnych, cšejšifš myšlow f dšejom f hñewifš, pšidetož wona dšeržedje netš hičdaje domaf fawēti ja fšlana).

To je tōn muž, fšotērož je tal jara lubowafš — faž pak prajic dšerbi — pšchajara. «Wle ōo bōppomni na fšwōna f wōrowanifšho pšedwōwana: «Kšecje w lubofčji wufarac. «Wš, a tež f rjaneho wofšarja, ōo jej idafše, Kšjes Kšryfšij fšepafšaje: «Za cje pōhnylnu, ja cšj wōmaham i prawej rufu fhwōjeje prawej wobdōžje. «Wreby pak hačj ōo lehnj, možedje ōo modlicz prawej f wutrobu tež ōo jeha muža, fšotērumž je fhwōjej fšupje wofšbu fa žyle žimjenje fšlufšedje.

Njemofšta pšhi tym, ale wofšjetowafše ōo fufo a fšufšidšico, ōo Kšdečcijan pšjny domaj fšōbžedje, ras tal pōžbe, ōo be jeha žona hjoz do lozj; pšidetož hōz ōo ji nim tal fša, wona najradšho tal cšinjedje, jafo by hjoz fšafš.

«Cšježe dny, cšježe nozj! a kaf cšježo, pšhi tym dale lubowaczi Druhdy ōo jej njemōžne idafše, wšaneho wōzja njefšwōwacj; tola mona wo moš pšofšedše a potom pšidžjo ōaſo fšora lubofč dobu. Wjes tym fšedje cšjaj pšidšidžedju, w fšotērož jemu nabōzju dofa a te i najmjenedja f wofštožjo prajic dšajšje, ōo hičdaje žōdny fšwocženy prej njeje a ōo mibu, fšotēz njemale domudu, nj jeno fa fšedju pšidšecžimje, ale ōo jemu dšekacerifš tomarišwa wjele wafšadaju. «Wopradšimo wobšitara Hana i mjelšde je fšwōjinaj rukomaj. «W fšwōjifš fšedifših hōbžinaj hebi Kšdečcijan to porofowafše, pštalde lubowacj a wōajz domaf byčj. «Tola Hana wējedje prawo; wotafšojčo jeha pšidžjo jafo wo dobruč pšidewofšocjom wotwējedžje. «Rano to pšrenje manōbjeſſe imafže be jej Kšdečcijan hñwoje njeprawo netš wotpšojfš i najmjenedja to Hana taf wofšgladowafše. «Gdyž pak jej hičdaje ras wopuſty to fšarifm domje porofowafše, wona fruče dšedje, ōo dšje jemu wofšifnu lubofčj wopofafšje, ale fhwōjež fšnjefa duchowneho ōo wofšojic, to njecžini.

«Twoj duchowny pak cje pšidšecžimo mi fščžwōna», wōn njemudrije wofafše; tola Hana jemu wite fararjewe fšlow najšpomni, a jeje muž ōo dšjawafše, ōo njeha hōbžij porowof dofa, ōo je tajfšho cšlowefša hebi wifaf, ale jej njcjo na to njemowofni hačj: «Derje, hōzj ty i knjeni te mšdzi fšōbžij, dšha fšōbju ja do fhwōjeho wofararšwa, tam ōo hičdaje woprawdaje ta dšeržicfše wofafših hōbucžjomefšoj fararju. «To pōšlednje wōn wofšjetowafše, Hana pak hebi myšlešje, ōo cšjwof te fšowje ōo tam jara mafo fšpeduje. Wona njehē ōama, fšotēz pak tym cšeržefšje, ale tež wjele dšrudnih dšekacerifšij žonow w domje dšurbjedje fa «fšarjanje» fhwōjij mužow traboč, dšedje cšj, faž prajaju, ja cšjwofefš fšowje ōo bēdžaju a Wōhaju na fhwōjifš najfšidšifšoj pšhi tym fšaromnidi. «Janje be žel pšhi napofšladje mufšje hñewjenofše; pšhed wjele foržimaj, fšotēz w jeje dšjelu mēſta dšaju, wofšjedje wječjor i cšjrdōmaj njewōzowne žony fšejo a na mužow cšajajo. «De cšaj najhōrtedje fšebōfšofše mjes dšekacerjemj; Kšdečcijan nejfšufšidšedje hičdaje f najhōrtedje. «W domje wofšlafš na pšidšifš marſjeri, fšz wafšednje ōo wječlafšju, wofšto mšdu pšidš wofšlafšje ſtraſſi hebi wunufšomafšji a fšj hōbžimj wjenje hačj pšjedja ōo to dšekajo. «Cžj ōo w dšrōžaf i twarom podaju, jededju te fšēdwanju najwubjernifše wēzj w fiſſifših reſtarawražijah, a domaf žony i wufšej fhwōjij žaneho fšofšaha wot mšdu njewofšlabadu. «Se fšwōjim cšimjenjom dšajdu učji mužoj dšebawōwarijam pofafšje, ōo maju rune prawo, faž woni; hačj jich fhwōjij pšhi tym wo fhwōje pšidšidžedju, to ōo ōo w fhwōjej wrotēnočji njedpōwōmniču.

Kafte hñubene, fšwjeržjaje fšjny Hana jeſna! «Cšajto wona dšē fhwōjije w jenej fštwe fšidžejje namaf, meſto njepōznojšefše, pšhed fšotērumž je jeje dušfca wofšofšowafšde. «K temu doſpofne pōhantſto! «Gdyž dšurčje po fšwōjim lubym wafšajnu myšle na Wōba fšojic; a njw močji hšabafšefš, w fšotērumž be cšjtač, ōo wafšitof, idafšoj prajke, na puſtu rolu paba, fšotēz hičdaje nihby wot roby Wōzejho fšlowa pšidōna fšejmijna nješ. «Wē tal fufo, hačj možedje, fšwōju lubu fararzej fšōbžibu wopštwofafš a dobruč cšjlowefšam wo njefšōju, fšotēz be wofšija, wōmfedaf. «Cžj ōo wječeladju, ōo pšhi tež fškladnočji jim hičdaje njelafte wofšlenofše pšidšje Hana fšeladju. «Faraf ōo f wofšlabawofšocju fa bafšde a fa cšjle fšowje fararšje, a jeha žona jemu fšwēru pomafšje; tež trečjebaju Hana netš fufo fa pōſta f fšudny; tola dofaž dšurbjedje hebi cšaj fšrančj, ōo njehy fhwōjeho muža fatōmfšija, idafšoj njedafšje a njedurbjedje, be jeje pšidšecžijana Wērtha rad ſotowō, ōo by fararzej po tutum wafšajnu fšufšija. Hana pak namaf ručijšho dowērjenje pola fšudajš hačj Wērtha, dofaž ōo pōbōbnym hñubentštwom cšeržefšje; tež njehē Wērtha pučj i fšōžnojšifš tal fufofo pōmfaf, runjež wafšednje w tym wofšedšje, wjes tym ōo Hana hjoz wo wafšlafšim nahōjenju Wōzejje hñaby wječjedje. «Wōbē pak bēfšefšje fšwērnje a fšitnej w fšwōjim fafšojštwije. «Wjes tym mejedje najšho wofšja Hana ōo cšježo hana je fšōu bēdžic, pšidetož fufo jej fečeršmofč wafšidje, a wona pōdšje ōo domaj ōo wofšōžemju muzej cšmowe wofšiczo pofafšafše, na cšōj pšidšidšomj wječor haffe prawje doſho wufšofšija. «Wō wona jemu porok cšinjedje, hōzj hōbōtu mafo abo žanjš wjenje njepšidšijne, fufo dšurbjedje fararzej fšotēzic; ōo je meſto fšedij pšidžjo hōrčij, a tōn mejedje wjele fšotšdowafš a fšwēromafš. «Wona wafšednje bōfe fšowiti, taf ma prawo, hōzj ju i cšjwofšaji a fšwōrnenofšij pšidšecžimo muzej napominafše, pšidetož najfšedju dšōn pučšdžji wona, hōzj be njembra a fšwadliwa. «Tola, hōzj tež ōo jej pšidžjo njehōdšedje, najšha Hana ōo fšwēru pšowōwafše a možedje dšruče žony napominačj, hōzj wo domajze hñubentštwō fšotēzaju. «E pak

njebedžu wschitke bjes winy. Temu napščedju, hursčičko bđu w spocjartu mandełštwu wužojo rōdnicich bōcz woni, namatachu pať, hduj sprōzi wot djeła domoj pšahinbđechu, nierōbne jo wštwie a bubenje pšahipotomanu jebđ; duj bđe bjes dđima, so radšico do forczny dbechu.

Njech je tu spomnane, so ho Ńana w bđu cšaha pšechwēdži, so be i djeła pšech swōweho muša, i djeła pšech hahy, hduj bđe bydlachu, horške swōwib djeťacjeršefcho ištana jesnata. Wonaj bydelšchoj w prawan fabryčnim pšechwēdže, wjele šubnych djeťacjeršich swōwib i nimaj. Ale tez mies tyni bđu wnetore, kotrež rōdne žiw bđu a prawe mandełštwu wjedjedu, hduj bđe i cšahom dom pšahinbđe a swōuju cšihu stwu, pilnu žonu a derje wotzēhjene djeťci namata. Wendlandtewom napščedju na drugim hašinym boku bydelšde pod tjeđu tajta swōwiba. Ńana mōjdelke wjećor, hduj ho swēža swēćiwje, i wofnom do ištaw hladacz, tať nan dom pšahinbđe a tať potom žona wot swōwego djeťa horje pohłaba, tať djeťci i wjeťaniji wōbšicami jemu napščedju stakachu, najšferje škulke djeťa abo tajte nēšto postahaju. Potom pohłaba na spōhojnij cšlowjetow, tať pšah wjećeri ja bítom fedžochu a tať nan potom po iđacu tyn swōwim cšahacju, i najmiejšča pōlnaješce to na ledžōwlich wōblichacju postaharjow. „Ač“, šohchowafde Ńana, hladajō na tajte domaje šōwe. Haj, wōbho Ńana, je wjele tašich! Zo ju wōmofinjanja sa tebie, w kotrych žebī prajicz durbich. Wdyž so tež tať meč wōhša, ale, ač, moja šahalka hamopajšnosje.

(Wotraczowanje.)

Šcho ma ratať wot sozjaldemokratije doczakac?

Ho nišchaz, wot A. T. rimpelmeua ištawnych, šōwe.

(Wotraczowanje.)

„Zo budja krašne wobšefnoće“, pšechčimif sozjaldemokratow praji, „ja ho hjo na nje wješet! Niman pať prawe, hduj praju: Wajpřez durbī bor rošom šbyč, předy hač je sozjaldemokratami do wōtawřta stupi?“

Či druji pšahipotowacu a prajachu: „Mašch prawo!“
 Duj tōn přeni šōho dale rēczje: „Tať wjele je wēřte, jo sozjaldemokratija tu na wšach našata njeje. W mēřach je našata, hduj šu ludjo, šotij pōdla teho, šchōž najnušnich w domje rēczajō a pōdla drahy, kotruž na žebī nošča, ničjo niemōbšeka. Zam mōja na tajte mukšicij pšahinč a wō šhromadnym wobšedjeniji rēczje, tu na wšach pať wōprawbđe niz. A hdy by tež i tašim šhromadnym wobšedjenijem a i towarščim djeťanjom w šahitadž šchō, w ratařštwie njebđe, mōdy wjeťe!“

„Wō, czeho bla dha niž?“ ho pšechčel sozjaldemokratow wprajča.

„Ty malo wo tyn rosumich, hduj šo tať prafchelč“, tōn přeni wōtmošni. „W šahitadž da ho šōbđe djeťo předy poštačje a ho prajicz, tať wjele cšaha je ja nje nuje a šaťe durbī bdyč; w ratařštwie pať to mōžno njeje; w šahitadž wōwělch wašitke djeťo po dnjach a šōdnjach a po kulčach šahadowacz, wašitke a mēřic, w ratařštwie pať niz wschitke. W ratařštwie je wjele wēřow, pšech kotrež by šahđejany tať po rjahu wšō šōčelacz, kaž by žebī to wukřit; to by šahđewi, kotrych w našich rufach nimanu. A w ratařštwie je pšehde wšchēm pšehenje mařch (pōblanške) djeťow, wot kotrych wjele wōtwisuje, kotrež pať ho jenož wōsharajō, hduj ma šōbđu swōwe polo a swōj dwōr ham ja šebje, djeťo, kotrež ho tať šōbu wšdiba, kotrež pať durbī ho wōsharacz, jo mōho našde wobšedženitwo to swōwe nječje. Tuto pōblanške djeťo ho wōshara, hduj šhowne a najwōmōjšče djeťo tē temu hduj wōwřati a tam je njerōba, hduj šo tajte male (pōblanške) djeťo nječini; ale to ho njeđa na dypf poštačje a njeđa ho tež mēřic a wašic. Šdy by ho w ratařštwie i tašim towarščim djeťom hōbžalo, dha by ho hjo dawno wšō djeťo na wukřich kulčach do afforda daco. Ale mōže dha djeťo w hōbđi a na dworje ho do afforda daci? Nētore haj, ale wšitke wēřje niz.“

Duchowny praji: „Dwory žama ja šebje w sozjalistich fšacje i žla potom wjozy njebudu, jenož djeťacjeršefle wobudjena a pōbła wulke gmejnis bōrōnje, gmejnis hōbđe a gmejnis tōšnje ja wšchōn grat hromabde.“

„Šah“, přeni rēcznit pšahitaji, „tež grat, pšah a wšy, šōpac a mořta šu w sozjalistich fšacje šhromadne wobšedženitwo, a našde šōnje a šwuy tēmu.“

„Šcho!“ jedny i burow jawōla, „mōj cšowny, kotrežōž šum žebī wōwřatnuj, gmejnis wobšedženitwo?“

Druhi na to: „Zwōj wšah niz ham; ale šo ho — tať

kaž nēto nišdy wjozy njebudje. Zať swōweje wješetōšce wjozy na šhōwch fōwacz djeť niemōšemu, kaž nēto, hduj mōžemy prajicz: Ze šu moje a ja šum je wōwřatnuj.“

Wōbšedžer cšowne jawōla: „Tež šōnjom a šwuyam wjele šōwa pšehje, hduj žaneho praweho a wēřeho šneja wjozy wjeťeja! Mēto durbim hjo, hduj mamy i wōtroczōwčij čimic, wōczi wōtworenje djeťacjerš, jo po našdim šōnjom šchōwba nještane, jo njebđu ho pšehjara hōnie a dracowafce; tať pať bužje potom, hduj budje ho i gmejninim šōnjim djeťaci! Škaľe te budja, hduj šu juntročōž rolu wōbšelake, to čyž je w djeťec!“

„Wō, štō to budja tola ja to nahładowarčo“, duchowny praji. „W sozjalistich fšacje budje ho wšō šwuce wōbšedžowacz. Tam budje nahładowarjow ša pola, bōrōnje, hōbđe, ša šwuy a šōnje.“

„Dha čzemy wschitzy nahładowarčo bdyč“, wschitzy šo wōřije šmējo wōlachu.

Mařy burit praji: „Mj wšchym tola hpuj byti, hduj nje bdyčmy čyži nahładowarčo bdyč. Nēřto hpuj swōj hnyč, nje-rošajaju nad wjele polami, ale šum ham swōj rošafstaw, swōj nahładowať a swōj djeťacjerš, — potom pať čžu nahładowať bdyč, hduj wjozy swōj djeťacjerš bdyč nješmem!“

„Wj šče derje rēczaj“, duchowny djeťce, „a je swōwim šmjećom předy šče wjele wōmōwřenje dali na sozjaldemokratichu šhpuj myšl, so bdyč w pšahipotowanym lōbowym štaće djeťo a mšpa pod nahładowanjom (uba, řiž djeťa, šteječ). Škať dha pať durbī ho tuto nahładowanje lūba pšdi djeťe štać? Durbja wschitzy to čimicē abo durbī jedyn na druhego fedžowacz? A pšdi djeťanju? D, dha bdyč ho bti, so by tať řeč žekā. Abō šhamo durbjalo šo djeťo pšehładacz, hduj je došojanje; — ale mōže ho potom šōbđu řečōž tež bīšchje widječ, kať je šo djeťalo? Wřsto to tola potom i žla wjozy mōžno njeje. A i tyn, so ho na to žebjaje, so šo djeťo w prawan cšahu a tež derje wōšhara, hīšchje dolēč njeje. Žedna šo tež wo rožbējenje a lapczajenje djeťa, so šo šōbđu na to mēřto šaji, hduj šo najšferje hōbđi, jo šōbđu swōwe djeťo pšahopotanōwe doštanje; — šchō durbī to wšō wōsharacz? Djeťawu pať? Potom čže šōbđu pšahipotowacz a rošafstawa, djeťo pať tejo wōtjanje. Šchō po tašim? Čži wōwřeni to nahładowarj, šahitōnjaj! A — to ja praju — šahitōnjow dbe. W sozjaldemokratich fšacje tať wjele, jo budja ho šebani wōwřećerjo nahřōžet! Šduj šo nēto na to šwari, jo je pšehwēte šahitōnjow, wjozy hač je řiž řjeba, bužje w sozjaldemokratich fšacje i jehō gmejninim a štatnym polemī, i jehō gmejninim a štatnym bōrōnjem tať wjele šahitōnjow, jo djeťacjerš wjele šahitōnjow bla, šotij budja jemu na pčuzu wōšō teptacz, njebudje i mōčowj widječ mōž. Šchōž nēřto lūbjo ham wōt žebje čimja, budja potom nušowan čimicē durbjecz a šchōž rati nēto i rubōšču a i šubōžču čini, dořelž to swōwe wōhřara, t. r. šchōž wōt nēřto i dobreje wōle čini, to bužje potom čimicē durbjecz na pšahitōnjaju a pod nahładowanjom.“

„Rjane wšohō!“, nēřtore hōbży jawōlachu. „Ale czeho bla dha šōbđu dwōr ham ja šebje w sozjaldemokratich fšacje wōřtačōž niemōš?“ ho pšechčel sozjaldemokratow wōprajča; „jeno jo jedyn tať wjele pola pšahipotowaneho doštanje kať druhi, dha mōže tola na swōwim dworje wōřtač, tam do swōweje bōrōnje šhōwacz a tam swōj ištō wōwřatnuj a žiwicz, kať je to hač dotal čimic.“

Duchowny jemu napščedju štupi a praji: „Zo ho mō jara myšicje; pšahōž na to wařanje by tola šōho rošpřidjenje a rožbējenje gruntow byto, kotrež sozjaldemokratow šahčimja a djeťo šōbdeho ham ja šebje by šōho na mēřto šhromadneho towarščneho djeťa štupilo, kotrež sozjaldemokratija žaba. Šduj durbja dwory žame ja ho, šubta žame ja ho wōřtač, durbjalo ho šōbđe polo, kotrež i tajtjemu šubte šahčaha, čunje tať kať nēřto wōbžtačje a to tať, so by wšō nješho, šchōž je ja řibējenje tajšho šubta nuje; pšchōž hač budja polo po wōbžhōmōšej tme, kať žu nēřt nje-rune, to tola na tyn ničjo pšehmēnič nje mōže. A čunje to, šchōž čže sozjaldemokratija pšech pšehwōwřajenje privateho wobšedženitwa do gmejniskeho a štatneho bōpizč, wōbšedjenje wschitčij pelow šhromadnje po jonym, wulkim naprawjenju, by šō hjo nje-mōžne šehino. Šduj pať čyži tutōn sozjaldemokratich wōwřobł wobšedžujō tola dworom žamny ja šo dale wōwřacz dač a ředdem swōj djeť na šhromadnym djeťe pšahitōžec, by šo bōřy wōwřatnu, so pšdi tyn dwōr je swōwim šōwcom ham ja ho wōwřtačōž nje mōže; wōn by bōřy byl žame djeťacjeršefle wobšedjenje. Wšchde wšchēm durbim tola to pšech wōwřajaj mēč, šo šu pšchego řiat a gmejna wōbšedžerjej polow a jo jimaj wōwřat pola

a stotu kraljica a so jima na tym leži, so buchu s kôžbeho dvora po možnolci wiski wunolst, wjazj hacj dwôr ham ja hebe trjeba, dostati. Njejabo-li hebi pat hat abo gneina, ja ciznj nêto kôžbu wopêdjet steji (so bu lubto wjazj nêho, hacj ho pšcherjeba), dha tej j ratatšnom do jady dje. A kat dreje tež bu dyo. Sozjaldemokratjo bledja dreje wo lëpšim wobdzeljanu a wišcškim wunolstju. Dolež bu po tajim to hame polo k kôždemu dworej kraljico a pola tež po satojšci nêste rosdelje bye, dyrjot tež kôžbu runje tat wjele stotu mèce; ale runj dyrjotjo ho tež, ičto ma stôti žracj, ičto lubjo jêšc, ičto woni dječac, wišitlo dyrjotjo ho frucej priôbšicaj a postajci; a kat wjele nahladowarijo dreje bu potom s moolêdžbowanju teho, so wo wôcho prawje stawa, trebnôž dyo? A nêk pšitidjenu jako na male (pôlanfê) dježo, wo kotrnjzj prjedy rêčacju. Dwoj dworaj wošjetaj runje tat wulfej bučj, ičtož polo a stôt nastupa — dježo na wobemaj tola pšedjo to hame njeje. Zo we kôžbu, kiz mejšto wo ratatšnje rolumi. Ženoj sozjaldemokratjo to njewjedza, pšchetôž woni hu j weša. Wišede wišcšan hebi dwaj cšlowjetaj, kiz mataj runje tat wulfej dworaj, tež to hame dježo nječiznitaj. A to hame dježo — to je tola to, ičtož sozjaldemokratija dže. Kôžbu dyrbi kôžbu djeiti tón hamy cšaj dječac!" (Postawomanje.)

Nošliti w našim cšaju.

Nêmsta. Nêmstij tšëjor je ho strowy a cšeritwy j Norwegje feje do wôtzneho krajaj wôzšiti. Sanidzeny tydjen je wón sâstku provincu wošpita. W Merseburgu jemu k cšezšt provincijalne stawy hwjedzenju hočajinu wôhotowadu.

Ruhomsta. Ruski zar je satalaj, wo 27. augusta rožtu, ržanu wufu a wotrubu do wurajta wošpiti. W Ruskej hu w wjele krajinach lëtufše žnê jara špatne, a boja šo, so hšdô wubrj, jeli so šo rožta do wurajta wôšpiti. So trabazj lud je knežcštwo bjo 15 milijonom rublom pšahšowitlo.

Škëlneho. Njebjelu 16. augusta mešacny tudj jodny hwjedzenj našim Wošim bowje. Dwoj mandželski raj na dobo, mjenujzj k prënjemu tšëžit Jurij Balak w Zamnono k swojej mandželskej a k druhezemu poturc Jan Wela w Wôšlickej Horje se swojej mandželskej hwjeczelsčaj hmo, stoty twaš. To be wopravdije hmujozj napohlad, tyč dostojnyč 4 mandželski, kôžbu por wot jêho dječci a dječčidječej wôdbatu, pšchd hwoj, woltarjom hečjo widëcj. Widomnje hmujač tež bêšje rêčj nalšebo knjeja duchowneho Lenita wo wôbštamnjenju njeblêstneho ščenja: „Tón knjes je wšikito berje cšimik.“ Wo pozohnowanju wudželj jara mandželskoma poromaj tež tón wot tšëjora jimal spožczeny pienjezny dar, tak ho možacu wiškitzj ržany hwjedžen w spošojnu wješela wôbštamnje. Wôš ludj knjes spožcš sčedžiznow mandželskim hwožty wôžcor žimwija a na to razjše terja škoženje wëcnojce!

Wajlcšwiti doposas. W wulfej haborčeni bêšje dječacj, kiz ho bjes druhimi pšes wošpitiwo, haktowanje a hwoju pšes bôžnošc a njewëru wošnjamjenelše. Wôta nješo bêšje ta stara wëz: doš, kšuboba a hubjenistmo. Stônječe jo žonje, kotraz bêšje w wulfej nuš, poradji, hwoju tšiwicu ja male wjecjorne šponowâžijnj pšchenajcê. Razti wječor ho muž do kachinj škwoma, so bu hšwichtaj, ičto ho w šponowâžijnach cžini. Wón hšwichtelše woje škwoma, najprjedy dreje ho jêho wutroba pšchecwjejšelše, tola potom bu jêho hšwedomnje trjêchene a wóna pōcja te mšdi tšobjicj. Tam wón hwoju hšcšimj hubjenolcj špōna a wulka tšiwitnošc na nješo pšitidje a jêho wutroba bu pšitohowana, tešo knjeja j jêho hnadu a wumôženjom pšiwječ. Šešo žule žimwenje bu žule nowe a pšede wšcšm mešeljše nêto jêho wboha jona škwowne hōjzint. Ale bôrij tež cšaj šputowanja pšitidje. Nêsolni ho dreje na jêho wobroczenju wutrobne tšiwjelichaj, ale bêšje tež dočej tajlich, kiz jêho wôšmëšchowadu; wošbeje beču to jêho hōwâdëcakerjo; woni ho prōžomachaj, to buchu jêho jašo na hšcšimju pučj pšihinjeli. Šo šacujzj hwojke šhobolaje pat ho wón k hwojeme knjejej dječelše, kiz jêho pobylti. Š woprêdta tež dwaj towarčej na jêho bôl štupšitaj, ale bôrij ho bojo hwojicj druhicj towarčchow jašo na hšcšimju pučj štupšitaj. Wâs jašo wškitzj dječacakerjo nješabizicwjejo na škwelcziznitawo šwaržici a škwalacju kšobobnošc, kotraz pšitidje, hšbž budja wškitzj mutarjio k mjelczizny pšihinjebeni. Handrij, tak redčaje najš dječacj, dâšje jim hōžšinu j mërom rêczecj, potom paš j rošbudžimolcju praji:

„Ja wôšim mudran rêčam jašo wšcšimju muž šrowimicj njewëru, ale to ja moju — ičtom na jêho pšlodač špōnacj. Šcho dha je j šakabom a Domasšom, kotrejzj jêzj wy šcho na hšcšimju pučj wročjo pšihinjeli? Wôš došho bêšitaj wërjajzj, bêšitaj pōžicimju, štrobaj, dobroj towarčej a hšernej mandželskaj. A nêto? Nêto žaneho pšhifšitohelo škwoma wjazj j šetu rta nještšidimju. Wnawj haktujeta a jšofataj a jëju žonje a dječci hu w hubjenistwoje. Zo hu waldje wučibj štukowak. Šcho ja ham priedy beč, wy wëcje. Njêb wjetšchego wôšizj, hacj ja a tšedom njebed stoty djeł tešo jnešt, ičtož miam nêto kôžbu hōžšinu wot wâš pšiwječ. A nêto? Škwôčijcje uje še škwoma rêczecj? Kamačaje mje w forcimje? Šewaj ja nêšomu ičto woinojto? Pšawdajcje ho moijš hšudbom a wošbeje mojeje žonj, wôš bêšje tepejo so mnu. Mlôcje, ičto je pšcšes Wožju hnadu ewangelijon na mni štawak a ičto je njewëru j Domasšaj a šakaba cšimika!“ Pšchecwjejo tajsemu dopofatnu nêšto ničjo pračej njemôželše a tón tročj beču ludjo j mjelczizny pšihinjebeni. Tak dyrjotj tež namuzejzj njeprawno a njewërjajzjom hōbu šatčacj a hōbj j škwomaj ničjo njewšfufstajemju, mōžemj j našim prawym žimwenjom a kšobžimjom jich pšewinjč.

Trosšt.

Žme cšajne njewoje
Njêbnê naš pšes mëru študjicj,
Ale wjazj lubolcje
K nješadownucj šublam študjicj,
K šaklam, kotrejzj — šaj nêk mi —
Njemj ja franyč padušci.
Wšitlo, ičtož wj miamy tu,
To wšitak tola njeje našde,
To nam jenozj na škwilu
Wôš na tutym hšewëje dâšje;
Duš je hšowim jamoje
Cšimicj wšchô, tož jenozj cže.
Niz na šubla šachodne,
Niz na cšajne šamôženje,
Kiz nam pabučj potrance,
Wôžju ho ja šwidczicj žemje;
Nê, ičtož jenozj Wôha ma,
W nušy trabacj njetreba.
Wôš, kiz dže naš poštostacj,
Wôn mi wôže bôrij jašy
Što kročj wškitšo šarucnaje,
A mi pōkacj tajše cšajy,
Hšelj mi trosšt a wjebele
Š noma jašo šatjêje.
Ty paš, wôbhi cšlowjceje,
Kiz tak htubotô šy panjt,
So hu mi hšes hšuilolcje
Domërene šubto šranjt,
Žunu budjelš jawëjeje
Na ho šlacazj žalôšnje.
Njemšj pšiti tym tola šej,
Dolež šy nêk wškitšo berje,
So cže ničtôz nêd wâk jêžj.
Wopomni, wopomni wjele šterje:
Woje wofa jawëjeje
Ze cže tola wâžite.
Ty paš, Wôjo na njehu,
Hšbž wón potujne cje prošy,
Šemil ho nad tym štôšitnik,
Kiz ho j cšewit hšedžom nošy,
Wšubuj jemu hšwedomnje,
So wón hšwij hšcšj špōnaje.

14. njedzela po šwj. Trojizju.

Njebzela	Lufajša	17, 11—19.	Galatšički 5, 16—24.
Pënzela	4 Wôšj.	16, 1—19.	Pšhilipšički 3, 1—16.
Wutora	=	16, 20—40.	= 4, 8—23.
Šerjeba	=	16, 41—50.	Kolofejšički 1, 1—8.
Šchitwôrt	=	17, 1—11.	= 1, 12—29.
Pšak	=	20, 1—13.	= 2, 1—15.
Šsobota	=	20, 14—22.	Pšalm 39.

Womhaj Bóh!

Cyklo 23.
3. septembra.

Łétnik 1.
1891.

Szebske njedzelske łopjenka.

Wudawaju 60 kóždu hobotu w Esmlercej knihičisłczejni w Wudyschinje a 6u tam dostacj sa 6chwórtlétnu pschédplatu 40 up.

15. njedzeta po 6wj. Troitah.

Mat. 6, 31. 32: Tcho dla njestarajeje 6o a njeprajeje: 6hto budzemy jéjcz? 6hto budzemy wjez? 6hto budzemy 6o wobłecacz? pschetoj sa wschitkim tym wytaju 6o póhanjo: pschetoj wasch njebjeski Wótčez wé, so wy teho wschego potrebače.

To je prawe 6łowa sa našch cza6. 6hud66e 6u žné hač herwat: rozki nje66u 6o derje poradžite, kulki budza róbnikowe nadžije zyle sjebacž, drohi je kłeb a w6cho, 6chtož k sežijnjenju našchego cžela kłusča. S wulkimi starosčejmi wschitzy kłubži pschichodnje lymje napschěžiwno hladaju a klystnikowe 6o je 6wj. tekstom praščeja: 6hto budzemy jéjcz? 6hto budzemy wjez? 6hto budzemy 6o wobłecacz? 6chto wotmolwi Wóh lubo 6njes 6wojim cžlow6skim džeczom na to? Wajče tajke starosče 6u póhan6e. Póhan njewéri do žanego žiwego, wschegomóžneho Wóha, ale do 6lepeho pschipada a wón je 6wój 6am6ny Wóh a 6woje 6am6ne prijednywježenje. Duž dyrbi póhan w starosčach buč a w starosčach 6o slajcz. 6schesczijan wał wéri do žiwego parschon6eho Wóha. Wón wé: mój Wóh je Wótčez a taj nau 6o na 6wojich džeczoch 6mili, tak 6mili 6o Wóh nad tyč, kiz 6o jeho boja. Wón wé: Wóh je mój Wótčez a 6da by wón 6wego dru6eho na 6wéčzi lubował, jeho dyrbi i lubo66u wopščijecz, jeho nje6u na 6wojej wutrobje, za nje6o ma w6cho 6chtož ma. Wón wé: Wóh je jeho njebjeski Wótčez, kiz je wsch66e jemje njeborumérnje sčehjenu, kotremuž njebjeha a femja podbane 6u, kiz rjeknje a 6o stanje, kiz rostače a steji 66o, kiz je bohata, wschegomóžny 6njes a Wóh a duž 6o troščunj i tym starym 6herluchom:

„Ty dobre wuče wschudže
U pomoz wudžel6ch,
Ty požohnujel6ch ludži,
Jim 6wéto 6awéčzišč,
Če ničo nje6amoti,
Twój 6kutł 6o dyrbi 6tač,
W6cho dže po tworej woli,
Ty móžel6ch sboje dač.“

Tutón njebjeski Wótčez wé, cžehož potreba; wón 6naje wsché wézy, po tajtim tež nusu, potrebnosče a natečnosče 6wojich džecz; 6o zroby a drašty wschédnje potrebaču a je tradacz njemóžjeja a jim ničo nje6apowé, 6chtož k dotonjenju 6wojeho hnadneho wotpohladanja na nič wužitne a dobre je. 6schesczijan cžini 6o wschudžom taj džecz, kotrež nana w 6wojej blisłosčzi wé. 6duž je 6wédne, dže k nanowemu blidu. 6duž pschitrywa trjeba, cžela do nanoweju zamjenow. 6duž 6o boji, pohłaba do nanowego wéčza; tak dolgo hač tam pojoj w6ži, je tež pofolneje a dobreje my6le a nje6naje žaneye bojosče wozaj. Ze we 6ebi a pschés 6ebje taj ničo, ale pschés nana a w nanje je wscho. Wy 6chepotalo 6jes nje6o; ale wobronjene z jeho 6ylnosčju je mógne 6jes 6am6neje wozaj. 6schesczijan je žiwu po jawoščtowiskim napominanju: Wschitku waschu starosč cžijeje na nje6o, wón 6o sa wasł stara.“ Duž tež žanuch starosčow nje6naje; 6u 6o smimpe; 6u prječ cžihjune; na Wozu Wótčow66u wutrobu 6u cžihjune a tam leža na prawym mészci; wón je wéčzna lubo6ež a nječihjune je ja6o na 6woje džecz. O 6bózne 6schesczijanske cžuzče, kotrež k nam duje i teho 6łowa: „Wasch njebjeski Wótčez wé, so wy teho wschego potrebače!“ Duž stara

ho, štóžkufiz ho starac čze: my ho njeftaramy. Tak werno hacz je Wóh w njebiehach, tak werno hacz je Wón nash Wóteczez w Khrystušu Jezusu, tak werno hacz wón wé, czebož my potrejbamy — móže, čze, bužže Wón tež daci, czebož potrejbamy. A teho dla čzemy spacz na jeho wutrobnje a dyhacž w jeho rukomaj, po najškim pučju cžahnyčž na jeho prawizy a nišdy tradacž žoneho dobrego.

Nětk dobrou nóz ty dawaj
 Wščeje twojej staročije,
 Tež i troštatnej dičku šlawaj
 A njebudž w šrudobí,
 A nješkaraj ho jara,
 Wščaš Wóh twój Wótž sam je,
 Kiz ja wščitto ho stara,
 Wščo berje wuwjebže. Hamjen.

Esamowola a Bože puče.

Powjebel A. A.
 IX. staw.

Tak miny ho jene lěto Ganyzneho mandelštnwa w staročizach a šrudobje. Šdyž ras šprózna a pokna tyšdnowčeje i fabricki po domoj wrózič, i jeneho najhubjeničich bydbow swojeho doma pšawanje a štonanje šakšlycha. Šastupiwšiči namaka žonu, w kotrežez njerobnowčeje bē drje hušto šlyčdafa, kotruz paš hamu hiščeje dołho nješnjajčeje. Šesbžeje pšči hubjenym ložu wěžeje wrězajeho džěčja, kotrežez roštorhanu draštu wšobletane šotry a bradžja je šlyštniwje džěšbnuwčeju na mašu škoru hlabachu. Štonanje, kotrež bē Hanu pščitowjebdo, pščińidže i erta nješbožowneje maczerje; tamna, wšču špróznowčeje šabuwšiči ho cžicho woprašaja: „Njeje žaneje nadšije wjazg?“ „Žaneje“, wolašče macž; „ale to hiščeje njeje najšbórze; runje šu mi ludžo prajiti, to šu moju Gertu, kotraž je mi pščeđ jenym lětom přezč bęžala, šašo widěšti, ale šastu! Ščyto bužže mój muž prajič! Ach, i cžim šym bebi to šaštužita!“

A wona wolašče i wótrym hšořom. Šana šlupi naštrózena k ložu maleho džěčja, kotrež blēde a cžicho žalocžo tam ležešče. Šso na njo šklislawšič, šo pščeškwēdēzi, šo bē mala runje pšči wostanju šwojeje maczerje bucha puščešija.

Ščtož po tym pščińidže, da šo lēdma woprišacž. Šana njewjebšiče, hšže najpričby pombačž. Čziničjeje, ščtož móžešče, šacžini matemu cžěłtu woczi, itšluy jemu ruzy a špěwajče cžiku modlitwu. Na to wjebžēje macž, kotraž bjes wole ja nje džěšče, k dobroczēwje šuwobdžuju, kotraž ho pokna šobucžerjenja ja nju štaracž; wona paš wša džēzi do šwojeje šlwy, wuczičiji, ja a da jim wot šwojeje jēžbe šwój šambuz džel.

Wo šrotim cžahu škapacše něčtjo wo burje a nan džēzi šastupi. Žeho pščitowne wafanje ho šanje šubješče a jeho štarocžow pokne woblizjo džěšče jej i wutrobje. „Ša šo wam džaknuj“, džěšče wón, „wuy ščeje taš dobra pščečziwo mojim džěczom byla; nětk čzuj je šašo šobu wjacž. Šaj, hšy by taš cžiste pola mojeje žony bylo, taž pola wabš“, pščištaj wón, šo wó jštwje woblabdomawšiči, bjes tym šo jeho džēzi šo wokoło njeho cžiščēšacž a wón jim wošby hšabkowajče, „potom byč radšico domoj pščišičot.“

„Š džēczimi nima wafšča žona taš lošto, kaž ja“, džěšče šana dobrocziničje. „Še đba wona wam wo wafšči

Wercze potowjedafa?“ — „Šladajče, na tym je wona wina“, muž praji. „Šdyž ja njedach, šo hołža k rejam džěščeje a wščo wješele šobu cžiničjeje, pombačše jej pščeđo moja žona pščečziwo mi. Nětk je taš pščišičto“, a wón šebi ruku pščeđ wocžomaz džěrzēšče. Šana jeho troščtowajče taš berje hacž móžeščeje a proščešče jeho, šo njebž žony, kotraž džęšča wěžeje šwoju winu cžuje, žanyč porořow cžinič, „a hšyž Gerta šašo pščińidže, prořču, knjes Kamnitto, njewutrořēje wbože žatto, hewak šo wona žyle šhubi.“

„Š tej je hižo kóng“, štonašče wón, „ta nješmē wjazy pščeš mój próh“. Šana paš taš dořho proščešče, hacž šlubi, šo čzypšče i najimjēšča i Gertu, hšyž by pščišičla, rēczēčž, na to šo, hiščeje šo podžatowawšiči, i džēczimi woššali.

Šanje bē wutroba k rošputnjenju pokna; to, ščtož bē runje šhonika, bē ju šhuboto štrózič a k temu ju šamu cžęšča šrudoba cžiničješče. Žeje luby šarat leješče na štroščneje šhorocžiji dla pščewulkeho džęčanja w wořadnym šaštoranju, a njewjebžachu, hacž šo šašo wuštroni. Šsama šo šhora cžujēšče; šarocž, ščto durbješče šo nětko štačž, hšyž wjazy do fabricki njemóžeščeje a tež hiščeje džēczjo durbješče šo šezimicž, leješče cžęzo na njeje. Šswoje pjenješu, ša mōbe lēta nalutowane, bē dawno wudała.

Na tutym dnju šhrōble ščščezijana proššyše, šo by ja pščišobowny cžah jej lutowacž pombač. Wona bē jara pščeřwatana, hšyž jej to tež šlubi. Žeje woblizjo ho šwēczēščeje a wón bē jara je šobu špokojom, šadžerčēšče ho jako dobry šhospodat, pščińidže wječoz i cžahom domoj a pščińidže šobotu nimalc šwoju žylu wšdu, kotruz šana šwjeřelena na šoť potoži. Dwójžy šo nětk próžowajče, šo by jemu w domje wščo ludo cžiniča a šebi myšlešče: „Ach, hšyž hacte džęzje tu je, bužže wščo dobre.“ A wšči tym džěšče džatna modlitwa k njebiešam horje. — Tak rjenje paš njewořta dořho. Ščščezijana šašo ložby wječoz šwoje lud wošbožaje towašitow wopnya a pščepijēšče w šercjmadž wščo, ščtož by lutowacž durbjal.

Wščežo šhoriči šu bučowny, jeho žona móžeščeje lēdma binajēščeje myšle mečž, hacž jej woššladowacž, a pščežo cžmowičeje buču šanzyne njebiešča. Me bēdžēšče šo i šobom w modlitwje a wón ju njewopuščiji, ale da jej wjele wjazy šamo móž, šo hiščeje družim hubjenym pombačše. Wē jej trošči, hšyž móžešče troščtowacž, a šladnowčž k temu bē nimalc wščēdnje. Šdyž šo raš wječoz šašo ščaba a šprózna domoj wrózič, widěšče pščeđ Kamnitčž durjemi cžłowištu postawu. Šižo čzypšče po družim pučju džēczž měňjo, šo je pjana, hacž cžiche pšakanje šořšlyšča. Wšije pošladawšiči šaina w šrojnycž, woščabonjenycž hołzynycž cžahach tamnu wjeřelu Gertu, kotraž bē jej dořho i wocžow pščišiči. Nješbožowna pošlaba nětko horje, póina šanu a šo štrózi. „Njedōt šo mje, njewēdich, šajša šym; njedcham tež nuts k šwojimaj šarčimaj; čzypč jeno rad nanony hšyž šlyčēcz — njedōt šo mje.“ Hšyž šana ruku na jeje ramjo potoži, džěšče dale: „Ty šy dořta k nim byla; wēm to a ja bēč tehdy taš šrořna pščečziwo tebi! Šsym nětk šhubjena, mój nan je mi to hižo přezby prajit.“ Wona šo šašče šama je šobu rēczēčž, hacž šo na šanu dopomni, potom paš šo šašo štrózi, hšyž ta rēczēčž šapocžja. „Gerta, njewjē šhubjena, hšyž je tebi jeno žel, ščtož šy cžiniča! Nješmēš niřho, kiž mōbl cje wumōž?“ — „Wje njemōže ničtjo wumōž.“ „Nješby niřdy wo šbōžitnu hščšnitow šlyčdafa?“ Šane wotmołowjenje.

„Gerta, praj mi, njesjy nihdy wo nim hšyřchafa? Ach, hdy by jeno mój knjes duchowny strowy był, tón mólšt tať dšichnje wo nim rěčejće.“

„Wofajz mje, Hana, tón mi tež wjazy pomhacj nje-može. Zajfej, kaž ja, tež Bóh wjazy pomhacj nje-može.“

„Tola, Gerta, tebi tež. Dyrbšyř jeho jeno wo to prořyć!“ Hana cšjoh dželše, a jeje luboine wařenje šdajše řo njeřbožownu bóle řmėrowacj. Džerzejše wobė ruzy pšed wobłtjė.

„So hiřdje řo mnu rěčjřř, dželše wona něto, „myřład řebi, řo budzejř mje i nohomaj teptacj, kaž drusy to cšjina“.

Wjes tym, řo Gerta rěčzejše, bė tamna durje wozjina a hołzyneho nana řawołała, řiz najprjedy nje-wjedzejše, řdto cšjincj, bōřny na džowtu, bōřny na řanu hłabadžej, ale řobucšerjenje pšči napořładje řuboweho rořkaja do-bywa hōrke řačujće a řana pořłada na njeřo tať prořchaza; wona wobjeu prjedy nje-wopušćej, hač njebė řannik ře řiwowej džowtu rěčacj, a dořonja, řo ju wjazy nje-wušćej, ale ju ř řebi wřa a pola řebje řřowu.

(Wofacjowanje.)

Čdjo ma ratar wot řozjaldemokratije dočakacj?

Řo řizłac, wot A. Trampelmana řpřanpř, řojene.

(Wofacjowanje.)

„Kať by wot dořłohje dželameho dnja wřchitřo wot-wiřowalo? Ředny tola pšči dželanjju tať nje-přichina kaž drubi!“ jedny řawoła.

„Nō, řo w tyř 8 abo 9 hođjinač jedny tať kaž drubi pšči dželanjju přichina, ř temu řu nařładowarjio!“ praji duchowny.

„Haj tať, czi nařładowarjio!“ ře wřchěř bōřow wōłacju, „drje i řchudom! Wř čžemy wřchitřy nařładowarjio być?“

„Wřchitřim rane dželō, duchowny řčejny, „haj to woini čžedža. Tu řamnu cšjřřotu, to řame wjeřełe, cšjřřotu a wjeřełe řiwjenja!“

„Ře dželō pola řozjaldemokratow cšjřřota abo wjeřełe?“ řo jedny woprašča. „Wř i wjeřełe, a cšjim wjazy řo dželō, cšjim wjazy wjeřeła.“

„Přich i wřchěm“, wotmōłwi duchowny, „je w řtačje řo řozjaldemokratije wřchitř nje-přiwušćej ři řakō: Nune dželō řa wřchitřicj a tutu runořč džedža wřches to řejiněč, řo ma řōđy tōn řamny cšjř wřchěnje dželō — runje tať wjele řobjino w řelanjja řa wřchitřicj!“

„Řo řajřim přchitřacj čžedža, kať dořłoh, kať wjele a řchto dyrb i řo dželacj? Za njeřmēł tať dořłoh dželacj, kaž čžu? Čšłō ma řo wo to řaracj? To je moja wēž!“ jedny hñėny řawoła.

„Tu řiwobōđnořč, byř řebi myřłitř, dyrbjał drje tola řōđy mēč. W řozjaldemokratifim řtačje, w řtačje dželajřč bratrow, jeje nima“, duchowny dželše.

„A kať dja buđje, hdyž ře řchto řabřoh wotořo řřotu hač řa polu?“ řo drubi woprašča.

„To řo řo tym řłojuje, kať je potřeбноřč“, duchowny wotmōłwi, „ja řiřo prjedy prajadž, řo tež ř nařładowanjju řřuřka přchitřowanje dželō řōđemnu. řdje a kať ma řōđy řiwowej dželō wōřłaracj, to nařładowarj wo tym pořłaji, kať je potřeбноřč.“

„Haj tať, nařładowar“, wřchitřy řujřo wōłacju, „my čžemy wřchitřy nařładowarjio być!“

„A dořłč cšjřřota a wjeřełe, dželō a wřujmanje řiwje-nja tať dořłoh runej njeřřej“, duchowny dale powjedařše, „kať řu nařše wobryđenja wřchelate, małe a wulke, duž

řiřo teřo dla dwōry řame řa řo wōřłacj nje-mōža, pšchetož byđenja w nič řu tola pšchejara wřchelate. Wone dyrbja řo řo řajřim přchitřaricj a rane řejiněč. A dja drje je řepje hač řo řo pšchitřarja, řo řo wřchitře řabřoh nowe natwarja a potom je gmejnřa brōřen, gmejnřa hřōđ jenaf wulka a někōtre małe gmejnře řhje — a pōbla jenož wřejřka řa nařładowarja. Řob jeho nařładowanjom řo potom towařčjne dželō řawu.“

„Buđje pať to pjenes placjēř!“ prajachu. „Čdjo řo wo řajřu mařicjřořč řřaraju“, duchowny praji, „hdy řu řo řebřarjio řa tym přchitřej, hač řiř pořłajenja, i řřwrijiz džedža cšłowacj wo řiwowej myřłicjřy řbožownyč cšjincj, pjenjehj placjā abo niž?“

„To řeła řo řajřim, řo řo my wřchitřy, řajřy tudy řebjimo“, přenē řejinř řawoła, „ře řiwobōđnyč, nje-wot-wiřibnyč muřow wōřłacjřy cšjini, wōřłacjř řozjaldem-kratifřeho řata; — pšchetož hač řijfej řiřuju abo řtatej, je do řřla wřđo jene: ja řym tola wōřłocj!“ Tu řamnu cšjřřotu a to řame wjeřełe — to rjenje řlinčji; ale runejř rjenje řlinčji, je tola ře prajenje, pšchetož wone wřchju řiwobōđnořč mori. To je wěřno: Čšłōž řo něto řamno wot řebje cšjini, buđje potom přchitřafane. To řame dželō, ta řama mřba, a přchitřowanje řōđeha na wēřje dželō, niž kať řebi wōn to wřuwōłi, ale kať je potřeбноřč, a řane private wōřłebjeřitřew, ale wřchitřo gmejnře wōřłebjeřitřew, to drje je runořč, ale řana řiwobōđnořč, to je wōřłocjřmō.“

„Tež řana runořč“, jedny přchitřaji; „řy džē nařłado-warja řabji!“

„Prawje, prawje“, řařo tōn přenē praji, „w řečje 1848, ja řo dořomnju, dha řebjeřeła a řiwamleře tež řaři řchjumar, řo řemu řejšćj ři řuby řejšćje a wo ničjim drubim nje-rěčejše, hač wo runořčji a bratrowřtwje. Duž mje jedny řřorci a mi do wuřa řchepny: Tōn čže řlandrat być! Žemu bē jenož wo to cšjincj, řo by řajři nařładowať byť.“

Čšmējo duchowny přchitřaji: „Wř mōžemy tež řunu řandracj być! To řym řo řřowje ře řta řozjaldemokrati-řeho řejinčta řiřyřčaf. — Wř něto wėny, řchto ma bur wot řozjaldemokratije dočakacj. Wōn řo je řiwobōđnoho muřa wōřłocjř řejini, ře řamōřłatneho wōřłibny, i wōřłebjeřerja, řiz mōje řiwowej pola řam wōřłebžacj, kať čže, řamny dželacjř pod nařładowanjom nařładowarja.“

Duž řary muř pořłanu, řiz řeřše hač doťal řmėrow přchitřowřchaf, a dželše: „Wōbi nan bē dželacjřč a mējeře řamno řhžju a mač řuřł pola; ale wōn łowuřafče, řebi pola wotnajeřše, a řdyž wumrje, 2 řrowje w řhōđži řejšćejře a mējad řřany řuřł pola. A ja řym to, kať wř wēřje, cšjincj, kať mōj nan, a mojemu řynej dwojake řawořłaju. A to dyrbjał wřchjo wo ničjo a řa ničjo być? Tōn dnōř, řōřyž řimōj řebi mōj, nan a ja, ř wulfej řřowu nadželajřo, nje-wyřbjajř wjazy mojim džēřom řiřuřčej? Wone njeřmēle tam potom wjazy řřupicj na řiwowej pola a prajicj: To je nařše, a my mamy to wot nařčich řar-řich. Za čžu tu na řemi w tym wōřłacj, řchtož řym řebi nadželaf.“

„A ja čžu to řiwowej mēč, mōj dwōř a moje polo“, drubi řawoła, „řo byč na tym řiwowej wjeřełe mēł, řdyž to derje wōđželam a ničto mi nima do mojeřo řořpōdar-řtwu rěčejče, ja čžu mōj knjes być a wōřłacj.“

„A ja teř!“ tōn přjedawicj přchēřel řozjaldemokratow dželše, „ja tola něto řpōřławam: i tymi řřarēmni ničjo njeje!“

(Čřłōnjenje.)

Rosklad w naszym czaſu.

Rękoź je w Potsdamie nowy ſi polożyż ſ rozki a ſ polożyż ſ pſchętyż pjenjeży wojecki kſieb wożyż króćż woptał a bę ſ nim jara ſpożyony. Wożyży ſu totoryż kſieb hżyo ſ manevram doſtali.

Ś Nuſteje ſu, tať doľho haćż hiſhćeje ſatafane njebe, rozku muwofoć, je wſhćeje mozu tutu pſhivożelci. Poſleđnu wutoru je do Danziga 600 żeleźniczyż wofoż rozki wot ruſkiż mjefow pſhivſho a 1000 wofoż wo hiſhćeje wo- cjafowafoć. Nużyż kuberjo a burjo pſhđi mjefad mfo- cjaču ſ napinanjom wſhćeh mozow, ſo bęchu hiſhćeje telto rozki, taż bę moźno, ja drohe pjenjeży do wuſtaja pſch- ebaćż moľbi.

45. lęta hłowna ſhromadźina Guſtav-Woľfoſteho ſje- noćeniſtwa imęje ſo wot 14. haćż do 18. ſeptembra w Ęhor- rjeľż. Napożożniſhęi dnjei budżetai 15. a 16. ſeptember. Wutoru 15. ſeptembra imęje ſo 1/25 hođzin popoľnu pſhwojeźniſta Woja ſinęba w żytkwi ſw. Trojyż; pſednoaćz budże knjeſ ſuper intendant Ętreż ſ koſhwoża pola Wignyż; w żoninej żytkwi budże w tym kamym czaſu pſednoaćz knjeſ duchowny je Seidenwiſ ſ Lipſta. Po Wojeż kſiężęje ſo hwięjeźniſte dary jednotliwyż towaſtwaſta ja kľude ewangelſte woſbađy pſchepodaża. 17. ſeptembra budże ſo 1/28 hođzin rano wot tořma radnjeje kſęje piſtacz a je woſhđmi ſwonami ſwonicz; w 8 hođzinadch wo ſhchitzy hoćęjo w żytkwi ſw. Trojyży ſhromadźa a wot tam ſo hwię- jeźniſti cjaſ do żytkwi ſw. Pętra poba. Tam pſeduje knjeſ konſiſtorjalny radzieľ dr. Dryander ſ Marlena. W 11 hođzinadch imęje ſo wuľka ſjawna ſhromadźina w żytkwi; wjećor w 8 hođzinadch je wuľka ludowa ſhroma- dźina w konzertnym domje, hđęż budże wjele knjeſow ręcęć.

By jara duſhane bylo, hby bęchu ſo teź je wſhćeh herbſkiż woſadow pſchęćeloz naſhęje ewangelſteje żytkwie jara bohaćje na rjanyim hwięjeźniu wobbęleci; wſhať ſo huľto je wſhćeh wſhow do Ęhorjeľża podawaju; duryhaťo ja kōźdeho, kiż hewať moźe, cęhna pſhivſhivſhnoćęz być, tutu ſhromadźinu wopytać. Węćęje imęje kōđy bohaty wozitk wot njeje.

Wuźbe huanu naſhim pſchęćelam ſajimate hronicz, telto dęta a hotowanja hębi ſawęjeźenje ſtaroby a invalid- noćęje žada. W Merſeburgu twari ſo ja tutan wuľtam nowy dom. Tam ſo ſ hřowanju ſawęjeźeniſtich kharctow w tſhođ kſhobać 1700 křamowor ſtaji, ſ kotrychż ma kōđy 720 wotbęzow, tať ſo ja kōźdeho 1700 × 720 = 1,224,000 ſawęjeźenyż woſhebity wotbężi wobbęti, kiż jęho mjeno njeby a ma w hębi jęho kharcti.

Wrotſławſzy (Bresławſzy) ſozjalni demotratyzo ſu wobbęamki, hwoje jębatę ſchężywaroće nowiny „Volkswaad“ pſhę woſhebitich roſnoſhrowaťe wot doma ſ domu roſ- ſhęrieć. Spuľhęćęja ſo pſhđi tym na dobrowoľnych pomoż- nikow. Myľhđ naſhi hwięni kſhęćęjeźenje teź na to, dobre nowiny, ſtrowu hęba ja bucha, duſchu a wutrobu wot doma ſ domu roſnoſhrować? Ęyma, cęha, w kotrymż ſo bole cęta, ſo bole pſhivſhio a hiſhćeje telto domow w lubnyim herbſtim koľu pobrachuje, hđęż ſo žanych dobrych nowin njeđeręzi. Pſajſha ſo jara, haćż moźemy pſhđi malej lićzbye wotebęraczyom naſh „Womhaj Wōh“ dale wuľfađęćęz dać. Ęby by toľa kōđy wot tych, kiż tele ſopento njebi dęzi, ſ najmjęnſha jęneho druheho pſhivſhoby. To njeje žane

pſchewuľte žadanje a my proſhny hwojich pſchęćeloz wutrobne je w to.

Miſionſki hwięjeźen w Katecađ.

To bęhę woſwabę wuľtowo a poźohowanu miſionſki hwię- dęci, kotryż hmy ſaidienu hřebu w Katecađ hwojeći a kotryż nam loſto ſ pomjatta niepſhđińde, tať drje hu wſhityż pſajili. Kiż bęhu ſo hřebu w Katecađ ſ hwięjeźenju miſionſkeho hwię- dęcja ſelcki. Ę ſaſtiſh a pſuſkiż woſadow bęhu pſhivſhio, ſ Katecađniſtej woſbađu miſionſki hwięjeźen hwojeći; ſamo i Wuľ- ſkiſh ĩron kęmſhęjow woľabać, dopoľta ſa to, ſo w herbſti wutrobach ſo hiſhćeje luboći ſ Wożnu kraľeſtwa ĩori a ſo hu Ęserbio hębi wedomni wuľkeho nabańka a hwojateje pſhivſhivſh- noćęje, teź wobhim pōbanam, kiż hiſhćeje ſo cęnje hřodja, hweľto Wojeho kraľeſtwa pſhivſhio. Ęrotto po jęnej ho hwięjeźeniſti cjaſ ſępura a ſęjadowa. A tať cjaſ to bęhę? Wſhiteľ tomaſtwa Katecađniſteje woſbađy je hwojimi křohęjimi, lubone herbſte hoľiſi w hwięjeźeniſtej draćęje, wuľta lićzba ſaſtiſh a pſuſkiſh duchownych w żytkwie draćęje, żykwiaťi, ſhuľſyż a gęnieľny pſhębęćęjećero ſo w hwięjeźeniſtim cjaſu pod ĩnami křahęnj hřorolow a pod ĩwonienjom wſhitiſh ĩwonow pſhęz wjeľ do křahęje wo wpuľhęnje żytkwe pobachu. Po wuľpewujanju rjaneho miſionſkeho hřerulſha a po wotſepujanju na woiťuru ĩwjeſ ſarac Ęoći ſ Waby- ſhinta na ſtętu ſtupi, ſo by na pobohęży Zapoſtęľ, ſtat. 13, 47—49 hwoje duhaćorje a wutroby ja hwojate miſionſtowo ſařoręze pſedno- wanje dępaeť. Ęyńdow ſo ſtońęjeju herbſteko kęmſhęnia ho hwięjeźeniſti cjaſ ſ nowa ſępura a ĩjadowa a po druħim łōnu Katecađ do Wojeho doma poba. Nęmſte pſednoanje męľeche ĩwjeſ kaptan Zęć ſ Kamjenza, kiż na podkoľu Wat. 28, 18—20 nuľnoćę a hwojatu pſhivſhivſhnoćę miſionſtwa bęje pōbanami w- bęrienje ręnje i wjele pſhivſhivſhnoćę dopoľaju kęmſhęjow ſ ĩwoľni- wemu a bohatemu pōpjeranju hwojateho miſionſtwa napomoinoćęje. Kať jara bęhđatj wobbaj pōdberaj ĩroľymſki, kęmſhęjow, žyľu żyťe napjeľnajożu, ja ſtuti miſionſtwa bęje pōbanami ſařoręzi, to je ſoleťa, pſhęb żytkwiyim burjemi hřomadźena, wopofaľata, kotrať je 367 hřimowu wunjeľka. Wotatru hřubju męľeħatj na herbſtim kęmſhęnia ĩwjeſ ſarac Ęoći-Katecađniſti a ĩwjeſ ſarac lic. theol. Zimęh-Ĥođjiſki, na nęmſtim kęmſhęniu ſaſo ĩwjeſ ſarac Ęoći-Katecađniſti a ĩwjeſ ſarac Zęć-Paloľwi. Nabrońnu roſ- prawu tutęho wuľtotoho a tať derje radjeheno hwięjeźnia, da- ľi Wōh, pať pſhivſhobnu hōbottu pať hōbottu ja tuđję, „Ęerbieľe No- winy“ pſhivſhio. Wōh luby ĩwjeſ pať, kiż ſ dęrieradjenje miſionſkeho hwięjeźnia w Katecađ ſpōćęi, dęyť dać, ſo by mu- hwanane hmyjo jęho hwojateho hřowa w hſhęćęjeźeniſty wutrobach ręnje ſeľhbađoť a derje roľto, ſo bęchu teź dale ſwoľniwe byle, ſ woſhećoćęz hwojate miſionſtowo pōdberać. Derje je naſh herbſti lud hżyo wjele cęmę, ale hiſhćeje wożyż dury ſo cęmęci. Ĥođy ho wo nęľaje ſęmſte wjeľe jedna, ma toľer nęhdy teľ ĩmadne hřimow, kotřez rad wubawoći, hđęż pať duryſh ĩwjeť ja Woje kraľeſtwa dać, ma toľer 30 hřebowanj křohęwo a ſo je biťi oboho pſhęmęľſhich, haćż wjeć wot niħ wubacę Ĥęſhę. Dęſhaćy křoćę tať wjele woľbo ſo daręć ja Woje kraľeſtwa, haćż ſo dari. O pompaćęje wſhityż: wozbyż a niży, bohaćęi a kľudji. Pſhętoť ĩne hu wuľte, ale malo je dęľatęćerjow. Pſhęćęje teho kęnĿa wuľ ĩnowo, ſo by won dęľatęćerjow do hwojich ĩnowo pōſkať! To dęyť Wōh ſ hnanu dać!

Nęhđo nęhdy naſhęmu Luťhery ſkřęjeſhęje: To je toľa mjeręje, ſo mi wſhę tať jara huľto pſhęćęjimo woli dę, niż pať po wowej woli. Luťher jęmu wotmoľwi: Kať je runje prawe: Nęřęby dħa ty hwoju wolu pod Woju wolu ĩaťi? Nępſerohyť dħa ty wobbęjenę hwojeho kęnĿa a Woħa: Twoja wola ho ſtať tať na njeby, tať teź na jęmi?

15. njeđępelo po hwi. Trojyż.

Njeđępelo	Kateca 6, 24—34.	Galatiſkiſh 5, 25—6, 10.
Njeđępelo	4 Wōj. 20, 23—29.	Koloſęjiſkiſh 2, 16—23.
Wutoru	" 21, 1—9.	" 3, 1—11.
Ęerjeba	6 " 31, 14—23.	" 3, 18—4, 1.
Ęhřiwōćk	" 34, 1—12.	" 4, 2—18.
Pſant	Ĥoľu 1, 1—18.	1 Tębaľoniſkiſh 1, 1—10.
Ęsobota	" 3, 1—17.	Wſtam 28.

Womhaj Bóh!

Czyśło 24.
10. sept.

Lětnik 1.
1891.

Szerebske njeđzelske łopjenka.

Wudawaju ho kóždy šobotu w Esmlerjez kńiehišćejeźeni w Budyšćinje a sju tam dostać za sčtwórtkětnu pschdypłatu 40 np.

16. njeđzela po śwj. Trojizy.

Łuk. 7, 11—17: Wo šbadźenju młodźenza w Rainje wot mormych.

Młodźenz w Rainje je sa wšćěch młodźenzow jara wažna porščona. Jeho historija pak móže ho sa młodźenzow našćeho cšaba po dwojakim wašćnju wukładować, po wšćenje a po duchu.

Kaž bu tamny młodźenz w Rainje brjeda swojeje rjanošće a mozy młodošće šmjertne rubjeństwo, tak tež hišćeje dźeńša wjele cšlowjekow brjeda mejiweho žiwjenja do teje nozy panje, hđiez nišćo štatowacž niemožne. Kšech tež nalězož žiwjenja ližy cšerwjeni, njech tež ho wocžo jašnje kaž drohe tamjenje šwězi, aš, wot cšerwjenych ližow a wot jašnych wocžow woštanje jenož šćera šmjertna barba. Ach, popšćejeny drje žiwjenja bytemu šćedźiwšej rad wěcžny wotpočjnt, ale tak šrudnje je nam tola we wutrobie, hđyž šmjercž runje šofježy cšeršny cšlowiki puf šćana! Š cžim mójemy ho potom trošćotomacž? Hđyž młodźenz, kotrehož ł romu nješemu, jeno wěrješe do Jezom Škryšta, dša budje šłowo, kotrež w Rainowych wrotach tał wješele kńiežćeje, našćemu młodźenzjei tež junu ł jeho a ł našćemu wješele šatńicejež. „Młodźenzo, ja praju cšj, šćai horje!“ budje na pošćenim dnju šyn, šotremuž je nau mōž daš, ł njemu prajić a budje jeho pschćeršćenišeho tšym šwojnim šašo dacž a šmeja jeho wěcžnje tam, hđezž žana šrudoba a žana šmjercž a žane dšelenje wjažy njeje.

A wěrja dša młodźenzy wšćizy do Kńeša Jezom Škryšta? Ach, mormych wšćošt je jich najwjažy, mormych po duški. Šsu drje šwojeje macšćerši šynoz, žyćkwe; ta je jich wuškemu Wobu porodžika w šoframencje šwjateje kšćeženizy a je jich našćyžica ł cšjštym młotom ewangelija a je jich wocžajnyta a je jim tež šylmu jebž šwjateje hošćiny baža. Ale hu morwi; morweje štej jich wocžyžy, šo njewidžitej kšćańošč Jezom Škryšta, kšćańošč narobneho šyna wot Wótyz potnu hnadu a prawdy; morweje štej jich ružy, šo jej nještynku wšćed jeho hnadu; morweje štej jich hubje, šo teho njekšwala, kšj je jim teško dobroty a šćańlošće wopokšaf. Šich duchowna macž paš, žyćke, dyrbi byčž kaž wudowa, šotraž wo šwojich šynow žaruje, šo jej šylšy ližy maczeja.

Tón Kńež pak šłada na šrudobu žyćkwe wo jeje młodźenzow a jemu ho teho bla wutroba šona. Duž dje sa šoidym, šoidym mormym młodźenzow a wola ł šoidemu, šoidemu: „Młodźenzo, ja praju cšj, šćai horje!“ Wola jeho ł přenjemu w žyćwi, ł drušemu na šćorošću, ł šćejemu na pučowanju a ł šćwórtkětnemu w šofpobje. Ach, šo bychu woni na šwojeho mišćtrowe woštanje pošćachali! Ale na jich wjele budje tón Kńež na šudnym dnju prajić dyrčejecž: „Šaf hušo, šaf hušo šyn; waš šudajćž cšyž, ale wy šće nožyžy, cšehńeje nješ do wěcžnje šmjercže!“ Hđez-žulij pak młodźenz je, kšj šebi Jezušony šbudžazy šłoš da ł wutrobie hieč, tam ho Rainiki dšiw drahi ras šašo šćanje. Mormy młodźenz šćebjeje šo horje ł šubjenitima njewěže, w šotremuž wón šćešće, a šapocšnje rěćejč: „Šow dje brěšćnit, kšj cšyž rad šbožny byčž.“ Tón Kńež paš da jeho macšer, žyćkwi, šašo, šo hu po jeje šćežćakš šofđiž jašo šyn, kšj bž mormy a hu šašo žiwy.

Kšćežaza młodobč, šy nadžija pschjchobnych cšašow, Ššyžych wšćaf, ta lubošč. Šće wola tu je wšćižich hošow. Wšćofćaj ju, šćotraž šaf hušo cšje šnu; Jezušej wutrobu podaj.

Wopruj te rjane, šće młodne a wješele kšćenje, Wopruj teš młodobčje myšće A mozy wšće rjenje Jezušej tu, šćemu najšprawnišćemu, šćonš wuškemu kšćej teš hnadu.

Ššamowola a Wože puće.

Wojšćed A. A.

IX. šćaw.

Šo něšotnych mešćaczach bu šotrazjej Wobelowej wjećoz něšćó pschjpowjeđženy, kšj cšyžšće šo š nim na šoidy pad rošćrěćej.

Wedelown bē ho je swojcei žonu haſke dženj rano po bliſchim woſhalbocju domoj wróciſt. Zeſo wuſtrowjenje, kotraž ho jara pomaka ſta, bē ho po ſlarowim žadanju jeno pihač woſchewjenje ſwonta meſta wotwjerbječje woſto, a won bē ho tež woprando žetrow poſhljnjem domoj wróciſt. Naſtupa Wendlandtowa, dželche ſtužowna hoſka. Khowalojo won ſtuſpiwčij namaka hubjenje a hrudnje wonhlaſaga hoſku, kotraž k njemu dželche, jo je hebi Hana po nim žabca; wo je wečera pjeſelaje perobžija a jejne dječice pjeſelabje, ſo kóžbe wofomniſenje jeho ſwjerceje boja, a maci proſbu wo wuju ſkicjeniju. Na meſceje bē načj dobery farar f ſklobotom a f njem hotowju; duzo po pučju ho woprada, hač je žona nekajſe ſtrázeje meſa. „Haj“, dželche jeho piſchewodžeta, „Bertha je mi wiſcho powjedala, piſchetoj wona je pódla byla, jaſo je ho miž domoj wróciſt.“

„Što dža je ho ſtaſo?“
 „Haj wiſcho, wón je pječja žyle pjany byt; žuj je Hana ſapocžija ptaſoč, dotelj ho taſ hubjena čjujeſche; to je jeho taſ roſhewawo, ſo je ju do khrizbta bit. Duž je wiſcho taſ piſchjſcho. Ah, a Wendlandtowa je hama taſ ſpora.“

Šewernewe duſdepatrijeje boleſche wutroba; taſ daſto bē po taſtim w jeho wotbalbocju piſchjſcho. Zaſo ho jaſo f swojcei piſchewodžerju wutrociſt, kotraž bē piſchego kročel jaſu njeho ſkja, bē taſ prječj. Ale hiſo ſtejelche won piſchego ſkžnjimj durjem, a ručje piſchjndže do Wendlandtowej bydja, doſchje kotrunjz hromadu žonow namaka, kotraž tam ſe hrudnjimi wotbječemi ſtejadu a neſt ponijnje f pučja ſtučju.

„Knež duchowny, ta je hebi lepſheho ſoſkruſija“, dželche jena, kotraž jeho ſnajdeje.

Wón ſlupi čjſcho do jſtwy a byſty ho jemu f wocjow ro-njaču. We tole namaka prjedy tečejata Hanka, hubjena žona tam wo tožu, kotraž je ſonſnjimjaj wocjomaj a f jačlujim bydjom tam tejeſche? Piſhi nej beſjejeche, male brémjelčjejo w ruſonaj, ſwerna piſchecjelnja Bertha; na ſtole piſchi wofnje pak woflaba duchowny nejbožowaweho Kſchecjeljana f wobemaj ruſomaj piſchew wotbječjom — hubjenj napoſlad!

Piſhi Wedelowaj ſaſtupjenju wocjimj ſpora wočji a ſkabe wuſwječeje poſta, jo jeho poſtaje. Zaſo f tožu ſtaju a ju lubowjeje f mjencem njenowajeche, beſjeje miona čjſcho: „Wroču, ſkicječje ručje; wumrie!“ Neſt nja wón dječjo do ruſow a je wobhlaſa; lédma bē hiſcheje ſkicječja žiwjenja w nim wibečje. W tym wofomniſjenju f jeho wbeſto ſajeni Žda ſaſtupi, kotraž bē hiſcheje biſcheje nečido hromaje wola a ja ſwotim mužom bečje. Zej piſchewodžjom won neſt rěčiſt piſchotowowanje f ſwiateleju ſtetke; ham paſ dječje f Kſchecjeljanaju a dželche čjſcho k njemu: „Božjeje, Wendlandto, waldje dječjo durbj ho wuſchecječj.“

„Nemóžu piſchjčje; doktor dželche, ſo hym wordat, wonej budžetj wobē wumriečj!“ ſtonaſche wón, „čeſho dja je na minje iſchjo čjſtojweta piſchjſča?“

„Djakowano Bohu“, hebi Wedelow myſleſche, „jom budže piſchē Woju hmitojcei hinaf.“

Kručje a twejerdje Kſchecjeljana napominajeche, ſo by ſtanj a f tožu piſchjſcho; na poſleſtjo ho nejſelbowowju ſwaſi, ale ja Hana nejpoſlaba. „Hana“, dželche farar, „twoj muž tu ſteji, daſ jemu ruſu a pohlaboj na njeho. Waſdje dječjo durbj ho neſt hiſchecje.“ Wona jemu ſwotimj a ſwilitj, wodačuju pohlad trjedni neſt jejncho muža, kiž tam f poſkolenaj hlowu ſtejelche. Jarar čyžjeje neſt Kſchecjeljanow ruſu do ſamneje poſkolenje poſtočje. „Ne, to njelaſtju“, tón wolaſche, „wiſchof by hama prajita, ty woba žona, ſo hym waju morit.“

„Ne, ne“, wona dželche, „mi je tebe taſ žel, Kſchecjeljano! Knež duchowny, ſkabočje, wón nije taſ iſt.“

Šnjeni Žda napomina neſt, ſo by ho ſhwataſo a djerjeſche dječjato, hečjſtu, w ſkicjenju, kotraž ho ručje ale tola ſwotocjeje ſta; lédma bē nimjo, jaſo wobahe jaſto ſwoje lédma 24-ſo-ždžiječje žiwjenje w ruſomaj htaboto hnutje čmótry wudychju. Zaſo nan poſino, jo je wumriečjo, ſlubi wón taſ wóž, ſo wo nejbeljnjaju jara ſtarowjny farar jeho won tečjeje. W ſkžji wonta da jemu ſkročje a njemleſche jeho w hameho wo wobſkrowowanju. Mječjicju dželche piſchi doſu nejſkrowatneho po doſhim kwožje; bórju ho durje wocjimindu a ludjo ho wraſchadju, taſ ho ſpante dže a hačj nejbečju jej pomohčj moſti. Kóžby nečido dobre a lučje wo mſobje ženje prajicj wjeſeljeche. „Mje je wona w miſe ſchorječji wopytaka a moje dječji rano a wječjor wobſtaraſa“, dželche jena, „a nije je taſ duſhjene troſchotawa, jaſo wone dječji wumriečje“, družba. Zej mužojo beču jeje ſhwatby poſni a rečjadu wo nej

f žyle wutroba. „Haj, knež duchowny, po tym, ſo je Wendlandtowa k mojej žoni ſkrožija a jeje widaſelae poſata, je žyle hinaf. Wiſchof je žyle hinaſche žiwjenje w domje a to moſ buſob ſkannit, kiž tam ſteji, tež praj.“

Duchowny dželche f buſobej ſkannikej, kiž jeho f tymi ſklowami poſtrowi: „Šam hoſhny nam, kotraž je dženj po waſj byta; haj, iſchto je Wendlandtowa nad nomi a wobjeje na Herčji čjſnija, to moje je jeno Wob tón Knež ſapocžije. Knež duchowny, Heru njehaſche jaſdm člowjeſt piſchječje, ale Wendlandtowa je ho po nej horjebroka a ja wam praju, Heru ho poſkriſchje.“ Nje-žnjawo na Kſchecjeljanowu piſchotomnočje bē tole ſklowa data a wot niž runje piſchotomaj pohlabow na njeho piſchewodžena. Jarar njelaſa, jo byču mjelčjeſti, ale temu naprečječjom piſchē praſchenje to a tamne hiſchjeje na ſweto piſchjčje. Wiſcho ſkónczi ho f tym piſchecjom: „Džu by miona tola žima wolaſta!“

Škónczje wia farar Kſchecjeljanu na haču. Žow piſchjny jeho ſa ruſu a dželche: „Wendlandto, hym piſchecjom wam hačj dotal mjelčjaſ, ale nijeje werno, iſchtoj ſeje runje wiđjeſti a biſchjčeti, bē najlepſche predowanje.“

„Ja hym toſki piſchecjomu nej byt“, ſtonaſche Kſchecjeljan, „a tola bē wona piſchot doſtra.“

„Što, myſlicje hebi, ſo hnodno je jej móž daſ, wiſcho tole domaje buhjenjowu njelčje a piſchi tym hiſchjeje drubih troſchotomaj a jim pombačj? Bericeje, ſo je to je hamſhejo mozu doſonjočje? Wbobi člowjeje, waſcha hamſhna móž je wam poſataſa, iſcho ſa-moje. Što ſteji wam waſcha njewera a waſche Wobu wozuſb-njenje piſchjčječje?“

„A iſcho je Hani jeje wera do Woha pomhaſa?“ wolaſche jeho piſchewodžer hawom, „a iſcho je jeje praſhenje beſonjočje?“ piſchi tym paſ bežadju jemu byſty po liſomaj.

„To ſteji jeje wera a jeje moſbitwa doſonjočje“, dželche poſny bobučerjenja farar, „ſo jeje miž neſt poſtate byſty ploſa a je hebi piſchewodžat, hinaſhi byčj. Njamam prawo, Wendlandto?“

Wón njedosta žaneho wotmowljenja, ale piſchi wotbalbocju — dželčjſchto po piſchew ſlarowjeje žetju, kotrehož durbjeſche Kſchecjeljan na drube ranje ſtaſačj — dželche bičaječje: „Šo wam tež džaſtaju, knež duchowny, nejbečju wo waſj ſkžnjimj, ſo ſeje taſ piſchecjelje ſo mnu rečjeſti.“ Zaſo fararka drube ranje domoj piſchjndže — wona bē w mozo ploſa swojcei Hantj ſtražowala — piſchjndže hrudnu pomječje. Njedjelzna bē jara ſpora, iſkar bē mako nadžje meſ. Nekotre dny bē Hana bjeſ ſwjercejo a žiwjen-ijom. Bórju wolaſche ja ſwotim dželčjom, bórju ho ja Kſchecjeljanow wopradaſa a jeho ſtuſtimjeje poſchicje, ſo by ho ſwotičji iſch pučjom wotječji, piſchetoj wona njemóže žiwjenje hewaf ſnječje a je jeho tola f lubo meſa. Wiſchjſte teſta hlowa rečjadu kaſ nože do jeje wujowjeje wutroby a ſkrožidju tam roſtačjeje a hameho ho wobſkrowowanje. Zeje hižo piſchew dželčjom narodob wučerpane mozu ſkachu ho nimate ſamiceje a iſkar ho jara džaſmaje, jaſo ho ſnamjena wolepſchenja poſatowachu.

A jaſo bē ſkónczje jeho walu nadžiju daſ, bē Kſchecjeljan bjeſ bydha do ſarſhego doma bežof, ſo by tuſ pomječje ſkicjenjſi. Swjehelely farar bē jemu ruſu daſ a prajit: „Wó, Wendlandto, durbj neſt f Wožeje womozu hinaf byčj?“ A tón bē wotmowit: „Haj, knež duchowny, wóžu neſt, ſo moſbitwa wožu ſamže, hačj iſcho drube.“ (Potkrowowanje.)

Što ma ratar wot ſoſialdemokratije dočjačje?

Vo twiždaj, wot A. Teimpeimana hiſhanjch, ſlojene.

(Škónczje.)

„Taſ je duſhničje“, duchowny praji, „a niſto domowčje mi, ſo hiſchjeje nekotre ſlowa wſchjtanju. Prjedy hačj beču wulle ſa-moženja, beču hižo roždele wo wobbedžeitnjeje gruntow, a teho dja, taſ hižo prjedy wraſadje, ho wobjewenje ſoſialdemokratow hačj dotal drje jenež piſchecjom wullemu ſamoenju ſkožje, na poſleſtjo poſ a pomſchjſchownje tola piſchecjom wobbedžeitnjem gruntow jaſo piſchecjom privatnemu wobbedžeitnju. Kaž woda a powete, taſ durbj teſ ſemja ſhromadne wobbedžeitnju byčj. Taſ dželča ſoſial-demokratijo, taſ woni piſkajo, hódž tež w ložbej ſhromadſhijne taſ njerečja, a jo byču hlowy poſkucharjow prawe ſawerſčjej, praja mone: „Wobbedžeitnjeje je paduſchto.“ Wo taſtim niž tón, kiž bjerje, je paduſa, ale tón, kiž ma, a to je piſchecjom niſdemu kotečjaſenje, a teho dja, teſ je ſoſialdemokratam koždo duchowny, kiž ja Wože kaſnje wuſtupuje, čjern wo wocjomaj. Ne, člowjeſt durbj wobbedžeitnje močj, a hódž ſoſialdemokratijo na naſ wolaſja a praja: Njedamjo dža mi to tež? My wotmowimyo: Wó haj,

fo ma loždy hwoju sočustu i kotruju hucknju a hwoj hornz i jedži, to my čhaceje, ale hamor, i ložnyj ho šlepa a pšah, i kotrujny ho wora, niškmetaj ničeje wošebite, ale durbitaj šromadne wošbedženitwo bycz, a my prajimj: Čłomjeł kema a durbj wošbedženitwa nabycz, teź wjozy hage wiščednje trjeba ja jedž a draftu. Wošbedženitwo je mda ja djeło a rutowanie ja to, jo čłowještwo do pšedła dže, ščhenjenje privatneho wošbedženitwa pat je kwoceł do šady a to wošebye wo wošbedženitwje grantow pšaczi. Wošbedženitwo štučaja šobu i čłowjejeti, dofeł je won parčhoma, a je teź jemu naliotř i dječłanowjezi. Sa dšerjenje a polšpedjenje wošbedženitwo ho i wješčedny radocuju djeła. Češo dia pšufiti stat wulle futba do mjensjich buršich futbow pišewobročca? Wón čže mjensjich wošbedžerjow mječ, dofeł trě, to pišči tyn ja ratatiwmo hubejenje njeje; a piščedje wiščedn čže wobudleštwo mječ, kiz ma lubočej i wotznemu kraje; ščidž je bješ wošbedženitwa, je teź bješ wotčiznište myšle a wotčizniša lubočej je jemu jenze hote šlowo, fajšeł je sozjaldemokratam hjo woprawdže. To wiščaf je werno, jo šo na wullich futbach wješo bole po wještym powšichotownym nowrapnjenju wofštora, hač na mjensjich, dofeł šo tam i wjozy hrečkami djeła, ale to wiščo tula jenož teho dia, dofeł je tu wošbedžet, kiz je swojim wošbedženitwom djeła, abo tula naješt, kotrujny je ja wješt wjenes na čłak tat rjez wošbedženitwje pramo pšednowłajeje, to wunowšč fjošedho pelšpedjenja jemu i lešpednemu pšidmije a jecho trajoje wošbedženitwo bywa. — A šobž teź rozšedjenje wullich futbow do malych pšičego tón wuščed nima, kotruj hewi piščes nje dospizet nadšjadaju, jo šo na wjele jednowych futbach kraji hiščedje lešpe wunowizna, hač na wullich, — wošbedžerjo jenojazy nješju, po megač čjeła a dušja hu hujto wšelozaju a lojšt i dječłanuj teź tón hamj njeje; pšči tyn wiščedn ma tula loždy hwoje wošbedženitwom, kotrež je jemu lube a kotrež je jemu tula ščonanje naliotř, to šewi rošahjši, polo lešpe wunowiznač. Kunje to raf, iščotž to to maščanje loždy i wotpředła ham ja šewje čini, wiščedn hromadčej i lešpednemu pšidmije. Naliotřimo w našim kraju je hiščedje, hač w družich krajach, hjež, taž w Rušowščij, je polo gmejne wošbedženitwo a ho po čłahu, i wješčidja ložde pječ lež, i nowa i wošbedžetanju rošbedženije. Tam lojšt i polšpedjenje wotčraduje, wot fjošedho polšpedjenja, kotrež nečto čini, ma dže w pšidhodnych pječ leščah družij wujšt.

Djeło bura je ščonanje wošebye čezjeła a pščežo trajaže. Ničto w našim ludu tat wjele njeđeja lož bur. Čezmy jemu to jeniščie hubeč, iščotž jemu djeło položije a jecho šloščneho šberji wot ranja ruzč, to wječoza? To jeniščie? A je wješeła na wošbedženitwje, to čuščje, jo won na hwojom djeła! Teho dia pišči tyn woštanie: bur a sozjaldemokrat šo hromadje hodištaj taž woheł a woba!

Taž ho tešdom rozščezłomacu a iščotž hewi powjedaju, teź djenka hiščedje pšaczi a ničejo wo tym ho šestario njeje; ale w tym je ho piščemjenje što, jo hu wot teho čłaha šonone date, kiz pramo dječłaczerja wošbedžujwa. Čłah bórely pšidmije, to dječłaczerjo ho wjozy wotčezłomacz nišetjebaja, jo šo jich mozy pšičerjo wunowizna a šičelščijanšiti stat budje tež pšedlow a pučow namoščej, to dječłaczer hwoju jemu štučidžaju mdu doštanie; ale niščy na niščy to čtat šerčepje njebudje, jo šo našej šromadnyj towariščny porjad powoli a niščy na niščy to ščewičejijanšiti stat čerčepje njebudže, jo šo Woja šalnja: „Dierž wošbedženitwo hwojeho bliščeho ja šwate!“ i nohamaj tepa.

Rošhad w našim čłahu.

Nowy šalen piščezimwo wopizitwa, kotruj ma ho ščezortnowemu šewje piščebotčej, kiz ho wosjewit. Wješ družim je w nim tež poltaje, jo wo došč ja pičje, w forščanje naprotajn, ho forščez nješeme a jo ma ho šlawna pjanoleč štoščez. Šeždu, kiz wulle hubejnitwo inoje, kotrež wopizitwo na wščah a w weščah nočimj, loždy, kiz je ras pohladat do wulšnje hrudoby a haščb, wot kotrež je hwojby šdučnja, kotručny nan je ho pičju podat, budže ho i wotrubo wješčelč, to nešt čtat piščezimwo tutej hłownej ščodnje našedho ludomeho žimjenja wupitaj. Wemj drje, jo šonone hame jačdu lud polšpedščej njebudja, ale wleže tola łamowjeja.

W Brištetu hu sozjaldemokratjo šonrež (ščadžowanuči) wotdjerželi, hjež je w wiščah krajoj hromadje pšičištaj. Tam budžu jich myšle šewjene. We tam je jich lubij, hjež beču wurabjenje, pownik belgišeho krala Leopolda II., kotrežmy beču čerwjenjwub na hłowu čłupitaj, taž to šo bjezo čjeło wiščej. We pišči tyn tweržej powjaš wuštajno, na kotrujny napišane šteječde:

„Rošhena krawata krala Leopolda II.“ A tajzy kničjomni mordarjo, kiz tam i čertowščej ščrobščojcu hwoje mještiti wlošewiču, čhežba tež tula našč „Bret polšpedčej“. Wje fratohšewni Šerboj, piščinječe sozjaldemokratičkiš wotpřobložawo, hbož ipytaju, waž a wulšje wošba jabučkuša, na tón puč, kiz je ja tajčik čłowještem tón prawu! Č S Lužij. W Šhorježu budže jo 7. bučomony pošajiči.

Wotčejemj ščufiti išpeltar družeho Róšborškeho wotřeba, šnješ wjšajiči šarat Kleinert w Mužetowu? „čžežo šhoriti a teho dia ščufite išpeltarowščo ložaj a jo do Karščabada podaf. Naliotřimje jecho superintendent Wendt w Zubolni šajutaj.

Nieželu 13. septembra budže ho w Činijz wola Róšborška miščoniti hwošedje wješčejčij, pišči kotrujny budže šnješ superintendent Richter i Benžiga pšedowacz.

Gulšaw-Abolšiti hwojedžen w Buščezah.

„Čłimny dobrotu na wščiščik ludžoh, najwjozy pat na tymi, kiz našedje wěr hu“, tute hježo Gulšaw-Abolšiteho towariščta ščičedje šaršewnyj inžerij pšes žyču wulle Buščezjanuj wošaba. Wščatko čłupičje Gulšaw-Abolšite towariščto tež ras w lubny Wječanjantim Wozim domje hwoj lešny hwojedžen wješčejčij. A i wješčejščojcu a radocuju je Buščezjanška wošaba hwojca, kiz čłupičde do njeje šačahšawčej, witała. Wjele ratow je pilyh byto, čebne wotřeta naliotřarič a žyrfel wupiščidžej. Sa hwoje žime dny tajšje wještje, tajšeho wudebjenja hiščedje njebež wošladaf. Wošheje rjenje bečdite dypa a šhor pšidjenje. Woji wotřat a šelta bečdite pšeni křoč i nowje, beščidžijanej pšahču i rjanomni šerštim i napřimamni wotdžetaj. Wšči tyn ščadnoščij budž šwalobene na to špimnane, jo ma Buščezjanška wotřaba nešt wšidite pječ pšahču, kotrež hewi žyrftimju šil ja wšelafle čłahy žyrftimwo leča žada, mjenjužy čerwjenju, šelenu, namodru, čłorju a beču. S wježe šmahowadžy ho šhorčewje w šerščijci, ščičiščij, šaščijci a wemščij barbada. Tež na wjele domach šym hwojedženitwu puču, wošheje tež šhorčewje, nabedčilo. Naliotř dwemaj ho hwojedženiti čłah šetupaw a krajadowa. Ma nim woščedličku ho ščufite dječij, madošnja, pšchedje wščedn jara wjele ludownych šerščik hnešewno, wješčelje a drube towarčizna, nabladna šičeba budownych, žyrftimj, iščušlyj a gmejnyj piščebješčerjo, tež šnješa iščufiteho išpeltarja Rabija w šerščitim čłahy wotřadaf. Šafle w dwemaj hwojedženiti čłah, kiz kěščje nimale pšes žyču wješ čłahotč, do žyrfelja šačjeje. Na šhoršpewanju na wotřarju a to rjenje wunwedženju šewjeje na šhoru ščičezaju mošne šewi štareho lušteršeho beščerjejo a bučberješčeho ščelrušča: Žebn tweržej hreč je našč Wóh ham“ pšes žyrfel, i nutrimj poščudžarjemj piščepjeljenju. Woprawdže njewabščimny loščidžiči! Šeršelje pšedowanje dječeršje po štatny bučarupomni waldnju tnješ šoraz Naliotř-Šrodščidžijanšiti, kiz na loždu 1. Wóšj. 21, 14—20 wotčłowawče: Šmael w puščiznje, jnamo i ščłowawče Gulšaw-Abolšiteho towariščtwa; 1. šawušlyj Šmael pošaje wulku nušč naščij wěrčbratrow w rozšwředženju, 2. wopuščiznenju Šmael čsi pošaje hrofu a bojoščaf tat wjele wěrčbratrow, 3. wumowjenju Šmael čsi pošaje, šaf Wóh pšes Gulšaw-Abolšite towariščto wěrčbratram wuňha. Je šamšneho šhonenja a i wjele družimi piščikladami čščelčewny hwojedženiti pšedat nam woburnenje křadne pšedowanje dječeršje, kiz i wotrubo pšidmije a do wotrubow dječje. Wotřatnu štužbu wješčidaj šnješ archidiatomšce Guda-Lubišiti a šnješ šarat šel. theol. Žimšč-Šobžišiti. Šnydom po šerščim klenščenju ho hwojedženiti čłah, na kotrujny ho nešt tež šnješ wjšajiči žyrftimj radčiel Šeller wobdželi, po křotščim puču do Wožeho doma podaf. Naliotř hwojedženitwje pšedowanje wješčedje šnješ šarat dr. Radoz-Lubišiti wo Ržyčuhowom hłowje Mat. 5, 42: Doj temu, kiz čje prošy. Šnješ hwojedženiti pšedat poščudžarjam, mješ kotrujny beču tež wjele Šerbow, kiz njebeču na pšenje klenščedny šnešt wuštiti abo kiz čłupič wobaje klenščednje wunowicz, wuščadowalč: Šřušewno napomnanje na naš djenka na Gulšaw-Abolšitim hwojedženju: Doj temu, kiz čje prošu; 1. Čwangelšij bratřija je hwojčij wullich nušow pšedla, 2. wy možecje pombacz, 3. Wože žohnowane nje-wuštowanie. Štirugimje dječeršajiči šnješ šarat Šarbat-Ročezjanšiti a šarat hwojedženitwje wošaba, šnješ šaržija, šan. Škofica, pšesč žyrftimjomi durjemj šhromadjenja, je wulšy jara šohoty wunowšč meča, mjenjužy 468 hrowow 6 up.

Wječor ho w Šetmričez hwoščewny hiščedje šhromadžina wot-šywaščej, w kotrež jo pošajti, jo ma wot ložety Lužpoj 300 hr. ja pofabnužaj, i kotrež jo hu potřebne šarftawo ja Lupjanuj wošaba ložajilo a wuštowawo, 160 hrowow pat ščuba Čwangelška wošaba we Wefšišaščej doščaj.

Kaž be ho za Wukciontu wošku bu spovedjeniki džen i pifanjon hčerluša: „Wudž hwalba Wogu haumeni“ spapocel, tał možejde jon tež wješta a radožejmja sfončiej i dšatom pšedčimjo Wogu, kiz je wšakito tał jara rjenje a derje czinik. — Wohite hpnajo je ho wogkumato. Woh dal, ho by tež dale bode plody wšidnielcho, so bydu wutrobu, tiž su ho břeđu sahorizj dale, našim werytorem w rozspročhenju pomahaj, so wošli twerže stacz we wšedch hwojich spytowanach a bėdenjach, tež czopke wostale a moterijeru ruku mele, dale czimiez jo pšidlatni hwojateho japoščitota Pawofa: „Cžimny dobrotu na wšidnich ludjoch, najwazyj pat na tym, kiž najčeje wery su“.

Čerbizny burjo, kak ho wam to lubi? Sozialdemokratije nowiny, kotrez jo w Žitichu wudawaju, woskwenja, so bydu burow ložo t hwojce bladneje wosejše jawelčez mošli, hčedowaju radu: „War je zule hruby, nječuzimny, hebicini cizowek. Wola bura ho i wješta žona slabašnja luboča i jeho dječimjo njenamata, hačž kšot t hwojmim młodum ma. Jeho tublo je bure jezo a wido, haj wazyj hačž žona a dječij. Dofelz je jo tajnim baroma hebicnoje pšewelwa, njebudje won tal ložo sozialdemocrata. Duz ma jo zemu polafacz, so budže ho sozialdemokratika srona lepeje ba njeho haracz, hačž žona družu. Sdžez jo zemu to je hčedimni rofelažiz njeba, duři ho to jemu w knižach, protyščach, nowinach a natwarjožnyh knižach pšakoz.“

Al nčit, lubi čerbizny burjo, prošču pofuchajaje: „Kšumwšit pšchede wščim w tym wobiteji, kšit i natkwarjenju piščaz, kotrez jo i natwarjenjom spapocuzna a dale, tał so bur nje-pytuje, so hčedujawaja. Tež njeby to hčupje bylo, hby bydu ho do buram hižo snatych wodleščich knihow nčotre listna sozialdemokratifišč wuczbow pšidabate.“

To je doščaz ba ložebcho, kiž widiečž čje. Njeh naščit lubi čerbizny burjo i teho, kšotž jim jo słowje se sozialdemokratifišč nowinom dšetuju, hwojca, tajše hčedobnje, jebatije, kšazereje tworščitwo tole sozialdemokratije je, a njeh jich, hdyž čježnja pola naš hwoje sbože spytacz, powitaja, kaž hu hebi to saščuzili.

Gallekujah. Po starym žyrkwinyu woschnju wobšamitnje ho pšedčezimje hwoj. epistole je spewanjom gallekujah. Najpřeje spewadaje stare hčedizantstwo pšiti tuzny mečeje plam, i wješta 150 plam, tiž ho i gallekujah wobšamim. Tuton plam pat refošče graduale t. r. spew jo sšobčedacz spewany, dofelz tón duchowny, kiž mečeje hwoj. kšenje pšedčezimacz, pšiti tym jo mokarščich sšobčedaczich horje dšejche. Gallekujah reka „šwal toho Anjeja“ a pšidimje i plamow kem, hdyž ho wot 104 plama kem hufito trjeba, wosebeje w 113. hačž 118, tiž tež refošče „wulki halce“ (wulki hwalobny hčerluša) a kiž ho pšiti jutrownje hofčeznje w Žirawu spewadaje. Wošč Knjez pak je tuton hwalobny hčerlušč hčobu spewal w tej noży, hdyž jo pšedrabljenj a hwojate wofkajanje wufstoji. Čswj. Matej powjeda (26, 30): Al hdyž woni hwalobny hčerlušč bėdu wupšewati, wuščezdu woni na wofizewu horu. W nowym satonju je gallekujah hižo hwalobne wotwolowenje njehebščich woštwow, w hwoj. hwoj. žana 19. Dofelz ho žane wofčezenje i hčedezimim hčedimom na wozny a rjanyju ipnu pšidruacz, njemodje, je ho hčowo gallekujah njepšedčezimje to hčedizantstwe žyrwje w liturgiji wužiwato. Židow, stare biskop (+ 630), praji: „Wobč słowje „hamjen“ a „Gallekujah“ njemodžet ho ani wot Grichtich ani wot Łacjanich hdyž jo itč maczetnje teče pšedčezimje ani w žanej družej reči ho spewacz. Pšidimje reče słowi šej tał hwojate, jo hwoj. žan w šewjenju praji, so je hčob meče wobow a woznyh hramanow hčyšak, kotrez bydu kšinceja „hamjen“ a „Gallekujah“ a duři ho po tajnim wosebe tał wuprajcz, kaž w njebeščach kšincej“. Druhi wofkudaje gallekujah ja jandželšče hčowo, kotrez ho w žanej člowiwek reči řabo dacz njeba a meni i Auguštinom: „W njebeščach budže gallekujah našča jebd, našče picje, našč potoj, našča žyla hčownožnje“.

W hwalobnom kraju, najwazyj wofkodo Wethlehem, hč w itarym čsohu gallekujah-spewanje tał hromadne, so hč wšidnjom hčyšadžej. Dječjom ho w koležny spewadče, ratar jo ba pluhom, žnenjac pšiti žnjacz, hčoznit na wobže spewadče.

W žyrwju bu najpřeje jeno we wječelny čsohu, wot jutrow hačž i hwojtatom, poščizajo pat na wšedch nježelach a hwojtadž dnjacz, jeno niz w poštnym čsohu, čičij pjat a w obdewce spewane. Po tutym staro-žyrkwinyu woschnju tež w ewangelišej žyrwiti

i wješta w poštnym čsohu, čičij pjat, poštnu džen a hwojdej žemrijetich žere hallekujah njepewany, ale jeno hamjen, kaž ho za hčutnišče hčupjenje tutego čsoha hčušča.

Wheke wofkaze hallekujah sbeha wutrobu a duša wot jemje a hčedimoz dušku je stawami wotwolowenje njehebščete wobšady a i Wozimj jandželem, i najwječelnyim hčorow, kiž wot wčeznoče hačž do wčeznoče spewaju: Gallekujah! sbože a hwalba, čičej a mož budž Wogu, naščemu Knjezej.

Zašofimj troščit w hwojerezi. Žara božata buršta žona w Šchepinškej, kotrezž bōh bēde pjenelja, teležje w leče 1874 hjes nadjeje na hwojerež hčora. Hižo njemodžede wazyj rječezž, hjes potjoja tam a bęm hčadobča a pšitima wšidnjom wofelo je hwojmimj rutomaj. Žane troščitowanje, žane mōdenje ju njemowomahče. Teje bēdenje je hwojerezi a je žimwenjom je hčubjenj zašofimj napohlad ba wofelo sčejazdy. Duz pšidimje jedyj wot nič na myšt, je jo kōjdeje ruti toter dacz. To hč je trčejene. Se wšedje mezu žona ruzy i toleromaj hromadje kōczo na mečeje wumrie. Wyrubajach jej ruzy rofemacz, so bydu jej pjenelju wofa.

Kak žašofimje je teje pōhlenje bēdenje w hwojerezi mozy! Kak pšedje mōw trānje je temu napščezimje pohladanje wery na ti hčowanewo, i kotrynz je ho jich teko, dšatowano Wogu, pōhlenju čježku bitow bobyczerežaj bēdišo a hčowimje wumriejo!

Waj, so bydu troščitne wōščit
W te hwojerezi žašofej,
Kof by ho ja mnje bēdišč
Al wumriej w hwojci řewi,
Dba na tebe čzo hčadacz,
Čje dzerčezž i wutrobu
Al twuju p-moz žadacz,
Tał wšidnyj sbožnje mru.

Spytowanje wuczji na hčowo ředžbowacz. Žel. 23, 19. Wječ tymi hčedizantimaj, kotiz budju hwojeje wōstla doł Wban-dalow hwojime pšedčezimaj, te tež młoda žōnka, kotraž bu, naj-žatōknišče ředžbowanija pšedčezimčiji, stōnčimje žina spalena. Žako jej pšiti tym i wazyj žiraw wutrobnie želime dšebřacze wuprajaju, duž wona meruje dšetow: „Wopuščezimje wot člowi teho troščita, hpm namafata božote žōrto troščita a radočeje.“ Tote žōrto ho jej žōrleče i Wozeho słowa, kotrez bēde řije dšjo w hwoj- nišč prjedawščich sbožnownych čsohach hwalowata, w hwojich pšed- čezimajach pat biščezje wlele wšedje hčeb wōščez nawulata. Čšotž bēde hčeb i njeho do ponjatta saščezimja byla, to by hebi netto do ponjatta jawofata. Pak to je bene abo družu kšerjenje wup- wrajenje, pak weryoje pohladanje na jeho wufke čježenja, pat wōdenje, na Wdže hčowo a hčubjenje žašofimje, kšotž by ju wof- hčewiko a we wšedch wotwōnyh čzwilach ju i nutšownej wješčelōczju napšimno.

Wnyščiziti. 1. Mi je, kaž by Wōš jo mru ředčal w kōjdeji rōžji a w kōjdeji wēczizy, kaž by na mnje hčadacz i kōjdeje hwojdu, kaž by mje wōtal a mje t hčewnočizji a pōbožnočizji napšimnoč w kōjdyh ranščich řejrach, kaž by mje t hebi wōtal w kōjdyju wōchora a w hčumjenju morja.

2. Dwełowanje na Wōš je dwełowanje na žimwenju hčamny; tajše dwełowanje je hwojerezi. Zał wufstata ho žnati nčamit spewat řewina, kiž je leča doščo hčedizantstwō wuščewōmow a na Wōšy a na wšedch njehebščich hčubach dwełowat, ale mo kotrynz hčewny ho tola nadžez, so je kaž hčadacz na kšidžu hčidžče w pōhčednej hōžkizny teje hčowanit hebi požadacz, hčezž ženiczny dušča namafa hwoj statol a dom.

3. Biblijā hu njebeža w hčowach. Čšotž je hwojeho Wōša hčubit, tōn može jeho w tutych knižach řabo namafacz a kšotž jeho ženje řewat nejje, tež tajki tudaj Wōže dšowanje saščuzja a Wōže wōlanje saščuziji. Monob.

16. njebeža wo hwoj. Trojizny.		
Njebežela	Lufakija 7, 11—17.	Čpšičijez 3, 13—21.
Pēnbžela	Žofna 6, 1—20.	1 Žehalonščij 2, 1—8.
Wntera	je 7, 1—26.	2, 9—20.
Čsrijeba	= 23, 1—16.	3, 1—13.
Čšchwōrit	= 24, 1—18.	4, 8—12.
Pšjal	= 24, 19—33.	5, 12—28.
Čsobota	Čsudinrow 2, 8—23.	Pšalm 75.

Womhaj Bóh!

Czytło 25.
17. sept.

Łétnik 1.
1891.

Szerebiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ńo łózbdu łobotu w Szmolerejz knihičichczeni w Budyšinje a ńu tam dostać ja sčhtwórtlétnu pšchedpłatu 40 np.

17. njedzela po śwj. Trojizny.

Łuk. 14, 1: A poda ńo, ńo Jezus pšchijbje do doma je-neńo wysłchšeho tych farisejskich na łabat, ńo by łkšleba pojedi; a wóni łatachu na njeńo.

Nětajsi wysłchšči pola farisejskich bė ras Jezusa prošył, ńo čyńt ł njemu pšchitěj na łabat něłato pojěć. Duń bė tam našch Knjes ł njemu šoł. Doleńz bėchu jecho ł bebi do doma prošyli, je wón ł nim šoł, a njeje ńo wobarał; wšyčo bė teń něńdy pola tamych w Kanje łobu na łkšhu pobyl. Š teńo mójěch widjeci, ńo je našch Knjes raby pola noń ja łońca, hdyž wamy łami w domje wjeńeły a čyńtyny džen. Čyńełz mēci jecho doma pšči bebi ja łońca a ńo ł nim, a jemu do woczow wjeńelic, teńdy wón wěcěje teń tebi do domu póněje.

Alle čile farisejszy bėchu łudatojo a jebaki łubjo. Tajšch mójěch bebi teń dženka hińečje hušo doleńz bies wětneje šyńhłenymi namatač. Š rjanyńi hładkani rēčemi bėchu bebi wóni Jezusa ł bebi na wobjed prošli, ale pōbla něłke wšchitzy na njeńo łatachu. Njanje tajške łudzi mójěch tu na hwěcě doleńz nadeněć. Tajzy čji do woczow šja, nińdy jenje wóni ł tobu ł prawdu njemjena. To mójěch teńdy na nič pntnyč, hdyž małch ł nimi što na wšach čzinič, abo hdyž ńo bewal ł nimi łeńdžech. Do woczow čji tajnje łudjo wšcho binal rēča, hač bebi we wutroby myšla; ł rēču ńu wóni pšchēcizmo tebi hładzy, ale ł wutrobu wšcho pōłni łudanja.

Njanje tajnje ńu tu wšchitzy Škrytuhowi njepšchēcizmo pšchēcizmo Wozim dječom šmyńeni. Włoža wóni na njeńo něłato pšchijelč, abo jecho ł bebi dele do škańanja rēčajnyč, to je potani ja nič najwjetiče wjeńele.

Małch Knjes pał je tam tola ł tume farisejskim šoł. Jemu bė wo to čzinič, hač bebi njemōńč łamyč tyčle łudzi buńeč do-buyc. Wōń je ł nim šoł, wšchetoz, doleńz bė wōń je łwojim njebejčkim Wōtozom wēcānje pšchēs jene, bė wōń łam wšchōń pōłny łwajete, hłubokze łabatnje čzjāšiny, a tule čzjāšiny we wutroby njemōńečje jemu žane jeničje towarštwō ł farisejskimi a žana jenička jich leleč a ławicē štańcy. — Twōj Knjes je drje mōńč

wšchōń bjes štracha ł tajkime łubjom na towarštwō hič. Ale ty? Ćmēł ńo ty šłrobicē, ł tajkim łubjom na towarštwō dońeč, hdyč łózbdu wšchōń mjēlejo na Jezusa łata? Ł tajkim łubjom, łostj ńo wot wōńta na šbacje ł Jezusowym pšchēcizelam dženja, łj pał ńu ł wutrobu na njeńo wšcho njepšchēcizny šmyńeni? Ćmēł ńo ty hič do nič wšchynac ł pōbla łohnowanje njepšchēciz, łajšē čyze nam po prawom łózbjicēta šłōna njedzela wšchēm pšchijelč? Čyńył ńo ty łwācā, a ńo bjes štracha hič do nič wšchynac ł pōbla na bušči njelšchōdowac?

Łuby pšchēcizelo, ja teńje budje wēcěje mjete šprawnińcho, ńo łózbjicēta šłōjnu njedzela, łotruč čji Wōń wobradži, na tajke mačnje wšjijelch, ńo mōńč łam łhōila je łamyu Jezusom we prawym wutrobnym towarštwje pobuyc. Duń łokšuchaj teńdy rad na jecho łkšwo, čjātaj bebi něłato ł bibłije, budž nitnyč njz jeno w Wozim domje, ale teń doma wō štraje. Ćaj buděje doma wšchitzy prawje nutni a mēcěje tōń džen wutroby wšče čjāche. Łalle ńo nam pšchijelč, hdyž namu tu łwōj łabat. Šbył małch njedzela, teńdy ńo wo to šłaroi, ńo mēł łam nutsta w bušči prawu šłōńčiznu. Łamucē pał ńo teń, ńo njedzela wo to šłaracē, ńo mēł čji, łj ńu Škrytuhowi njepšchēcizelo, a łj maju drje teń ł tobu njedzela, abo na nej nič łuba njedzēłške łohnowanje, łami ł tobu tajke Wōje łohnowanje, łajšē mač ty wot łubeje njedzela.

Džen' wamy wšchitzy njedzela, Duń prošymy čje ł wutrobu: Pšchōńč, łuby Žeju, łobu ł nam, Špōńeč wjeńele wšchitkim wutrobam, Ščāńi budjenje bej pola nań A wōštan pšči nań łózbdu čjāš. Ša nań ńu łkšōńečje prawe ty, Šy wšewto ja wšče wutroby. Ćdžē ty ńu, tam je łwēłina, Ćdžē nejšy, tam je wšchitō čzma. Šy pola nań ty ja łońca, Že ja nań šwōchi njedzela. (Wšchōny Wōj Škrič.)

Šamowola a Bože pučje.

Rovnicki št. 21.
X. stav.

Hanje ko nêk f kôzbym bujom lêpje džêdê; bôrtu môlekê ho wobrocenja swojeho muža mjêbelicê, totrehož jejna lubošć — njeh je to jemu f cjełci prajene — hłuboto sohanibi a cjašto samôh, jo wolaêde: „Šžu nêk zyle hinašdî cšlowjeŭ buć, Hana!“ Tež njemôlekê fararjež dobrotu dohwalicê. „So i zyla hiščêze na mje hladaju; a ja hym pîkêzo tat hrubj pîkêzjowu nim byt.“ Šafu pať f Haninemu njewurjênitnemu wješelju jeje priebawšca hnadna knjeni f Šerzišhofa ju na pučowanju wopyta a teŭ f Kšdecjijan dorocôwje a pîkêcêlniwje ho rosrêcôwawše, cšijnješwô nim zyle bojalne a sahanibiene woblicêzo.

„Žariju jara wo hmyerêž swojeje môlekêje“, Hana, jako bê wôn wôkôf, f Třebieda bješe, totrež zyle hinita dla jejneho pîkê- mênjenêho napôladla pîdji jejnym ložu bješe, „a tola, hnadna knjeni, tat šofowana kaž nêk dôlji hîžo cšaj njewjôm byta. Kšdec- jijan je kaž hinašdî cšlowjeŭ; jeho zply hwoobôtni cšaj pîkêzjowu ta a cšini wôšo ham, haj, hdož dže Wertha pomhacêž, nje- cšêpi to.“

„Wôh luby knjes džerêž jeho tajneho, moja stara Hana“, Třebieda napîkêcziw, „a my čmyem ho wôkôzju f tobu wješelju.“

„Remšitj by wôn wôndano nimalo šofot, potom pať je ho dla swojich towaršichow hošibowat a je ho pîdji zyrkowanju wrotach wrocîti. Šesêbi myšlu, jo, hdož jenož budu f nim hićž môž, hižo kôbu wôndêž!“

Ale tole hańbowanje pîkêd towaršicami wobehoho Kšdecjijana bohušel sadbêna, so f wobemaj nohomaj na puć poľepšednja nj- stupajêce. Dawalêe hebi dize prôja a Hana bê doľež roľomna, jo njedolêce na jeno dabo dobowanêho muža mîcêž. Šso hižo jeho dobreje wole wješelêdê a wôdawalêe, hdož pîkêzo tat njendêkê, kaž by jo rad mîta. Bê samerje lîpšdî cšaj la nju pîdšikôf. Težo džêkôwca hmyerêž a Hanina cšêkfa šofowêž bêhêti Kšdecjijana jemu f šofu hłuboto hnuje, tež jeho wo Božim kšowje pojadni- šêcho šejniše. Šsowju žonu hebi nêk lîpje waejelêe a wêjelêe wôšo ja dobre, ištôž cšijnješe. Zola mîešelêe ho wona wjele šaracêž. Kimalo pot lîta po džêkôwêj hmyerêzi damy jej hamed- ju w rosrêcôwanju f Webelotom wô ta jejnym žiwjenju powjêdêž: „Wo tajtim: dnê džêcîti šemrêtjeje šužobôdnju mašê nêk pola hejbe?“

„Doj“, wona wotmowli, „wšak hym šužobôdnje hłubita, priêdu hocêž wurje, to durbitej pola mje wotôcêž, hocêž by šu wêkšo ja njegu namakôla. Njêchojeŭ jeji ništô wlaçêž; wôkôzju mayu hami džêkî. Lubu Božo! a wôkêj waeçzju, tat bješ nana a bješ macêrje!“

„Šhto dha twôž muŭ f temu praji?“

„Zôn nima nicjo pîkêcziwô temu; ham šo na môlecîtniaw wješelî.“

„Kať pot je i šeho mîdu“, ho šarac woprôšêca, „došôha dha ta fa ištôryeç?“

„Wô, f mîdu je šta wêž“, wona bojalnje mênjejelêe.

„Wšak wêjelêe, knjes duchowny, wôn by dzeť tat rad f tu- tnyh towaršicow wustupicê, ale njemôje wêre. Zê jemu hłoby na hlowje placza. Nêk durbî šafu pîdinošêť placziç, potom jebnu wurje, hnydom durbî šafu toler f pohrjebanju baçê. Š křôfca: wot wîdji njewoštanje wjele wôkêe, ale, dšakowano Božu, ištôž wôkêe ma, pîdajnje ma a njepîkêcziwê nicjo.“

„To je hižo wuŭti dobitk, Hana“, džêlêe šarac.

„A ja njemo šafu berje džêkôž, ho wê domach dla môlecîteju. Šso mi taf rjane džeť domerî a mam pîkêzo ištôfniť wo tym, jo njehôdnju wîzju do fabricki. Šdy buh jeho jeno halle f teje wîzju wôn mîca!“

„Š totreje wêçž?“

„Doj wšak, rêcja pîkêzo šafu wo štrajku, a ja ho težo tat žabôdnje boju.“

„Wôçjelî mi jeje ras“, Webelow džêlêe, „wšak da ho nêk taf berje f nim rêçôž.“

Kšdecjijan pîdîndje pîkêdôdnju wjeçor a šarac šewi jemu, cšêžôž ho Hana bjelede. „Knjes duchowny“, wôn wotmowli, „moja žena dže pîkêzo, so buh je wšêdêch twnyç wêçow wustupit; tola wona nicjo wo tym njewoštani. Teť f lubošci buh to rad cšiniť, pîkêtož hušo hmo jeno hmitu, ale my njewêjelêe, taf wjerdje jebnu wuršêdka hejžî.“

„Luby Wenblandto, njeprobacujêe dha wam šuk môlekê?“

— „Knjes duchowny, hdož ja wustupju, dha aje woni hâbjeja.

Šnano ho hiščêce cšini, hdož knjes do wšêcho wŭoti.“ — „Štêhca džeçje žadacêž?“ Kšdecjijan njemowalêe žadone.

„To je njenubre žadane! Kať môlekêe hebi wuŭlicê, jo do teho wŭoti. Wudjeje tola roľumny, Wend'andto, a prajêje ludžom, jo buhju ho hladati.“

„Ale, knjes duchowny, to môžemy hebi žadacêž pîdji tym džêle a pîdji tnyh drebich cšabach.“

Šduçujajz durbicêe duchowny jemu nicjo njebotonjamsçhi šafu hićž baçê.

„Wšak durbim jo Božu temu knjejeŭ porucziç“, wôn f Hanje džêlêe, totrež w swoje wily huŭto f njemu pîdîndje. „Wudje tebi teŭ pîkêž tule kôju pomhacêž.“

Kšdecjijan nêk žnje wîaz wo wotmuyšewnu štrajku nj- rêçêdêe, jeho žonie pať nadawje, so bê buçicjiož kať iomuyšewnu, hdož bješ hmo rêçêdêtoj, haj wôn njepîdîndje tať f dypkom domoj, a ištôž ju wôkêje haltozja, drebuh hamo niz zyle štrôbn.

„Wô ty môj knjeje a Božo“, wona šduçowalêe, „tôn ma tu wêž wo hlowje.“

Kôžby djen wotçatnu wona powjelêç wo šwîjatofu.

„Wšidîndjem na proŭkeriŭ fi“, šofêçje druhim žonom, „knjes njemôje baçê, ištôž hebi žadaju, a wêlêje šankje šabrîtu.“

„Doj, wôn je hižo i tym hroût“, jena wotmowli; „wojemu muŭje wšak je prajit, jo hebi i zyešho štrajka njemôj njecziť; tón meni, jo je knjes teŭ behatj doľeç, to môje wo šwojim hroçemju cšiniç.“ (Štôncenje.)

Wiesbôžnoçj sozjaldemokratije.

Š twojeho rra budju ja cje! (Auf. 19, 22)

Wjesbôžnoçj sozjaldemokratije môžemy pranje jâjnje špônacêž, hdož hebi rospôminamy, ištô by sozjaldemokratijy ščuzawarjo wo majêje wêrje prajali a kaŭe nahôdu ho wo jich pîkôwacêž a nowinacêž njewja. Zute jich wuprajenja durbja na hlowje pîkôwacêž a hute byçž, jo njeh by naçh lud šwerowat, hdož sozjaldemokratijy ščuzawarjo wo „wêrje ištô privateŭ wêçju“ powjêdêja a jemu la- mjêlêçêž ipytaja, to šu woni woprabêde njepîkêcziwo wêçje po- bojnoçje. Mašh lud durbî špônacêž, kaŭi wjesbôžny duch w tutnyh ludžah wubli, jo by ho f krutej wolu podat na wojawanje pîkê- cziwo tutemu njepîkêcziweť, fiž dže nam naçhu najšwêçicjêku wêru rubicêž.

Wjesbôžnoçj sozjaldemokratow ho wofuŭje

1. w jich wuprajenjach wo Božu a wêrje.

Sozjaldemokratije nowiny wot 12. julija 1883 pišaja: „Wofuŭm a wêra do Wêha fiť dnê wêçu, totrež jo wuŭamfotêti, teho dla pola pîkêçwêdêçjehow sozjaldemokratij wêra do Wêha hama wot hejbe pabnje.“ Hoj Wîŭŭerŭŭeŭe džêkôcziweť nowiny hama wuŭe wo parçionitum Božu „dšiwje“ mjenuja, totrež ju žile „bješ nêkafjeje wâjnoçje ja naŭ“, a ištôdnê“, a pîkôfotaja: „Štôto wêri džepka hiçêdê do teho stareho Wêha, do pîkôwîzow powjelçow bîblijê, do waeçbów wo cšlôwîŭtm buçju Wôçêho hyna a do wêçj- nehô žiwjenja?“ (10. junija 1890).

Se džebjenjom „Zürichŭfi sozjaldemokrat“ (25. meje 1880) ho- bđinu woeçkôwajêce, hdož bužje „Wôh f hlowom cšlowjefow wu- hnaty a hdož buçju njehjeŭa tamêhož žiwjenja joŭ wuŭta kaŭ pîdšipôsnate“, tamne „njehjeŭa“, totrež šu wo kšowach „sozjaldemo- kratat“ (15. febr. 1883), „šwoju dšiwnu wôç hwabite“, totrež Webel „janbzelam a wroblam“ pîdenofatja.

„Kšlîniŭe džêkôcziweť nowiny“ (1890, cje. 51) mjenuja njehjeŭa „wêriťo bajow“ . . . „Tam horkacj“ njije njemô drugje haçž „moŭe mrocîelê“ a „bučha“, fiž bê tam „horje ŭleçka“, by „jenož prawu hmoŭawu ištônuju“ nahŭa.

Woprowdêje wo muŭlad sozjaldemokratow je Wôh, knjes njeh- jeŭow a ŭemje, wotkôbajem, kať to Wieknech w Šallî f tîm wu- praji: „Wly ani w njehjeŭach ani na woni njewjêtnu njepšôdîwô- wawny“, abo, kať hižo pîkêç wîzju haçž dšawecjî lîtamî nowiny „ludomy ŭar“ (aug. 1870) wuprajacêž: „Lud dže Boži hym buçî!“

Hdož ho 30. mæra 1890 w katçêŭŭim muŭŭim towaršicowje w Gladbachu pîkêdnošêť wo Božim buçju njehjeŭe, sozjaldemokrat rosznjêndrejeny na pîkêdnôŭerjeja ŭawola: „Ty džeçêł Wôha la- fiŭacîç? Ty hje bež!“

Šapocajk dezembra ŭaidjenêho lîta bê ho w Wôrtine ŭro- wadšijina f šofowanju polîŭho sozjaldemokratijeŭo towaršicow ŭeçšca a w nej jo nowinacêž „Germania“ džêkacêž hmoju polnu piwomu ŭçllênu poŭbeçno a džêlêe: „To je naçh Wôh!“

W pogrzebieniu Heimaa (13. meje 1890) hebi to sozialedemokratiffi fapoflanaſ i Wollmor fa cjeſej pſchiliczi, to jeho „poſhana“ mjenomachu.

Hdziej ho bycze Boze bjeſobójnje prje, tam njemóje wo „wjeře“ rječe bycz. Sa ſozialedemokratow ho teho dia wery „jenoz ſobudjenje cziłowiteho póinaocz“ (nowiny) do predka, 4. oft. 1876). „Tejo dia by“ — faj Barlinſke ludowne nowiny fónz auguſta 1890 piſajaa — „hijo wjele lepeje dyto, hdny bydu ho djezji wjazw w nabożnije njerozwuozkie“.

Š horodocju Bebel w pogrzebieniu Heimaa 1872 wuprajii: „Ruż, fiſ je ho i pſchepntjom a wnanafanjom nowiſchid wedomoſczow ſeinaf, njemóje wjazw do wczubow zyrwieje werycz.“

Tón hamy praji w pogrzebieniu 23. jan. t. l.: „Nabożina je jenoż hredt lub wuznacacz.“

Kólnſke djełaczjeſke nowiny wot 17. mjezza 1889 piſajaa: „W noſchim czaſu, hdziej ho je wjadéſ botow najmójſchid hredti nalożuju, ſtara faklažu mjezu wotwimwobidzié, hdziej je pola wpoſchid a niſchid ta myſl, ſo móže jenoż ſtara wera f djezerjenju trónow pomohacz, w taſtim czaſu je woſbeje pſchidſuſchnoez, njewernoſcz a ſtroſchnoez taſteje wpoſle dopofołacz.“

W data: „Kaž htejeje ſchto ſozialedemokratiffie wuczbeje ho bliſji, hiepa mjezu ho hama wot hieje ſhujenje. . . Rużny ſchepnot pol potom je, ſo tón, fiſ je f taſtemu póinaoczju pſchidſchot, i towarſtwa wjeřazjad wulnapi.“

Tejo dia hebi ſozialedemokratiffa ſhromadzijna w Rniowchje 13. auguſta 1872 „wutpjenje i ftrajneje zyrwieje fa wiſchidſki ſozialedemokratow jadofche, foſſij dje — kaž faſteje djełaczjeſke nowiny fónz meje 1890 piſaduju — napriſheczjo wjeře f wulſtemu ſožu bjeſ tožbeho czaſca ſteja.“

25. januara 1890 ho Liebknecht wuprajii: „Nowa religija fa lub je ſozialedemokratija.“

Wjeſobójnoez ſozialedemokratow ho poſajuje

2. w jich hidzenju ſchefeſczijianſkeje zyrwieje.

„Šchto dha je ſchefeſczijianſtwo?“ ho ſozialedemokratiffie piſhmo, w Bpřhu wudate, proſhda a wotmolwo: „Kaž tožda nabożina cziłowiſti ſtuff!“

„Nicheſczijianſtwo a ſozialedemokratija — piſhe „ludowny ſtat“ wot 9. mjezza 1874 — ſejiſteje hiebi napriſheczjo kaž woheſn a woba.“

Kólnſke djełaczjeſke nowiny piſajaa, ſo „je ho žyła powjeřez wo ſwórbje hweſta je wjadémi druhimi wuczbanami wery a hjewenjeji wot wedomoſczje fa bařtu ſpóinaa — a duž mažu tele nowiny fa ſepide, ho wot ſchefeſczijianſtwa wotwobwobročija a ho f hwo- budnjeje myſhlozaju ſchidſtanlancz.“

„Weryny idatlet ſchefeſczijianſtwa“ je napriſhmo ſozialedemokratiffieho piſhna. W jamobje ſteja hlowa: „Šchot to, ſchot to, piſhmo wukladane, i wotwradžitwoſczju pſchiruna, budže ho na piſhego wot ſchefeſczijianſtwa wotwobwobročiz, doſełez rozwunowaju cziłowieſtwa ſadbjema. To dozprijé je wotpoſhob nowého nařhoda tutého piſhna.“

Kólnſke djełaczjeſke nowiny (16. juńija 1879) ju woſbeje ſa- horjenje fa Darmunowu njefchefeſczijianſku wuczbu, fiſ „móloſiſta fiſ- tizoreja wo ſmorwinuju hweſta ta do faklonja pſchidjeje, ho wo wjazw ſhrebaczj njemóže, to je wuczba, pſchefeſczjo kotreř je wiſcho ſchefeſczio- tane, wiſcho hredpłwanje duchownych bjeſ fakcižija wofat.“

Dwiſhredſſie djełaczjeſke nowiny hwojini cziſtarjam piſajaa, ſo „hidheje jenje wery bylo wjeje, fiſ ju ſchefeſczijianſku wjezu w hid- zenju hinaf wjeřazjad pſchietređidſta.“

„To wchaf hinal njeye a dyrbi ho ſiamnje wuprajicj — iſteſtwe Žiřidſki hieziademetral wot 25. meje 1880 — ſchefeſczijian- ſtwa je nařhóridni njefchefeſczje ſozialedemokratiffie. Kaž je taſta wórtwa wera, kaž je ſchefeſczijianſtwa, ho i žyła jenož pſchid wulſtim ſhazenuju cziłowieſtwa piſhob 2000 lětami ſaforjenicja a ho roſchiericjé moſhlo, je mona wot teho czaſa pſhego fa tym ſtejda, hweniſtewo a niu niž je hweſta piſhidjeje, ale fa hwoje wotpoſhobu a fa pſchidſtraje hwojich druhich hredow a ſtořezow wumuzijawcz.“

„Wucz, kotreř je ſchefeſczijianſtwa iſcho — ludowa tribjina wot 4. januara t. l. praji — je macžany i trwaju jeho woporow, je i wopodanfami ſaniženého cziłowiteho ſožu poſpary.“

„Šteř — ſaſ piſhe ſapozacz ſeja 1886 ſozialedemokrat — je jenicidſka pſchidſtojna paridona w zjeſje ſchefeſczijianſkeje zyrwaw. Wje- řidſchid njedocziſtow kaž tuch, foſſij ho patriarchojo eid. njenuja, hšonézo jeſnje wobhweđezilo njeye.“

„Samódoſczje duchowniſtwa, fiſ ho dženja hidheje hwo to dje- łaczjeſke hwojice poſajuje, piſchewinycz, dyrbał nadawot tožbeho

iprawneho ſozialedemokratow bycz“ — praja w Krefelbje wukhbadjaje ſozialedemokratiffie nowiny wot 7. februara 1891. (Wotrazowanjec)

Roſhlad w naſchim czaſu.

Š njemſeje naraſidheje Afriki piſchidje ſrudna powjeřez, ſo je wotbjejenje kolonialneho móſta pow nawiđenjemom lieutenanta Zelemleſcho wot njefchefeſczjeho cziroweho rodu Wabahe nadpjanene a nimale žyle ſanicjene. Wabahe bydla w potnaju Wpaſſiſkeho jeřera a hu jebyn napriſhóidſchid czirowych ludow, fiſ ho i wjeřidſka jeno wot rubiſtawja žimja.

Kšeřor je wulſte manery wofoto Koffela wotbjeřacz a ho wot tam do Eſtarta podob, hšež by i niđu wiđenjeje wjeřekeljojo po- witany. Wo baierſkih manerach ſhonuju hiſchjeje hšebowazu hšežow- rowy roſhob: „Wjeřezju wozaju hu wiſhe može wocafowanja pſche- tređidſkija a fa budu jich wot netta hjeſ najſchidſchid žyleje Njemſeje ſtaicj.“ Na manerach praji hšeřor kulčidſcho: „Něchto ſepſhego bym porořdo ho mojim žimwenju widžacz.“

Šednata kaſtija.

Džimonje klinczi to napriſhmo a tola je prawe. W Jenzbjelſke bjeđe piſhob 200 lětami duchowny žiny i mjenom Uſher, fiſ he jnaty jako dobrny hredt hwojeho ſneja, jako njerozwójnuju hweruju hšujomni žyrwieje. Wery hu fa wuſch- iſcheho biſtwa wuſwolony; w tutym ſaſtojnſtweje mjeſchde wuczbu a žimwenje wóſchidſkih duchownych žyjeje biſtweje a baloteje wotnoſkicje wofobebowocz. Tejo dia wodjeřewoſchde wopytowanjo zyrwinjo tu a tam w kraju, kaž he něđu Wamof cziſni, fiſ tež wjeſta pſche- cziowawoſchde a bratrow wudubje worytowawoſchde. Wle hdu by Uſher do jenjeje hwojich woſadow piſchidſchot, by ſtaicje wchidit w naj- lepiſchim porzebeje namaſat, piſchetož wón beſheje hwoj wopřit duchow- nemu a woſabje prijeđu ſjewit. Swony ſwójnadjaz to rjenje, predač predoſchecje taſ moźnje, wučez wuczbeje je wchjeje luboſozja a wo- ſhba ſadjeřja ho taſ derje, kaž jenož he móžno. Wle naſch biſtop hory i taſtim wopytowanjom wjazw ſpótojom njebé. Wón džiſheje ho na ſepſhe moſhenje wo ſchefeſczijianſku žimwenju w hwojich wo- hhadach pſchefežwedečiz. Duž wlobeta ho kaž proſchek, wa hebi proſchekſki fiſ do ruſi a woprytowawoſchde bjeſ teho, ſo by jeho kaž tož ſpóinaf, hwoje woſabju, ſaſtupi do ſarlich domow, hedejeje kaž proſchek njebelju tu a tam w Wožim domje a pſchidpoſchuchaje, rječejeje i ludjimi a wumwoprytowawoſchde ho jich. Wſchi taſtim wu- poyce doſta huiſto žyle hinaſchi ſačizidſchje wo jenje woſabje hwaž prijeđu.

Něđu pſchididje tež f pobozněmu duſchowpaſtřeje Rutherford. Šijo he hšonézo Wóři donczel iſcho, jako hobotu kaž proſchek w ſarſtim domje ſaſtupi. Wſchefeſczijianſtweje powita jeho ſararka a ba- jemu jeřez a pičiz. Doſełez he hobotu wjeřez, ho Rutherford ham žubniſchje njepoſhlo, ale wofa w hwojeje ſtudowajeje iſtwicžaju a wjeſto njebiteho djeřezjeje ſararka i dječicjimi a i czełedju mjecziornu modlitwu. Wo wupewnanju hšerluſhka wucita jebyn piſlam, wu- ſhadowawoſchde jón a wotbrocz jo ſhónenje tež na waiſchego proſchekja, fiſ na hšadloweje ſazny hedejeje, i tym proſchekom: „W něř, luby žubniſto, doječe tež wy mi jeneho wotmolwienja. Tu w na- ſchim platinje je rječ wo Anjelowym ſaſonju. Duž prajeje mi, teko kaſnjow ma Anjelowy ſaſon?“ — „Šednata“, wotmolwo: „Praji mi ty, teko kaſnjow je?“ a wón rucje wotmolwo: „Džeſchacz.“

Něř pak ſararka je wchjeje hšutnoſczju a luboſozju tamnemu proſchekjeje do wutroby rječejeje: „Wjeje to ſrudnje, ſo wy ta meko wo Wožim hlowje wječeje; ſeje tola hjoł taſt ſaracke ſchefežewo- wtoſhe. Šchto we, taſ bory wuſh naſch Anjeſ wotwofa. Wrežeje ho a wopomocnik, ſchto f waiſchemu mjeře hšuzi, prijeđu hač je pſchepořidſhe!“

Sa nožny wotpečink ſchede proſchekjeje iſtwicžka hšotowana, fiſ rucje wchjeje Rutherfordowajeje ſtudowajeje iſtweje leſchde. Tam hu Uſher wot ſararki doweřewje. Zako beſheje wchidit wóſchidſch- nyto, padny žubniſt na hwoje kolena a ſapoczja ho nutnje modlicj! Wón modleſhe ho fa ſkala a fa wuſchidnoez, fa wchidny biſtopow a ſararozju, fa wchde woſabju a buſhe, ſo wchde wuchedny a huryto, fa wchidſch ſrudnych a iſtupnych, horych a wrečazju. Rutherford, fiſ hidheje ho hwojini predwójnaju djełachde, iſchde tožbe hwojiczo tutaje waiſchidimémiſchjeje modlitwu hrowimf a jako tamny i hameſje hwojeje hwojju proſtwa ſhónczi, ſaſkapa Rutherford do jeho duri a ſaſtupi f njemu i tymi hlowami: „Wy njefczje tón proſchek, wo fo-

trajmž je mi moja mandželja povobela; prajcice mi vofche prave mieno! Kajje mobilnu ja hiščeje zenje hofchof nejšym. Hofčje drje profcheje, fo by fwoje mjeno jamleščez kmel, ale wafcho ničjo nepomahče; duž hofčanje wotmolwi: „Ja hyn Ugher!“ Wjehetu wia jeho nief Ruffherford hiščeje junčročje, ale jehno farunanja hebi jaba. „Wjy byrčije juftje mojje wožadje predowacj a Wože ftowo pchifowocj.“

Njedželje ranje fohwita; borch fwoj fwojja a wožadje te mifji wofoja. Ruffherford dje f julyh predarjom do kapalne, farafca pak f dječimi a czelebuja na farite mofje, kletaj runje napdščezje. Wo nutnje hynojze mobilnuje mofenje predar wo fatonju a wo Wožich dječacj kalnjach rječezje, ale borch wjedze fwojich pokufdžarjow te ftareho flubja do nowoho a preduje jim wo jednatje fatni, fiz je wufchajca a woginjica hrcj tamne dječacj kalnje ftareho flubja, fiz fteji fapifnana wo fezenju Jana na 13. ftanje wo 34. ftatucij; Romu pchifafnaju dou a wam, fo byščezje ho bies hobu lubowaf, faj ja waš lubowaf hyn, fo ho tež wuj jehno druheljo lubuječje, wón rečji wo fchječijjanow wjerje, luboječji a nadaju, wo tadj hofč; ale ta luboječ je najwjetšja bies niani. (1. Cor. 13. 13)

Jeno na fchlenju, Jano. Jan Ruffraf bēche hyn pilneho dječelercja, kotrjz bēche hebi pchēz fwojaj pilnočje a ftutniwoščje tefto nahromadifji, wo mofelche fwoje dječji berje wotahajncj. Dofelz dychelje Jan radow jofelohfiterowo namufnje, bēche nan jeho f wufchetej do wučibj dat, fiz bēche pchēz fwojaj wufhojncje wo rjemjeje wufowaf. Zola njebēche jeho bies hroly do tamneho douu fapufnje widfal, dofelz wjedželje, fo ho tam kšetro jara palenz lubje.

„Wjer ho na kēdžbu, wón hufto f njemu dječelje, fo f ničjemu nawahjenu njeubdžeh, fchtoč je pchēdzimo twojemu kwedomju.“
 „Wjemej ftaraha, nana“, napdščezimi wofaf, „Wōh može mje wufchudjom wobarnowacj“, a taf nalupji fhrōby a pofny nadžije fwoje ftarajne mēto. Hynpom wot fpočafka mješčelje dla fwojeje foheritwoščje wjele njeprchēdzeltwa bies fwojimi fohubdželercje rjemji junčj.

Jemu Franta, jeho najhōrčaji pchēczjownik, f njemu rjetny: „Taf hōwjeje hōwocjki tola hiščeje žadnj f tjad hōčfatow, lotifj hz pola najheho miščtra byti, byt njeje, faj ty.“

„To mi fē čini“, Jan f krotja wotmolwi a dychelje mofelcz. Zola Franta, fiz he bi fchēdowaf jeho famelcz, njeda jemu prijcz „Njebudj fupny“, dječelje wōn, „pōj hobu do forczmju.“

„Wifaf wēlje, fo janeho palenja njerju“, Jan napdščeziti. „Wufpōčje, hōlje, pōj, jemo na fchlenju, flubju tebi, fo cje potom na pofoj wofafju, džu ja tebe fapacjcz.“

„Schtož fupuju, ham fapacju“, Jan mernje wotmolwi. „Wjz, dychelz drje hiščeje f wufhōfa bycz“, kmēčelje ho Franta, „wēlj ty fchto, mōdžez dže dha ja mje fapacjcz.“

„Derje“, dječelje Jan, „mōdžez pchēgo do forczmju, tež hynpom pchidnu a wam fchlenju po mojim wafchnju poficju.“

„Schlenja je fchlenja“, kmēčelje ho Franta; fo wjeheljo nad hōwom flufom ftupaje je fwojimi towarčiceni f forczmju. Hiščeje njebēchu tam dohčji, dofočajnu jich Jan jačfō. „Šem wam fchlenju po fwojim wafchnju flubif“ prajaju, hrabny do faka a wuczeje mafy, flujofji fchpichel, kotrjz Frantje poficji.

„Schto f tajtej hupocjcz dychelz“, wafelz tutej njemdry. „Wofladajce raš do njeho“, dječelje Jan.

„A potom?“
 „Wō, fchto dha widžije?“
 „Špocročerjwene wofbicoje“, fchepny jedny f tjad, lotifj pōbla ftejadu.

„Wo tajte fchlenju njerodju“, bōrcželje Jan, „fo wjeheljo nad hōwom flufom ftupaje je fwojimi towarčiceni f forczmju. Hiščeje njebēchu tam dohčji, dofočajnu jich Jan jačfō. Šem wam fchlenju po fwojim wafchnju flubif“ prajaju, hrabny do faka a wuczeje mafy, flujofji fchpichel, kotrjz Frantje poficji.

„Schto f tajtej hupocjcz dychelz“, wafelz tutej njemdry. „Wofladajce raš do njeho“, dječelje Jan.

„A potom?“
 „Wō, fchto dha widžije?“
 „Špocročerjwene wofbicoje“, fchepny jedny f tjad, lotifj pōbla ftejadu.

„Wo tajte fchlenju njerodju“, bōrcželje Jan, „fo wjeheljo nad hōwom flufom ftupaje je fwojimi towarčiceni f forczmju. Hiščeje njebēchu tam dohčji, dofočajnu jich Jan jačfō. Šem wam fchlenju po fwojim wafchnju flubif“ prajaju, hrabny do faka a wuczeje mafy, flujofji fchpichel, kotrjz Frantje poficji.

„Schto f tajtej hupocjcz dychelz“, wafelz tutej njemdry. „Wofladajce raš do njeho“, dječelje Jan.

„A potom?“
 „Wō, fchto dha widžije?“
 „Špocročerjwene wofbicoje“, fchepny jedny f tjad, lotifj pōbla ftejadu.

Schlenju, kotrjz bēche Franta hewaf lubowaf, wjazjo do jeho rufki njeprchidndžedu, a hōdž bēche ho nēchto cjecha mufno, he wōn faj by gyle pchējtworjenu byf. Franta he f wofna f a mufka nowy cžlowje. (Po nēmfim.)

Wufhōjncje modlitwu. A budze fo ftacj, fo wriedju džuji lubowaf, džu ja wotmolwicz, hōdž hiščeje rēcjo, džu ja jich wufhōjščez. Zef. 65, 24.

W tweržidnje Glaz hjoz lēta doško obrjati f W—h jaty lejšeje. Wōn he ho wdelaflo pchēcimow kralej Wjedričje Wilhelme III. pchēhof a njebe pchifjufchidnōwice fwojeho wocjčfchego ftojtōwicu pchēgo pramje dopelnj. Wafchite popufny a profitju wo jeho wufwobodjenje bēchu hcz dotaf pobarmo bje; dož tež junu wo fwojini fapitwje wo dšimuju a fpožibujnu wufhōjncju mobilnuje cžitawfchj fchji hebi rjetaj, fo he hjo wjele wo fwoje wufwobodjenje cžimj a ho prōzowaf, ale fo njebe hiščeje zenje mo nje proščji. A hynpom wadnywifji na fwoje woleno **ho nutnje** mofelche a Wōha hōrzo profcheje, fo by jemu f jafkwa mufowaf a jeho wufhōje jeho wōdčio dat. Wafajtra bu pchēd kommandantu tweržidnju pomofan. Tutoj jemu wofjowu, fo je woi krala fawmehō napifnoma pchifafnaju doftaj, po kotrzej ja jeho hynpom pufchēczje a jemu fwoobodnočje dacz. Dberita f wufkim fpožibamjnom a pchēfkapemjom tutu powječje fapfchfda a fkwatofche teho kmēlja fkwaf f fwojeje wufhōje. Zuta he ranje taf pchēfkapjena, hōdž nan fofo f njej fapitru, a njebe bēh hjoz dofti cžaj wjazj wofjōfka, wo jeho wufwobodjenje ho prōzowacj. Raf pak he pchifchto, fo he jeho krat njezadnju pchiti taju wufchēm wobhōznafčj. Wafč njehefji wōz wō, nje jenož, fchtož potriebamju, ale tež fchtož budžemu triedacz a wo cjo jeho proščjz budžemu, hiščeje wriedju hcz ho f njemu wofanaj a he pchji hebi wobhamfntj, faj bu hjo prajene: a budze ho ftacj, po wriedju, džuji budu wofacj, džu ja wotmolwicz, hōdž hiščeje rēcjo, džu ja jich wufhōjščez. Wo tutny ftubjenju he temu obricje cžimj.

Kral, fiz he hebi nowo flemf a ranje f hory wo Wartinje lejšeje, njebe junu wo nozj ja dofti cžaj wufhōzje wōh, he pak fšōncanje po fwojeje nutrneje mobilnuje fmerne wufnjf. Jafō he na ranje pōhlyenje wozuščif a Wože fšōncanje na jeho tozo kmēčelje, he jemu riane fšow teho kmēlja do wufhōw pchifchto: Lubuječe wafchidj njeprchēdzelo, dohujncje tjad, fiz waš pofelja, cžimje doborotu tym, fiz waš hōdja, profcheje ja tjad, fiz wam fchfōdja a pchēfchēhaj waf. „Ja ham njezem“, powjedafche kral fwojim pchēczelam, na faje wafchje mi ranje tuto fšow do wufhōw pchifchto. Wō to pumufchidj hebi a rospomandje: fchto je mi najbōlje njeprchēdzeljwene napdščezjo fupij, mje najflubfho franif a najbōlje hōwaf. Temu mōhč drje wofacz a jemu wjehelje fchjōniz. W tutny wufhōd he ho na tamneho obricju dopomniti a hynpom da hebi piero a titnu pchijncjcz a napifa pchifafnaju, fo bydu jeh hynpom wufwobodžiti a pufchēziti. Zuta pchifafnaju ba, bies teho fo by nēchto f kralowchj fštožōnifow a ftojtōnifow wo nēčto wjedaf, wofpōfajna a he tamny džen do Glaz pchifchfō. Jafō hyn wufwobodženeho do Wartinje pchifchēdchji ho ftajejo wo fwojim a tjad fwojich mjenje pōžafowacz dychelje, ani wōfntfi minifter a drujy wo tež wōz ničjo njezjedžafca a hafle nēchto wo njej fšōnihu, hōdž fšōnimo profitwu kralej wofwēdijne. Tutoj da jemu prajicz, fo jeho nanej pchēje, fo by nēfō fe fwojeje fwojju fajo fjednocjenu fšōwownje žiwj byf a fo je jemu wōcho wofaf a wifchto fapomaf.

Wumrjczj nawufki wot ftareho Simeona! Wjē Simeonowu wutrobu, jeho wocji, jeho ruzy, jeho rt: jeho wutrobu, fiz by ho ftadomafka na pōfifstwu wo Jefufo, jeho wocji, fiz bēchetej Jefufo wōfnale, jeho ruzy, fiz byfchetej jeho wofpichafelje, a jeho rt, fiz by jeho fhwafiti. Taf pōczehnjelchj fšōwom f njemu!

17. nježelja po fwi. Trojizju.

Njedželja	Lufajča 14, 1—11.	Ephejifczj 4, 1—6.
Pōndželja	Rufhji 1, 1—22.	2 Wjēfalōnfcjcz 2, 1—12.
Wutera	= 2, 1—23.	= 2, 13—17.
Štrjeda	= 3, 1—18.	= 3, 1—18.
Schwōrt	= 4, 1—17.	1 Timothēja 1, 1—11.
Wjaf	1 Samuela 1, 1—20.	= 1, 12—20.
Šōbota	= 1, 21—2, 11.	Wjafm 36.

Womhaj Bóh!

Czisko 26.
24. sept.

Lëtnik 1.
1891.

Szerebske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kózdu hobotu w Szemolerzj kniżcizischeketni w Budyšinje a hu tam dostać sa sztwórtlëtnu pichedratu 40 mp.

18. njedzela po swj. Trojizn.

Mat. 22, 42: Sčto ło wam šba wot Škrytuša? Czeji hu ło wón?

Jarilejštim staji tón knjez ham tole prašenje jačo najwajnišće wschěch prašenjom, wo tym so běchu woni jenu wschelatę prašenja pšchedpózajili, jo budy jeho popadnyli. Wšichće pšchego je tole prašenje wo Škrytušowej prašanje najwajnišće wschěch družich; hdyž je to wěrnno: njeje w žanjm druhim šbóznocę, dha dyrbinny pšchede wschěm ł wšitkocy pšchicę, ščto tutón Želuh je, kiz tele wulke wězy taj; naktón njpšchitdže ł Wótjez, šhiba pšches mje, abo: ja hu ło horještaje a žiwjenje aib. Wónož hwydny. Praji drje jich wjele, ščto wo Škrytušu a jeho prašanje wěrnny, je wščo jene, pšchetož kšcheczijanjnto njemobiteři w artillach wěrn, ale w luboćci. Daj wšhat, to je wěšće wěrnno. Ženož wjedjenje wo Škrytušu nam ničo njepomha, wulnacje ł hu ło naj bishcě žane kšcheczijanjnto njeje a hdy by ščto wščo, ščtož hu stari žytkowni wučerjo wo Škrytušu wučili, ł ščtož namuštani a wulnat, pobrahuje-li tebi luboć, luboć ł Bohu a luboć ł beatram, dha bishcě žadny kšcheczijan njehu. Ale byrnjež temu tak je, dha tola njeje wščo jene, ščto ho tebi wo Škrytušu šba. Žako najwulšchdu tajnu staji w našim swj. ščenju tón knjez tule: Dyr bichd Boha lubowac a swojeho bližichę. Ale ščto ž može? Wšče dha to njehjednany cšlowje? Cšlowje, kiz dyrbi ho dla swojeho hřešdneho ščatenja Boha jeno boječ? Cšlowje, kiz wobćeženje je swjotini wulkiti hřešdami swojeho wěžneho ščatenja wšty je swj. Pawołom hěbi prajeć dyrbi: Ja hu bjeny cšlowje, ščto budže mje wumozit ł ščo cšła teje šmerjece? Wšče niz, Boha lubowat to dofonta, jeno tón cšlowje, kiz jeho ł swojeho hnadneho Wótza njeje a w: ja hu ło ham ło ł niemu pšchibitčij a mam pšchitny ł jeho hnadže. Ščrótošcy by byla, hdy by njcšitny. Šmerjece hódny cšlowje swjoteho a wěžneho Boha lubowac čyž. Temu hne ho jeno wučitčijeny a prawy cšljeny cšlowje pšchibitčij. Daj widěć, mój kšcheczijano, so ščednanja trjebach, kiz tebi mój da, Boha lubowac a jo woprabwje tele prašenje: ščto ło šba tebi wo Škrytušu? tak podarmo njeje.

Njeje wón wujednat, šbóznik a wumoznit, dha wostanje tamna najwulšchdu tajna jeno morny pišmit, kiz cje jenu šudji a cje šatama.

Něst pak je wón tón, ja ščotrehož jeho nošča žyrtę wulnawa: Želuh Škrytuš, wěrný Boh wot Wótza w wěžnjocę porobženy a tež wěrný cšlowje wot tnježny Marie narodženy, našč knjez, našč hrednit a šbóznik. Žyrtę njemozje a nješne hnat wučicę. Wona ma dobry šaloz tuteho šwědčenja. Byle hu, pišmo je wšne kražnyh šwědčenjom wo Wšitje dostojnjocę naščeho lubeho knješa. „W špocžtku bje to šłowo a to šłowo bje pola Boha a Wóh bje to šłowo.“ Jan. 1, 1. „Wreby hacž Abraham bje, hu ło ja.“ Jan. 6, 58. „Ščtož mje widži, tón widži Wótza.“ Jan. 14, 10. Nječji dhy cšlowje tak? A hdy by wón to cšitł, my dyrbješi prajeć, hdy je wón najhorđištich wschěch ludji. Žaneho wučjeta njeje: pak dyrbinny se hu. Domašcom wulnac: Mój knjez a mój Boh, pak Želuha ł kšarje cšitni. Mójch dha to pšchecšimo cšitemu, luboštemu, wěrnemu šwědčenju swj. ščenjom wo Želuhu, ščotř kšedho, kiz je hěbi bishcě cšuce ja wěrnocę ščeržat, ja hěje dobywa?

Daječ nam wotčaz w tšchle ščrašnyh cšach šrudneho wotpaba wón wěrnocę hu. pišma wšči naščich wótjom wulnacju, jo je Želuh hu Bohi a našč luby šbóznik, daječ nam pak hěbi pšchede wšchěm prawu wšitocę tuteje wěry pšchš hwerne wobhonjenje w swj. pišnje dobywac, jo hu pšchego hotowit ł samolwjenju pšchecšimo kóžtemu, kiz wot naš šłowo žada teje nadžje, ščotř w naš je, a daječ nam tež Želuha naščeho knješa mjeno wac pšchš hwerne ščedjenje la jeho šłopami.

My wěrnny do Želom Škryta, jeho hu, naščeho knješa, kiz pšobženy je wot Wótza
A ł nim ruku mój a cšezł ma.
Wot Marie tnježny wěrnej
Ze wón cšlowje narodženy
Š mozu swjotaj' Ducha hwernej,
Wotom na ščizj pomylčeny
Ze sa naš wumrjel a ł nowa
Ze horje stajny pšchš Boha.

l. generalnego superintendenta dr. Erdmanna buchu wot 104 pobocznych towaristwom 1020 hrinnow pschepodach. W mjenje schlesenski ewangeliski wopowod pschepodachaj t. farar Weiser a Exzellenz G. Weiser na Leopoldshagen 2780 hrinnow. Widěš t. zyrtniweho radčijela Boehmera i Wudyhčina a faraja Scholta ho jako swjedźenje dar žončicki towaristwom a pobocznych towaristwom sakske Hornje Łužicy 1520 hrinnow pschepoda i wustajenjom, to durjoja ho te pjenjej k jatowanju doma la pacerške dječej w Glazu nadojčej. Dar paceršicki dječej i Brustje Hornje Łužicy 800 hr. bu pschepodaty widěš t. superintendenta Weisnera w Arnsdorfje. Schleinike žonke towaristwo dari 350 hr. a wotarne budobje. Pirchbergje towaristwo pschijnježe 2 kražnje wotatoinje wuhotowani, ja wještija a ja mjeničku wobjadu, Landshufke towaristwo došootne wotarne budobje a fawote budobje la woprawjenje horych. Shtejlnyž wučerjo daricu 450 hr. Šhorješta wuša škola la hožy dari šoty šidžij, ewangeliske hołcize towaristwo wotatoinu bibliju, towaristwo ewang mjuow a hołcizow šidžejništju školu; Hornjo-Schlesynske wožaby daricu 350 hr. Biskop dr. Teutič i Hermannstadta w Siebenbürgjei da wot swojich wožabow wotatoinu pladutu, 224 hr. 86 np., škečij a winowu kanu pschepodac. Poboczne towaristwo w Stećinje bu winowu fanu, w Poltsnyž wotatoinu bibliju, w Braunšwejnještij škečij a šidžejništju školu dariso. Njemienowaný Šhorještij meščojan bu wotarne wuhotomanje: šidžij, 2 šwećnikaj, wotatoinu bibliju, škečij a školu daric. Šymantolowj daricu i kucanjške rěčny, na kotruž t. pschepodka w tešbamaj rěčej wotatoinu, wotarne budobje; ewangelisaj studenci i Wroćkzambja i grichiskej rěčju 2 šwećnikaj. — Druhi šwećjenisť dječij pobja ho wot zyrtnje hwy. Trojizju do Pěćetowne zyrtnje kražny cjoj wšedch pschitownych pschjes rjenje wuhotowane hožy. Pěćetownalje tam t. dmowij predar Faber i Warlina wo Jerem. 38, 4—13 a pschepodajelaje tamneho tomornita, šmilneho šamaritškeho je starcho cžaka ja šmajo našeho towaristwa, wot kotrehoj mjoemý trojaje wučnyč, jeho pomocne šhodjenje k Wenjaminy wrotaj, jeho štaif (lubošće) na tym do jamy panjenjom, a jeho pozohomane pschimanje do krašowolow šdoga. Kražnje pschewomanje budje, kaž dwě drugej cžikčiznje. Wreńja šlowna šromadajšnja bu šrježu wot 11 hožy, šajo w Pěćetownej zyrtni, druba šchtworť wot 8 hožy. Wona bu pschēs wjele rěčow a postrowjenjom mozne šwědčjenje la pozohomane djeťo našeho towaristwa, ale tež ja wulfu njuš našich wěrybratrow. Na šfjoraz pobja ho telegram, kotruž jacuzje djaťa a šwěćnosć pschicewo njemu wupraj. Škřejor na to i Wühshausena ho wobjatuj wotmolwi. Š rošprawu, kotruž škulstj radčijel dr. Hempel i Lipila wotebo, wuššednjemý šledomaje: Wěćba wobozednych towaristwom je ho w pošlednim lěće na 1817 powuštija, žončicki towaristwo je 13 nowych jatowenzij. Dohody šu ho tež pschiporite. W pošlednim lěće je ho ša štattl wěrybratrowiskej lubošće i zyla 963,055 hr. 55 np. wudała. Zyla juma teho, šdajtož je towaristwo w 59 lětach šwojeho wobštarca wudało, je 24,963,770 hr. 46 np. Kapitall a legatow na dan wupožčenjow majo wšde towaristwa Gustaw Wolffšteho šjenocziněna 2,648,963 hr. 61 np. Wutrobu hnujaja je lubošć cžebneho šděžbjawa w Hudebeulu wola Drazdžan, kiž lonšje lěto 83 hr. pschijnje, holec lětom, telto hrinnow. „To je luby Bóg hjo hódny. Zať hušto hocz wón mi lěto pschipotožij, ja Gustaw Wolffštam towaristwu hišćje jenu hrinnu, a hdy by jich 100 byto.“ Wóg je jemu hišćje lěto pschidat a wón je něť 84 hr. dat. Što je towaristwo w pošlednim lěće došojalo? Zyrtnowu bu powbjećenij 19, šarčickich domow 10, škulow 7, moblěšickich domow 16. Wjele wjanje pa to, šdajtož je towaristwo t dđerjenju ewangelisheho wnućajca a t wobarnomanju bratrow w šwěćnosćej wěry cžinito, šdajtož hožy bu zyrčach wuprajic njeda. 19 wožabow je i towaristwowych pobypjeranja wuhupio, ale 75 i nowa pschistupio a woloju horzo wo pomoc. Što wotmolimje je wšedho teho hoby? Šchtworake, Wóg dah. Horzu wutrobu la bratrowištju njuš, wješele wšnacze šamžeńje wěry, šdžeroti poblad na wšedch bratrow i wšlca a daloka a šotowu wujš t dđerjanju na towaristwa a la towaristwo wo starym šlowie: „Dajće nam dobrotu cžiněj za wšedch ludžoj, najwjažy pať na tyč, kiž našćje wěry šu. Gal. 6, 10.“

Šerjebu popozdnijo bu šwědčejništa hoćjina, t kotrež ho wotoko 400 hoćjic namaťa a wječor wulfu ludowia šromadajšnja, w kotrež l. konsistorialny radčijel D. Dibeliuš i Drazdžan wo šlowie: Semper fideles, t. r. pschėjo wješeľy, pschėjo mjerzaj a pschėjo šwěćny kražnje a moźnje rěčelaje. Šnješ konsistorialny

radčijel Koč i Danzig wošija njuš wěrybratrow w wječornym prufkim rošpředženju a drugi fužez tu w Bówinškej. Dobre šlowo tež šnejow namaťa došootne, tal so ho ša šhadu wobjadu Groß-Schlieben na měćje 300 hrinnow šromadžij, t kotrymž njenjenomana šjeni drugi dječij hišćje 1000 hr. pschido. Šuma kolektow w zyrčawje bu 1000 hr.

Šchtworť rěče a pschepodajšty potracowawču. Superintendent Ditwald mjeđaje rošprawu wo ewangelisťim w Štalskej a prošpěke wo pomoc Gustaw Wolffšteho towaristwa ša nich. Rečidaju wješ drugim tež šf. ewang. biskop Baltif i Bpřtelcju-Štiffloja w Wuhřelkej, farar dr. Kollafšick i Agrama, farar Štenter je Santiago w polodniškej Ameriszy, farar Schmidt i Šablonza w Cechach a superintendent dr. Haaje i Těłchena. Njemozemý pa dja maleho měšna jara šajmawuž rěčow tutech šnejow jow štaicij. Ša wulfu dar lubošće beču w šf wožaby Deutsch-Zeuzing w Siebenbürgje, Feuerstein w Bówinškej a Wangen w Würtembergelkej nametowamo; pschid wotšohomanyj doba Wangen a došta po tajku 17,700 hr. Dwe druge wobjadje dostalštej šojda 5623 hr.

Wo tym, šo bu hišćje Bremen t měštu pschidobnje šromadžijn wuhotowene, bu šlowna šromadajšnja wuhotajšnja. Wječor kražnje ho hišćje šwědčejništa hra „Zan Pak, Šhorještij meščojnost“, w kotrež ho wotaja, kať je ho reformazija w Šhorječu šamješla, a pjatł ho jich wjele i cžajow do Žitany wobja.

Š tym bu rjany šwědžen t šonzej. Hołcizo wo wrošćidij i djaťowenij wutrobu la doštale žohomanje a la lubošnu hošpoblwošć. Daj to Wóg luby Šnješ, šo by ho jich wjele w tyč dnajch pschēs kražnosć predowanaho Wóžeho šlowa, pschēs mož wobšwědčejenje a wopostlanenje ewangelisheho beatrowiskej lubošće pohnuć dalo, šo wobjaduj na wěrybratrow w rošpřodženju a šo hebi pschewyšlja, šo šu woni wot naš wuščij a štamj na cžjele ewangelishe zyrtnje, a šo byču i wutrobu, i rťom a ša šfufťom jim tu pomoc pschijnjeť, kotruž jim trjeba je, nam pať pschijnjeť šo štučaja.

Za wěm, ššto tebi wobjažuje. Žona powjedaje wo šwojim t.ozym mužju, šo je tal jara njewěrný byť a šo jenne měromaje šlowa ničo pomaje njebu. Duž je jať do šobo do mužšow pschidijčij, ššto jemu je; wona je prajita: „Tebi wobjažuje Šnješ Zeuzij!“ Na to je ho polkafa a šo nutrnje mobliska a hdyž je šašo štamja, je muž prajij: „Žona, ty šy berje cžinita!“

Młoby pruzj cžajšće pućz do njebeš wjedžec. Wón ho šwojeho wučerja woprajša, kať mošť Zeuzja namaťaje. Žon wučer pať jemu wotmolwi, šo moše hebi na tajše wězy wušćij, hdyž budje štary. „Ne“, wotmolwi pruzj, „ja šum na pohřebnjelidžuju pobyt a šum rowy mērik a wjele jich namaťaj, kiž njebuš tal doške taj ja.“

Škrhujotomus praji: „Čert runa ho šlownemu pšej, kiž t towaristw, kotrež ša b.řidom heđij, pschidnje. Hdyž jemu trach šleba abo šoič dajch, wón pschėjo lašo pschidžaja a wot tebe njewpuščij; hdyž pať jemu ničo njedaš, ho jemu wotšudij a wón wot tebe přecjz dje a šwoje šboje pola druheho špya.“

18. wjedzela po šwj. Trojizy.

Njeđzela	Mateju 22, 34—46.	1 Korinthisťickij 1, 4—9.
Šwědzela	1 Samuela 3, 1—21.	1 Timotheja 2, 1—15.
Wutera	= 4, 1—18.	= 3, 1—16.
Šerjeba	= 5, 1—12.	= 4, 1—16.
Šchtworť	= 7, 3—13.	= 5, 1—17.
Pjatl	= 8, 1—22.	= 6, 1—10.
Šesobota	= 9, 1—17.	Psalm 143.

„Pomhaj Wóg“ je wot něťka niz jenož pola šnejow duchownych, ale tež wo wšedch pschewarňajach, „Šserb. Nowin“ na wječach a w Wudyhčijnje dostacž. Na šchtworć lěta placžij wón 40 np., jednotliwne cžifla šo po 4 np. pschewaraju.

Womhaj Bóh!

Cyfló 27.
1. oktobra.

Létnik 1.
1891.

Szerbiske njedzelske lopjenka.

Wudawaju ho kóždu hobotu w Esmolerzej knižnicyčyzetni w Budyšynje a štu tam dostacž sa šchwórtlétnu pšedpłatu 40 up.

19. njedzela po swj. Trojizny.

Mat. 9, 2: A haj, woni wščinjechu k njemu jichneho na pobleščuju ležo. Zato paž Zeluš jich wěru widjelše, dželše wón k temu jichnemu: Dowěć ho, hyno, twoje hrěchi su tebi wodate.

Markus nam (2, 1) w swojim swjatzym scenju powjeda, so chycnu nětoski k Zelušej cizlowjea donječ, kiz bě na wicj khoru. Dolež paž bě ho wofoto Zeluša wulka hromada luda festupača, a dotelž bě wofoto teho doma, pšedch kotrcymž Zeluš stielše, tať wjele luda, něbě jim na žane wachanje móžno, ho i tynle khorym pšče wščin tónle lud hacž k Zelušej pšče-čišćicelč.

Ale, šchtóž ma we wutrobje po skrytištu žadanje, a šchtóž ma do njeho prawe dowěrjenje, tón ho nicjemu njeda sadželac, ale budže hladac, hacž njemóhł pšče wščo k Zelušej dónič. Duž hebi čjale ludžo swojeho wboheho khorého wjadu, tajšehož wjadu tam pšedch hobu na pobleščuju ležo, šalčechu k nim horje na thěju, na homón trym, w-štrichu hebi tam truch trupa a puščichu wboheho khorého i postfrontami bele s trupa. Duž tam tón wbohi na wicj khoru cizlowjel nětle pšedch hamym Zelušom delka na semu na swojim pobleščuju leželše.

Wlajš Knjež paž bě na tym wobohim khorym duzy pónať, so ma wón do njeho wěru, so paž maja jeho wšcherjo wšchizny i nim hobu do njeho wěru. Hdyž tež pola nič wěra do Zeluša hišćeje čjileje jakna njěb, a hdyž tež wot nič žadym Zeluša hišćeje dawno wšchego dopónať njěb, mějelše wot nič kóždu tola wšchitko to we wutrobje, šchtóž je praweje wěry jadro, to rěča: woni chycnu měz pomoc, a wot nič kóždu mějelše do Zeluša to dowěrjenje, so móže jim jeno wón pomhač.

S nicjim njemóželch našchemu šbóznitej wjetšje wješele sczinič, hacž hdyž i wutrobnyim dowěrjenjom k njemu dželch, a hdyž k njemu dželch, kajž hyn, njech mēl nušu, kiz byta na tebe wot wona pšichšča, abo tajtu, kiz byta cji wot nusaťa nastata. Sa woboju na wón pomoc. Wchdyž je wón pomhač; byt ty tež w samej tajtej nužo, kotraž byta cji pšedch wšchu wěru wulka.

Tamónle na wicj khoru cizlowjel njeye mēl hamu luttu tule khorolč na hebi, — jeho wšchaf tež hišćeje hinašča khorolč čjichćeje, to rěča: jeho hrěchi, pšchetoj te bechu sa njeho naj-čjajšče breanjo. S nimi bě hebi wón ham tajtule khorolč pšich-čjahnul, a tole brémjo nětle hišćeje wjele čjehžo na nim leželše, hacž wšča khorolč, kajž mějelše hemať na čjale.

Njech chyła jeno naš wšchitk wšča našča swonna čjeh- nolač na naše hrěchi a na naše šantskone hujenstwo do- pminacž, a njech chył kóždu wot naš ham ja tyat stacž, so by ho nam tale našča šchoda wuhojša, potom wšht wěče kóždu kóžde čjerpjenje wjele lóžo šnelč, kajž jehe sa žive dnj potrejdi.

Dolež móže naš Knjež kóždemu nuš do wutroby widjelč, bě ho duzy na to dohladať, kajtu hšchodu šchodu je mēl tónle khoru we wutrobje, a tajte je mēl wóla žadanje, runje tule šchodu wot ho wotpóč. Duž je semu Zeluš prajil: „Dowěć ho, hyno, twoje hrěchi su tebi wodate!“ Kajti mity a luhobny je byt tola naš šbóznit špochi je wšchemi khorym!

S wšchego teho mójelch widjelč, šchtó hebi tón pola Zeluša doczafa, kiz k njemu dje jako brědnit s rostaje a s pokutnej wutrobu. Esmaricž wón wěče nikofo ja to njebudže ani ho na njeho hóršćelč, ale budže i tajtimi špochi luhobnje a rjenje rječerč a jim jich hrědi wodač. S tajtej lóhtej, dowěrnej wu- trobu hmejš tola k njemu hieč!

Ah, Knježe, moje žiwjenje
Wšcheg tebu dobre njije,
Duž podam ho na proščenje:
So i šnaby njezejteje
Wóhł jošne hweřto wšchadacž,
Šeje wumáženje namafacž
Wot wóšedje njebudžnjeje.

Wóždželene puče.

Ho němštim Jana Wjedřica.
I. staw.

Haj, haj, dželče bur Marcin Widart hluboko šchycujo, lěpje njebudže pola naš: hdy bychu našci nanaojo tole njedzelske žiwjenje

Bjesložnoščje ſozjaldemokratije.

Š twojeho rta hŕbuja za čje! (Uf. 19, 22)

Kŕnlne dželatčerſke noviny (1890, čj. 52) piŕuju: „Lad nje-
budje ſo pldŕſe jane blaby no ſcheſčijanjſke poŕluſknoſci wot-
djerječj dačj, hwoje tuja roſtamočj.“

Ŧo kroi nam wonjenje napſedčenočj ebejnje ſe ſozjaldemokra-
tiſki ſpewo, hŕdy ſo w Zürichu ſpewuſi no tym reči, ſo
druj ſo „djenſnjſki porjad w kroi tepečj“ abo
„njetičjſke mjelje, ſij hjo w ebejnene, durbja pobnyčj; pldŕſe
tj ſo roſpabanki dŕemje, kiz j ſamo freipſchleſca ſo njeboječj,
hdy j treba“ abo

„roſbičje nječlowiſtu ſaſtaču, ſo krei hačj j njebieſam leta!“
Wtu ſo tuſtam wdiŕaju, ſo ſu mečlowiſte ſtaſti, kotrež ſo
w lčje 1871 w Parizu ſtaſowu, tež pola naſ možne, dolež ſu
ſpodobanje nemički ſozjaldemokratow damno bjo namafale. „Eſu
tola“ — ſo ſlowoſd ſozjaldemokrat wot 15. merza 1883 —
„prenja rewolucija, w kotreji je ſo dželatčerſki ſlaw jafo tón ſlaw
pldſipolnoſt, kiz može ečlowiſte towarſtwo do praveho porjada
pldſinječj.“

Kat weni to ečinjo, ſpŕſnamamaj ſ teſho, hdy ſo dopomnimo,
ſo tamni arxibſkopa w Parizu a wyſobodoſtjoneho, pldſe hwoju
dobrocwotnočj ſo wufnamajedeſho ſararja pldi žytku ſwoj. Madleny
a dwoj a ſcheſčjbeſat wozdenych muſi dŕowomſteho a drugich
ſlawow w dwoje jafowa „La Requette“ ſaſleſču, ſo jich ečela
wohbiŕaju, ſo wuſow k temu poſhajdu, taſ jmenowanuſch Petro-
leſch, teſkiž durbuču najreſiſde twari ſapalčje. Wjele rjanyſch
jſlawnych twarjenow ſo tehdom ſpawj; jenož malo woſeſe ſo jich
ſdjerječj. Hdy njeſho wſjete žytku do ponetra ſteſeate a žyde
meſto Paris ſo ſpolno ſjeje, tamni palerjo a mordarjo janeje
ſaſluſuſy na tym nianju, woni beču wſcho na to pldſihotowali,
ſo moſhe ſo wſchite jich bjeſečnje wotpoſlady wuwječj.

W hibanju la woſby na rajſtaſdžj drje „Düſſeldorffſke dželat-
čerſke noviny“ wuprajaju, ſo tamne ſaſone ſtaſti w Parizu ani
wot taſ jmenowonečj „Komunju“ wobſamſtjene ani wot njeje
wuwječene njeſju. Wſdjerjow taſtemu ſkroblemu njemwemnu
wuprajenoj njech to j roſtojanjenju kŕſji:

W lčje 1874 w Londonje ečjſečjane piſmo wuſidže, w kotrymž
ſo wowljenje wot najnaciſkiſdſch a najſlawoſdſch ſlawow „K.
munju“ namafata, w kotrymž tučj ſloſtju bjeſ wſcheje baniby ſo
k tomnyh bjeſečnjow ſtaſkam jafo wot nič wuwječejem žytku
wufna-woja. Najſprejdy ſu wulzy roſhorjeni pldſečjow wſchitim
„poſtojčjnym“, kiz hjo, dolež ſo na nič ſpudſečječj njemjoſa, hočdij
hačj jſamni njeſdjerječjeſo, kiz „njekroſumja, ſo je rewolucija (pe-
wotročje) tón prawy pučj ečlowiſtwa k temu kónje, kotrež je
jenu wot ſitirice j ſpŕitrobu (naturu) wotſtupjenu.“

A potom dale wo nič reč: „Woni njewjeboja, abo tola taſ
ečinjo, kaž buču njewjeboječj, ſo runje haſte na pldſiſtaſnju Komunju,
kotrež hačj do poklebnjeho wopreſimljenja j ludom jebonečjane
woſta. — ſu ſo pojpyo a žandarwy ſkŕozowali a wſborne ſaſoſate.“

Woni wo hebi praja:
„Schož naſ nauſupa, dŕha manj my hwoj džel do wſchitidj
tych ſdſtaſtačj, kotrež hjo doſtali ludowj njepſdjerječjeſo, a na ſpalenju
wſchitidj tyh twarjenow naſ podbjeſdjerječjoweho njepſdjerječj.“
Hdy my neſto wemju, ſo naſchi ſozjaldemokratjo i tamnyjni
ſkŕſtnikami j kromj womawolny w bratowſkim towarſtweje ſteja,
dŕha manj tola njepowolny dopoſač, kaſ bjeſečnjſki ſu ſozjal-
demokratjo.

27. meje 1871 w Zürichu wuhabdože ſozjaldemokratſke
nowiny ſlabojo na tamne ne ſtaſi w francoſkim hŕonnyj mečje
wupraja: „Njetičjſka forma rewolucije, Komunna, podnje kaž ečelo
martrorja, ale rewolucijſke myſhe weni moricz njemjoſa. . .“ Hdyž
tež neſto na rowač ſabituch rewolucjonarow a ſo bo furjačy
ſpabandataſch w Parizu nječlowiſte woſto dobučerſke ſteja, ſo bo
jafo ſtaremu, hnjajemu ečlowiſtemu towarſtwu pldſe pldſihotowalo
— podbjeſdjerječjſke njeprawdoſtje a nječjiſtoſtje je tola jenož ſidſeje
moſo ečja ſpŕojene; a ſchož ſo neſto ſtama, je poſow tyh
widgerow, kotrež pldſichob w hwojim kŕnje njeſe.

Ludowy ſtat tehdom wſiſačje: „Wj ſamj pldſečjſene j Komunju;
my ſamj hotowi, toždy ečja a pldſečjſtowo toždemu jeje wotpoſlady
ſaſtupowaw.“

W rajſtaſdžjo ſo Webel wo Komunju taſ wupraja: „A je
jenož mečj wotjanje do predda poſlanych poſtnow, kotrež junoj
dželatčerjo pldſečjow wſchitim hrowam wuwječu.“

W tutym lčje w mjenje nemički wotpoſlady ſu naſte
ſprowabſijſke dželatčerjow w podpoſtani dželatčerj Sghröder j Dort-

munda wenz na rowy tamnyj jich ſločjeſta bla ſaſleſenyſch Komun-
narrowdow poloſti. Eſobowotpoſlany Buni potom, ſo by tu woz žyde
jehnu ſčjmit, wuproj, ſo je ſo tuton wenz w mjenje wſchitidj
wotpoſlanyſch, kiz beču hačj na dwoju teſ pldſichotim, tam poloſti.

Nowimj „do predda“ woiſewičju 26. merza tuteho lčje pldſe
pŕojdenje na dželatčerſku ſprowabſijſku je wſchdy ludow, ſo 16.
auguſta w Briſſelu ſprowabſjowu. Wſdjerpŕojdenje ſkŕoči ſo j pldſe-
čjom: „Briſſeliſka ſprowabſijna njech doſpuknu pldſečjowſke pldſe-
njeſke, pldſečjowſke dželatčerjow wo wuwječjenju hwojich myſlow:
ſo by dželatčerſti lud polnje hwojeho prawa hebi wedomny byt.“
Š temu katſkſke noviny j pŕomom pldſipſomnio: „Wj namy tu j
ſpŕyſtym ečinicz, twerjde ſaſone ſedobročjenje „dželatčerjow“
wſchitidj krowow Ewropy ſarjadowečj, ſo budem potom jſamno a
roſmupſkenu wojuju pldſečjowo naſchemu ečlowiſtemu towarſtwu ſa-
pocetj.“

Ŧozjaldemokratjo ni jenož ſločječjom Komunju pldſihſkŕujaja,
ale teſ njecſlowim anarxiſtam, kiz dželajo bjeſ ſaſonow a pŕomow
jimi byčj, ſo može toždy jimi byčj, kaž dŕje, a ečinicz, ſaſtož dŕje,
a byrnjeſ najwjeſtaſcha ſločj byla. Ŧozjaldemokratjo drje pŕeja,
ſo moja j nimit towarſtowo, ale wſcho pŕečje niče njepomaha.
Anarxiſtam je dželajo ſozjaldemokratije, a je ſozjaldemokratſkiſch
joſadow wo anarxiſtjo wuroſiti. Anarxiſta jenož tula ſozjal-
demokratſke ſaſoby hačj do poſledneho piſkŕiſta pldſewječje.
W hwojim najwſchitim piſkŕe eſaſiſti ſaſoſkŕaj, na bejmje, ſarar
Winterer, wehebitcho roſdželja bjeſ anarxiſtami a ſozjaldemokratami
njenamafata: „Eſu ſozjaldemokratjo, wot Wargu hačj na jeho wu-
ečjomow, ſaſto druce?“

„Ŧozjaldemokratjo“ drje hŕewnje myſh wotpoſaje, ſo je wonj
j anarxiſtami pldſečjſene. Ale toždy kŕoči, hdy ſločjſe, wot ana-
rxiſtſow wuwječjane, na ſkŕeto pldſichde a ſloſnit ſo ſoſubij, ſteji
na ſtronje ſaſubdženeho a ſwari na ſudnika. Taſ rečjaču te
ſame nowiny pldſečjow wotpŕajjenju tamnyh anarxiſtſow w mečje
Chicago. Woni praja, ſo dŕje tamne wuſbudjenje žyſt dželatčerſki
lud tŕedječj.

Hačj runje dželajo ſozjaldemokratjo wuprajenoj njepſdjerječjeſo
anarxiſtſow byčj, tola wobjerjo nemički ſozjaldemokratow, Webel,
Grillenberger, Liebknecht a Singer na ſozjaldemokratſke ſprowa-
bſijſke wo Wreſtſkŕawu pŕſtſtſow wo wobnabjenje tamnyh ſaſtuch
ameriſkſkiſch ſloſtſinow wotpoſlady. (Botračjowanje.)

Njemožny teſ my to trjebačj?

Hdyž bč wojna 1871
dubuta, naſh njepomnimo ſkŕej nečho muojw, kiz beču ſo
we wojnje wufnameniſti, na hočjſtjnu pldſepŕoſſa. Hdyž bč hočjſtjna
nimo, won j toždyſm hočjowom neſtore pldſečjſtne ſtowa porčjane a
duž ſo teſ jebno wopŕaſdaja: „Meſto mi juntrčſke pŕojce: Kaſ
hebi to wuajnbicje, ſo je ſo to wſcho mi radjoſo? jafu by pŕajječj
dŕyſt: ja tola w hwojeji ſtarobe hebi njeſtjſm wojoz na to myſhlicj
moſh, hiſheje na ſkŕejorſki trón ſtupicz a toju wojuju dobučj.“

Hočjſ wotmolwi: „Majeſtočj, to može ſo loſho pŕajicz.“
„Loſho?“ wotmolwi ſkŕejor; „možeſe dŕha mi pldſečjſtjnu
pŕajicz?“

Hočjſ wotmolwi: „A wo moſeſe ſi pldſečjſtjnu.“
„Ŧi pldſečjſtjnu?“ ſo ſkŕejor wopŕaſdaja, „ja ledy jenu wem;
ale pŕojce mi te ſti!“

„E pŕenja“, pŕajj tón hočjſ, „na Waſcha Majeſtočjſe her-
ſtowo žobnowanja hwojeho pobdoſneho, bohobojajneho nana a hwo-
jeje pobdoſne mečjerje a wo taſkiſch dželajočjſch piſkŕe ſteji: Manow
požohnowanje twari dželajočjſke. (Štr. 3, 10). — E dŕuſha je
Waſcha Majeſtočjſe je Eſwojim woſitom njebjana byla wot nut-
nyſch moditowow wiele tykŕow Eſwojich wŕejoznych pobdanow a
wo taſkiſch piſkŕe ſteji: Bŕŕſtowa praweho wiele ſaſome, hdy j
ſpŕamaw. (Šaf. 5, 16). — E ſtečja je Waſcha Majeſtočjſe ponizna
dolečj, ſo ſpŕojane, ſo je ſo Wam to radjoſo; Wj dobučje niſ hebi
ſamym, ale temu Anſelje pldſipſiſečja, a wo taſkiſch piſkŕe ſteji:
Poniznym dawa Wſch hrowu.“

Mad tutym wuprajjenju ſo ſkŕejor wulzy wſeſkeli a hwojemu
hočjſe pŕajj: „A ſo mi jara tula, ſchož mi wy tu pŕojice; to
durbj kŕonpŕanz teſ kŕyſdſečj! Wjedričo“, wón jefo jamofa, „pŕj-
jow, daſ hebi tebo tebo knjeſja powjebačj, ſaſtož je mi runje pŕajj,
to moſeſch tŕjebačj.“

Njemožny teſ my to trjebačj? Tŕojate hebi tula ſprowatſkŕuj-
ny: 1. Dŕerj Wjeje ſaſnje, wſeſbeje tu, kiz ma ſlubenje. 2. Dužj
wobſtojnny w modlenju. 3. Woſtani — w poniznoſtci. Potem
žobnowanje najwſchſdſchewo njewuwſtjanje.

Kak je pobozna ewangelicna šhwalcaja na hłownej šhromadzinje Gultaw-Adolfischo towarstwa fa hwoju wožadnu wulki dar lubosceje dobyta.

Wchi hłownych šhromadzinach Gultaw-Adolfischo towarstwa je waldenje, so fa ton wulki dar, kotryž bratrowa lubosca fšhwdm ewangelicny wožadom polkicenje, ho fiti potrebnje wožadny mjenjia, bjes kotrnyž ho potom ložuje. Tak budje tež lětka šažo w Šhorjelcu. Wě na hłownej šhromadzinje lěta 1886, so wulki je wšěch podobniskich towarstwom našberanu dar wot 18.000 hřimnow na šhbu wožadnu Branzyjo wola Leobichajza w Šornjei Štefelnjejskej padje. A fa to mješeče ho tale cjełto-němška wožadna pšehde wšedem prawje japoschtostnem listej f žplej wutrobny wozrajenje šhwalceje f mjenom Maria Sudanelezej dźakowacej. Wě to list, kotryž bē wona na mjenje swojeje wožadny 24. julija 1862 w cšjeftej rečci na krafovskej konfistoricw w Wrošlawnju pšibala, w kotrnyž hwoj wutrobny daj fa pšichopšanje prenjeho duchowneho wuprajji. Šon hony daj waldite wutrobny fa tule wožadnu a je jošne šhwebdjenje, kajsfa ewangelicna šhwerocnost a kajske pšoinacnje biblije ho bušto bjes našchim bratrami w rošpřiwodženju namoka. Tuton list pať ma ho pšeholeženy taf:

Wycholodostni, w Woły pobozni, wyschocscješceni pšehcedžo a dobročerjo!
Duchowni Wotžojo!

Hnada budj f Wami a mēr wot Woħa Wotžo a wot našeho Knjeja Ješom Křhřtija! W šhrawnnošci našich wutrobno a w lubosceji hmy wy wšidžny, kiz w Branžach bydlišom, t. j. žula ewangelisfa wožadna, bebi pšehedewati, našemu knjejej suprietantendetej a žysemu konfistoricw, hšžekuliz bydla, wutrobno, šhewny dźat prajici. A duž ho Wam dźakujemy fa hnadu Woħu, kotraž nam data je, so hmy we wšedch wězach wožadnaci a so je Křhřtufšone wšebdjenje bjes namu wobswědžene, taf ho na žanej wědy žanjeye hlyd nimanam a njetrebanam wozaj škoržice a šhychowacej dlo trabanajo Woħejo šhoma, dofełz jo cšjiste a pšides wšdu mēru manu, Ak, taf njetdřbjeji wny ho tež wutrobnje dźakowacej fa tonu drohi pokab, hšžyž ho šandžnych cšžahow dopominam, jato našchi wotžojo neloťe mile pučowacej dřebjach ať k polkuchanju na Woħe šhoma. Tež dopominam ho jara berje na to, ščtož be ho nēbyh štafo. Wšched nēhže 28 lětami dźeđu w hodownym cšžahu lubjo do Břidžanizow te mšči, dofełz be rano jošne wjedro. Wotřidžaj šhewny ho možny wētr je šhewom, taf so kemsšerjo dla hrožajeho štracha domoj pšidiczi njemžadžu a w šhukodnych wšach pšehowomacich dřebjach; šamo hžjo w našdej wch dřebjach njeloťi pola pšehcedow šhwohodpomocaj, dofełz njemžadžu dale hici. Wēdu dla Woħe žeho šhoma do šhwerneho štracha pšidichaji, a hdy by šhmlinošci Woħa jich nješadźerjela, bydu wšidžny šonž woli. Neloťi f tutych šu hžjo wšygnaji, a hdy bydu nēk šažo wožiwiti, kado bydu prajiti! Njetdřby ho dla pšehemjenjaja dšiwati a ho Woħu f wutrobny dźakowati? Wščtož jato my wo tym šhychadamy, so dřbri duchowny f nam pšidiczi, dšejče toždu: Ak Woħo, ščto budje to widjeć! A hloj, my hmy jo wibjełi a dźat budj Woħu, so je našchu modlitwu wšykšadaj a so našde poforne wołanje a šhychowanje pšedw nim potajnje wostalo njeje, kaj hmy. Šakub praji, jo modlitwu praweho wjele šamže, pšides njehjaha dje a ho wro na njemwoczi, ale f bohatym žohnowanjom dele pšidichje. Tak je tež Woħ ton Knjes na naš pohladu a f wutrobny wjele duchownych f nam wobrocziť, kiz w ščerpnotczi dšehanje a bšedenje došonjena, pohladujo na šapocjerja a došonjera wery, na šewka, drohe šhymjo na rolu cšjlow šch wutrobom rošhwymjo a pokladaj fa njehjaha šhromadźeja, kotřej ani mole ani šerlaw njelšaly ani paduđaj fa nimi njetořuju ani te šame njelranu. Na to čhymy w ščerpnotczi cšjakacz, pšidetož njemy njemudry byť ton šwyť, kiz čhymy domo po šhymje žnjecaj a pšed mēczaj a f pšaklanjom škorzi: „Ak, ja šhmy špť a mojej wocaj žaneho pšiba njemidžitej?“ „O štupny“, praji hmy, wšimo, „njemžajech cšjakacz hacj f cšžahu žnjow, kotřej budja tebi šhymjo šhromadźicaj a pšed hacj? Wščtož šajtož cšlowej špije, budje won tež žnjecaj a ščtož šhymjo Woħe žny, budje šawlynt trčoz a f wješefoležu žnjecaj.“ Dajce nam cšjakacz na cšžah wullich žnjow a bažemy widjeć, taf budja žnjewarja, šhwejczi žanjeljojo, našče šhopy šteracz do brožnje njehjefšeho wiewela. Kajske žne pšididbu w widžaru a w nich budžemy pšides mēru bobacze žnjecaj ša šyšy, proštwy, šhychowanjo, kotřej hmy horje f Woħu šłati, a budžemy wšcho dostacz, ščtož možny bebi žabacz, wupřobczaj a pšedcz. Duž je trieba ho f šajtm žnjem pšidichotot-

woč, so možemy wostacz. Šdžy budje prawy šedom šdžerjam, hžje čže ho bšezbžnit a hřešmit pofacaz? Na cšžoz ho cšlowežnja wola štozi, ja to dřbri tež žny bycz. Žeti fo njedja jato bšezbžny wumriecz, dha te njedbri jato bšezbžnit žny bycz; ščtož pať dže jato ščepcizjan wumriecz, dřbri tež jato ščepcizjan žny bycz; ton pať je jato ščepcizjan žny, kiz je taf žny, jato by dřenja wumriecz dřebjal. Ščlajonit dřbri pšehajo hotowy bycz, hšžyž jeho knjes jeho wola. Šobžny ton wotročej, kotřej ton Knjes pšidichedbiť namata, so waduje; wēčje budje jeho na jeho žele šamojenje štajic. A taf pšobymy ja Wab, duchowni wotžojo, a fa žele konfistoricw, kiz wšdo šarjadujecje, so ton, kiz je we Wob šapocjaz ton dobru štať, by jon tež došonjal na ton džen Ješom Křhřtija. Wščtož šh šhodži wokofo je šudobjom, pošnym woby, a hšžej šakřicžku šłabeje wery wuħaba, čže ju wobtrepić a domoriczi. Ale my ho f profetikim šhodom tročtwajemy, kiz praji, so won njebudje nalemjenu ščejnu dolemiczi a ščelny hšžoh wuhabžny. Duž pošhlicze ruzny wopuščjenych, cšjirice wotřede šolena kaboťacy. Wudžje byłni a njehjebje ho, pšidetož Wabč Woħ šhwať a pmožaj. Wōn dama špřawnom wozaj a temu, kiz žanjeye nima, nomu šhmlnoć. Wōn wola t bebi wšedch potunah a njetořaj žaneho, pšidetož praji: Wš wšidžny, kiz šče lačzni, pšojce f wozbe atd. Wotřoz ho jošo, wotpanjenu Šraelo, dha njeham moje woblicjo pšehcedžo wam pšchemiczi.“ A šažo praji won: „Wōjice šem te ani wšidžny“. Štrowi njepotrebanjo ščerjaja, ale škori. Ššym pšidichot, dřešnikow f pošuceje wocaz a niz prawah.“ — Duž šhwalce teho Knjeja wšidžny, kiz na šemi bydlicze, pšidetož wōn je dobročimny a jeho dobrota traje wēčnje. Šhwalce žny wšidite ludy a wšidite jeho wōjsfa. Šhwalce je pšobžno, wēbažo a wy jošne hšewdž, tež wy horu a wy šorki a wšidite ludy; wy šeršotajo a wšidžny šhwnžny na šemi, wy što-dženjojo a wy šolny, wy ščepcizny f dšejžimi, šhwalce Knjeslowe njeno. Škōdzy duč šmal Knjeslowe njeno! Šalclulajh!”

A taf šapacz Wam Woħ je šhwojim žohnowanjom f njehjeb ša wšidite Wabče dšeta a cšjiz njehje Wabče wutrobny, to Wš naš hšidčeje dale wozajic mōšti f Wabčej pomozu a mēr Woħi, kiz je wšidichaji hacj wšiditšon rošum, wobarnuj Wabče wutrobny a wšyle w Křhřtufšku Šewku, našchim Knjeju. Šamien. Wudžje božemje, Wš najchi našlubšči pšehcedželojo a bratřa w Křhřtufšku, hacj ho wola njehjefšiczi wšidžom šažo namafamaj a f nimi Woħa wēčnje šhwalim; taf doťho paťce štafo Woħe, ščtož je pola Wab, a hšžy budje ho šewiczi wšidichaji poštry wšedch štawom, budžecje njemžadomno šronu šhwožicje doťacz.

Tak daloko našch list. Nimanam prawo, hšžyž prajadomy, so je prawje japoschtostli list, pišany f japoschtotkej wery, možu a lubosceji? Tamna Maria Sudanelezej pať, kotřej je šon pšibala, bē teby 36 lětina šhuda šhwalcaja, šłaba a mala po šwonfowanym; jejun non bē pobjanit, haffe pošhōžico šhupi won, kiz bē bebi wona f žplej wutrobny žabada, f našdej žyrtwi. 25. mēcz 1871 je wona 44½ lět štara w mērie wuħnata.

Tajlich duchom pať, šahorjenych wot krafovskej našdeje ewangelisťe wery, budžaj na wjele šronach w rošpřiwodženju šohu wozaj namafacz. Žim wozbeje čže Gultaw-Adolfisťe towarštwom, jim čhymy bny dźakowacej šhwejczenja a wuřadowanja w Šhorjelcu šhujiczi. Šocj je to njemžidimny štať?

19. njebžela po šwj. Trojizny.

Njebžela	Mateja 9, 1—8.	Ephełisťič 4, 22—28.
Pōndžela	1 Šamuela 1, 1—16.	1 Timotheja 6, 11—21.
Wutora	" 10, 17—27.	2 " 1, 1—7.
Šterjeda	" 12, 1—25.	" 1, 8—18.
Ščtwtork	" 13, 1—14.	" 2, 1—10.
Pjatk	" 15, 7—31.	" 2, 11—18.
Ššobota	" 16, 1—13.	Wšalm 34.

„Pomhaj Wōh“ je wot něko njš jenož pola knjeslow duchownych, ale tež we wšedch pšehcedawarňach „Ššerb. Nowin“ na wšach a w Budyščinje dostacz. Na ščtwōřec lěta pšaczi won 40 up., jenotliwe cšžkřla po 4 up. pšehedawaju.

Bomhaj Bóh!

Číslo 28.
8. oktobra.

Četnik 1.
1891.

Serbske nedjeljske kopjenka.

Wdawaju šo kóždu šobotu w Šemoterzj knihišćejetni w Budyščinje a šu tam dostać ja šchwórtletnu pšchedlatu 40 np.

20. nedjela po šwi. Trojizn.

Mat. 22, 2: Njebješte kralestwo je podobne kralej, kiz hwojemu šynej kwaš hotowaješe.

W Božim kralestwje je pšchedo kwaš. Bóh a šwět, Křtyštuz a čłowještwo, njebjeba a šenja dyrbitej šo se šobu šlubitež a šwěrować. Tón Knješ dze kóždu dušnu dom wješć do njebjesteho njewješćinoweho domu. Škrašna hošćina je Boža šlubša s modlitwu a s křelušćom, je šlowom a se šakramentom; wošadni šu czi hobešo w šćenju, předať je tón wotročěť, totřž do Božeho doma wola. To je duchowneho šastojnstwo a powołanje, šo je družba Božjeje hnady a šwój křób šběhnje w Božim domje a w čłowšćich domach, šo we wješću a šrudobje, tež w šwjetnej hodžinje křešćejšjanam blisko šteji a hišćeje pšči rowje t jehnjecšowemu kwašej wola.

Kwaš je najrjeńše šnamjo Božeho kralestwa, wěrný wobraš hójšeho žiwjenja. „Ta potajnosć je wulka“, praji šwi. Pawoł juwu, hšěž wón manželstwo s lubošju bjes Křtyštuhom a wošadu pšćiruna. Runje tal móht šo wot najšeho šćenja prajeť, hšěž Bože kralestwo šo s kwašom pšćiruna. Wošny dostak je w manželstwje kaž w Božim kralestwje; lubošć móžniča dřiž šwjetěz pščečehnje wobaj šwjastaj žiwjenja. We wodacuž hřehow, w žiwjenju a šbóžnosćej šo šlub Božeho kralestwa wobšaknje. „Ja džu s tobni šlub šćinicz do wěčnosće; ja džu šlub šćinicz w prawdosćej a šubženju, w hnadži a šmilnosćej. Šaj, we wěrje džu ja s tobni šlub šćinicz, a ty budžeš teho Knjeja pšćinac. W tym šamym čzašu džu ja, praji tón

Knješ, wuštlyšćec; ja džu njebjeba wuštlyšćec, a njebo budže šemju wuštlyšćec.“ (Šofea 2, 19—21.) Njebo wuštlyši šemju, hšož prawe modlitwu a próštnu s šlubotošće t Božemu trónej šo šběhju. Duž praškej šo, špěwaza čłowšta dušča, na czo twoje žedženje a požadanje dže. Je šwětny lošć, hara šenišćeje wjekešćeje, do kotřej šo czišnyč džu? Je-li to twoje pščeče a žedženje, dha móžeš pšči wotatym škeliču hordošće hnadž juwu hódžinu (šćitundu) šwonšowneho wužiwanja namatač, ale wěrný potoj nješćinidže do twojeje wutrobje; njebo cze njewuštlyšćej. Abó je-li wješele na pjenješach, lošć na šamóženju a šuble, žadanje domy a pola nakupowac, dha hnadž twoje žadanje šo czi dopjelni; ale měra w nim njenamataš; njebo cze njewuštlyšćej. Šwajate njebo jeno wuštlyši šwajate pščeča šemje. Ale hšož je to twojeje dušče požadanje a twoje myšlenje wo dnjo a w nozy, tak by móht šo šbóžny šćinicz, tudy w nadžiji, tam we wěčnu; potom wuštlyši njebo šemju. Dyrbi šo pať prawje modlic, wěćic, šběžic. Šakáž twojeje nadžije dyrbi twjerdže šteječ, a tutón šakáž je ta hnaba twojeho Boha. Najpřidžž tón Knješ s tobni šlub šćinici w prawdosćej a šubženju. Dyrbiš špšćinac, šo pšched Božim woblicšom žadny žiwý prawý njeje. Potom tón Knješ s tobni šlub šćinici w hnadže a šmilnosćej. To je tón twjerdy grunt, Boža wótznia wutroba. We wěrje dze tón Knješ s tobni šlub šćinicz. Tešo dla dyrbiš wěru měč, žiwu nješabłozu wěru do hnadý Božjeje w Křtyštuhu Želuhu, potom šy ty Boža šlubjena nješćita a wot njeho wuštoleny. Šy ty wuštoleny, luby křešćejšjano? Na tute praščenje dyrbiš wěšte wotmolwenje měč. Štaraj

ho wo njo cžaj žiwnjenja i f bojošču a je rženjom a tola tež i f hrobošču a f doruženjom! Wščetoh mjese je jako powoľanyh, ale malo je wufwolenyh!

Rošdželene puče.

Bo nšwltin Zana Wjebriča.

II. Iam.

Wo wšy be ho po fšlónčiny fšhowanju jara wšeménio. Wšču-iti pšchopidnyu hašy kaž mowe bše, tak fo beču jemo tam a hem nefore brojaze džeci wšidžy, dha beču net čještji polne ho domoj wroćajacy, fiž wšofje po fšwoim pučym cžohadžu, bur wšemwšio, ka mjese dale be jehu njebešle džeho pščinješko, ale tež wjerjaty ho na wuščohmaj drapajo, hdyž na dwofaju wšdu fšwomi, kotraž mejšede la pot džemje džeho pšacžice; dželačerjo wješeli dla fšwojeje fašwžby, ale rošmjenčieni na dželo, dla kotrehož dyrbačdu fšwoj fašwžny dom fašobžiča a kotraž be jemu nušny a berje fašwžny cžaj wšofšewjenja pšchifrotšchito — a bieš nimi wšifšitimi namoša ho tež jednu abo druhi, kotrehož jehi fšwedomnije fšofšajše dla wotšwječjenja teho dnja, wo kotražym tón knjes braji: „Tón bebny džem je babat teho knjela, twojeho Woha, na kotražym njebyrbših jare džeho dželačy, ani ty, ani twój šny, ani twoja žwota, ani twój wotročyž, ani twoja fšluznoma džawoła, ani twój ščot, ani zjufowit, fiž w twójih wrotach je!“. A prawy mēr w wutrobie njebešede ničtož. Hdyž pať cžywšda młodnyh ludyž cžewjehde, tam be lute harowanje a fšwječe — wščať padajo lacyščy hoby pščinješchdu, kotraž dšchdu na wječerjoje došpčoščy, a wščať hožy na to ho fšwajščyachy, io buđe dženy hošpola wšo facinje, i ludy hožžinu dleje pječy wšofšajca, hačy by ho hemaf ščo. Wšit dyrbeščy ho jenož fšwatače a dželačeršfu fšuhny ho knjes a fiščice a wšy njebešleju draštu ptačy, kotraž wšwžno w njebešlejšej Wožej fšluzije njebe i cžejšči pšchifšči — wščať dyršim tež wjebeščy, io je njebešča, tat rešače tam a hem. A jato ho wječor fšuhšio fišehde, fšwječehde ho w foršimje, kotraž mjše daloto wot žywje, jato by w Rošedžaj žime wšofšewjenje teho pšchifšwoma byž dyrbačo. „hdyž našy Wšy beby žyrtje twari, tam bebi čjerť kapalnicy pšchitwari“. Wščetoh mjese tajšch foršwom ho cžertwosje fšapal; je, kotraž štea w fšluzije hordohče tyh wječom, hordohče teho cžela a hojartehno žiwnje! A škelo je tajšch foršwomaj — džawo- wano Woha nješy wšchitny kožy a neroštrufšči foršwaj je cžebny a fšwomny muž — tošy nješy ničo hačy poščitny fšluzimnyž teho njebešede. Tawti be tež Wobčšwofšy, fiž wješičije padawoła f bebi cžahnyčy, io jemu do fšuce džechu, kaž mučy do pawožimy. Šaf ho fšwječehde, hdyž po tajšm wječerje neroštrufšči i cžejšči fšwoma a i pšwónje moščimny dom džehče, fšwioe dobre pjenješy io hušeny palenz a io fiščice hordče wšwo wšofšajwšči, a fak by wšom bebi i teho fšwedomnje cžiničy dyrbač, hdyž ho wšideli hrech w tajšch nožach w jehi domje ſta. Zeho fšwedomnije wščať dyrbeščeh wšwemjež pšedw žabnyž fšlinton fšeborahy tolerowju, kotraž ho w jehi fišini fšwajachy. Wšon rad f ludožm džehde, io dyrbi teľa po hožewoščy žodanacyž cžiničy, bieš tym io wšom pšehžo hočyč i nowym žudanimy fšcwajwahače a prawje wšho lošewšo a wšho hrabe njepeščewje wawčnje w Rošedžaj fawoščehde. Tawton foršwaj — Waršeh i wšwem — wješičije berje, io fšwje tuju wješielu tež fšwioe žne. Zeho dla hdyž be ledma fšlónžo ho fšwawo- lo, ho na wuškej rewjanzteš fubji fšwječehde, io be je jašnoščy daloto wšidžy. A kaž fšwomwočy i fšweteš leca, tat i uweť jašnoščy Wobčšwofšy młodžy hožy po cžywšdach pšchibejacy. Wš wnoščy žywčwinoho šorma fšwječachy pošwbenje fšlónčene pječy, kaž wšcwječelwne wjebešče fšweto fšwajo, a kaž młazy porit horje poľajny — ničtož pať na njon ledšwomacy njebešče — wščať wšweto i foršwim fšwelitšch ho fšwječehde a lacyžny wofšcwemjenje a rewjanzje lubeščeh. Zato by ho i tym wotriešioščy i Woha fšworewjene cšwofšewje wutroby fšwofšičy mošla! Ale je wščať pšehžo tak: ščotž fšleš teho žiwnjenja w nanowym domje jašwšwa, tón boryš fa fšwofšimami pšchima, kotraž žuša jemu dawca. Boryš be tež harowaje towaršwto fšwomadžene a jato be potom jebny fšwofšewčehdenje do foršwim pšchajca, ho boryš tež nečto namata, fiž mošehče na harmonizy hročy a na fubji ho reje iapowadžy, wješ tym io ho wšoto wšchafšči bliwow hračžy fšwomadžidny. A boryš be wščo polne buma a fura a pšehš wawčiniene wofšta ho wšwitalwče cžewjerna jašnoščy do cšmy a wšchafšči džiwičy fšwofom ho w dalotoščy fišchješčeh.

Tola wšofšajmy wščo, hdyž ho njebešleštemu wotšwječewju, kotraž be žyly džej tralo, na wječerjoje fiščice fšwona fšwajše.

Wščať w Rošchartowym domje be ho wječerjoje žohnowanje fšwefoče; wotročyž, cžidi, fšweryž cšwofšej, fiž hižo mjese šet na dworje fšluzječe, be do hrođe šchot, fšluznoma dšwota be ho na fšubju pobala — a tej Ernst Wrendel ho na dompucz pšchifšotowaf. Wščo be fiščice i Wšilhelm w fšlónžny fšebaj, jemu wotwešot wo fšwofšy wotpošobadžaj a wo fšwim pšchifšotowaf fšwjo, a pšchit tym be ho pšehžo na to fšwome depomučny dyrbač: „Šlwojela wutroba wumwšhi bebi pučy, ale tón knjes wjebeš ham jehi fšob“. A Rošchartez nanome poľajnje na wšwle fšwobdy be jemu nimala kaž wšcwječenje a pšcwčimno tajšm myšlam fšobny ho lašo jehi wutroba: to njebešwedeče, to njebešohče, to njebešwžiče jemu Wšy cžiničy. O hať, wšutu netš kam, io mejšede horbu wutrobu, byrnež bebi ham to nješwaf. Wščať dšchječe ho jemu iwočy, io by bebi je fšwojeje pšwobohocny, fšwomim fšwifšchifšohženjom, fšwomim tonječehomom hrechwločy wšewelom nešafu ložžičny pšedw Wšohom pšchifšotowaf. Wšilhelm pšcwčelca hačy i wrotam pšcw- wšedješe a da jemu rufu, jato hawtomawca cžy, oba po hašy pšch- ičeha. Wšchdy wšchdy bruhšch netoši młodžy wadošjo, jedny fšwomžničy i hrošny wobličjom a i cžwomny wawčomaj, kotraž njebešohčejte jameum cžwomčejte do wobličja pobladče. Wšwo, wšwofšeh, lašo bešitaj wšy pšwobnoj hromadeš! Štaj wo dnja šenje bytoť a fšwšetaj netš prawej fšworečy na biešohšimfom. Ale wšcho berje, fšwoj ržany wječor bebi fašwžajty. Ernst Wrendel dšchječe ho na wšwemwca dacy; Wšilhelm pať jehi rufu djeržo i merom džehče: „Wšotaj naju na došy, Gšaržeržy fšchewčejtjano! Wšy nješwimo ničo teho cžiničy. Woha ho wočej a jehi fšwome džerječy, ho fšwucha wšchifšim ludožy a moť džawołowo Woha, fiščice ja pšwju hšodne džeržimoy, wšwčyč wo jehi fawje.“

„Waha“, ho tón fšwječehde, „na tebi je ho pop fšwofš. Ale hdyž dšy pšwomawje mečy, potom možu wadišho fšwafšy hieč.“ — A i wšwim fšwemžom fšwafšajše dale.

Zeho towaršch be jehi młodžyj brat, Šherla Gšarž, pačej wšwoto 16 abo 17 let šary, fšwšjerjamy a cšwornocšafny, i cšwom tal fšwomžimay a tal fšwimny, a i tal ržany wobličjom, io by ho najrečeničy młedžny w žyly nšy wšwomacy mošy, jeli io njeby ho w jehi žyšom wawčimny njewarjeršitna hrowoščy wšwajita. Na hrowam, kotraž ho hšioť i nješwimiteš rečy wotčewšidajte, rečehde nešafjo tajše njepeščewje a žadowčewje a i wšwom fšwječehde ho jemu tajšy džimy wšohy, io mošehče ho i fšohja pječyč, fak i młodej wutroby štej, kotraž w nim bydi. Ščotž by jehi wšwot, kaž be runje w foršimje helžu na ho cžahnyč, jato i nimi rewjahče, a fak be jim nješwafšitnje fšwona do wšwca wšofš, io ho cžerewjehomaj, tón dyrbeščy i nušwomny hšwemajom na młodeho padohla hładacy. Gšaržeržy Šherla be hšio po žyly wšy fšwotaj pječy hačy fšwku wšwofšej. Žodny šawom w holi njebe wšcwšwofšy, jano woda pšchifšwofšeta — Šherla pšcwimny wšchite cžewčot, hdyž mošehče pšcwčewje fšwno wšwawca abo nješwobohno hwa popawadžy. A beša fšwawčomaj, kotraž do jehi wšwy wadnyčny. Wšču fšwomem, hdyž boryš fšwioje žiwnenje fšlónčiny pot cšwimem, fašej bebi wšon pšehžo nowe wšwofšy. Wšwčer mejšede fšwby džej i nowa na nješo fšworečy a forat jehi je fšwomomomom rošwadžy, a hdyž jehi wšwobwemjenje fšwefšwajšewšeho fšwba pšchibuje, jehi wšwobhe je fšwajatej fšwofšewju a i wutrobnaj ludožy napomowčeh, ščotž fšwobty wšy tal fšwafšacy, io jemu fa fšwibjetom jašny wšw- hump. To be najmłodžiy w Gšaržeržy domje pšehš nješwofšomny macerž wot młodohče fšwajeny. Zemu by prawe wjebeš wščo, hdy by ho i tymaj dwemaj „rommymaj“ do pšwof dacy mošy, kotražy fšwofšewje bižehče. Tola fšaršdy bojaničdy brat jehi wotbežeha a fšwta narowca fšwofš, io njeby w šody wšofš, jehi domoj wšofšeh, io fak be fšwajaznyž fšwemžom fšwofšom. Wrendel pať ho wutrobnym rufu domowom pot fšwiojeho Wšilhema džej, fiž fiščice i jemu džehče: „Wužy dobreje wšchje; kaž fšwemčy jehi hšobny, io ho na njon wjerjamo.“ Tak ho pšcwčelaj džehčejtaj a boryš be Rošchartez dom w najšwofšim mjerje. (Pšwawčewjanje.)

Wšewšwofšičy fšwofšedemokratije.

(Šlónčewnyč.)

Š twojeho rta fšudžu ja cšel (Zuf. 19, 22)

Tež tamny fšwotaj narčafšta Wšot fišy wšchje fšwojeje nje- fšlónčene fšwobohocničy tola je fšwofšedemokratij fšwibwje. Wšon, fiž bešeh w leče 1878 fiščice rečimy wo wuškej fšwofšedemokra- tie fšwomadžimje w Bawrinje, fiž tešdom dnowštemu pšwajerjaj Šwšwerez napšcwčimno fšwpi a „popam“ hrowožaje fšwome pšchifšwofš:

„Głównie wolne rachmowanie i njebieżami, waśń czaśnił je wot bękał, je iedń pśchē mēru wjele, wotbēje młodych ludźi, do społ-demokratifichō lēhma cłahnet. A hac runje je wōn pśchēgo dale na łewizy stupa i je dołho hjo wuprajeno anarachiś, tola hiśchēgo 26. januara 1890 „fozialdemokrat“ wlydchē pśimow wot Marza, Kalalla, Liebnichta aid. też wlychite pśima, wot Zana Mořta wudate, hwojim ludžom poruczaje.

Hdyż tute wuprajeno, kotrēž hny tu podali, hjojchimy, ho fozialdemokratam tola wjazy radzić njemōje, tōra porofo, to je fozialdemokratiya hiesobnoza w hwojich wuchōdach, wot ho potolacz. A nichto jim wjele njebudze, hdyż woni pręja, so je hieszarjami w imajfu stęja. Wōjno drje je, to wobsładnimojimchym wobjerajm fozialdemokratow ho tajke hiesbōwje, hroble a njepřisłitojne wuprajeno njepodobaju, dofelz jim hiesbōwja; ale wone hu tola hswjēne a ho je hwieta pśichinjelz njemōja. Ze nafne, so ho tute wuprajeno wotcho dale hies ludžom rośkřerija, ho bydu ho tym wozeci wotewrile, hiśchē hiśchēgo zku wēz na łohle ranjō bjeru a hēbi fozialdemokratow dła joneho wobmyřlenja njeczinja.

Wotbēje ja wozmjanje, kotrēž dzełżja fozialdemokrato njēto na kraju wjejez a kotrēž hu hjo łopozelzi, hu hēbi fozialdemokratojo pśchēz tajke wuprajeno brōt hieziwili, kotrēž budze ho pśchēzjowo jim ka mym je wlychē wotrōsčjō a nadbjimjō też i wulkim wupředchom trjebacz.

Nada nowin „do předa“: „Wotstajeje wēru na wokoji“ a wuprajeno wudawarja „Barinifich ludžomach nowin“: „Hdyż ho na kraju hnt na njepředchōtstwo pśchēzjow wērie potōzi, budze stroma pśimowarjow hnybić — pśidēpōdže pśichidnje. Hiesch-lefke lēhōtne rēczje: „wēra je privatea wē“ wjazy žanje wozmōżne nimja. Sozialdemokratiya je hswjone hrołnata ja najdēje wērie njepředchōtstwu stromu, pśchēd kotrēž budze ho wērijazy krajny lud jamańczj.

A lchto budze krajny lud hiśchēje wjazy czińicz, na tym joneho dwēlanjoma wjazy bycz njemōje, hdyż je ho jemu rośkřeritō, lchto „fozialdemokratiya“ wo „buracz“ myřli a rēczj.

„Barinifich ludowe nowiny“, kiz fozialdemokratifke myřli ja stupa, hu w hestembrije a oktobrije hantženeho lēta wchēlate na stanfki pšikale, kiz wo „buracz“ jednaju. W tutyh nastarfach hu woni wēstemu wlagel hlowo daki, so by je hwojebjo najhōjnjenja pomjedba a ho wuprajil wo myřli: „Sochtō fozialdemokratojo wo buracz myřla.“ Sozialdemokratifke nowiny dołz njepoczjntow pojmenowacz njemjōdja, kotrēž dyci bur wēczj. Woni na krajny ludu niczo dobroho ujewořtaju. A to stawa ho — hacz runje je to pśchēzjowu strowomewu wozmōje — w tym hōjnym wozomklnjenju, hdyž dzełżja krajny lud sa fozialdemokratojo dohczj!

Ho myřli fozialdemokratifchō pšipociela je bur „hieschler“. Tute „hieschlerstwo“, wot kotrēžho ho wchō cziłwite pōdchēzjōcje a pōdgrnā, je jakožne hnyřlenje, kotrēž žule wachnje hieschlerstwanfcho bura wobnēje. „Zy njemōdžic, hdyż ho burow na hswēdomje prawchēch, žaneho praweho wotwōlmenja dořacz.“ Tute „hieschlerstwo“ ho wotbēje w nabožnjich wēzōch potajuje, hdyž ho woni jeto tojzy wopofajaju, kiz hu joneho hswōntownego „hwojezj“. E tutyjm hswōntownym wachnjom woni też k spowjōdžj djeja, wot kotrēžje burjo joneho potepředajnja domoj njepřidinjēbu; pśchētož „wchitō je hswōntowne“.

„Hdyż bur k bideb lēte křija stupa, — tajk pšikaju fozialdemokratojo wo buracz — je wōn wjeřchē, hdyż hdyž ho wot hrowjebje hacz k wotstajaju dzełżic; hdyż wōn pśchēd zyrkwinē durje stupa, je wōn tola saho tōn hary.“

Bur ho njepotēpichj, wōn na hwoju křazenožj njemyřli a njēcha tež porokowany bucz.

Bur też žanje luboćje k wērnōczji nima. A runje taf hřabaty a njemēty je wōn też, hčtož „hrownowic“ nastupa. Eprawnowic je jemu hswōntowna wēz; hdyż to njewobsehbžōwany czińicz mōže, dła njewilni na potu dale hama.

Burjo dje hlowo hēbi sa czińicz stęja. „Hswōntowne pśchēcjelne wachnaje je jim kiz mēd; woni hēbi dješ hlowo najpřesčjē pšchēja; mōja pak hies hōbu taf tež saho wopomniczj, kajki cziłowjet tōn abo drōjt woprawdaje je.“

„Burjo hu wuřmēchērjo.“ Woni drje berje wotwōlmoja, hdyż ho jich prawchēda, a hdyż priedz djeřch, hiśchēje i dalkota hieschschēch, hdyż wo tym ho hwojō rēczja, lchtož hny k nim prajil. Woni hēbi myřla, so maja wchōzjz ludjo tajke tūpe wulchi, kiz wōni hami.

W czińle tutyh nowin ho bur joto hny wopřibje. W nich ho n. pšch. pšchē: „Wola bura ho tamna dżwina hupozelz potajuje, kotrēž w tym wotbējje, so cziłowjet njemōje nēcižjēgo podawki, kotrēž

ho wotoko njeho stawaju, prawje sapschijecz a rořkubdizc. Taf bur „kiz hiepy pśchēz žiwjenje“ stupa a je „kroczel po kroczeli hēbi a bruhim wobchōzjōcny.“

Dale rēza: „Bur czińija wo pśchēmwēdczjenju nima; wōn njēra, lchto to je, hdyż je cziłowjet pśchēmwēdczjeny.“

Eřonēcjanje ho bur wobrusaje, joto by na najwjeřchēj njeczińiřczi žiny był, joto by wōd pšichōtřejcom hswōntownego dobroho wachnija najmēřchē njepřisłitojne wumjēł.

Kak fozialdemokratojo nald burki staw wōhanjēbjo, dycrjēti wchōzjz burjo hieschschēch. A hdyż potom fozialdemokratifaj jawēdny pšichidno do burifich wōřadom, ho bydu tam hwoje hřromadżinu dzełżeti, potom njēch ho też bur joto tōn wopofajaje, kiz wē, lchto ma ho tajki ludžoch dzełżecz a kiz jim najpřichōzjowu stupa a na jich bładju njepokřudna.

Hlabajēje ho fozialdemokrato, kiz drje i liřchēczjēřiti hlowomi ho k wōm pšichidljaju, kiz pak hu hnuřchōch tōrbaze wchēł. A so woni na kraj pšichidz chēdja, to woni hawnje wuprajaj; lubzi na kraju jawjēcz, to je nadawł, kotrēž maja ja pšichōd wō wozmōmaj; duž kēdžōwicz hswēru, budzēje hōtowi wozmōwacz ja hwiatae pōřkady hwojeje wēry a hwojeho hřōdja.

Robota.

Njehōdji ho přēcz, so w wachjim czińaju wulka njepokojnōczj w ludu rēzi. Njichōt njēje je hwojim položonjom hřopotom. Kōdzy hēbi myřli, so ho ho jō na hwiēcje, pšchētož wōn njēhlada nize, ale pšchēgo wlychē hēba, wōn njepřimina abo njewē abo njēda wjedzēzi, taf w hantženych czińach, a ta fak czińjo ho najki wōjōgo hiśchēgo pšchēd 60 abo 70 lētam mjēdaju. Za jo wēni, ja bym jo wōzoł. Za čhu tu jenož na jēne, na robotu w Sērbach hřromiczi. Bur dycrjēlke lēto wōt lēta wotrōciza a pšchōch hōjow abo wotow, hřatrowni dżowtu abo wotrōciza hřiejelz dzełżicz; tuzi mjēdaju tam hōjdzicjeli dzeławy dzeł na robotu jēcz abo hieč a darmo hnjeje pola, kufi, hary, hdyż ho wōbhymaju, wōbhjēwōczj. A hñjōstaro mjēdaju w hñjēnim czińaju pak 12 pak 20 pak 24 dnjow roboty. Rōdže ranje abo wjeřōz, pšichidnje hřōbar abo hējtman hacz, hēcz ma bur wōs abo pšch abo brōny, a hřatrowni, hēcz ma hōpac, wotku abo hřabje aid. hēbu tracy. A w hñmie mjēdaju robczjenjo hñjōwje žita mōdžic abo hñjēje wēczj do mēřto wotbēz aid. To bē jena robota. Druža bē ta, jo dycrjebaj na Wlachach wchōzjz młodji hōlzy a wchidne mlode hōlzy na hñjēzi dnjow pšichēz, hdyž mjēdaju ho do rjadu hējtawca. Njēto hēbi hřōbar a hējtman tych wubrajōdzy, kiz mjēdaju na nome lēto na hñjēzi dnjow na hñjūbu pšichōzjōwczj. Potom hōtkē hantžajō hēbi burja hwoju czińelz pšichōtjōczj. A kajta wulka mīda ho na dworje placielchē! Dżowla dōbra potera a wotrōczj iři toterje na lēto a hōdzy tydžni pōkrtu czerneho hřibēha, kotrēž nichto jēcz njemōdželē. So wchēda hēbi jōn doma sa hēřiti wumēntidya, a hñjēzi hřibē tam potom hřōt dostawajē. Hōlzy dycrjebaju n. pšch. wlychē hřomadje w hřumarari na wōřkēfowijōz tajk mjenowanje „hrowajēz lēty“ nezowacz, lchtož bē tola jara wōřidne. Tēcho dla lamoziczi hřōrich přadu pola hñjējtwa hwoje dżowki wot tajke hřubzy wulpicz, lchtož so, kōz ho dopomniji, pšchē mōjeho nana, kiz bē w Tradowje i ruzjarjom, Tradowicel Welentcz rjanje hōnyj poradzi, to njetrjebajchē na wōřidnu hřlētku potajiczi. Tajke wēbudaje wōbhjēnōczje hu mi najomje i Dēberz a Tradowa, kotrēž wby jenemu hñjējtwu hñjēchschēzi, je Sławowa, Lubpōłchēza, Żyra aid. Sřobodni wot wlychitich tudle robotow bechu hōwchōzjzj pōdanjo. — Sochtō dha bydu najki nēcižjēzi hōřōporajo a czińelaw nizej prajili, hdy bydu ho tajke czińy saho wōrciēti? K czińom dha po tajkim ta njepokojnōczji, hswōnticzi a njewēra? Hdyż budzē njēz ludem saho wjazy hřopotnōczje, hswēry a wēry hñjēczj, hdy te hōwjo rjēhōzj a hřōwomijōchō na hwiēcje. Jan Wleba.

* Sochtō pak bē w rēdchōjim czińaju hawomjōczj? Kōdzy robczjanista burka domjaja dżowta pšichōtjōwczj wozmōju stajchēzi wot sa toter a trawu hōbu dořa, bē to jamozija, hdyż pak to toter a dnē trawje hōbu dořa, bē to hōbata njewjēta. A dzełżja, hdyž hny roboty hieziwjen? —

Jurij Emmerich a hwyaty row w Chorjezju. Włchi wjeźortny Chorjeřfisch tofu tam, hdyž drosba do Wlyřje wjedze, namafła ho jedyn i najbōżimichōj pomnikow stareje pōbożnōczje, hlawne a woprawdaje te w hwojim wachnju jeniefje pśchēdłajenje hwyatēgo rowa w Żerujalēnje po mjēřchēj mērie. E so łozajonjom tuteho hwyatēgo rowa ma ho tak: „W 15. lēřtofu bē w Chorjeřju žiny křiez Jurij Emmerich, hny wōpatēje a wotbēwneje mēřchējanfje

šmóvijo. W jeho naróvny domje, kíže téhdy y méščjanoštu (bürgermeister) řejčjateho méšta, bě jara pobojne a čkneje živjenje, ale na šmóvjich wjele pučjowanjach nowuřny Jurij lošte wječnje a ryčerije ľabderjenje. Žonam a knježnjam bě wón wožbeje stroičny, pľedetoj wón bě rjany po ľdajčiji a móžejše jara derje a ľhadýj ředčej. Š toľtimi tľumščtami njebě jemu čjeľto, wutrobu čkneje knježny y mjenom Benigny Horičejez ľabudjčij a ju wo jeje njemiońčij ľjebacj. Zeje nan, kíže bě y buľenitfom, ľabache, jo by Čamerich řoj s jehu dźowtu woženik a ju ľoľo ľ čjeľčij pľichnjeľ, ale Čamerich řorda řmóvja nječajeľo nicjo wón tym wjedbeč. Tole wobanijenje rořněmja žyľ ľtaw ľufnitarioňu a da hjoľo dawno wulfenu ľidjenje y pľečejnio ľordym ľščladatm wo ním ročjo. Nľastuľu ľbečij. Zľetel paľ ľhoľajše řečňmka pľečez nľakodjenje potuľy, fotraž řo Čamerichomemu ľabany po wotofčjahanju derje ľubiejše, ľofajše jemu pučjowanje do Žerufolemičij řwajatyj měľtoľ, fotraž wón teľ w ľečje 1465 nľastuľy, pľečez čjoľ řo domjagjch ľľeľow ľimny. Wě paľ jena w Šhorjelju, fotražjž bě dźelene wot Čamerichja jara čjeľte, to bě mloda a rjana wdowa y mjenom Agneta Žingerina, fotraž hjoľo dawno řtadbu Čamerichja ľubodajla. Zola ľubofčj wě řebi pomňacj. Wona, řo do wnica pľehowbeľawčij, ľa nim pučjowajla. Čamerichj njebě maľo pľečľhwoľany, hđjž řo jedny dźeľ žyľy uničj čjajeľ pľichľamľny, fotraž jehu na jene dobo y mjenom mjenowajla. Wona wofňhowna na žyľm pučjowanju řwoju mničowľu draľtu, taľ to ničtoľ njepřnyťu, to bě žona. Pučj dźeľeč pľečez řow Činai a pľečez arabľu ľučjčim. W Žerufaleme řpólna Čamerichj ľ řwójemu wulfenu řpobľiwaniu, řo na ľežomńčij wofelo řwajateho rowa a drubľij řwajatyj měľtoľ dźimnu podobnočj na mjenowoneľy řtronu pola Šhorjelja, a wón wofľamľny hjoľo teľdy, řwajaty row w řwojim nanomym měljče twaricj. Čamerichj doby řebi w Žerufaleme wulfu čjeľej, pľedetoj tam jehu ryčerija řwajateho rowa řčimčim.

Šo do Šhorjelja wročjwľšči, hđzej bečju na pľjedawšče řwaby ľabjij, wofňvejčij řo žyľ řwromabneľu řečľemju ľuteho měľta, fotraž řebi jehu w ľečje 1483 ľa méščjanoštu wľuľwoli. W ľečje 1476 paľ poba řo drubi raš do Žerufalema. Tón raš řo pľichľamľny čjajeľ ľaľľteho wójmođu Albrechta Wutrobiteho a wľa dľa řwojeho twara molerja a twarjeľe wľďkřta řobu, fotražjž durbjčejtaj jemu řwajaty row wotřiwokľawčij. Drubi raš řo wročjwľšči ľapocja wón twar, ľajťjž řo hđdejče djenba wđjž. Ze wjele teľwje pláčjč, ale Čamerichj móžejše to wuwjelij. Wě taľ bobaty, jo jehu Wľter Šhorjelľeľo řrala mjenowajla a ľud jehu ľa řkoto-čimierja djerčejla. Wobbečejelše měľto Čaľenberg a 17 wľřow wofelo Šhorjelja, hđej nim wjele ryčerijčij ľubľow. W měljče řuľečelše jemu řyľow domom. Měľto je wón jara řkucze wofňvejčij, pľedetoj řo powjeba, jo te řaz méščjžona wotprawjč daľ jeno teľo dľa, doľeľjž bě řo w wobwročjenym řoľuľdu je řwojeľ jžni a se řwojimj dźeľčimj do řupjelow pobaľ, řo by řebi ľ nimj řort čimčij. (Pľečejnio pľehowbeľatľu Agnety Žingerineje paľ njebě taľ řruty) Teľ řo powjeba, řo je řwojeho ľaľrobnica powjebňwčj daľ, doľeľjž je wotpadňeny řak jebđ.

Křtie eľeion. Šľmy nľčim ľubym čjitarjam pľečed řkřtľm wón řwone ľalleľujah w nľajše ľiturgijj powjedoľ. Čžemju dňeľj žim řkřteľe pomucjenje dačj w drubľim ľiturgijľtam řpewanjem, mjenujaz wón řwone: Křtie eľeion. Křtie eľeion je teľ prawje bibľiľte řkwow a je ľ gřichľjľte řečje wľate. Měľta paľ do nľajšje řečje pľedelojenje: Křtie, řimľ řo. W řtarym a w nowym ľakonju namofa řo tónle řľoľ w pomoz. (Pľ. 51, 3. 123. 8. Mat. 9, 27. 15, 22. 17, 15. 20, 30.) W ľapochřtčimj čjajhu hjoľo řrejebalše řo toľe řyľchowanje ľ trojenicjľenu Wofnu: Křtie eľeion — Křtyčejelje eľeion — Křtie eľeion! w Wozjch řľuľľach. Nľajpřjedju řo hřowadje je řhřowadnej žyčľwneje mofľiwnoľ abo ľ ľitanaju řpewalše, hđzej wofbaha řoľdu jenotľiwnoľ wot duchowneho řpewanu řpřitw a je řwojim Křtie eľeion wofňwjerđij, fotraž wajšnjeľe mamy řiľečje djenba na potuňnyj dňajach. Žyčľje je gřichľje řľow wofňhownata, runje taľ beřejľe ľamiej (ľawernej), řoľjannab (Křtie, pomňaj nam) a ľalleľujah (řhwoľje teľo Křtie), řo by žyľ řiľečejčjantľwo wjčľeľ ľeľtľotľow a řraľow řebi řwojeje jednoty wěľte wofľato a w neřotřjch řľowach řo ľ Wofnu w přenjoťnyj řečjach wofelo, w řotřjčj je řwj. Duch nľajpřjedju řečjaj. Wřone potľajna na řiľtoriju a řoňženečjľ žyčľwje a řpobľeľaju řobľab ľ řľeňemju čjajeľ, hđzej ľudje ľeľmeňenje řečjow taľ wľcho řubňewňtľwo řrečja pľečľatčj a doľyčerjľa žyčľel w jenej řečjľ řpewajč.

řchwalba a čjeľej a wudročej a dňak a mój a řhwoľčej ľudj řakřtemu Wofnu wot wěčňotčelče do wěčňotčelče. Šamjen.

Hjoľo wón deľach řo ľeľtaju řľawu na řřwľľľřwofňwom čjeľe pľečj wđejej wľečľalofčej řwojeje řraľneje a mačľneje řečje w řřwromabny řoľuňmenju teľj řľowom, ľ fotřpmjž je řo Žřacelľ ľud w Wofňľřwofňw a Davidowym čjajhu a pľečj Knjeľowum řewjenju ľ mofľenjom, řľwalenjom a wľuľňawanjom ľ Wofnu wobwročjaj.

Š mňiwonarioňej žonu pľečjňe w pľečd řkřtľm řiľečjena indľiľta řona, fotraž móželje jeno řwoju řečj, do Wartinu. Pľečejčelnjza mňiľionľwa da jeľ Wofnu wartu te řľowami: Žyľu (Žeľu) — Ğalleľujah! — Šamjen. Duľ řo ľaľne wofčjo w drubny wofľečju řwěčejelše. Indľiľta a nľeľta řiľečejčjanta beřčejte řebi řoľymjeľ.

W potom? Š řtaremju Wřilľipkej ľ Neri wřčimđje junu wjeľejej mľobženj a praľi: „Wjeľel řo ľo mnu, ľubj řtary nano! Nľeľ mam řřeđi, řo mójju wľuľu řľalu wopřatčj a prawjľimj (wučjenu pravom) byčj. Nľeľto je moje řľoje řotowe.“

„Derje, mój řwjo“, dźeľeč tón řtary. „Nľeľto wbečjčj ty řapocjčej řľine wľuľčej, toľa — ľšto potom?“

„Ša řľi řeľi řwoje řpřuhowanie wofľteju a wbečjčj ľ čjeľčju řo ľ wofľečej řľule wročjč, a moje pomolanje nľaľuľju.“

„W potom?“

„Řotom ľudu wľřu pľľnočej neľofečej, wote nľnje ľudja daľofa ľ řečřerofa řečjčej a wřčjajž ľudjo, wofňebni a niľjž, mje wopřatja a řo mi doľerje.“

„W potom?“

„Řotom řo woženju, a řwoje dźečj taľ wofčjahnju, řo mójje njeľřto ľ nič byčj.“

„W potom?“

„Řotom řo na wotpocjľimj pedam, ľudu řo nľb řľoľu řwojich dźečjľ wjebeľečj, jčj ľubofej wľuľčej a ľmjeľu řľoľowny wječřor žiwjenja.“

„W potom?“

„Mň, pľečego njemóžemju na řwěčje wofčjčj a řľuľj byčľny mofľbi, to dobre byľo njeľu, — potom wľčľat, potom — dňerju wumřejčj!“

„W potom?“ řo řobojny řečjčjny dale wopřačja, mľobžnja ľa řwaj pľčimjannwčjľ jemu do wofčřow řoľčawa: „Mňj řwjo, a potom?“

Duľ mľobženj wofľeđny a řapocja řřečpotočj a řľyľi jemu ľ wofčřow bečjčju. „Mňj dňak, ľubj řtary nano“, wón řľončjne praľi, „ľa řym nľajwajšnjeľe řabjľ — jo je čľowjeľe ľofľene junu wumřejčj, potom paľ to řudženje! Mľe wot dženňuľľeľeľe dňja čľu řebi nľajpřjedju na nľajwajšnjeľe mňľčjeľ a řobľeđni a nľajwajšnjeľčij řoň mofľeľo žiwjenja nľajpřjedju a pľečj wľčľemje wofčřowoj mtečj.“ W mľobženj dźerčejch: řwoje řľow. Duľ mľobželče teľ w nowym, Wofnu řwřečjenym žiwjenju je wjeľejteľ nľđjji na to: a potom, ľčtoľ ľa njeľo nicjo ľaľofneľeľe wjazy nje-měľejše, řebi mňľčjč.

Wudwľ ľ pľčimjenom „řwajaty“, řřanowľľ řral, praľi: „Třojateľe wofňtrepjenje, fotraž je řo mi w řwajateľ řiľečjčjny žoľľo, je mi wjazy řľodne řačj řľawofľa řřona, fotraž nľeľto na řwojeľ řľowje řoľču.“

20. njeźelja po řwj. Třojjžj.

Njeźelja	Mateja 22, 1—14.	Čřpľeřľiľčj 5, 15—21.
Pondjela	1 Samuella 16, 14—23.	2 Timofeja 2, 19—26.
Wutora	= 17, 1—19.	= 3, 1—17.
Čerjewa	= 17, 20—31.	= 4, 1—8.
Čwtwřt	= 17, 32—51.	Žitůľa 1, 1—16.
Pľat	= 18, 1—14.	= 2, 1—15.
Šobota	= 19, 1—18.	Wľalm 20.

„Pomňaj Wob“ je wot nľķta niľ jenočj pola knjeľow duchownych, ale teľ **w wjčľeľ pľečewawľnjach**, „Šerb. Nowin“ na wřach a w Wudjčimjeľe doľtačj. **Na řčtwřečj ľeťa** pláčj wón **40 np.**, jenotľiwne čjľľla řo po **4 np.** pľečewawaju.

Pomhaj Bóh!

Czisko 29.
15. oktobra.

Łétnik 1.
1891.

Szerebke njedzelske łopjenka.

Wudawaju ƙo kózbu ƙobotu w Szmererzj kniƙicjiszczetni w Budyŝcinje a ƙu tam dostacj sa ŝtrowórłétnu pŝedpłatu 40 wv.

21. njedzela po ŝwi. Trojstju.

Jan. 4, 47: A nekajti kralowŝki bęŝche, teŝo ƙyn lezeŝche ŝhory w Kapernaumje. Zato tón ƙřyŝtjeŝche, ŝo Zeŝuŝ je Zidowiteje pŝichŝchol bę do Galiŝteje, dzeŝche wón k njemu a proŝeŝche jeho, ŝo by dele pŝichŝchol a wuŝtrowił jeho ƙyna.

To bę prawje czeŝti ŝchizjil, kajtjz je męł tónle kralowy ŝajtojnik. Na jeho ƙyna bę czeŝta ŝhorocę pŝichŝcha, duŝ bę ƙo jemu tón hólz durbjal hię lehuęę. Leđy pał bę jeho nan ŝyto wo tym ŝaŝtjuŝchal, ŝo bę Zeŝuŝ k nim do Kapernauma pŝichŝchol, duŝ ƙo ƙynđom ŝebra a wŝcho ŝroŝchtyn k Zeŝuŝej poda. Do njeŝo ma wón tu węru, ŝo budę mól wón jeho ƙynej pomhać. Tajtiale węra pał bę ŝa njeŝo něŝyto hódna. Něŝyto hódna dyrbi byęę teŝ ja tebję wiŝcha węra, kajtjz moŝŝ ham we wutrobje. Woŝebje teŝdy dyrbi eŝi wona něŝyto hódna byęę, hđyŝ nuŝa na tebję dęe, abo hđyŝ ju hię moŝŝ. Tajtiale cęaŝy wiŝchal kóždemu rad do domu pŝichidn. ŝchtóŝ nima węru, tón budę w nuŝy wiŝŝon połny njemęra. Tajtiale cęlowjeł pócęnje ƙebi potom wŝchudžom do wŝŝeŝ rólŝow hanjeć, hać jemu njemóhł tón abo tamón wupomhać, hać ƙo hałle na wiŝŝem poŝledku na to njeđohlada, hđę byłe te durje, wo kotreŝ móhł ƙo dónić ƙapacę, to ręa: pola Woŝa wo jeho durje. Takle nekile cęlowjeł pócęnje Woŝa proŝęę. Ale wón cęył męcz teŝdy najradjioŝ, ŝo durbjal jemu Bóh duŝy pŝichńęć pomhać. Hđyŝ ƙo jemu pał Bóh ŝhwilu ŝ pomozu bli, potom ƙo tajtemu cęlowjelej pócęnje ŝyŝtacę, duŝ ƙo pócęnje na Woŝa hórŝchjęć a na njeŝo ŝwaricę.

Alle hđęŝ ma cęlowjeł węru, kajtjz je męł tamón kralowŝki, tón ƙebi duŝy wę brawe durje namatać: wón ƙo k naŝchemu ŝbóŝnkej nastaji. Takle budę jemu na jene dobo te dny, hđęŝ bę na njeŝo cęerpjenje pŝichŝcho, prawje rjane ŝohnowane dny. Tajti cęlowjeł teŝdy ŝpóni: „Ja mam tu lękarja, ƙiz móže na mni ŝame dęiny cęinicę. Spodęi mi wón dobre lękaŝtwo dawu, niŝdy ženje pał ŝa nje jeđ. Š pomozu drje druhby njekhwata, — ale hęŝ njeje bje wŝejeje mje niŝdy ženje njewoŝtaji.“

Maŝŝ węru, ale je eŝi, kaŝ by ƙo Woŝu njeŝalo, tebi duŝy je wŝejeje nuŝy wupomhać, teŝdy ŝmejeŝ hię na tym duŝdne ŝmęrowanie a woŝŝewjenje, hđyŝ ƙebi ŝhwilemi dzeŝŝ něŝyto ŝ Woŝeŝo ƙłowa wucęitacę, abo hđyŝ ƙo dónđeŝŝ k njemu modlić. Takle móžeŝ ƙo, hđyŝ by męł wutrobju wobęęęjemu a tyŝchemu, ŝaŝo ŝ nowa ŝbęhuęę, a budęŝŝch na to tał ƙylny, ŝo budęŝŝch móž w tajtmle ŝpytowanju wobŝtać.

Š Woŝa tajtiale troŝŝt je męł něŝdy ƙiob we wiŝŝem ƙwojim wuŝtkim huŝjenŝtwje, dotelę męjejeŝe do Woŝa węru, a to tajtu, ŝo ŝ njej niŝ niŝdy njekhabaŝŝe. Na tajtiele waŝŝnje bu wón we wutrobje ƙylny, ŝo ƙo jemu niŝ kuŝa njeŝaŝŝe poŝtuchacę na tón huŝjeny troŝŝt, kajtjz cęzychu jemu jeho pŝečęęŝlo dawacę, teŝ niŝ na hęŝbóŝny radu, kajtjz cęzyŝŝe jemu ŝama jeho ŝona dacę. ƙiob njeje męł ŝe ƙwojeje węru hanibu. Tónle kralowŝki pał teŝ niŝ, a ŝchtóŝ je ŝchęŝŝjan, a ŝchtóŝ ma węru, tón ŝ njej niŝ kuŝa haniby njemęje. Hđyŝ woła Woŝa ręa: „Nętkle bu tu cęaŝ, tebi pomhać“, teŝdy ƙo na jene dobo ŝ njejeŝ pomoz na tebję pócęnje kaŝ ŝ rękami leć.

Dobreŝo pŝečęzela męcz, je wjele hódno, to ręa:

tajfhego, kiž eže w nudy nihdy njedna wopušćejeć. Wěrjazy křećećizjany pať je (ščtož tole nastupa) spodji derje saitarany. Dotež sa won weter, toho dia mē hebi won tež puć k najpřednemu pšćećejej duży namatać: tajti pšćećel pať je sa tebe twój Wóh a twój sbožnik.

Alš, woprui dšat! Wóh je eže wjedł tať rjenje
 A jeho křtozcoť je eži stajnje křwěćiko.
 Wopušćećizj njeť wón tebe ženje,
 Čži wćećnje je sať nowe božo sřhadžalo.

Alš, woprui dšat! Tež sa to praj dšat jemu,
 So je eže domapřytal s rudenjnom.
 Wón ženje myšle s nami nima k řemu,
 Nē, wón naš je wšćem ežejniť k hebi dom.

(Wšćedny Boži Křićo.)

Roždělene puće.

Po wěstijm Jana Wjediřha.

II. staw.

Wako njedělowe bē ho po tutym njewjeće mnyho. Žně bēchu sbožownje dom řhowane; tam a hebi bē hjo i bjojnjom apyćicow křetowanje křićeći, i fotorniz ho nowe žnjowe jochonomanje přeni roš pšćerpta — duž jedny dšat Ernst Brendel blēhy a nařtozjenu do Reichartz doma pšćibježa. Wšćidnože je řubnej wopušćizj: mištra Wastar, wobšćežer řiponeho mlyna, muž w wšćichdž řetach a řetno tolsti, bē ho po swojej žoninje Janerczi do wicja dat. Njejpěćež drje tať, so by ja wopřija paćećizj durbjať, ale bē pšći křynum mnu tola pnyćež, hdyž bē roz řiřćećizju wjazj k hebi wjať, hač bē jemu dobre. Wotom ho ežerwenjeješe jeho wne wobliczo a jeho duży jačleše woznje. Tajti bē hač bē pšćipodnjny tež k Ernstje do mlyna pšćiřćoť a bē ho řynyl, dšat bē i řubofotny řydnjenjom panš. Nařtozjany Ernst bē wo pomoz wolať a jako bē i wotročkom wneřeho ežejeřho muša sbožownje do řemoti pšćinjeť, je wotročj řynudom do wěita ječž durbjať po řetazja. Žon pať mištra pšćerptawořizj je mēniť, so je řiřćećiz žnjowenje w nim, ale nōž njebudže pšćećeracj. Woža rućka bē jeho řajala.

Šuboto hnućiz řtejaču Reichartzy wokoło Ernst, kiž je řtozřbu wobřawřam: Wěť ja tež njewědanj djeje w Rodczach wotacj. Džō mam řnano řiřćeće řhwilu jako řat-wobžer ty wotacj, dšā dořtanje tola mišćitrowy pšćiřćodny řyn mten, kiž je wšćoť jeno na jeho řnjerećeć čjakať. A tōn njewoznje žoneho wozmožnja a hdy by toho woať, dšā ja njebudž wola njeho woať. Wón wšćoť njewože nje řtrebać, pšćetoz ja njecjinnju řebu, hdyž eže řudž njebać. Duž durbimyo ho dšćećiz!

Warczin Reichart bē řuboto hnuť ečjho pšćipokřiwuť, a jeno napokřebduť prajiť: „Řnjere, njebdž do řuda i twojim wotročkom, pšćetoz pšćeb tobu řadny řwom njeje.“ Wěť da Ernstje řuku a dšće: „Daj, mōj řym, hdyž je Woja wola, dšā njewože njećo pšćećizmo nje čjinnjč. Žel pať budje mi, pšćetoz ty řy ni řuby a i tobu wotěnzje jenićka řudša, mo fotrež wěnu, so eže i nami temu řnjereć řhwicj. Tež řodšednu dšćowonem budže wulka řolocj, hdyž njedjeřa twojnu řćeru řuřnju a twoje nutne wobliczo wjazj řemjčach njewidž.“

Reichartez macj pať řetře hebi wocjiz i mōdřym řćořuzuchom a řtozřeće: „Alš, Ernst, ni wšćoť budže, jako by řyn woe mje řćoľ. Wšćidž jeno řiřćeće prawje řytoť k nam, so eže tola řiřćeće řhwilu mny, hdyž ho potom dšćećež durbimyo, ač, řym ho hjo wot jich wjazj dšćećiz durbjeť.“

Wilhelm bē njelocjo pōďla řtejať. Wřohaba na pšćećeřa a pōřkřaba na jeho wopwědjanje, bjež řym so ho jemu womať řhwjso po řizomaj řanjach, jako Ernst wot bljřteho dšćelena řećećež. Džōž pať čhlyče ho tōn do wopušćećeného mlyna k wřećejemu mišćitřej wodać, jemu wokoľo řćije panwřizja a wjeľozbjō na jeho řēn mřnjnřu řuřnju wotacjše: „Alš, wōj řratjře, hdyž durbimyo jo tež rošřořnowacj, njeje wěno, wřanjenemoj hebi tola dobroj.“

Duž ho řhwjř tež s Ernstowdž wocžom řanjach a wōn bjež řćowiczo do řubjeřho mlyna bējeřeč, fotřž durbjećeť tať eže wopušćećeć.

Řetar bē prawo mēť: mišćitř Wastar njepřćećera nōž. A jako rano řnjertne řwom pšćeš doť řćinčach, bē Reichartezom, jako by ho řiž ečjchemu řbožu k romu řwonio. Wotacj pať pšćeb

mlnom řhabařteř Ernstowej wōdrej wocjiz ho pōřećeť k njebjeřkom: „Durbj ho nēž wōdženje řapocjēć wo řbože“, wo fotřnjž ho won dšćeće? a toľo řiřćeće ježo řřwřlna duřđa řřow: „Čřlowjeřa wutřoba wumřnjž hebi puć, ale tōn njež wōdže řam jeho řřob“. A bē jemu, jako by řuba njebocjizka macj je řnjertne řoza jemu řiřćeće i noma pšćimwolať: „Wřořnā řwěno a řodžerž ho prawje, pšćetoz tajřm ho napokřebduť derje wōdže.“ Čžho dia, o ečjho dia řēta tam: napokřebť? řoj, ty wutřa wutřoba, pōřećeť ho jeno! Wotmowjenje je tebi řary luby pšćećel řam řorčach w burtřej řćećiz pšći řež pať, řebdu w řolowej řćobnizny: „Durbimyo pšćeš wjele řudobu řancž do Wožeho řakřetřa“. — Alš, řorda wutřoba mōdohoj mřnjřeće je tať wěna řwěćnja!

Wōdřebno dšći pšćiřćidže. Řřebdu hjo bē mišćitřa Wostarjowj pšćitřobny řym, řnjēs Řřimpelmanu, pšćiřćeť, bē mřn je wšćem, řćtož k njemu řiřćeće, hebi wobřablať a njcjo njepřećaj, řať dšćeće doľe řoľpōdřiwno wotřacj. A tať ho řa Ernst wšćā nabđija řhwili, řiřćeće djeje w řubej wřy pať pšćećeľow wotacj. Womaku dšćeće po pčřerjebe do mlyna, hdyž řebdu ho pšć-wōdžerjo i pokwacženjju řećeť. W řudnyh wřylach bējeřeč w řwojej řomery, hač řnjēs Řřimpelmanu jeho k hebi řala, so by jemu řćećeť, so eže wōn, nēžćizja mřnjowj wobšćežer, mřn na řelote wēřazj jemu wōwřicj. Dotečj pať jemu řiřćeće doľj řatyz njeje, eže řlowjeřa, na fotřež mōje řo řpūřćećež, ja na řřadowarjja pōřkřeť, řoniz řam njepřćidžje.

Džō pšći tutych řřowach, fotřež jemu wulke njedowěrenje pšćeradžidju, bē řoľho ho řnjewoznje mřobženjeř řreť do woblicza řřupota a bē jemu ečjho, řwōuju řorčecj do ho dšćerēcj. Nēřo pēť wotacjše řřoťto: „Njebjōwjeće řo, řnjēs Řřimpelmanu, hdyž ni mi dšće teho wōwřicj njewožeće, jo řudjće je wōwřicjaria njēřatjři, njecřam hebi řwoje dobre njewo wōhambicj dacj. Wřořču, so řudjće je na mēřeće čjahnjće řali.“ — Tež derje, dšćeće řnjwje řnjēs Řřimpelmanu, „řaj wšćoť wjele řeje, hač bēž wotřawřuřt“. A potom wřylacj doľatnemu mřnjřemnu jeho mřdu a pućizj jeho bješ řřowa, so to wōwřerje.

Ernst Brendel wōjeće řicj, hdyž řřuť čhlyče. Doľoť řwēť řećeće pšćeb nym wotewřjny, hdyž wōjeće řwoje řože řřoćeť. Alš, mēbē tať řolny nabđje, řať bē hebi to řředny řhwicj. A wšćelate řřobřōi řo řetacjdu w řanjach wōwřořach, fotřež bē hebi pšćebřatjř.

A Reichartezom ežejniće ježo wutřoba. Tam dšćeće řiřćeće pōřbēni wřerćer i řubni pšćećećeni ho rošřećećeť a potom rano: wōn do řćerokoh doľohoh řřweta. Ale řebdu řebne wjećerje wjećerje řobđjny. Řōđdemu řať ečjše wřemjo na wutřobje řećeće. Ernst a Wilhelm pať řiřćeće doľho wo řwōjim pšćećećizimje řa řjeť žnjowenje řećećajť a wo řoľowidjenjju wo jehno řetacj.

Nařtozja pať wopušćizj jich dom jochonomanj wot řtareho Reicharta a wot macjere řiřćeće i řebdu a i pšćijom wotřoranj a je mřň řiřćeće wot řubeho Wilhelma pšćibwōđžanu, wot jenić-řeho w řyle wřy, kiž dšćel řerjeće do jeho wōřřudu. Derje, so tať dšōaj njewidjēćajť, řať řrowe wjeřeľa na řćtožde řo w wjele wocžřach bējeřećeč, fotřež řeju toť řrudnje bromadje čjahnjće wđžidju, a řeje řiřćeće, jo njēřřiřćećećeť, řćtož řřarjereće řřorla řa njmaj wotacjše. Daj řōžny ho wjeřeladu, so řřownje jebny řřerjē čjahnjēje a durbj nēť řam wōlla, a řoľny řo njerudžidju, wšćoť čhlyče Ernst pšćećizmo nim pšćežo njecřto wōřebřidžidju dšće. — řorčaz na řorje, hdyž řo Wilhelm a Ernst rošřořnow- wotacjajť, tam řiřćećeće řara řilja řiřćeće wšćelate řwěno a dobre řřowa a Wilhelm řejećež doľoť a řhabaře řa wōznje řřowacjny Ernstom a řřwřnu řwojej řřuzj a ečjho ho řibawjećeť ježo řubje, jako by ho mōdřlita k njebjeřam řřebřala, a jako pšći řeřne řřomje ho pućjowat řiřćeće řaš wōbroćizwōřizj i řřobřotom pōřřroni, řřetnu ečjho i řuku řřowaj: „Řa řaľowidženje“.

„Řa řaľowidženje!“ ač, tať řoľho řo to wupřaji a řať wjele řo pšći řym nabđje a řať malo řo řrudny řōwřel! Ale nabđija je mōdřobcizne prawo — duž ho nabđjajť, pšćećeľajť, na řaľowidženje! Ale řōž? řnano řaľte tam řorčach, hdyž řřeť řemjře wjeřeľa a řemjřa řudobu njmo?!

(Pōřćerčowanje.)

Martha.

Přowozčaze wopwědaničjo w řřiwaničjo najčjho ečjaha wot ř. ř.

1.

W dšćenřnjšćim řwěće wđžimyo wšćidžom, so wot řelka řorje řo ečjřičje, řebdu eže přeni dšćeť a řby by toť dať řaľo, by burtř řřy řwēť powōřećem řyť. řřwřy by najřobřōjo mōdřehoj do řćule wjať, wotročeť eže řwojemu řnjereće rošřaľowacj a řēni

čže pšoda, kotrež je hebi dželawy nadželat, wuziwajuć. Wóh pať klupaw pšesed iah njerolom iđtiraunje a jeho hmetny porjad nje- społnoji wolario roslomak njebudž; prjedy njebudže mer w kroju, doniž tuw wolomneho imhjenja šubnje ženy šapčimnyj nje, kotrežej žiwjenje ho tuby woprihuje.

„Ródyj člowjek a šodža než durbj w swojijm městnje być“, je Marthi pšezgo prajita. Wona jafo wnowa je hwojijm iđmji dželacij w čahkej wietjy bydelaje a hebi swoprawne dželče žiwjenje pomhaše. Maku škežu je šahrodku meještje a tunje wjenješy wot brabje wotnajatu a jejne wobgotitno be jeje rukow dželč.

Ale dželčunje, ta žona žameje jawicenje njemeještje, hdyž hra- biniki hráb abo bohaciznjeko žonu w žyrtni wolađa. „Wóh je šodžemu jeho měštno pšidpokolat a budže hebi račnowanje žodaci wot dowěrjeheneho punta“, hebi Marthi myšleše. „Hdy brach šaj brabja knježiče abo taž šedekta ho šodžy džen wot ludži nadbeto- wacž dacz durbjata a moje dželčej wot wocjomaj mečej njemohla, dha ho i šimj meničej nočaznja“, dželče f šušobžimje, kotraž beštje družbo njepšofino.

Žejny muž beštje na bitimčičkoj pola Ligny pałnki. Hdyž mojak to down pšidniđe, ho drje šhla i jeineho wocjoa hwečejše, ale mona hebi prošeče: Mój šhóžny Hendrih be na hwojijm praw- womy měštnje, rón je ja krola a wóžnyj kraj wumirje; w žyrtni mójja moje dželčej na samjeitnej tofili čitaje, to šu dečreho a hweřneho nona mele. Želi Wóh hnađa mona, jeho tež w tamnym žiwjenju lašo wolađa; jeno to budže hebi žodata, ho byduh hólzaj a holža něšto wjetšaj byli, prjedy hač wumru.

Marthi beštje pobožna žona, mona beštje w hwojej młobocnej pola dudowneho hłazija a Wóže šlowo pola njeje na pučj podo- bni njede, ale je w wutrobie hajelče. W močny šamoroziki wdi njelje beču špemaršle a biblija jeineje njede macerje a jeiny tatečišmus, kotruž beštje pšezgo w česčej meša. Wobla leželče šimertne woprižo jeineho muža. Dudowneho predwomaje: „Pšed- Bohom šu wščitnyj runi“ beštje mona jafo šfelčejajnta prawje šrohmiša a njeabadačo wofle hwojeho bižičeho. Wona beštje šliža na polu — ale tajša, šit pitnje dželčaje.

Marthi njebeštje tajša škwierka, kotraž woczi pobožnje wobroczo a na družih ludži šamitoleč čjata. Že, ta žona by prjedy šłoda wumrječej moha, prjedy hacy by wot prošojenja šhobdija: dželč beštje jeina pobjera, młobitwa jeiny trošak a jeje dželčej jeina radoleč; šodžy hłaz Bohu na hwojijm měštnje.

To drje je wulkiđ knjelow a knjenjow na hwečje došč, šij maja ho leje; hdyž reša: „Wutroba, šajto žadach hebi?“ — ale ja ho prošam: Že šah to wutrobie šwodjomnihi, hač Marthi? Tam teč: merte hweđomnje, špofenje j ty, šahčoj žmy a mamy, to je najpšedij poklad, fotežy mohlš hmo kraloj šhobemu muzej jawicelče. Wobatyž ludži moješej šhubyh čimicij, niž pať wščit- lih šhudyh bohatyh; duž njed je šodžy społnojom i měštnom, wot Woha jemu pšidpokolajny.

Družby tež jawižazny prajaju: Ža čhuj wjedelč, kať ta žona tať derje pšidniđe. Marthi wdišitno w prawny čžah čimicelče, šodža než meještje hwoje měštno. Škeđa beštje čajša, wofnone šfelčejny žuje, dželčej derje žunte a šfelčebane a w pšidstojnej ale jeonorej dračje. Wona beštje hebi žama pšat napšadba, škaža i pšehedžom šapčakija a barherjej něšto mona pomhała, ho by jej pšat barmo wobaršil. Hdyž beštje Marthi na wšłotan, tam dželč abo pređa dželče a huda ho mjenje šihalshe hač ružy. Wodyšo ho lutawalje; žabny šufš ho njefahy a njerostorha. Tež i špocajom wjedelče dželčej. Šahčoj žoniš hwoještje a ha- dželče, ručje a dženjone ročejelče. Hdyž čžohni f čiezu wušłebny, beštje tež Marthi f dželčanju hotowa na prawym měštnje. Młobe hožy je špobžimjowu na nju šladachu a našjomne hospolji šo jo wo radu pračahaju: wona be pšezgo pušana, dželč jej nje- pobročadowaše.

W šymje, hdyž rapaf po burših dworach šaha a šidših hłób žimja, durbjelče tež našča wudowa šady šamjerinjenyč wofnow špudč, ale njebeštje bješ dželč, a šah to čimicelče, čžu tebi wščitžaw wopwedeč.

W naščanj, leču a našimje beštje Marthi wješ wofnadž na nohomaj. „Wózi šeleny hwyš ho šmewa tať derje nam, kať hebi a ptačij šwoje šherušelče šapšewaju na šhudyh a bohatyh“, f hwo- jim dželčejm rečelče.

Hdyž Marthi nještje won dželčej, meještje forb na ružy; ale won njebe wódzet, to mošt šodžy wjedčej, šah to je w nim. Hdyž šufš dženjo, šufš wušla abo pjerto, šohč abo lapku namata, wjadho do forba potojij, šo teho njeabawujo, doščej wjedelče, šo

móže to wščitno derje trebebač. Šodža než durbj hwoje měštno mečej. To teč dželčej to nej čimjadu a kotrež beštje prawje wjele naščerak, šhwalbu doša. Š dženjom, kotrež hebi našbera, tepelče a šahčej w leču njetrebebače, hebi ja šymki čžah šhwalče. Kóleže, hdyž meještje šhwalje, i wulkiš kamjenjom roščelkowaje a i šimj hwoj šufš pola hwoještje, na fotežny meještje len. Šodže pol lita hadrlump po našberane lapki pšidniđe, a durbjelče šaha hubeenje byčej, hdyž wšitny tym wmy šohrudž abo šhapa njewotadžje. Hdyž hužazu šohazu namata, ju do čjopelcho popješa tyšnu, jo by tam šwepredžja a potom ju f nožom hładku šahrabadoč; i njej mōžach hólzy w šhali pšibazč, pšidetož Marthi njerady pšenjelo wudawoše. „Hdyž šodžy džen male pjerto šfelčejnyč“, f hwoje dželčej prajij, „mošč dorolčena rjony hwešt“. Teč hólzaj durbjelčej taj wjele wofnacy našberač, šo mošeštje žimaj ja šymki čžah rułajzy šchrylowač.

Šhajče, lubi ludjo, kať hebi maky šhaby ptačij hwoje hneđo twari; i njepšrozimnej pilnoščej šhōmčičej, wofny, moč a pjerta hromadžij a čjopel hudečičej šem ja šo a jo hwoje młobe natwari.

Wjele šferice može člowjek to bekonječ, doščej je jemu Wóh ročom a pošolčaje bač. Šahčoj Marthi, jafo wopuščjena wudowa, doščonještje, budžeče tež wy čimicij mož.

Šhōžgo ho prajij: muž je šulny a wjetšiču mšu dostawa, ale šah to durbj šhuda žona špofeczej? Wšy ženi, žona w macyh wěžach hieščke juntročej tať wjele wofej, kať muž a hebi wščo lepe wob- šladuje. Š pšenjelač bywa toše! hwojpararjenje je wumještowo žonom. Bjeřna dželčana žona može, hdyž je nulo, hubieneho muža ležimicij; ale naščelčij dželčelčej wročoj dže, hdyž je žona ničjo hodna njeje; pšes to tať wjele wuly a hubejništwa do šweta pšidniđe, šo tať wjele žonom hwoje dželčej hubeenje wotčejnje; šo pola niđ ničjo na prawym měštnje njeje a jo žony je šwepredžom a šfelčelčetonjom mužow do šohryny hōnja. Že tola doščej tajšah žonom, šiz tať wjele šhčiz a fofčruwacž njemož, šo moše hwoje wězy w porjedje šberčej. Hdyž žona i mužom njedželu po poladž wofolo šhōbi a hebi hwoje wšody w šahrodke wobšladujeta, potom hebi wuštu: to je mudra, šelna a pobožna žona; wona ročum, hwojemu moudšelčemu žiwjenje polōčej.

Dočej wo tym, niž hieščke šotwini nještym i Marthi a jeinyj korbow. Na befu na šerp. Škopčijny, wšdelake jele a hwoje, kotrež pšah pučadž a pšahadž ročejajo, wšči domoj do hrodže wofnje; ale na žulym polu ju ženje hieščke ničto wolađač njeje. „Šwramnočej traje najdželčej“, to prajidano wona hjo šah hwoje dželčej nawuci.

Možaj, žwoni a ještu meještje šhajnje pšah hebi, pšehčoj mōša šahčba je bōšty šajto; je mōša dželčja w šchrympej, bōšty žyła pjota won šłada.

Šodža lapka wona šwera šhwalče, kať traw, šo by teč barba f barbie ho hodžata a jo njeby šohčej šeleny, rukaw pať mōdyj był. Wona tež wjedelče, šah to pšidstojno a to pobračuje w naščim čžahu wjele bohатыj ludžom, šiz drje šomot a židu noščo, ale pšah tyš žu šahoty mašane.

Hdyž dwe žonje wo wšy hromadje rečelčej, šo šładajče, šłom hōbu niš tyšnyč a hōbu šlešajč, ale dželče šmerom hwoj wječ. Šty žonjož wlyč kraj a lubij hromadje šchžawo. Wšy nješmeče wščo mōreč, šahčoj lubo reča; njemina hušto halle pošđe na šweto pšidniđe; tať wuzelčej dželčej. Hdyž beštje šušoh šhory abo njelšobe, čješt atd. w domje, teč Marthi f ružy a wadrowalče šwetu w nožy, pomhaše, troščtowalče a nještjele rady hōbu žulu šrudobu. Hušto šarac na nju pohlady a pšah hebi myšleše: „Tata šhuda žona je wjetšija pšehed Bohom hač ja“. Šaj, kralstwo Wóje je wulke w nještjad a na šemi a šodžy člowjek leče je naturacž w hwojej wutrobie. Žabny poklad tutelcho šweta njeidže pšes dobre hweđomnje a dobre mjeno, a to može hebi teč najšhuhčij doščej.

(Pofčazjomanje.)

Wo šahčojntwje žrčwinjyđ šaršahij w ewan- gelščej žrčwji.

Na oktobrowyč njedželach wódzjerža ja žrčwino radu, a ja žrčwino wofšane šahupništwa. Ššu to jara wōžne wofny, pšehčoj wāžne šahčojntwo f natwarjenju ewangelščej žrčwje šo tym mužam bowerij, kať ho wušlowo. Že tola šahčojntwo žrčwinjyč šaršahij jara šare. Šijo japoščioštka žurčej meještje hwojijč šaršahij, kať i wjele měštow nowelcho šahčomja šhōmim, na pšahčad 1. Xtu.

Bomhaj Bóh!

Cislo 30.
22. oktobra.

Létnik 1.
1891.

Serbiske njedželiske lopjenka.

Wudawaju ho kóždu hobotu w Šsmolerjez knihicziščeječni w Wudyschinje a hu tam dostać sa šchtwórtlétnu pšchedpřatu 40 mp.

22. njedžeta po hwy. Trojizy.

Mat. 18, 23: Njebješte kralétwu je podobne kralej, tiz chyzje rachnowanje dzeržecz je hwojimi wotročztami.

Tón kral je tón knjes našch Bóh, jeho wotročztzy hmy my. Šsmu do jeho křuzby štwipili wot hwyateje křežerizny hem; hmy ho pošdžišcho tawšynt křoćz k tutej křuzbje pšchpóštwawali. Křaz hušo hmy Woha „Knjesa“ mjenowali, hmy s tym na dobo wobhřewědzili, so hmy jeho wotročztzy. Šsrael šteješje w holej wotročztowej křuzbje. Naš je tón kral hřutny džečastwa hwolele. Džežo pat njedurbi w jeho křuzbje njehwěrnische hyc, džišli wotročzt. — Še wšchtiki hwojimi křuzobnikami, wotročztami a džečimi chze kral rachnować. Šdy je tutón džen wotrachnowanja? Še kóždy wječor. Kóždy wječor ho twój knjes tebe prašja: „Kral hř s twojimi křubami hospodarit? Šaym czi na mozach cžela a dušče, na kuble a wobhedženju, na jonje a džečoch a cžetede wulki šdaz spozčizil, hř jón wužinwal a wjedł k mojej cžezci, k mojego kralétwu natwarženju?“ Wón chze rachnować, dyrbi rachnować. Chze nam našch došh najpředy k pójnaczu pšchijnječ. Wodawa jeho došh pat jenoz temu, tiz je jón pójnal a ho jeho wuřnal. — Wón rachnuje s tobu na kónzu kóždeho wuženja, na kónzu kóždeho léta. Š najmjeišča chze wón rachnować. Čze na tajkich dnjach sa cžucze pšchetřadzuje, so chze ho twój Bóh s tobu jašny cžinicz. Ty wšchal hušo žaneho lóšcha k rachnowanju nimach. Prajšich jemu s jašnyimi abo s njedžajnyimi štwami: „Něš žaneho cžaha nimam, chzemy to hřchcemy wostajicz, chzemy to rachnowanje dzeržecz, hdyž budze wjazy hromadž.“ A na thwiltu da ho Bóh wotpotać. —

Wón rachnuje pat s tobu na wšchtlich spowjednych dnjach. Še hu woškeje k temu, so hu ho wnjahnilo bjes tobu a twojim křejem. Šchtóž pat ani žaneho spowjedneho dnja wjazy nima, šchtóž je hwojeho knjesa léta došho trošchtowacz wjedžil, pola teho ho štóněžnje tola pšchelamje. Wón je tón knjes, wón chze rachnować, a wotročzt dyrbi pšched doštnymi knihami šměrom hědžecz, njedž chze abo njedža. „A hdyž wón počza rachnować, pšchindže jedyn pšched njeho, kotřyz hěšče jemu na džečacz tawšynt puntow winojty.“ Šchtó dha běšče tón jedyn? Kral dha hu jemu rěłali? Štary Valerius Herberger je to wuřleđžil a praji nam, so jemu rěłaju Jan Kóždžiczki. A s tym ma prawo. My wšchtizy hmy tón šty wotročzt. Šle prajšich ty, tal može wotročzt, tal móžu ja hwojemu křejeci tal wjele winojty hyc? Wopomni jenoz, njehřu to žani hřudji džełaczerjo, hu to wřehozu kralowšy šajtojnizy, kotřymž je to najkřašnišče a najdřožšče, hwoje njebješte křustle kubla doměrit. Šsu to Šsraelitojo, kotřymž je w štwubjenju, hu to křečezšijenjo, kotřymž je w dopjelšenju hwojeho lubeho hřyna darit. Še jim te wudebiřny hwojeho hřadneho štwenja dat. Džečacz wězon leži w druřim artillu, kotřymž žane šwětné kublo rune njeye. Džečacz wězon leži w 10 šajnjach, kotřez hu křašnišče džišli što, haj džišli najwubjerniše što. Póšladaj na hwoje šaněžowanje Woha, jeho huady, jeho prawdošez; pohladaj na hwoju njelubošez pšchězizno bratram a na hwoju liwtošez pšchězizno hwojei šamknej šhóžošez, dha te džečacz tawšynt puntow hřjo wón pšchindžeja. Kral wjele pšchizny sa naš, so w štwobez pokornošez wšchědne pšchymy; křizeje, měj ščezpenje so mnu, Škřyřtuš je Čzi wšchtito šaptaczi!

Bo pjezć a dwojgdyj lětach! Krótki czaš w šwětnej hištoriji — a tola kelto wješela a kelto srudoby dže w mało lětach pšes jeniju! Zhy narob do roma cžěnje, nomy pošanje a na nomym w mještca widžecz njeje, kelto hyslow a hwyrtanje šbndženjom, kelto hwanžny domadpyntanjo a Wožich budow hjo hwełt byt je, kelto je šponit kot Wojeje debraty a hurowceje a hdyž wotžojo storkadžu, so je pšezgo hójce na hweče — hynojo tohame husto w mještčinu prawom storkadžu.

To drie pał w Rodezach njče. Štótž dženš — be šofo njdželje popoknje w žnjowom czašu a jožo hmejejde ho hšonžo tež byto, jako starojo Reicharta pšeni roz w jeho hwojowej šbndžny widoždaju, jožo hmejejde ho hšonžo pšedjelniwje na bohate žita, kotrzj ž djela hjo wuchšerje a imjalane na woš cžakadju, kiz dyrhjelde hšopy domoj wjejez, hjes tym so na drughj polach hšidčeje pošne kšoby ho w nerišu wjadu — štótž djemš pšes hmo džeče a do pšedjelniwje wby šastupi, tón ju nan w ludojo polna. W njdželjeji cžšćenje wšdo leži. Zanežo djelaczišesko ropota njče hšidčeje; žane njdželje wotwječenje njerudžeske wutrobu. Šdžž be tam a hem cžlowjel widžecz, dha be to bur, kiz špotojom na johnowanje hšadabče, kotrz be jemu tón knjes wobradžił. A nutškad wo wšy, hšaj, tam bežojo hospodarjo a šopoljo pod šatowam a šladaju je šbožowomym wošcom na džečaje hšajt, kotrz w pštu wawjedujaj, hjes tym so nan w ludojo popoju hšowju trubku kuzi a macz pilnje štrufuje. A na wobšćezaj je widžecz, so nima jenož cželo njdželjei wotwopćenaj, ale so je tež bušca mjelo johnowanja wot hšwajeto dnja šponita, a cžyłi ho pola k ebetaria woprazdžec, kiz horyšad je hšwojeje šahrodki tak pšedjelniwje do dofa dele hšada, hjes tym by nan w džačom pšedžowu Wošu temu knjejeji wobšwědžiz, so dže žyrczi nimalo pšchemota hjez ža kemscheroju, kiz njedležu po njdželji pščinidu, so bchu ho w knjelewju hšwajenje moblił.

Ale hdyž wšedžo teho so džwamaj, so je nam, jako by ho nam džało a my cžyłi ho pšadzezi, tak je wšdo to pšidžičto a hacz je Wóh dšw cžimj, dha cžěnje noš tola pšedbe wšedem možeje k jenuemu dnju, kiz je nam hjo pšedy ludy a kiz hewal ham njdželju nečido njdželječto nera a johnowanja widžecz da. Duž dele do dofa, hdyž pšidi rezy šary luby Reichartez dom leži. Šacž hšidčeje štoto žimj je kot starych w bšderioju? Nerišo jón wšimaj, ale njeje wjozj hšaby dom je hšwojnił bešymj čejamaj a małym wofnam, tam leži rjany, wulki dem, ž žyhelow tworjane, a šady wulkič, jožnyh wofnow ho pokafujaj pšiane wawčeti a pšidi burjad wšba kela tešla s narjšcom: Šmecišti pšedšesje. Ah, teho budžemy w domje namotecz wot nacišdy starych i še cželow? Ze cžido nutškad; luby, lachina pšojnje; mošit nimalo mēnjej, so je dom wopuščezemj, hdyž njebu na bešym pštu, s kotrzny ž cžerwjane žyhele žyle wšwupane, widžecz byšo, so šej hšidčeje pšedš štrótim cžlowšetej noly po nim cžidže.

W wulkej jštw beđi žmejnš rjchat, wulki hšy w najšpšidch lětach, na kotrznyž je widžecz, jo je šwerno dželat w hšwojni žimwenju a so njeje po šlyh pučadž hšodžij. Hewal njebu woto tak cžijeje a tak mēnje w brunojnym wobšćaju hšadacz wošto, hewal njebu tajti šnutšowomj mēr w žyšym mušu ho wopozafat. Dyrhčat njeje žadny drugi hacz Wilhelm Reichart. Džeržakšota po hšwojejo nomowym wachajnuj popošćinichu domoju Woju hšubnju je won bam wofat w wulkej jštw, kotrezjej wofna na dwoe hšadaju s wawšćajom jeneho, kotrz do wjehby hšada. Tole wofno je wocziwjane a dšy a dšy hšidšij bur wšedbe hšwjeje wot iwončad, hdyž jeho luda wawšćelje je štrcyrim čejamaj džečimj, kotrez je jim tón knjes wobradžił, w hwojowej šbndžimj ho rjaneho dnja wješeli. Ze hšidčeje stara šbndžimj, hdyž Maria Reichartowa beđi w starej šbrodže, kotrz pał je ledma hšidčeje pošnac. Wšojnje žo šdotny rostle a wawšćeljerajja po wšedch wofach hšwoje hšadly, kotrez ho ž djela šhibujaj wot pšobami, kotrez njebu. Delfad poł, hdyž hewal dorn ledma cžezjeł to staroz šbndžimj wšidče wofajti, wjeđeje neit rjane le čejerom popšwane puče a na rjanyh rjadach šteja dšy žanojomym čewšamj ludošne rjacišci. To je najluchše mēto na wdorowoczištu Malwinu, Reichartez mlóšdu dšowtu, kotraž žanežo wšedšego wješela njemaje, hacz njeje čewšti wšwladowacz. Gorda hšwoje šubudžiti pošajuje, kotrez w bohatej potkožnjei wšdu pšedšaczi a je šbšštim woenjomj šahrodnu napjelajaj, hjes tym jo staršca Wilhelmina pšes hšwoje šatowe rjadki hšodžij a šotnje šhwalu njewawidžij, došez wē, so

hdyž ho jeme dželto tež hšidčeje hšwacič, hdyž ju Malwinine njeje rjacišci hjo dawno wawšćele a wjadušte. Ze ži trowoj hšodžitaj dwaj bratraz, jedny, staršci Ernšt, wšle na nana pšedob, mješ tym jo mlóšdyj Marčijn pał s pšenjeji pał s hšwajetju šotru hšwoje wutrobnje mēnjene žerth cžeri. Ša ludošne džečiji, na kotrez hšidčeje mloda macz s dšaknje wutrobu a je hšwajetjum ertom po šladuje a hdyž wšedzej woczi w pšedjelniwom wobšćaju tak wot jeneho tyh ludož a bruhem hšadate, dha ho šbšhajeje tež dšy a dšy k njebežjam faž j rēmej pšroštu, wo cžyž Wóh tón knjes ludož wšedch tajlich dšerjeje.

Cžeho dha pał wchatar dženš njebjeđi kaž hewal pola hšwojeje lubeje jony, rjany dženš s wješejeji hšwošbu wawšćowacz? Ah, won šam njemē, tak jemu dženš je. Wšn je to wot woebeje mjekši, jo cžyž hšidčeje rad hšodžimju šam ja ho macz. Duž beđi w štarom nomowym štole a hšada na starj, šočetumym lišt, kotrz je je hšwojeho blida waf, hdyž jón hšowaczič kaž nečido hšwajate. A jeho wšyle džeja wot tuteho lišta dale pšes dolhe lēta hacz k ludojo mlodostum dnjam a šhibujaj je jeho wutrobnje pšawšenje; je dha hšidčeje na šemi šahowidženje s ludojo pšedželow, wo kotrznyž njebje hšymlu ničo wjozj hšidšad. Autón lišt je čejnič, kotrz je Ernšt Wendel pšedželje pšidat jeme lēto po hšwojni wotšowaju je šbožowomej a nadžje potnjei wutrobu a po tym njeje mēto wjozj hšidšad a tež šodže woprazdžec že podarmo. Šebarmu pšedžeziti wčatar rjacišci, kotrz njemale s hšowu wē a kiz ho tak majo: „Moj wutrobnje ludojom Wilhelm! Njemoš mi so šo, jo dženš hšale pšidu. Ze drie ho hšo lēto mirujo jo tym, jo pšidi staraj rjane w Rodezach ho dželčimjo, ale w wotum lēče njebje žadny dženš, hdyž njebu na tebe ipomiti, w, tony lubu, mój jeničij pšedželto. Ale s žimjonu pšezgo njebym pšidžički pšidetož be lty cžoh a dšyrdž pšezgo woto cžakac. Duž šym škončaje do Badenškeje pšidžičot a jow šym mēto namafat, hdyž cžaju, da-ł Wóh, wostacz. W šubjeme wječor, jako do Reichenbacha pšidžidžeh a ho pola forczamorja woprazdžah, hacz njebu wješadž, hdy mošit mšunšij dželto nemotacz. Šoj wšadot, tón wēničaje, hdyž by šprawy, dha ludy bež hšubju potolacz wofš. Tam hšoretadž pšidi holi je Riedonj mšun; tam bšditi mój wuj, stary mšun Wendt. Temu je jeho mšunij, kiz be mjete lēto njeho byt, škorci, jo je jeho do hšerjane dacz dšyrdaj a tam je won pšekšiti tšdžent wunrje. Špytojo jo raba a ži tam. Dšyrdich drze šprawy byčž a miz tajti netrojty škaba, hdy žid dženš mjete je, pšidetož štary tam hšerčoh mjelo na prany rjad a na bohaj bojomotčij dšerzi a njerolomj žaneho žorta. Ze drie faž žimowuštij, ale pšidi tym s wutrobu dobru a budžedš žyle drje s nim pšes jeje pšidčije. Šamantuj budžedš drje tež tam hšortadž a nje budžedš mjelo dnjom žaneho bruhšego cžemšewja widžecz, hacz tyh, kiz w mšunje ho. Žili jo pał je tebi woprazdže wo dželto cžimicž, dha pšidajaj ho teho.“ (Wotrazčowanje.)

Martha.

Wotwoczeje hšowječarjež w hšwarajach najšeho cžaha wot Ž. Š.

(Wotrazčowanje.)

Martha tež hjes srudoby njewošta. Žejna škota na hšznu šhorocž wunrje a jejny muž ja nej, jawotšojimšij šyrotu. Duž Martho to džečjo do domu wša, ho pał s tym njewšwolečje, ale pšajejde: „Š cžemu ma cžlowjel hewal pšedželow?“ Wšata škaba hšwojeji cžejce macz rētašče a mējejde ho tak derje, faž je drube; hdyž ludzo rjane džečjo wšwawšidž, ho Marčijana wutroba hmeječe, a wona praji: „Žo je mozej šojšine žime šnamjo!“ Ženož hdyž be nulne, Martha je wšy džeče, wona njerady wot džečji a wot domu pšez džeče, jema hšubodžina jej jeja a šdžož mējejde, šobu do mēta na wški šerjeječe, hdyž žadny wotšupjer do wšy njepšidžije, kotrzmuž by radošmo mošy wuziž pšidčak, hacz so by šama do mēta hšodžo cžaj šhubito. Ale šdžyri krocž ja lēto šama do mēta džeče, jo by hšwoje nalutowane krotšaj na nalutowanju nobešnje; w pšenjēnjuch wšedch beđe jora wobšladnima a hšwoje kuziž šeru čejamje. „Ščlowjel dšyri bo ja s hšwoje džečji a ja stare lēta s čašom staracz“, hēbi pšajejde. Ženo jo bšdju hēbi wšidžizy ludjo w našim cžahu tak wšidžiti! Šhuby moš husto s nanom a s maczerju derje njewobšhaduje, hdyž šaj staraj; pšidetož won na šam je hšwojeji hšowbu nišy došcz, a šaršiczi šaj jemu wobčezowacž. Nan a macz mžetati s mještca hšwoje džečji ježimacz, ale na wopaf ho mało šhwalby hšidžecz da. Šdžyž pał cžlowjel w mlóšduj lētač lutowe, šdžotž tež šodju, kiz je štrowu, može, a hdyž potom w starođe male šamojenezko wobšedžij a nelotre tolrje banje

doftawa, ma zba węż i dobom zyle družki napohłob. Lutujcie i cjażom, dha smiejecie w nudy, to je łete prowiołto, kotreż będsie Martha wot swojewe njeboheje macierje namułka; ale w tamnyj cjażu wšćal hiłchjeje žaných nalutowarionju njebe. Zuto wujitne naprawjenje będsie jej polbiłchoj wješnju ładota rofelałaj a wona tejsze přenja je wšću, kotraž pjenjeły na nalutowarionju njebe. Wob tydnju 15 nonach pjenjełto na bof potoži a něto hjo 25 tolet wobpobędsje. Wona wšćal by bebi frunu tucjęz mōhla, hōdž by hiłchjeje fułk pola mēla, ale wona febi myšlełe: „Wšću dymu tak dołto cjałca, doniž moj najlrošćij hyn tak dołoto njeje, jo mōže febi něšto pola wot hrabje wotnojeć. Tōn wōže potom ham rpeć a i frunu worać, hęc a by, ja hamu žonu to ničjo njeje.“

2.

Jak Martha swoju hospodu wjedzeše.

Sčotž to Marczijne thejki słupi, tōn spōlna, lchto čže wona i tym prajicj: Rōdja węż družbi na swojim lchto byč. Maty pšćerōwčj będsie wotofo theje wurty, jo wōhła wōba wotbędsj, a jo njeby do słuđnicj będsja. Wšćed fejnymu durjem tełachu někote famjenje a nalcj břełowych pšćitow, jo mōž febi tōžby čjrtje wot bōta wōwčijčje, předy hōć nys słupi. „Wōto, kotrež mi nys njeanōwca, njetriebam won rzedjčj“, žona prajedeše. W thej fejełde spōłchje, a šopac i hrabje na tejenje wšćachu a wšćo druge be derje frumowane. Sa mako pšćeta, i frumuj dječji hracijahu, tam stary tečj fejełde, w totrymž be fułk žana; wona mēłchje ja wēłchjeje, hwrneho wajčarja w nozy nuskach w thejji mēć, hōć wōfah. Wrečor rypel lachany; wōdnju, hōdž přecj dječje, theju semny a słučj do hupōbōweho doma pošnja, hōžj žon dječji namalachu, hōdž žnawo předy je šćule pšćitōwčju, hōć jo domoj wōrōci.

W lachej thejji będsie mako hrōdž ja soj. Njany žapan a 6 fragnych tofočow mēłchje tam tež swoje cjopte wyderčjko, tym będu hčidna pšćerjane, so njebduh hupōbam wōbčejne byse; na drōw wōfah febi pšćachu, lchtož je tam namalacj. Někote marjene bēny, sčōtk, kotrež dječji nōbēradu a lchtož bē wot jēže wōjde, wone dołtawachu. Rōdže dječjo mēłchje tofoč, kotraž jemu i ruti jēžijchje a dječji tež hwrnu teđibōwacu, jo hō žone jeno njeanōwe abo so je lšhor njeanata. S sejow Martha rjany pjenješ doby; jene jeto tōžby džen žona ja hō šhōwa a jutry dječji rjane pšane jutrowne jeta dołtachu. Sa mlōde kury febi Martha tōžde leto dne hūhnyj wumeni; tei febi šarēla, pšćetō žwiny febi djerječj njeanōweše. Hōdž swoje hūhnyj rēłchje, mēłchje jara nune. S frwē čzornu wšćahu marješe, pierje hōtka ja swojei džonyj hōwacchje, tuk wšćerčewōweše, jo by ja hwrnu hčuzij. Dječji hō hōbu wjełchacu a wšćitaj w domje będu pšćehmēčjoni, jo tucjnichdij žwini wo wšy njeje, hōć jich hūhny. — Wina będsie mōla, ale čjita; žana mōra bēna do njeje njeplchjndje, ta durbjełde naprjedy w thejji wšćitnōwe. Sēmjetanti będu čjiste, hčleba mēłchje pšćego něšto na sčlebe, pšćetōž nowopjecjny hō ja frōtičj cjaž je a tež tak strowy njeje. Kupjehno hčleba njerōbjełde. Wena febi rozki nalupi a ju do mčyna do njeje a tōžde dne njeđełi dječju sady hčachlow wuclajony a čejto wlinje dječelach, potom swoje por pofrutow i hupōbōj domješe, kotrež je hōbu do swojewe pjeaj slynu. „Wjele hčleba jēčj hčudcho čjini“. Duž będsie i hčlebow slyntawa a hōwacchje mjele bōle mlōwcy a wufowē jēde.

Na lchwjny będsie hčlenika slyta. Wōfna będu w slynje wobtyłane, jenož wōhnełchto hō wōwčijedeše, jo by hō čerwjny powēre nys pšćijčjčj mōhł; pšćetōž tōn je sa frumōwčj nufny. Nuskach stējach blido a lchčjčj štołow, čjiste a bēle. Tež šćiphel tam będsie, maty derje, ale wulki dołcy, jo mōžełde tōžby wjedčej, hōć je wny a čjily. Dwoj wobrataj pōbla hčiphela wšćitaj. Bēni będsie jej faraj barič a na nim będsie šćryhlyš, tūž won dječatka žōhnuje, a pōdybimo: „Dajce dječatka te wni pšćitčje a njeowarajce jim!“ Pšćij tym mōže febi macj na mjle wšćylic, be Marczina rēčj. Sčudjij a hōbočj durbja i temu knjezej pšćinčje, hōdž durbj derje steječ w kraju. Wjele derje je pučow, ale mōž durbj swoje dječje šōbe na prawy puč pšćinječj, hēmat hō sčubduj: „Sčotž lchto mōdy nawuknje, to tež stary radu čjini!“ Hōdž ja na tōn wobraš hčabam, ni hčle pramje do mčynow pšćinčje, jo mam mojim dječjom dobrj pšćihłah dačj, teho bla hō tež praji: to je dobrch lūđi dječjo; pšćetōž w tym wēste tufowanje teji. — Na drugim bōku wšćajše luby wobraš njeboheho mužja: stary Wšćer na konju i tešafom w ruzy, spody w wullich

wšćimach: „Marshall Do Brēdka! Nad tym wobratu hō wōhebe hōčjēz wjełchješe. Hōdž macj na dołchd wječoraz w slymitim cjožu wo frumōwčach a wo wšćelach bitwach powjedabje, potom hō hōwčew mōčjany hwrčejčatci, tūž byłchjej prajicj čhčej: jeno jo bōdž hčle wulki był a tešaf a fōnja mēł, potom čhčj hō pōfatačj! S wēłje wōwčijčju wona w powjedanju pšćihłaji: „Wšćah nan będsie tež pōbla!“

Hōdž pač rēčj na bitwu pola Ligny pšćinčje a tūž je nan tam na pohrebnichdju hwrneho frantjeho wšćah šćitajō padnų, potom wōhlo mō slynje wōwčidnu, tūž by janōžel pšćes slyu pšćehčōł. Dječji będu nana lchdy šćinake, ale w Marczijnej wutrobje będsie jehō wēbraš čerwjny a žyny, tūž wōt wčerawōweho dnja, wōstah. Sōbowowładane będsie jeyny trolch! Žejna jednora wēra będsie tak hčyna, jo by hory pšćitajēčj mōhla. Wōna slyerom a hwrnu na swojim mējtne, pšćetē be jej tudy na jemi wōt Wōha pšćipōfatałane, wōstlo, jo by, hōdž ju tōn knjez wōwčowa, hōšo je swojim lubyj Hendrichem jednoczjena byja. — Dale fejełde wō slynje dubowy kuchynčj hčamor je šćlčecjzanyj durjem, w totrymž będsie rjona, derje djeržana wuchynčja a blidnwa nadoba, kotraž be febi nēbny je swojim nanejomyjōm nalupija, abo na kōwōnyj dnju wot pšćidčewo a nmatuh dołtaha. Wšćetōž čejnyj por njebēdsje na lchpōwlyšlene wōwčenje hromadu šćejah, tūž žganimo. Čaj, to je lōška wēz, hō ženicj, dječji do hwrta hōbčej, hčēb čerwjēčj a pšćerōwčor, tōtjž hō gmejnje wōbčejnōwčj, wōtchabmēčj. Nē, Martha będsie 5 lēt pola fararja i ččejcy hčuzija i swoju mīdu sluninje na bōf hčabta. Wōna febi njebe pšane lopy fupowala, ale dobru wōkžanu hčuznju, w totrzej tež njebēln fōbjełde. A jeyny mōž będsje na hrōbje wulki wōtrocj był a njebe tež swoju mīdu w kōrčimje wōstajil. Tak będsitaj febi na 100 tolet nahromadžijōj. Duž będsitaj febi drje wšćo jednore, tūž hō ja hčudnyj lūđi hčuzija, ale dobre nalupijōj. Tež będsie wona rjany frunu mēla, ale będsie ju wōhu žel i nudy pšćehčōd durbjōta, jato będsie mōž mōwcy a dječji hiłchje mōle. Knježowa wōla hō stari, febi tēdbom Martha myšlełe, a bē i soju šćopojom. Wšćowōt je šćotom čhčijde drje jej frunu na wōtpřacjenje dačj, ale dohč be jej napšćecjzanyj. Hōdž tuta wudowa swojim dječjom wo cjažu swojeho hčuzjena powjedabje, nječy w prajicj: „Wōh je to mubrije tak šćradōwaj, hō durbja hčudnyj lūđi dječji pola dobrch a wōhēbnych tucjēch hčuzijch. Tam namunu hō wōrjaj a hōpōdabčjenje, čjistōčj a prawe šćerjēnje, a lchtož ma wōtewrjenej wōci, febi wōdelate wōfładō, lchtož mōže jemu polbiłchoj wuzij pšćinječj. Njech je to wōtrocj abo djonka, lchtož je dječawu, hwrny a sluninju, tōn mōže febi wot wšby něšto na bōf pōkōčje ja swoje polbiłchje hōpōdabčitno; i pjenječtow nahromadčjo hō tolet w ruzy tebo, kiz to prawje rolyni.“

Hōdž ja prawje rolynju lchty wōfłoracj a hō tež mōly fułk na šćerōwčijch dječō wulfej, dha mam hō ja to njebo šarōžj dčafowacj, kotraž mi njeje na pšćahy a na fernuščjne reje bēčacy daka. Wona be mni dječje: „Martha, rolyjomu muž ja žanej dčijewj bōku, kotraž hō wšćubōžom wotofo mōla, wjełchba, prawa pōžčejawa, dječawa hōlja je šćajnje i ččejčj pšćihłchka.“

(Potraczowanje.)

Dr. Marczin Luther jako muž modlitwy.

Najwōwčijše wšćerōwčj dječōw be našdemu Lutherowi mōblenje. W tei wēzy mēłchje swoj prawy wēsty porjad a je wutrobno hnujeze wjedčej, tūž hwrnu je tutu pšćihłchjnosčj dopjelnik. „Rōdže ranje a tōžby wječor a sa blidom“, powjeda nam Martheus, kiz je w pōwōwajach jehō žimjenje wōwřah, „hō mōdelchje, tūž je to w kōčitaj wot mōłchje žem žuwčenyj. Pšćij tym wōlna swoj mōly fatehismus tūž družki šćuler a čjitačje pšćego mjela. Wlanyj będu jehō mōdelčje hčubi, i tūch hō ham trolchujē, wōwci a napomina. We wšćach wōžnyj najełchōwčj be modlitwa šćopōčat, břeđijōna a fōny. „Mam ja to“, praji Luther, „jo moja modlitwa hčijničja hōć čert bōm a hdy by temu tak njebylo, dha by dawno hčinal i Lutherom šćejō. Hōdž modlitwu kōmju džen wuwořtaju, tūž hčubuj wulki frudy wōhēnja wēry.“ Šćajnje je bēš hō wšćelakimi napomnjanimi i modlitwie tež wōhebe pšane rōšćuwčjenje, kotrež je brodu-truharjei, miłchrej Petrej, w lēće 1534 dač, w totrymž hō nauata žyle wucladowanje Wōłčejne nōšča, na trolchōž „hčupe blabotanje“ hō jara hōwacchje. So durbja myšle pšćego pšćij modlitwie byčj, to rofelačja truharjei tūž: „Nunje tūž ma pilny, dobrj truhar hōwēle myšle a wōci jara derje na břitwej a na brodu šćajēč a nješćapomničj, hōje je w truhanju: čže li pač tež mjela powjedacj abo

bruhdeh myšlicke abo hladack, dha budje jenemu hubu a noh, f temu tež fet wotracaj. Duž dže tojda woz, hdyž dže derje czynjena bycz, czlowijeta zgleho mecz f wśedni myślenie f stamoni. Szak wjele wjazy dže modlitwa wutrobu zle a sama fo mo mecz, hdyž durdi wopravna bycz. "Niz jeno rańdže a wocjoneje modlitwy dzerjedže Lutfer, ale teš hujto wodnojo, hdyž jeko wutroba poħnu, stanowšči pod wofno stupi a woczi a tuzy f njebeħam sħeħny a nimalo pot hoħnyj bo modleħe. Woħeħe je w waħnyj pobanacki žimjenja fwoje twerbe dowoerjenje w modlitwy na hujnoje waħšnje wuptraji. Ženo dnoaj piħšikabaj džu tudy ftaicje: jebny piħi jeko na nowej ħmjerzi, drubi piħi jeko piħeħewoje Melancthonow chorolezi.

Zako fe Lutfer bo Koburgu, bjes Augsburgskim ħeħozowomy ħejmow (1530), doħta ħrubnu powjelez wo fwojeje nanowej ħmjerzi. Žego mandeħelsta jemu to piħaħe. Luther isť čitajto jeno f ħmo-jemu piħeħejezi Dietrichde djeħe: „Woj nan je teħ morow.“ ĸucje wiaħšči fwoje pšafny do fomorzi djeħe, pšafalaje a bo modleħe tak doħto, doniz jeko wutroba soħo imerom njeħ — a njeba potom wo fwojeje bololezi ničo wjazy pšupnyč. — W lěce 1540 fħori Melancthon na puczu do Weimara a leħeħe tam. ĸurweħi dha Lutthera f wolom piħšiojeħ. Tón piħšidjeħi piħeħela nimalo wreħeħoje namaħa: ħwetoħeħ woczoj beħe ħoħnyla, reč a ħyħeħenje so ħwubidħe, wobljočo ħpanenje a ħoryu ničo wjazy wo ħebi nje-wieħšidħe. Luther bo jara naħrōħa a f ħwojim piħeħelam djeħe: „Swarnuj Wōħ, tak fe mi čerť tutōn qrat saħanitiť.“ Potom ħo f wofneħ wdroħozidħi ħo nutnje f Wōhu wofaħe. „Tu“, potom ħam not so wobħweħeħi, „dyrħelje mi Wōħ tōn ĸnjeħ stāč, pšeħot ħym jemu meħ piħed durje čisħny a treħaj jemu wocji fe wħeħni ħħubjeniji modlitwy, kotrej jemu fe ħwi. piħma powje-dacž njebidħi a kotraj ħo dyrħelaje wħyħšidħe.“ Potom Melancthon ja ruħu wia a djeħe: „Budeħe fħroħym, Pšilpypel! njebudjeħe wumrječ!“ A wopravdje tōn po malo dnajach wofħorje.

Tak je bo Luther modlit. Že wēte, to moħe jenož modlit-va, kotraj je ħebi Wōħiħ ħħubjenioj wēta a do nič f žyħe wutrobu wēri, w nabħij wħyħšidħenja pšocyč. „Njeħ potroħy čwjetel w wēre“, praji ħwajty Žafab, „a njebudj wēwēħy; pšeħotj iħōħj je njemēħy, tōn je runje jato mōħħa žōħta, kotraj ħo wot wētra ħoni a mjeta. Tōn ħamy čwjetel njepomjħħi ħebi, so by sħto wot teħo ĸnjeħa doħat.“

Moħħlad w našim čħaju.

Abħeristoj mandeħelštaj fħaj ħobutu 17. oktobra ħoħtomowy ħrōd w naranidħe Pruske wopuħšidħiħi so laħo do Noweħo ħroda pola Potsdama wrōčejite. Strowoħeħ teju ħameju be piħeħo dobra. Njebjeħo jato na narodnym dnju njeħoħ ħeħozora Wjedrida podajidħej bo f ħjōni najħaršidħi pryznami f čħeħej nutroħeħi do maħtoħa, ħdžej njebzoħomy ħeħoz wotpočnje, a potom wopuħdaju wħšizy Wōžu ħħubzu w Mērnej žrtwi.

Pōħlednje wōħy do laħħego krajneħo ħejma njeħu niħoħo dħyħi soħaldemokratow jara fweħelħe. Woni ħu niz jenož fwoje dotaine wotħeħje wobħoħonati, ale ħu ħebi f nim ħiħeħe tĩ nowe doħyl. Njeda jich wujwolerow jō bo wot 18.280 a 35.650 powyħidħi, f wjeħdħa piħeħ lenjočĩ kraħowērnym, kotrij „dama ja pšjeħa ħeħo wofiamu a wufwolenje soħaldemokratow fħewoħstaj“.

W ĸurweħi je ħiō neħtore dnaj doħfo wulka fħħabzowanka nēħidħi soħaldemokratow. Nidħ najwōħniħi wōħderjo Wēbel, Diebħeħt a Singer f pħomjenioħym rečeni nēħidħiħi porjad nad- bēħowacy, „ale, ale — ħuby ħu w tole“, t. r. najwōħniħi ħaru a ħiħowidu jim jich ħamħni piħeħeħoje naćiznja. Tak fujes j Wollmar f roħwneje napomoinadje na to pofaloju, to niz mōž ale pomōku powieħidħenje soħaldemokratifħeje fħrony w ħejmač f doħyčju pomōħcz mōje. Wulka swaba naħta bjes Singerow a ħħidaryon Widen- bergerow, tak to tōn fe ħwojim piħšioħtom wadnu jalu f wulki roħtom wopuħšidħi. „Njeħelĩ pať teť sataħ ħam fe ħobu piħeħe jene, tak dže jeko kraħleħu wobħacž?“ (ĸuf. 11, 18).

Erudne njeħboje na jeħejnyj je bo soħo fħto, tōn frōčj w na- řkej biħofčij, umjenij na koħħuristikim dwoħničedžu. Zafo w nozy wot 18. f 19. oktobrej f Wroħšlawa (Wreħaw) wotpuħšidħeny ħurēħi čħaj do tamneħo dwoħničedħe laječj dħyħeħe, piħidħeħe f napħeħeħeje fħrony piħeħ wopacnje wajħšupajenje ranħmarħadina do wōħa 2. staħy. Žalobne wubotanje a kamanje be ħiħeħedj, we wofač wōħtje wofanaje a ħiħeħenje! S wōħobow be na meħeħe mowħyħ, 4 ħu čħejzy ħranjeni. „ĸrjeħa w našim žimjenju ħmjerčj tu na naš ħaħ!“

Wpħeħšteječħtewo ħħeħpniħeħo ħuħaw-Abolifħeħo wotawštw a w nowinach wutrobnje pšoxy wo ħmine dnaj f wōħderjawnu wobidħi wēħarbatow w roħpōħčijeni. Doħelĩ ma ħo na reform- mōħizim ħwēħjenju w Brulfej kollekt a fepħeħemow tuteħo w wulkim jōħnowanju fħuħownoħeħo tomariħta sħeracž, dħa teħ na tutym meħeħe na nju dšopamanti. „Čħimny doħrotu na wħšidħiħi ludžoħ, najwōħaj pať nad tami, fiz naćħeħe wēry ħu!“

Wħšidizy, fiz na to wēħja.

Ewangelion je mōž Wōža, kotraj fħoħnyj čħini wħšidħi, kotrij na to wēħja; pšeħotj wēričj mōħe teħ pobanjo, njeh ħu čworni abo bēti, ħruni abo žōħci, njeh reħaju, kaħtūħj dħeħja. Teħ pola najħubjenidħiħi ludow, kotraj jō w pšewadħim čħaju abo ja čwjetowom njemēħaj, fe tōn ĸnjeħ w neħtore wutrobnje fwoj ħnabny fħuť saħoəcāť. Tak piħidħije mōħy Europan do Awħtralfiħeħe a djeħe f miħionarej, jemu fħeħeħelatenemu: „S tutymi awħtralfiħi čħornymy njebudjeħe wjele saħoəcžje mōž; woni ani roħoma ani duħeħe nimaja; ja jich storo la wopizy djeħu.“ Wēħto teħo so by jemu sħto wotmōħwit, jeho pšeħečel ħobu do ħoerħnje wja a jeho tam f mōħdemu čħornemu, fiz meħeħe ħwōħozimny, domwēħe. Žego wobljočo bo radoħelcne ħwēħedjeħe, joko jehy piħidħičj widjeħeħe. Wreħajzy jednorče a wutrobnje wo Ĥeħuħu rečedħe, fiz bēħeħe jeho tak wutrobnje lubomač, foteħozj wōn teħ jaħo lubuje a na foteħozj fwoje dowoerjenje fħajidħi mōje fħōħnje wuħnyč. Dħyž bēħajaj wo soħo wotħalioj, wo miħionar fwojeħo piħeħelca wopuħdaje: „ĸeħe ħby wopizy tak wumrječ widzeť?“ Wdy pať wħšizy f žyħe wutroby wulku ħnabu Wōžu ħwōħalim, kotraj jō teħ na najħubjenidħiħi ludadž a čwjetowelca tak mōħna wopuħtaje.

Wħacž a namaħacž.

„Wħacžje teħo ĸnjeħa, doħelĩ je namaħacž!“ (ĸef. 55, 6.) Žego dia njeħmēm jeho bjes nadħije pħacž, ale f tym wēħim dowoerjenim, jo jeho namaħacž. Pšeħotj wōn njeje jenož Wōħ, fiz ħo pħacž dha, ale teħ wōħeħ, fiz ja ħwo- jimy ħħubjenioj djeħimy ħlaba a jemu napħečħimwo ħwōħta (ĸuf. 15, 20), fe bjes piħeħelcajzja pħa. Bōħdō pať my čwjetowioje jeho pħacž a niz wħšidizy, fiz jeho pħacž, jeho namaħacž. Na čħim to leť? Dyrħelĩ ħebi tola myħlic, jo dnaj, fiz ħo pħacž ħebi napħečħimwo piħšidħetaj, bo namaħacž dyrħajaj.

Dħyž dħyħeħe Žewa buč fať Wōħ — dħyž bo fureħelcni w tempu wobleħe: „Ja ħo čĩ dħajny, Wōžo“ atd. — dħyž stari ĸriħoħjo fwojim piħidħoħam, čħim teħ njemajōħnemu Wōhu, kraħne temple mōħarčho — dħa čħje wħšidizy Wōža pħacž a jeho tola njemamačaju, ħacž runje jich Wōħ na doħo teħ pħacžje. Na čħim to leħeħe?

Čħōťj pšči fwojim pħlanju a wulkim wēzami steji, bo f wōčewom Wōjim fteħacž njemōje, kotrej bele ħlaba na niħe, na fħšimnu a roħkamanu wutrobu. Tak wōčħto pħacžjeħo Wōħa a pħacžjeħo čwjetowje nimo bo djeťe a ħo njemamatate.

Čħeħelčĩ teħo ĸnjeħa wopravdje namaħacž, ħladaj po jeho fħowje najrjedy do ħwōħofeħej fwojeħo ħreħeħneħo pada, do čħeč- foħeħe fwojeje winy, a dħyž potom do bo djeħaj a pħacžidħ: „Ja dħu postančje a f fwojemy nanej bičj a f njemuj rječ: Ža ħym fħeħidħi w njebju a piħed tobn“, dħa je teħje tōn ĸnjeħ bħjo namaħa, a ty treħebalħ jenož roħkati pħed nim bele pāħmčj, potom budjeħ je fħōħnje wutrobu ħebi wēħy, so by jeho namaħa, a budjeħ jeho twerħeħe djeħečj w žimjenju a wumrječju.

22. njebjeħa po ħwi. Trojizy.

Njebjeħa	Wateħa	12, 23—35.	Pšilpypel	1, 3—11.
Bōħeħla	2 Samuela	12, 1—14.	1 Pētra	3, 15—22.
Wutōra	"	12, 15—23.	"	4, 1—11.
ĸrjeħa	"	15, 1—14.	"	5, 1—11.
ĸwōħorit	"	16, 5—16.	2	1, 1—15.
Pħat	"	18, 1—17.	"	2, 1—22.
ĸsobota	"	24, 1—25.	Pħalm	71.

„Pōħħaj Wōħ“ je wot nēħka niz jenož pola ħiħejow duchownyħ, ale teħ we wħeħeħ piħe- dawarnjad, „ĸserb. Rowin“ na wħač a w Wudyšħimje doħtačj. Na fħt wōreč lēta pħacžj wōn 40 np., jenotliewe čħizka ħo po 4 np. pšeħedawajm.

Womhaj Bóh!

Cižto 31.
29. ottohra.

Lětnik 1.
1891.

Serbske nježelske kopjenka.

Wudawaju šo kóždu šobotu w Smolerjez knihicishczetni w Budyschinje a štu tam došnacj ša šchwórtlětnu pischedpřatu 40 nr.

23. nježeta po šwj. Trojizny.

Mat. 22, 15: Těhdy wotěnběžu cji farisejzjy a fšadowacu radu, tak bychu Žesufa w rěczi popadnyli.

Židowki lud je był tola wšchón prawje nježatowny pšhecziwo Knjesej Žesufej. Entemu ludej je był našej Knjes najwjetšej dobrocěl ja jich cžela, kaž ša jich duške. Ale womi šu šo jemu ša wšcho jeho prázowanje š tym podžatowali, šo ša nim šejachu, kaž hontwjet ša džiwinu, hacj šebi jeho njemóhli kaž do šyczow popadnycj a potom fškowacj.

Na njeho najšórschi běchu tam farisejzjy, pšchetoz cži šo wšchitzy njemalo na to mjeršaju, šo bě jim Žesuf do woczow prajit, w tajkich hřečach šu byli womi živi, a šo bě jich ša to še šlowami potšostal.

To je cži špochi takle. Tak dotho hacj šchto, kiz ma tu Bože šlowo pšcipowjedacj, nam šamym š tymle šlowom prawje š blisťa njepšhindže, ale nam š nim hiščeje trochu š boła abo našbala woštanje, nam našdeho „štareho cšlowjeta“ wšeho na potoj woštaji a šo naš našdeho hřeča njeđótknje, šebi wot naš potuku a wobroženje nježaba, nam wo Wožim šudu šlowešta njeprajit, tak dotho šmy my š nim wšchitzy rjenje derje špotojom. Ale doťknie šo cže wón tam, šožež měł ty něhđže někajti kuž ranu, to rěka: doťknie šo cže wón twojeho hřeča, a prajit cži do woczow, kaž něhdy Natan Dawidej: „Šlej, tajkile šy ty šam, šy Bohu jeho kašnje pšhestupit!“ — po tym buđe cži še wšchém pšhecělštwom š nim na jene dobo šbuz. Nětotružšitiz je někomu, kiz bě jeho na jeho hřeči potašat, wšcho tole tak ša što wšat, šo je był po tym tež šobu na

Bože šlowo wšchón mjeršazy, a je šo wot njeho š šcribje-tom přecj wobrocjit.

Tajazny ludžo (— w našim cžahu wšat tu tajzlye tež šu!) šo na to mjeršaja, šo je tu Bože šlowo hiščeje na šwěče žiwe, a šo šo tu wone ludžom špochi š hlošom předuje, mjeršaja šo, šo šu tu hiščeje Bože domy, na nich wěže, a we nich Bože martry, a šo je tu hiščeje kšecšcijanista wošaba, pšchetoz wšcho tole je ša nich kaž šame přebowanje pšhecziwo nim a kaž na nich ščóžba a woškoržowanje. Šim pať šo njedja pod Bože šlowo kšilec a wškorjez, wjele radšcho cžyli měž womi wšcho tole še šwěta přecj.

Farisejzjy cžychu šebi Žesufa š jeho šamymi rěcžemi popadnycj, pšchetoz wšcho to, kaž bě wón živy, njemóžšecje nitomu potšort dawacj, duž jeho na wšcho to woškoržicj njemóžachu.

Kiz kšecšcijanistej wěrnóšci napsšecziwo štupaja, cži to hiščeje džehniški džej wšchitzy runje takle cžinja. Š wošpředa womi š někomu du, a hladaja, hacj šebi jeho njemóhli š někajtim praščenjom popadnycj, wupytaja šebi něhđže něšto š biblije, powjelej abo šlowo, kiz ma šo wšcho hinal šroymicj a wuklašej, hacj šebi šo womi wošđza wuklašej, a hladaja, hacj njemóhli wěražycj še šamym jich wukšadowanjom wošměšicj a šanicje.

Duž dyrbj kšecšcijan pšči tajkeje škladnošczi hieč Boha prašycj, šo cžylt jemu pšči prawej škladnošczi prawe šlowo dacj, šo móšł potom š nim tajkimle njewuššnym prašgerjam hubu šatpacj. Šěrnóšczi, tajkiz nam Bóh dawa, tajša tu tola špochi a štajnje dobuđe. Šestupaja šo tu cšlowjetojo wošlo njeje a wobdawaja ju wšchitzy

še svojim bludom kaj nhta, — sčto je vscho wo to? Voh je svojej wernosci tu tola spochi dobudej. Voh daf, so by nam tale Boza wernosc wchtem vscho do predta we wutrobie seľshabada, a so mel ju tozdy wo noz nutata ham we febi, — so bychum pak tu tez wschizaj spochi tazy skhodzil, so byla tale Boza wernosc ja naš ja wchschy to bame, sčtoz je tu ja zyly swet Boze lube hčonezto se swojim jašnym swetom.

Roždjelene pucje.

Po nemštin Jana Wjedrida.

(Pofotrcaowanje.)

„Necz drje so mi jara njeľubielje, ale beč wofotošhodjenja wutrobie hity a dječ pšidobnoe ranje horje a beč horje s miščtrom pšesene, burnej dyrbjad febi prajic, so njele cješto bo do jeho wofšnja namafca. Wlym na tozpm wuľhad na bolu a je drje prawe stary a šapanjenj. Tola njebe ni žel, tam swoje šboje spytocj. Wščetoz, sčtoz mi forczinač w Reichenbadu njebe prozil, w ukone namafca parlu, forczu febi dobyce be wot wrenjeho wofomlženja moje najhoršije žedenje. Hizo pšicho beč so b dwoč, so be w byleščej swi wscho taf cšiste a johne, sčtoz njebuch starej ščuzenjej dšozaj, forczu be troču mofuolofca, doweril. Zato pak nje te wofuolof wofuolca, stejelje ja widom wofomnaczelitna hočelca, taf cšita a taf lubofna i brunum wšohami, i mofuymoj wofczama a i cšerwjenymoj lizomaj, to mi be, jato by wo mi wutroba wofroczila. Njewedjadh, taf k lidu pšidobneč, wofoto forczoh wlyščej stejachu. Zefo pak petom helca widomu modlitnu špewaje, i taf pobojum hčšom a taf nutca, dha beč šaf i febi wlyščof. Ale jebzi hlyščje njemofadž, burnej ni folachu. Rožby fufk wofca mi w lchij teozaj a dyrbjad febi lubicj dacz, so mejadu mje ta šwec, prajo, so knadz hpm lěpšicho šwecenje. Šwec be dšizne dočez; stary so mi taf wofozaj wozaj njeľubade a stary mlhu niz wozaj taf wofozozimo, a jafu šaba i blifšeho ľeba wofafche, menadž, so nješhpm nišdu žonec taf rjenje šwacelca ščidach. Al nšto hpm hjo wjele njeđzi w hčbi byditi a možu drje hjo pšdi bidej jebz — ale hlabacz na Dama-Marku njemofaju, hies teho so mi wutroba wufota, jato by wom čypta. Al huto je mi, jato buč dyd hšubi, hdyž nje nadjaj mi napšedco štuji.

Wena je miščtromne jenicke džecio, išči forczoh narobje je macz wurjelca. — Štoj, Wilhelmu, burnej tež na tebie nišdu lubel njeshum, taf došho gacz hpm jom, dha mojadz tola gacz dobat rune taf malo piščez, faj na purczowanju. Ale ty dyrbšich nek wscho wjedžez, a njebe nrno, wubščeh mi wofanacz — hdy by wjedzi, taf je mi jom wofoto wutroby, by mi rešpmi. Dš-pomnitel bo hlyščje na wječor w boľowej ščidnoj? Žom, hjo nadjaju, nemafam ľobe, to forczuj je so mi tečdy džeco, abo nje je na nje žoneho. Al to tola Voh njemoje džycje. W, nek wšch, hže hpm a fak ho mi dje. Wraj nonej a maczeri wjele debreho, na forczuj bo tež huflo i wutrobieho bšatom dopomju a pšič tež raš

Twojemoj Ernštej Wrendelaj.

Niedlowy mán pola Reichenbacha, 14/5. 1848.“

Haj wšchaf, ščefka Reichart ho dopomni, taf je ho nadjijow a šboja swojeho pšedczeta wšelati a fak je drobčum wotmolowenju wšchaf, jafu be cšah k temu w šwyltich nekžaczach namafca. Ale njebe žone wotwotowenje šcho pšidachilo a jafu be šafu šma, be wón, nepofokuju dla doľšeho njefczenja, šafu lit piščaf w boľocšji. So knadz je i ščefczeta w lšum čošpu, forczu be w Wadenškej pšidobni, njeľobe potredičta. Zift taf be šafu pšidichelji i napšikom: „Abrešat w Niedlowy mánje pola Reichenbacha šnaty njeje.“

Wch, to be jemu tečdy cješto na wutrobu panitca a lejelche jemu hlyščje dženzja faj šamjet na wutrobie. Sčto be ho j jeho wutrobym pšidczelom štok? W Dama-Marku jeho lubofel wofpca? W Voh pšufmarienju miščtr Wendi mčelneho wofegnač, fi be ho iwajiz, swojej naczi k tež džozmy ščehowcy? Žane wotmotowenje njebe pšidachilo a te hlyščje dženzja wloziž Ernštowj list šafu do ščidnje i cšidim ščidimjenjem: Wobohi pšidczelito! — Šaf be ho jemu, Wilhelmu, tola taf šamj šaf, hčaf febi wo Ernšu njefcelo! Jemu be ľobczeme žiwjenje wofabzene. Wafco šet po Ernštomom wofelnom, be nan šubio hpmej pšidczepat Wšchaf be Wilhelmu w dobrej ščuli roľit, pšidczot naj be jeho frucze k wšczemu dželu dzerjat. Wofak njebe won był, dočelž

wofnu meču njemjelche a tež šbežł hrošneho šeta 1848 njcbe ho Kobercjanščif doľak. Wšchaf beču wšizaj burjo, žič pišči šhym šafšhadjenju njicž debnej njemofadžu, wšizito fak šhucizj možadcu a burnej be tež cjeľož fufk piščezica byfa a pola miščtra Barthela nefotruizkuziž ščelencizku piša a hufčičičto tež i ranje šwarjeto, tola ho wšcho horju ľčnu a wofca, taf be byfo. Taf nico njefľabženo, so ho starej na wumiej potofadžaj. Ženo šprawna hoľca dyrbjelche ho ja Wihelmu pšycat. Al i tym be ho tež rjenje a dwušenje cšimio, jato by ton Krzes hpm wšjo šarjadowaf. Wšez Kobercjanščimi hoľzami ho jemu žana njefpobčowfche, pšchetaj burnej tež by išč wjele rady haj prajilo, hdy by ho Wilhelm wo nje wraďaf. Žonu i hiesožneho doma njeľobaje won pob hšow tšechu wječez. Tež ho jemu žana taf njeľubielche, so by proiczj mošf: ta je prama. Džiz be w tym čšaju na fwoš pola wliščih pšidczelcju w družbomž Walezadž pšidczepofdenj. Wšez hoľzami, forczu beču i družbam w wofozim u čšaju, be jeno, forczu jemu wofebje nadpachnu. Wšto horžozjeho nenzja i dšclanadž knetfom wjeľelche jenož maku rožicžu w ščadščih wozadž a wofca na žyřum fmožaj potorno, cšičha a šhuna fto w žyřum taf tež w fwožim domie. Wšily štuřidju lšij hčozaj wot njeje přecz a mejadu wšizaj ja to, so i tež hoľzaj lšoj šofoczěž njeje. Wšiz pak taf šama a šabta stejelje, našč Wilhelm i nej rečiczj pčca a nek f swojemu wufkemu džiwjanju w cšičej hoľzj telfo lubofnojce, telfo wutrobieho cšitofelca a pšebžinočelca namaf, so w swojej wutrobie wotry wofioľš teho ščowa hlyščelche, forczu be jedon i hoľczow prajit: Šhaj, to štoj ho prawje cšičaj hromadž namafakoj; taj dyrbčotaj ho prawje jedon ja drugeho hodyčit! Tež Wuchholcz Maria, taf reľafche hoľca, be ščowa ščidachca, pšchetaj jejnej lizy ho cšerwjeničelke. Teho dla župi Wilhelm wot njeje přecz, so njeby lubel dafelje njeflubofnojce pšidobitowelč, wtaške pak ščadščelč, ho i jejnym nanom ľenacz, sčtoz ho jemu tež derje poradžit. Al jafu ton hšwič nič lapšchahucz dafche, da won hoľczaj rufu a proščelje jej wutrobie boženje. Al jemu be, jato by jemu rufu njeridj njeľub. Dmofaj pšič pšidčidčičaj njemofelche dobroj hpm, faj njebe nonej a maczeri nišdu njicž petacij, šarčidimaj šamjelczč, sčto jeho wutrobu wofmowa a jafu taj, forczu žana derje njeľuchaj a wjedžičelca, so njeľubje njefrečumšhije cšimicj, ho na jeho wofli iwješčičičaj, be taf wčelje a šofozomnu, faj nišdu w hšwičim žiwjenju. Wšily ho i lubum nanom do Wšchah, hžez hoľznej šarčelje ludečičaj, woda, a wobej šarčelje položičičaj hšwoje žohnowanje na ščowje mfođeu ščuzenju.

Al potom ho fwoš hmyczelche a duž špeczja ho ja Wihelmu Reichartu žiwjenje, taf bohate na šboju a mjeze, taf njeľubczene pšičez ščizj a hufbenofč, jo dyrbjelche ho jeno wšedbenje i pšefnej wutrobu Wofu ja ta džofowacz: Knjeje, njeshum doľozuju wšidčelje šimlnočelca a hšeršelce, forczu žaj na hšwičim wotczekju cšimif. Al njedž tež čžmone hoľzim njewofekadu, faj ta, hdyž doba macz w Knjeľowem wjeze woczi šandelci a bšily po tym žewny nan, faj dželenje wot swojewe pomzizuju došho šwecz njewoželche, ja njei dželche, mošelche won tola tež we toľščih dnjad Wofa hlyščelca a cšefelčizj. Šaf jara pak wotewer jo jemu wutroba, hdyž na bohate žohnowanje hlabočelje, forczu be jemu ton Knjes w jeho denje wofbadžit, hžez jemu lube džeci čerwite a štrone roščedaju faj woišowe hatojny wofoto jeho bidu, hies tem so jeho žona teželche, faj pozohomaju winowij pielj! Al jafu jeho potom ja wješhewo pšidčelčeraja wufuolitca, wjelche derje wozaj džela, ale mošelche tola tež nefotruizkuziž žohnowanje prožaj wjedžez. Komuz ton Knjes šofojitowit do, temu tež wotem špochit, taf be wrajit, šofojitowit deľamadž, a ton Knjes njebe jeho w jeho do wřenju wofpuzičel. Ša to be tež hšedženje jeho wšch, forczez pšidczemenje drje njebe ho pšičez cšiwit wšjo a mudrošč hamu, ale wofebje pšičez Bože hamje šfowozenje ščaf.

(Pofotrcaowanje.)

Martha.

Powozaje pšidczebiczi w hšawož najščho cšofa wot Ž. Š.

(Pofotrcaowanje.)

Martha dale hšwičim džezem wofewdušaje: „Burjo šu hufto horžit, jo njechadž hšwičim džezom hlyščez dacz, to pak je ščupofelč. Włobziž padolcjo drje jafu wofozaju pofukšiciznojce, pšidčitnojceľca a porjad namufnu, a mošelčej nad nimi na přenje pohledanje ni džezč, sčto je wofak był a sčto niz. Ale to tola pola hoľzow njeje, tam ta wěž ščabla, hoľca ho pšičez mčelcznu ščabofčez wšclafce do cšaha namučzi, w rjanadž pšihanjč lapadž hšodžez a pšedzo

pfjedeh swjatym sakramentom, kotryj doktor Staupitz njechaje, tak staro strojici, to chacych sahinyeč i wafkej stajnoćicu. Hdyj bje wońco nimo, spowjedach go a krocach swjatu nulu Staupitz, kiz dźełchje: „Ach, Wafke wufle niejnu na Chrystusa.“ Zole stowu bym i wjełhomu płaćki a bje mi staro strodatne. Njeje pať k hamljenju, jo hmyť tak dojajni a tak wafoměrjagz? Chrystus go nam ham dawa i wo chym, i chtoz je a me, polickij nam swoje njechaje, wčezne tuba: hnadu, wcdawanje hradom, wčeznu prambodki, žewenje a škońćicu, mienaje naš swjotich bratrow a šobuberbow: tola go bojmy a cjełkamy pafed nim, hdyz jeho pomogy a trojstich najwjozj potrebam!

Dopomni mje to, paž je go mi juntrčoj w młodobojzi šesťo, hdyj ja a hiłchje jedyń bruhj hólz domach pofitnyj, kaž bje wjachje pšched burjemj spewadmoj, to bychmoj toľbazy ja to dostaloj. Duž chyčchje njełaji mječichoj hwoj žort i namaj wčez a wofalchje wofije kaž w hnjeje: „Scho cinitaj, šej hólzaj? So by wnamaj ion a tamny pomhaj!“ Wjeji pať pichy tym i namaj i dwemaj toľbawomaj a dze je namaj dacz. Ja a mój wofarich pať strojichmoj go pidi: jeho hfoh, czełkajmoj pšched dobrym muzoj, kiz njeđachje nam nicjo šeho, ale jeno dobreho cjinaj. A jo n eby nicjo skom-dził, wofalchje ja nomaj, dawachje namaj dobre hřowa, jo šo wro-czełkmoj a toľbazy wot njeho wladmoj.

Kamje toľ šo stajomy pšchedowu našchemu lubemu Bohu, kiz hwojcho jeničchje narodženeho hřna njeje pšedupšćicij, ale je jeho ja naš pobať a i nim wchitlo nam hnadnje dak; tola pšched nim: cjełkamy a hěbi wuhlym, jo njeje našch hnadny Boh, ale našch hřowu hnadit.“

Nješto wo hřerluškju: „Zed'n twerdy hřod je našch Boh ham.“

Je tuton hřerluškj prawy dobywceji hřerlušk najchjeje ewan-geliskej zywije, pšched kotryj je šo zywje pať hřidjom njeurčelime rary trojstowakaj a w kotrymž by jeno zadac bęo, jo by ton kraj ewangeliskij duch nery, kotryj je hěbi swjoeho hnadneho Wcha a Chrystusa wjeť, šeho wchje itany najchje zywije napjelni. Wchitoch hiłchje pšchedo žo, „šy starj njeprichjeť“, wostofatohłsta zywje, naš pozriecj a je wobęje w poklonim cęaju „dolci lez-wołčje“ nazofom, jid mjelo šabo w hokojomij pšdach ičahmęz. Daj hěbi nješto powjedac wo historiji tuteho hřerluška. Węšaj je jon Luthr w l. 1527, hdyz bje niz jenož žołomy mör Witt-enberg domapnył, ale hdyz teť dwaj jeho šobudželčageroj, Winler a Kneier, matricaj hnjercz namafodraj. Je pať teť pęhjenje wo hřowach pialna 76, a teť hřoť je Luthr ham cjinij. Přerjjo ičtucęa dopomni naš na Wartburg, hdyz wona w tak mjeno-wanej Luthrowej stwi na šęenje napřhane stęj. Druha ičtucęa pať na Luthrowe jeťkanje i wofakom, kiz jo jeho, jato do Worana pęczowalchje, wofarčaja: „Sęe dya wy ton muž, kiz dze bamž-štwu wobnowicę? Kať dęcęe to dokonęcęj.“ Luthr pať wot-molwi: „Haj, ja hmy ton; jo hřidčejom na wchęchomęnoje Woha, wot fofrohę hřowu a pšidatajnu mam.“ To temu wofaje tať k wutrobę dźęchje, jo rjeknu: „Ja hmy hřęzowowy hřidobnit; wy pať macęe wjełchęho Anęja, ton budje wam pomhacj a waš wob-narowac.“ W hřęej ičtucęy hřęca šabo te wospomnęcja hđbne hřowa, kotřej je Luthr pračij, hdyj do Worana mušęcęhšęje: „Ja čhu do Worana, a hdy by tam runje teľto cęertow byto, kaž žubelow na tšchach. Žon je hiłchje žiwj, kiz je tšjoh mužow w wohenowej pęzj šberčal.“

Krute domerjenje na Woha, kotřej šo w 4. ičtucęy kaž po profetickim wofadnju wuprajni, je šo w historiji ewangeliskej zywije pšchedo a pšchedo šabo wne šęimto. Luthr ham je hęjo hřewu po tuch hřowach cjinij, wnamawajo w Woranu: „Šow štej, hřinaj mjemoj, Boh pomhaj mi.“ A teľto druhich ewangeliskich hřwernych hřewfodow je šo i teľkamej wutrobotoćuju k tym hřowam pójnaťo! Dale te hřowa: „Boh dze naš i duchom wobdaricj, w teť bitwje pšidi naš woflacj“, šu hwoje bohate dopriewjenje namafelo w teľto křabnych mužach, kiz ju wobdarjeni i duchom ja ewanęij go bę-džiti! Kať je go teľdu a pobjđajno wo dostatny Duchu dźęłako i přędowanjom, i roščęřenjom biblie a i wukafodowanjom hřw-přhna, a i pęhjenjom a přewojom rjanych hřerluškow! Kať je teľdu duch přerich hřewfodow tať wđznye wozuečij, jo wchubđom teť najmęđi a najmęđiđi ludjo hwoje čojnje tuba tam, dęa i teho nimaju wchaf nicjo i lępšchemu, nam dęrbi njebo woflacj.

Wohidny drje je pšchedo tuton hřerlušk wchęm pšchęznikomam najchjeje ewangeliskej zywije byť. Žon přewacj abo hřacj je jid wjele je žimjenjom lapčickij dęrbyđaj, tať 105 lęti starj fantor Žingling w Bovenanęe, starj Luthrowej pšchęčej, kiz dęrčęchje jon w lęće 1627 Kormatfittim hřocj a fofrohęj teľo dja farahęch: „Teť w mojnje 1870—71 njeđachje go pšchęz starj Luthrowej hřerlušk, kotryj našch wojazy tať rad přewachu, křohofstijm pšedobacj. Žako w węšnje hřohofstie žywij w Poutantuj nęmęzj wo- wazy tuton hřerlušk přewachu, hņewachje go faroť tať, jo i wob-tojajnuj wofoko hřobęnjom a i fřeprenjom hřwęcęenje wwoj přewo- wanje męlicj pštolchje. Tola njemęđchje žohnowanje teľo hřerluškaj lođęmoci.

Kať hřwo je wón w cęaju mozej wšchęj roščęřidęnjaj a wery dja potločęnjaj ewangeliskich bratrow trojstowak! Š nim hu frangofskij ewangeliskij wuhnacj, Hugenotoj, kraj hwojich wđzow wopušđęciji, i nim hu ewangeliskij Šahburgskij teť wuhřorčeni je hwojeho wđznohę kraja k nam do Prussej pšchęčęchje, i nim hu wojazy Gustawa Wđłofa pola Breitenfelde a pola Wřęzna 1632 do bitwy cęahnułi. Žed'n twerdy hřod je našch Boh ham, tať křęčęde w lęće 1813, jato go přeni wobrowolni wojowarjo ja hwojtu wojnu požohowachu; tať křęčęde w lęće 1871 pšched Bariom, jato Württembergskij regiment w přewęj hđojnje noweho lęta tuton hřerlušk woru do nozj piřtalchje, mjęš tym jo šo i wno- šęenje na wobłęnjene mozne męřo šapocja.

Pšchęz wery wjele tuch, kiz hu wđzaj kraj wopušđęčęiwij hěbi pšchje wufke wody nomu domajnu pętał, je hěbi tuton hřerlušk jato najbręđijchj wofak hřow woflo. Tať je teť mandęšskij jendęł-šęe krawowje Albert Šahfo-Koburgsko-Gothalski hěbi hiłchje je na pobjelnje nježeli hwojeho žiwjenja w tuton hřerlušk přewacj dak. W hwojajnu kraju węšęchje go wjeť kandidata Dņesęorge jeničęz tutenu hřerluškaj ja hwoje wnamęenje i rubjeznikowach rufow dżakowacj. Hdyž dęchęchje go tuton kandidat ham wot Žer- ulawo k merewemu morju pobačj, nadpabđęchje jeho duzy na pučju Węduinjoo a wukęčęatku jeho hačj na šofdu. Duž hřnu jo hřędj pęćęnjaj na šfaku a špewalchje tam zyle nahi potny wery starj Luthrowoj hřerlušk: Žed'n twerdy hřod je našch Boh ham. Ma jene dobo ho rubjeznizj wroćęimij wchju dęrať i jid jeho wofamaj pokojčahu a czełknučju; wuhřachu hěbi, jo wđze hěbi po tajtm nje- šobu jeno wřatny tať węšęe přewacj; wrotnyčj pať po hwojęj węře ja hřwojajuch dęrčęchju. Teť w Wřatfifci je nękafimem Němęz- jęz inacęe tuton hřerluškaj šoęe pšchęčęchje. W nękafej natečoj- ſci bje wón nęmęřę konula (t. j. japořfštanja) wo pobjerju pšobę. Doležj pať bje w dohđich lętach niz jeno wchę hwoje papjeru šubit, ale teť macęerjnu ręcj šapomnit, njęchaju jeho ja Němza pšid- pójnacj. Ščonęnje jo i dźęčęatřwa na Wđčęe našch a na tuton hřerlušk dopomni, přewalęđe jo jemu węřachju.

A teť hiłchje dęhęj wo wšchęch wufach najchęcho cęaja dęrbi nam ewangeliskim hřidęčęnjomam tuton hřerlušk moznj a lubu trojčť hęčj. So by pať jano kaž šare dopomnienie i dęřęčęzeho cęaja, hdyz męjachmy jon w šchuli wufnyčj, k nam njełkęnjaj, ale jo by teť, w šchul žiwjenja šoytany, wot nař rad-lubje hřidčęchju a ičtoz je najmęđiňęchje, rad-lubje węřęny bę. Nęř njęje nicjo wazniłchje hačj wufke wđřto wofakow ja Chrystusa a jeho křafewoj, kiz hřobja ja jeho hřohorę do bitwy pšchęčęimio wšchje njewerje a pšchjwęrie i tym hřohom: Žed'n twerdy hřod je našch Boh ham.

23. njeđęla po swj. Trojizjy.

Njeđęla	Mateja 22, 15—22.	Wřilipijich 3, 17—21.
Pōnđęla	1 Křofimow 29, 1—9.	1 Jana 1, 1—10.
Wutora	1 Křafow 3, 3—15.	= 2, 1—14.
Sęrbęda	= 8, 1—21.	= 2, 15—29.
Ščtwort	= 8, 22—30.	= 3, 1—24.
Přat	= 8, 54—66.	= 4, 1—16.
Ššobota	= 9, 1—9.	Přatm 42.

„Pomhaj Wđh“ je wot nęťka niz jenzj pola knješow duchownych, ale teť wo wšchęch pšchę-dawarňjad, „Sęerb. Nowin“ na wřach a w Budyřhjnje dostacj. Na šchtwōrcj lęta placji wón 40 np., jenotliwje cęřęla šo po 4 np. pšchędawaju.

Pomhaj Bóh!

Ciŝto 32.
5. nov.

Litnik 1.
1891.

Serbske njedzelske kopjenka.

Wudawaju ŝo kóždu ŝobotu w Smoloresz knjižničarstwu w Budyschjine a ŝu tam doŝtač ŝa ŝtřwórtlětnu
přehlednatu 40 wv.

24. njedzela po ŝwj. Trojizny.

Mat. 9, 18—26.

„Wj ŝa to mamy, ŝo cřlowjel prawy budže bjes ŝa-
tobja ŝtřtow, jeno pšes wěru.“ To bē mózne pšči-
powjedanje poŝlednjeho reformaziŝkeho dnja. Na wěrje je
wšcho ležane; žane ŝtřtki njepomhaja, njedabža žaneje wē-
ŝtoŝe naŝeje ŝbóžnoŝe; ja wěru ŝtejez, ŝa njekřabiatym,
wutrobny m dowěrjenjom na Božu hnadu w ŝhrytřiwju, to
je naŝcha najŝwěćeŝiŝka ŝarolez, naŝcha najnuŝniŝka přo-
ŝtwa. „Ja wěrju, ŝnježe, pomhaj mojej njewěrje.“ Ža-
danju po tajŝej wěrje pščiadže tón ŝnjez k pomozu, ŝoro-
watu wěru Wón wuŝtrowi, ŝpytanu wěru Wón poŝylnuje,
wutrajazu wěru Wón je ŝwojeje hnadu ŝaplači. Pohladaj
do ŝwjateho ŝeženja. Wěra ŝo ŝapocžnje pola wŝŝŝiŝkeho
Žairuŝa; wón wupraji ŝwoju nadžiju: ŝnježe, moja dźowka
je nēll wumrjela, ale pój, a potóž ŝwoju ruku na nju, dha
budže wožniwēz. W j wjeřetofežu tón ŝnjez na něžnu
twětku Žairuŝkowneje wěrje pohlada a njeda jej pobrachowac
na ŝtónčny m ŝwěćenju ŝwojeje luboŝe a pščeŝeljni-
woŝe: Jeŝuŝ poŝtanuŝiŝki džeŝe ja nim. Dowēl ŝo
jeno, mój ŝŝeŝežijano, tón ŝnjez ŝo wjeřeli na twojej
wěrje, wjeřeli ŝo na kóždej duŝki, kotraž ŝo jemu wŝcha
dowēri a wŝcheho ŝo wot njeho nadžije, kaž tamnu Žairuŝ.
Njewidži ničo radŝho, hač hdnž ŝo jemu podawaŝa
j nim po ŝwojim puču zřahnučž džeŝ. Přidē wjele
řudobu dyrbŝi po naŝcha wěra ŝpytowac, ale tón ŝnjez
j kóždym wěrjožym tał ŝobu cžeňnje, taž j Žairuŝom a
wŝchu wěru, kotraž w ŝpytowanju wutraje, k ŝbóžnemu
tónzej woŝladanja dowjedže.

Přjedy pał hač ŝo to pola naŝcheho Žairuŝa ŝtanje,
tón ŝnjez po datej ŝtřadnoŝci jemu hiŝeže potaže, tał
wón ŝhorowatu wěru wuŝtrowi. ŝhorowata bē wěra tam-
neje žónŝteje, kotraž bē dwanače lět trwawu ŝhoroez mēla,
pšchetóž wona bebi myŝleŝke, ŝo budže pšes lute dočtře-
nje jeho draŝty wotŝhorjez; něčto pščiwěry tečeje hiŝeže
w tej wěrje, pšchetóž wěrjeŝke wjažy do jeho džiwnene hoje-
ŝteje moza, hač do jeho ŝbóžnikowneje luboŝe. A tón
ŝnjez jej čini, taž bē ŝo nadžata, ale j wulfej mozu wu-
ŝbehuje: Twoja wěra je cži pomhala, niž ŝwontowne
dočtřenje mojeje draŝty. S tym jejnej wěrje wot wŝeje
ŝhorowateje pščiwěry wupomha a ju k řrowej wěrje
wjedže, k wěrje do ŝwojeje luboŝe, k wěrje do njeho ŝa-
meho, do ŝbóžnika a wužniwēz. Daj bebi, luby ŝŝe-
ŝežijano, ŝwoju wěru wuŝwobodžiz wot wŝcheho, ŝtož
je wjaž pščiwěry, hač twojeje wutrobneje dowěry. Wŝi
ŝwjatej ŝŝeženju, wŝi Božim ŝpytanju hlada j pšči-
wěry; woda to wěŝeje njezimi, jēdž a piče to drje nj-
ezimi. Wěra a Bože ŝłowo činitej wŝcho. Wěra pał
dyrbŝi wutrobne ŝpŝeženje na Žejuŝowu hnadu byč.
ŝhorowatu wěru tał tón ŝnjez wutrowia, ŝpytanu Žairu-
ŝowu wěru wón poŝylnuje. Twoja dźowka je wumrjela,
ŝto ty hiŝeže miŝtra přozujeŝ (Mat. 5, 35), tał
jemu napŝečiwu ŝinčji, jako do doma ŝwpi. Raŝte pa-
raženje, kaŝte pohōřdženje ja Žairuŝowu wěru bē to! Ale
dyrbjeŝke tał pščiŝiz; wón dyrbjeŝke we wěrje wŝcho
dwełowanje pšchewiŝez. Tón ŝnjez pał pščeŝelniwje
j nim rēzi a troŝtřuje jeho: Njebój ŝo, wēl jeno!

ŝpytowanje njemōže a njeknē wot naŝ přečž doŝtač;
jenož pod nim, jenož pod ŝŝižom a bēdženjom mōže ŝo

našča wera pošlynczej. Ale k smęty teź strofichtni byc: tón knjes pomha spytowanej wěrje a njeda jej nihdy pobrachowacź na mozy i wybofocze, hdyž ju jako bebi wu-
prohymy. Wěšć ham, luby šfocelcjanio, kał husto je hižo twoju spytowanu wěru tak pošlynuował a hdyž sy jeno wutracł, dha je teź wutrajnej wěrje niđu dał, so ty šhoni: wón dźiwnje wozdži, ale krašnje wido muwjedže. Zairuš je wutracł. Duž je směl šhonic přacycziwo wchemu šmječu wofoto štejazeho luda: šchož tón knjes klubi, to wón wěčeje dźerzi. Jeho holecjak fraje a wón dofa so i uowa i ruti šmjerče přichwercjara.

A ta powjesej wo roznješkena po tej kamej zysel jemi. Tež mjes nami je roznješkena. Haj, Želuz Šhryfluz je šmjerčej mōz wfał, našdi morwi njejeju wumrejeli, ale špia. Zeho šo dźeržmy w našcej šmjerctnej hodzinje. Znuw buđe knjes Želuz wšhittim tym, kiž špia, wopofasac, so je wěrnofej rēczał, hdyž praji: Za šym to horjestac a to žinjenje. Duž njebojmy šo, ale wětny jeno. Š Euttherom rjećimy: Žed'n twjerdy hrđd je našč Wōh šam. Š Šhryfluzom buđmy wješeł živi, i nim wumrejemy šbožnje. Wōn šam pał d'z' i nam k prawej wěrje pomhač! Špoczałki wěry d'z'el wōn rošmnožic, šhorowatu wěru wu-
štrawic, spytowanu wěru pošlynuowac, so b'chmy wutraci hač do teho wulkeho dnja, hdyž doftanjemy kōz wěry w šbōžnym wješełu. Šamjeu.

Roždjelenecyje.

Po nimšim Jana Wiedricha.

IV. štat.

Šhocke Reichartej šo wutroba šradowacše, hdyž b' je šwo-
jimi myšlemi ja tej wěry přichidž. Ma šo hižo ja šwerne wo-
djenje šwojeho šamkeho žiwjenja Wōhu temu knjesel d'z'akomac. Hdyž na wješ hlaba, wōže šedom dorohymic, kał je wšho tak hmoč, hač w jeho mōbōdž b' e. A hdyž i žnja n'často, dha ma přide wšdem ja to wo šumac: „To je tón knjes c'jmit!“ — Kał b' tola, jako by šo šabylko, hdyž nowy šarac, šnydom hdyž b' do Walezom přid'chel, předomac poča. Štary knjes b' d'rie tež jara dobry a přid'celitow b'el, ale wutroby prawje přid'comac a roščičac' njeje wolymit. R'čelc'anjny pał d'z'ychu prawje přid'ca-
mani a roščičakeni byč, hewal mōješe šo došgo nad nimi d'z'e-
faci, předy hač bebi što k wutrobie wšachu. Zał b' jow w šaracowanej wšy štary knjes bōry dowerenje šhubi, a hdyž tež c'jste Wōze šlowo předomacše, tola k prawej štrōbōlci a wješe-
točej přid'ciz njemōješe. Do žrnywe ludje njehōb'jadu, i wona žrnywe pał c'z'ekatu pšedch d'uchepaštyrom a hušo doč' b' šo štato, šo, hdyž w přebdu to šfjeje žyti, bur pšedch pošledniju na polo c'jstny a šopolja mēješe i butrud'čitanjom abo p'riebrerjenjom abo pštanjom tak nušje, šo knjesel d'uchownom pšedch woc'ej njepřid'ciz. Duž b' bōry wšdu nab'jiju šhubi i c'jnimješe šwoje d'je to mošadje jenož je šd'uchowac' wutrobu. Haj, njehōb'li Reichartezej byt, wōn by bōry žyle šamulit. Mōby šarac pał, kiž so jeho šmjerčej jeho šastožastwo na šo wja, wjež'jške wutroby přid'comac. Zako šwoje našturne předomanje d'z'erčelše, d'z'achu tola Reichartezej rad wjež'elše, „što tō mošje“, a b' je hižo telto te mšči, kaž hewal nišje. Štowo pał, štoz b' b' predowal, b' wot teho knjeļa wōweše žōdnowanje, šo štary Jan Wōhmz, wo kotrym hewal prajachu, šo ma „tofik toju“, mēješe, šo je jeho pšči předomanju wrušty šyma přid'chōwaka. A jako něll šarac šindnar šožd'eho wšpōtwac' poča a přid'cho wěz tak šawjedje, šo šo jeho šimuc' njemōžachu, beču tola n'čotni, kiž ja pšhōšitnje d'z'eržachu, šo d'z' b' d'z' b' w šemid'ach p'ofoc'aj. W' pał i tym d'jmona wěz, pšchetōž b' ludjom nimole, jako by šarac žyl šofistak. Šchož b' n'čotne raly pola njeho na předomanju byč, tōn njemōž-
elše jeho wjazy wotwěc, a tyč, kiž jeho njewotwědu, b' přid'cho wjazy.

Žedyn pał šo pšči tej wěry šastobi; to b' Barthel, i kotrohōž šastobuju njehōdže wjazy tak hič, kaž předy. Šon šabe a wōd'je se wšdemni šwarjemi na „njeknic'zomneho popa“ šwarjelicje a přid'cho nowe kumidatny wumyšli, šo by luđi k bebi c'z'ohnuł, wščał mē-
jeje tež hič'ajc'je tōžd'cho štarych, witanych hōzci, kiž, hdyž šo

wječor ja nich šh'rete bunzle wobuchu (Barthel wščał b' ja šožd'eho šwojich wječornych hōzci po tajd'ch wobšaral, to buchu šo hōzco jara d'uchnje pola njeho w'eli), a pšhōšitowanu wutrobu šoželichu, bebi jeho šwarjenje berje lubic' d'achu a šo na jeho njepřid'čitnje žorty šmječachu. Wōn pał b' na jreho pšči šwojimi špoc'žaniju šab'ł, k'z'ryž jemu škonežnje tola wopofalo, šo šo njeda ja šmēch mēč.

W' wječor do noweho šeta. Šarac to šwojimi waščmjnu wječor w 6. hōdinje Wōžu klubju w R'obec'lanfej žrnyti d'z'er-
jelše a na tōnu šwojeho předomanja luđi wōweše napominošče, kiž na kōz žiwjenja dopominojo, šo bychu šid'čec'je žaty šnadny d'z'erčelše, wo kotrym ničto njewēł, kał došgo wōže trac'č, hweru wu-
mili. W' to jako šlowo byto, kašej mōžachu huč'jšcho wet šararja šindnarja šid'čec'je, kotrjž wutroby wōznje roščid'cho a pohnu, do šo hič' — Wōhu žel pał b' jich malo na to šed'cho-
wato. Žurfej b' šhetro prošna bytu, nimale toł prošna, kał pola štareho šajla šararja, pšchetōž ja wječor b' Barthel n'čotno wuna-
makal, šchož njeb' hič'ec'je nihdy w R'obd'z'ach byto. W' forc'ime d'z'erčelše wšd'ny bał byč, a na tōn šo we wšd'ch domach hoto-
wachu — jenož niž pola Reichartez'je a pola wužerčez'je — šcho by tež přeci wofac'č d'z'el pšči přewimny pšd'chom bał, kiž d'z'erčelše šo w R'obd'z'ach wōd'z'ez'eci. Šed'ma b' tež šarac'jom wōš wot'el, dha pšd'chu tež wēšč'ez'anjny herzu, kiž beču ja tōn wječor šfalon, šwoje pšcheprošd'že postowu pšedch žylu wješ. A bōry b' žinjenje w pošk'ez'č'nych k'rc'z'jmnych štwach, ja šotrej ž' mištr Barthel šamo šearifše šwōzny wobšarac, a njehōd'že d'cho, dha rejomacu i d'jwinju hantowanjom a pobla šiejše přid'celitowu forc'az'ej šady šwojeho bida a njeb' šeni, šid'č'izny i wōrjazany p'unchom napjelc'iz a tam jenemu šwojich hōzci n'čotno lubeho prajic', jow i d'ruhim žort c'jmitč, abo šjed'ch'ch'owach k' wutrac'ju pšči šwojimi wješełu napominc'aj. D'z'elše tež wōd'č, kaž b' bebi wščał a niž došgo do potnōz, hdyž d'z'ylc'e Barthel wšd'ch po wubjernom waščmjnu pšd'ch'p'at'ac'č, b' šhromadna šid'č'it'elč' b'izō pšče wšdu mēru wšpōfa. W'el pał b' wot nišho njemjehle pšchet'orhjenje pšhid'čito, pšchetōž na jeno d'obo wofac'č šo w d'urjach wōšje a i hōšom njewurjelc'izewje hōwby; „Wōhen! wōhen! forc'az'ja šo wali!“ Kaž šo žrmaniju b' wofom'f'itnje došgo wšd'cho i mērom — potom pał šo poča žakōšne wēdjenje. Rōd'z' d'z'ylc'e najpředy won, šo by šwoje lubowane žinjenje wumōšil. W' do d'rušeho ničto njewēd'elče; c'jžid'č'achu a štorfachu šo a potep-
t'achu wšd'cho, šchož b' jim na r'uc'ju, jeno šo bychu wšd'ch wofna a d'urje c'jstni. Kał a hdyž b' wōhen nišd'č, to njemōželše ničto wšhōd'z'ez'ec; b' šo hižo šhōwku pod t'č'achu palio, a jako šo hromadna luđi i forc'az'ju won wali, d'urid'chu hižo šlōmjenja jašnje je wšd'ch šed'č'izny wofnom.

To wōd'z'elc'e tež mištr Barthel, kiž b' w přemim štrōženju šōbu won c'jstni a kiž po tym, šo b' šhōwku tož kamjei šp'roft-
ni, na jeno d'obo i d'jwinju wofanjom šo do šopoljego doma b'ezelc'e. Šubjenty: na luđi wščał mēješe šwoju španfu šomorfu a w tej šiejc'e, kaž jid' wjele wjed'z'elc'e, c'z'jz'ka šejelna šfajnu, w kotrejž wšdu žylu šastobuju šhōwac'je. Wjenuel pał beču jeho pšhid'čō — d'z'ryčachu te w šlōmjenach wofac'č? Nihdy a na-
nihdy! Šumōž d'z'ylc'e na tōd'z' pod piōd šelkōfeneje prošy a wšd'elc'eho b'ed'ca. To pał šo jemu njeporadž. Zał wuc'je b' b' n'č b' n'č b' n'č b' šfjeje, tunje tak ruc'je c'jstny šōho won, wozajo d'z' b' šolc'oz'om, wotoš b'ehajo i palazymni mōškami a d'raftami. W'štore bonny wōby šōp'z'ychu šlōmjenja na jeho c'z'ele. W'ez tym b' šy-
kama pšhid'c'ja, ale wumōž šo ničto wōz'ny njehōb'z'elc'e. Škorc'ima b' šhubjena. A jako šc'jny do hromacy padžicu, klinc'elc'e mōžnu, jašny hōš do šhromadžemach. Wilhelm Reichart šo hič'ec'je berje na to dopomni a njemōješe šo šapomnic'aj, wščał b' jeho šamšny ert, i kotrohōž šlowa wuid'z'ed'chu a b' jemu byto, jako by jeho njewidomna mōž šlowac'a rēc'ez'č, a kaž trubišle pošlednjeho šuba tak wōšje, šo mōželc'e šōd'z' h'ic'elc'je, b' wofat: „Wjenuelc'e šo, Wōh šo njeda ja šmēch mēč. W'šchetōž šchož c'jwōjelc' byje, buđje tež jnec'j.“ A jako hōš wōmēni, šid'č'achu wšd'čny žakōšnje šfōzic'az'c'e šmjec'ie a jako šo luđjo naštrōženi ja hōšom wobhladachu, b' mištr Barthel był, kiž šid'ch'p'otaz'ny w šm'čy bežo šo šako a šako tak žakōšnje šmješe. W'rošit'oz' b' jeho ša-
pšhid'c'ja. Šeta došgo b' te š'panje k'rwju na tym d'z'elč, njehō-
šmjerctne buđje štaluc' — šhubjenje šwojeho morweho mamona njemōželc'e njefč'el. Šed'mi šholy a šojelc'e štupid'chu luđjo na wof a ničto šo nišhōš'čō, šo nišhōš'č'omneho d'ist'nc'z', tak šo je Wil-
helm šam d'z'ryčal šubjenc'eho wotwielc'je, kiž b'jes wole ja nim d'z'elc'e.

(Wotrac'owanje.)

Martha.

Porwraçaje kromiedziçoj w bitanicy naçhcego czaçu met R. S. (Potraczowanje.)

Hólaj w tomorzy na łubi spachstaj. Mjejske łozo ja taçteju pacholno niczo nije.

Róždy na bítanie tezejche; hrowal a netore wodzeczja a rubjeçhaja béche wcho, sçhotaj mjejschtaj. W temje bihiche kùtnu a staru meç k wodzeczju dostachstaj. Róždy durbjeçde hrowe łozo ham potczelacz, jo to jato wojactaj halle wulniczy njeçrebaotaj. Rójde ranje hólaj w fholmoad dele pichidibiechtaj a w kùjei durbjechtaj ho czebaçz a macz; jo mjejsche Martha też tu mjeitólcz, jo ho to też prawje stawa. Wjebeçat a łust bijnaw dize te bechtaj, ale i draštu durbjechtaj ho na feduju bracz, w tym Martha mjeçortowalacz; tódy wjeçer hrowu a draftami hładacz a łucpe pichidawalacz; pòdjiçho hólaj pomohoteczaj. Pola porjabnuh ludzi durbj drahtu zka a cijała buci; hólaj dóbci restorbowe wotelo bëhaju, winu tódy maczeri dawa. Jaj hólaj cłowiek dječojom waju wolu wotatj, potom dze pola riçh piçde wicho, piçdeç picy a cjeçnie, a rósdréçja bebi draftu. Martha njebeçde pichewerowa w fholmaju, wona dječaj namuczaj na finunjeje a hlowo pohubacz, meito teho jo hrowojana tódy bjei tuj rozi. Martha pał by jej prajta: Greta, cłowiek durbj sahe iapoczeç wolu dječaj stamac. Njeboçezjeçta fararka bëche zina, rjana kaç wotacz, ludzo na hoju stejo wotlachu a ja nej hładachu, wona bëche mała a wjeçezelnawa pichewojno tódemu. Ale i dječajno wona mjeçortowalacz. Njeje jenny hru, afehor, muž kaçkz byç durbj. A hólaj bëche teon dwe léçze stary, bëche jałostnje jałobjeny a hrowoje wole. Pòd bëche tajki roshnemany, fararka jecho na jennu potozji a ho jemu wuwołacz dajche. Teon hólaj be boryp opléçidny.

Njepòstulachnoçej a hamowota stej kaç njerjad na pelu, tón durbich bëry pteçz, wryeb hacz ho forçej htaboto pçitunije. Njepichidizemy hufto do domow, w forçuh dječaj haruja a wotaja, jo ledma hrowoje hłowa hñhachidz. To je woprabwde wopaczny huft, hólaj dječaj starym jimenje cjeçje cijnaja. Brut to też doçjiniçz njeboçje, sçhotz je w hrowim czaçu sofomòzjone; dječaj wotczabawcz durbich hjo w kolebzy sapoczeçej.

Najimemidriçho je, hólaj ho stariçaj hrowa, hólaj dječaj hupoczeç wotaja; to reła ftaçneny njeç wotemicz. Hólaj meç fruta doleçz buja njeje a dječaj jo waju nepòstulacz, potom reka, non durbj pichidcz i je nabicz. To je srudne wotczehnjenje, hólaj je nan jenoç k temu, jo by dječojom hrowu nacinił; to dječaj twerde cini a nanaj dječojuz luboçz rubi.

Dječaj njebëmëdja saowcz, so je to starçhista luboçz, kotraž jich napomina a na pramy pteçz potajuje. Wichtoz cjaç pichidibez, hólaj durbja stariçhiti dom wopuchidicz; sçhotz potom domach niczo njeawawitnyh bjeç zuluł ludzi pichidibez, ja teho ho hubieny cjaç sapocenje. Wjeçerji wulniczjo ho rekutu njeprawała, hacz jemu dženja cjapta derje stej ob hacz dize jutnje na reje hieç a hrowota rano w 5 hodzinacz k itawaniu saowoi, hólaj je też wona djawta domach hacz do 7 hodzin w tozu lëhala. Sçhotz je frucije wotczehnjenu, ho do wicheho swuczi a ho do zimnjaja loho na nata.

Ze stawa w historiji, kiz hu pichëzo na twerdej semi lëhali a saho prawçerjom, kotrymz helena butra derje doçz njeçhodzi. Róždy durbj na hrowim mjeçej i tym hrowim spocojom byçz, potom hólaj dale pichidibz. S meru durbj cłowiek wulnicacz, ale jemu też njeçmë cjeçto byçz, njeçeho ho idzeczcz.

3.

Rak Martha hwoj cjaç nalozeczje.

„Njeby-ti wo wby jadny był, by bebi tódy czañnik (leger) kupicz durbjot, hrowal by hubenje ja wjeß wupo“, be Marczajne hlowo. 1/5 rano wona hrowe paczerje wulniczo a i bypocot 5 imobletana i komortki stupi. Mëto wo jittnje wofna hwoocznja, so by czerjony powet nutz cjañnik, cziye rzejdi a tozu wobitara. W 6 hodzinacz dječaj wotaczde, te durbjadu ja 1/4 hodzinu hotowe byçz, dwojazy njeowalacz. Zena hołza durbjeçde tak deho pichotëçz, kaç ja druba hrowe sçhulle wezy wulniczeje a bñedonje pichidowalche; a tak ho wotmenjeçidetz. Hólaj mjejschtaj kury non puchczeczaj, walczi wubocz a ho teç ja tozu pichidotomacz. Martha hacz do 1/8 w sahródze dječalche, potom hñebadnu hromadzje młotowu potlucwa a bëry, wryeb pał dječoz wotnje paczerje wulniczo. Wëry ho na to ja wobjed beladnu a bory ho do thajowu staj; potom dječaj do igule dječdu a Martha ho na dzebo pada. Pichidobidnu bëdu saho hromadzje. Martha warjeche, hólaj bido

pichidowalczetz a w 1 hodzinje bëche wçhito hotowe; potom Martha ja sçhëde dječoz hřetru pomalu pomaja a do skamora potozji a k temu w léçze wodu a młoto, w nalpinje jabłotu abo fruhandu, so bychu popobidnu hwoocznju meke. Macz halle wjeçer w 7 hodzinacz domoj pichidibz. Tak dotho dječaj hrowaju, w sahródze kopacu a krepjadu, walczi rubadnu a forby pteçhczu. Władajne tolefo ho met popobidnu 5 bjeç pichewaczaj wjeçezjeche a hólaj ho pał wotmenjeçidetz, pał dwe toleazy dječidetz.

Martha domoj pichidibcz wjeçer do thajowu staj, ja tozu pohłada a hacz do 8 w sahródze dječalche.

Jo wjeçerjo ho Martha dječaj ja sçhulitnu dječom a tak be ho kójde soðerjadu, woprada, jawdy bjeç nini saho wuruna, thajotaje, hólaj be nune, a dobre wuçyzo dawoelcz. Hólaj sçhile młotowofwałdetz, Martha pichewidetz a dječaj bëdu w 9 hodzinacz do toja. Potom Martha idzichowalacz abo draftu ptaoche, hrowz a thëju selamtu, hřeluchl je spewarichid wuçitaj, wonei a hrowez hrowny a po fróttej wotlitiwo ho teç k merzej woda.

Jaj, hólaj potem tón Rnieç njeçehow a jenne hrowe wicheho wëdome moçto na dremazy hñet wbroczj, iñ mola namata, kiz bëdu jemu spodobniçdij hacz tula hñerana wudowo.

Martha mjejsche net hjo pomozu na dječojach, ale hólaj bëdu make byle, bëche czeçkota wulka; tehdom durbjeche bëzy storu žmu do domu wotacz. Kat derje waja ho neto dječezjerle jenu storu w mstach, kiz mjoja hrowe dječaj do mlotobjeçezaje igule potczacz, hólaj mjoja dječaj zyly bjei bycz. Zam dječaj namufnu pichitnje bycz, nęstorty thřeluchl ho jim wuwuczaj a wone ju wjeçelcz, kaç jandjel w paradizu. Pòdjiçho potom staridzi a wueçerjo potł tak wjele wryay a staroçej i wotczehnjemom nijnaja.

Serjedu a hobotu hólaj k sçhwalczaj dječidetz, kotraž bëche w mjeçje içidcz derje nawutla, jo bysçidetz też wonej ho wudospolnaje; pichotz wrenje wuçyzo bëçidetz hjo domach wot maczerje dostaje. Hólaj durbjeçidetz forby pteçz a to a tamne wotlaracz. Duzto też hroweja wujka, kiz te sahronik na hrowez, woppalchidetz a tam wachelake, wëchëje kaç maju ho hrowowe sçdotny wotlaracz, namufalchidetz. Duz pòdjiçho domach w sahródze mału sçhomiçtowa sçhulu iatohididetz a netorty troch i młodnymi sçhomiçkami bëbi iatohididetz. Dobry iatrodniç ho wuřadnoç derje pteçz a tódy hru durbjadu hrowe w sçhomiçtovej sahródze rolymiz. S wjeçłada pał i tym na burlicch dwoaroz hubenje steji a netorty njeçj je próbdny, hólaj by rjany sçhomiçki stejeçz móbł. Sçad njeje niç jenoç nęchto dobre, ale teç wjeny hñiçnjehy. Kat wjele jabłakow pichidibz tóde lëto i Czejtter? Wjeçju tam zyly wot wotowanja je hadow žime? Sçhotz ho na potozji a tuł soðrodniçseho djeçla pòdla rolymi, wjeç bëbi nęchto rjane i tym iatohidiz. To je najwajmizjadu wcz, jo ho wido w prawany czaçu wobitara, niczo pichewoçdze a niczo pichewache, i hładajom na to, kaç wjebro hõji. Cłowiek durbj wotre wotczjo a strowy rořom mecz, jo wë, tak wotje jemu wulniczje, jo jemu rjany wuwołacz pichinjehy. To pot ho w forczanje njeawawitnje, ale jenoç w stitacz Wotidz wotkacz w stwórbije.

Wueçer durbjad hjo w sçhuli na tute sjenjenja bole fedzbitnje cziñicz a tajke myße wudobowaczaj. Wulotcz a wudroçez Wozja ho najřtore je stwórbje spólñaje, kójda trawiczja je na hrowim mjeçej, kaç dub a žedra na Witanonje. (Potraczowanje.)

Rošhad w našdjm czaçu.

— Žeho waleçhioç thëzejre w wóndano hrowedziñnyj studeñ, kotraž je mešo Warlin jemu k barez dako, pichewadno. Stepi wibed thëçzorowu hrowom a wulnwa hrowu wodu w 28 rokach.

— Njehornoçej a njeaklanimo, bjeç harys ho w Warlinje, intym Bakela nëmëhwo thëçzeritwa, wupjerazej, durbitej ho bëryj tucizje famjeçowacz. Sçhëçor, kiz ho ja wjeçde nalozeczje w Włmazdy saçimuje, wcho ham pichitnjeje a pruhnje, je za wupne spólñak, jo ma ho koniknemu wosřezehnjenu njeaklanitwa w Warlinje na wicho može wotšnje napřezczoz stupaçz. „Sçhëçeritwowy naweçhitił“ içzëho wozne thëçzerowe wosjenjenje prulicnu statnemu ministrowu wojewja: „Hwaboto wotczarenne pedawki, fetrez je thofianke jebnanje pichewojno hñeziz mandzestemaj na sçawne pichinjehlo, moju krajnomòznu wotrudu stajnje njeperotzi. Hacž runje hru justiznemu ministrej meje nachlady hjo wryeb i wjeçezjeny dja a hacž runje wëm, jo hu ho wet ministrowu iustifowonnyh nalozecznoj a justizny wrenje kroczele k wotřinowuju wotwuznyj njeçotatkuw stafe, mje tola nuczi, teç fedzënoscz mozebo statneho ministrowa na tute nalozecziz, ja lëpche zyeho kraja tak woznu, wotczezicz a jo nalozecziz, jo by mi na pobtoçtu wuwazjenju, kotrz hu ho bjeç

Womhaj Bóh!

Cyklo 33.
12. nov.

Rěčnik 1.
1891.

Szerebke njezelske łopjenka.

Wudawaju šo kóždu šobotu w Esmoleršy knihisjichczerki w Wudyschjnje a šu tam dostać ša šchwórtlětnu pšcedpłatu 40 nr.

25. njezela po šwj. Trojiznj.

Mat. 24, 15. 16: Šdyž wy widšej budzecie to hrošne a žadlawe wupušćenje, wot kotrohož je prajene pšches profetu Daniela, šo steji na šwjatym měšće (šchtóž to lasuje, tón wopomni šo!), tehdy nješ čžekaju na hory, tořizj we židowškim kraju šu.

Zyrtwino lěto na kónž šhwata. Tele pošlednje nje-
džele šu ša naš ša wšchěd wošebje wažne, dofeřž naš wšchě
na to dopominaju, kaš šo nam čžab š žiwjenje minje, kaš
š nami žiwjenje špochi dale na kónž šhwata, a kaš jowle
kóždžičke Bože štworjenje šame šwojemu kónžej naphšecziwo
dže. Kaž w rězy woda ženje a nihdže stejo njeowštanje,
ale špochi bžžo dale šhwata, takle tež čžab š nami špochi
dužy dale do předa šhwata a naš pšchego dužy dale wjedže,
hač tam na wšchěm pošledku wšchizy pšchod šamymy tymi
wrotami nještejimy, š tořymiz šo nuds do tameje wčž-
nošje dže. Móhlo čži jowle na šwěče ščto wažnišče
bpcž, hač tale wčžnošć? Ščto šo nječaš dačž wu-
budžić, a nječaš šam na šo pomyšlic, šdyž šebi wšchi
šebi njelžžo wopomni, šo tam na njeho wčžnošć čžata?

Jowle šo wo tym šhšchecž, kaški šo mělo měřto Jeru-
šalem kónž. Wone bu tam wšcho do čžišta štažene a wšcho
do čžišta wutupjene. Powjeřecž wo tym, ščto je mělo wone
čžerpjeć a kaš je šo jemu tam něhdy šesčto, steji nam tu
pšchod woczomaj, kaš wšcho žahče palate pšomjo, a š njecho
nam tajta šwěćina naphšecžno šupa, kaš čžyřž Wóh tón
šknjes š nječ kóždžičkemu ludej a kóždžičkemu čžabej šwězu
šafwěčjeć, šo móhli šebi kóždu čžlowjeř š čžabom wopom-
ničž, kaški šurony je Wóh, šdyž pšchidžje čžlowjetow ša
wšchě jich hřeči domachpřtačž.

Wo tymle wutupjenju Jerusalema tu našch šknjes
jowle dženkša š nami rěči. Žato kšchecžjenje dyrbimy šo
dženka wšchizy dačž na wšcho tote dopomničž, šdyž š tymle
zyrtwinyj lětom šafšo na kónž šhwata. Ale š dobom dajmy
šo tež na to dopomničž, kaški kónž šmeje tu wšchitko jamu
na šemi.

Šewš š bšwojtm wuczomnikam pšchidšol prajjeć, na
čžim budže móž kóždu pošnacž, šo je tu ša Jerusalem čžab,
šdžž je š nim na kónžu, a šdy budže tu ša wšchěd wo-
byderjow wulki čžab, šo dyrbja čžiničž, šo móhli š šhwatom
a šje wšchego kómdženja šami š tureho měřta wšchě. Wón
praji: Tehdy to budže, šdyž budže tam na šamym šwja-
tym měšće hwojne a žadlawe wupušćenje.

Kaš mēle šo tele štwowa š prawdu wulkašecž, wo tym
brje wulkašowarjo šwjatoho wšhna wšchizy šjes šobu do
čžišta pšches jene nješbu, ale ščto je nam tón šknjes čžyřž
še wšchěm tym prajicž, ša tym budžemy móž najšerje
pšchidž, šdyž šebi tu na to pomyšlimy, kaš je tam tehdy
še šamym Božim ludom štało. Tónle šub bě šo wšchón
šchot Boša wotrijecž, štuš š nim bě jemu šchot šlemicž,
šwojeho šbóžniča bě pošbanam daš, šo bychu jeho čži šchli
na šdžiz pšchibicž — wšcho tole bě tajtele „hrošne a žadlawe
wupušćenje na šwjatym měšće“. Šinal Wóh čžiničž nje-
mželčhe, — wón dyrbjelčhe hiečž a wšchón tónle lud pšchidž
šhwašćaz a nad nim šurony šub džerjecž. Šaj, wšchón
tónle lud bě tajki štaženy, tajki šty, šo šjes nim štoro
ničto wjažy njebe, křž budžičhe był me wutrobje wšchón
šjes šbóžje a šjes štaženja. — Na wšcho tole dyrbjachu
Žejubowi wuczomnižy šjes kóždžowacž, a na wšcho tole
dyrbjachu hieč š jašnymaj, nječžamjenymaj woczomaj hladačž.

hlaboko ju sbehačaje, hdyj rjadu czińskiej. To ma dwoji wuzit. Skorien woje hlabje pchimsač, n. pšč. pola lenu a rumlizi, a ko lenje hobja. Wona mejsdže jenož jemu tola a hnoj bėdže teho dla jadoŋ, duž hebi pščes wśdelate bruhe hređi pomhačaje. Wščitón njeriad, hči narotče, wona na hromadu mjetalade, so by tam ţhnit, potom tež hiko i wjeźneho pščarowa, imječe a powjeł nutś mejsdže. Wščitku wudlišnu wona do ţahrodny noščaje; to je dobre hnojenje la ţahrodnu. Kurzojz hnoj je tež dobru la wette rofšinu. Wartha drje njerady pjenjej wudawoščade, ale sa hwoju wušču rjadu lėto lėto wulki woš hnoja kapi; tón jej dobru daŋi nješčade. Wernajeje sele wona hromadječe a potom ţpali, powjeł pak ţtowa, doleži je dobru ł pótanju.

Čitarjarj wo hmano dźimno ţdo, so ho wščitke tute maticje tojeje napromija, ale s pjenježa byma toter. Hdyj wona wido to njeby hromadźiła a na hromadu czińta, njeby wođ křuba žona hwoju ţahrodnu došč hnojič mōhla. Wartha mejsdže narjenjeje pčoby zajeje wbyh u hwojej ţahrodzi. Wulka rjadta lėdžeje 1½ ţtopy wbyh druheje ţahrodny a bu dwe ţtopy hlaboŋ ţdo a bohaje hnoiena. Naprijeby hwyječe kolotej, pođbajšo kelleri. Hdyj ho delachci njechajdže, ho rjadta hnojej džen ł pščarowa potrijepi. Skōdže lėto Wartha na tejskamej rjadzi tejskame plahowalade, ţhtož ho derje radži. Wot teje wulkeje rjadti wcho wu- ţhōtowa, ţhtož dyrbeječe la wotnaječe ţahrodny pščaciči; ja to ho ţtaraščo, so bėdže stajnje prėnia na wščach a u waleščdu pščaciŋu doţta. Hdyj ma ţođny wchođo došč, je maŋo ţaţtuzič. Druhdyje w ţahrodje mejsdže Wartha, ţhtož hama sa hwoje ho- ţpodarizmo trjebače: hėran, buny ad. Tež Zanowuž jahobowo tam mejsdže. Tež nėtore hadowe ţchōmy hnoje w ţahrodzi; had wona ţawojseče, huchelische a dječjom rođbjeleče; ale hame bracz hebi njezmėdžachu, ani ţpadanu had ţbracz. Wona derje wje- djeleče, so dječji, taŋi njerady had jėdjo, jenož pščelohō ţhorja. Tute njezame pčoby Wartha hromadječe a praħowalade, hdyj bėdu wjele, a ţhtož bė wupraħowala, potom w hōrnzu ţady hħadlow ţtaji, taž mejsdže hnoje hħato.

Dječji, wohebie te hwoju, rōje plahowachu a huţto ho zuŋi dźimawo, kaţe rjane rōje na wotnje tuteje maticje hēđi ţtejadu. Hdyj ho rōje lubja a plahuja, ţhđelanočji cħlowječa do prėdta dje; a i tym tež poŋnacze Woje; pščetož to praţenjeje pščego bliţko leži: „ţhto je te rjane tojciči ţmorzi!“

Bur je hordy na hwoj pšču, ale łopacz praweho ţahrodniku moje hiščke wjazy pchimsje. W Ąirinjŋiŋi hym ţahrodniča ŋeč, kiž 6 jutrow wobjėtaŋe a la lėto 1000 toter la grunty, hnoj a mdu pščaječe a bėdže tola wuz w dobruđ wobjėtoŋečach. To ho jadoŋ bur i nim njeruna. Rakaŋajniŋe praţenjeje njeje: kaţ wjele ţhto kōrżow ma, ale: kaţ wjele ma na ţođnym kōrżu! Mate wobjėtoŋečimo ho pščes pilne, wobjėtadime hoţpodarjenje powjełki, wo tym dawu nam Wartha jaŋny pščickab.

5.

Wartha a wučer.

Wartha bėdže jo dječjo čitacz, raħnowacz a piščacz na- wulka, pođbajšo je ho w tpar dale wudowonjača a na wutjenje njełobna; wona mojsdže teho dla tež na dječji keđbowacz pšči- jich ţhuţliţki dječach. Nėtore wėzy drje ho w naţimn cħaju wulka, n. pšč. ţawojny, ryħowanie, wotwipanje ţmōrby a pščarowo (natury), toter bėdu jej zuŋe. Duž hebi wot dječji powjebač dawošč a je hwojom ţtrowym rołomom wido bōryj ţaţħija. Wobjėje pomuwača la zħy dom bėdže ţhuţla křiwonoma (bibli- oteka), kotraž bėdže ho wot towaritwa ţotolija a kotraž jara wjele pščipoda namača. Wartha la meħož kōrħ ţaţħaci a mejsdže pščego dobre ţnibi w domje. To bėdu rjane boħnje, powuwače powjebačija, wotwipanja pučwowanom, powječe wo ţahrodniŋim a roaţifim djele, wotwipanja ţwjenje ģawotny wuzow a žonow, powučenja, kaţ mamy ho la ţwjeźenje naţeje ģtrowočeje ţtarač a druhe wuzjite wėzy, kiž wjeħeljuja a pomuwača. Čłowjeł ženie pħewjele njeznamuŋe, pščetož ţtawoščo pščiduje, so moje wcho derje wuzič. Wotkad, kiž mačħ w hłowje, ho tebi ženje njeħradnje a ţhtož je wjele namuŋiŋ, w nuţy ţterje wupuwača namača. Hdyj je dječjo neħto hōdneho nauwku, moje hwoje ţhože czińci.

(Pobuħawomanje.)

ţhromadźina pruţeje zyrkwje, runje taž wožna sa zyrkeł, kaž krajny hėjm (Landtag) sa kraj. Skōdže ţħeţe lėto ho powola a do njeje ģluħeja: 1. 150 hōbustawow, kiž ho wot prowincjalnyħ ţhnowow jenołtowuħ prowincjom wuţwoleja, 2. 6 profesorjo, ţotryħcz uni- wersitny w Ąarlinje, Kōnigshergu, Greiţwaldu, Wrotħţlawju, Ąoli a Wonnje pščelja, 3. wicħitzy generalni ţuperintendentu, 4. 30 hōbustawow, kiž ho wot krala pomjenuja. Wjes nowumi ţaŋonjeŋi, toterž ho generalneje ģhnoječe ł wuradźiwowanju pščedpōleđa, wu- ţbėħujemy jaŋni, to dyrba ho nowi ţarozjo w tħy wobjabach, wo- tterž jaŋeho patrona nimaja, wot zyrkwineje rady a wot zyrkwineho ţaŋupniŋowca wuţwołiče, meħto teho ho ho nėk wot zyrkeje woħody wuţwoleja, a dale ţaŋon wot poţtaŋenju poţutneho dnja na hrijedu do poħleďneje njeđeje po hwi. Trojizy. By jara duħnje bydo, hdy by ho ţhōnjenje ţhromadny rofšiny djen we wchđy ewangel- ţiħ zyrkwicħ hwojciłi. Druhe wojeje ţaŋonje a namjeŋ budja ho najţterje hiščaje na ģhnoječe hame pščedpōleđi. Boruċizamy generalnu ģhnodu wchħitum hwrėnym, hwoju zyrkeł lubowozny ģħełeċijowanu a napominaju ł hwrėnemu dobroproħodnjenju sa njn kaž ţođdu njeđelu w zyrwi taž tež domach. Wobjėbe, o Krijeze, roţhwėcz a wobj pščes Twojeho Duħa generalnu ģhnodu, kotraž je nėk ł ģħiđeje la naţdu ewangelţta krajny zyrkeł soho ţhroma- dźena. Doj, so bħydo ho jeje wuradźiwowanja ţtate w hwojatej bojociłi pščed Tobu w žimej wėrie a wėrneje mudrołci a ţpožec, so ł nič wuħadja pčob, kiž woţtanje. Ąamjeŋ.

Roħlad w naţimn cħaju.

Rħežor a ģħežorta wopyħačijj ţaidženu njeđetu Wožu ģħiđu w Pořibamje. Zeju ţtrowołci je dobra.

W Ąarlinje je bjes wulłini bankėrama (pjenjejnitami) jaħotny njezmė nastoł. Zejdu bank po druhim cziŋi bankewo, doleži hwojich doħniŋow ţpotoljezi njezmōjeja. Stajenje bjes pje- njeźnym hħotom je pak tež pščes mėru wulke. Tam hraja na burly (t. r. pjenjeźnym hermanku) a pščibajda niž jenož hwoje ţa- mōzene, ale pščebawaja tež te nim wot domerizacij lubi ł ţħo- wanuju poruċenje papjery pščego w nođizji, to hwoje ģħubjene miłłiny ţaħo dohubja. Wšči tym widėm hu žiwi niž jato borow- nio abo ģraha, ale jato wjerdojo, majo ţhtō we kaţ wjele wo- trowoŋow — a kurmow, maja kraħne hrodny a wobjėdjenja a ro- bwoja druhdy na jedny djen wjele tamţowny ł jenej ģeničaje ro- ģiċimu a hdyj potom ţhōnjenje dale njeđe — dħa cħerja hebi ł runje taž loħty ģmjeħu ţalu pščes hōtaw abo wołmu hebi na druhe waiħnje wuzjeł! Tak je wōbano wėłny bankeł Ąħiel w Ąapanawje ho tepił a nėk ho ţaħo hħyłi, so ţtaj duħy bratraz ł mjenom Sommerfeld w hwojeje pjenjejizy w Ąarlinje ja- ģħelitoj. Wly pak wobjėdźiwujim, ţhtož hwojaty Wawot w Timo- tħeja piħe na 6. ţlawje: „Wulłi doħył je, ţhtož bohobojany je a dolež ma na tym, ţhtož jemu Woħ da. Kōrħiž pak ho cħyđza wobohōciłi, tajaz panu do ţpytanja a do hħyče a do wjele hħyħach a ţħōdnōħy jaħotowow, kiž tħy cħłowjełow do ţkaţenja a do jaŋamowanja ponurja!“

Ś Worščice.

Dotalny patron naţeje zyrkwje, knjeŝ baron ł Wagnus nob Wulłiŋim, je pjat 6. nowembra po doħim cħerpje- njn cħiħe wuħnył a bu ţaidženu pōndžetu pod wulłim dħelbrowozom wotolnyħ knjeŋow a duchownyħ a zyrkeje woħody na ţarzym po- hřebniłowuħ hwojebjeziły ģhowanu. Zeħo wotħaħiţje ho niž jenož wot heho pščelēłiţtwa, ale wohebie wot wudowow, hwrōtow, ģħu- doħa a ģħerħ naţeje woħody, kotrymž woje ģinije — ł wjeħiţka bjes pomianaja — wjele doħrowow wopokawoħače, wutrobie wo- bōzarje. Wichi tym bėdže wōn luboţciwy, hwrėdomity knjeŝ, kotryž Woži dom a Woži ģmjaŋy djeŋ jara lubowalaje. Woħ luby Knjeŝ doħjełit na nim we hōħnje wėcinočji Zeħuţowe hōrow: „Wbōžni ģu cħi ģmjeħit, pščetož woni budja ģmjeħočji doħac!“

Ś Kłėtneho.

Na wobjėzor ţaidženeje pōndžeje jaŋo naţeje kermuħeje bėdže noħ naţm knjeŝ ţaraz ł tał mjenowanemu ģħe- ģeċjaznikemu hwojibowemu (familiozemu) wjeċerojeje pščeg- proħk. Duž bė ho wulka hromaba luda, Kėmżow kaž Śerbow, do Womħiłez jała nawalada. Saħup bė darne. Knjeŝ duchowny Venk, pobderjany wot nėtoryħ dubiħ knjeŋow a knjeŋow ł wo- tołnołce, jaħawajseče naž na widelate waiħnje. Ąracje na ţla- wėrie a na ģħulak, pščednoħty wo „Wberlinje, reformatorje ţla- mjeitneje Dolim w Ąħaħu“, wśdelate pčewu, wot Lubenogerecz knjeŋow ł Wojezez kraħnje ţawoħane, tež nėtore humorizistke (roţwjeletoje) deklamacije (pščednoħdenja) a ł wotewerjenju a ł wobjamjenju Woje hōrow ł wotlituwa a te ţhromadnyħ ţa-

Generalna ģhnodu pruţeje kraħneje zyrkwje.

11. nowembra po kralowţej pščitani generalna ģhnodu (t. j. ţhromadźina) w Ąarlinje hromadje ţtupi. Wona je nołwajniţka

horjenym szkierkajpewonjom — to wchytko wupielni złyh wjeźor na jara rjane waśdnie. Wchierucje go nam cjaś burjo. Kaj bę hłydżę, będu wchytaj paitonow, knjeja każ mury, wet wśdneho derje spłofeni a ja wśdo jara dżakowim. Wóh tón knjeś daj, so by ta w nęćsichim cjašu jara nuśna jednota w dudnu go teź pchęs tute hwybne wjeźor, fotrychj byrbja hłydżę nędotre pśedowacj, w naśchje wośbaje wobtwjerżaja a pśajspozrajta!

W Krjebi je 60 na reformozifikim hwybjenju towarštwu ewangeliškich mužow a infobżenzow, fotrež bę po dwęćlętnim wobstancju dla małego wobdżelenja hobotuowanu trochu wumńisno, jašo wobnowimo. Wót wotsto 50 pśichotmocy pśichytajacy 30. To warštwio ma kóžbu njebżela hwoje pohędjenje. Wrenju njebżela dżerjeješe 60 pśedobnųk wo wobracach je kšchylsynjeje zyrkowneje hystorie, pohędnu njebżela powjedabče knjeś fantor Wśchatar w te rěp Węmeje. So bychu tola wśchytaj jim jow datu kšabnoćki pśichotimemu wjeśela, k hłybchicemu powucenju a k lubobnemu natwarowanju muzykacy chyzki! Kóždu je pścheczelniwoje witanje. Węhacajny pśichotak je hnadny; najmųkij je 10 np.

Wajlepsihi kšęzor zlyho hwyta.

Wót 5. R.

„Chyż 60 rad k knješom kšęzorom rozręczęć.“ S tutymi hrowami wobroćki go pchęd niź dołhim cjašom njebżelaj hwolefanų burit pchęd kšęzorowym hrodem w Warlinie na wpsokcho ofizjera, tų runje k hroda won łupi.

„Daj wśchak!“, tón męnejše, „to pak tał njebżę. Wopomniče, hdy by kšęd tał bjes wonego pśichot p kšęzorej mę, njeby jow ta złyk bżen wot wopytarjow próšne bylo.“

„To pak łprawny mužit njećalče ja pchędijęć. „Ja hyn extra k Womorłojke hem pchędijęć“, wotmowio wón, „hdyž kšęzor jeno wo mni hłydży, mje k bebi puchęć.“

„Móžno“, napchędij k rjadami pchędny ofizjer, „k temu pak je wopowjedženja trieba.“

„Kęł pak burit k njemu bliže łupi a dżęche cziče: „Mam jow w łobitw czerstow łobakų. Sarđbjeny łyżęni je halke dżęłana. Hdyž mójčeje nęśtoto czićnič, jo možu k kšęzorom ręczęć, dha do- stajęće tų.“

Dłhęćer 60 wóttje hmejeje. „Gđinju jo kšradu“, burit dale wśchpotalše. „Pracuje mi jeno, hdycha hłydżę. Potom se łobakų cziče waśdęć žoni dan. Snaju to hłydżę wot mojeho prjedawidęcho łędowebia. Pola teho je 60 runje ta stalo.“

„Węhęće po tajim wjoł?“ 60 ofizjer dale wopraśo, tų męjeje na rozręčenju se łprawny mužom hwoje wjeśle. „Daj wśchak!“, tón wotmowio, „pola kšęzora Alexandroweho garderegimenta.“

„Dųż w Warlinie? Teho dla wśchak macje jow snatojcz?“

„Rimale 35 lę njebęd jow“, dżędę bur; „w tym cjašu pak je 60 nęto jara pśedemio.“

„To chyż męnič“, dżędę ofizjer. „Warlin ma nęłk łobtra miliona wobubderjow.“

„Ale dżyńdęće mi tola waśdę bydło pracjcz“, dżędę burit jašo, hwoje łobakų łokajow. „Wostajęće jeno, towarštw!“ 60 wośobny knjeś hmejeje; „njęhym žęnjem a teź njelubuju łobakų jara. Hdyž pak možu wam w nęćim hłydżę, dyrbi 60 to rad stac. Naprjebų pak pracje mi, śchto wų po prawom pola jeho kšęzoroweje majestojće dżęć.“

„Ach“, łychny tón, „to je stara hupa wę. Najwajazy winy je doktor.“

„Kotry doktor?“

„Wojerłki lęlat.“

„Ja hłydżę pchędo njerošymju! Hdyž je waś doktor wopacnje kurerowal, wam teź kšęzor pomhac njemóže.“

„Mje kurerowal?“ napchędijęni stary, „ja wśchak njebęd kšory. Węż bę złyk dlna. S krotka, hańbuju 60 nęłk w złyk wby.“

„Mo cjeho by?“

„Dajęće bebi powjedacj. Szym pola garderegimenta pśužit a mojej dwaj hynaj staj jenož k infanterij pśichytaj. Szym pak knjeje krajnemu radhycelę hnamje prajil, so budu jeho teho dla wobstojęć. Dųżaj staj wjeśelje a hlyńchicę dajęć ja a pśybi tym jeno pola infanterije. To njemóžu bebi łubęć dajęć. Wjele njebżel hży njekšodzu wjazy do forczym, dołęž k hńęwam na forczma-

rjowym wuśmęchowanju. Ješo hynaj mjenuzj stajitaj tu pola kšęzora Franzowego grenaderłeho regimenta a mojej wobaj jeno w Stettinie.“

„Tak, tať?“ męnejše knjeś ofizjer pścheczelniwoje. „A śchto knjeś krajny radhycel k teź węj pracje?“

„Wón teź njemóže nicjo ja mnye czićęć. Na wośledku hyn jemu hrośi, to chų jo dierktne do Warlina podacj a knjeje kšęzorej wo tajich knjeozomųch węzach powjedacj. Wųhōli knjeś njeby 60 malo dįmal, hdy by wo taję njeprawobdęći łhonit.“

„To by jeho majestojće węćelę!“ dżędę ofizjer tał kručje kaź móžno, „ne, tajta wę njękne samjelciana byč.“

„Daj, to teź praju!“ A jako będ hłydżę na hamcje wśchęm kšadlam prawje węrnolęć prajil, je mje jędny ja rufu łolak a won domjedł.“

„D, to pak je žofońnje; łuby towarštw, pśchindu dųš a dųš k naśchau łubemu kšęzorej. Pracje mi waśche mjeno a hdyje bydlicje. Potom dyrbju wjeđicj, fok waśdę hynaj k kšęczęniškim mjenom ręłataj a pola łotreho regimenta stajitaj. Sznano možu w teź węj nęśtoto czićnič.“

„Ach, to wųch 60 jara wjeśelit“, dżędę njeśobowny nan. „Hdy by knjeś major hnanu rad rjane plego chųt —“

„Wųdžo derje“, męnejše wųhōli knjeś. „Napřibaje mi jenož je mjena do tųch łnizow.“

Bur cziń, kaź bę jemu falane a potom 60 dżęłęstaj dwaj towarštwaj a pracjełtaj bebi Wojemje.

Węny najbże poba 60 węńny muž do hwojeje domilny. Wotsto 8 dnųw bę go minęlo, dųż bę bebi stary gardifita tola jašo do forczym śwęrit. Se hwoćęzujaj woćomoj powjedabče stary muž, k łajlim wųhōlim knješom bę go łęnal a jo budje kšęzor bōrny njeprawobdęći kōń czićnič. W forczymje hędędę bjes drahim teź wotprębnj zandarum. Tón kšęłstiwje pśichotpuchadę. Zako pak bę burit wótko domowpowjedacj, dżędę tón hńęwem: „Hdyž dżęćę łubdžom jow bałt powjedacj, dha i najmęńšaha njemęłdęće hobot nůś naśchęho wųhōfcho kšęzorowu majestojć. Śchtož nęśtoto wo wjeśelich węzach rolyni, tón budje wam do woblicza prajicj, so wų na njęgambicijewje waśdęnje prjulljęće.“ Woboi porofomany wrubnje na hńęnnęcho pohłada a drahny wchytaj 60 na jeho kšędžę wjeśelachu.

„Ja jeno dobo pak wotakęć pđaji wotnje teřazy forczmar: „Dwaj wjołtaj dżętaj!“ Wchytko pohłada na njeluwčęny wopyt. „Mojej dwaj hynaj“, wotakę kšędžęwony bur a dżędę hynaj napchęćiwio. Hynbom na to hędęłęstaj dwaj wobararjey wotakęcho kraja hřędja węćimje hřęmowdżilny. „Kaf dha wój hem pchęći- dżętaj?“ ręłakę wųchudjom. „Mamoj tų dny uralub!“ wot- mowio starych, „a wųhęćę bebi, po porchōnńej pśichotajni kšęzoro- weje majestojće hmyj do kšęzorocho Alexandroweho garderegi- menta do Warlina pśęchabżęni.“ Cziče stajj zandarum hmyj helu na hłowu a wopuđicj stow. Ofizjer k generalneho łaba bę hłowo dżęzał a kšęzorej węz wupowjedacj, tų 60 na njej tał wjeśelędę, so namęćęće kofalče: Taj dwaj hynaj mataj w tym hāmym regimencje, kaź jeje nan, hlyńcj.

Złyk wjeś bu łubżęna, jako łhoni, kśtož bę 60 stalo. Wchudjom durbjęłtaj hynaj węz rozpowjedacj. Sębowony nan pak dżędę k hōrzej wutrobu: „Mų mamy najłępšęcho kšęzora zlycho hwyta.“

25. njebżela po hwy. Trojizj.

Njebżela	Mateja 24, 15—28.	1 Zhegalonŝkich 4, 13—18.
Pōnbżela	1 Krafow 19, 1—21.	1 Zhebrjłskich 5, 1—14.
Wutora	" 21, 1—19.	" 6, 1—20.
Śwtęba	2 " 2, 1—14.	" 10, 1—18.
Śchmōłit	" 4, 1—7.	" 10, 19—39.
Pjakt	" 5, 1—14.	" 12, 1—11.
Śobota	" 6, 8—23.	Psalm 124.

„Pomhaj Wóh“ je wot nęka niź jenož pola knjejow duchownych, ale teź we wśchęch pśęd- dawarńjad „Serb. Nowin“ na wřacz a w Budyńchinję dostacj. Na śchtwōręć lęta placjz wón 40 np., jenottiwę czińbła 60 po 4 np. pśchędawaju.

Womhaj Bóh!

Czísło 34.
19. nov.

Czékun 1.
1891.

Szerebke njezelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždu ńobotu w Szmolersz kulińciskichczerni w Budyšinje a ńu tam dostać ńa shtwórtkétu pschepłatu 40 nr.

26. n. po ń. Tr. Dopomnjecje na smyrjetych.

Ejew. kwj. Jana 7, 13—17: „A jedyn ńi tyd starich wotmolni a dźelche te mni: Schtó ńu czi ńi bęłymi draftami wobleczeni? A ńi wotkal ńu woni pschisłchi? A ńa djach ńi njemu: Krjeje, ty to ńam wěsch. A wón dźelche te mni. To ńu czi, kotřiz ńu pschisłchi ńi wultjeje tychnojeje, a ńu ńwoju draftu wumyli a ńu wobelili w tej jehnjezo-wej kwi. Tcho dla ńu woni psched tym stołom Wozim a ńlůza jemu wo dnjo a w nozu w jeho zyrtni a tón, kiz ńedzi na stole, budže wysđe nych bydliz. Nim ńo wozny njeleche jěcz ani pich, tiz njebudže na nych paucz ńlůzo ani žana hězo. Pichetož tó jehnjo, kiz je ńredža stola, budže jich pasz, a pschewodžez ńi žywim žórtam wody, a Bóh budže wottrěz wschitke byłhy ńi jich woczow.“

Janowe słowo naš wot semje ńi njebeřam posbeńje, ńi traja hary a horja do kraleřwa męca a wjeřela. A to je, sčtož je nam dženřa nusne. Mamy rowy wontach, prošne měřta w domje, ranu w wutrobje. Wudoz pschidže dom wot czejřeho dnjowego dźela, dźeři jemu napřechžo wyltaju, jeho pak pschisłimnje ńlůboka řudoba, ńo mać ńo ńi blidu njeřimje — ńlůcžko pobradnje na jasnym duju. — Wudowa ńedži pschi ńwojej hromadzy dźeři, starořimowa, tak w tym czejřim cžaju je pschijeje. „Maći“, prařcha ńo jene tyd mólčich, „hdy pschidže nan řařo?“ „Wón ńi nam njeřisłidže“, wona wotmolni ńi bolofje ńi krosřteř ńo posbeńjo, „my pak pschidžemy ńi njemu.“ — Hwat, hdyž hody ńo pschibłizachu, bę nan wjeřele hunt; lubeho, derjeradženeho, nadžijeřpolneho řyna řmedjeřje won dočatać, ńwoje wóczto na jeho postawje

pasz, ńwoju wutrobu na jeho duchu wotřewicz. Tón křoz ńak njeřisłidže. Pschecjeljo ńu wjeřeleho towarřcha ńi rowu donjeřli, a nan stejeřche pschidžla, wótry mjecz bolofje w dułchi. Hody pak tola njewuwołanu. — Maćeri ńo řisłchje Wozjeje nozu dla. Kať dyři řweczki na sčtomje řařwecziz, hdyž tola řweczka jejneho wjeřela je wuhadža? Řobarmo pyta maľeho ľubichča, hdyž do komory dže, w jeho łóžtu. — Řwař ńo pschitowaldje w domje. Ale řreby hać njewjeřta ńi wotarjeř dźelche, dyřbjeřche pschi řařchowy řteřez, jow bratra, kiz bę ńo na řorřimym řbožu tak jara wjeřeli, tam řotry, kiz by tak rad njewjeřeři czejny wěz do wlořow řawita.

O tak wjele ranow je řmjerz nabića, kať wjele měřtow wupřodnita. — A hdyž wy te prošne měřta widžicje a te ranu wař bola, sčto chzeje cžimicz? Seže dženřa na řechow řchli ńi tym rowam. Tón řhód bę řudny. Řořlednja rōza je řmjerřa, řwadke řicze je dele pamplo, řymna řemja njewabi, ńo pschi rowje řořmnyč. Řenož řelo, kotřez řmu pschetrage, řubži nadžiju wčžneho řimjenja. A řchiz ńi Wozim řlowom wofaluje do wultje wčžnořeze řorje. A tam wař teř Janowe řlowo posbeńje. Řiz ńu wam w domach prošne měřta wotřajeli, njepyřaje jich w rowach, pschitaje jich řorřach w njehjeřte wozadže! Řdy njebyřchy to řnelli — my byřchy te najřubjeřishe řtworjenja byli. Jana kreatura nima tajře řorjo, kož my cžlowjetojo — njedyřbjeři ruwe my teř njepřchēmērniwu nadžiju mčž? Řdyž tón řwonny cžlowjeř ńo pschezo bole řaju — njedyřbjať tón řnustřny džen wot duja ńo wobuowicz? Řdyž czejřenje ńo pschezo powjeřchuje — řmē wone wjeřche byč, džiři ta řrařnořez, kotřez ńo nad nami

fjemi? Gdzie Wożemjepojazdenie njeprzełstawa — njeubrjmnij dostak bjeż pjełstacja doczajacz? Njeudyrbi kysłowy wusky w wjekele žne pščinjeleż? Čžeho dla by kšyryhuž defe pščinškol, hdy njeby čyży waž horje wočaz? Žeho słowo — njeje pučnik do njebež? Žeho duch sawdawat wjeźneho herbima? Žeho wotafanaje pšchodwoptanje njebežestho manna a žyroba za pošleni pučz? To je, sčtož my trzebamy a sčtož Zanowe słowo nam podawa: wjeźtoleż sčtožnje njeźnoće, njebežestho raja, dołpošne žiwjenja. Duž troščitujmy šo dženša bjes šobu i tutymy słowami: Šsmy my žywi, dha šmy temu Ruješej žywi, wumrjemy, dha wumrjemy temu Ruješej! A sčožni šu čži morwi, kotřiž w tym Ruješu wumru! Šaj, tón Duž praji, šo woni wotpoczujja wot šwojeho dzeła a jich skutki džeja sa nimi. To je sawježeje werno.

Wodščłene puče.

Bo nimstun Jana Wjedriča.

(Wotščłowanje.)

V. staw.

Wje wješely šwjedžen, řiž šo tamny wječor w ščotowumy domje w Wodezadž šwječeješe. Tak wješešo, šaj tak pšchewjekešo njebe ščotajana nišdy šwojeho mandželškeho wozdłata a žortinaje mjenješe, šo žnawo šwojeho lubeho Čersta wjažy lubje hač žu. A ščotka wozdščłenje ju a džeje: Šdy buč tebe po 25letnym dženju njeawdajujy ščo namafak, buč hiščaje wjele wješełšči byt. A potom dyrjeleše wjele powjeđacz wo šwojim jeničim pščečelju a pšči tym šmeješe wo pščežo šošo a po wječornym žohnowanju čitajše hiščaje wošebe dajnyj wialm. Wščichodne ranje pač bje jeho přeni nabawš, šo šo šunu dothi list piščaz, tak dothi, řaz možeješe w nišnym čžaku byč, a šiflowy špoczaj řaz řon bje prošima, šo by čyži Čeršt pščinje a w Wodezadž je štorum pščečelom šošo wozdščłenje do dopomnjenju na šawdžene čžakš a šo i nim jeho šłowja wješełšči. Wščichodny tydžen nimy šo pod čžekim dženom. Ale ščeta bje po prawom jeno pač pšči šwojej wježy, řat šo šo jeho lubžo bytjo jara na nim dajwadu, dolež bje ženaf pščežo i čžekem a w bščdu pšči šwojej skutu. A ščotajčiz wacz bynu njem, řiž jejeho mjaž čžimowalaje, hiščaje wjele hač dyrš a pučo štorožimo byč. Čyž ješo řat hušo w hušobaj awřłach na puč šlabacz wjeđeje, po kotřumž možeješe žnawo ře ře pščinje, jeli njemujy pščinje.

A wón pščinje. Ale niž na familijnej drošy i Nowošo Wješta, hđež bje jeho ščeta pščežo hłabak, ale na pšchibozimym pučzu, řiž wot lipneho mžyna pšči řežy horje do wšy wjeđeješe. A jato něč do štoru šupi, hđež bje ščotka runje šam w domach, dha bje wotominitjenje, ale jeno jeničeje wotominitjenje nješnuť ješo. Ale přejdy hač bje žyly, kotřumž nimalo bile nešny na šlowje a w brodže wot šłubolčij šmoristom pščeččeniene wobličo wobbawacu, řtoru řečezž mošt, bje Wihelmu hžjo řare, lube čžaki šwojeho Čersta a jeho šwecnej wočji wšojnal a wšalaje na jeho ščiji, jazy wježy ješo nišdy wjažy pšwedežič čyži, a Čerštej šo horaje šifly i wječow wozjeza, jato na „wiaz w Wodezadž“, kotřez řaraj pščečel jenaj pšwedežimo pščinješe, i nutnym dženem wotafnuť. D wón wšak dyrjeleše došo šo bėdjež, přeby hač šošo mozow neby — potom pač dyrjeleše šobu, dolež ješo Wihelmu šobu čžebnješe, šo by šwojej mandželškej došo řudnie šwibeneho a na poščłenje i řat borzej žabolčiz wozdščłowaneho pšchewje. Šak řo luba žona wješełšče, šo šmejeješe šwoježo mužowem pščečelje i najpščinjejo poščłenje, řčtož řudina a pinza jamožeješe, a řat šo jeje močžo šwječeješe, jato šwoježo mandželškeho řat ščotowneho pšči šošo namafanym ředječž wjeđeje. Čaj dwaj meječajz řešo šo prašeče a řebi wotomlwoče a njemaješčaj žo jedyň na řudneho nahłabacz, pšči čžimž šo Wihelmu dženjamače, řat bje ře Čeršt řestari, bjes tym šo Čeršt mjenješe, šo by šo Wihelmu a šwječełšeni wotomawoć mošt, hdyž njeby řuřt tořty řy, řaz šo šo w młodých řetach řa řořto njemafata. Šdyž šo potom wječor džeči šromadžicu a hoječa řaz řareho lubeho řateho pořrowaju a řon na wšče pošłaba, na wšče šubone a dobre a pobožne, džeče i šłubolčij řychowanjom: „Šaj, Wihelmo, wiažu, šo by šwojomu.“

Tako bje šo wječornje žohnowanje řečawo a Čeršt do štoru pšchewobawny, hđež dyrjeleše hłabče, dha hiščaje došo wo jstwy wotoko řkobješe a řejeleše hiščaje šłubčo wo nožy pšči wozčimjnym wotnje a jeho wočzi šłabaldaje na mežaj a na wježy, kotřez řat čžicho šwoje puče čžebnječu a jeho wutroba, kotřoz njemerna puřotaje, čžebnječe pšče mežaj a pšče šwėdžičiti šłubje, pščežo šłubje. A wón řerowata šo pščežo bóle a bóle a hdyž řeřak we wšy a nutešo w řčži wšjo hžio w šłubolčim španju řeješe, pščajče ře řčži šwoje řožo a řawdžič wočzi, kotřez wjažy řorže a řyřoble, řaz nešdy, wotoko nješłabaldaje, w kotřumyž by něčicho řerownočeje namafacz mošt, njeby-li řo i njeju mer čžajeje wutrobu řwėčiti.

Nješłub čyžeje Čeršt, řat bje řłubit, šo domajeje řopodniškej Wočej řłubjeje wježe žiwjenje powjeđacz. Duž šo řatón džeč Wierčartezj wščizny w řarej řownej řłubnižy šromadžicu, hđeč bje řopoljo šwėdženiť řčojej pšchibotawata a potom řapčaja Čeršt řečezž. — „Řak šo ni dječe“, řat řapčozu řew, „hač ř młičřej Wrendelje do Wiedeweho mžyna w Wabenskej pščinječ a řatjo mje tam w mžyne djeřeleše a řare řubto šo porjeřišči, to wšak řyň wam piščal. Šwječejeje mi řeho řa tón čžak, wo kotřumž řeřdu mođ list powjeđaje. Wš, ja wšak řač řotal njebež nicio wo šłubolčiz wjeđak; řez njebež žaneje řolzy nabeřak, řaz řanu-Mariju. Šawiznu řaz řožiz, řat wotřiczon řaz řorno a pšči tym řat njemowafata a řat i wutrobu dobru a lubšonu — šo njemožaj žu wam wořičež. Š řłowka, ja žu wutrobnje lubowacz a čyžyč ja nju wošo čjinice. Šešbi wšřłach, šo hdyč ja nju řłabes wšoban a wodu řčaj, řel šo by jeno řimafata, ja jeničeje pščečelniwe řkobjež buč šwoje žiwjenje řa. Wona dře řebi řafale nečežo wote mnje nježabaje, ale ja puymyž po čžaku, šo čyžeje wje řad meč a jedyň džeč šo řa, šo řo řamoj w řareře řeřčakowu a řat pščinjež, to hiščaje dženja njemje, ale řebi řapčajome, řat lubo řo mejočmoy a šo džejoj řa ja žyfe žiwjenje šwajolčej. Wš, Wihelmo, w řawumyž dnučaj a řudjenjach, ředu šo mi wšičiti moje řony dořeniťe a ja wjeňaj, šo na řpřem šwecje žowem čłowek šłowomničaji njeje, hač ja. A na to řo ředma hiščaje dopomniť, řčtož bje wšy nan ni řaz — ře řow w ře řamej řownej řłubnižy — řrajit wo wjele řudboje a duž njechadž šo na to dopomniť, pščtož šo mnje bje řuta řabolčej a řute wješe. A čjidemu šłowu, kotřez mežaj w wutrobie, pščinjeje nješto, řatjo šwoju řłubolčiz a moju nabižy murjadno pořwjeđeje. Wščiznje njemujy jedyň džeč Wychadřski řorežmar, řon řom, řiž bje mi puč řofalak do Wiedeweho mžyna, řorie ř naščemu wšykeť a wje řat i řalotka wobřłobdomawiči džeče ře mi: Wš a řiřyč, řy wšak řeřak Wrendel? Hłabaj, hač řle nicio ja tebe njeje. Š tym wčežeje wotaju a řofala mi tam wšewjenje, w kotřumž šo pščečeljo wšičeho řurja Wrendla řyřčahu dla řeršřima, kotřez bje wón řawofaršit. Řeřt wšřłach, šo bje mojeho nanowy bratr řurj řeřak. Ale tón bje šo do Ruřkeje řodak a njebe žadow čłowek nicio wjažy wo nim řiřčak. Wła řebi wšřłach, wšak možež šo řyřčacz a řo řamolwiti. A woprawdže, řto řeč šo dale wšwofalaf, ni řewicuž, šo močajž řeršřimo wot řnawo 3000 toler a hiščaje nješto wjažy w braunšweigškim meježe, hđež bje mođ wuy nježenjenu wumrřel, dořčacz. Řeřt njebe mojeho wješela řadny řonž. (Wotščłowanje.)

Martha.

Pomučajeje powjeđacizjo w řiwanaž našeho čžaku wot Ž. Š. (Wotščłowanje a řławjenje.)

Wječor, wošebe njeđužu, šo něšto wotřje čitaješe a řoždy možeješe šwoje pšchilpomenjaja čjinice. Čak šo džečajzy řojom wutworu, šo řole řłowa njepopotaju, kotřez njerořimajuča. Šdyž neč njajašna wrořta, šo wučerjaja wo řadu řawščadow. Wčežer řešče wudry, pščečelny, čžiči muž, řiž, hač řunje njebečeje nabiž, řota řručeje na porjad djeřeleše a řebi pščež řawodčej, řubolčej a pšchilřinolčej džečiči řobu. Džečiči, řiž ředu řalane, wón pořta, řeřiči pokřofata a pščinyž pokřofali. Wšon řanęž řawřłow njeřečewičeři, ale řo řeho dla njerořřněnaja; řdyž dječy řnyšdom wšjo njepařčajija, wón řeřčepniťe wot řpoczaj řašo řapocaja; wón i řawšobowja wješeješe, šo něřtore řowno řořto młnu a řořto řawšobu, řeřto řeho šo řruče jenož řowafku řawřčajija, ale nanuřřijene čžim řeče wobřłowajia. „Džečiči“, wón řrajšeče, „řinłosez je ř wščēm wėžam řuřna, bjes wšobřławnočeje ničřto i młičřiturnju pščinječ njemaje“. Wšilřife řistorije, řronččata a řobłitwot i řajřim řšobom pšchibolčjomafaje, kotřuz džečozaju wutrobu řawřčimnu. Žeho řawřčajje meječe řo

psalmski, to močadu me wby wschity młódky ludjo cztak, rachnowac, a psak, a duchowny njerjebolše swoje pacierše dječy hake cztak nawucizy.

Wobseje ho spewanje w školi wufnanjenješe. Njedzelu dječy w zyrty spewadu, so bėdše to radoščy.

Wóh cztowelcy njeje hěb jenož t rěčuju dať, ale so by tež je spewanju jeho htwabw pschprowjebať. Škubomy a bobatny je tutón jaryn dar wobrazěny.

Martha wučerjara cztelješe a pschi kóždej škadnosćy dječy napominaje, to durbja pilne, postulwane a dżakonne być. Wona te wučerjara probyše, to njeby wót dječy žaneho jamowjenja pschajal; pschetož wona dječom switile t wufnjenje wostaji a jim te w prawym cžaju do škulje hieć dače. Wóh něšto wurjadne pschiděje, n. psch. škorocel abo bėžo na žnjach, potom wona to wučerjere hama jweli. Š kštopawenju wona žane dječy njewo, pschetož pschi tym wone hšupe wostanu a wjele njehodno nawanu. Se tež werno, so žana wěz škulji bėle njekšodzy, hac kštopawenje; to, kštož je ho w šnje nawukto, ho w lěcu a najwje ješo labubže; pschi tym wóže ho wšdže teho lóho njelbože šak.

Wučer bėdše tež pscheczel labrowa a wobseje plahowar bōdowch kštowow; bėdše tež rjany škotomowny šakozij. Wót njeho bōdžene škotny šopozadžu hjo njelč a wjejni ludjo škopowichu, tajki wujit w tym lěcu, to ho šepiče bōdow druziny (sorb) pschajwa. Wučer rospawješe ho na wuměrjenje polow; tež pscheto to mejadu burjo wuzit. Wóh durbt derje šteječ t wōžadu, durbitoj šarat a wučer w pschewjenolcy škufkowac; to bėdše tež tudy a dobry pschikšad je žobnowanju za žtu wješ.

Wšdže wšdym wučer dječom šknjelowe šlowo wufadobowješe: „Dawje škejere, kštož je škejorone, a Bōhu, kštož je Bōje.“ Wón jim rospawja, taj bž šakona, bėš porjada a wšdnowenje žane kralofstwo wobstac njemōže; bđžež njeha ničto pschuwac a kóždy rostafowac a mištruwac, tam ho Wabēla hōwe (turin) twari a tam je powrōčenje pschē durceni. W t wjezenu mōbšedemu t. Megej, fotremuž wšdčizta wo šwobobnosćy atd. Wroždu w šlowje hrastaje, wón hysto ho šmejo prajaješe: „Što tym čšmowj rěčeš, bđž je kóždy wotročel we wby tak wjele nawuknyl, to mōš škōta być.“

Wóh žyčel štat polěpschic, potom njeje dočel, so w forcěnje mudry rěčič abo wultu rěč dječyšca, ale ty durbič šepčerlwy t dječymi w škulji šapozecy a je so tajke wšpě a ja lubošč t woznemu kraj šahorječ. Šchōž kam swoje šepiče njekraje, njemōže t rōdjećel ja swojeho žuboda być. „Kóždy wostan w swojim powolanju!“ je dobre šlowo.

7.

Njedzelu Martha ja šwiatu dzerjaje; wona wót staroščow a prošow žiwjenja wtopozowaje a bėbi na tón džen wšpěšče, bđžež lweje pschē najwšdčichim rachnowanje wtopoložič wót jej dōwěrjeheno punta.

Čijta a derje šwobłecna t dječymi te wšdchi šhodželše, mējelše wopyt pscheczelow abo hama pscheczelow a smachy wopytowaje. Wšecjor t dječymi bibliske historije a druge powucōže šhiti čitaješe. Duchowny licěže ju do najdostojničich šlawow wōžadu, hysto t njež šhodželše a jej š radu a je škurami t bōkej šteje. Što wšdčelše lēta pschiděje, wo fotrudžy ho praji: te ho ni meljaba, wšdželše swoje dječy rožane, šostarane a bėbi t pomozu. Šohy bēdšte psča widěnjah ludji škuzije t ho derje šabžerje; Šowja, jema šotina dżowta, šwerneho towariča ja žiwjenje namata na pilnny rjemješliti. Hendrich, najštaršij šyn, bē pola wojakow wškuzil a něto powšehdne maczere šwobodarstwo wjedjaje. Wiedrich, rjany štrōbly padel, pola gardy jako powdušič štejelše a bėdše wót wšdčelšeho wobsebiti powšehenje došal. Žako jema dżowta Martha dom pod turu šwerneho ratarja wopuzelcy, wudowca praji: „něk mōž wōškal cšamēč“ a swoju škōdu bėbi do šakčaja šchiješe, fotruž bėdže hama pschabla. Wona, hemať wšdca žywa, bu cšičajšca a šhodželše wōšoto, taj by bōzemej prajič žyła a ho na došty puč hotowala. Wšdžē bē, tať wona njedzelu w šemšdžach šladaca na šlote njeno swojeho hystu, fotrež tam na cžornej wopomnjenelcy tajš štejelše. Wšpōbnju njemu jeje šhadolč pschibjeraje. Wóh len šak kštelješe, Martha wót swojeho šyna wjedžana won dželše, to by bėbi pošēdni křoz rjane šyny wobžadaka, na fotrudžy pschowanje bē wulki džel swojeho dželaweho žiwjenja naložila.

Tón šamny tyžel ho na swoje křotte škorotožo lehny a tón šknjes swojeho žandžela pōšja, to by šwernu dušku do šepičeho wobwēdenja bowjedł.

Žako swony t pohrjebel jašcincjadu, ho žyła wěb hēbale. Ššamo hrabja a šchota hōbu dželčat a šta ludji wub šemrjetu t poškēbnjemu wtopozicijel pschewodjadu, kiz bē w kōždym domje pschecelca, žaneho pa njepšecelca meła.

Duchowny t cšopnyti škwani w wōbožnej a šwērnej dżowzy rěčelše, fotrež bē swoj jež doměrjany punt ta šwernu hajita a bē něk šakcha t wšepčelolcy swojeho šknjea. „Dājece a cšizice po jeje šmanjenju!“ bėdše jeho napominanje.

„Krawuch wopominenje wostanje w šohnowanju!“ — to šlowo ho na Marci dopjelni.

Wóh swoje graty jenož bjež wšpōšim, wučerjany t bobatny njepřta, nē, wón tež bėbi tyč wšwōwiti, kiz su w niščich hēdach narōdjeni a tam škuraju. Žeho dla, taž njehōba Martha hysto prajaje: „Wóh kóždy šwerny na swojim mēšice, pschetož ništo tať nišci njeje, so jemu tón šknjes njeby punt t šepičemu cšlowještwu dōwērł.

Šbōžniščo je dacč, džyli bradž!

Generalna šnowda pruskeje krajnjeje zyrkwe.

Šknjedčejšy t Wozej škuzju, w fotrež mēšice generalny šuperintendenta dr. Braun pōdrowanje wo Jan. 17, 17—21, w pschitōmnoicy šhežora a jeho wnanželšete wotewrjena generalna šnowda šteji něk w pošny dželanju. Wreje pōbēdjenje bē šrieđu 11. nov. Š pschēdšpudje wo wječeh te Štollberg-Wernigerode wumolow. Špředenta najwšdčelšeje zyrkwineje rady dr. Barkhausen wotewri šnowdu t bēdšej rěču wo wōžnyč zyrkwinych nadawach. W druhim pōbēdžuju w šhōpōšepčaja adresa na šhežora wobšewtanca a bēš druhim tež namjet dr. Barneda pschajtal, po fotrudžy wót něta generalna šnowda swoju šajimawošč na mišionistwje bješ pōhanomij pschē to wopawolajta, so ho rospřama dječy wót džeta na tutny polu. Dale ho wotwěrjelij pschewmējenje šyromadnje zyrkwineje modlitwy, so ho prošy: wōbarnu kralofste wōjito a žyln nēštu wojeritw mōž na kraju a na wōdže, wōsejše šōdže, fotrež su na šelbje. Woprajšenje bu šajene, tať ma ho š wōšewtanij porčēdjenje njemšete bibije. Dale dāše najwšdčelša zyrkwinca rada rospřamu wo nowej agendje, t fotrež je waf wšdčej, so bōdže to šhēdče došty cžah na ho cšakčy dōč. Š rospřawy wo zyrkwinych doškadow a wudawka wšēbam, so šknjetitwo ja krajnu žyrte kōže lēto 6,160,630 hr. placij. Šchōž wotštronjenje tať mjenowanach, „štolgebrow“, to šu te pjenjeli, fotrež maja ho ja zyrkwinca štku, šchēkēnjaj, wōronajca a pohrjeb pschāčij, dža t temu hacž dotal wjele nādijje njene. Wajne bē tež, so je ho powołenje generalneje šnowdy na šēdže šteje lēto mēšo prjedy kōže šchēte lēto wobšamtnulo a so ma ho ja to štarac, so pschibaha pschē šwōm ho t wšdčelšej škwitōcnojšcy wtopozōjuje. Šschewnuta wšchāt je lohtomšhōlč, t fotrež ho tešto šaknych pschibohow w našim cžahu pschibaha. Namjet, to durbja ewangelšy študēntojo Bōhawucōwjenice drugi džel swojeho wōwšēšeho lēta w wojeritšej hōjenjacy škuzij, bu wtopozajony. Žola bu prošwa na wojeritšeho ministra wōšamtnjena, to šmēdja wōni po t brōnju škuzjenny lēče swoje referowne wučenje w šhōetni wotškuzije. W škwitōrtym pōbēdžuju jednacy wo wōžnyč šakonju, to maja ho šararjo žy wōžny wót žyče wōšady, ale wót zyrkwinēje rady a wót zyrkwinych škupjercow wumolice. W wōprowdže džajwajo na wšdelake wješe a njekšecelcjanlce škumšty a šemšolce, fotrež su wōsejše w wšdčelšich mēščach pschi šarkich wōšabč tryebali, durbim prajij: Žaki šakōn by jara dušny a pschibōdny był. Wwudženje teho šameho bu najprije komišij pschepowate. Pschi wuradjenju wo pschepōžōenju dotalneho pošutneho dnja do pōbēdžehy tyždenja pschēd škwēdženjom šemrjetnych šēbnju ho mōgne bēdženje. Šbžerjenje dotalneho pošutneho dnja derje ma wjele ja ho, ale najwōžničije je jednota žyhego šuba a ho nādijja, so bōdže, bđž njemōwany džen ho ša pošutny džen poštaji, škwōcjenje je wšdčemi dremim ewangelštim zyrkwemij, škamo tež je šakšej šutšeršej zyrkwu mōžne.

Š křapkeho Wranoweho pōdrowanja t wotewrjenju generalneje šnowdy šajny jeno šhāčje tele šlowa: Wwangelšta žyrte je ho š pošuty narodžija. Šchōž paš čže ju něšto š pošutu wōbnowic, tón ma wšdch pschecōwo bėbi, kštož ho cšlowekam šubi, wōsejše w našim cžahu šmēne šwšpjenje a škwōžny šchwernolč tešto šamōžitšchij, bēdže škwēlčejšimaj abo šwētni šetaju. Wašchya pomoz je šam tón šknjes, kiz je praji: „Ša ho škwēčju šam ja nič.“ Wón njeje t temu wumrjet, to by ššmēčž w wjele štrawch ewangelšete zyrkwe šknježita. Wón njeje t temu škwōcjenje šwātneho Duča wulak, so by mōž cšēta, mōž cšēlného šōchta ho w šchē-

scizjanjstwie niemylnie s'dzierzeć śmiećdzata. Zechu pschitomnośc za moź, wolu wd'cch' ścheczcjanow na tón fónz śjednoczyć, so by lubośći śchryt'niowa śnieżka a so śnieći śewita. Tatu jednotu je tón śnieć wuprosz'ć, t' m'ej n'iej heb' wd'st'izny tuzy śawdamać, kot'iz śczedja temu śniećej śnieći. Mien idomna żurći n'iej je widomna, śydem tam'iznt, t'z m'ejśu śnieće śolena śhibowal' pschod Baalom.

Roślad w nasch'iu czaśu.

Wjecz' Bismark bu na śwjomim demojuróczeniu, jako pschod Barlin pschidnie, na dwóm'icich'zju wot mjete t'gżozow śhromadźnych p' sohorjeniu waśnjaju postrowieniu. Wśchit'zjo so hromadźe cziś'icich'zju, so buchu jemu ruku dali; a psch'z so śtajne rufudamanie śnieći ho jemu jedyn porst, so krej b'ezśelc. Wjecz' ho m'oznje na tojśej lubośći wjeśelcše.

Sak'li krajny śejm je śwjoe dźela śopozacł. Śa praśi-dentu p'niejše tomny hu śrabja i śkómert'z, pomocany a za prefidenta drubeje tomocz dwóricłi roźbićel' śk'ramanu m'uwolony. P'jot m'ejśelc ho Woja śk'uzo t' wotewrjeniu, p'ch'i f'otrej w'p'śch'i dwóricłi p'edbor dr. M'icler p'ednomać. — Ś wot'p'ran' na l'eto 1888/89 m'uw'śch'ajny, so jamojenje śak'śeho k'rafstwa 1100 m'ijio-now h'riwonow w'uczjini, dośł ps' 630 mil h'riwonow. Śtolne śa-mojenje je w tym czaśu ho 48 mil. h'r. pschidierato, dośł je ho wo 15 mil. h'r. pomjerśch'icł. Ś waznjac nacziślow a śejm na-sp'omniju jow t'ej: Wśchit'e m'ya ślatny ś'ajot'iznjony d'yrba ho pom'w'śch'icł, a drje d'yrbi pom'w'śch'icł so m'ychac hacł do 1500 h'r. wofśo 18 %, wot 1500 hacł do 3600 h'r. wot. fo 15 1/2 % w'uczjinić. Zechu runja d'yrba ho t'ez penśuju dośch'ajny ś'ajot'iz-nikow pom'w'śch'icł. — N'ikot're postajenja cziś'adnego porjaba d'yrba ho psch'emienicł.

Na śwjedźc'ien śemrjet'z' d'yrba ho ś'it'śa śaśo k'az w p'jedaw'śch'icł l'etach na w'śch'icł'ch' Barlin'śich' p'ogr'eb'nić'icich'z' cziś'adnje p'edmanaja w'udźelc'e. W'ulke ż'ebnowanije a tam'izny żur'ki wot'gubnjem'ych lud'zi je h'ijo i tuteho w'udźel'c'ia na tajim dnju w'ud'had'z'jo. W'ozaj hacł 100,000 p'edmanow je ho t'ozde l'eto darmo rośalio.

Kol'lekta, f'otraz ma ho na śwjedźc'ien śemrjet'z'ja a wudow'a a h'yruty ewang'el'icł' d'uchow'nych w p'rusk'ich' ż'yrnjac'z' śberac'z'ch'ymy lubośći nasch'ich' psch'eczelow wutrobnie p'ercuc'z'e.

Śtrośch'ne myśle p'ch'i śwjercz'ci nasch'ich' lud'ych m'ozd'je ż'iwjenje je d'uchine jastwo. Śwjercz'ć p'ak je w'owuśch'iczenje i n'ejho; d'uz m'ez'ozaj Simeon w'ola: N'icł p'w'śch'icł'ch' t'wojeho w'otroc'z'ia i m'etom. W'udźch'ien buć heb'i buć, k'az śam'izny do cziś'elno jastwa. Śwoje psch'ed'z' d'yrbinu so tajim śwjomim l'ubym, so śu i tuteho jastwa p'w'śch'iczenje t' w'ez'nej swobode psch'id'icłi. P'riec'z' c'obnuc'z' jaba h'ibi śwj. japośt'ol'it' Barot, t'oz do śk'uzby ś'ak'śeho cziś'a daty; czeho dia ho po tajim t'rud'izniu, dośel'z' śu nasch'i. i t'ut'z' sw'ojacłow w'uw'ajani w'oprom'z'je h'ijo swobodni? Czeho dia ho jich dia c'oznuu d'raśtu w'eb'icłamy, b'ez tym so śu woli ho b'etu w'ob'leś'ć? Dośel'z' piśane śteji: W'uw'oleni d'echu w'ob'leś'ceni do b'ed'z' d'raśtu a w'ez'acłaj paliny w śwjom'aj rukomaj. (Śzewjenje Jan. 7, 9) Czeho dia ho je h'ij'kami a je d'uchow'nomem jich dia cziś'ukl'emny, b'ies tym, so je W'oh' t'et'el'z' i jich m'ozcow w'schit'e h'ij'z' (Zef. 25, 8). Czeho dia w'olamy a czi'miju heb'i b'oloz'cł a p'rogu jich dia, b'ies tym so śu woli na tajim m'ez'je, h'ij'z' śwjercz'ć w'ozaj n'iebudje, ani śrudobna, ani w'olanie, ani b'oloz'cł w'ozaj, a w'oni w'otroc'z'uju wot sw'ojeho d'źela? Czeho dia ho dia jich w'ot'p'ac'z'ch'ienja i psch'emn'ej śrudobny śch'od'izny, b'ies tym so maja w'oni w' jand'z'el'istim tomaw'ozje w'erne a w'ob'z'ajne w'jebele? Czeho dia d'yrbinu jich dia p'łac'z'ć, b'ies tym so w'oni psch'ed' jeh'n'iczejnow nowy śh'et'ul'iz' śp'ewaja a maja h'arty a śłote n'ieźd'z'eny, potne w'ozajz'z'je w'ez'ow, f'otrej śu m'ol'it'w'ny t'z'ch' św'iat'z'ch'. (Śjem. Jan. 5, 8)

Śel'ko nam to pom'ha, t'utón h'w'et' w'owuśch'ic'z'je, to nam śk'ryt'usł' pot'aja, t'iz na śrudobno śwjich'z' w'ucz'om'nikow, dośel'z' d'uch'icł'ch' jich w'owuśch'ic'z'je, w'ot'molow: „H'ody b'ych'z'e wy mje l'ubowal'i, d'ba b'ych'z'e ho w'jeśel'icł'i (Jan. 14, 28) H'ody by w' h'rojny, w'idow'ny m'ejbrje na w'yoś'otim nawol'izniu moriu w' l'od'zi j'el', n'iejby tat' ruc'z'e hacł m'ozno t' m'ozjowemu b'rojśej h'w'at'at? H'oj, h'w'et' je k'az śch'uzajz'je m'ozio a t'eb'i śłamanje t'ozz'e t'wojeho ž'iwjenja n'iz jeno w' w'yoś'el' śtarob'je, ale t'ez p'riedy psch'ez'o h'roj'z' a ty ho W'ohu n'ieźd'z'ajel'z'ch', tym śwjomim te ś'oz'je n'jepop'ac'z'el'z'ch', so śu

psch'ez' śajnu śwjercz'ć ho tajśch' h'rojz'z'z'ch' n'ieś'oz'ow śm'izny? W' czejm'ajny rukomaj śteji ś'oz'je h'woj'iz' lud'z'ch' w'ez'ic'z'je, hacł w' śk'ryt'usł'om'nyaj? Na f'otrym m'ez'je psch'eb'nywajaja bućd'je t'uz' t'woj'ch' w'ez'ic'z'ch'ow, hacł w' paraw'iz'u? Ś'el'g'icł, i'ch'ot' h'wi, japośt'ol'it' wot śwjercz'ć p'raji: Śwjercz'ć je doś'uc'z'je (H'bil. 1, 21). Doś'uc'z'je je, ho śm'izny'z' roźcienja t'ez'ho, doś'uc'z'je je, w'ucz'et'z'icł' psch'ed' h'ub'ien'stwom, doś'uc'z'je je, psch'ez'ch'ajny'z' t' l'ep'š'emu. H'ody c'zi, f'ot'rud'z'ch' śu psch'ez' śwjercz'ć h'ub'it, t'eb'i psch'ez' m'et'u d'rośł h'et'u, d'ha n'iejch' je t'eb'i W'oh' d'roś'iz'ch'i, t'iz' h'iz' jich pola h'ez'je m'et'u. N'ieħn'ewaj ho na t'eho śnieća, t'iz' c'zi n'ije m'et'u w'ak, i'ch'ot'z' c'zi n'ije dat; śwjoe jenož je heb'i śaśo w'ak, m'iz' t'woje. N'ieħn'ewaj ho na t'eho śnieća, so heb'i l'ako jaba, i'ch'ot'z' heb' t'eno j'ow'z'iz'it. W'oh' jeno psch'id'obne je p'riedy w'id'iz'; buć d'uch'icł' W'oh'a na t'ez'ch' h'woj'iz'ch' ho śtaracł, so n'ieħz'oz'jo ho do psch'id'obnego n'ieś'oz'ja psch'et'icł. „Ś'ob'iz'ni śu c'zi m'owai, kot'iz' w' tym śniećju w'muru, wot n'et'lo. Ś'aj tón D'uch' p'roji, so w'oni w'otroc'z'uju wot h'w'oz'no d'źela; jich śt'ak' bu' bu a n'imi.“

Ho t'ac'z'ajim'it' Z'ana Śew'arba.

W'isł'owy śtrach. W'ob'leźd'z'ujomna w'ez' je psch'ib'ieranje b'ly f'oweho h'rota wot h'rij'ez'iz'ny tuteho ś'el'ist'ota ħem. H'romad'z'e-śtejanje 60 tomaw'iz'ow i lam'ez'iz'ny psch'ic'z'ow w'oh'enje w' N'iem'c'ej, A'ust'rijs'ej a Ś'chwajc'ar'ej ja c'z'aj w'ot 1857 hacł 1877 po-łaz'e, to je ho b'lyf'owy śtrach w' t'ut'z'ch' p'roch'ow w' pol'ic'z'aja pom'w'śch'icł. Śa N'iem'lu śam'u je śtrach d'jed' b'lyf'ow w' p'ob'ed'z'icł' l'et'ach' t'rojaj taf w'ulst, f'az p'riedy. W'ł'astanje psch'ez' to w' p'ch'et'el'ku t'oz'de l'eto ś'ak'śel'no wo 6 hacł do 8 m'ijionow h'riwonow.

Na śwjedźc'ien śemrjet'z'ch'.

Tam w'otroc'z'ini je śpotowany	Tam n'ieħz'z'aja n'je w'ozaj ś'oz'ez'e,
Śa t'oz'd'eho, t'iz' w'et'el' je,	M'iz' h'ij'om'ez'ć, b'oloz'cł, ś'ak'oloz'cł,
H'ody i cziś'ad'z' h'woj'ow'ow' w'om'oz'ej	M'i n'jep'ob'ac'z'anje w'jeśel'ez'cł,
Ho W'oh'ej w'oli w'ot'ez'je,	W'oh' śam n'je i cziś'ez' t'rom'iz'e,
A n'ije w'ozaj w'ob'z'at	Ś'aj moja ś'ob'oz'iz'ć w'et'a je
W'ot d'it'ud'ez'icł, t'iz' t'ud' b'ē.	A do w'ez'ic'z'icł w'osłanje.

T'eu w'otroc'z'ini ni bud'z'e daty.	D'aj mi to, W'oh'o, w' m'ysł'ach' ś'hw'ac'z'.
D' t'ajnu ś'ob'ez'icł' śm'ej'u tam!	Śo temu, t'iz' c'z'e l'ubnje,
Do W'oh'iz' n'ieħ'ez' h'oz'ic' w'iz'at	T'z' n'ieħ'oz' p'obarmo to w'olac'z',
Śa ś'ep'z'e bućje h'ez'iz'iz'nam,	W'oh'a t' w'otroc'z'inić' p'ocz'ez'nje;
H'oz'ez' so w'ulz', t'iz' c'ziś'icł' m'je,	To da ni m'ez' do w'otrob'o,
M'am w'ot'š'ew'iz'anje n'ieś'el'ez'e.	Śo h'w'oz'ny ħym t'z' w'e m'iu.

Śaz l'ube d'z'ez'iz' t'roj'et' t' moju	M'oj ś'ob'iz'it'e, t'iz' n'ieħ'bu t'ud'z'
W'ot h'woj'ej' l'ub'el' m'ac'z'erie,	Ś'ej n'oz'yl' t'iz'iz' a w'icł'et'ul' ś'oz'ez'ć,
Taf i w'jeśel'ez'cł'ow w' t'wojim r'az'u	Ś'ez'e ho mi w' h'w'oz'ez' h'iz'f'ac'z' d'ruħ'z'z',
M'je t'woja l'ub'oz'ć t'roħ'iz'nje;	H'ody n'ieħ'ju śwjom' w'ob'ez'ic'z'icł'ez',
A tam ni h'alle ś'ew'iz'iz' h'ij.	D'ha pom'oz'aj i h'woj'ej' p'rawiz'ju,
Ś'ak' derje m'je jow w'oz'iz' h'ij.	Śo w'id'iz'it'u c'ziś'ot'ez' p'ch'ew'iz'it'u!

Tam m'iel'z'aja w'icł'et'ez' ś'oz'ez'z' moje,	N'ieħ' w'otroc'z'ini, t'iz' ħim w'ez'je
Tam po ž'oloz'icł' śaw'iz'iz'nam;	W'icł'icł' w'ob'oz'iz'acł'ch' je t'raf'iz'ja n'ieħ'z'e,
T'ez' ja w'ol'ez' c'z'ajne w'ulz' h'woje	M'je w'abi, so na t'oz'd'ym m'ez'je
C'zi w'ez'iz'ni ś'w'oz'iz'it' w'iz'ew'om	Do t'woj'iz' ś'topow ś'tupaj je;
A w'iel'iz'it'u: „D'oz'ojane ħu!“	D'ha psch'id'it'u w' m'oj'ej' ś'p'oz'oz'iz'ej'
W'oh' je w'oh'o w'oz'iz'it' i l'ep'š'emu.	Śa, Ś'eta, t' t'woj'ej' t'raf'iz'iz'ej'.

26. n'ieħ'z'ela po śwj. T'rojiz'ju.

N'ieħ'z'ela	Mat'aja 25, 31—46.	2 Z'heł'anz'el'icł' 1, 3—10.
W'oz'z'el'z'ela	Ś'el'aj'iza 38, 1—22.	H'eb'rej'icł' 12, 12—29.
W'ut'ora	„ 39, 1—8.	„ 13, 1—14.
Ś'w'ez'el'z'ela	2 K'ronik'ow 32, 1—22.	„ 13, 15—25.
Ś'ch'w'oz'it'k'	„ 33, 1—13.	Ś'ak'uba 1, 1—15.
W'ł'ast'	Ś'erem'iaś'z' 52, 1—17.	„ 2, 1—13.
Ś'ez'ob'ota	Ś'rud. ħ'et'el. 1, 1—18.	W'ł'ast' 149.

„Pom'z'aj W'oh'“ je wot n'et'ka n'iz jenož pola ś'w'ez'el'ow d'uchow'nych, ale t'ez w' w'icł'icł'ch' psch'ed'aw'at'iz'acł'ch' „Ś'erb. Nowin“ na w'z'ach a w' W'ud'z'iz'iz'nje doś'ac'z'ć. **Na ś'ch'w'oz'ez' l'eta p'łac'iz' w'oh' 40 np., jenoł'liwe cziś'ka ho po 4 np. psch'ed'aw'aju.**

Bomhaj Bóh!

Cižko.35.
26. nov.

Létnik 1.
1891.

Szerebiske njedzelske lopjenka.

Wudawaju šo łóždu hobotu w Šsmolerjez knižiciszczečni w Budyšinje w je htu tam dostač sa šchtwórtlétnu pichedstatu 40 nr.

1. advent.

Rom. 13, 11, 12: A tak, dokež wemy tón čas, šo šchtunda tu je, šo bychmy je spanja stawali (pichetoz našče šbože nětč bliže je, hač hdyž my wěrjachmy): nóz je šo minyła, džen pak je šo pšchibizil: dha wotpožozmy teho dla štutki teje cžěhnošče a woblecžmy šo bronje teho šwěta!"

Nowe zyrkwine léto je šo šašo šapocžalo. Š nim šobu dyrbi šo pola naš nowo žiwjenje šapocžecž. Niz, jačo bychmy předy šmėli w starym žiwjenju šhodžicž — tež w starym zyrkwinyš léče šmy hujto došecž k pokucže a k wobrocženju napominani byli. Ale pšchi wšchėm napominanju a wołanju šwjateho Ducha šmy tola hujto špali. Wože šudženje a wšchelake šrudne domapytanja šu naš drje na štwilu molėke, ale tak wulka bė mōž hřečow, tak wulka našča womora, šo pšchego šašo do španja šapobžechmy. Ašo njeje w starym něčo došonjanym zyrkwinyš léče došecž wostiwšta a njeřožčiwječe, došecž jebanštna, a pabudštna, došecž ščow a wopacžnyš pšchibahow hjes nami byto, tak šo mějachu šudništna wšchė ruzy polne džėla a wjele domow bė wotnyš nješera? To njeje žiwjenje po Wošej wutrobje. W nim tón nowy cžlowječ, ščž po Wošy štworjenu je w prawdoščzi a šwjatoščzi, njeje žimy byt. To bė jenož hibanje stareho cžlowjėta, hjes tym šo je nowy špat.

To dyrbi něčo hinač byč. Šchtunda tu je, šo bychmy je španja stawali. Šaj šawėrnye, najwšchėjši cžab je k temu! Pšchi špacžatku noweho léta nam pšchego cžezžy na šwėdomnje panje, tak došče to stare bėšče, tak wjele šwadneho

cžaba šmy hižo štomžili, tak nješewy pšchichod ša naš je. Ščšchymy mōžnišo dylši hewal ščob wulkeho šwėtneho šegerja. Šašo je jena šodžira wotbita, tak wjele ščž nam hišchje wostanje? Našče šbože je nam nětč bliže, hač hdyž my k wėrie pšchibizjenu. Našch ščobnit nam pšchego bliže pšchibizje, pichetoz blišti je tón cžab, w kotryš čže šašo pšchicł, šudžicž žiwych a mowych. Šaj jecho wulki dženi šo pomalu pšchibizuje, nōž šwěta je šo štoro minyła.

Duž dha wotpožozmy štutki cžėmnošče a woblecžmy šo bronje šwěta. Kašte štutki cžėmnošče to šu, w dalšchđ šchtužicžach šteji: Wobšranitwo a wostiwšto, šomory a njeřožčiwječ, šwarjenje a šawicž. Wone wulhadžje š cžėmneje wutrobje, štau šo š wjetšha w cžėmnošči a domjedu pšchego do cžėmnošče. „Alle woblecžje šo teho šwjateho šewom Kryšta!“ Šaj, wón je ta prawa a jeničža bróu šwěta. Žeho šmy šo w šwjatej šchtužicžy woblecłi. Žeho dyrbinmy šo tež wšchėdije we wėrie woblez jako šuknju prawdošče, w kotrejž mōžemy jeničžy pšchod Bohom wobłacž. Žeho mamy šo tež woblez w wšchėdnyš wušwječenju, w šchobženju po jecho šnamjenju, w štanjanju do jecho štopow.

Pucž jemu pšchihotnjeje,
Tón wulki hōšecž, wón džė;
Šaj jecho wotšchujje,
Šchtōž hižji, wostajče!
D dušče, škwataječe,
Te došy pomwšhujje,
Te hōtki pomwšhujje,
Nješch šchive rune je!

Rosdzjelene pucze.

Po nimstijn Jana Wiedricha.

(Botkaczowanie.)

Dzied k michtrej Wendtej a powjedaba jemu znu naleznocaj a tei mozej wutrobie zabanie a won lawca bwoju Janu Mariu, kotroz be jehu dwiedzica, a ho ju woprofca, id to k temu praji. Szki mlynsch, a jo s houbu jaidze, hdyz nanej wofoko jidze padze a bwoje wobliczo na jehu wutrobu skhowa, hacz ton ho wamioze dziesce, jo hjo re, kat woz stjei, a jo mjadz wozu drube i njei wuznicznj. Ach Welhelmo, tebdy bedz tat szobowu, jo bebi mlynsch, njebyjaju jandzelo niemojza szobowujacy bycz — ale moze szboje niedrobnejke mi dohko pospochate bycz. Wistak wiedz, kaz ludjo tidny w Wadenstaj znowowadu, jo durbjehce wo wido stalca i ho szobajci, Njebedy wo wido to rodzil a tez niemjadz joneho pokadania, hebi na wiedzto drube mystlicz, hacz jeno na moju wutrobie lubowanu Janu-Mariu. Toza durbjacz ju na krotki czaj wopuschczajci, pcheto mejadz bwoje herbitwo hebi wobharaca. To be runje tebdy, jato Bruzaj pichidziedu, jo bychu tam fut wurumowali. No, jo mohli do nalidze czajeha Ruchobaca pichidni, na to njejschu hebi ani pomyslił a bnanu jone caku wize dzajzo, a tozo, hdyz durbjacz jej bozeme prujiz, be ni, jaku njebych wo dzjelci mohł. We mi pichzo, jato by ho njeboze stacz durbjacz, bdy bych prjecz byt, a ja njebydzach, hacz njebe mozej lubowonej hezaj jez taf, pichetoz wozidaje be kyslami na mojej szchji a proschedce, jo njebych dohko prjecz wofat, jo je jej tat jara stypno. A ja njebotwado dohko prjecz. Szjo pak wjeheto wozajwajdi htyjchacz w Wleszczach, hdyez politki moz wopuschczajci, wowedaje, jo bedu w nalidch stronach szleme juchidni, jenz dzej prjedb. Wsteha niczeho nichto nje-wjedzjelce, pichetoz njebe jadan pohel szpoozi ani bewal jana powielci pichidni. A wiedzak tez jidny jeno ham na ho mystlicze — jati rodzjadu ludjo wo to, hacz drubdaje tielacu abo niz. Wjele po tajim njehtyjach, ale tola be dolez, jo mi wutroba w czete szchepelach a ja njebydzach, taf runje dolez do stareho mlyna pichidni. Duz bezah po najblizidzej szchjazy hdy Ruchobadow a hebi mlynsch, jo tola czlowjete wobladau, kotrozoz mohł ho woprofcheci. Ale wido be prjone a czjete kaz w wotemrjeczu; jenz padota widacz i dalota, ton pak bezejde prjecz, jato by szherenje widzaj. Duz htwatach dole, pichzo ipichidni a ischidni, jo mi borly bdyz pobrachowawaje, ale jato mlyn widzacz, durbjacz isajacz, kaz jara mje tez do njeho czjehnjehce. Wstje pichidididni hebi mlynsch, jo durbjota mi Jana-Maria napichczajmo htwatacz i wotemr mlynsjom, ale wido be czjcho, kaz wotemrjete. Zown tur njehtwajchci i wuheno, jadan czlowjek pichidni wofnje ani na dworje, jane ktepotanje w mlynje njebe dzjuscheci — ani pecza tidno bycz. A jato piched tjezaj stejach, widzacz wofna w budnistwej stwe rorjite — moj Bazo, idto be ho stalo! Tjepotajozic stupid do dusiwu, kparowajci njebotwaci jane wotemlwjenje. Wozczinich, tam hezejdelce michtaj Wendt kaz mowu w hwojm wultim staci pichidni htwatacz: jeno jehu wozajci bechtaj wozniczajne a potalaszchaj mi, jo je jany, ale njehtwadzi na unje, jato bych tu njebył. Sz bech nuz stupit, njeptym won. Jenzoz hdyz natrozjanz jeha sa ruky pichidnacz a wotocz: Wozelba nana, idto je ho stalo, dha be, jato by i hlabokoho kona wotuczajł. Sz czekjim idychowanjom trzejchce hebi czjota a potom potala i rukn na tomorine durje a padje jaho na stof kaz samany. Za pak wotemridz tomorine durje — tam wiedzak na toju moja Jana-Maria, bleda, krawnana, mowal!

Grni Brendel ho wotmiejlił a szlowajce hwoje wobliczo w rukomaj, a be wiedzaj, taf potomu htyh piched jehi powsty ro-njadu a nichto njezczelchce i hlaboto hnyuch pobucharjow, doniz njebe jaho i hebi pichidich. „Haj!“, dzjelce czjcho dno, „taf mi be, ja njebydzach. Dohko bedz w womorje tejaz a hdyz bedz jaho i hebi pichidich, ho polskofny pichid tozu a wotofchacz lubo mowrce czjeto a wotacz jeine mjeno, jato by durbjota jaho stanecz a potom hebi wofny i hrowy torchacz a wotacz w swojej boloczi — ach, a wona wofna mowra a ja — ja bedz jany a njebotwacz pomhacz ani niczo pichememci. Durbjacz mje i mowu wotwajczaj, bewal njebych nihby mowru wopuschczajci, a jato bedz fut mermichaj, powjedaje mi stara ksjunama djwota, taf be jafohne pichididni. Rano bechu zyle w bliflozci stielili a Jana-Maria be do predta bejazla, jo by nana lawotaka, fiz tam pichidni wotaje trzejchce a hlab-dajche, taf Bruzaj pichidziedu w dohkim rjedze, kaz hajnyz thodzja na hontwje, a piched nimi zofachu szbjaraju a dzjuchoz pichidni wudnje do lcha czjehnjacz a runje, jato be Jana-Maria durje wozniczina, jo by nana proszja, wot wofna wotwupicz, dha szajczercja w dru-

him wofnje szklenaj a i wotemr samotanjom be helza panyla. A jato nan ho woblada a Dora szchidze, widzjelchaj czjowjenu frej i wutrobo bezejcz a wozaj bechtaj samjnenej a lizy bledzej a joneje szchriczci jiwjenja njebotwajchaj wozu pntucz. Jato pak Bruzaj pichidziedu, jo bychu w mlynje bnanu skhowanuch szelkaj-rjow wstali, trudny webroas widzajwaci czjcho jaho wotemrjedchu. Tjedny be pak letarjej praji, i hato be ho stalo, szcheto ton pichidnoze nuz. Janu-Mariu pak wobladowaci dzjedce: Jma pomez wozaj njeje; kulka je wozaj wutrobu pichidca a htwatacz je namocje szapustik. A to prajiwidzi be prjecz ischot. Szory be htwatacz hrownyz i hwojmju stolec ho podat a tam hezejdelce wot wczera dopoldnja a njebydzajche a njebychaje a njebychaje ho a hlabadaje jeno na temu, jo ho nom pichidni nim styplicza. A Dora be i mlynskim wotrocikom wido wobharaca, szchot tez w blaracz, a be wido to daloto hotowe, jo mjadzice ho Jana-Maria pobrjebacz. A ja dzjed ja kschczjom a njebydzajci a njehtwatach niczo a be mi pichzo, jato bych wufte wdne szkumjenje htyjchacz, hacz kschcz do jemje puschczajdu. Tebdy pak mje ischidno kaz wotwajcz a dzjuch dole do jemje — ale djerjadu mje twjedzje a durbjacz pichididowacz, hdyz kschcz htwatach, fiz mjadzice najdrozdeje w hebi, idchot bedz ni jemi mel. Kaf tebdy we uni be, to htwatacz djehza wam erajiczi niemojzu. Kaf be mi, jato by moja wutroba lodjnyu a mowra byla, pak ho natschaj i bi lozaju a i htwawom wozjelche — jeno jene durbjacz pichzo nadrobnihdo a prajacz hebi wiczo jocho: Bruzaj ju mi moju njezewje ischidili, a nod nami dzjuch jo wjeczajci. To be mi przenie wotchwjenje w mojej szubowje, hdyz to pichidni hebi wobhamfudaj. W mlynje niemjadz joneje hodyny wozaj wostaci. Duz hwoje nczy hromadze wofawaci hwoje njezewje ischidwacz a Wozemje prajad. Wenzetoz nje njezewjelche niczo; be jato by pichidni jiwym czjete hjo mowru bit. Durbjacz w mlynje derje ischididaju, jo durbjacz prjecz — a taf dzjed htwatacz na tym samym dnju, hdyz tchaju moju Janu-Mariu pobrjebaj, do daloteho htweta, hdyje dzjuch hebi szelkajrowy pntacz, jo bych i nimi pichczjemo Pruskim wojemal.

Szjo mjadzjelche wowedat a pohlada w htwatich mlynsch do dalota a wufka szubowa rafawawajmo do hwoje wobliczja. Potom powjedajce dale: Haj, to tchaju he dnj. Wch hebi bewal mystik, jo bech pobozaj a jo je Wozja mlyba ja moje iprawne szobjenje, jo je mi Janu-Mariu namatacz daj a mje piches nju tat szobowneho szjini. Wo tym pak, jo be mje tele jafohne njeboze trjedchto, njebotwajch niczo wozaj wo poboznojczaj; porotowom w najhlabuchej wutrobie hwojmju Wozu a mjadzice, jo je uon burowy a njeprawny muz. Haj, pichidziedu hodyny, hdyz njechacz njeje mo Woly wjedzecz a hebi prajacz, jo i zjka jadan Woly njeje. Wjele wtylow dreje hebi njezczinacz, pichetoz be mizale moja nieczta myst, jo bych ho wjeczajł. A hdyz hebi mlynsch, jo mjadzice bnanu moja kulka runje teho trjedchci, fiz be mi moju helzu skowawaj, dha ho wjelczaj na to, kaz bnanu tiger, hdyz hwoje wjeje rubjenitwo widzi.

Pichidziedu szobomjenje i szbcharjam a dostawidci tielbu czjach njezczetwajne na to, jo mohł pichczajmo Pruskim czjawnec. Ale pichidziedu hinal, hacz bedz hebi pichid. Wytuch borly, taf i wotimni wotawczemni be; fiz dreje mjadzicu wufku hwas, jato by tidny tjihoz Pruskich i htwatnyz pobrjecz mohł, ale hdyz ho wo szlemju reczelche, dha hwarjadaj, jo prufke kulki tat daloto trjedchja a talke ise djery torchaju, a runje najwjejtchaj hwarjerej borly hlabadaju, kaf bychu hwoje drohe jiwjenje najdjerje wumohiti. Szto durbjuz wjele wowedacz wo tuch dnjach, wofat tidny we, taf borly tam Bruzaj wido wuzweczjedu a to tidny, fiz wozjelche, czjenu. Tez mi na pobstedu niczo drube wofche njezwotca: taf rad hacz bych htwatacz czjertaj w bitnje, na kotruz bedz ho wodarom wjelbit — mi ho njechadze bnanu na dohke leta lawrjenz hacz a potom sam bycz durbjecz je hwojej szubodu. Duz tez ja czjehnjuch a japoczach jaho wotofschowanie, kotroz be wjele horliche hacz tamne, prjedy hacz na utny pichidziedch. Tebdy thodzjach tola i wjebozej wutrobu a mjadzice, kofdemu wjehty wo woblicza hlabacz, jenz jo bych radidno hjoz mel; a nelt durbjacz se skum szwedomnjom a i hlabokoi boloczi w wutrobie na potajnych puchacz wotoko szudicz a ho kofzjedczjowjete bojach, kotrozoz wobladau. (Botkaczowanie.)

Godowny wopyt pola szpaczela szozjal-demokratytschj nowinow.

Wot sz. R.

Duchomny Niebergall juno byh szpaczela szozjaldemokratytschj nowinow wopyta. Szchotz je k njemu prajil a taf je ho i nim

Košlad w našim czaſu.

„Khejzorstwo weim reichstag) je ho wutoru k wurabženjan, kotrej bē w nalecju westorščej, jako sešclaj. Ho prėnim pobjedjenju wo fakonjewym naciziju w nastupanju kšolanja sa witowanje je šchtlewami jednaju. Na woprachenje prynja Aremberga, hacj je werno, so ho witowanje je šchtlewami w nėmlich tolonjad wot nėmlich woschnoščow czerpi, hoj samo pobiera, durbjeſe tajny pobjaſnitwomy radciſel f Kayser pibadecj, so w Togo a Komerunje mile domjaze šchtleinſtowo wostſteji, runje kaſ w franzuſkih a jendelſkih tolonjad. Hinafſe hi wosthejnije w ſnutownej Afrizje. Tam Arabſaj ſchtlewow toja a hebi pſchi tum najzabawiške hroſnoſeje dopuſchdžeja. Nėmſte knjeſerſtowo je ho przočwato, hbeſej je ho hobjito, tele zablowenje podkločej. Spozhjan; Mintelen pſchjoſnawoiche knjeſerſtowo przočwanje wo podkločenje ſchtleinſtwa, pſchejeſke waſ hebi, so by ho teſ domjaze ſchtleinſtowo westronito, runje kaſ je ho w Europej robeta ſchubnaja. — Petizija wo wupſchetrjeje ſalenja ſawej:ženja fa pſchjad ſnjeſheženja teſ na jatych ho knjeſerſtowo k roſpominanju pſchjopotaja. — Druha petizija wo wewitju ſchtowanjeſe ſakona (wundergeſel) profju. Antitentiſti (ſidam nje-pſchecjelny) ſapozhjan; Wödel žabady, so by ho tole petizija khejzorstwowemu kanclerjej k roſpominanju porucitja. Wón miſeſke ſa nuſne, so by ſtat wuſchowany ſarinarinje daſ. Gaſnja je, so drje lichowarja kšoltajo, so paſ ho wuſchowarjo do kšubeho prawa potaja. Lidhowaſtaw njeſchajajz wſchdch lichowanſkih ſakonjow dženja runje taſ kſeje kaſ pjeſew. Wene jo jenoj něto kole po czinje wacſi Wſchitzu prafiziju ludjo menja, so hi doſke kwočzele pſchecziwo lichowawtawo trebne. Wo nětiſtich lichowanſtim ſakonju ho lichowawtewa hby lepěj da. Teſ je wulki ſmull, so ho „ſuwčžena waſtka mēra“, kotraj je něſtato jara fakaze, jako prawidlo pſchi kſhotanju lichowawtawo wobſladuje. Dawiſka mēra wet kurcy wetwijaſje, pe taſtim wot napramjenja, kotrej njeje wjele lępſke hacj lichowawtawo ſame. Taſ ho ſtawo, so lichowawtowo pſchi pſchewadawanju ſtota a pſchi drubich pjenjeſchwo nalecnoſjad na wſchd kſeje. Waſchjne wufuterſerjow luſtowo je na lidhowawtawo jara pedobne, teſo runja roſnoſeſchtowo po demad, kotrej durbjalo ho po mēnoſceji wobwēſacj. Teſ pſchewadawnje, w kotrych ho na wotraccenje twory pſchewadowju, durbja ho kruce wotkēdžowacj. Stōnčnje je wewel ſa maleho muſa wulki ſtaw. Prawo, wewel ſtawjeſje, ma ho na pſchepuzowo a na taſtich ludjo wewmjejenacj, kotriſ jako ſečhwti pſchewidžej. Kſhotanje lichowanſtowo durbjalo ho pſchjoſnawo ſubam pſchjopotajacj. Pſchew nim lichowarjam ničjo pomabto njeſo, ho ſady prawiniſtich leſčew ſchowaj; woni tam ženje bieſ kšoltanja weſtali njeſchdu. Wōdelowym wuſchjenjam ho wot kſerwativnoſceji žiwje pſchleſchewoalſke. S potnym prawom Wōdel knjeſerſtowo namoſtwa, so by lichowarjam wewčejit, nuſu a kšubodu na hwoj wuſitj wuwuſčej. Wón paſ by teſ durbjot puč potajacj, po totnym wōbſt hōbſ lud ſam pomhacj. Ratarjo w nětorich ſtronach Nėmſteje ſu taton puč hjo namatali, je to ſakoenje wjeſhnych nalutowarjow a wupozčejernjow. W Šerbach něto teſ počinaju taſe wuzime wuſtawu ſakoečej, kotrej durbja načj lud poſoram lidhowarjow wuſchowacj. Nječ teſ wupozčejernje a nalutowarjow w Šerbach f runje taſtim ſchowanjem ſtutuja, kaſ w Nėmčach!“ Taſ „Šerſtſke Rowin“ pſchdu, a my, ſchtoſ te poſlednje naſtupa, jim j wjeſelocuju pſchichojumej. Wſchjne nalutowarſke a wupozčejerſke towarſtwa, kotrej w Rlėtnom hjo 1 1/2 lėta f wulkim ſchowanjanjow wobſteji, je po našim ſhenjenju jeničſi pſchd, ſmonkownje a ſnutkownje janjerobženjam ratarjam loſo na wobi pomhacj. Jara ſwjeſelaje je, so hu ho w Halbitzach, Wiczojnju, Malym Wjeſtawce a w Gōdžiju taſte poſlabnizj paſ hjo doſakoiſte, paſ so hu f tym ſawočejti. Wōh luby Knjeſ joſnuy jich džeſo a wubudj jim wjele naſlėdnitlow!

Kuſka ho Wobujel do pſchewo wjeſeſkeje nuſy ponuri. W někotrych prowincjach ludjo hjo kſheb pjeſti, kotrej f wjeſeſkeho djeſa f liſčja wobſteji. Teſ wo ſbečjach nnučerplajacych a jich kſrawo-nyum podkločenje ho kſchiti. To woſo paſ njeje ho na jene dobo ſapozčato a teſ hubejne žne njeſhu na wſchd w winje. Kaſ ju wjednizj ſemjanſkih ſemocjenſtawow khejzorej pſchi jehi kſchlowom twaſjo roſeſtajaj, ma wſcho hubejenitow w Kuſtej jenu jeničju pſchiczinu a ta je; žoloſna kanjerobžennoſč, nahrabnočej a njeſwēnoſč ruſkich ſajtojnlow a knjezerjow, kotriſ ho hjo lėta doſho ſa lud ſtarki njeſhu, ale hu jenoj hwoje dymbat wobſakoiſti. — Džakowano Wobu, so je pola naſ w tym naſtupanju taſ wjele lepěj!

Na prėni advent.

Wjo, wjeſti ſpoczinamy
Ma dženſ lėto žyrſwine;
S džakom tebi ſapewamy,
So nam dobre dawaſche,
Dofeſ ti nam podacj chajſke
Wſchitjo, ſchtoſ nam trebne beſche.
Daj nam dale hwoju hnadu,
Daj, so tmoje hōmo nam
Dawa ſtajnje ſbajzu robu!
Wubj načj ſchti a paſtje ſam!
Wchetoſ tmoje ſchowanje
So te wſche pojadame.
Saframentaj, kłowa wučbu
Spozjz jim cijeſ bieſ ſaſchja!
Citi, so wſchitizj wchdch tu wučzbu
We werie ho pſchitſporja!
Daj, so byſtamy w twojim mjenje
ſulto wulki ſchrowabzenj.
Tych, ſiſ buchu Wōje džečej
We teſ ſwajtej ſupjeſi,
Šberžj w tym kłowe na tym hwečej,
Druhe f hnadu horjewini,
So ho wchitizj ſchodobno
Tebi a taſ ſbōnoſčej mamu.
Hōdž ſchto nutrije cje proſju
W ſchiceljanſtej wobabji,
Šmoje myſke f tebi noſo,
Dga buđ w jehi bliſkoſci,
So teſ kſtōtwa potajena
Wdaje wēčje wuſchſchena.
Tym, ſiſ tmojoni bledu poibu,
Daj we ſwajtočej tu ročej,
A so je wſchōſ ſeſho wuidu,
Spozjz jim moſ a wobſtajnoſci!
Daj jim hjo na tym hwečej
Prjedwēčujce ſbōžnych džečej.
Wchēn, ſiſ czerpja na teſ jemi,
Nječ wſchōſ kſchryta kłowo je
Wōh, ſiſ wſchitju ſubnoſčej ſtemi;
Wchitjot wſchitſkih ſchiceljanſtaw,
So tōn poſchōſar tmojei hnadu
Citi, ſchtoſ je hſchōſar, robu!
Tych, ſiſ wchdch ſhjerčej wot naſ džeja,
Wubudj junu f wēzelu,
So pſchi twojich wowajch ſteja,
Kſchabnoſč wida njeſchju!
Wo to nječ ho przočujemy,
So wchdch cjeſhne wrota dženju.
Duſ dha, wjeſtamy, ſberžj nam hynlu
Tmoju kſetj tu a tam;
Wēč, troſchti, lubočej twojju hmitlu
Wubdēl twojim ſchiceljanſtaw!
Daj wchdch, so ho naſajaju
A tam wēznu ſbōžnoſčej maju.

1. adventa.

Nježela	Mateja 21, 1—10.	Romiſkih 13, 11—14.
Pōnžela	Šew. 3, 22.	Matejač 3.
Wutora	1 Wōj. 3, 1—15	= 4.
Serjeba	1 = 49, 8—12.	Šag 2, 7—10.
Schmōrt	4 = 24, 15—19.	Šab 2, 1—4.
Pjatt	5 = 6, 4—17.	Mika 7, 18—20.
Šeabota	5 = 7, 6—11.	Amos 8, 11—12.

„Pomhaj Wōb“ je wot nětka niz jenož pola knjeſerow duchownych, ale teſ we wſchdch pſchew-dawarjnych „Šerb. Rowin“ na wſchaj a w Wubjuſchinje doſtacz. Na ſchtworčej lėta płačzi wón 40 np., jenoſliwe cziſtla ſo po 4 np. pſchewadowaju.

Womhaj Bóh!

Czisto 36.
3. bez

Łétnik 1.
1891.

Śerbske njeđzelske łopjenka.

Wubawaju ƚo tóđu ƚobotu w Śmolerjez kńiciejšćejeńi w Budyšćinje a ƚu tam dostać ja sčtwórtlétnu pšedpřatú 40 np.

2. advent.

Rómšćich 15, 13: „Wóh pat teje nadźije napjelú wóš je wšćém wješelom a měrom we měrje, so hćećeje poľnu nadźiju měli pšes tu móž ƚwiateho Duha!“

Śwjatý Pawoł ma po tutyh ƚłowach sa to, so kšćejeźianstwo je něšto jara šwjelaze a śmėrowaze sa ćłowšću wutrobu. Dźiwuje! Śwět je zyle hinašćeho měnjenja. Wón djerži wérne kšćejeźianstwo sa něšto rúdne, mutne, ćmowe. Ma sa to, so ćłowjeťa jara tųšćeho ćžini, dofelž jemu šwětne wješele sahubi; wonajšeho, dofelž i nini wjazų ƚobu njebėha do dźiwjeho, njerodnėso wafšćnja, tupeho, dofelž jeno ƚłowu wifacž dawu. Ale pošćuchaj jedny raš nutš do biblij! Tam drie wjele ƚłowow kńiczi, tam wšćak polutne pšalmy i hšćubiny wu-šćadzeja, ale wone ƚo sćonczeja jašo kšćerlųšće na wųšć-šćim chorje. Tam wšćak ƚo trubja šćudne truby, ale šćimšćo kńiczi šwonow šwonjenje wješełeho ewangelija a dobyćeršće šćewanje pšćewinjerjow pšći křyťalnym morju. Tam drie kšćiwidich ƚłowų pšćawaja, ale móžnišći je rót poľny kńiczeja a jašć poľny šćwalenja: „Tón kńicj je wulú wěz na naš ćžini, nad tym ƚo wješelmy“ a ƚłow i Wožeho róna: „Njeplacž, šćaj, pšćewinyl je tón law, tiz je i teho ruda Žudoweho.“ —

Pošćuchaj nutš do žyrkwinoło leta: tam mito-wótry adventski ćšaj se šćwojimi tajnymi šćnami wot pšćindźenja w hľadze a wot pšćindźenja k šćudje ƚo wotměnja i tym křawnym šćyntom wot najwješełšćeho, najšćoźnišćeho, hľadų polnišćeho Wožeho duja; tam pšćindźe ƚwajo-ćžiczi pošćny

ćšaj, ale wón ƚo wobšćamtnje i jutrownym wųšćanjom a se šćwjatkwneje wješełećeju.

Pošćuchaj sćoncźnje do šćewaršćich, tutyh křawnų kńihow poľnyh ƚłowow žyrkwije: wėry wješełešć daloto pšćewaji sćorźenje kšćerlųšće potuty; jehćjeczowy dobyćeršći kšćerlųšć pšćemėže kšćicźne a šćjertne kšćerlųšće, so wšćitke do wųšćeho kšćerlųšća wėźneho žiwjenja wulćincza.

Zyle biblij, žyrkwine leto a žyrkwine kšćerlųšće wóšće šćwėdzeja, so kšćejeźianstwo je najwješełšća, najměrnišća wěz na šćwėće. Teho dla tej dnė ƚłowje: wješele a měr i njebėš dele kńicješćete, hđųž kšćejeźianstwo do šćwėta pšćindźe: „Šćaj, ja pšćiłowjedam wam wulće wješele“, tak pšćedowalšće tón jańdel — „a měr na semu“, tak šćewalšće ta šćća njebėšćeho wóšćta.

Tak tu šćwjatý Pawoł sa šćwojich Rómšćich k Wóhu pšćoň, so by jich napjelnił se wšćém wješelom a měrom. Po tajkim niz jeno trochu wješela jim popšćeje, ale zyle poľnyh wješela ćže wón jich widzeč pšćed jich Wóhom. Wón wė, so wola nasdeho Wóha je wješełešće dofelž a luta rjanowšć i jeho prawizų wėźenje a wot jeho tróna šćorjełack widži ju dele bėžec w kšćerlųšću, kotřųž je ƚo ja naš šćubněž bošćeho wješela šćžini, i kotřehož pieč móžemy bohaće a wšćėdne. A tak poľnu wješela, tak ćže Pawoł tež poľnu měra widzeč kšćejeźijana wutrobu. Pšćetoz wón šćnaje teho, kotřųž prajil je: „Mėr wam wofšćaju, šćwój měr wam dawam“. Kšćejeźijenjo šćmedža prajiež: „Tón kńicj je wo dnjo šćlubił šćwoju dobrotu a w nozy šćėmam ja jemu, Wóhu šćwojeho žiwjenja“, wo dnjo i měrom a w nozy w měrje, tak wječorany pšćal w ƚo modli: „A težu a šćju zyle i měrom, pšćetoz ty

fo na to i kapitanu wietowaci. Ton pak be hebi po sdracu frowoje wezy westy a be tej sat, jako by prawo mocz durbjat. Wschego blizko wchidzeczemu lobi, to wo mejademu hjo na mjei ludy swolnaci, tej hjo meito New-Orleans ko polafowalce, runiej w walke dalafosci, tale la dobre woto widowaje. Niek durbjesce ho wofce mozic; to pymanch na jafowinju djeleku malchju, kotraj wofce mozy mafoljece, ale pal tej faz jchid pides czora, walana woda lezede. A ho zej podarano nielobice — pichotaj byrnej w ho meito wchego jafnikfo polafowalce, dha tej rosdie! mjei dnemaj lobowaj piches bole motabjerolche; nek mojelche hrowe neleter minuty tracj, to dychmy tam byli a nafaj Amerikancju frowojcu ho fcho tym w drubej fobji. W skidich wofomitu rchicelafandemu drubu hjo a nekaj kapitan ak wjeta dobyt. Njeflowane wufkanie kinelede wot noh i tym za drubej fobji — teia na jene dabo be, jako by pad nofchimo mohomaj wofce takafate. Widiach, taf ho hjo rospufan, taf ho tar a plomajena i njeje wawalichu, a czujach ho w tym banym wotomienjenju wot njemidowice mozy do wufcha fhepjenja a priedz toehenje, pich ejanj bech wjchon tej pichotaj, fo nje mynje wopufcheciju.

(Potraczowanie.)

Godowny wopyt pola pifkacjela fozial-demokratifidj nowinow.

Wot G. R.

(Potraczowanie.)

Duchowny Niebergall fozialdemokratifemu rebatorej taf dale powjedalce:

„Wj cilmowjela fa podczifchajenabo wobhladujecie a predujecie wo frowobnodolci. Ale macje dha wy frowobnodolci? Spytajecie tola junfrocj frowiu wofu wufchowobidzj wot wafjenjom wafchego cjela a ho pofchewne i pramej frowobnodolci duchu, kotraj potom fama wot fo w fchryfufku i mrej pichidnje.

Wj, kij fo i wufkim mujam cifchajecie a jich wedomonocj do fhuzy wofche jadoficowocje ftajece, pichchidzeczije tola ipihy Seinu, kotrehoj frowioho pichewjela njenujecje — wot njeho fbonicje, fazyj wy icje — dopownicje ho, fat won rofhorjenju wopraji, fo je jemu jara zel, fo wufkotnych mujow wufstene mynje durbimju boryj po palenzu a petroliuju wonjaje jsoj namofaci! Walcha wedomocj je stara, — ja profdnu wo wobhladnifidju, ipofojnifidju, frowbnifidju wedomocj. Duiz dele i tamnyj starym profdchnym wobralom a drufi na fcienu!

Za wobjaraju, fo tej lahofodnifcho fudzicj njemozu, hdyj na to drube fkladam, i cijn ho taf rad wufchowicje, to je dobre wofalnje a pofczimowc. Faj wy, fo bydjecje wofduj fufstotnemu profdnocj potajili, hjei wantl muczenofce napofijenje, taf ho tej raby ja rjefow hodneho a pofczimowe fmyhlenja wudamocje. Lude Waje djezco njech wam prawy wobras „pofczimowc“ wobrodaj. To drje wam trafnje fteji, hdyj wy na jadoficowych bebahud, na njehwernych mandjelidch, na hejchleridch popow, na fabrifidch njefow bjes wutrbu by hutoricje — a faj dalofa fo podawaj wot waf wjedane werte, macje je frowim rofhorjenjom prawo. Ale hdyj hebi tu wez blize wobhladam, jsto dha wy cjinicje, to bydatel ho „pofczimowc a dobre wofalnje“ polofchajete — nicjo hacj hebi na drubidch fhabofceja a fe fufki hbu torbacj! Scto dha cjinicje fa natwierjenje praweje pofczimowc a dobrehu, hodneho fmyhlenje? Wotomowjenje: Wj prawy ftofej i lepfchemu jiwjenju woftronicje, hdyj ludej jcho weru wofujecje. Wj njemozecje mje i tym wofpofalowac, fo je w mefnych fchicelajonifich frajmocz pofczimowc hufienidha, hacj tam, hdez wufle froweto wofchje wuczyb frowu rofhweluje — wy czicje to i tym dopofoloci, fo je ho w tamnyh krajinach po walchim wobliczenju fa nektore leta wiele wozaj njefkutow ftafo, fo je tam wiele wozaj njemondjelidch porodob hjo ad. Hdyj wot teho wobhladam, fo tute liczby njefju wefte a njepowalne wofpofama, kaje je woprawdijete fmyhlenje luda — tola wam pichidam, fo tej ja wot tajefho jiwjenja fchicelajonawo natwierjenje njefjuw. Tam pal tej woprabnje njeje prawe fchicelajonawe jiwjenje, hdez ho to ftafaw. Za wofat wam ruczju, faj hdy bych flepemu wo barbje ruczaj, hdyj praju, fo je tam pofczimwe a hodne fmyhlenje najwjetiche, hdez Jefuf, ton adventifki kraf, je prawje do wutrobu ftochajnuj; i czjom drubidch ludy fupowcz a ftofej fchicelajonawo wufzima, mje nicjo njeflara; wufchite fpalene fufstarnizju tu wefclolc je froweta njefchajenje, fo fchicelajonafwa wera, prawje wuczeno a prawje wufnjena, wutrobu wufcijecja a wonowja.

Wj ho fchowicje i tej malej liczbu njefkutow, njemandjelidch porodob w tych krajinach, kij hu wot wofchego frowa wobhwecjane. Wbcjeje wu, taf wiele by tych prenid porodob njemandjelidch byfo, hdyj njefu ho blidcje i fhamotny wojenjenjom fawba wotwobrocjita? Scto hu byfo, hdyj bydym i liczbami wchdu jadoficowocj a wopifkifom, wchdu fawicje, wchdu fefharnolcz wo fudu wot wofchego ducha wofhwecjenjem w hrowabje liczaj wofhi, hdez je wy prouzecje, forjenje hodnocje a pofczimowcje frowotobocj?

Scto hu i jzta fhamaj nefaju pofczimowcje pichotowoci, hdyj w. wufwecje, fo ma ho cilmowj wobzenjam frowoje cjela podbacj? Wj pypocje nadawt frowojeho jiwjenja w tym, ludej pichipowjedarijom a nofchierow prawehu perjada, ftafnach, zyrkownach a gmejnidch fajtcejnifow wufkewchomacz, kofej woflam fchoz hu, hdyj tej drubdy w fhabofci to abo drube pichchladaj. Za njepiraju wo foidaj rubofciji, to hu fozialdemotratoj cjinili, ale wina fchdje rubofcje a fchdneho wufkufata lezi tola w duchu, wofcho dobre ciucje wotrywomazju, kotraj wy do luda nuf fchdaje. Walche fchowajne durbjoto bucj faj wafch fufat: Durbjakifidby wofch ftef wchidic, dha njech jcho hrowabje padnje wufchje to myne, kij ho janie wufidnowcje befej mofaje, — to je piches te jne wafchego netczifchego wufzima. Scto dacje wy ludej, kotremuz wy Woha rubicje, jcho frowedonje wufpradnicje, na czoj wofh fo fawicjcz? Rencj tu fhabu, fiedu wufchicifu, to je nofcha ftrona (carte), i ftronej ftejecj je dobroj pccajnt, jadow fozialdemotratu bucj je fupofczj a hejchlerifmo“; i tajkim profdnimu hofymu frowami dzejce lud ipokojic. Abw wufkicje hebi fhanu, fo moze fcto wot tajkej mudrofcje jcho docafacaj, kotraj pchaj bebi praji: dofelj hym dobru, djezom ja fchrowadne lepicje, fchozj mi jabo i lepfchemu pichidnje — hdyj hebi taf wufkicje, dha wy cilmowicje fchicelajonawe njefnawecje. Njepofajujeje tej na ton fufk rofchajnenja, kotraj frowiemu ludej dawocje. Prawa woprawdijta djezofclowj wjedje i Wofu, i hodnemu fmyhlenju. Polocajna pal frowu poynu a wutrobu profdnu cjinj, wona je jed fa dufstojne fmyhlenje, wona naduma a cjinj ludaj frowerchidnych — wof zyle, pal i jzta miz, to je to prame.

To je najczefiejch porok, kotraj durbju wam cjinicj, fo wy drje niz i fmyflam frowidch njepchclowj, — na te wy wufclajce a to moznje — ale tola i tym frowidch pchewcelow nicjo njepirajecje. Wj hebi njefwercicje, fhamnje a fhamnje nafch lud na njepofczimowc a wopifkifom, na kotraj fchoruje, wofalocje.

To i tym drubim porokom wofujje, kotraj chju wam frowicj, hdyj hym ho wafj wjedju woprachof, kotra macj drje najfjeje fe frowimni djezajimj meni, to, kij je pichego fhamaj, na jich fmyflki njefchdajuje, abo ta, kij je hebi fmyflow frowidch fufwifchom wedomna a je jim i fhamnje rubofcju wotmucicjcz fpyta. Wj ho mafofchaj tunacje, kotraj na fchidzaju frowidch pichidrowich frowu wofalana i fhadimni frowami hebi jich pichidmofciji fchdzej. Wj icje jimi wot teho, fo ho djezofclerjam i fchidzajzajmni frowami blidcje; wobras fozialdemokratifcheo djezofcleraj, fajchdjo wy jcho w frowidch nowinach wofwufkicje, je wobras fchobneho hodnje wufklazeho, ja wofcho duchowne fchorjenehu, pchaj tym pak nuf czerpjajehu cilmowjela, kij je fawfnyj kraz lepicaj, hacj wofhwecjocje, w kotrajd ftef. Wj wo jcho wufcy wufcy ja jcho hodnocj taj dofcho do njeho trubicje, doniz won polny hnewo, fo ho tajnemu dobremu cilmowjetej taf wufjenje dje, poyny wofojcje, fo wofh fo hewaf fa hlupeho mocz, joto ftraj pofb do wafchaj wufow njepadnje.

Dofelj wy taf ruczicje, je wafche lehwu poine, dofelj pal my na wofaf ruczicj durbimju, nafcha zryet hufto profdna woflanje. Wj mamy ludjom prajicj, fo Waje frowo a nofche frowedonje naf wofhrafurajetej nafchidch hrowow dia wot mofobocje fem, fo mamy ho i wufjedta lepie, hacj hebi to nofcha wutroba fchfuzj; to wofchaf ludoj jara rad njefchajcha, fo je hred nan nafchje wuf, ale beda nam, hdyj my to njepchajpomjedam, hdez tola wufchdaje fhuzy wufobocje nifomu wofpofacaj njemozem, dofelj fo cilmowjetej jcho wopocznicj wofwufrenju a jemu teho jabo wozmozita wofalam, kij i hreda a i nufu wmozje teho, kij ho jemu woba, wot teho, tij dze nafch fboznif bycz a naf wot wufchidich nafchidch hrowow wufczifajecje. To je mi frowjata fhamotocj, hdyj wofh na njeho wofalam, hdyj tej wy jameho czujca a frowfhamjenja fa to nimacje.

(Potraczowanie.)

Generalna fynoda prufckje krajneje zyrkwoje.

W frowimj 10. pofchdenju jednackje generalna fynoda wo rofhwecjenju na wafchidzajch fchdchaf a fawicajche wufchidchaj zyrkwojetej radje, fa to fo ftafacz, fo by ho w tej wezy wofcho ftafo, fchozj moze mofobimju wufchidchaj ftronow to werte fchdzejecj. Dale

bašče dr. Rogga rospравu wo bještah Gustav-Abdolfseho towaršwa, pides kotrež ho tež pides generalnej synodu wažnostjo tuteho luboščje polnoho štata na webrachtarjch pidpisišnawa. Še jdnateho poščezanja wušebeam, so je ho namiet na šifitne powoštane generalnej synodu jenohložnje pšjafaj. Wažine be tež pšjiceje teho namjeta, so durbja wšitjaj generalni superintendantjo wo neš tójde leto sestupič k wurabzenju zyrwinjch naležnostjow a so durbja ho womi wo wšdžeh jwonownjch bjełow wotwojajowacž, so budy swoju žnu žnu k duchownemu satarjanu swojich diwjełow natožowacž mogli. Hačj dotal njebe jim to tat možno, kaj be trjeba. Wšde wšdu mela smješčaje se, so ho w 13. poščezanju wšdite synodžine stawy jenohložnje ka te namjeta wurpajdu, kotrež džežja wjetšdu jamostatnoščje ewangelijeje zyrwie. Hačj do tuteho čjaba durbjachu ho nimalo wšdite satone, kotrež bebi zyrjele dawalche, naprjedu krajuwe bejme, wo takim šromadajšnje, bježje židji a katoljšy frowe hčobnja, pidedpotožje. Wšdno nje-mojie prajčje, so tajte wotomžnosčje ewangelijeje zyrwie k šboju škuzi. Zeho runia be rona dobyčeje pšjiceje namjeta, so durbj ho pola pšjedšybitwa generalneje synodu wo neš prjedu wopradsčej, hačj ho na uniwersitah nomi profeborojo ka božamučenosčje powoštaja. Wšitk wšdite je štrah ja wera, hdyž ho. kaj be po neščjajim walšnju možno, na uniwersitj njemercjazy mučerjo mfođny duchownjch powoštaja, kiž, mešto teho, so budy žnu wera wopolnil, idy wo tu kamu pides swoje wopacžine mučby šlebjaja. — Kšezor je knjełow šobustawny generalneje synodu dale jara pšjedščeljniwe pšjafaj, je wjetšči djeł tyh šamjch wšdano k šebi pšjeprobuj a je ja žnu synodu postleđnju wutoru w domzyrwi rjany duchowny konzert wotdjerčej daf.

Woshlad w našim čjahu.

Seho Majestotčj našč kšezor bu šanženu njeđjelu, š kšezorku Woju kšuzju w Wšernej zyrwi wopštajiči, wo danjšeho kraja wopštany. Wo jamotacžnej hoščjine w Nowym Wrođje je ho šuton šabo do Šedčezčjina wotšali. Wobedu knjejerow wotšad a rož-žoňowanje be jara pšjedščeljniwe a wutrobo.

Wapadomazy politički podam je wotofopučjowanje rufšeho ministra swoonownjch naležnostjow Gierla. Wšon je wšdano w Menza š italskim kralom a jebu ministrami škadbowanaw meš, wotoni je ho do Parija pobač, bježje je ho š prezidentom republiki Carnotom a neštorjny ministrami šestal a škončanje je na dompucju tež do Warlina pšjajel. Tu je jebu kšezor w audiency pšjafaj, na čjož je ho wo kšezorštwomno kanzlera Caprivio š hnebanju pšjeprobuj. Ščyto ho wotšoblahy a šamerj tuteho pucjowanja bje, piči wšdomeho hčomuwawonju nominatoru na šwětko wšdšidko njeje, to waf je wšite, so napjatočje a njełubofej, kotrež bježjo dleščaj čjoh bješ Ruskej a Wšerškej wotšeti, hiščjeje wote-berata njeje.

Salki wrynz Frieridrič August, kotrež je ho 21. nowembra we Winje š aržywoštowdu Luizu šwajotacžine šwěrowaf, je pšndželu na to swoju wšdu mandželstu do Draždjan, jemeje nowje domšjny, pšidmjeđ, wo šasturjerjo šwěrneho šastšeho luda radošnje wopitawo. Wšez tami wjele deputacijemi be tež šerbita debuzožija pod wšdjojnym wšdžejanom naščeho wjeleštahžjoneho šajela šararja Lic. theol. Žuizlaja, kotrež bu tež na postjajiči dworčli bal pšde-protheny a na nim wot šwěbe mandželšjeje a prunja Žurja, haj šamo wot školowy a kraja walžy wušwaleny a poščezčeny.

— Wospražy Warlinskich pjenječnyh bankow hu jeltanja wot-wodžite, kotrež hu jenož š pomezu buršy možne bje. Še šrony konšerwativnyh ho nešo knježerštwu w kšezorštwomny bejme itajonowy nacščj pšjedpotožj, š frotwaj durbja ho najšerščeje buršine njebotatki, wšebjeje šupowanje a pšjedawanje wo pređa na wšlu terminj, tat dalofo hačj hu špetulacijne bry, postčotičje. Šdyž waf džežja konšerwativni buršy, kotrež je dožnja w rukah židow, pidimacž, pšiditru je židami šamny w do njembereho njepšjedščelstwa. Wšdny konšerwativni hu bježjo dawno došofnali, so hu ho durbjeli wšdcho hrejša je židami šwajnje wotrečje a so w šidwštim praščjenu konšerwativa šrona njeb-mie wjagy bjeje jalo šamapščjilšlawawta na beki štečej, ale so durbji wupjerjanu židowiteho buča wšnje napšjedčewo šuwčje. Warlinske „Wšejšine newiny“ pižaju: „Wšezšfali pšedlawano, ho nam židowiti buč potajnje, kotrež njeje pšdcho buč židow, ale njepšdečel wšdcho, šdtež nemiše narodne šidčejanjne wawšnje mjenjujem.“ Wšidwšodne štejšičeje konšerwativnyh napšjedčo židam wo š namjetem, wo šwobed-nebo šajela šararja š Wšidčofena pšjedšybitwa šajejšnješeho nješt-wo.

konšerwativneho towarštwu pobatym, wojnamjenja, kiž reša: „Šle-šnyžny konšerwativni šwoj program na to walšnje roščjerejo, so ho je wšdemi šafonšitni šredami do bježjenja pšjedčewo pšjedemžnemu židowštwu dazja a wot swojich šapštanžow močjajatu, wo tucji sa to šfaktujjo, so ho wuraprowočj židow š hčedščejšeniwe šebnje a so ho šjeba pod zupšofnit šafon šajaja; so ho dale wo knježerštwu pšjed-pyantje a pšjedofejne šatmaba (židowšdich šafonšdich knjow) poručji, wo by ho š teho špšofnato, hačj hme ho lud š tatej wučju, šafaj ho w šatmudownym pšjedofetju Wražičeho profesorja Wrođjana namata, š žyła hiščjeje w našim kraju čerpičje.“ Wšedšybitwo šajejšnješeho konšerwativneho towarštwu dže Wšidčofenowy namjet podjerečje.

Wšitka nještrowowčj šabo wšdudjom knjeji. Wšj jenož, so štrachna inflerencij pšjedjo hiščjeje wotoflo hčobji a wjele woporow šaba, tež tež dženčji (štripo) abo „nowa škofoci“, šafj ju Šwěrbi wopojenowachja, kotrež je nam wot šanženeho leta hem hiščjeje w žiwym dopomnjanju, šabo wotoflo čjaba. wjele čjowjerečich žwo-nyow wobruwajo. A niž doščj teho, w Amerizy je ho hačj dotal žylo njelanata škofocžje potajata, kotrežje najnapadnatelne štamjo je čjorny jalyš a pšjedčewo kotrež šefaršji hčumajčj ničjo njelanado. Tež w Šedlejnštet je bjež jeme dječjo na „čjorny jalyš“ škofoci. To wšidčito hu čjele domapštanjaja Woje. Čjowim jalyš daf wofutu a pšidčotajow ho š šamerčiji. „Ščotó me, Wšh moie ho wobro-čjica a šafj, a swoj burowy hneš špudščjčji, so budyšny ho nje-šafajšiti!“ (Jonas 3, 9)

†Šestni modlitwy.

Ze neščto let, dha ho njeđjelu rano ječji w W. w škarajzj k Wojej škuzje šromadajču. Žyly du-chowny, kiž bešje pšjipradnje w meičje, predomanje ka šapšana dješčelje. W swojim predomanju womeđalche wo njerabženjum hčuzja, kotrežjo močj bešje w nješebach a kiž bu po šču te štoženeho žiwjenja wot Wožeho Duča šapšjajatu pšides to, so jemu pobone napominanja a modlitwy swojeje pšidčetržjnjeneje mačjerje na šwědomejny radnychu. Wšon hu šidčejšijan a wošdžidšo du-chowny. Šdyž bešje duchowny to powjedač, šfanczi won je što-wawni: „A šuton šubjenny byž, kiž bu pšides šyly mačjerje wu-moženo — hym ja šam!“

Woja škuzja bešje k šončje a ječji ho šabo do šajstwa wro-čjchu. Woposthnu jaitowny šafšaj pšjedšajstwa dješče a ho na šidwžjena došlaba, kiž š wobličjom na jemi tešejše a jara šta-falche a žakofčejše. Nešotre anitny ho mitychu, prjedy hačj šaj horje pohladano a ho na duchowneho došlaba. Šon ho jebu pšjedščeljniwe wopradsča, ščto jemu je.

„D“, wotomšoli tamno, „to nje štylšneho čjini, ščtož du-chowny dženba nam wo swojeje mačjeri womeđalche. Ša mečaj runje šajtu mačj a durbjajš hebi na nju hčelčiči.“ Wotom šabo dele padny a žakofčejše: „Ša njemem, ščto čjiničje; ja mečaj runje šajtu mačj.“

Tu bješ špurniti jaitowny ščejženi wo šon mfođjenj, kiž bešje hačj dotal twerdyje a bješ čjuzja wotšaf kiž wšdčem na-pominanja, pšafaje dječjo w pomyšljenju na swoju wobjoznu mačj, kiž jemu se šwojim wobličjom, jemu derje šnatym, se šwojijaj šyššotajnyj močjowaj, je šwojim luboščjajwym hčobom pšjed wocji šlupi. Šo je mda wobjužne, šwěrneho mačzerneho šumyšljenja, šražnja mda, kotrež njeje hiščjeje a nešotre mačj šubjeneho šyna postleče do žohnowanja a pšjedwobročjčji.

„Wšedženaf“, protyža ka Šwěrbow na leto 1892, je wušdšfa. Wšdla wšitjone špšebneho „Womhaj Wšh“ namatajš w njej rjane wjedebančičje, pšnjež, šertj, woshlad w šwěčjeje a šubantčjaja. Šdščjz janyčj wobrawof ju bebi, bješ nini butže ho wšebje šon šubčej, kiž nam šeršiti wawšny čjoh potajuje. Škaj hewaf, je w njej tež šetja šarib šeršidčji šermuščow.

2. adwenta.

Njeđjela	Šaf 21, 25—36.	Štomički 15, 4—13.
Pšndžeta	5 Wrođj, 18, 15—19.	Šaf. 1, 68—80.
Wšterca	1 Šam. 7, 12—16.	Šaf. 3, 1—13.
Šerjeba	Šel. 9, 1—17.	Šob. 3, 25—36.
Ščwěmrt	= 11.	Šobr. 1, 1—14.
Šfakt	= 12.	= 2, 1—18.
Ššofota	= 35.	= 3.

Womhaj Bóh!

Cyklo 37.
10. dz.

Létnik 1.
1891.

Serbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło łóždu hobotu w Esmlorerz knihicziščezetni w Budyščinje a łu tam dostać sa šchwórtletnu pšchedpřatu 40 nr.

3. advent.

Korinthiški 4, 2: „Ničo ło pať wjazy njepryta na šastojnitach hač jeno, ło šwěrní namačani budža.“

Křišćizijeno łu šastojnižy tyd wšelachich darow Božich. Čžěto a dušhu, wočji, wušchi a wškitě štatj, rožum a wškitě myšće, k temu tžěžu a dwoř, žomj a džěčji a wšho tubto — to wškitě je Bóh tón Knjes nam niž na wěčne darit, ale jenož na čžab žiwjenja počžić a to wškitě mamy w jeho mjenje a po jeho poručžiwosći šastacj, potom pať niž jeno njewobšitdžene, ale tež wotwětschene a polepšchowane do Knjesowych rukow wróčič. Po tajtim ło nam šaleži, najprjedy sa šwojeje duške šbožnosć a šwojich duchownych darow wužitnosć ło šwěrní staracž — w duchownym nastupanju je po tajtim domolene najprjedy na šebje šameho myšlic, hewak pať niž! Dale ło nam šaleži, ša duchowne šbože šwojeje žony, šwojich džěčji, štarščich, pšchedjelow, šuškodow, wěrybratrow a ša natwarjenje Božeho štalěštwá nutštach a wontach, tež bjes wóhanami a židami, ło pilnje próžowacž. A škončuju šo nam šaleži, tež šwoje čželne derješice nješaujerobčič, tež je šwojim šeniškim wobšedžěštwom mudrije wškowacž, šwoje šlawy pať a šwoje šubta jenož po Božej woli wužiwacž. To wóšjenje pať ło čži pšchidała, jeli to šwěrně a ša šebje a ša družich najprjedy Bože štalěštwó a jeho prawdu pštašć.

Čžto nětko Bóh tón Knjes na šwojich šastojnitach pryta? Ničo wjazy, hač jeno šwěrní namačani budža! To šlowo móhlo naš šatorhucž, jato šo by jeno šnadna wěž była, kotraž šo wot naš žada a jato šo njeby

š wštanjom šwěrnosće šo wot naš najwjetiče docžakato. A tola čžže tole šlowo tym šlowym, tym małym a šnadnym jenož šócht a šróblosć čžinicz. Ze wjele čžlowjelow, čži nješbu nihdy w šwojim žiwjenju, ščtož šo praji, wulki štat štonjeli, šotremuž móže šo šwět džiwacž; k temu pobrachowajše na darach a na škladnosći; čžlowjelajo, š malo darami wuhotowani, maja šnadne wowotanje poručžene, jini šo jara njewidžene a jenažte džělo napožiž; a tola maju šusto wutrobu wošnu lubože a šahorjene wžabanije něščto dobre, něščto wulle štonjecz, a my šyšimy jich šusto štoržic: „Čžeho dla tak malo šamoža, čžeho dla šu moje dary tak nješobahaze, moje šredći tak šnadne?“ Wam, šube duške, budž k troščetj prajene: natožujče jenož, kaž wjele abo kaž malo mam tón Knjes dowěri; potom je wam tež na wškim měštnje ščěroki rum ša wulku džělawosć daty.

Niž ščtož ty šy, ale šajtiž šy, je pšched Bohom a pšched rošumnymi šiščelijanami wazne. Njemóžemy wščitžy do wulšich šastojništwow a šyšyščatych wowotanjow, ale do ščěrošosće, šwěrní bjež w tym nam wšchopotajnamy wowotanjow, móžemy a dyrbimy wščitžy. Pobožny wojať je dostojnišči džiji njerodny general, pilny džělaččěť hódnišči džiji nješwěrný minister, šrawna šucharka redišča džiji špščežnišćka knjeni, čžěšna hřebžna šlowka šymaišča džiji nješožžiwca šurwowa.

Ničo wjazy na šastojnitach šo njepryta hač jeno, ło šwěrní namačani budža. Ničo wjazy, ale tež ničo mjenje! Po tajtim šwěrnosć we wščitich wěžach, niž jenož we wulšich, ale tež w małych, šaj runje w małych šo wot naš žada. „Čžtož je w šnadnišchim šwěrnym, tón

Frankfurtse nowiny (sozialdemokratije) wojuja s njeczištim wošnjom swojeho hneto pšeczišimo wišitkim pišman, fortez hšeczišijaniti duch dychaja, wošebje pšeczišimo tym, kiž hu w tej mušpi sa wšodolęz pišpane. Frankfurtštim nowinowu je hšeczejšijanša wšta najwetjši čeriti w wošodno. Jeno ho by ta podteptana bęra, potom by lišnja, kajuz bebi sozialdemokratoz žadaja, šama wot ho na našu lud pšajšičša. Tute Frankfurtse nowiny moja paš Bohužel wjele, wjele tomawštoru, fortez to hame hšecziwoze a pobruwoze dęželo woštorajaz. Tuzi žatoliti njepšeczišio naščje hšeczišijančje wery praja nam bišćje wjele mošniho a jawniščo hacz našdi pšeczišio, forte pučje durbimy hšobici, forte štuti durbimy čimic. Woh čuzi dacz, so ich wjele, kiž wo tuzich njepšeczišal čitaju, namutau swoju pšiczišičknošč čimic polnje a žule. Našč „Bombaj Wöh“ čže w našich Šesrbach dželacz a štufkowacz pšeczišimo tutemu njepšeczišiel, kiž čže našchemu ludej jehow wera a s tym jehow špofajnošč a šboze wšacz. Njeje teho bla tež pšiczišičknošč kšobeho hšeczišijana, forteczuz je jehow wera šwajta, so by tuton našč čšabotšiw podwjetarjoh šobu womšal štufkowacz pšeczišimo čštanuju mozam njewery. Wšta radolęz by bęra, hdy by našč šeršiti lud, wšahudžom pšech swoju pobozaju wutrobu inatu, tež tudy šako nowe wopafolmo teho baš, so won to wołanje, štotož je byč — šwerny hšeczišijaniti lud. „Bombaj Wöh“ čže dželacz pšeczišimo šbudau, kajšje ho wot špownjehuz a druzich nowinow do luda pšiczišuju. Šatōž ho ja tuton šwajoty nadawł šaberi — a to durbjal kšodj Šesrb, kiž w wutrobu ja swoju wera a šdzerženje ludoweho šboza — ton tež budz bęst tyni, kiž tuton našč, ja našč čšab w našy nušny šeršiti čšabotšiw „Bombaj Wöh“ šobu čitaju. (Něšto tōnz lęta je štadnošč, so byhu šebi jehow čši, kiž jehow hšicšje nimaja, na nowe lęto štafati.)

Džeczešowe šitkjanje. Wšitka karta, adreširowana na „moju ludu maczer w njebjechach“, nu njedawno w poštitim hancje w Cincinnati je šwerny bęst štiani namofana a poštitemu mištrzej pšepobata. Šesrdowoz je woprabwōze wutroba hnuajze karcenje wopšicšje: „Domach, luda maczi! Ššym tak šama, po tym so šy ty do njebjež štęta a ja čžu t tebi pšicziš. Čšaj pač je ni pšebewšti. Wštal šy fe mni rjekła, so možu t tebi pšicziš. Škjeni Čarlez je pšeczišielmo so mnu, tola njeje šaj ty. Wštal to lubemu Wōgn a pošćel je mnje, dočkaj jeni moja ruča jara bošti a ty šy fe mni prajita, so w njebjechach žanyh bololęjom njemjenu. Pošćelaj tebi wofokš. Twoja Dora!“ Ze twōj šobnit tebi jow na jeni jene a tež wočjo; šy ty jemu džaforny ja jehow lubošč, fortez je ho ša tebie štichowacz dala, šy ho šam pšewimyt a jemu wutroba a žimjenje pšepobaf, o dha njemōze tola žaneho wjetšeho wješela, žaneje horšicšje žadolęje ja tebie buci, hacz jehow wošladacz wot woflicija t woflicija a šo s niem junu mēčnje šjednoczič. „Mi čže ho tež woškal čšahnyč a pola šhęstluba bęž, štotož by tež wjele lępe byto“, wšlajne šwajoty japoštolič, džeczo Woje.

Na bitwišćuju pola Lięna ma šo šōdže lęto t dopomnjenju na krala Gustawa Wofšta, kiž je tam padnił, dopomnjeništa Woza štjuba. Štjuba nu pšichi njez, wot šhwēškeho mēšta Štenberga t čšelęzi padnjeneho krala krašna šhorhoj pšepobata. Wona je še žolęje a modreje žiby dželana; na žeržj je šhwēšiti law i mješcom. Nawišmo na šhorhoj ma ho: cum deo et victricibus armis (i Wošom a t dobyčerškej brōnju), na drugin boku: t dopomnjenju Gustawa Wofšta II. — jehow mēšto Štenberga. Tež mu njedamny nišby šopemnicz na tutoh bēdjerja ša ewangelištu wera! Š Wošom a t dobyčerškej brōnju Wošeho štowa, tak njedž rēta pola naš pšiczo a štajnje.

Dobre wotpofasjanje. Pšech něhje 20 lętami, jato šo w ščelęniškim mēščicu Š. irwingianša abo tal mjenowana japoštoltka wōšaba šatōzi, bebi wridat tuteje šęty wšku prōzu damoščje, žonu, fortez bēšče jato wēražja lutherišta wšowana, do hšecjom swojje wučby popadnuč. Šacznjenje žona jehow wōžaje štowa hūsto wotpofala, wjedšjele hmo pšichi kwōjich wopytach pšiczo šakō nowe, to šdacz pšicšewōdžaje wēzy pšiczišiel, i kotrnij dęžjele dopofalacz, šo maja po šwajotaj pišnje drugin dwanczo japoštoltko pšicziš. Štōnzjme jemu žona šnawšćezjwi: „Šdžy tež wšitko šaczišnječe, štotož šym hacz dotal prajita,

tola te jene njebudžecze powrōczij mož. Wōla Šana 17, 20 prajitōn škjes: „Ša prošku paš niž jeno sa nič, ale tež sa tuč, šotij pšicš jich štowo do mne wērič budža.“ W tutych štowach ma ton škjes tuč w mušpi, šotij budža pšicš štowo jehow tešdomnišičah japoštoltow do njehow wērič; wo nowych japoštoltach a jich štowje w paš ani rēče njeje. Šōn škjes šo w wšichšomēšičnišej modlitwje njeje ani sa nič ani ja jich wēričazych modlit.“ Šdžy bē wona ta kajšnje i šwajotajni hšowami wopozacišćej irwingianšje wučby wo drubich 12 japoštoltach wotpofalca, šamny wōžaj njepšiczišje, ju wobkroczij šputacz. Njēch tola šōdžy hōwiz irwingianšj t niemu pšiczišu a čwēdza jehow ša swoje študy dobyč, jim tal napšiczo štup a jim prajit, so je jich wučba pšeczišimo štowam naščeho škjesa a šobōžnita.

Nēštowo, štotož potutu pšēdaje. W žafōšnej wēry je mibych štōšitow pšęzo wjaz. Štēje nēč taf, to wōžje hūci džebaj bęž wšitšičah njestutow pšeczišimo šafonje na mladšinu wot 12 hacz 18 lętow pšiczišje. Na što wotšbudajehuz pšiczišimo mladši: 35 bla čęžšeho wudčizitwa, 27 bla njestutow pšeczišimo pōčzišiwolęzi, 22 dla rubježnita. Wo šajim štęzi džel wšichč čęžšich wudčizitow, wōžaj hacz šchwōrtj njepōčzišew štutow, wōžaj hacz jwaty rubježnitiwom padje na mibōžjnu. Šak žafōšnje ho tola štarišije bęchj nad džeczoč dwamčypjotaju.

Šohnowane hšeczenje narodneho dnja. W lozarečje w š. lęteho wšęzo dragonar. Wōn bēšče na woczi štory a štoročje bēšče wōšćejana. Wōn pšicš nju midženje, štjehęne a rēč štubi, štjja šaczejajše, padzaj štoročje tež ho pšichda, taf ho šo štadoč, to mōže jenož škijerč jemu wšowōžnje pšiczišowacz. Škjarjo šo šwernu ja njehow štardach a štory bebi hūsto dachowapawerja wuprošbu. Junu njebžu po Wžje štjibje w lozarečje jehow tež duchowny wočjo, so by ho s nim modlit. Šato štory hšōž duchowneho šakštjōda, na bot šwōjeho štjja pšiczišmo a jemu papjerku poba, na fortez bēšče i štchepotaj rufu na diafoniju, jehow študozu, napišal: „Šuša štjiczišca, štjes duchowny džel štano džęnša taf pšiczešielniw bęz a t mojemu narodnemu dnju ni nēfote modlitow wšpēwacz, so bęž ho šuf štjebelčij modlit.“ A štjacz, pšębaj hacz bēšče tu papjerku i rufi doš, bēšče hōz ton škjes štōštom wšikšęčaf a duchowny štęšje pšicziš jehow štjō. Wōh jehow šdęšowonje tež štjacz na štjōweho wōščnje wšikšęčah — štoročje ho pomau štubi. Ščšidjenje ho šakō namofa, možaj šakō wšidibymach, jeme mōžko šakō šapocja wšiczej, na šwajotwincęzy popoštjnu mōjšeše šakō rēčez. — Šo byhu tola wšitšy na šwajotaj narodnym dnju bebi to jato najwšęstaj radolęž žadali, ho modlic štjibcz a šo šobu modlic wōž.

Njewēčjazaj mēščjanōsta w štčelęniškim mēčje — to bēšče pšech něhje šō štēmō — šo w šawnej šhromadžjine pšiczišimncho duchowneho hšicfotaj woprašca: „Wračje ni, štjes duchowny, taf dha je Wileamow wōžol rēczaf?“ Wōn bēšče ho nadzaf, šo duchowneho do wšitkočje pšiczišje, wōn pa bēšče šam šōn šhewaj; pšicžotj trute wotmolwjenje duchowneho bēšče: „M to ho wny prašćej?“ Zannny muž šo čšab žiwjenja wōžaj taf praščaf njje, dočkaj šwajoty ho šojecz, šo mōhla jehow rēcz jato wōšlęza rēcz štjiczej.

3. adventa.

Njebžela	Mat. 11, 2—10.	1 Kor. 4, 1—5.
Pōndžela	Jel. 40, 1—11.	Šeb. 4.
Wutora	= 42, 1—13.	= 5, 1—14.
Šerjeda	= 43, 1—11.	= 6.
Šchwōrit	= 45, 22—25.	Šoh. 6, 1—15.
Pjatt	= 52, 1—10.	= 6, 16—34.
Šsobōta	= 54, 7—14.	= 6, 35—51.

„Bombaj Wöh“ je wot něka niž jenož pola štjeflow duchownych, ale tež we wšichč pšchdawarnjad, „Šesrb. Nowin“ na wšach a w Wudyschjine dostacz. Na štchwōrč lęta placzi wōn 40 np., jenoštjwe čjizla šo po 4 np. pšchdawaju.

Womhaj Bóh!

Cišto 38.
17. des.

Řetník 1.
1891.

Serbske njedzelske lopjenka.

Wdawaju so kóždu hobotu w Školerjz knižicichcěrni w Budyschinje a su tam dostač sa šchwórtkětnu pšchedlatu 40 np.

4. advent.

Philippiskij 4, 7: „Tón měr Boži, kotryž wyšchši je, dźiži wchitón rožum, wobarnuj wašče wutroby a wašče myšle w Křesťusku Ješužu!“

Adwentski čas k tónje křiwata, hody su blisťo. Těho dla leži hjo něšto hodownje křetkoje na dženšniškej epistoli: „Wjeleče so w tym knješu, kóždu čas, a sažo praju: wjeleče so! Wještarače so wo ničo! Tón knjes je blisťo“. A tola adwenta je ta čisťoče duiše, kotruž tón japoschot nam wchittim pščeje: „Tón měr Boži, kotryž wyšchši je, dźiži wchitón rožum, wobarnuj wašče wutroby a wašče myšle w Křesťusku Ješužu!“

Wěr na Israelu, to je wobsmakunjenje japoschotiskeho požohnowanja k šwjatemu rózčnemu časje. Riz čłowistku swojnosć, niž seniši měr inaje swj. Pawol jako najs-wyšchše kubo, ale měr Boži, tón měr, tajkiz Bóh sam w hebi ma, tajkiz je Křesťus ša naž dobył, tajkiz šwjaty Duch tym hobotěži, kofkiz wěra — tajki džiwny hłuboti a wyškoti měr Boži pščeje Pawol swojim Philippiskim a nam.

Škam džiwojo na nješkóčnje wobšedženistwo tuteho mēra Pawol šapocnje jón mēricz po jeho wyškofeji a po jeho hłubofeji a namata najpřichodnišči tón wuraš (šlowo), so je wyškšchi dźiži wchitón rožum. Rožum wšak je wyškoti, wón došahnje wještji, wón wupyta šlubiny, wón mēri hweštji, wón namata šatonje natury — my pšchpřonawamy jeho wyškofeč, so je wyškota we wchitkij šuštkij wězač, wyškota we šatcaze a domje, we wuměštnje a wedomofeji, w šubowym žiwjenju a šwěto-

wym wobšhadženju — haj, čizemy temu knjejej so džaťowac, so je čłowjejej tajki wyškoti dar rožuma špocit a jemu tajke wyškote nabawiti postajit, na kotrymž dřeiti šwoje mištrstwo wopofašć. Ale jene je wyšče: tón mēr Boži. „Tat wjele wyšče njebeša su, dźiži šemja, tat su tež moje puče wyšče, dźiži wašče puče a moje myšle, dźiži wašče myšle.“ Šdže wón leži? Tón mēr Boži leži w Křesťusku Ješužu, w šobitu a na šchju. Šlaj, tam wša tat hłuboto dele, so móže kóžde džežo jón došahnyč, haj jenož džežo, pšchetož „jeli so šo njewobrocjeze a njebudjeze jako džeži, dha wy njebudjeze do njebešeho kraleštwia pščině“. Džiwnišchi mēr Boži! tat wyškoti, so rožum jeho pšchimač njemóže, tat hłuboti a niški, so móže jón kóžde džežo dozpic! tat wyškoti, so rožum jeho dopofač, ale tež pšchewinyč njemóže, a tola tat niški, so njepotele leta jón wobšedječ a šatitacž a pšchi tym wumrječž móža. Bohanjō maja baštu wo jenym škostniku, š mjenotu Zantalus; temu bēše w šwjetnym šraju škofanje napofešene, so durbječe we wošče štač; ta džeže jemu hacž k špóduj hubeje, a čhyšche-li ju picž, dha šo do šady minj; najšraušičke špody škofotom jemu wšachu hacž k šwjetičnej hubeje, a čhyšche-li je ječž, dha šo jemu wšahnyču. Šuby šchecšjano, tajki Zantalus je rožum napšchěžitwo Božemu mēre. Tón jemu pšchewyškota wša, pšchetož leži w Boly; wón jemu pšchisništo wša, pšchetož leži w Křesťusku, tym šchjizowanym. Ništon jeho nje-pšchinnje, dźiži wěra — „šokelž teho dla šmy prawi čšjizneni pšchew wěra, dha mamy špofoj š Božom, pšchēs naškeho knješa Ješom Křesťu“. Wēreje pat je wón tat škódti, jato wšd škofoma wēčneho žiwjenja, a tat šrašny

Diaconijnyński dom w Lehngrubenie w Wrótkławiu (Breslawie)

je 16. listopada 1914 roku świętym mł. Tak derje t świętyniei Wozej kłazbje, kaj tej t wojskiemu święcenju bje ko wjele wścheczelow a światow tuteho doma sechtu. Knjes sarat Baatškja i Wignijy djerjeche świętyniei přebowanie wo 2 Wójs. 15, 26: Ja hyn tom knjes, twój léska! i móznymi słowami Khrystusowymi 1. jako diaconijnyńskeho doma twjerdy a jeniczi siatoż, 2. jako praweho kłarja wschitkich ranow pśchod wozi stajo. Wchit wojskiemu święcenju rečjadu bichceje nekotri knjeja a tóna diaconijnyński duchowny knjes i Worries lětnu rosprawu. Wo tej hamej ma diaconijnyński wustaw nět 165 kotrow na 145 stazjach. K nim pśchistupa 23 nowe kotry. Wupóskane budu we poślednim lěcie 13 kotry. W hojertni, kotraž je ho w Wrótkławiu wotewrta, a w hojertni „Bethesda“ ja dječji bu 1638 tchorych, wulkič a małych, pśchistajch. Też w herbliunaj wochadomaj, w Minakalstej a w Kriebjanstej, dječatei 2 hołtje hjižo mnohe lěta i wulkim zohnowanym. Dži, luby pścheczeło, kiz w tutymaj wochadomaj abo w wjele biskopich bupłisch, roz, knano t hodowanemu wobradženju, do małowjeczajych škulow tuteju kotrow a ty smejich knoje wutrobne wješele na luboymni wocjeńženju a wohladanju jeju dječajkow. Wo tej hem ho w kapalnicy diaconijnyńskeho doma w Wrótkławiu Woja kłazba wotdzeruje a ho tak ludjom wjazh škadnoceje posticzeje, Wože strowo klychecj. Wchak też město Wrótkław pśchewjele Wožich domow wěcize nima. Dawno hjižo wotmyšljeny twar doma ja doškuzene kotry njeje ho bichceje šapoczeje mók a tón je runje ja kotry tak jara nušny. 200—300 dječji, kotrej wśchedenje w maczernym domje šdulu woopytuja, njebadza špólnym a wotpocewowanja petričnym staričim kotram žaneho czičeho dječata w domje namafacj. Dale pomjeda rosprawa wo wulkič wustawach, kotrej je katoliska zryet runje w biskopci našeho diaconijnyńskeho doma jatožito: 1. Wustaw: Maria pomhaj. 2. Wjeńerjia ja dječji t hwi. Gani. 3. Katholiku brajnu šdulu. 4. ho twari katoliska zryet. To hu krašne, wulke a bohate twary, kotrej naš wochadomaj, pornio kotrymž ewangeliski diaconijnyński dom ho nimale zyle šlubi a štady šaczičecj cini. Šcho dyrbi ho jow itacj? Wó, wot našeho hoda nicžoho hiniajšeho hacj šwiate wo wjeju dječanje, to bydu ho wśchite šchody našeho luda jatožite. Ale t dječanju wo wjeju kłazheja předst, kotrej my runje nimaemy. So by šwiatej štut tuteho diaconijnyńskeho doma, kotry je runje piches knoje djeło nad małymni tak jara wožny, też pola naš wjele pścheczelow namafat! Wchak je najwješeche zohnowanje to kóždu wješ, hdyž wojetaj staričej i meroem ho na djeło podacj a knoje małuchste wěstemu lubemu wotczechnjenju diaconijnyńske kotry w małowjeczajych šduli wostajecj. Wchede wśchd pał je nam herblich hołow a ja teje djeło w našich wśach trjeba. So mjebdu ho doho komdžite; ale rucje, hdyž knjes wota, na jeho hłós postuchate! Wrótkławski dom pał chyzj luby knjes dale dohacze zohnowacj!

Rošlad w našim cžaju.

Ježo Wajeńtočej kłěžor Wylem ho sanždenu mjedwela, wchit merowanju přnjaja Salko-Altenburgskeho i přnjazhe Helenu i Meklenburg-Strelitz w Meklenburgskej pobowšci, do Šchjeczina poda, hdyž bu nowa panzerowa lóž wot njejo i mjenom „Weizenburg“ wulchecjena, t dopomnjenju na njebožecizneho kłěžora Friedricha, kiz bje jako ktronprijer na Weizenburgskim bitwischuju přenje dohacze ja nemiču jednotu dobył.

Kłěžortimowy kějim (reichstog) nětšo i wulkej pśiwozcu a naležnoceju wšowanke wucznjenja, wot nemišeho kłěžorstwa i Awstrije, Štalstej, Belgijeje a Šchpanijeje wochamunjenje, murodžuje, kotrej dyrba nemiše ratarstwo wo možnoceji šakitacj, i dohom pał też wšowanju i mjenowanym trajemi wchelač polozenje pchit wješecj. Wśchelate šchitny tutym wucznjenjam je wśchelakimi nabžienimi napšchecizno hładaju; to pał je wěšte, so budja wone hodu móžny šandaw dalšeho miera, kaj tež kłěžortimowy kanler wotbruczeje: „Kraje, t trojsojmajke kłuzhaz, hu špólnate, so maja lěpše czičicj, byzi hbi bjes hodu krej wuzbaacj.“

Čhina, tute wulke alyše woznacizno, ma ho i wulkim mjerom bėdžicj. We wjele prowincach našichu czešte ščoziti pśchecizno kłěžorstw šakojnikam a wšojkam, w kotrych mjachdu šcheciznjenjo naštrudničho czerpicj. Wchde mišionstwa, ewangeliske kaj

katholiske, europiske kaj amerikanke, budza šacizene a Čhinešojo wot nich wobroczeni a wot pohaniskich ščezartow je žakohnymi cziwilemi bradawoni. Kiz ho šda, budja ščezartjo wot čhinefiskich mandarinow (wobšich šakojnikow) načchawanaj, kofiz ho i wulkej šawicje na potracowanju europiskeje bichžanoceje a wocbeje nemiškeje jamožnoceje pohorščowanju a nelt mšojo zule wutudicje dječaja. Woboczežowanja a ščozitby europiskich móžnatimow hacj dotal bichceje wjele pombate nješu. Woh hn knjes ham chyzj našim wobnim wotbratram w Čhinefiskej pomhacj, so to špirtwanje tat tóna dohubde, so woni jo imelcž mója.

Na Woji džen.

Džen Woji džen my hwičezimy, Wchdem ludam w hwičezje šnajomny. Škwal tuton džen, šchotž w njeju je A šchotž ma tudy žiwjenje. Na tebe luby cžajacu, Hacj cžaj bu dowpjenem tu; Duš pšča Wóh nam i wušto Šsom hwojoch hynu, ščoznita. Hdyž tuton džen ja wopomniu, Dha budzej myše wotědu; Wón modli ho we hantolczi, So Wóh je woczym w lubolczi. So hrešćim hnadu doštak by, Wu ništi, hwešta knjeje ty; Wjo djeł na našim cziwojstwju A hwojich bratom woboboi. Twój kral, o Zion, t kbi dje.

„Ja bu“, tam sjezi wšane, „So cžiniu, šchotž Wóh pśchitaja“. Čzeleč temu, kiz dje wot Knjeja! Kiz hji ho cziwojeł ščozim ham, Wóh i nami, merny ščozim ham, Tych starych wotzow nabžija, Čje. Wožo, kralo, czeleču ja! Tu, kiz naš wulky wobowžizich, Šso i krawu a i cželow šjednocziš, Wajch pścheczel a naš brattik by, Wtu i tohu Woje dječji hny.

O wernoceji potna hwanocje! Ta moju dušku wosbėhneje. O wernoceji potna ščoznoceje! Šaj mojej duške wješe. Wob jeneho hweł šakaj je. Wchde jeden hrednik šcheczeje čže. Šcho boišk ho, hdyž pomha czi, Kiz Wóhu hedi na klini. Wby pśchetrženjent, wustajecje, So narodzil ho ščoznit je; Tež my dženš šchroštej ipewamy, Kiz bichceje w šmarjetam czele hny.

4. addenta.

Njeđzela	Joh. 1, 19—28.	Šil. 4, 4—7.
Póndzela	Šel. 55, 1—5.	Joh. 6, 52—59.
Wutora	= 55, 6—13.	= 6, 60—71.
Čerjaba	= 57, 15—21.	= 8, 31—36.
Šchwórtk	Joh. 3, 16—21.	Šadh. 6, 9—10.
Pjatk	Dut. 2, 1—14.	Tit. 2, 11—14.
Šsobota	= 2, 15—20.	= 3, 4—7.

„Pomhaj Wóh“ je wot něka niz jenož pola knjesow duchownych, ale też we wśchdch pśchewawarjadach „Serb. Rowin“ na wśach a w Budyšchinje dostacj. Na šchtwórcj lěta placzi wón 40 np., jenotliwe cziška so po 4 np. pśchewawaju.

Womhaj Bóh!

D našibojeci dci,
o wosibójati dci
hnadu dawarjo
Wéji dnjo!
Sbójnit tu nudu
wuntóje te tudn.
Sraduj
djalni ho
sibójcauimo!

W hndobn bé tam
po'a teho jandžela
ta hyla njebejsteho
wójfka: eji hwa-
ladu Poga a
džakaj: 'S'čjé
budž Bóhu we
wóhótočej, mír
na jeni a čžo-
wjetam dobre
špódohanje.
Lut. 2, 13. 14.

Szereblike njedželike łopjenka.

Wudawaju ho kóždu hobotu w Šsmolerzej knižiciziczejerni w Budyschinje a šu tam dostacž sa ščtwórtlétu pšchedpłatu 40 n.

hody.

2 Khorintiškich 8, 9: Wy wéjeje tu hnadu naščeho Knjeja Zeiom Khrysta; hacž runje bohaty bédže, bu wón wšak łhudy waide dla, šo bychče wy pščež jeho łhodobu bohacžji byli.

Wam je šo dženja tón sbójnit narodžit, kotrež je Khrystus tón Knjes w Dawitowym méjeje Duta jandželowa rowjejež je ja nož łhudyh hnbjemž, hreidnyh čłowjetow to šjóde ewangelion, tón trožny hodowny dar, kotrehož šo na jeni nihdy dowjeheleč njezdžemy a kotrež kóžde léto šabo najče wutrobny šo nowež sa- pšchimuje. Ta hnada naščeho Knjeja pšedwaji wšdu šwétósež jenišče Božeje nozy. Wéra je Božji ščtonit we wutrobje. Šdječ jeje šwéćki wšewéčja, tam tež špólage hodowne šwéžy čjnu njeičžerja. Tam wóstanje hodowničsta pušta, pšedtož wutroba wóstanje prófina. Š, hdy bychu tola wščitajz wšedžit, kak hěbi prawe ho- downe wješele, prawy hodowny dar došćas móhli. Še jenož jedyn pučž ja kóždžičkeho bysž nanit: Džimy ž šbójnitje!

Dječjo w žłobitu a w čjnowej hródži, wysche kotrehož jandželjo swoj žwalobny žherłuch špewaji, šewi nam hšubote potajnišwo. Tak někotre čłowške žiwjenje šo po- žerje w wšclatolacžji šwojich wučjow, dočez wot něcho ničo nješłoni. To wał je to wješeta powječž; niz šwon- łowne dary, niz šwétne wješele, niz jeništa pucha pšči- hotnja šbójne hody, ale ta łhodobu, na kotrež Bože špodo-

banje wotpoczjuje, dočez je nješebitna ľubósež a nje- ščlancžna šwérnošć. To je, ščtož jandželow ž špé- wanju nucži, šo Bože kraleštno na jeni dele štni w ščtolcež čłowškeho dječja, ja kotrež šwét ničo džyli nuh a łhodobu njeમેજeje, ja kotrež tola žyje bohastwo njebejškow ša tón w hrédach ľubjenu šwét šobu pšči- nješe. A tute čłowške džéčo je Božji hyn. Wo hréd- ňeho čłowjeka wutrobny njeby tajka ľubósež, pokorošć a čščhošć, tajka hujatošć a čščtošć, kotraž wščitich wumóh, nihdy wšičhla.

Tutón hodowny džiw šo jenož tej wutrobje wotfrnje, kotraž hama žwoju łhodobu čjnu. Kak móhli hewak roimničž, šo Žesuf bu naide dla łhudy! Šo ščudži šny a hami žane bohastwo na hěbi nimamy ani hari dostacž njezdžemy, to šo w hodownej historiji hamo rołumi. Njadža wina naž łhudyh čjini a naide šwédome je wóš- šwéćeži. Š čdy by hréd njebył, šakje hody móhli my šwječezit! Kak bychmy w šwojich domach temu wšclenu wješetu napidčecjimo wšitali, kotrež j njebež dele štuł! Wšto teho tak wjele šylšow, tak wjele hórkeho rostacža, tak wjele čščjeje wščnowšće, tak wjele nuh a horja!

Ššy hěbi šwoje hodowne šwéžy teho dla šakwéćit, šo bychu na tutu wutrobnu šrudobu šwéćezte? Wboha wutroba, dyrbišć bohata byčž. Wščžer šteho ščebja, šiz je pola teje wóbydenje wial pšdes twój hréd, polóž šwoju winu dele pšched Bethlehemškim žłobikom a wšmi Žesufa horje, teho njebešteho hójca, kotrež ž tebi a ž twójim domjazym praji: „Šłaj, ja šteju pšched durjemi a šo kłapan“. Wón dže tež w twojej wutrobje šo narodžičž, dže tež tebe wobohacžičž; a to ho čjini pšdes wěru.

Wétny, to njejszmy wot Boha sápmnjeni, áke so Wótza w njebjesach mamy, kiz ho na wščitimí swojimi džeczimi smili, tež nad nami! Wétny, so njejszmy wot Boha sastoreni; a hby by našch hrěch runje frejczetwójem byl, tola k nam pohladuje to íkhabzenje i wyho- tojceje a pščinjeje wodacze hodu, mér na semi a čłowjetam dobre spodobanje; wšćemu ludu je ho wulke wjebele do- stádo, tež najwjetšćemu hrěšćniklej. Wétny, so našcha tješćnowič a srudoba nihby pšćewulsta njeje; Wóh wé radu a dže naš pšćepušćejćiz; byrnjež by dyrđoal njebo ro- storchnuć, wón budze nam pomhac, pšćetož ma naš lud.

Wétny, so sbožnika mamy, kiz do swěta pšćiwidol je sa naš, so by naš bohatych čjinił na wěcznych kulčach a so by wšćitlu našču prófnoć a tšubodu napjelnił te swojimi wěcznymi sřozamij. Swojeczmy hoby w sbožnym sřonjenju Božeje blisťoćeje a sbožnikoweje luboćeje. Na sřwalbnju sřěrlusčoh janđzelow pa čezmy pšći widěj nuu; a winje i wušnaczoj wobhnadźenje wutroby wotmolwicz a pšći tym wostacž: „Zať je Wóh tón swět lubowal, to wón swojeho jeniczěho narobźenjeho sřyna dał je, so by čdu wšćitazy, kiz do njeho wěrja, sřubjeni njebyli, ale wěczne žiwjenje měli!“

Serniczka je sesthadžala
Zakubowa, kotraž dawa,
Sčytož bė duscha wožadala,
Widizć Bože kralestwo.

Sodowna historija.

Wěče srudny cjaš pola tšěznika Retarja w Hellenje, jako bu jemu w adventimski cjaš list pšćepodatu, to dyrbeješe ho jeho wobhedźenim sudnjim pšćedacž, defeli w druhim lěće wot njeho ani banki ani dań placzene njeběchu. Zaso termin bě 27. dezember dopowědija 10 hođin wostajeny. Malo hodownje bě domach, džěćij tšćimne, nan a cěk pšćaj starano a sřićaciz- njeja. Zabyj hodowny sčowim, žodyn dar, ani trach tšćyžna nješćindnje do doma. Ale jako hodowne imony nalowonich, je Retar se swojeje mandělskej semšći idoh kaž pšćežo wo walchnju rěčneho cjaša. Na předomanje njebudźijće jeke pšćehudacž třeħat, pšćetož běše hjo wšćitko sřićħal i teho teja: „Wón bu tšćdu wafše dla, so buhćeje wy wšćež jeho tšćubodu wobaczi bali“. A w předomanju tšćeje jene słowo, kotrež bě jeho tšćowimnyho jat- hšćacze nihbu, a tola bě so hjo toł husto sřićħal to słowo mjenuiz, kotrež wredat rjeħtu, tož hby by na teho bideho, srud- nego mužja tam i napšćecza na tšćorje wogebje pohladni: „Ne- starajeje ho ja justičij džěň, wafsch njejesti Wótčez wé, so wy teho wšćeho potřeħacze.“

Na dompućuju i žyrťwe je tšćejnił Retar, kotremuž stari d. bri pšćejeje hjo łopeczachjo wostajenje i puca bjez, wšćoh strofotnuj pornoj swojeje Margarećeje idoh, to sřoro běħe, kaž pola swjateho Mateja na woħnym stawje pšćoh stjei: „Zafo nój i burj dele džěħe, džěħe wjele luda ja nim“. Pšćetož tei wón džěħe w swojeje wutrobie a te swojeje wjele a nadajju ja swojimi sbožnikom, kotreho słowo bě hortach na horje sřićħal, hđez žyrťowiczka jeħeħe. A jako dšćeħe Margarećeja na pohlednim sřođe i žyrťwe do lubeho domcika, kotrež wjeledu jutlje wopušćizće, placacž, rjeħtu wón: „Njehtarajeje ho ja justičij džěň, pšćetož wafsch njejesti Wótčez wé, so wy teho wšćeho potřeħacze“, a rěčeħe, ĩnutšćewnje tšćowimny tož wón běħe, wjele wot teho, ka bėchu wofšudnyli pšćeħe Boje dopušćenje, kať je wón tšćubodu, ĩubjenje žně a tšćoħtu pohłat a ni wšćoni, a kať tšćiž wot sřenja nalkadjeny ho tež wot sřenja sřěħnje a so budze tutón sřnjež so swoje słowo stacž: „Njehtarajeje ho ja justičij džěň, wafsch njejesti Wótčez wé, so wy teho wšćeho potřeħacze.“

Zafo pa na druge ranje sudniłi pšćar pšćindze a pšće- ĩabnił (auktionator) i atowim walczom a i dyrjewonemu ĩamorom a pobadźenja ho wotewodachu a to „Nidžón wozyj“ jankiczo, hđiz rěħacze: 450 tolerowam i přenjemju, 450 tolerowam i dbrucemu, nidžón wozyj? 450 tolerowam i přenjemju, k dbrucemu, k —

„500 tolerowam!“ wofa młody čłowjet, kotrež pućowatił kiz w ruzu, formiřat na sřibriczeje pšćar tšćeħu stjei a ma swoju listnu točahu, i pšćerjanymij přenjelam najwjetšemu, wotewrjenu. Nidžón wozyj njeħabzi a pšćehos ho stanje.

„Kať je wafše mjeno?“

„To nicio njewućizni; njejszmy tšćeħu so ĩeħje kupił, ale ja dotalnego wobhedźerja. Sžym studenta a sřym i domišny sago na uniwěrřitu pućujo pšćes to město pšćidacž; njewěm, čeho dla tu loħach, ani čeho dla tšću; ale ĩom wu wćowaj tuteje žony sřily widžal so na tšćepozozymaj ĩubdomaj a sřiħnjemaj ruzomaj tuteho mužja pšćnił, so može ho molbic. Wje 500 tolerowam tšćeħiczo, moju ho ĩaħ wstaciz a ho ĩaħ rady wostaju, hđiz wóje ho wěrjožny sřěćeħijanam i nimi pomohł.“

Kať Retar i dšćowim czoħa nomaloł njeje, pšćetož předy ĩoć možěħe ho prawje dopowěził, bė ho jeho wumojnił mĩnył, a wón jeho nihby sago widžal njeje. A tola je hoby te swojeje sřěħerje Margaretu k dšćowimuju cjaħa namofoł, pšćetož wumojnił ho jemu nihby njeminy, ale wofa w jeho wutrobie stajne a wšćere. Sbudniłi pšćar ho wroćiz a pšćeħadni teho runja, a Retarjez wostachu w herbšćewne swojich wóħow, a tšćož so wjeħił njeħe, njeby nicjo pšćnił, to běħe ho něħato stádo, žet so ho njeby žele nonoħo napřimja na ĩornim wudwrnje doħladat, kotrež rěħacze: „Njehtarajeje ho ja justičij džěň, pšćetož wafsch njejesti Wótčez wé, so wy teho wšćeho potřeħacze!“

Boža nož nemoħo.

Wě swojata potozizja. Žyrťwiny wšćowor bė nimo a domřaza swjatoćinociz tež. Nan a moć pšćeħeħatj swojemu jeniczěmu sřnjej dobru nož, wón pa njemoħeħe dobre słowo wroćezć, pšćetož bė nemy.

Wěħe nemy hjo doħe džewjez lět. Těħdu bė wózne napřimjenje džěħacžlěneho hđizja na tšćorozo cšćħuho. Wě wšćak borch sago wofhorł, ale jene ĩe čerjenje janowta: bė swoju rěč ĩħabli. Starickej pšćawčej pola wíħeħ wofšćojnyh lět-rjoz i blisťa a i ďaloka rón, ale wofšo bė podarmo, hđiz wofšo nemy.

Něť bė nón mofženz a njemoħeħe rěčecze. Sčdu wšo w wutrobie pohumolacze, kotre mofšćiciz pšćes jeho dšćdu cšćeħ- njeħu — njemoħeħe so nitomu pšćeħ, teħ swojim najšćidim niž. Ale jeho njewurjeħenje sřćowimnje njeħe temu wstajene, kotrež wutrobu wofnjeje a ĩome nalche wofħe nadala sřozam. A jako młedzeng w Bozej nozy poh jeho sřićħoblamaj wofšćowolacze, pšćka jemu Boje džěžo sřozota sřni. Sčěħiz janđel stajni k teho tozu a napowimacze jeho rěčicze. „Njemóħu“ čħe pšćewi, te bħoš ho jemu ĩħeħeħe ĩaczi. Žandžel pak rěħacze: „Di wšće hodowniczku runje te sřemacizim te wšći a sřewaj jeno wót je hoby, ty jo łamóħel.“ S tym ho wíħenje mĩnu. Wtšćowaga poh nadpobny wafša sřiħaciz a bjeħscž, lěħe tož by ho tšćowacž dšćħł poh pohħeħaczo a wulotizj pót jeho wot słowu ĩaczi k pohomij pšćiħřowu.

Hodowniczka rano wofa nan ĩana k sřěħdanju, a ĩeħ, ĩħu jemu wofwotow: „Dobre ranje łobu nemo!“ Wacž swojowaj wulšćowaj njewěři, wona pšćeħił a ĩħu jej napšćecħaw w to: „Dobre ranje, łuba maczi!“ Starickej tšćewaj toł sřotřewajena; a ĩudataj ĩerje a ĩħuburaj swojeje sřeni a sřu i nimaj a weni ĩwoħeħe ĩowomniciz, to ho ĩom ĩħeħe sřiħaciz po ĩizomaj ronoj a wylata i wšćeħiczo, mofženz žet wofweħłico: „To je wón wćawitko čjinił ĩam, swoju tu oħeħ sřenił nim, dħa my ho wíħacizj ĩwjeħelany a Bohu ja to dšćati ĩam!“

A jako něť łube hodowne imony te wšći swonjadu, wša mofženz swoje sřewarłke a džěħe i nonom a i maceruju ĩorje wíħed Bozim džěczom ho molbic. A wón je i sřonim ĩħowom wofa wofwot a jo łamóħel, tož wé janđel wu ĩħu pšćeħi. A jemu bė wofšo wutroby jako ĩunu Zachariatej, wot kotreho pšćane tšći, jo bu je sřowimny Duomom najwjetšemu, wěħeħeħe a džěħe: „Sřħowelny budž tón sřnjež, tón Wóh Zřeħelł; pšćetož wón je domapřat a wumohł swoj lud.“

„Budž žesom sřewšćeħe ĩħwalenju.“

Tuton střeħerħerħa je po łacznim ĩwneje sřawneho mĩħo a i pšćeħeħerħerħa sřiħćitřicze ĩħule w St. Gallenje, Rotterwa, i pšćimjenom „Safotota“, kiz bė lěta 850—912 žiwj, wot na-

škého lubeho Luthera pšmjenu a je hwoje žhnowanje hjo na wjele hodach wopofala.

Wé w léce 1885, so w hojéni sa wuhadnyh w Jeruzalemje hody hwjećidu. Džehocjo mužjo a ščturi žony, istrudžij hubjenej tužy a dobawy hčoh pšchjora jakoštnu hčowolč pšchradjo, powjebajo hčoh pod hodownym ščtomom, hiž je jow njaka piniya, arawužy hodownu historiju a hčowaja nčlotre hodowne hčeruške. Wotmošwjenje po wotmošwjenju pščin dje pšči razšćerčowanju wo

W léce 1887 wuhotowa wučet Th. Christaller na ščtli w naščej ofricelji koloniji w Kamerunje hwojim hrutnym ščulterjam rjany hodowny ščtom; hjo moči hruti hčohaj hčowachu hčohdy jenu ščtuciju nalsčeho hčerušča nčmli, na to hčoh „Ščoj. ta nož, čjcha nož“ w Dualla rěčje dwojohčohnje hčowalše a hodowna historija wot wučeteh w Dualla-rěčje powjebalše a l woblamtnjenju: „Čhčejš budž Wožu w wyhčolčiji“ hčowalše, laudant sa to, so durbja w hčohle jafuči wuznaci, so je Jezus Křtyštus tón Křesť l čhčejši

Wojti wječtor w Luthrowej hčohčije.

hodownym hčwěhjenju, a jedyn praji wječele hčoh hčerušč: „Budž Jezom Křtyštčje hčwaleny“, hčwěhčjenje sa, so je tež l tutym nashubjeničim mjes člowjetami, l tutym wustorčjenym wječela powjecz hčoh pšchčejšiččjata wo tym, hiž je hčohdy l wjele wuhadnym praji: „Čhju so čhnič, budž wučěžčeny“; hiž tež jich hubjene ččeta junu pšchčeračhnič mže, so podobne budža jeho pšchčeračhjenemu ččetu.

Tež do baloleje Afriki hčoh hčni tuteho hčerušča pšhčičke.

Woža Wčiza. — Š tutym hčeruščom hčoh hjo 340 lét dohčoh Woža nož w ščelčhčnčim mččje Wolbergu hčowacijne. To pot je hčoh tak wčto. Hčdy hčoh pšči wulkim morje mččoh nimale žyle wupróšdnjene a hčoh tež žane Wože hčuhčy wozny njemodčerčoch, dočelž hčohu žyčtwje do hčohčejow pšchčowbroččene, njedalče hčoh maha wuhadba sawostajnych wot žaneje hčuhčowčje a žanuch hčuhčertnych hčohčelow hčohčewacz, so byhčoh narod teho njehčwěčjili, hiž je pšhčiččoh, naš wot hčuhčertneje hčohčewje wumóz. Wobčoh hčohčiny,

+ Sprawności dobudze hebi lubości.

Ujso rjemjeńšniży wotročicojzo jaśtaču pšched forczmu a hladachu žadoćimje horje na pošnu pšowu s'klenžu na forczmarškim napšimje. Botom tšynuju hšowu bromadje, kaž šo šofalje ł majnje radže. Štož bėchu wuradžiłi, njebė wšohaf jara wšejše-łaje; tehu bėch' d'ruhi hebi wšerit swoje lafi pšchepnaciž, ale štož namoša — bėche czerwjeny pienjež. Druhaj swoje lafi žde berje imajo i žyłi njeprichepnacižaj, ale šo wno h'neomje i w ušchomaj drapalotaj. Dha imaji šo ion, fetrežo łamoženje i pienježa wobterjeđe, a hšowu cšakfu w ruzy d'berjo pšchisłupi poniznje ł štoberje, na totrnyž forczmar štejeche, kij bėdže d'ku wuradhowanje wobfedžbowat.

Tež knjes farat bėche pidi hšowim wotnje štejo pšchisładomaf, a hačž runjež nješofalječe, što šo pšched „czerwjenym lawom“ r'čejšeče, dha možełde tola ležy šubacž, šo bė forczmar hšodnych pachotow nješamłenje wotpofalaf.

Duchomny woćini wołno a kšwny hšowej botšje. „Kšwysłta, mam ja to, šo d'ženja hoćojow doštanjemu.“ „Wrašije, njer'ečž tat d'žiwimje“, wotmołwi młoda žonšta, hšowu kšw- „Wotnje štož“. „Hoćojow! Kašajž šum, nješh'ny i žyła na to pšchisładomaf.“

F'ratr žo wuškima. „Wuđž i m'rom, moja luba, tutydž hoćojow dla njeprichepalčž šo hšowu kšmšchazu draštu wobłež. W w pinzu drje bišćaje šo něšto ja t'joch hšodnych rjemjeńšnišćich wotročicow namaf!“

„Žyłe w'ełje, ja tašćik hoćojow šum pšch'go pšchisłotomana“, hšmejšeče šo Kšwysłta do kšwiny kšwajomaj.

Knjes farat pułd'ž to wołnyj šon'edaf dele a hšyđe šo šašo ł hšidu, šo by hšowje njeb'elšte p'edrowanje dale šubomaf. Ale dołžo njetrajšeče, dha bu i nowa w hšowim d'jele pšchetorhjenje. Čži rjemjeńšniży wotročizy bėdu pod jeho wołnom jašitaf a něšto wotšije r'ećio, šo bė k'ozje hšowu šrofm'kiž radu šładbowachu.

„Tajki tołsty štež, kij kšudnema, lacnemu a hšodnemu cšłowje-kej trjencaju kšłeba a kšafu šima šapowješ'ki“, šawofa jedon i nič, je hšowej cšornowčejšetajetaj hšowu njeberje w'jo a p'acijž brojo pšch'ejšio „czerwjenomu lawu“ puš'ed'ujou.

„To wšohaf bišćaje tat šłe neby bufo, tošamo je šo nam h'io h'ušto štož“, b'orčejšeče druhi, pachaf i brunoczerwjenymi wšohami, „ale p'rošderjowu a hš'ezgowu a šum nadawof!“

„Šaw'ernje, njepr'hny žani p'rošderjo, ale šprowni rjemjeńšniży a w žubije pola žuboh ludži wo durje škapacž njeje ja rjemjeńšnišeho wotročica žana h'ušba“, m'enješeče t'ećaj.

„Tomle je fara, a farat na dobre blido d'eržaj“, je t'on hšewž p'rajit, „cšiwice, šo mi i woćom pšchid'ierje, tam je forczma ja p'rošderjomaj! Čerwjeny law je jenož ja š'wod'niw'ych ludži.“

„Faj, to šu teho hš'ezga kšowaf! Ale pola šararja šo nam š'epje njepr'odžje. W'on je k'atholšćik, a hšyž žhoni, šo hšny lutherizy, šo —“

„I tamle žaafaf šo i žyła p'rašč'ež njetrjeba“, wup'rašny czerwjeny, „pola teho farat hšydom na nožu widži, kašejše w'eły je.“

„Wobaj šo hšmejšečtož, a žaafaf hšmejšeče šo na p'šledku hšowu. „Štož možu hebi ja hšwój noš!“

„F'afaf ma prawje“, d'žeče t'on cšorny, bė d'že to jenož hšupy p'rajit. Njem'ozny drje h'ewaf židow š'netjež; žaafaf, to pať šy tola dušny, šprowny pachaf a dobrý towaršćik. T'ala to šamborjenje wój hšob nješłudži, woćinižaj rad'cho h'ubaj a dajtaj dobru radu.“

„Šzym hebi něšto wumyšłit“, šawofa w'ełječe czerwjeny, „duchomny budže šo naž najšferich p'rašč'ež, a dha p'rajimy, šo šny k'atholšćy.“

„Š'to, našču w'ełu šuffa kšłeba dla šap'r'ečž?“

„Wlamje, jenož na b'ekšit h'odžiny, šny šo najš'edłi, šm, šo šo dobrí lutherizy.“

„Wje ł temu njenar'eč'ajšćž, wot'r'ećja cšorny.

„W što ty, žaafaf, i w'ojim mašam nuškarjom.“

„Čjin ižohaj d'žeč, je hšowje wno cšłowjet žortna m'ećj nješ'm'e.“

„Derje, dha budžaj hšodnaj, ja čhu hebi derje hšodž'eč d'acž. žaafaf, tebi radžaj, w'ostaj jeno hšydom wonfa pšched durcjemaj, h'ewaf budže farat bišćaje h'rubišćaj d'ujšil forczmar. Wudu tebi něšto wot mojeho b'ara hšobuđž'ełiž.“

Knjes farat pšchid'ize runje i kšwiny, še hšewšotajom woblicjom. Čerwjeny štorhny hšowu cšakfu i hšowu a d'jeleče w'rajje p'oboznje cšimjo: „Kšwoleny budž želuš kšwysłta!“

„Hočž do w'ełžoćje, hamjenj“, wotmołwi farat na tuto p'ostrowjenje.

„Štož štoj a što d'žetaj?“

„Šzym k'rawy“, d'ječeče czerwjeny, „a mój towaršćik je š'ewyž, dwaj hšubaj pućowarzej p'roštaj wo š'adny dar.“

„Kaf dha, šo t'jy žyłe b'ieš pienjež? Kšwajtaj žaneho d'jeła?“

„D'hoj, doštožny knjes, šostupimaj jutije w w'ełče do d'jeła, ja pola f'rawšeho mištra Bartla, dobroho ł k'ubšewš'ki kšaw'ajomaj, a mój towaršćik pola š'ewyža W'omela. W'ideš d'atože pućowarje šu šo namaj p'oblednje pienježki w'utufaf.“

„Taf, taf, a wy icje k'atholšćik, kaž šo mi ša?“

„F'oj, knjes, tyu je štareje k'atholšćije hšowiby — Šewyž je bohužel lutheršćik, ale h'ewaf dobrý cšłowjet.“

„Šzym lutheršćik“, wobrućaj š'ewyž, „m'enju, šo to žadny h'ewy njeje“. Knjes farat w'iječeče šaw'ostaj i hšowu: „Šm, šm, b'eč'acze tola p'redž t'jo, kaž šym pšch'ez wołno w'oz'af. Hoče dha je w'aju towaršćik.“

K'rawy wotmołwi hšewo: „F'waf hšewž wonfa na išk'odžje a njeberje hebi nuž, je žid, ale h'ewaf dušny cšłowjet.“

„W, aj, po tošim žid! šaw'ajtaj jeho nuž.“

ž'afaf woćini durje, ale štrachomajče šo š'ustupicž.

Knjes duchomny d'žeče jemu napš'ch'ezimo a du jemu rufo.

„F'waf, njebe prawje wot woš, šo š'če na mozej hšobužew'ow'caž d'w'ełšewoli. F'ara je m'eito, h'oz'ej hšimłinočž ja w'oh'edž dobrých cšłow'ow'ow' b'udli. — Šzymiž, šo něšto šowle ja blido, m'uja šotra w'om hšydom p'ogłaj. — Lubu Kšwysłta, budž tat dobro.“ Kšwysłta w'ustupi i kšwiny a štaj i p'och'ekšewimowu p'oh'm'ewajomaj pšched š'ewyža a žida š'akfu še š'ymje w'ećemju, h'odžj p'otruť hšłeba na blido a pšchida ł temu b'leš'ku wina. K'rawy došta w'antu w'odžerje š'akfu, i fetrežje šo w'oznje furčewaje. „W'ha“, myšłiče hebi w'on, „doštan něšto š'ep'aje; ale najp'rajedy b'oze črepta wina hšob'ečž, a pšchymaj ja b'leš'ku.“

„Womatu, pomatu, mój luby pš'ch'eč'elo“, d'ječeče knjes farat, „wino a p'jeciej ja tebe njeje. W'eje d'ženja p'rajt, p'ojnu d'zej, a nješy žo dobrý k'atholšćik je štareje k'atholšćije hšowiby? W'ozhzu tebe ł pšch'ekšewimowu žyřk'ow'itaj pšch'akšomaj šaw'ečje. Waj hebi w'adomow p'olimaf, šotruž je moja šotra ja tebe pšch'otomaf, derje hšob'ečž, a wonfa je štud'jej i czerw'owej w'odu. Ša lutherš'eho a žida njeje wino a p'jeciej p'rajt w'uzimacž žadny h'edč. — W' něšto d'ajče hebi derje hšob'ečž. Dobry w'ećerž, a w'eje š'owja na puć!“

„F'oz'ej čji t'jo šašo po d'rošy dale š'upachy, d'ječeče š'ewyž: „K'rawo, niž w'erno, něšto šy šašo lutheršćik? Č'ž'ejš'at' h'by šašo šust k'atholšćik b'ueč — jenož žadny p'rajt.“

„D'erž h'ubaj“, b'orčejšeče k'rawy, a d'žečeče na druhi bof.

4. adventa.

Njebžela	Łuf. 2, 33—40.	Gal. 4, 1—7.
P'obžela	Jan. 1, 1—14.	H'eb. 1, 1—12.
W'utera	Jer. 33, 14—18.	Jan. 7, 14—30.
Šeržeba	Šer. 14, 22—27.	„ = 7, 31—44.
Šchw'oršć	Šer. 61, 1—6.	Wšlam 90.
P'jaf	Mat. 16, 24—26.	„ = 102.
Šsobota	H'eb. 10, 35. 36.	Jan. 4, 34—36.

„W'omhaj W'obč“ je wot něka niž jenož pola knjesow duchomnych, ale tež we wš'ed'ch pš'ch'edawar'njach, „Šerb. Nowin“ na wš'ach a w Budysch'iny dostacž. Na š'htw'orečž l'eta pšlaczi w'on 40 np., jenotliw'e cšizšla šo po 4 np. pšch'edawaju.

Womhaj Bóh!

Číslo 40.
31. des

Četník 1.
1891.

Štebřiske njedželske łopjenka.

Wudawajny ǰo kóždu ǰobotu w Esmolerzj knihcijiščyčetni w Budyščinje a ǰu tam dostač ja šchwórtlětnu pšedpřatnu 40 nr.

Rowe lěto.

Hebrejskiš 13, 8: „Ješus Křystuš je wčjera a dženka a tón hamy, kiž wón je, budže tež do wčejnošće.“

Ješus, mjeno najšćidšce,
Šašo we tym nowym lěće
Rowu hnadu pšćejele
Na tym křudym hřešćnym šwěće.
Na njeho ǰo šaložće
Š noma, kiž wy jeho seje!

ǰaj na njeho čemny ǰo j nowa šaložic; pšchetóž wón je špocjatk a tónž najčjeje wěry, wóttynjenu tónž najčjeje luboščje, podložk wščeje najčjeje nadžije; pšchetóž wón je wčejny. Ješus Křystuš je wčjera. To je prawje dołhe wčjera. Je hable 1891 lět, so bu tón do šwěta rodženy, kiž tute mjeno nješe; hable wot tehdy je ǰo jeho mjeno mjenowalo; ale wón ham je pšchězo byl a je šwět wodžil. To šlowo, totrez ǰo čěšo šćini, bė wšchat wot špocjatta pola Woħa a Bóh bė to šlowo. Wšchitte wězy ǰu pšches to šame čijnjene a bjes teħo šameħo njeje ničo šćinjene, šćtož čziwjene je. ǰaj přejdy wšćitřidž njeho bėšče wón a wšchitte wězy ǰu pšches njeho. Žeho duħ lětašce na wobadž pšched šworženjom šwěta, jeho šlowo wolašce šwět do bjeza, pšches njeho bu čłowjek žiwy. Čzmowa nóz, kotraž nad šwětóm ležěšce, bu pšches njeho adventišta nóz, a prošćitěle ħoħny, wot njeho wubudžene, šwědčějadu wo bliskim wumožženju, kaž šybolaze ħwěšdy wo šħabžazym rašćim šřónzu. Wšchitte miłijony čłowjetow, kotřiz w běħu lětpřetětow ǰu wo šwěto a mēr šo bėžili, mejadu pať powědomnje pať njepowědomnje

po nim žebjenje, jeho ǰu jich modlitny pytafe, po jeho ħwěšdže, po jeho žłobiku je jich štyšniwa wutroba wuħładowala. A wšchitte te miłijony, kotřiz ǰu j ħoržyħ bėdženjom šo t dobyčzu pšchědobyli a mēr j wyħotošće dostali: je jeho mēr byl, kiž bė w nich žiwy; j jeho lubošću ǰu bratrow lubowali, w jeho mozy ħwěřej-žiwjenjowe brēmjenja wjeħele njěšč, a ħóřtošč, wěř-na šbóžnje pšcheminyč. A wy wšchitzy, kotřiz junu bjes nami na semi žiwu bėščeje, a něto bėlu drařtu wobłecženi, palmy w rukomaj njeħejo w ħwěčeje šwěta a kraħnošće j šħwalb-nyym ħřerliħdom jandželow tež šwój dobyčžetiħ ħřerliħš šjenocžěje, ħdyž ǰo prašamny: Š wotkal seje pšchijšči? a šćto je waš tat kraħnje wupychiti? dħa ǰo nam se šħwa-tyħ knihow wěrošće wotmolwi: „To ǰu čzi, kotřiz ǰu pšchijšči j wulkeje tyščnošće a ǰu šwoje drařty wumolwi a je wuběłili w tej jeħnjeczowej křwi“ (Šew. šwj. Žana 7, 14).

„Ješus Křystuš je wčjera“. Tež w našim žiwjenju. Njeje došč, šo dženka špójnaemny: ħym w mińnjem lěće, ħym w šwojim žyħym žiwjenju wjele, wjele dobroħo dostať, ale to wěšč: Wón je wšchitto žohnowanje bjes mojeje šħłžby na mnje wuħpřat a w tutym žohnowanju je moju dušħu pytať. Njeje došč, šo dženka na te bološće a tyščnošće špominaiš, kiž ǰu na tebe pšchijšće a mēniš, šo je Woħu špobobne natwarjenje, ħdyž ħebi to wšchitto ħiščeje juntrěč pšched woczi štajišč, ale šo wěšč: tute ħorjo pšchidže j jeho lubošće, bė mi wužitne, bė ša šboje mojeje dušče nušne. „Šħwal teħo Křija moja dušča, a šćtož we mni je, jeho šwjate mjeno, ħħwal teħo Křija moja dušča a nješapomni jeho dobrotow!“

Wón saß' kij puczowałski do ruki
Nam dama dzeńsa i nowoh',
Dha winimiu jon a rjętnij dowierni:
Ma twoje, Knieze, słowo,
A w twojim mjenje wuidźemy,
Wudź dobry nam a sęczeriwu!

Sćierz měr, a mjeńšom szeptaj požohnuj
A wosibozej wječe lady,
Daj płódnie wjedro a žně wchisťotuj
Wšćhem ludžom tam a tudy,
Daj tožba pręga wchisťišćidna
Njech twoje žohnowanie ma!

Roždželene puce.

Wo kćimstij Jana Wjeđriča.

VI. řaw.

Syma bę ho miręa. Pod dęchom miręy naletńnych powětrom
bęšćetj lóo a řněh rostaje; i mdoje řelnu ho pola wřihćadaj;
wřehćetelnije řimjeleke; ho řisńoj i njeřba dele a bę ho řiwojim
cjopřim wolořichom řięo netřotu naleńnu řewtu wubudźito, a
wřehćele řinćeje řichrowńcij řřew i mdořeho wobńeřba, řhđęđ
řubn naleńnu řemaj ta wyřęto, řo mdožde je ho wdozo ředwa
widęć, řaj wjeręazaj punketj řo řuchowawře. Bę tón cjoř, řhđęđ
je cřloweřar, ře ho teř wokoło wutrobny lodowa řkroma rořtała,
řo řo tať lořta a tať řiwobodna cřnje, řo cřje je řichrowńcřtom
wój wu řotradować a řymalicę. Řędu bęřćataj řcholta řeřćart
a Črnst Brendel hromadje po pucej do Walezow. Čhđřřćataj řiwowejo
duchomńeho wopřetaj, řiž bę w rotariře naleńnoj Wilhelma wo
jeho řodu prořć. Črnst, i řetrńž bę řo řaraj řięo damno
řehćeřelj, řiwemodęde řęhotu. Bę řimaj wobemaj řhđę wokoło
wutrobny a řwet řežde řehće nimal, řaž řjenje wupřehćena nie
wjeřta, tať řo řebi wředj mdoje naleńnej trafńojćę wjele nie-
wopwjeřćataj, ale w řiwojid wřihćad cřiřde dale řrocřelćataj.
Č tudyč wřihćow bęřćataj tola nieřaloto Walezow, řhđęđ pucej
wřehće řadu řotn mjeđeřde, na řrofne wawřnje wubudęłaj,
Čřwarjazaj a řatrowazaj cřloweř řetka řeju ře řjawny řnamjenjem
řtoćęřehjo wopřiwřta. Řeřo napohlad bę řapodńenje; jecho wobřico
wobřate ř hńije řbrodu a i řterozęřebńamimi wofřami bę řoř pola
wopřiwoz cřerjenjemođde; jecho řrořta, řalona a rořtorřona, nie-
řryjełde jeho řohotu. Łuńon řhobazaj cřloweř wobemaj wřehćelo-
maj i wřicłej brožede. Črnst cřzyře wařtrořaj na řol řupiće,
ale Wilhelma pohłaba řrucze řięj wozjeće na řožofńeho cřloweřa,
řiž řiwojid wřihćow a řrowow řwójno wozny njeđe, wřęhotu na jeňe
dobo řotęćj řo wo řamjen, řiž na pucju řežde a řtonazaj řodže
na řol do řetřow, řhđęđ řo njeřibaj teřo wořta. Črnst bę wřehće
řrofny napohlad tať rośnindreńtu, řo ani řtoćęćta řęćęđ nje-
mjožde. Řhđęđ pať bęřćataj nimo wozika a na wjeřnu řawja
wřihćidaj, řo Wilhelma wřehćeřta wopřahća: Njeřij teho řnať?

Wožedla, Črnst wolaće, tónle řtoćęzaj cřloweř durbřaj
jedyň i naju řnatęž bęćę? Njeje mójno!
I tola je wěćno. Potom cřj praju, řęđo bęřće a řať je
ř nim tať daloto wřihćidho. Wěřno njeřamoj řebi řiane ranje
wjeřę i wřemłeni na njeřo řořćę.

Čso domoj wroćę wobaj wřehćeřtaj po durbřim pucju bęřćataj,
řo njeřreřatol řařo nimo wozika řięj. Řhđę pať mjeřćataj wřęš
řady řo, řapozća Wilhelma wjedwedeć: Čřy řo předy řiwow, řo řim
řubńeňeho cřloweřta nařehće řnatęž mjenowat. I tola
durbřich řo řihćeđe derje na njeřo řowomničj, wřęhot wón je
ř Rodęzow, řhđęđ bę jeho řon řur a je řebn i řup, řiž najřohře
na naju řwarćach, dořęđ njeřćamoj i nimi řofřewo řnacj.
Řowomničř řo řihćeđe na Člalarjēř bratrow?

O wěćę, dęžde Črnst. I tón by řebn bęť? Řať je to
mójno? Čři ludž wřihćad bęču řobacj. — Ľ je prawje, wotmořni
Wilhelm; ale řobahćim je řim mdo žohnowanaja wřihćejře, řo ři
na řemur i řeju dweju řřnow runje wřiwaj. Dęwotj řu řo
derje wojenice; řřmaj pať — nó, durbřich wo nimal řihćeđe.
Čřju je řawřćim bratrow řapozćeđ; tón, řiž naju předy řetka, bę
mdořćiř. Řihćeřćanj Člalar bę, řaž wěřć, řřadmo w mojeř
řarobje. Wón durbřečje řanowu řubno řotlajć a řořo bęču řo
jeho řotry wojenice — ja mjeđj řeřbu řięo netřotre řetka mój dwor

— dha řobahćatj řo řeř řtaraj na wumjenť a wón pocja řopřo-
řaricę. Doleř pať mjeřde řiwote řotry a řiwoweřo řratra řu-
přećicę, wřahće řebi wřęde wřichobohu řowu. Wobřatęž woz-
ow pať njeje wjele a te řebi i wjeřćana přięneho řeřćehjo njeřomlu,
ale wřętu řebi tařteho, řiž řo řim lubi. Řihćeřćanj pať wjele
njemjeřde, řęđtož mdořo řo řohateř řroneho řuju lubićj, wřęhot,
řaž wěřć, njeđe řjanj a jeho pociřni nidoř řřmowic njemjeřde.
Řeniceře, řęđtož mdožde jeho řowęćeđ, bę řřow dwer, ale te tón
wjeřę řaři njeje, řařiž w trowim cřobu bę, wřęhot řtaraj a wřęće
bote Řihćeřćanj, řhđęđ bę i řņieřem, bęču nřahćobni a řowozdu
řa řowęđenje nićeř wubowawć. Dwa řęže a řrožeř tať řapabęřću,
řo řo nřomtu lubićj njemjořadu. Řeřo dla teř Řihćeřćanj wo
wjele durbřow řowarom řřapalečje. Łola řo řemj řřowęće řchćeřćaj,
řotřu nanařeć, řotřaž cřzyřde řebi jeho wřicłej. Wona bę daleč
řem a nićeř to damje njemjeřćečje nićeř wo njeř; řenož to, řo ma
wjenjeř, řo wopwjeřeđe. Ľa njeřobůj wo to, řęđtož ludjo řęćę,
wřihćad pať řebi, řo njeřćto prawe njeje, řo je řebi Řihćeřćijana
wřećj wobřamřnuta. A řať bę potom přeni řaž w Rodęzow řo
řu řebi řopřobawřćow wobřabłoda, dha teř wřihćajz ludjo wřiwazaju,
řařa je: mjenunj řowřta a řęle řotora a řřora na pohładanie.
Řhđęđ bę řwař nimo, na řotřę i Rodęzow nidoř wřehćeřćow
njeđe, a řhđęđ bę młoda řolpola řařahńuť, řapozća řo pola Člalar-
řež řařone řiwjenje: řebi Řihćeřćanj nřowřam, řo nřomtu nićeř
njeřopřeřeđeđe, dha tola řebi řam wřęho dobre wřęřća a njeđe
řubńenje řimj. Włoda řolpola pať bę tať řřupa, řo ani řebi ani
řiwowemu muřej najmjeřće njeřopřeřeđeđe. Wřęđ tu durbřečde
Řihćeřćijanj je wo wřehć wozadž wřęřćidńy bęć. Čřeladni tam
řanęč durbřęž dnjoj njemječadu. Ř jęđi mať dořę řotřawpudj,
dęćajć pať durbřibaj wjele, řeno w řřumje řo i dęřotom cřiwjełde,
dořęđ durbřibaj čřeladni řaře do řęja, řo njeřy řo wřę wjele
wollja řřořice; a řhđę potom řindjo i řym řřowojim njeđečm, dha
bę řamowowanie w domje, řo řęle řuřřořćow wo řym wopwjeřće
wjedjełde. Dwa nidoř njeřomta a řhđę čřeladniři djeň wřęřćidje,
řolpola řawęje dęwotj njeřomta a na Mawřcjana Řihćeřćijanj řamęho
wroćęřta. Durbřečćanj nęř řamaj dęćečaj, wřęřtež bę Řihćeřćijanj
nie řewuřćewo, a jeho řona jeho i řym řrořćowowaleč, řo njeř-
reřćataj nęřo řawęje wřę wřicłećj. Č tym bę Řihćeřćijanj teř
řřowojim, wozřęje řhđę řudęřo, nimalo řhęřpo řořja řamata,
řiž mjeřćeč řřumj řrowozć a řebi wjele lubićj dořeč, dořęđ je
wot mawlice řem řinal řrowęćeny njeđe. Řeřo wřa do řiwoweřo
řowu; řęjo řona pať dęřečdeře wot řanjja řačj do wjeřćora, řať
by řa dęřečaricę dęćajć durbřajla. Wěřćeč djeř teř w netřotřęch
wozadž řořto, wřęhotž wo řřowajim njeđeřečdečde wjele, dořęđ řebi
to wke řmęłta řada a wona wjenječje, ře je mawľny wjeř cřowřiću
řačj cřijtu. Do řanęč řemłowom njeřindindęćataj. Wo řiwim
Wohn njemjeřćeđatj a do njeřo njeđeřečćataj wjele, wřęhot wrowy
wřęřćow řřamow bę řebi jeju wutrobje dořęwot. Čřo wopwjeřečde
wřęřćobho řiwow bę řebi jeju řiwječćeladaj, řo wřęřći řamřnjewo
durbřaj řiwowe řwenjele řęćeladaj. Ľa to wřiwaj njeřřam, njeřo ři
ni teř po řemu řobawło. Ľať wjele je wěřte, řo njeđeřćatj nje-
dęřu řęnyje widęće a řhđęđ řo tola na dwoře potařařatj, dha
bęřćatj wřęęę w wřęřćedńęch drowořć.

Ľať dęžde řam wot řřumy. Njemjeřćeč pať řořtaćj,
wřęřćotęž cřoh doidę, řhđęđ durbřečde młoda řolpola řorobřicę.
Řeřć durbřečde tola nęřobu ři wozęuj wjeću. A wona dořta teř
po wozę. Řęđny djeň bę Řihćeřćijanj wobęju řawęju řonjom řa-
přahńuť a bę wojęř — řhđę, to nidoř njemjeřćidje. Řhđęđ bę řo-
wjeřćow řowęje domoj wroćęřij, bę řtawu řonj řowu wřęřćidje,
řotřaž durbřečde řo wo jeho řonj řtaracj. Wo netřotřęch dnjoj řorobřicę
řiwowe dęćečje, ale wone bę mowte a wona řam pařde do cřęřečje
řřowęće. Řeřarja mjeřćečde meć a teř Řihćeřćijanj řebi wřęřćečde,
řo wřęš řařteho wotęřeđe. Ľle řęřeđi djeň po řřowim řorobře
řełečde w wulfę řřumje a po netřotřęch dnjaj bę mowra. Nidořto
i Rodęzow njeřřeřćowodęde ju ř rowu a wřęřćeřćeło, řiž bęču
i řalotřečje wřęřćidaj, bęču wjeniczj, řiž i wudowojom dęčhu.

(Přotrącowanje.)

Soziademokratija — řřowtowanie řa našę lud.

Řowe řetj řowj řawřiwili. Wřęřći řřowcattu noweho řeta řo našę
wutrobna řori, i noweř nęřćidaj wřęřćeđečje řawřćečćow dęžny. Řwji
řamny wotwřęřćenje, řo řęmęj teř i nowa řřowęćečj ř řtwej řotře
dęćečaj na řęm wěřćne, řotřeř je řanemtu wot Węřa řřiwřitřowłane,
řo řęmęj řawřće řawřćiwřćowice řeřje dořęřnjecj, řačj řimj to řačj
řotal cřimłi, řo řudřimj teř řřowarowemu řeřćewu řřiwicę wřobř.

Wschedawiacja hu dobre — ale budze też nadscha wola kruta dośco, fo też czinimy, śchtoż hmy hebi wotmyśliłi? Stare pschisłowo praji: „S dobrimy pschedawiaczemi je pućo do hele wletrawom.“ Dolekaj ny naschu śchobozj inajemy — niechamy teho dia spytaczj, hami je hwojimi mozami pschewielce, śchtoż psches nasze mezy dze — ale chazemy ho na teho knjeła w nowym leće safocić, kotryz śhobym dawo nowu móg, koż profeta Seiaias praji: „Kotijz na teho knjeła czałaju, dostanu nowu móg, so i śchidłami horje ślecaja jato bodler, to bęza a njemultanu, to hłobza a njemohłabnu.“ Ale ścho dga mamy czinice w nowym leće? To lito je nowe — ale jedyn je tón starj wośtał — to je tón starj wjerschecjel, kotryz dze naś do spytowanja wjeleć, „Jemu stejce nasz pschedawiaczmo!“ to budze najwajszicze, śchtoż ho kóždemu jato starj, ale tola pschewo jasno nowy nadawt potajuje ja te lube nowe lito. To spytowanie, kotreż naschemu lubej hroty, je wulke a czeźte, to je nalne, so nasch lud ho śhraba i duchownego śpanja a prośbneho pschisładowanja a saptu do wojoowanja ja te droche duchowne tubła, kotrychž ho my jato śchescziczenjo wjeślimy. Strach je wulki, pschetoż spytowar je mógny; jeb, wot njeho do luda wuśpny, japożenje skatowaczj. Kłutnoś w tym leji, so niz tu a tam takij spytowar postawo, — ale so to spytowanie jato wulke móg wśchudjom wuśpnyje. Spytowar j wulkin, sarjadowanym wośstom psched nami steji. Sozialdemokratija je to spytowanie łotana, kotreż je na nasch žytu lud pschisłoch. Duż njemógny ryzy do ślina potocić, ale durbimy stawczj, so bęchmy ho wobróci, so naś spytowar, hduż w nozy pschidube koż paduch, machowoznych nomata. Skajte czeźte spytowanie je sozialdemokratija ja nasch lud, to chzemy hebi rośpominać, so bęchmy wjeśelił, kat możemy jenož j snjejom być nad spytowarom. Sozialdemokratija — spytowanie ja nasch lud! — njedh śkinczi jato wubudzejši hłob do wutrowow naszeho luda! Wśhi: tajkim rośpominańu chzemy ho dżerćez, na kęzeme no spytowanju naszeho knjeła a sboźnita (Mat. 4, 1—11). Pschetoż taj tam, tat też sozialdemokratija na trojake waśenje nasch lud psta do hwojicij byczow sczahnyczj.

Nam ho powieda: „Jesuh hu wot Ducha do pulcinyj wjeđeny, so by wot cżerta spytowany był. A jato wón śchyrzyczi dnjom a śchyrzyczi nozom ho woćelj beđe, be wón potom hłobny. A tón spytowar djeśke pschisłupiwicłi k njemu: „Eszu! Wozij hyn, dga cżerta, so to łamjenje śhłeb budza.“ Tón spytowar hebi to ja wuźelj wja, so beđe Jesuh hłobny. Wón dze jemu i tym prajicze: Ty hu tola Wozij hyn. Czeho dia durbjel ho wot woda cżilowaczj bacz? Nalozj tola twoju dżimnu móg a pomhaj hebi hnydom ham psches hłowcżto, kotreż ho lóhno wupraji. Runje tat cżert dženba też cżini. Wón woćel dżerćezarjom, niłicłi w ludu, na ich nju wobroczi. So hu w żatocija a hujenstwio, so dolcł hłęba nimaja a so hu podczichiceni pides czeźte wotroćowitwo, w kotrymž durbja wotnyntj sowulcizj — śhubym psched woćel staja. A kaj wón Jesuha na jeho dżimnu móg potola a jeho napominaśe, so by hebi samowólnje hnydom ham pomhaj, tat satez naschemu lubej jehi móg, jehi wulku lećbu potajuje, kotraž satez jón hórly wumoz. Kajkła dga je najwajze ludzi na hwećez? Wobgaty abo śhubydz? Njiejhu cżlowojeto je wjeśidnje dżekacerjo, rośbocenjo? Spytowar praji: „Duż župrje tola hromadje! Hroćije jenož je hłowami, potom budjo hny do wuśchłache dżekacz wotnyntj hšepotaczi!“ „S walszej mafej, ale hromadje nalozżene mozu moćezke walszej śrudobe wóry tón czinice. Kłęba woćel dośtanje.“ Hłalęje, w tym macje přenje spytowanie, kotreż je psches žytu semju pschelcho. Cżlowojeto chzēja bies walszej semłeje nujy žimi buć hami psches hwoju móg kaj na ślećenje, kaj na hłabanje w wofomiti. Wly poł hebi hmylicj niehmemu, so hu jenož sozialdemokratijo mjes nami wot teho spytowanja łapichimnjeni. Až, to naschemu žytemu cżajei w trwi tezi, my na temi wjazy cżepiczi njechamy. Nam to wjazy do myślow njeha, jo je hmet ja kóždeho doś žatocija a to nihdy a ženje tón džen njepchidube, wo kotrymž ho tat wjele ludjom dżije, tón džen, na kotrymž moźemy wśchu staroćez a kóžbu śrudobu wotbyć, doleż je ho nascha semja paradis sczimita. Skož dośco hmy žimi, hmy we wulkej śhuli Wozej, w kotreż ho psches horjo žiwjenja nascha hromowola łama a lóśat wutroby ho pscheminuje. Łuta wojoćel psched kóžbe cżejtaw, tuto moźne žadanje, hwoibodny bycz wote walschđ łabozewom w žiwjenje, je tat prawje sozialdemokratiske a to durbimy wśchizy wotpotocić, so by ho nam pomhato.

(Potraczowanje.)

Wajta.

Teħdy, jato be w Wozej nozy na Bethlehemeje hweśba śřhabjota, jato jontħesjo „Cżesć budj Wozu we myśłotoci“ jaispewachu a pailtury psched dżekacjom Jesuhom i modlenjom ho postłowachu, padže też hólczatno pšedim nim dele jemu postłebnje rože, kotreż be runje na polu śchicpajno, postłecje. Wędu wuśłebne bęte kwęłci, do śhubuśchego nowielcha swojane. Sboźnitwome jagne woćejo postłebny na knadne rože a do cżopje: pruhu tuteju woćejow roświmaczjo ho bęte łopjeńta do hweśłbi, śhelic ho postłubici, so by pruhi do ho nuts brał a twierdže dżerzał; hólczona rufa śhewotalsche pod dšimom, psched mjej nalawozom. We přenje wopolatno luboćce, kotreż hu Wozemu dżecju napidżecjom pschisłebene, a jehi dopomnicze durbjelde niehmetne wotaczi. Kóžde lito, hduż ho Wozu móg jago pschidubje, jatczej wotnacł do hšebom lubosna Wozja roćicaja jato wručata dła hweśłba, hnamjo hwiatje njemowioćce, kajkła be pod sboźnitwom pohłabnjenjom nastala. Wona njetřeba ani hšobcazi ani roży, ani cżopkoti ani wotħladanja; hwojenje hodońowazj swoonow hame ju je semje wubudzi a hweśba Wozjeje nozy wotcżemu wotolici.

Lito sboja 1892.

Zulobnik steji psched durbjemi a žada hebi nuts pschecżeny być. Wo hšaczu ma jara nuńje, pschetoż wón kłapa wosje a moźnje. Ze hduż móg, potnoś. Żadyn cżlowej njemogje njemu jaboźewacz, nutśłupiczi; a hdy by jedyn jehi pschidob chęł, śatw we łat dafoto, wotłroćiczi — na jene dobo steji psched tobo a ho jehi pobarmo wopracłchaj: ścho chęłch? ścho mi pschisłebch? wubu i tobu hromadje pućowaczj hacł do tónko? Wón ho žyłe wotwielcine — tów potajny zulobnik! Żynicze hży, wón, kotrežob męnju, je nowe lito. Nam niczo wo tym njepraji, śchtoż w hwojimi pschitřecju śhowa — hacł je sboze abo wjeśboje, wjeśbele abo Źrudoba, žimjenje abo žumercj.

Kam jedyn wě to wścho. A doleż wón, kiz wścho wě, nam to prajic njeha, durbj brje łepje być ja naś, so ho pschidob i cżemowozj pschitřicje. Wśchaj wemy jene: tów nowe lito, lito 1892, budze, kaj w naszej protyzy steji, lito „sboja“, lito „so śchyrłtħohym narodje“. A hduż tat je, hduż dze a durbj nam sboze teho, kiz je ho hoby narodžiczi, pschisłebiczi, ścho dga hebi žadamy hšiczej wjazy wjeđiczi? R.

Śwjećenje noweho lęta w Japanstkej.

Japanstży hu wjeśchł a lubuja wjeśbele dnj psche wścho. Wobębeje nowe lito dawo jim śřadnoćez k wśchłim wjeśchłom žortam a pschitħotowanjam. Wjećor předy hwećez ho žyłe mešto w hwełtym morju. Tawlyntj pschadz łatarnow, i njewurcženjenju wjele hwećezozch łatow w hwy w kwełtowym přemacz na hšbu. Wśchłte hšlamy durbja samkijene być. Kaj pola naschich hólcpow na hōdach, tat je w Japanstkej na nowym leće hłowna wěz tħlanzy pjez. Żakohnje wjele rośbowych hšłebow a tħlanzow ho třeba; wśchizy pschecżeljo, hšubodjo a cżeladni ho i nimi wobdarja. Hólcpobat ma w poźwozy tře bżelo dońocje. So hwoju najřiwicłhu drestu swoobłca a hšobzi i rufu pońej pjećmęch bobow, kotreż w domje rośbepjo, psche wśchłite jstwu i wojspletwanym wotlanjom: „Eli duchojo won, hōhlatow nusi!“ Na dnju noweho lęta pschisłebny wśchizy pschecżeljo sboźnopolcēja a dary, kotreż je hšukčehow njasba, i rajshewow wina a i mandarinow wobřetja. Wśchizje, kotreż na nasch hodońowy śchłom dopomnja, wobřetje w tym, to wjerbowe abo hšoinowe hāfoty psched durbje powěćajca, kotreż hu je śřkłenczajomy parcleni a pschitħny wězami wopowěćšane.

Śhubicj.

Hduż wjećor na dnju noweho lęta psches cżiču hořu dżęch a to hwełte tam stejaze łatarnje ho wobħłabacz, stelejche muž pschede wón, kiz ho wobrocziłaczi na tón puć pohłaba, wo kotrymž be pschidof. Wě ho hnydom Źrućiz a jostof. Teħo wobliczo be kłęta a jehi woćejo hładacze stypłitwje a Źrudnje, i rufu pschłche w łatu, ale njebě niczo w nim: be nęśtato je hwojeho jata śhubit. Stypłitwje wuśchłacze i wobemaj rufowaj w druchich łatach, hacł hšomno tam hšubjeme wje njenamala: njebě tam. Stejśche a pschemyśki hebi, hōže hšano je hwoju wěz śhubit. Njemogęłche

poť janye wśtołcje namafacj, a pohłaba ťrubnje na swoj puć do ťady, na kotrynj nůż wotpoczynaje.

Tón muž puť je cjołwjeť, kiz jara derje do přeńneho dnja noweho lěta bśiśha. Wśiħi durjad nowoho lěta je ťnano neřotynj kuziz taf do ťady hłabado ťtejal. Njeħmny dħa teź my ho najtrůżet k swojemu ťhozu pħiħi ťacħejanuju je stareho do nowoho lěta? Njeħmny niħo ťħobit, hħyż na dořotynju puć hłabamy? Njepobrachuje nam niħo, hħyż w ĥħobotħiħi ĥwojeje wutroby wħo pħeħpħamny? Nje c dħa ĥo nam niħo ťħubitot mot mjeħejeje, ĥwajete wěry, kotrež bē naħ junu napielnata? Niħo mot ťħobnoħeje w Woħy, w kotreħi bēħmy neħdy taf ťħowowne dħeħi? Njeje dħi ĥo nam ĥnane nje-wōdminje niħo ĥħubitot mot cħiħoħeje, ťprawnoħeje a wěrnnoħeje nalħeje wutroby? Niħo mot ťacħuħeje teħo trōħta, to je nam Woħy tōħy cħaħ bħiħo? Njepobrachuje nam niħo, ťħotħe ĥħyż ťħiħuħeje a doħe do ťady hłabanje ťħo nje-dōstajemny? N. pħeħe ĥane do ťady hłabady, ani wroćenje, ale pħeħe ĥorjeħłabady a do přeħħaħeje dořtanje wħo laħo. Dyrħimny ĥo teħo dħeħeħe, wo kotrynj David ťpewa: „Tón ĥnjeħ je moj paħty; na niħem ja nuħu njeħmjeju“.

Na nowe lěto.

Tón cħaħ mot Teħie, Woħo, je, kiz dawaxħ wħiħim ludjom, A tola cħaħ Ćje nje-dōħnje. Sħyto njeřotyniħi Ty wħodħom? Ty da nam cħaħ ja tuton ĥwět, kiz ťħworiħ Ty a ĥħeħiħiħi net A ĥiz Ćje nje-wobħanuju.

Kaħ reħa k morju doħeħnje A rjana twēħta ĥħinje, Ćaħ bēħi cħaħ nam ĥħwataħy A tōħda ťħtunda minje Sħo niħo i wořotminjenjom; A tōħde ranje praji: Wom Dħe dħen a teź tón wjeħor.

Teħ nam je ĥižo wjele lět Tu ťaħtoħ na tym ĥwēħi! Ćaħ wjele njeje w ĥemi net, kiz i nami bēħu dħeħi! Mtu ĥiħeħe ĥtrowi, ĥiwi ĥmy A bōħy ĥnano doħiħemny Ć nim do rowa je ĥemje.

Dħa njeħ my křotħoħeħ ĥiwojenja Nēħt wopomoinuju ĥwēħni A ťħotħe ta doħħa wēħnoħeħ ma, To njeħmy w myħłach wēħni! Ćħaħ ĥaħdħe, wħiħizy i ĥmireħi du, Mtu doħħo wjozy njeħmny tu, Dħa poħħedni dħen pħiħiħdħe.

Duħ dħemny w nowym lēħe my Wħe doħrym pħeħeħo ĥħodħiħe, Wōħ, ĥiz je poħny doħroty, Daj nam wħoħ doħre ĥħodħiħe, Hħyħ jemu mozy ĥħwēħeħimny, A dħaħni, poħħiħni mu ĥmy, Dħa joħnowaħy naħ budje.

★ **Dobre pħeħiħiħenje.** Stary wućeť M. bēħe ĥwēħu ĥwojeje dħeħiħe dħeħo dořotnaji. Wħeħed bēħiħiħi ĥoħyħny bē ĥħadħo ĥoħow a ĥoħow je ĥħule pućħiħi; jenemu bēħe pořtrow na ĥħoru macz ĥoħu daħ i pħiħiħubjenjom, to ju bōħy woħyta — drube bēħe wot ĥo pućħiħi i ĥħwajemu napominanjom, pħeħe kotrež pať ĥo wōħowħta luboħiħi ĥaħ cħopħa ĥħončana pħuħa na dħeħoħu wutrobu ĥħwēħeħe, — a niħo bēħe ĥeħi trubħu ĥaħeħiħi a Marja, jeħo ĥeniħta dħwota, kotrež ĥižo doħħo ĥemřetju macz ĥaħpowaħeħe, bēħeħe lubemu naně ĥħoħeħi nalaha. Tu bē ĥħyħeħe, to neħtħo dħe, pħeħotħy wōħte rořwēħowanje pħeħe durje ĥħwēħeħe a w ĥamħimny wořotnitu ťteħadu pħeħo pħeħe ťtarym wućeťemny: ĥħo ĥoħy, kotreħdħa bēħeħe runje je ĥħule pućħiħi, ťtara Ćreta, ĥiz i zħyħi ĥħwħiħeħi mtoħoħiħu beħe njeħeħeħe, a noħny ťtraħizni ĥaħo

ĥaħpupjeť prawa. Sħyto dħa bē ĥo ťtato? Maly Will, ĥiz rady ĥħwopħeħe wōraħeħe, bēħeħe je ĥħule wħoħoħiħiħi Ćretħimnu ťħeħu tōħħy, kotrež bēħe ĥemju luboħiħi, pħeħe pućz bēħeħe wōħiħi, ĥamjeħi ĥħabny a jon ja niħe cħiħiħni — a wōħeħe ĥħoħoħiħe ĥeħeħe ĥaħoħe a trawojno je ĥħamane noħtu na ĥemi. Ćreta je ĥwojeje ĥeħy wu-bēħa a cħeħoħeħo Willa a jeħo dħwēħi wōraħoħow ĥeħa, ĥwojeħo lubuħiħi ĥħeħy-wiħi ĥħwataħeħe i ĥaħpupjeť prawa. Nēħ wje-dħeħu tuħ ĥħyħi ĥħiħimny pħeħeħe ĥħudniħa, lubeho ťtareħo wućeťera. Ćreta reħniħa njeřeħiħeħe, doħeħi na ĥħobu pħabnena njeħe a ĥaħoħoħana tōħħta bēħeħe dořotnata doħeħi za cħiħemnu ĥħoħe. Sħončanje bēħeħe Ćreta dořotħata a rjad pħiħiħdħe na ťtarym wućeťera. Wōħn nařeħdħe ĥħwimlu mjeħeħeħe, ale jeħo mjeħeħenje bħeħ ĥaħiħiħdħa na mtoħyħ bħeħimnyħ njeħwota. Potom ĥapocħa: „Willo, ĥaħ reħa ĥeħma ĥaħnja? — S pħaħanjom tuton praji: „Ty nje-dyrħeħiħi ĥħwacħy.“ Wućeť pħaħeħeħe ĥo dale: „To je taf wjele?“ A bħeħeħe i ĥħeħeħeħyħyħ ĥħoħoħu dale řeħwateħe: „Mtu ĥo dħrħimny Woħa ĥoħeħi a jeħo lubomacħ, to bħyħny naħemnu bliħħemnu jeħo pħenjeħe abo ĥħubto njeħraħi ani i njeřpawaje waru abo i pħeħeħupje- ĥemny i ĥeħi njeħoħyħi, ale ĥemju jeħo ĥħubto a ĥiwoħiħe pħomħali poħeħeħeħe a wōħarnowacħ.“ A nēħo pħiħiħdħe ĥħwateħe wuħraħoħe- wanne, pħeħeħe kotrež ťtary wućeť ĥam niħo ĥenož njeħniħoħemnu ĥoħeħi jeħo ĥħeħi pħoroħowaħeħe, ale teź tuton dħrħeħeħe i wot- mowjenjom na wraħdenja wopowħafacħ, to je pħeħeħow 7. ĥaħni ĥħeħiħiħi, doħeħi je ĥo pħeħeħoħ na zħyħny ĥħubte, kotrež dħrħeħeħe wōħarnowacħ, to je i drubħa ĥħoħoħiħo cħwimlowaħ. Potom jeħo do wōħlončete ťtawu doħweħe, bħeħeħe ĥaħħuzene ĥħoħitanje doħta. Ćretu dħrħeħeħe, hħyħ teź njeħady, wo wōħacħe pħoħyħe. Na to jeħo i towaħiħomaj, kotrynajiz bē tuto napominanje teź wuħiħte byto, domoj pućħiħi. Ćretu a ĥaħpupjeťera prawa ĥiħeħeħe ťtary wućeť na ĥħwħta ĥħoħeħa pħeħpħoħy. Marja boħozu noħtu wōħeħeħe ĥoħiħi derje woboli, taf jo ja neħtore dny jaħo wjeħota wotofo ĥħoħaħeħe.

Alle ťtaroħeħe wo ĥemnu doħwēħemnu mtoħoħiħeħe ťtaremnu wućeťera je noħy i mērow ĥpach njeħaħeħe a na drubħe ranje wōħn wħiħiħim dħeħomnu ĥħwimnu reħi dħeħeħeħe, ĥaj wōħn ĥwojeħo dħwōħowneħo pħoħeħeħe, to by teź i ĥħeħi ludjom do ĥħwēħednata reħaħ, to bħyħu dħeħi ĥħeħeħe k doħremu, ĥħōħemnu ĥaħeħemny napominati a taf dħwōħownemu a wućeťera do ruřow dħeħali.

Zaħte napominanje je teź w noħřim cħaħu ťtawne, bħeħeħe mamy taf ĥħwito ĥħyħeħeħe, taf njeħodħnje ĥo dħeħiħi ĥaħeħeħe, to m. pħ.ħ. ĥamjenje do wōħnow mjeħata, to ĥħole wōħraħy na pħoty a murje mōraħa, to ťtaryħ ludħi wħħħeħeħuħa, to ĥħorju pħeħeħe ĥħaħy cħeħ- njeħa; hħyħ ĥiħeħeħe mjeħeħimny wo ĥħoħniħiħiħi wēħaħ, kotrež ĥo Woħuħeħ teź ťtawaju.

Hħy bħyħu ťtariħi ĥo dħyħli ĥwēħu ĥoħu ťtaroħeħe wo wot- cħeħnjenje dħeħiħi (wōħoħo ĥoħi jo ĥim je ĥħabotħimny pħomħaja a ĥiħ ĥħwħiħi ťamowjeħa a na ĥħwēħeħo wućeťera, ĥiz je ĥeħi ĥwojejeħo cħeħeħeħe wopowħanja wōħomny, ĥħwaria a jeħo pħiħwajna, hħyħ je ĥħoħoħaħeħe dħrħeħaħ), bħyħu pħeħeħe ĥħwēħne doħpħeħemnje ĥwojeje ťtariħi- ĥeħe pħiħiħiħiħoħeħe ĥħwħi a zħyħwħi pħomħali ĥoħnyħ cħłowħemwo wotħaħnyħi.

Njeħdħela po nowym lēħe.

Njeħdħela	Łut. 4, 1—13.	1 Tim. 1, 12—20.
Pōnħdħela	Łut. 2, 13—23.	1 Řeħ. 4, 12—19.
Wutōra	Łut. 4, 14—30.	1 Tim. 2, 1—12.
Ćřeħeħa	Łut. 2, 1—12.	Řeħ. 60, 1—6.
Ćħwōħwōřit	Łut. 5, 1—12.	1 Tim. 3, 1—16.
Pħat	Łut. 5, 13—21.	" 4, 1—16.
Ćsobota	Łut. 5, 22—37.	" 5, 1—8.

„Pomħaj Wōħ“ je wot nēħta niħo ĥenož pola ĥħwefow dħwōħownyħ, ale teź wo wħeħeħy pħeħe- dawarujadħ, „Ćserb. Nowin“ na wħaħ a w Budyħřiħinje dořtaħeħ. **Na ťħt wōřeħ lēħa** pħaħi wōħn **40 up.**, jenotliwe cħiħħa ĥo po **4 up.** pħeħdawaju.